Duplum

TARTU ÜLIKOOL · UNIVERSITAS TARTUENSIS · 1632

E. W. WÄLISMINISTEERIUM

# EESTI LEPINGUD WÄLISRIIKIDEGA

## III

## 1923

TALLINNAS, 1924

E. W. WÄLISMINISTEERIUM

# EESTI LEPINGUD WÄLISRIIKIDEGA

## III

## 1923

26/23

TALLINNAS, 1924

2.

Bibliotheca
Universitatis
Tartuensis
(Dorpatensis)
35550

B-137

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2

# S I S U:


| | | Lhk. |
|---|---|---|
| 1. | Laewaõnnetuse korral tööpuuduse eest maksetawa kahjutasu kohta käiwa konwentsiooni eelnõu | 1— 5 |
| 2. | Meremeestele töömuretsemise wahetalituse kohta käiwa konwentsiooni eelnõu | 6— 12 |
| 3. | Merelaewanduses tööjõuna tarwitatawate laste wanaduse alammäära kohta käiwa konwentsiooni eelnõu | 13— 16 |
| 4. | Sanitaarkonwentsioon Eesti ja Wene, Ukraina ja Walge-Wenemaa wahel | 17— 36 |
| 5. | Sanitaarkonwentsioon Eesti ja Läti wahel | 37— 50 |
| 6. | Leping kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise kohta Eesti ja Läti wahel | 51— 55 |
| 7. | Leping kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise kohta Eesti ja Leedu wahel | 56— 60 |
| 8. | Kaubaleping Eesti ja Ungari wahel | 61— 79 |
| 9. | Konwentsioon sõjariistadega ja laskemoonaga kauplemise üle peetawa kontrolli kohta ja protokoll | 80— 99 |
| 10. | Konwentsioon rahwuswahelise eraõiguse mõne küsimuse kohta Eesti, Läti ja Leedu wahel | 100—101 |
| 11. | Rahwasteliidu põhikirja artiklite 4, 6, 12, 13, 15, 16 ja 26 muutmiste protokollid | 102—117 |
| 12. | Kokkulepe Eesti ja Saksa wahel sõdurite matusepaikade korraldamise asjus | 118—119 |
| 13. | Konwentsioon Eesti ja Latwija wahel otsekohese reisijate- ja kaubaweo raudteeühenduse üle | 120—154 |
| 14. | Täiendaw protokoll lepingule 25. nowembrist 1921. a. Eesti ja Ukraina wahel | 155—156 |
| 15. | Konwentsioon Eesti ja Wene wahel otsekohese reisijate- ja kaubaweo raudteeühenduse üle | 157—163 |
| 16. | Kaubaleping Eesti ja Rootsi wahel | 164—167 |
| 17. | Konwentsiooni eelnõu nädala-puhkepäewa asjus tööstusettewõtetes | 168—172 |
| 18. | Pariisi konwentsioon 20. märtsist 1883. a. tööstuslise omanduse kaitseks | 173—182 |
| 19. | Konwentsioon rahwuswahelise tollitariifide wäljakuulutamise liidu asutamise kohta | 183—192 |
| 20. | Eesti-Luksemburi waheline kauba- ja tööstusmärkide deklaratsioon | 193—194 |
| 21. | Eesti-Ungari wahelise kaubalepingu lisaprotokoll | 195—198 |
| 22. | Eesti-Daani waheline kauba- ja tööstusmärkide kaitse kokkulepe | 199—201 |

| | | Lhk. |
|---|---|---|
| 23. | Eesti-Daani waheline tööstusliste leiduste, joonistuste ja mudelite kaitse kokkulepe | 202—204 |
| 24. | Kokkulepe Eesti ja Läti wahel wastastikuste nõudmiste õiendamiste kohta | 205—206 |
| 25. | Kaitseliidu leping Eesti ja Läti wahel | 207—209 |
| 26. | Majandus- ja tolliuniooni eelleping Eesti ja Läti wahel | 210—215 |
| 27. | Täiendaw Eesti-Läti leping piiriküsimustes | 216—222 |
| 28. | Esialgne majanduskokkulepe Eesti ja Saksamaa wahel | 223—230 |
| 29. | Kaubanduslikkude wahekordade korraldamise nooted Eesti ja Daani-Islandi wahel | 231—241 |
| 30. | Konwentsioon sadamamaksude wõtmise kohta wäljamaa wahet sõitwate laewade pealt Eesti ja Läti sadamates | 242—249 |

Nr. 8. Riigikogu poolt 15. detsembril 1922 a. wastuwõetud

**Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas wastuwõetud laewaõnnetuse korral tööpuuduse eest maksetawa kahjutasu kohta käiwa konwentsiooni kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas (15. juunist kuni 15. juulini 1920 a.) wastuwõetud konwentsioon tööpuuduse kahjutasu maksmise kohta laewaõnnetuse korral — tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

§ 2. § 1 tähendatud konwentsioon eestikeelse tõlkega awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu esimees K. Päts.
Abisekretäär J. Bergman.

---

**Konwentsiooni eelnõu tööpuuduse eest kahjutasu maksmise kohta laewaõnnetuse korral.**

Rahwasteliidu rahwuswahelise Töö-organisatsiooni üleüldine konwerents,

. .

Kokku kutsutud Genuas 15. juunil 1920 a.

Otsustades wastu wõtta mitmesuguseid ettepanekuid Genua istungjärgu päewakorra punkt teise all seiswa küsimuse kohta: „Meremeeste lepingutingimiste kontroll, kohamuretsemine, Washingtonis läinud aasta nowembrikuul tööpuuduse ja tema wastu kinnitamise kohta tehtud konwentsiooni ja rekomendatsioonide tarwitamine meremeeste suhtes", ja

Otsustades neid ettepanekuid rahwuswahelise konwentsiooni eelnõu kujul redigeerida,

**Projet de Convention concernant l'Indemnité de chômage en cas de perte par naufrage.**

La Conférence Générale de l'Organisation Internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Gênes par le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail, le 15 juin 1920,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives au „Contrôle des conditions d'engagement des marins; placement; conditions d'application aux marins de la Convention et des Recommandations faites à Washington au mois de novembre dernier au sujet du chômage et de l'assurance contre le chômage," question formant le deuxième point de l'ordre du jour de la session de la Conférence tenue à Gênes, et

Après avoir décidé que ces propositions seraient rédigées sous forme d'un projet de convention internationale,

**Draft Convention Concerning unemployment indemnity in case of loss or foundering of the ship.**

The General Conference of the International Labour Organisation of the League of Nations,

Having been convened at Genoa by the Governing Body of the International Labour Office, on the 15th day of June, 1920, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the „Supervision of articles of agreement. Provision of facilities for finding employment for seamen. Application to seamen of the Convention and Recommendations adopted at Washington in November last in regard to unemployment and unemployment insurance," which is the second item in the agenda for the Genoa meeting of the Conference, and

Having determined that these proposals shall take the form of a draft international convention,

*) „Riigi Teataja" nr. 4/5—1923 a.

wõtab wastu rahwuswaheliſe Töö-organiſatſiooni liigetele ratifitſeerimiſeks alljärgnewa konwentſiooni, kokkukõlas töö kohta käiwa oſa määrustega Verſailles'i rahulepingus 28. juuniſt 1919, Saint-Germaini rahulepingus 10. ſeptembriſt 1919, Neuilly rahulepingus 27. nowembr. 1919 ja Grand-Trianoni rahulepingus 4. juuniſt 1920.

Artikkel 1.

Käesolewa konwentſiooni käſitamiſel tähendab ſõna „meremehed" kõiki iſikuid, kes merel ſõitwal laewal töötawad.

Käesolewa konwentſiooni käſitamiſel tähendab ſõna „laew" kõiki merel ſõitwaid riigi- ehk eralaewu, wälja arwatud ſõjalaewad.

Artikkel 2.

Mingiſuguſe laewa hukkumiſe korral laewaõnnetuſe läbi on laewaomanik ehk iſik, kellega meremees laewal teenimiſelepingu on teinud, kohustatud igale sellel laewal teeniwale meremehele laewaõnnetuſe läbi tekkinud tööpunduſe eeſt kahjutaſu maksma.

See kahjutaſu makſetakſe kõigi päewade eeſt, kus meremees tätesti ilma tööta on, lepingu järele makſetawa palga ſuuruſes; kuid igale meremehele käesolewa konwentſiooni põhjal makſetawa kahjutaſu koguſumma wõib kahe kuu palga ſumma peale piirata.

adopte le Projet de Convention ci-après à ratifier par les Membres de l'Organisation Internationale du Travail, conformément aux dispositions de la Partie relative au Travail du Traité de Versailles du 28 juin 1919, du Saint-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre 1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920:

Article 1.

Pour l'application de la présente Convention, le terme „marins" est applicable à toutes les personnes employées à bord de tout navire effectuant une navigation maritime.

Pour l'application de la présente Convention, le terme „navire" doit être entendu de tous les bateaux, navires ou bâtiments quels qu'ils soient, de propriété publique ou privée, effectuant une navigation maritime, à l'exclusion des navires de guerre.

Article 2.

En cas de perte par naufrage d'un navire quelconque, l'armateur, ou la personne avec laquelle le marin a passé un contrat pour servir à bord du navire, devra payer à chacun des marins employés sur ce navire une indemnité pour faire face au chômage résultant de la perte par naufrage du navire.

Cette indemnité sera payée pour tous les jours de la période effective de chômage du marin au taux du salaire payable en vertu du contrat, mais le montant total de l'indemnité payable à chaque marin en vertu de la présente Convention pourra être limité à deux mois de salaire.

adopts the following Draft Convention for ratification by the Members of the International Labour Organisation, in accordance with the Labour Part of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St. Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of 27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920:

Article 1.

For the purpose of this Convention, the term „seamen" includes all persons employed on any vessel engaged in maritime navigation.

For the purpose of this Convention, the term „vessel" includes all ships and boats, of any nature whatsoever, engaged in maritime navigation, whether publicly or privately owned; it excludes ships of war.

Article 2.

In every case of loss or foundering of any vessel, the owner or person with whom the seamen has contracted for service on board the vessel shall pay to each seaman employed thereon an indemnity against unemployment resulting from such loss or foundering.

This indemnity shall be paid for the days during which the seamen remains in fact unemployed at the same rate as the wages payable under the contract, but the total indemnity payable under this Convention to any one seamen may be limited to two months' wages.

Artikkel 3.

Sellel taſul on samad cessõigused kui teenistuseajal kätteſaamatajäänud palgal, ja meremehed võivad selle kahjutasu kätteſaamiseks samu teid tarvitada kui palga kättenõudmisel.

Artikkel 4.

Iga rahvuswahelise Töö-organisatsiooni liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, on kohustatud teda maksma panema oma asumaadel, posſessioonides ja protektoraatides, kes endid mitte täielikult ise ei walitse, kuid seda järgmiste kitsendustega:

1) et kohaliste olude pärast konwentsiooni määruste täitmine võimatuks ei saaks;

2) et konwentsiooni kohaliste oludega kokkukõlasse wiimiseks selles tarwilikud muudatused tehtaks.

Iga rahvuswahelise Töö-organisatsiooni liige peab rahvuswahelisele Töö-toimkonnale teatama oma otsuseſt iga oma asumaa, posſessiooni ehk protektoraadi kohta.

Artikkel 5.

Käesolewa konwentsiooni ametlikud ratifikatsioonid, kokkukõlas tingimistega, mis ette nähtud Versailles'i rahulepingus 28. juunist 1919, Saint-Germaini rahulepingus 10. sept. 1919, Neuilly rahulepingus 27. nowembrist 1919 ja Grand-Trianoni rahulepingus 4. juunist 1920, saadetakse Rahwastelitidu Peasekretäärile ja registreeritakse tema poolt.

Artikkel 6.

Kui rahvuswahelise Töö-organisatsiooni kahe liikme

Article 3.

Ces indemnités jouiront des mêmes privilèges que les arrérages de salaires gagnés pendant le service, et les marins pourront avoir recours pour les recouvrer aux mêmes procédés que pour ces arrérages.

Article 4.

Tout Membre de l'Organisation Internationale du Travail qui ratifie la présente Convention s'engage à l'appliquer à celles de ses colonies ou possessions ou à ceux de ses protectorats qui ne se gouvernent pas pleinement eux-mêmes, sous les réserves suivantes:

(a) Que les dispositions de la Convention ne soient pas rendues inapplicables par les conditions locales;

(b) Que les modifications qui seraient nécessaires pour adapter la Convention aux conditions locales puissent être introduites dans celle-ci.

Chaque Membre devra notifier au Bureau International du Travail sa décision en ce qui concerne chacune de ses colonies ou possessions ou chacun de ses protectorats ne se gouvernant pas pleinement eux-mêmes.

Article 5.

Les ratifications officielles de la présente Convention dans les conditions prévues à la Partie XIII du Traité de Versailles du 28 juin 1919, du Traité de Saint-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre 1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920, seront communiquées au Secrétaire Général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 6.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de

Article 3.

Seamen shall have the same remedies for recovering such indemnities as they have for recovering arrears of wages earned during the service.

Article 4.

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention engages to apply it to its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing:

(a) Except where owing to the local conditions its provisions are inapplicable; or

(b) Subject to such modifications as may be necessary to adapt its provisions to local conditions.

Each Member shall notify to the International Labour Office the action taken in respect of each of its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing.

Article 5.

The formal ratifications of this Convention, under the conditions set forth in Part XIII of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St. Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of 27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920, shall be communicated to the Secretary-General of the League of Nations for registration.

Article 6.

As soon as the ratifications of two Members of the

ratifikatsioonid sekretariaadis on registreeritud, teatab sellest Rahwasteliidu Peasekretäär kõigile rahwuswahelise Töö-organisatsiooni liigetele.

Artikkel 7.

Käesolew konwentsioon astub jõusse sellest päewast peale, kus Rahwasteliidu Peasekretääri poolt eeltähendatud teadaandmine tehtud on; ta seob ainult neid liikmeid, kes oma ratifikatsioonid sekretariaadis registreerida on lasknud. Edaspidises käigus astub see konwentsioon jõusse iga ükskõik liikme kohta sellest päewast, millal selle liikme ratifikatsioon sekretariaadis registreeritud on.

Artikkel 8.

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, on kohustatud selle konwentsiooni määrusi, peale § 7 määruste, kõige hiljemalt 1. juuliks 1922 a. maksma panema ja nende ellawiimiseks tarwilikka abinõusid tarwitusele wõtma.

Artikkel 9.

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerinud, wõib sellest lahti ütelda, kui wiis aastat sellest päewast mööda on, millal konwentsioon kõige esiti jõusse astus, teatades sellest kirjalikult Rahwasteliidu Peasekretäärile. Lahtiütlemine astub jõusse alles aasta pärast peale sekretariaadis registreerimist.

Artikkel 10.

Wähemalt kord kümne aasta jookful annab Rahwuswahelise Töö-toimkonna juhatusnõukogu üleüldisele konl'Organisation Internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire Général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation Internationale du Travail.

Article 7.

La présente Convention entrera en vigueur à la date où cette notification aura été effectuée par le Secrétaire Général de la Société des Nations; elle ne liera que les Membres qui auront fait enregistrer leur ratification au Secrétariat. Par la suite, la présente Convention entrera en vigueur au regard de tout autre Membre, à la date où la ratification de ce Membre aura été enregistreé au Secrétariat.

Article 8.

Sous réserve des dispositions de l'article 7, tout Membre qui ratifie la présente Convention s'engage à appliquer ses dispositions au plus tard le 1-er juillet 1922, et à prendre telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives ces dispositions.

Article 9.

Tout Membre ayant ratifié la présente Convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de cinq années après la date de la mise en vigueur initiale de la Convention, par un acte communiqué au Secrétaire Général de la Société des Nations et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

Article 10.

Le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail devra, au moins une fois par dix années, préInternational Labour Organisation have been registered with the Secretariat, the Secretary General of the League of Nations shall so notify all the Members of the International Labour Organisation.

Article 7.

This Convention shall come into force at the date on which such notification is issued by the Secretary General of the League of Nations, and it shall then be binding only upon those Members which have registered their ratifications with the Secretariat. Thereafter this Convention will come into force for any other Member at the date on which its ratification is registered with the Secretariat.

Article 8.

Subject to the provisions of Article 7, each Member which ratifies this Convention agrees to bring its provisions into operation not later than 1 July, 1922, and to take such action as may be necessary to make these provisions effective.

Article 9.

A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of five years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Secretary General of the League of Nations for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered with the Secretariat.

Article 10.

At least once in ten years, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General

werentſile konwentſiooni tarwitamiſe kohta aru ja otſustab, kas tema uuesti läbiwaatamiſe ehk muutmiſe küſimuſt üleüldiſe konwerentſi päewakorda wõtta.

Artikkel 11.

Käesolewa konwentſiooni Prantſuſe ja Ingliſe tekstid on mõlemad autentiliſed.

senter à la Conférence Générale un rapport sur l'application de la présente Convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de la revision ou de la modification de la dite Convention.

Article 11.

Les textes français et anglais de la présente Convention feront foi l'un et l'autre.

Conference a report on the working of this Convention, and shall consider the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision or modification.

Article 11.

The French and English texts of this Convention shall both be authentic.

Nr. 9. Riigikogu poolt 15. detsembril 1922 a. wastuwõetud

## Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas wastuwõetud meremeestele töömuretsemise wahetalituse kohta käiwa konwentsiooni kinnitamise seadus. *)

§ 1. Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas (15. juunist kuni 15. juulini 1920 a.) wastuwõetud konwentsioon meremeestele töömuretsemise wahetalituse kohta — tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

§ 2. § 1 tähendatud konwentsioon eestikeelse tõlkega awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees K. Päts.

Abisekretäär J. Bergman.

---

**Konwentsiooni eelnõu meremeestele töömuretsemise wahetalituse kohta.**

Rahwasteliidu rahwuswahelise Töö-organisatsiooni üleüldine konwerents,

Kokku kutsutud Genuas 15. juunil 1920 Rahwuswahelise Töö-toimkonna juhatusnõukogu poolt,

Otsustades wastu wõtta mitmesuguseid ettepanekuid Genua istungjärgu päewakorra punkt teise all seiswa küsimuse kohta: „Meremeeste lepingutingimiste kontroll, kohamuretsemine, Washingtonis läinud aasta nowembrikuus tööpuuduse ja tema wastu kinnitamise kohta tehtud konwentsiooni ja rekomendatsioonide tarwitamine meremeeste suhtes", ja

Otsustades neid ettepanekuid rahwuswahelise konwentsiooni eelnõu kujul redigeerida,

wõtab wastu rahwuswahelise

**Projet de Convention concernant le placement des Marins.**

La Conférence Générale de l'Organisation Internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Gênes par le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail, le 15 juin 1920,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives au „Contrôle des conditions d'engagement des marins; placement; conditions d'application aux marins de la Convention et des Recommandations faites à Washington au mois de novembre dernier au sujet du chômage et de l'assurance contre le chômage," question formant le deuxième point de l'ordre du jour de la session de la Conférence tenue à Gênes, et

Après avoir décidé que ces propositions seraient rédigées sous forme d'un projet de convention internationale,

adopte le Projet de Conven-

**Draft Convention for establishing facilities for finding employment for seamen.**

The General Conference of the International Labour Organisation of the League of Nations,

Having been convened at Genoa by the Governing Body of the International Labour Office, on the 15th day of June, 1920, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the „Supervision of articles of agreement. Provision of facilities for finding employment for seamen. Application to seamen of the Convention and Recommendations adopted at Washington in November last in regard to unemployment and unemployment insurance," which is the second item in the agenda for the Genoa meeting of the Conference, and

Having determined that these proposals shall take the form of a draft international convention,

adopts the following Draft

*) „Riigi Teataja" nr. 4/5 — 1923 a.

Töö-organisatsiooni liigetele ratifitseerimiseks alljärgnewa konwentsiooni, kokkukõlas töö kohta käiwa osa määrustega Versailles'i rahulepingus 28. juunist 1919, Saint-Germaini rahulepingus 10. septembrist 1919, Neuilly rahulepingus 27. nowembr. 1919 ja Grand-Trianoni rahulepingus 4. juunist 1920.

Artikkel 1.

Käesolewa konwentsiooni käsitamisel sisaldab endas sõna „meremehed" kõiki merel sõitwate laewade meeskondadesse kuuluwaid isikuid, wälja arwatud ohwitserid.

Artikkel 2.

Meremeestele kohamuretsemise wahetalitus ei wõi mingisuguseks kasutoowaks äriasjaks isikute, seltside ega asutuste käes olla. Mingisugune wahetalituse operatsioon ei tohi ühelegi meremehele põhjuseks olla tasumaksmiseks kellegile isikule, seltsile ehk asutusele.

Igal maal peab seadus igasugust käesolewa artikli ületamist karistama.

Artikkel 3.

Erandina artikli 2 määrustele wõib iga isik, selts ehk asutus, kes praegu kasusaamise sihiga kohamuretsemise wahetalituse äri ajab, ajutiselt walitsuse loaga oma äri jatkata, kuid tingimisega, et tema tegewus walitsuse kontrolli alla käib, kes kõigi huwitatud poolte õiguste eest walwel on.

tion ci-après à ratifier par les Membres de l'Organisation Internationale du Travail, conformément aux dispositions de la Partie relative au Travail du Traité de Versailles du 28 juin 1919, du Traité de Saint-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre 1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920:

Article 1.

Pour l'application de la présente Convention, le terme „marins" comprend toutes les personnes employées comme membres de l'équipage à bord de navires effectuant une navigation maritime, à l'exclusion des officiers.

Article 2.

Le placement des marins ne peut faire l'objet d'un commerce exercé dans un but lucratif par aucune personne, société ou établissement. Aucune opération de placement ne peut donner lieu de la part des marins d'aucun navire au payement d'une rémunération quelconque, directe ou indirecte, à une personne, société ou établissement.

Dans chaque pays la loi comportera des sanctions pénales pour toute violation des dispositions du présent article.

Article 3.

Par dérogation aux dispositions de l'article 2, toute personne, société ou établissement exerçant actuellement dans un but lucratif le commerce du placement peut être admis temporairement, par autorisation du Gouvernement, à continuer ce commerce, à condition que ses opérations soient soumises à un contrôle du Gouvernement sauvegar-

Convention for ratification by the Members of the International Labour Organisation, in accordance with the Labour Part of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St.Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of 27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920:

Article 1.

For the purpose of this Convention, the term „seamen" includes all persons, except officers, employed as members of the crew on vessels engaged in maritime navigation.

Article 2.

The business of finding employment for seamen shall not be carried on by any person, company, or other agency, as a commercial enterprise for pecuniary gain; nor shall any fees be charged directly or indirectly by any person, company or other agency, for finding employment for seamen on any ship.

The law of each country shall provide punishment for any violation of the provisions of this Article.

Article 3.

Notwithstanding the provisions of Article 2, any person, company or agency, which has been carrying on the work of finding employment for seamen as a commercial enterprise for pecuniary gain, may be permitted to continue temporarily under Government licence, provided that such work is carried on under Government inspection and

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, kohustub kõiki abinõusid tarwitusele wõtma, et wõimalikult ruttu ära kaotada meremeestele kohamuretsemise wahetalituse, mida toimetatakse kasusaamise sihiga.

Artikkel 4.

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, on kohustatud selle eest hoolt kandma, et saaks asutatud ja ülewal peetud teguwõimuline maksuta meremeestele kohamuretsemise wahetalituse süsteem. Seda süsteemi wõiwad organiseerida ja ülewal pidada:

1) kas laewaomanikke ja meremehi esitawad seltsid ühiselt mingisuguse kesktwõimu kontrolli all;

2) ehk sarnase ühise tegewuse puudumisel riik ise.

Sarnaste wahetalituste asutuste tegewuse juhtimine peab olema isikute käes, kellel on praktiline wilumus mereasjanduses.

Kui sealjuures on olemas mitmesugust tüüpi wahetalituse asutusi, tuleb abinõusid tarwitusele wõtta nende tegewuse ühtlustamiseks rahwusliisel alusel.

Artikkel 5.

Asutatakse ühewõrra laewaomanikkude ja meremeeste esitajatest koosseiswad komiteed, kelle käest wahetalituse asutuste tegewuse kohta nõu küsitakse. Peale selle jääb walitsuse oma asjaks nende komiteede wõimupiire ära määrata, nimelt mis puutub nende juhataja walitsuse wäljaspool nende liikmeid, nende kuulumisesse

dant les droits de toutes les parties intéressés.

Chaque Membre ratifiant la présente Convention s'engage à prendre toutes mesures nécessaires pour abolir le plus rapidement possible le commerce du placement des marins exercé dans un but lucratif.

Article 4.

Chaque Membre ratifiant la présente Convention devra veiller à ce qu'il soit organisé et entretenu un système, efficace et répondant aux besoins, d'offices gratuits de placement pour les marins. Ce système pourra être organisé et maintenu:

(1) soit par des associations représentatives des armateurs et des marins agissant en commun sous le contrôle d'une autorité centrale;

(2) soit, en l'absence d'une action combinée de cette nature, par l'Etat lui-même.

Les opérations de ces offices de placement seront conduites par des personnes possédant une expérience maritime pratique.

Lorsqu'il coexiste des offices de placement de types divers, des mesures doivent être prises pour coordonner leur action sur une base nationale.

Article 5.

Il sera constitué des comités composés d'un nombre égal de représentants des armateurs et des marins, qui seront consultés pour tout ce qui concerne le fonctionnement de ces offices.

Pour le reste, il appartiendra au Gouvernement de chaque pays de préciser les pouvoirs de ces comités, en

supervision, so as to safeguard the rights of all concerned.

Each Member which ratifies this Convention agrees to take all practicable measures to abolish the practice of finding employment for seamen as a commercial enterprise for pecuniary gain as soon as possible.

Article 4.

Each Member which ratifies this Convention agrees that there shall be organised and maintained an efficient and adequate system of public employment offices for finding employment for seamen without charge. Such system may be organised and maintained, either:

(1) by representative associations of shipowners and seamen jointly under the control of a central authority, or,

(2) in the absence of such joint action, by the State itself.

The work of all such employment offices shall be administered by persons having practical maritime experience.

Where such employment offices of different types exist, steps shall be taken to co-ordinate them on a national basis.

Article 5.

Committees consisting of an equal number of representatives of shipowners and seamen shall be constituted to advise on matters concerning the carrying on of these offices; the Government in each country may make provision for further defining the powers of these committees, particularly with reference to the

riigi ülewalwe alla ja wõimaluſesſe tarwitada iſikute kaastööd, keda meremeeste heaolek huwitab.

Artikkel 6.

Wahetalituſe operatſiooni-del peab meremehele õigus jääma omale laewa walida ja laewaomanikule õigus oma meeskonda walida.

Artikkel 7.

Meremehe teenistusſe-astumiſe leping peab ſiſaldama kõik tarwilikud tagatiſed kõigi asjaomaste poolte kaitſeks ja meremehele peab igaſuguſeid hõlbuſtuſi tegema lepingu läbiwaatamiſeks enne ja pärast allakirjutamiſt.

Artikkel 8.

Iga liige, kes käesolewa konwentſiooni ratifitſeerib, on kohuſtatud tarwilikke korraldusi tegema, et käesolewas konwentſioonis meremeestele ettenähtud kohakuulamiſe wahetalituſe kergendusi wõikſid kaſutada kõik käesolewa konwentſiooni ratifitſeerinud maade meremehed, wõikſid kaſutada tarwilikul korral awalikkude aſutuste abi, tingimiſel, et töötingimiſed olekſid ligikaudſelt ühed ja needſamad.

Artikkel 9.

Iga maa oma asjaks jääb, kas ta käesolewa konwentſiooni määruſed ka teki-ohwitſeride ja mehaanik-ohwitſeride kohta maksma paneb.

Artikkel 10.

Iga liige, kes käesolewa

ce qui concerne notamment le choix de leur président en dehors de leurs membres, leur assujettissement au contrôle de l'Etat et la faculté de recevoir l'assistance de personnes s'intéressant au bien-être des marins.

Article 6.

Au cours des opérations de placement, le marin doit conserver le droit de choisir son navire et l'armateur le droit de choisir son équipage.

Article 7.

Le contrat d'engagement des marins doit contenir toutes les garanties nécessaires pour la protection de toutes les parties intéressés, et il sera donné aux marins toutes facilités pour examiner ce contrat avant et après signature.

Article 8.

Chaque Membre ratifiant la présente Convention prendra des mesures pour que les facilités pour le placement des marins prévues par la présente Convention soient, au besoin en recourant à des offices publics, à la disposition des marins de tous les pays ratifiant la présente Convention, sous la réserve que les conditions du travail soient approximativement les mêmes.

Article 9.

Il appartiendra à chaque pays de décider s'il adoptera ou non des dispositions analogues à celles de la présente Convention en ce qui concerne les officiers de pont et les officiers mécaniciens.

Article 10.

Tout Membre qui ratifiera

committees' selection of their chairmen from outside their own membership, to the degree of state supervision, and to the assistance which such committees shall have from persons interested in the welfare of seamen.

Article 6.

In connection with the employment of seamen, freedom of choice of ship shall be assured to seamen and freedom of choice of crew shall be assured to shipowners.

Article 7.

The necessary guarantees for protecting all parties concerned shall be included in the contract of engagement or articles of agreement, and proper facilities shall be assured to seamen for examining such contract or articles before and after signing.

Article 8.

Each Member which ratifies this Convention will take steps to see that the facilities for employment of seamen provided for in this Convention shall, if necessary by means of public offices, be available for the seamen of all countries which ratify this Convention, and where the industrial conditions are generally the same.

Article 9.

Each country shall decide for itself whether provisions similar to those in this Convention shall be put in force for deck-officers and engineer-officers.

Article 10.

Each Member which rati-

konwentſiooni ratifitſeerib, on kohustatud rahwuswahelisele Töö-toimkonnale saatma igasuguseid saadawal olewad statistilisi ja muud andmed meremeeste tööpuuduse ja wahetalituse asutuste tegewuse kohta.

Rahwuswahelise Töö-toimkonna hooleks jääb meremeeste wahetalituse mitmesuguste rahwuslikte süsteemide ühtlustamine, kokku leppides igal maal walitsuse ja asjaomaste organisatsioonidega.

Artikkel 11.

Iga rahwuswahelise Töö-organisatsiooni liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, on kohustatud seda maksma panema oma asumaadel, posſesſioonides ja protektoraatides, kes endid mitte täielikult ise ei walitse, kuid seda järgmiste kitsendustega,

1) et kohaliste olude pärast konwentsiooni määruste täitmine wõimataks ei saaks;

2) et konwentsiooni kohaliste oludega kokkukõlasse wiimiseks selles tarwilikud muudatused tehtaks.

Iga liige peab rahwuswahelisele Töö-toimkonnale teatama oma otsuseſt iga oma asumaa, posſesſiooni ehk protektoraadi kohta.

Artikkel 12.

Käesolewa konwentsiooni ametlikud ratifikatsioonid, kokkukõlas tingimistega, mis ette nähtud Versailles'i rahulepingus 28. juunist 1919 a. XIII osa, Saint-Germaini rahulepingus 10. septembrist 1919 a., Neuilly rahulepingus

la présente Convention devra communiquer au Bureau International du Travail toutes les informations, statistiques ou autres, dont il pourra disposer, en ce qui concerne le chômage des marins et le fonctionnement de ses établissements de placement pour les marins.

Il appartiendra au Bureau International du Travail d'assurer, d'accord avec les Gouvernements et les organisations intéressés dans chaque pays, la coordination des divers systèmes nationaux de placement des marins.

Article 11.

Tout Membre de l'Organisation Internationale du Travail qui ratifie la présente Convention s'engage à l'appliquer à celles de ses colonies ou possessions ou à ceux de ses protectorats qui ne se gouvernent pas pleinement eux-mêmes, sous les réserves suivantes:

(a) Que les dispositions de la Convention ne soient pas rendues inapplicables par les conditions locales;

(b) Que les modifications qui seraient nécessaires pour adapter la Convention aux conditions locales puissent être introduites dans celle-ci.

Chaque Membre devra notifier au Bureau International du Travail sa décision en ce qui concerne chacune de ses colonies ou possessions ou chacun de ses protectorats ne se gouvernant pas pleinement eux-mêmes.

Article 12.

Les ratifications officielles de la présente Convention, dans les conditions prévues à la Partie XIII du Traité de Versailles du 28. juin 1919, du Traité de St.-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre

fies this Convention shall communicate to the International Labour Office all available information, statistical or otherwise, concerning unemployment among seamen and concerning the work of its seamen's employment agencies.

The International Labour Office shall take steps to secure the co-ordination of the various national agencies for finding employment for seamen, in agreement with the Governments or organisations concerned in each country.

Article 11.

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention engages to apply it to its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing:

(a) Except where owing to the local conditions its provisions are inapplicable; or

(b) Subject to such modifications as may be necessary to adapt its provisions to local conditions.

Each Member shall notify to the International Labour Office the action taken in respect of each of its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing.

Article 12.

The formal ratifications of this Convention, under the conditions set forth in Part XIII of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St. Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of

27. novembrist 1919 a., Grand-Trianoni rahulepingus 4. juunist 1920 a., saadetakse Rahwasteliidu Peasekretäärile ja registreeritakse tema poolt.

Artikkel 13.

Kui rahwuswahelise Töö-organisatsiooni kahe liikme ratifikatsioonid sekretariaadis on registreeritud, teatab sellest Rahwasteliidu Peasekretäär kõigile rahwuswahelise Töö-organisatsiooni liigetele.

Artikkel 14.

Käesolew konwentsioon astub jõusse sellest päewast, kus Rahwasteliidu Peasekretääri poolt eeltähendatud teadaandmine on tehtud; ta seob ainult neid liikmeid, kes oma ratifikatsioonid sekretariaadis registreerida on lasknud. Edaspidises käigus astub see konwentsioon jõusse iga üksiku liikme kohta selleşt päewast, millal selle liikme ratifikatsioon sekretariaadis registreeritud on.

Artikkel 15.

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerib, on kohustatud selle konwentsiooni määrusi, peale artikkel 14 määruste, kõige hiljemalt 1. juulikş 1922 a. maksma panema ja nende elluwiimiseks tarwilikke abinõusid tarwitama.

Artikkel 16.

Iga liige, kes käesolewa konwentsiooni ratifitseerinud, wõib selleşt lahti ütelda, kui wiis aastat selleşt päewast mööda on, millal konwentsioon kõige esiti maksma hakkas, teatades selleşt kirjalikult Rahwasteliidu Peasekretäärile registreerimiseks. Lahtiüt-

1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920, seront communiquées au Secrétaire Général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 13.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de l'Organisation Internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire Général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation Internationale du Travail.

Article 14.

La présente Convention entrera en vigueur à la date où cette notification aura été effecturée par le Secrétaire Général de la Société des Nations; elle ne liera que les Membres qui auront fait enregistrer leur ratification au Secrétariat. Par la suite, la présente Convention entrera en vigueur au regard de tout autre Membre à la date où la ratification de ce Membre aura été enregistrée au Secrétariat.

Article 15.

Sous réserve des dispositions de l'Article 14, tout Membre qui ratifie la présente Convention s'engage à appliquer ses dispositions au plus tard le 1-er juillet 1922, et à prendre telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives ces dispositions.

Article 16.

Tout Membre ayant ratifié la présente Convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de cinq années après la date la mise en vigueur initiale de la Convention, par un acte communiqué au Secrétaire Général de la Société des Na-

27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920, shall be communicated to the Secretary General of the League of Nations for registration.

Article 13.

As soon as the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered with the Secretariat, the Secretary General of the League of Nations shall so notify all the Members of the International Labour Organisation.

Article 14.

This Convention shall come into force at the date on which such notification is issued by the Secretary General of the League of Nations, and it shall then be binding only upon those Members which have registered their ratifications with the Secretariat. Thereafter this Convention will come into force for any other Member at the date on which its ratification is registered with the Secretariat.

Article 15.

Subject to the provisions of Article 14, each Member which ratifies this Convention agrees to bring its provisions into operation not later than 1 July, 1922, and to take such action as may be necessary to make these provisions effective.

Article 16.

A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of five years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Secretary General of the League of Nations for re-

lemine astub jõusse alles aasta pärast peale sekretariaadis registreerimist.

Artikkel 17.

Wähemalt kord kümne aasta jooksul annab rahvuswahelise Töö-toimkonna juhatusnõukogu üleüldisele konverentsile konventsiooni tarvitamise kohta aru ja otsustab, kas tema unesti läbivaatamise ehk muutmise küsimust üleüldise konverentsi päevakorda võtta.

Artikkel 18.

Käesolewa konwentsiooni Prantsuse ja Inglise tekstid on mõlemad autentilised.

tions et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

Article 17.

Le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail devra, au moins une fois par dix années, présenter à la Conférence Générale un rapport sur l'application de la présente Convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de la revision ou de la modification de la dite Convention.

Article 18.

Les textes français et anglais de la présente Convention feront foi l'un et l'autre.

gistration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered with the Secretariat.

Article 17.

At least once in ten years, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention, and shall consider the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision or modification.

Article 18.

The French and English texts of this Convention shall both be authentic.

Nr. 10. Riigikogu poolt 15. detsembril 1922 a. wastuwõetud

## Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas wastuwõetud merelaewanduses tööjõuna tarwitatawate laste wanaduse alammäära kohta käiwa konwentsiooni kinnitamise seadus. *)

§ 1. Teise rahwuswahelise töökonwerentsi poolt Genuas (15. juunist kuni 15. juulini 1920 a.) wastuwõetud konwentsioon laste wanaduse alammäära kohta, milleşt peale nende tööjõudu merelaewanduses tarwitada wõib, — tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

§ 2. § 1 tähendatud konwentsioon eestikeelse tõlkega awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu esimees K. Päts.
Abisekretäär J. Bergman.

---

**Konwentsiooni eelnõu laste wanaduse alammäära kohta, milleşt peale nende tööjõudu merelaewanduses tarwitada wõib.**

Rahwasteliidu rahwuswahelise Töö-organisatsiooni üleüldine konwerents,

Kokku kutsutud Genuas 15. juunil 1920 a. rahwuswahelise Töö-toimkonna juhatusnõukogu poolt,

Otsustades wastu wõtta mitmesuguseid ettepanekuid Genua istungjärgu päewakorra kolmanda punkti all seiswa küsimuse kohta „Kuidas läinud aastal Washingtonis tehtud konwentsiooni, mis alla neljateistkümne aasta wanade laste töölewõtmise ära keelab, meremeeste juures maksma panna", ja

Otsustades neid ettepanekuid rahwuswahelise konwentsiooni eelnõu kujul redigeerida,

wõtab wastu rahwuswahelise Töö-organisatsiooni liige-

**Projet de Convention fixant l'âge minimum d'Admission des enfants au Travail maritime.**

La Conférence Générale de l'Organisation Internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Gênes par le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail le 15 juin 1920,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives aux „Conditions d'application aux marins de la Convention faite à Washington en novembre dernier à l'effet d'interdire l'admission au travail des enfants âgés de moins de 14 ans," question formant le troisième point de l'ordre du jour de la session de la Conférence tenue à Gênes, et

Après avoir décidé que ces propositions seraient rédigées sous forme d'un projet de convention internationale,

adopte le Projet de Convention ci-après à ratifier par les

**Draft Convention fixing the minimum age for Admission of children to employment at sea.**

The General Conference of the International Labour Organisation of the League of Nations,

Having been convened at Genoa by the Governing Body of the International Labour Office, on the 15th day of June, 1920, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the „Application to seamen of the Convention adopted at Washington last November prohibiting the employment of children under 14 years of age," which is the third item in the agenda for the Genoa meeting of the Conference, and

Having determined that these proposals shall take the form of a draft international Convention,

adopts the following Draft Convention for ratification

*) „Riigi Teataja" nr. 4/5—1923 a.

tele ratifitſeerimiſeks alljärgnewa konwentſiooni eelnõu kokkukõlas töö kohta kätwa ofa määrustega Verſailles'i rahulepingus 28. juunift 1919 a., Saint-Germaini rahulepingus 10. ſeptembrift 1919 a., Neuilly rahulepingus 27. nowembrift 1919 a. ja Grand-Trianoni rahulepingus 4. juunift 1920 a.

Artikkel 1.

Käesolewa konwentſiooni käſitamiſel tähendab ſõna „laew" kõiki merel ſõitwaid riigi- ehk eralaewu, wälja arwatud ſõjalaewad.

Artikkel 2.

Lapſi alla neljateiſtkümne aasta ei tohi tarwitada tööde juures laewadel, wälja arwatud laewad, kus ainult ühe ja ſama perekonna liikmed töötawad.

Artikkel 3.

Artikkel 2 määruſed ei käi laste töö kohta õpelaewadel, kuid ainult ſellel tingimiſel, et ſeal töö walitſuſe poolt lubatud oleks ja tema üle-walwe all ſeiſaks.

Artikkel 4.

Et käesolewa konwentſiooni määruste täitmiſt kontroleerida, on iga kapten ehk tööandja kohuſtatud nimekirja ehk ekipaaſhi-lehte pidama, kus üles on märgitud kõik laewal töötawad iſikud alla kuueteiſtkümne aasta, ühes nende ſündimiſeaja äratähendamiſega .

Artikkel 5.

Iga rahwuswaheliſe Töö-organiſatſiooni liige, kes käesolewa konwentſiooni ratifitſeerib, on kohuſtatud ſeda

Membres de l'Organisation Internationale du Travail, conformément aux dispositions de la Partie relative au Travail du Traité de Versailles du 28 juin 1919, du Traité de Saint-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre 1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920:

Article 1.

Pour l'application de la présente Convention, le terme „navire" doit être entendu de tous les bateaux, navires ou bâtiments, quels qu'ils soient, de propriété publique ou privée, effectuant une navigation maritime, à l'exclusion des navires de guerre.

Article 2.

Les enfants de moins de quatorze ans ne peuvent être employés au travail à bord des navires, autres que ceux sur lesquels sont seuls employés les membres d'une même famille.

Article 3.

Les dispositions de l'Article 2 ne s'appliqueront pas au travail des enfants sur les bateaux-écoles, à la condition que ce travail soit approuvé et surveillé par l'autorité publique.

Article 4.

Dans le but de permettre le contrôle de l'application des dispositions de la présente Convention, tout capitaine ou patron devra tenir un registre d'inscription ou un rôle d'équipage mentionnant toutes les personnes de moins seize ans employées à bord, avec l'indication de la date de leur naissance.

Article 5.

Tout Membre de l'Organisation Internationale du Travail qui ratifie la présente Convention s'engage à

by the Members of the International Labour Organisation, in accordance with the Labour Part of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St. Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of 27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920:

Article 1.

For the purpose of this Convention, the term „vessel" includes all ships and boats, of any nature whatsoever, engaged in maritime navigation, whether publicly or privately owned; it excludes ships of war.

Article 2.

Children under the age of fourteen years shall not be employed or work on vessels, other than vessels upon which only members of the same family are employed.

Article 3.

The provisions of Article 2 shall not apply to work done by children on schoolships or training-ships, provided that such work is approved and supervised by public authority.

Article 4.

In order to facilitate the enforcement of the provisions of this Convention, every shipmaster shall be required to keep a register of all persons under the age of sixteen years employed on board his vessel, or a list of them in the articles of agreement, and of the dates of their births.

Article 5.

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention engages to apply it

maksma panema oma asumaadel, posfesfioonides ja protektoraatides, kes endiß mitte tätelikult ise ei walitse, kuiß seda järgmiste kitsendustega,

1) et kohaliste olude päraft konwentsiooni määruste täitmine wõimataks ei saaks;

2) et konwentsiooni kohaliste oludega kokkukõlasse wiimiseks selles tarwilikud muudatused tehtaks.

Iga rahwuswaheliße Töö-organisatsiooni liige peab rahwuswaheliselle Töö-toimkonnale teatama oma otsuseß iga oma asumaa, posfessioni ehk protektoraadi kohta.

Artikkel 6.

Käesolewa konwentsiooni ametlikud ratifikatsioonid, kokkukõlas tingimistega, mis ette nähtud Versailles'i rahulepingus 28. juunist 1919 a. XIII osa, Saint-Germaini rahulepingus 10. septembrist 1919 a., Neuilly rahulepingus 27. nowembrist 1919 a., Grand-Trianoni rahulepingus 4. juunist 1920 a., saadetakse Rahwasteliidu Peasekretäärile ja registreeritakse tema poolt.

Artikkel 7.

Kui rahwuswaheliße Töö-organisatsiooni kahe liikme ratifikatsioonid sekretariaadis on registreeritud, teatab selleß Rahwasteliidu Peasekretäär kõigile rahwuswaheliße Töö-organisatsiooni liigetele.

Artikkel 8.

Käesolew konwentsioon astub jõusse selleß päewaß, kus Rahwasteliidu Peasekretääri poolt eeltähendatud teadaandmine tehtud on; ta seob ainult neid liikmeid, kes oma

l'appliquer à celles de ses colonies ou possessions ou à ceux de ses protectorats qui ne se gouvernent pas pleinement eux-mêmes, sous les réserves suivantes:

(a) Que les dispositions de la Convention ne soient pas rendues inapplicables par les conditions locales;

(b) Que les modifications qui seraient nécessaires pour adapter la Convention aux conditions locales puissent être introduites dans celle-ci.

Chaque Membre devra notifier au Bureau International du Travail sa décision en ce qui concerne chacune de ses colonies ou possessions ou chacun de ses protectorats ne se gouvernant pas pleinement eux-mêmes.

Article 6.

Les ratifications officielles de la présente Convention, dans les conditions prévues à la Partie XIII du Traité de Versailles du 28 juin 1919, du Traité de Saint-Germain du 10 septembre 1919, du Traité de Neuilly du 27 novembre 1919, et du Traité du Grand Trianon du 4 juin 1920, seront communiquées au Secrétaire Général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 7.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de l'Organisation Internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire Général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation Internationale du Travail.

Article 8.

La présente Convention entrera en vigueur à la date où cette notification aura été effectuée par le Secrétaire Général de la Société des Nations; elle ne liera que les

to its colonies, protectorates, and possessions which are not fully self-governing:

(a) Except where owing to the local conditions its provisions are inapplicable; or

(b) Subject to such modifications as may be necessary to adapt its provisions to local conditions.

Each Member shall notify to the International Labour Office the action taken in respect to each of its colonies, protectorates, and possessions which are not fully-selfgoverning.

Article 6.

The formal ratifications of this Convention under the conditions set forth in Part XIII of the Treaty of Versailles of 28 June, 1919, of the Treaty of St. Germain of 10 September, 1919, of the Treaty of Neuilly of 27 November, 1919, and of the Treaty of the Grand Trianon of 4 June, 1920, shall be communicated to the Secretary-General of the League of Nations for registration.

Article 7.

As soon as the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered with the Secretariat, the Secretary General of the League of Nations shall so notify all the Members of the International Labour Organisation.

Article 8.

This Convention shall come into force at the date on which such notification is issued by the Secretary General of the League of Nations, but it shall then be bin-

ratifikatsioonid sekretariaadis registreeritud on laskнud. Edaspidises käigus astub see konventsioon jõusse iga üksiku liikme kohta selleşt päevast, millal selle liikme ratifikatsioon sekretariaadis registreeritud on.

Artikkel 9.

Iga liige, kes käesolewa konventsiooni ratifitseerib, on kohustatud, peale artikkel 8 määruste, selle konventsiooni määrusi kõige hiljemalt 1. juuliks 1922 a. maksma panema ja nende elluwiimiseks tarwilikke abinõusid tarwitama.

Artikkel 10.

Iga liige, kes käesolewa konventsiooni ratifitseerinud, wõib selleşt lahti ütelda, kui 10 aastat selleşt päewast mööda on, millal konventsioon kõige esiteks jõusse astus, teatades selleşt kirjalikult Rahwasteliidu Peasekretäärile registreerimiseks. Lahtiütlemine astub jõusse alles aasta pärast peale sekretariaadis registreerimist.

Artikkel 11.

Wähemalt kord kümne aasta jooksul annab rahwuswahelise Töö-toimkonna juhatusnõukogu üleüldisele konwerentsile konventsiooni tarwitamise kohta aru ja otsustab, kas tema uuesti läbiwaatamise ehk muutmise küsimust üleüldise konwerentsi päewakorda wõtta.

Artikkel 12.

Käesolewa konventsiooni Prantsuse ja Inglise tekstid on mõlemad autentilised.

Membres qui auront fait enregistrer leur ratification au Secrétariat. Par la suite, cette Convention entrera en vigueur au regard de tout autre Membre à la date où la ratification de ce Membre aura été enregistrée au Secrétariat.

Article 9.

Sous réserve des dispositions de l'article 8, tout Membre qui ratifie la présente Convention s'engage à appliquer ses dispositions au plus tard le 1-er juillet 1922, et à prendre telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives ces dispositions.

Article 10.

Tout Membre ayant ratifié la présente Convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la Convention, par un acte communiqué au Secrétaire Général de la Société de Nations et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

Article 11.

Le Conseil d'Administration du Bureau International du Travail devra, au moins une fois par dix années, présenter à la Conférence Générale un rapport sur l'application de la présente Convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de la revision ou de la modification de la dite Convention.

Article 12.

Les textes français et anglais de la présente Convention feront foi l'un et l'autre

ding only upon those Members which have registered their ratifications with the Secretariat. Thereafter this Convention will come into force for any other Member at the date on which its ratification is registered with the Secretariat.

Article 9.

Subject to the provisions of Article 8, each Member which ratifies this Convention agrees to bring its provisions into operation not later than 1 July, 1922, and to take such action as may be necessary to make these provisions effective.

Article 10.

A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Secretary General of the League of Nations for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered with the Secretariat.

Article 11.

At least once in ten years, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention, and shall consider the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision or modification.

Article 12.

The French and English texts of this Convention shall both be authentic.

Nr. 20. Riigikogu poolt 13. weebruaril 1923 a. wastuwõetud

**Seadus Eesti Demokraatliku Wabariigi ja Wene Nõukogude Wabariigi, Ukraina Nõukogude Wabariigi ja Walge-Wenemaa Nõukogude Wabariigi wahel tehtud sanitaarkonwentsiooni kohta. *)**

§ 1. Eesti Demokraatliku Wabariigi ja Wene Nõukogude Wabariigi, Ukraina Nõukogude Wabariigi ja Walge-Wenemaa Nõukogude Wabariigi wahel Tartus, 25. juunil 1922 a. tehtud sanitaarkonwentsioon tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Konwentsioon awaldatakse alamaljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär J. Bergmann.

---

**Sanitaarkonwentsioon.**

Eesti Wabariigi Walitsus ühelt poolt ja Wene Sotsialistlise Föderatiiwse Nõukogude Wabariigi, Ukraina Sotsialistlise Nõukogude Wabariigi ja Walge-Wene Sotsialistlise Nõukogude Wabariigi Walitsused teiselt poolt, juhitud tahtmisest hoida riiki ja rahwast külgehakkawate haiguste sissetoomise ja laialilagunemise eest, otsustasid sõlmida sanitaarkonwentsiooni, milleks määrasid oma esitajateks:

E. W. Walitsus — härrad Alfred Möttus, Siegfried Talwik ja Herman Hellat, W. S. F. N. W., U. S. N. W. ja W. W. S. N. W. Walitsused — kodanik Dr. med. Ignatji Peetri p. Kalina, kes wastastikku läbi waadates wolitusi, mis rahuloldawad ja wastawas wormis kokkuseatud leiti olewat, leppisid kokku järgmises:

**Санитарная конвенция.**

Правительства Республики Эстонии с одной стороны и Российской Социалистической Федеративной Советской Республики, Белорусской Социалистической Советской Республики и Украйнской Социалистической Советской Республики с другой, руководимые желанием охранять общественное здоровье от заноса и распространения заразных болезней, решили заключить санитарную конвенцию, для чего назначили своими уполномоченными:

Правительство Республики Эстонии г-на Альфред Меттус, г-на Зигфрид Талвик и г-на Герман Геллат.

Правительства Р. С. Ф. С. Р., Б. С. С. Р. и У. С. С. Р. гражданина доктора медицины Игнатия Петровича Калина, каковые уполномоченные по взаимному пред'явлению своих полномочий, признанных достаточными и составленными в надлежащей форме, согласились в нижеследующем:

**Sanitär-Konvention.**

Die Regierung der Republik Eesti einerseits und die Regierung der Sozialistischen Föderativen Räte-Republik Rußlands, der Sozialistischen Räte-Republik der Ukraina und der Sozialistischen Räte-Republik Weißrußlands andererseits, von dem Wunsche geleitet die öffentliche Gesundheit vor der Einschleppung und Verbreitung von Infektionskrankheiten zu schützen, sind übereingekommen eine sanitäre Konvention abzuschließen, zu welchem Zweck sie als ihre Bevollmächtigte ernannt haben:

Die Regierung der Republik Eesti die Herren Alfred Möttus, Siegfried Talwik und Herman Hellat, die Regierungen der Republiken R. S. F. S. R., U. S. S. R. und W. S. S. R. — Herrn Ignaz Kalina, welche Bevollmächtigte, nach gegenseitigem Vorweis ihrer Vollmachten, die als genügend und in gehöriger Form abgefaßt befunden sind, über Folgendes übereingekommen:

*) „Riigi Teataja" nr. 30, 1923 a.

I.

**Lepinguosalised riikide kohustused tandi lahtipuhkemise korral nende territooriumil.**

§ 1.

Lepinguosalised riigid on kohustatud ükskteisele võimalikult telegraafi teel teatama igast esimesest ettetulnud koolera ja katku juhtumisest kui ka igast esimesest nende haiguste üle kahtlustäratawast juhtumisest. Samuti kohustawad end lepinguosalised riigid ükskteisele teatama korduwa ja plekisoetõwe juhtumistest, kui nende laialilaguneminе epideemilist laadi kannab.

§ 2.

Teadustamine nende haiguste üle peab sisaldama:

haiguse nimetust (ladinakeelne teaduslik nimetus) ja tema wormi;
tema ilmsikstulemise kohta ja kuupäewa;
haigeksjäämiste ja surmajuhtumiste arwu;
tekkimise põhjust;
infitseeritud administratiiwükksusi (w. § 10) ja tarwituselewõetud abinõusid.

Juba surmajuhtumiste näol päralejõudnud andmed tulewad haigeksjäämiste arwu hulka arwata.

§ 3.

Peale § 1 ettenähtud wiibimata teatamise antakse iga nädal § 1 nimetatud haiguste edaspidisest käigust teateid.

§ 4.

Iga lepinguosaline riik kohustab end järjekindlalt teatama teistele kõik temal tarwitada olewad ja perioodili-

I.

**Обязательства договаривающихся государств в случае появления на их территории заразных болезней.**

Статья 1.

Каждое из договаривающихся государств обязано извещать другое государство, по возможности по телеграфу, о каждом первом появлении на ее территории холеры, чумы или подозрительных по этим болезням заболеваний; равным образом договаривающиеся государства обязаны сообщать друг другу об эпидемическом распространении сыпного и возвратного тифов.

Статья 2.

Извещения о болезнях должны содержать:

название болезни (латинское научное обозначение) и форму ее; место и время появления болезни; число случаев заболевания и случаев смерти; происхождение; название пораженной административной единицы (см. ст. 10) и принятые меры.

Случаи, извещения о которых поступают уже после смерти заболевшего, должны быть включены в число заболеваний.

Статья 3.

Сверх указанных в статье I немедленных извещений, делаются еженедельные сообщения о дальнейшем движении поименованных в статьи I болезней.

Статья 4.

Далее каждое из договаривающихся государств обязуется регулярно сообщать другому государству все

I.

**Verpflichtungen der vertragschließenden Staaten im Falle des Ausbrechens Ansteckender Krankheiten auf ihrem Territorium.**

§ 1.

Jeder der vertragschließenden Staaten ist verpflichtet den anderen Staat möglichst telegraphisch zu benachrichtigen über jeden ersten auf seinem Gebiete aufgetretenen Fall von Cholera, Pest oder den ersten auf diese Krankheiten verdächtigen Fall. Gleicherweise verpflichten sich die vertragschließenden Staaten einander zu benachrichtigen über Fälle epidemischer Verbreitung von Fleck- und Rückfallfieber.

§ 2.

Die Benachrichtigung über diese Krankheiten muß enthalten:

Benennung der Krankheit (lateinische wissenschaftliche Bezeichnung) und ihre Form, Ort und Tag des Auftretens derselben, Zahl der Erkrankungs- und Todesfälle, Ursprung, infizierte administrative Einheit (§ 10) und die ergriffenen Maßnahmen.

Die schon als Todesfälle zur Kenntnis gelangten Fälle sollen in der Zahl der Erkrankungen mit inbegriffen sein.

§ 3.

Außer der im § 1 vorgesehenen sofortigen Benachrichtigung müssen wöchentliche Mitteilungen über den weiteren Verlauf der im § 1 genannten Krankheiten erstattet werden.

§ 4.

Ferner verpflichtet sich jeder vertragschließende Staat dem anderen alle vorhandene und periodisch veröffentlichte

selt awaldatud andmeid rahwa terwishoiu seisukorra kohta, eriti aga külgehakkawate haiguste käigu üle.

§ 5.

§ 1 ettenähtud telegraafilised wiibimata teatamised nagu §§ 3 ja 4 ettenähtud teated, antakse taudiohulise maa terwishoiu keskwalitsuse poolt wõimalikult otseteel teiste lepinguosaliste riikide sanitaar-keskwalitsustele edasi. Wastaw teadaanne saadetakse igal juhtumisel ühel ajal ka lepinguosalise riigi diplomaatilisele esitajale.

§ 6.

Käesolewat konwentsiooni wõib erilise kokkuleppe põhjal diplomaatilisel teel laiendada ka teiste külgehakkawate haiguste kohta, mis § 1 nimetatud pole.

§ 7.

Kui lepinguosaline riik kindlaid teateid saab epideemilise külgehakkawa haiguse tekkimisest kusagil maanurgas, mis naaberriiki kuulub, ja selle jaoks kaitseabinõusid korraldab, siis on tema kohustatud teistele lepinguosalistele riikidele teatama ettewõetud kaitseabinõudest ja nende põhjuseks olnud andmetest.

§ 8.

Lepinguosalised riigid kohustawad end oma sadamatest wäljasõitwate laewade kohta järgmisi määrusi maksma panema:

a) mitte lasta laewale isikuid, kes katku, koolera, ple-

имеющиеся и периодически публикуемые сведения о состоянии народного здравия, особенно о движении заразных болезней.

Статья 5.

Немедленные телеграфные извещения, указанные в ст. I равно как и предусмотренные статьями 3 и 4 сообщения должны передаваться центральным врачебно-санитарным управлениям пораженной страны, по возможности непосредственно центральному врачебно-санитарному управлению другого из договаривающихся государств. Во всяком случае соответствующее извещение одновременно направляется и дипломатическому представителю другого из договаривающихся государств.

Статья 6.

Действие настоящей конвенции может быть распространено и на другие не указанные в ст. 1 заразные болезни по особому соглашению между договаривающимися государствами дипломатическим путем.

Статья 7.

Если одно из договаривающихся государств получит достоверные сведения о появлении эпидемической заразной болезни в местности принадлежащей соседней стране, и в связи с этим установит у себя меры предосторожности, то оно обязано сообщить другому договаривающемуся государству о принятых мерах, а также и сведения, на основании которых эти меры установлены.

Статья 8.

Договаривающиеся государства обязуются принимать в своих портах по отношению к отходящим судам следующие меры:

а) не допускать посадку на суда лиц, представляющих

Daten über den Zustand der Volksgesundheit, insbesondere über den Verlauf der ansteckenden Krankheiten, regelmäßig zu übermitteln.

§ 5.

Die im § 1 vorgesehenen telegraphischen sofortigen Benachrichtigungen, sowie die im § 3 und 4 vorgesehenen Mitteilungen sollen von der zentralen Gesundheitsbehörde des betroffenen Landes, womöglich, direkt an die zentrale Sanitarverwaltungsbehörde des anderen Vertragsstaates übermittelt werden. Eine entsprechende Anzeige ist in jedem Falle gleichzeitig dem diplomatischen Vertreter des anderen Vertragsstaates zu machen.

§ 6.

Die vorliegende Konvention kann auch auf andere ansteckende Krankheiten, welche im § 1 nicht genannt sind, durch eine besondere Vereinbarung auf diplomatischem Wege ausgedehnt werden.

§ 7.

Wenn ein Vertragsstaat über das Auftreten einer epidemischen Infektionskrankheit in einer Gegend, die einem benachbarten Lande angehört, zuverlässige Nachrichten erhält und daraufhin Schutzmaßregeln anordnet, so ist er verpflichtet dem anderen Vertragsstaate die getroffenen Schutzmaßregeln und die diesen zugrunde liegenden Nachrichten mitzuteilen.

§ 8.

Die vertragschließenden Staaten verpflichten sich in ihren Häfen folgende Maßnahmen inbezug auf die auslaufenden Schiffe zu ergreifen:

a) nicht zuzulassen die Einschiffung von Personen, die

kiliſe ja korduwa ſoetõwe tundemärke awaldawad;

b) mitte lasta laewale iſikuid, kes kooleraohulisteſt maakohtadeſt tulewad, ilma eelkäiwa kaitſerõugete panemiſeta;

c) mitte lasta laewale iſikuid, kes plekiliſe ehk korduwa ſoetõwe ohulisteſt maakohtadeſt tulewad ilma eelkäiwa deſinfektſioonita;

d) reiſijate, nende mustа peſu, riiete ja tarwituſel olnuid woodipeſu deſinfektſioon ehk deſinfektſioon peab wõimalikult wiimaſe 24 tunni jooksul enne laewale astumiſt läbi wiidama;

e) katku puhul abinõud tarwituſele wõtta, et ära hoida rottide pääſemiſt ja ülemineku laewadele (köite takistuſsoomuſe kinnitamine, treppide ülestõſtmine töölõpul jne.);

f) koolera puhul walwata ſelle järele, et laewale wõetaw joogiweſi terwishoidliſelt laitmata oleks.

признаки чумы, холеры, сыпного и возвратного тифов;

б) не допускать посадку на суда лиц, следующих из зараженных по холере местностей без предварительной противохолерной прививки;

в) не допускать посадку на суда лиц, следующих из местностей зараженных по сыпному и возвратному тифу без предварительной дезинсекции; дезинсекция пассажиров, их грязного белья, платья и бывших в употреблении постельных принадлежностей должна быть произведена по возможности в течении последних 24-х часов перед посадкой на судно;

г) при чуме принимать меры к недопущению проникновения на суда крыс. (Прикрепление к канатам щитов, сходней вне рабочего времени и т. д.);

д) при холере установить надзор за тем, чтобы запасаемая на судне питевая вода была доброкачественная.

Anzeichen von Peſt, Cholera, Fleck- und Rückfallfieber aufweiſen;

b) nicht zuzulaſſen die Einſchiffung von Perſonen, die aus choleraverſeuchten Gegenden kommen ohne vorherige Schutzimpfung;

c) nicht zuzulaſſen die Einſchiffung von Perſonen, die aus fleck- und rückfallfieberverſeuchten Gegenden kommen ohne vorherige Deſinfektion. Die Deſinfektion der Paſſagiere, ihrer ſchmutzigen Wäſche, Kleider und im Gebrauch geweſenen Bettzubehörs ſoll nach Möglichkeit im Laufe der letzten 24 Stunden vor Betreten des Schiffes ausgeführt werden;

d) bei Peſt Maßnahmen zu ergreifen, um den Uebergang von Ratten auf die Schiffe zu verhüten (Befeſtigung von Schildern an den Tauen, Einziehen der Treppen außerhalb der Dienſtzeit etc.);

e) bei Cholera darauf zu achten, daß das an Bord genommene Trinkwaſſer einwandfrei ſei.

II.

**Korraldused infitſeeritud territooriumide kohta.**

§ 9.

Taudiohuliſeks wõib tunniſtada linna, maakonda ehk walda. Teatud territooriumi tunniſtamine taudiohuliſeks wõib järgneda koolera puhul ſiis, kui haiguſe peſa*) kujunenud on: plekiliſe ja korduwa ſoetõwe korral epideemiliſe laialilagunemiſe puhul,

II.

**Меры по отношению к зараженным территориям.**

Статья 9.

Зараженным может быть признан город, уезд или волость. Признание территории зараженной может последовать при холере в случае образования холерного очага*); при тифах — в случае эпидемического их распространения; при чуме

II.

**Maßnahmen inbezug auf die Infizierten Territorien.**

§ 9.

Als verſeucht kann erklärt werden eine Stadt, ein Kreis oder eine Gemeinde (Woloſtj). Die Erklärung eines Territoriums als verſeucht kann erfolgen bei Cholera, wenn ſich ein Krankheitsherd*) gebildet hat: bei Fleck- und Rückfallfieber im Falle einer

*) Haiguſe peſa ſünnib ſiis, kui koolera juhtumiſe ilmſikstulemine wäljaspool eſimeſe või eſimeste juhtumiste otſekohest ümbrust näitab, et korda pole läinud haiguſe laialilagunemiſt tema eſimeſe ilmſikstulemiſe kohas piirata.

*) Существование очага признается, когда появление случаев холеры вне непосредственного соседства первого или первых случаев доказывает, что не удалось ограничить распространение холеры местом, где она впервые обнаружилась.

*) Ein Herd beſteht, wenn das Auftreten von Cholerafällen außerhalb der unmittelbaren Umgebung des erſten oder der erſten Fälle beweiſt, daß es nicht gelungen iſt die Ausbreitung der Krankheit auf die Stelle ihres erſten Auftretens zu beſchränken.

katku korral, kui üks ehk rohkem mitteisisetoodud juhtumist tõestatud on. Teadustamine territoriaal üksuse taudiohuliseks tunnistamiseset ja abinõudest, mis mõne lepinguosalise riigi poolt tarvitusele võetud, et ära hoida sissetoomist taudiohulisteset maakohtadest, peab sündima § 5 järele.

— если обнаружен один или несколько незаносных случаев. Извещение о признании какой-нибудь территориальной единицы зараженной и о мерах, принятых одним из договаривающихся государств для предупреждения заноса болезни из зараженных местностей, производится согласно постановлениям ст. 5.

epidemischen Ausbreitung; bei Pest, wenn ein oder mehrere nicht importierte Fälle konstatiert worden sind.

Die Benachrichtigung über die Erklärung einer territorialen Einheit für verseucht und über die Maßnahmen, die von einem der vertragschließenden Staaten angeordnet worden sind, um die Einschleppung der Krankheiten aus den verseuchten Gegenden zu verhüten, hat gemäß den Bestimmungen des § 5 zu erfolgen.

§ 10.

Linn, maakond ehk vald, mis § 9 järele taudiohuliseks tunnistatud, loetakse taudivabaks koolera ja katku juures 5 päewa pärast peale wiimase haigeksjäänu surma ehk isoleerimise; plekilise ja korduwa soetõwe juures — kui haigeksjäämiste arwu wähenemine ja ilmsikstulemine ainult üksikutel juhtumistel otsustada lubab, et haigus oma epideemilise iseloomu kaotanud.

Статья 10.

Город, уезд или волость, признанные зараженными согласно ст. 9, перестают считаться таковыми при холере и чуме по истечении 5 дней после смерти или изоляции последнего случая заболевания; при сыпном и возвратном тифах, когда уменьшение числа заболеваний и проявление их лишь в виде единичных случаев указывает на прекращение эпидемического характера заболеваний.

§ 10.

Eine Stadt, ein Kreis oder eine Gemeinde, welche laut § 9 als verseucht erklärt worden ist, wird als seuchenfrei angesehen: bei Cholera und Pest nach Verlauf von 5 Tagen nach dem Tode oder der Isolierung des letzten Erkrankungsfalles; bei Fleck- und Rückfallfieber — wenn die Verminderung der Zahl der Erkrankungen und ihr Auftreten nur in Form von Einzelfällen darauf schließen läßt, daß die Krankheit ihren epidemischen Charakter eingebüßt hat.

§ 11.

Abinõud, mis § 1 tähendatud külgehakkawate haiguste sissetoomise ärahoidmiseks tarwituse wõib wõtta, on järgmised:

a) arstlik ülewaatus ja järelwalwe;

b) haigete ja haiguskahtlaste lahutamine ning eraldamine;

c) isikute ja reisiasjade, samuti ka raudteewagunite ja laewaruumide desinfektsioon ning desinfektsioon;

d) kaupade desinfektsioon ja katku puhul nende deratisatsioon;

e) sissesõidu keeld isikute kohta, kellele koolera kaitsevõugeid pandud pole;

Статья 11.

Меры, допускаемые для предупреждения заноса указанных в ст. 1 заразных болезней, заключаются в следующем:

а) врачебный осмотр и исследование;

б) выделение и изоляция больных и подозрительных;

в) дезинфекция и дезинсекция людей и багажа, а также железнодорожных вагонов и судовых помещений;

г) дезинфекция товаров, а при чуме дератизация последних;

д) воспрещение в'езда лицам, не подвергнутым противохолерной прививке;

§ 11.

Die Maßnahmen, welche zur Verhütung der Einschleppung der im § 1 erwähnten ansteckenden Krankheiten angeordnet werden können, bestehen im folgendem:

a) ärztliche Besichtigung und Untersuchung,

b) Ausscheidung und Isolierung Kranker und Krankheitsverdächtiger,

c) Desinfektion und Desinsektion von Personen und Reisegepäck, sowie der Eisenbahnwagen und Schiffsräume,

d) Desinfektion der Waren und bei Pest Deratisation derselben,

e) Einfahrtsverbot von Personen, die gegen Cholera nicht geimpft sind,

f) terwishoidlised juhatused.

III.

**Kaubad.**

§ 12.

Kaubad wõiwad desinfitseerimisele tulla juhtumisel, kui sanitaarwõimud*) silmanähtawad infitseerimise tundemärgid kaupadel ehk nende katetel kindlaks teinud.

Ararippumata selleşt wõiwad järgmised asjad, kui nad pärit on maakohast, mis mõneşt § 1 nimetatud haigusest tabatud desinfitseerimisele**) määratud, ehk ilma eelkäiwa desinfektsioonita sisseweoks keelatud saada:

a) tarwitatud riided, ihupesu ja wooditarbed. Kui neid reisiasjadena ehk korteriwahetuse tagajärjel transporteeritakse, ei wõi nad keelu alla käia ja käsitatakse neid § 26 järele;

b) räbalad ja jätised, wälja arwatud preşsitud räbalad, mida raudwitsadega kinnitatud pallides transporteeritakse. Sissewoo keelu alla ei kuulu wärsked tööstusjäänused, mis otse wanutamise, kudumise, ketramise, pleekimise ja walmisriiete töökodadest tulewad, samuti ka kunstlik will ja uued paberilõiked.

Kaupade transiiti läbi lepinguosalise riigi maa-ala ei wõi keelata, kui neid täiesti infektsioonikindlalt pakitute-

*) Sanitaarwõimude all selle konwentsiooni mõttes tuleb mõista riigi poolt wolitatud ametlikke arste.

**) Desinfektion event. Desinfitseerimine tuleb teha teaduslikult tunnistatud ja asjade laadile wastawa metoodi järele.

e) санитарно - просветительные меры.

III.

**Товары.**

Статья 12.

Товары могут быть подвергнуты дезинфекции лишь в случае обнаружения санитарной властью*) явных признаков заражения товара или его оболочки.

Независимо от этого следующие товары, происходящие из местности, зараженной одной из указанных в статье 1 болезней могут быть подвергнуты дезинфекции**) или воспрещены к ввозу в недезинфекцированном виде;

1) ношенное платье, бывшие в употреблении носильное белье и постельные принадлежности. Если эти предметы перевозятся в качестве багажа или вследствие перемены места жительства, ввоз их не может быть воспрещен и с ними поступают согласно с. 26;
2) тряпье и ветошь, за исключением прессованного тряпья, перевозимого в тюках, обтянутых железными обручами.

Не подлежат воспрещению к ввозу новые отбросы следующие непосредственно из швальных, прядильных ткацких и белильных мастерских, а также и искусственная шерсть, равно как и новые обрезки бумаги.

Транзит товаров через территорию другого договаривающегося государства не может быть воспрещен, если

*) Под словом „санитарная власть" в настоящей конвенции подразумевается уполномоченный правительственный врач.

**) Дезинфекция и дезинсекция производятся по научно-признанным методам и в соответствии с родом товаров.

f) sanitäre Aufklärung.

III.

**Waren.**

§ 12.

Waren können einer Desinfektion unterworfen werden nur im Falle, wenn die sanitäre Autorität*) augenscheinliche Merkmale der Infizierung der Waren oder ihrer Hüllen konstatiert.

Unabhängig davon können folgende Waren, wenn sie aus einer Gegend stammen, welche von einer im § 1 genannten Krankheiten verseucht ist, einer Desinfektion**) unterworfen oder zur Einfuhr ohne eine vorherige Desinfektion nicht zugelassen werden:

a) gebrauchte Kleider, benutzte Leibwäsche und Bettzeug. Wenn diese Gegenstände als Reisegepäck oder infolge von Wohnungswechsel transportiert werden, unterliegen sie dem Einfuhrverbote nicht und werden behandelt gemäß § 26;

b) Lumpen und Hadern mit Ausnahme von gepreßten Lumpen, welche in Ballen mit eisernen Reifen versehen transportiert werden.

Dem Einfuhrverbote unterliegen nicht neue Abfälle, welche direkt aus Spinnereien, Webereien, Konfektionswerkstätten und Bleichereien kommen, sowie kunstvolle und neue Papierschnitzel.

Der Transit von Waren durch das Gebiet eines der vertragschließenden Staaten kann nicht verboten werden,

*) Unter sanitärer Autorität ist im Sinne dieser Konvention ein staatlich bevollmächtigter Arzt zu verstehen.

**) Desinfektion event. Desinfektion ist nach wissenschaftlich anerkannten und der Art der Waren angepaßten Methoden auszuführen.

ha transporteeritakse; samuti ei kät sarnased kaubad desinfektsiooni alla.

## IV.
## Meripiirid.

### § 13.

Laevade klassifikatsioon.

Taudiohulisseks tuleb lugeda laewa, millel koolera, katku, plekilise ehk korduwa soetõwe juhtumisi olemas ehk millel koolera wõi katkujuhtumised wiimase seitsme päewa, korduwa soetõwe juhtumised wiimase kahekssa päewa ja plekilise soetõwe juhtumised wiimase neljateistkümne päewa jooksul ette on tulnud.

Taudikahtlaseks tuleb lugeda laewa, kus koolera, katku, plekilise ja korduwa soetõwe juhtumised ärasõidul ehk sõidu jooksul ette on tulnud, kui ühtegi uut koolera ehk katku juhtumist wiimase seitsme päewa ja korduwa soetõwe juhtumist wiimase neljateistkümne päewa kestel ette pole tulnud.

Taudipuhtaks tuleb lugeda laewa, millel, olgugi, et ta taudiohulisest sadamast tuleb, ühtegi surma ehk haigeksjäämise juhtumist sünnimetatud haiguste tagajärjel ärasõidu ajal, reisi ajal wõi laewale jõudmisel ette pole tulnud.

### § 14.

Taudiohulised laewad käiwad järgmiste määruste alla:

a) arstlik järelwaatus;

b) haige wiiwitamata kaldale toimetamine ning tema eraldamine peale desinfektsiooni ja desinsektsiooni; samuti tuleb talitada isikutega, kelle juures neid haigusi tõendawad sümptoomid awalikuks tulnud;

они перевозятся в упаковке исключающей всякую возможность заражения; равным образом такие товары не подлежат также дезинфекции.

## IV.
## Морские границы.

### Статья 13.

Классификация судов.

Зараженным признается судно, на коем имеются больные чумой, холерой, сыпным или возвратным тифом, или были случаи холеры и чумы в течении последних семи дней или сыпного тифа в течении последних 14 дней или возвратного тифа в течении последних 8 дней.

Подозрительным признается судно, на котором были случаи холеры, чумы, сыпного или возвратного тифов при выходе судна или во время его перехода, но не было ни одного нового случая в течении последних 7 дней при холере и чуме, 14 дней при сыпном тифе и 8 дней при возвратном тифе.

Незараженным признается судно, которое, хотя и идет из зараженного порта, но не имело случаев ни заболевания, ни смерти от вышеупомянутых болезней ни при выходе, ни во время перехода, ни в момент прибытия судна.

### Статья 14.

К зараженным судам применяются следующие меры:

а) врачебный осмотр;

б) немедленная высадка больных на берег и изоляция их, а также дезинфекция и дезинсекция. Таким же мерам подвергаются лица, представляющие подозрительные по этим болезням симптомы;

wenn sie in einer, jegliche Infektion ausschließender Verpackung transportiert werden; auch unterliegen solche Waren keiner Desinfektion.

## IV.
## Seegrenzen.

### § 13.

Klassifikation der Schiffe.

Als verseucht ist ein Schiff anzusehen, auf welchem Fälle von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber vorhanden sind oder auf welchem Cholera und Pestfälle im Laufe der letzten 7 Tage, Rückfallfieberfälle im Laufe der letzten 8 Tage und Fälle von Fleckfieber während der letzten 14 Tage vorgekommen sind.

Als verdächtig ist ein Schiff anzusehen, auf welchem sich Fälle von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber bei der Abreise oder während der Überfahrt ereignet haben, auf welchem aber kein neuer Fall von Cholera oder Pest im Verlauf der letzten 7 Tage, von Rückfallfieber im Verlauf von 8 Tagen und Fleckfieber im Verlauf von 14 Tagen vorgekommen ist.

Als seuchenfrei ist ein Schiff anzusehen, welches, obwohl es aus einem verseuchten Hafen kommt, keine Todes- noch Erkrankungsfälle an hier benannten Krankheiten bei der Abfahrt, während der Reise oder zur Zeit der Ankunft an Bord gehabt hat.

### § 14.

Verseuchte Schiffe unterliegen folgenden Maßnahmen:

a) ärztliche Besichtigung;

b) unverzügliche Ausschiffung der Kranken und Isolierung derselben mit Desinfektion resp. Desinsektion; ebenso ist zu verfahren mit Personen, welche auf diese Krankheiten verdächtige Merkmale aufweisen;

c) koolera ja katku haigetega kokkupuutumises olnud isikuid seatakse observatsiooni (järelvalwe)*) ehk arstlise ülewaatuse**) alla, mille kestwus ei tohi olla üle wiie päewa laewa päralejõudmise päewast arwates. Plekiliise ja korduwa soetõwe haigetega kokkupuutumises olnud isikuid aga ei tarwitse järelwalwe alla wõtta, waid peale desinfektsiooni seatakse nad arstlise ülewaatuse alla, mille kestwus korduwa soetõwe puhul mitte üle kahekssa ja plekiliise soetõwe puhul mitte üle neljateistkümne päewa ei tohi olla;

в) лица, приходившие в соприкосновение с больными холерой или чумой подвергаются обсервации*) или врачебному надзору**), продолжительность которого не должна превышать 5 дней с момента прибытия судна.
Лица, приходившие в соприкосновение с больными сыпным и возвратным тифами, не могут быть подвергнуты обсервации, а лишь подвергаются после дезинфекции врачебному надзору, продолжительность которого не должна превышать при сыпном тифе 14 дней, а при возвратном 8 дней;

c) Personen, die mit Cholera- und Pestkranken in Berührung gekommen sind, werden, einer Observation *) oder einer ärztlichen Überwachung **) unterworfen, deren Dauer 5 Tage nicht überschreiten soll, vom Tage der Ankunft des Schiffes gerechnet. Personen, die mit an Fleck- und Rückfallfieberkranken in Berührung gekommen sind, dürfen einer Observation nicht unterworfen werden, sondern sie werden nach Desinfektion einer ärztlichen Überwachung unterzogen, deren Dauer bei Rückfallfieber 8 Tage und bei Fleckfieber 14 Tage nicht überschreiten darf;

d) laewa meeskonna ja reisijate must pesu, tarwituselolewad riided ning tarwitusriistad, mis lõpusadama sanitaarwõimude poolt infitseerituteks arwatakse, peab desinfitseeritama;

г) грязное белье, ношенное платье и предметы обихода экипажа и пассажиров, которые признаны санитарной властью порта прибытия зараженными, подвергаются дезинфекции или дезинсекции;

d) schmutzige Wäsche, gebrauchte Kleider und Gebrauchsgegenstände der Schiffsbesatzung und der Passagiere, welche von der sanitären Autorität des Ankunftshafens als infiziert angesehen werden, sind einer Desinfektion resp. Desinsektion zu unterwerfen;

e) kõik laewaruumid, kus haiged wiibinud, samuti ka ruumid, mis kohalikkude sanitaarwõimude poolt infitseerituteks tunnistatud, peab koolera wõi katku puhul desinfitseeritama, korduwa wõi plekiliise soetõwe puhul desinfetseeritama;

д) все помещения судна, в которых помещались больные, а также помещения, которые признаны зараженными местной санитарной властью, подвергаются при холере и чуме дезинфекции, при сыпном и воз-

e) alle Schiffsräume, in denen sich Kranke aufgehalten haben, sowie diejenigen Räume, welche von den lokalen Sanitätsautoritäten für infiziert erklärt worden sind, werden bei Cholera und bei Pest einer Desinfektion, bei Rückfallfieber und Fleckfieber

*) Sõna „observatsioon" tähendab: reisijate eraldamine, olgu see laewal wõi terwishoiujaamas, enne kui nendele liikumiswabadus tagasi antakse.

**) „Arstlik ülewaatus" tähendab: reisijaid ei eraldata, waid neid lubatakse kohe wabale liikumisele; nad antakse aga nimeliselt nende kodukoha wastawatele ametwõimudele üles ja seatakse terwisliise seisukorra kindlaksmääramiseks arstliise kontrolli alla.

*) Под словом „обсервация" подразумевается: изоляция пассажиров на судне или во врачебно-наблюдательном пункте, до допущения их к свободному передвижению.

**) Под словом „врачебный надзор" подразумевается: пассажиры не изолируются и немедленно допускаются к свободному передвижению, однако, о них сообщается властям места их назначения, где они в целях определения состояния их здоровья подвергаются врачебному контролю.

*) Das Wort „Observation" bedeutet: Absonderung der Reisenden, sei es an Bord eines Schiffes, sei es in einer Gesundheitsstation, bevor sie zum freien Verkehr zugelassen werden.

**) „Ärztliche Überwachung" bedeutet: die Reisenden werden nicht abgesondert; sie werden sofort zum freien Verkehr zugelassen, werden aber den Behörden der verschiedenen Orte, wohin sie sich begeben, namhaft gemacht und einer ärztlichen Kontrolle zur Feststellung ihres Gesundheitszustandes unterworfen.

f) kooleraohulistel laewadel wõib peale selle weel korraldada tagawara joogiwee wahetust terwisohoidliselt laitmatuga, samuti ka ballastwee ja kahtlase joogiwee desinfektsiooni enne nende wäljawalamist sadamas, ning keelata inimeste wäljaheidete ja laewa mustawee tühjendamist sadama piirkonnas enne eelkäiwat desinfektsiooni;

g) katkuohulistel laewadel wõetakse ette, peale punktides a—e ettenähtud abinõude, kas enne laadimist ehk peale lossimist deratisatsioon, ära hoides kaupade, metallosade ja masinate rikkumist; laewadel, mis ballastiga täidetud, wiiakse deratisatsioon enne laadimist läbi; sealjuures wõetakse tarwitusele abinõud, mis § 8 punkt d ära tähendatud.

Deratisatsiooni laewadel ette wõttes ei tohi laew igal juhtumisel üle neljakümnekahekse tunni peatada.

§ 15.

Taudikahtlaste laewade kohta on koolera puhul makswad määrused, mis tähendatud § 14 punktides a, b, e, f, katku puhul sama paragrahwi punktides a, b, c, g, korduwa ja plekilise soetõwe puhul sama paragrahwi punktides a, b, c. Peale selle wõib korraldada arstlist järelwalwet laewa meeskonna ja reisijate üle, kestwusega koolera ja katku puhul, mitte üle wiie päewa, plekilise soetõwe puhul mitte üle neljateistkümne päewa ja korduwa soetõwe puhul mitte üle kahekse päewa, laewa päralejõudmise päewast arwates.

вратном тифах дезинсекции;

e) к судам, зараженным по холере, кроме указанных выше мер могут быть применены: замена имеющей питевой воды доброкачественной, дезинфекция балластной и подозрительной питевой воды до выливания ее в порту, воспрещение выливания в пределах порта без предварительной дезинфекции человеческих испражнений и судовых сточных вод;

ж) к судам, зараженным по чуме, применяются сверх мер, указанных в пунктах а до д. настоящей статьи, дератизация, которая производится до или после разгрузки судна, избегая порчи товаров, железных частей и машин. На судах с балластом дератизация судна производится до его разгрузки. Равным образом должны быть применены меры, указанные в пункте г ст. 8.

Во всяком случае при применении дератизации задержка судна не должна превышат 48 часов.

Статья 15.

Суда, подозрительные по холере, подвергаются мерам, указанным в пунктах а, г, д, е статьи 14, при чуме — мерам указанным в пунктах а, г, ж, д той же статьи, по сыпному и возвратному тифам — мерам, указанным в пунктах а, г, д той же статьи.

Сверх того экипаж и пассажиры могут быть подвергнуты врачебному надзору, продолжительность которого не должна превышать при холере и чуме 5 дней, при сыпном тифе — 14 дней, и при возвратном тифе 8 дней, считая со дня прибытия судна.

einer Desinfektion unterzogen;

f) choleraverseuchten Schiffen gegenüber kann außerdem angeordnet werden: Ersetzung des vorrätigen Trinkwassers durch einwandfreies, Desinfektion des Ballastwassers und verdächtigen Trinkwassers vor der Entleerung im Hafen, Verbot des Entleerens menschlicher Exkremente und Schiffsabwässer im Hafengebiet ohne vorherige Desinfektion;

g) inbezug auf pestverseuchte Schiffe wird außer den in Punkten a—e dieses § genannten Maßregeln eine Deratisation angewandt vor oder nach der Ausladung der Waren mit Vermeidung von Beschädigung der Waren, Metallteile und Maschinen; auf den Schiffen, die mit Ballast beladen, wird die Deratisation vor der Beladung ausgeführt; desgleichen sind die im § 8 Punkt d angeführten Maßregeln anzuwenden.

Jedenfalls darf bei Anwendung einer Deratisation das Schiff nicht länger als 48 Stunden aufgehalten werden.

§ 15.

Die verdächtigen Schiffe werden bei Cholera den in den Punkten a, b, e, f des § 14, bei Pest den in den Punkten a, b, c, g desselben §, bei Rückfall- und Fleckfieber den in den Punkten a, b, e desselben § angegebenen Maßregeln unterworfen. Außerdem können die Mannschaft und die Passagiere einer ärztlichen Überwachung unterworfen werden, deren Dauer bei Cholera und Pest 5 Tage, bei Rückfallfieber 8 Tage und bei Fleckfieber 14 Tage nicht überschreiten darf, gerechnet vom Tage der Ankunft des Schiffes.

§ 16.

Taudiohuliſeſt ſadamaſt tulewad taudiwabad laewad ſaawad otſekohe liikumiswabaduſe, miſſugune ka nende terwiſtunniſtus ei ole. Waſtawatel ſadama ſanitaarwõimudel on aga järgmiſi määrusi õigus tarwituſele wõtta: koolera puhul määruſed, mis tähendatud § 14 punktides a, d ja f, katku puhul määruſed, mis ſama paragrahwi punktides a, d, g, korduwa ja plekiſoetõwe puhul määruſed, mis ſama paragrahwi punktides a ja d tähendatud.

Meeskonda ja reiſijaid wõib arſtliſe ülewaatuſe alla wõtta § 14 tähendatud aja keſtel, arwates ſilmapilguſt, mil laew taudiohuliſeſt ſadamaſt wälja ſõitis.

§ 17.

Kui katkuohuliſeſt ſadamaſt tulewal taudiwabal laewal rottide ebaharilikku ſurewuſt tähele pannakſe, ſiis wõiwad lõpuſadama ſanitaarwõimud katku ſuhtes rottide kallal uurimiſt ette wõtta. Uurimiſe poſitiiwſete tagajärgede korral wiiakſe deratiſatſioon § 14 punkt g järele läbi.

Sarnaste laewade kohta wõib korraldada:

a) arſtliſt järelwaatuſt;

b) laewaruumide ja asjade deſinfektſiooni, mis ſanitaarwõimude arwamiſe järele infitſeeritud wõiks olla;

c) meeskonna ja reiſijate järelwalwet wiieteiſtkümne päewa keſtel laewa pärale-jõudmiſe ſilmapilguſt arwates.

§ 18.

Meripiiridel läbikäimiſt takiſtawate määruste piira-

Статья 16.

Суда незараженные, идущие из портов зараженных, допускаются тотчас же к свободной практике, каков бы ни был их санитарный патент. Однако санитарная власть порта имеет право предписать следующие меры:

при холере — меры, указанные в пунктах а, г, е статьи 14,

при чуме меры, указанные в пунктах а, г, ж, той же статьи,

при сыпном и возвратном тифах — меры, указанные в пунктах а, и г той же статьи

Экипаж и пассажиры могут быть подвергнуты врачебному надзору на сроки, указанные в статье 14, считая с момента выхода судна из зараженного порта.

Статья 17.

При обнаружении на незараженном судне, прибывшем из зараженного по чуме порта, необычайной смертности крыс, санитарной властью порта прибытия может быть произведено исследование крыс на чуму. При положительном результате исследования производится истребление крыс на основаниях, указанных в пункте ж, статьи 14.

К таким судам могут быть применены:

а) врачебный осмотр;

б) дезинфекция помещений судна и предметов, являющихся по мнению санитарной власти зараженными;

в) надзор над пассажирами и экипажем в течении 5 дней с момента прибытия судна.

Статья 18.

В целях ограничения санитарных мер на морских гра-

§ 16.

Die ſeuchenfreien aus einem verſeuchten Hafen kommenden Schiffe werden ſofort zum freien Verkehr zugelaſſen, wie auch immer ihr Geſundheitspaß lauten mag. Die zuſtändige ſanitäre Autorität des Hafens hat aber das Recht folgende Maßregeln anzuordnen: bei Cholera die in den Punkten a, d, und f des § 14 angegebenen Maßregeln, bei Rückfall- und Fleckfieber die Maßregeln laut Punkten a und d desſelben §.

Die Mannſchaft und Paſſagiere können einer ärztlichen Überwachung unterworfen werden während der im § 14 angegebenen Zeitdauer, gerechnet vom Zeitpunkt der Abfahrt des Schiffes aus dem verſeuchten Hafen.

§ 17.

Wenn auf einem ſeuchenfreien Schiffe, welches aus einem peſtverſeuchten Hafen ankommt, eine ungewöhnliche Sterblichkeit der Ratten beobachtet wird, ſo kann die ſanitäre Autorität des Ankunftshafens eine Unterſuchung der Ratten auf Peſt unternehmen. Bei poſitivem Reſultat der Unterſuchung wird die Deratiſation dem Punkt g des § 14 gemäß ausgeführt.

Inbezug auf ſolche Schiffe kann angeordnet werden:

a) ärztliche Beſichtigung;

b) Deſinfektion der Schiffsräume und Gegenſtände, welche nach dem Ermeſſen der ſanitären Autorität infiziert ſein könnten;

c) Überwachung der Mannſchaft und Paſſagiere während 5 Tage, vom Moment der Ankunft des Schiffes gerechnet.

§ 18.

Zwecks Einſchränkung auf das notwendigſte Maß den

miseks kõige tarwilikuma määrani, kohustawad end lepinguosalised riigid §§ 13—15 tähendatud määruste tarwitamisel arwesse wõtma taudiohu ärahoidmisabinõusid, mis nii äraſõidu ajal kui ka laewa reisi kestel taudiohulisest sadamast läbi wiidud, — nagu ametlikult tunnistatud arsti wiibimine laewal, samuti desinfektsiooni, desinsektsiooni ja deratisatsiooni sisseseadet.

ницах, стеснительных для движения, лишь безусловно необходимыми мерами, договаривающиеся государства обязуются при применении указанных в статьях 13—15 мер принимать во внимание предупредительные меры, примененные при отходе судна из зараженного порта, а также и во время перехода, наличие на судне оффициально признанного врача, равно как и приспособлений для дезинфекции, дезинсекции и дератизации.

Verkehr hindernder Maßnahmen an den Seegrenzen, verpflichten sich die vertragschließenden Staaten bei Anwendung der in den §§ 13—15 angegebenen Maßregeln in Betracht zu ziehen die Vorbeugungsmaßregeln, welche bei der Abfahrt aus verseuchten Häfen, sowie während der Reise des Schiffes ausgeführt worden sind, die Anwesenheit an Bord des Schiffes eines offiziell anerkannten Arztes, sowie Einrichtungen zur Desinfektion, Desinsektion und Deratisation.

Lõpusadama wastawad wõimud wõiwad igal ajal nõuda laewa arstilt, ehk juhtumisel, kui wiimane puudub, laewa kaptenilt wõi selle asetäitjalt wandelist tunnistust, et laewal selle äraſõidu ajast arwates ühtki koolera, katku, korduwa ehk plekisoetõwe haigeksjäämist ette pole tulnud.

Подлежащая власть порта прибытия может во всякое время потребовать от врача судна или за его отсутствием, от капитана судна или его заместителя заявление под присягой о том, что на судне со времени его отхода не было случаев заболеваний холерой, чумой, сыпным и возвратным тифами.

Die zuständige Behörde des Ankunftshafens kann jederzeit vom Schiffsarzte, oder, falls ein solcher nicht vorhanden ist, vom Kapitän des Schiffes, resp. dessen Stellvertreter, ein Zeugnis unter Eid darüber verlangen, daß auf dem Schiffe seit seiner Ausreise keine Cholera-, Pest-, Rückfall- und Fleckfieberer-krankungen vorgekommen sind.

§ 19.

Lepinguosalised riigid jätawad omale õigusе eritisi desinfektsioon-, desinfektsiooni puhastusmäärusi maksma panna kõikide laewade kohta, mis terwishoidlikult halwas seisukorras.

Статья 19.

Договаривающиеся государства оставляют за собой право принимать особые меры дезинфекции, дезинсекции и очистки по отношению ко всем судам, находящимся в дурных санитарных условиях.

§ 19.

Die vertragschließenden Staaten behalten sich das Recht vor, besondere Maßregeln der Desinfektion, Desinsektion und Reinigung anzuordnen, inbezug auf alle Schiffe, welche schlechte hygienische Bedingungen aufweisen.

§ 20.

Igal laewal, mis end sadama wõimude poolt käesoleva konwentsiooni põhjal maksma panduд määruste alla ei paenuta, on õigus jälle merele sõita.

Luba laewakoorma lossimiseks wõib anda järgmiste tingimiste täitmisel:

Статья 20.

Всякому судну, не желающему подвергнуться мерам, предписанным санитарной властью порта на основании настоящей конвенции, предоставляется право уйти обратно в море. Ему может быть разрешено выгрузить свои товары с соблюдением следующих условий:

§ 20.

Ein jedes Schiff, welches sich den Maßregeln, die von der sanitären Autorität des Hafens auf Grund der vorliegenden Konvention angeordnet sind, nicht unterordnet, hat das Recht wieder in See zu stechen.

Es kann ihm die Erlaubnis erteilt werden, seine Ladung zu löschen unter Einhaltung folgender Bedingungen:

a) laewa, meeskonna ja reisijate eraldamine;

a) изоляция судна, экипажа и пассажиров;

a) Isolierung des Schiffes, der Mannschaft, und der Passagiere;

b) katku juhtumisel — teadaanne, kas on ebaharlikku rottide kärwamist;

c) koolera juhtumisel — joogiwee wahetus terwishoidliselt laitmatuga, kui joogiwee tagawarad taudiohuliselt kardetawateks on tunnistatud, § 14 punkt f tingimisteſt kinni pidades.

Reisijatel wõib lubada maale tulla tingimisel, kui nad end kohalikkude sanitaarwõimude korralduste alla paenutawad.

§ 21.

Lõpusadama sanitaarwõimud on kohustatud laewa kaptenile, omanikule ehk selle esitajale nende nõudmisel wälja andma tunnistust, ettewõetud korralduste ja nende põhjuste üle. Laewaga päralejõudnud reisijatel on õigus sadama sanitaarwõimudelt nõuda tunnistust päralejõudmise aja ja ettewaatusabinõude üle, mis nende eneste ja nende reisiasjade suhtes ette wõetud.

§ 22.

Lepinguosalised riigid kohustawad end igaüks temale kuuluwal Baltimere rannal wähemalt ühes sadamas sisseseadma arstlis-sanitaarjaama ning seda nõnda korraldama, et ta igat liiki laewu wastu wõtta suudaks. Jaama sisseſead peab nõnda ette nähtud olema, et sanitaarkorraldused wiibimata läbi wiidaks.

б) при чуме доставление вседении о том, не имеется ли на судне чрезвычайная смертность среди крыс;

в) в случае холеры замена доброкачественной питевой водой, воды, запасенной на судне, если последняя признается подозрительной в смысле заражения, с соблюдением постановлений пункта ст. 14.

Пассажирам может быть разрешено высадиться на берег при условии, что они подчиняются мерам, предписанным местной санитарной властью.

Статья 21.

Санитарная власть порта прибытия обязана выдавать капитану, судовладельцу или его агенту, по их требованию, свидетельство, указывающее принятые меры и основания, по которым они были применены.

Пассажиры, прибывшие на судне, имеют право требовать от санитарной власти порта свидетельство, удостоверяющее время их прибытия и меры, коим они и их багаж были подвергнуты.

Статья 22.

Договаривающиеся государства обязуются учредить, каждое на своем побережьи Балтийского моря, не менее чем в одном порту, морскую санитарно-врачебную станцию и оборудовать ее таким образом, чтобы она была в состоянии принимать суда всех категорий. Устройство станции должно быть рассчитано таким образом, чтобы санитарные меры могли быть выполнены без промедления.

b) im Falle der Peſt — Angabe, ob eine ungewöhnliche Sterblichkeit der Ratten beſteht;

c) im Falle der Cholera — Erſatz des Trinkwaſſers durch einwandfreies, wenn das vorrätige für Infektionsverdächtig erklärt worden iſt, unter Einhaltung der Beſtimmungen laut Punkt f des § 14.

Den Paſſagieren kann geſtattet werden, ſich ans Land zu begeben, unter der Bedingung, daß ſie ſich den Anordnungen der lokalen ſanitären Autoritäten unterwerfen.

§ 21.

Die ſanitären Autoritäten des Ankunftshafens ſind verpflichtet dem Kapitän des Schiffes, Beſitzer oder ſeinem Agenten auf ihre Anforderung ein Zeugnis über die angewandten Maßnahmen und die Gründe derſelben auszufertigen. Die Reiſenden, welche mit dem Schiffe angekommen ſind, haben das Recht, von der ſanitären Autorität des Hafens ein Zeugnis zu fordern, welches die Zeit ihrer Ankunft und die Maßnahmen, welchen ſie und ihr Gepäck unterworfen wurden, beſcheinigt.

§ 22.

Die vertragſchließenden Staaten verpflichten ſich ein jeder an der ihm angehörigen Küſte des Baltiſchen Meeres, nicht weniger als in einem der Häfen eine ärztliche ſanitäre Station zu errichten und dieſelbe derart auszuſtatten, daß ſie imſtande wäre Schiffe aller Kategorien zu empfangen. Die Einrichtung der Station muß ſo bemeſſen ſein, daß die ſanitären Maßregeln ohne Verzögerung erledigt werden können.

V.

**Maapiirid.**

§ 23.

Isikliku arstlise järelwaatuse ja läbikatsumise alla piiril kuuluwad isikud, kes tulewad taudi piirkonnast ehk kelle juures üks §1 tähendatud haigusteşt ilmsiks tulnud. Koolera wõi katkukahtlaste isikute juures wõib tarwiduse järele ette wõtta diagnostilis-bakterioloogilisi uurimisi. Arstlik järelwaatus ja läbikatsumine peawad sündima nii, et läbikäimine piiril wõimalikult wähe takistatud saaks.

§ 24.

Isikud, kes arstliku järelwaatuse põhjal üht § 1 tähendatud haigust põewad ehk selle tundemärke awaldawad, eraldatakse teisteşt ning asetatakse arstimiseks kohalikkude riigi sanitaarwõimude poolt eriti sellekohaselt sisseseatud asutustesse, kuhu nad terweksaamiseni ehk diagnoosi lõpuliku kindlaksmääramiseni jääwad. Terwete isikute kinnipidamine järelwalwe otstarbel pole lubatud. Taudi piirkonnast tulejad ehk § 1 nimetatud haigusi põdewa isikuga kokkupuutumises olnud isikud wõib peale lõpusihile pärale jõudmist arstlisele läbikatsumisele wõtta: 5 päewa jooksul koolera ja katku puhul, 8 päewa jooksul korduwa soetõwe ja 14 päewa jooksul plekisoetõwe puhul, arwates silmapilgust, mil haigusjuhtumine piiril kindlaks määratud. Selleks wõib sarnaseid isikuid kohustada lõpusihile pärale jõudes end kohalikkudele sanitaarwõimudele üles andma.

V.

**Сухопутные границы.**

Статья 23.

Индивидуальному врачебному осмотру и исследованию подвергаются на границе лица, прибывающие из зараженных местностей или обнаруживающие признаки одной из указанных в ст. I болезней. Лица, подозрительные по холере и чуме, могут быть в случае надобности подвергнуты диагностическому бактериологическому исследованию. Врачебный осмотр и исследование должны производиться по возможности без всякой задержки пограничного движения.

Статья 24.

Лица, признанные при врачебном осмотре больными или подозрительными по одной поименованных в статье I болезней выделяются и направляются санитарной властью страны назначения с целью лечения в специально приспособленные для этого учреждения, где они остаются до излечения или окончательного выяснения диагноза.

Задержка для обсервации здоровых лиц не допускается. Лица, прибывшие из зараженных местностей или приходившие в соприкосновение с больными одной из указанных в ст. I болезней, могут быть подвергнуты врачебному осмотру по прибытии к месту назначения: в течении 5 дней при холере и чуме, в течении 14 дней при сыпном тифе и 8 дней при возвратном, считая с момента выезда из зараженной местности или с момента обнаружения заболевания на границе.

V.

**Landesgrenzen.**

§ 23.

Einer individuellen ärztlichen Besichtigung und Untersuchung unterliegen an der Grenze Personen, welche aus verseuchten Gegenden herkommen, oder Anzeichen einer der im § 1 erwähnten Krankheiten aufweisen. Personen, die auf Cholera oder Pest verdächtigt sind, können erforderlichenfalls einer diagnostisch-bakteriologischen Untersuchung unterzogen werden. Die ärztliche Besichtigung und Untersuchung soll möglichst ohne jegliche Hemmung des Grenzverkehrs vor sich gehen.

§ 24.

Personen, welche bei der ärztlichen Besichtigung krank oder als verdächtig auf eine der im § 1 erwähnten Krankheiten befunden worden sind, werden ausgeschieden und von der sanitären Autorität des Einreisestaates zwecks Behandlung in speziell eingerichtete Anstalten übergeführt, woselbst sie bis zur Genesung oder endgültigen Feststellung der Diagnose verbleiben.

Das Zurückhalten gesunder Personen zwecks Observation ist nicht zulässig. Personen, welche aus verseuchten Gegenden ankommen oder mit einer der im § 1 genannten Krankheiten erkrankten Personen in Berührung gekommen sind, können nach Ankunft an Bestimmungsort der ärztlichen Untersuchung unterworfen werden: im Laufe von 5 Tagen bei Cholera und Pest, von 8 Tagen bei Rückfallfieber und 14 Tagen bei Fleckfieber, gerechnet vom Moment der Abreise der Person aus der verseuchten

С этой целью таким лицам может быть вменено в обязанность по прибытии к месту назначения явиться к подлежащей санитарной власти.

§ 25.

Raudtee- ja sanitaarperſonaal, samuti ka riikide ametlikud wolitusega warustatud eſitajad käiwad terwishoidliste abinõude määruste alla piiril ainult ſel juhtumiſel, kui üks ſiin ettenähtud haigusteſt ſilmanähtawalt ilmſiks tulnud.

Статья 25.

Врачебно-санитарный и железнодорожный персонал, равно как и оффициально уполномоченные представители правительств подвергаются санитарным мерам, лишь в случае явного заболевания одной из имеющихся в настоящей конвенции в виду болезни.

§ 25.

Eiſenbahn- und Sanitätsperſonal, ſowie offiziell beglaubigte Delegierte der Landesregierungen werden geſundheitlichen Maßnahmen an der Grenze nur im Falle der offenſichtlichen Erkrankung an einer der hier in Betracht kommenden Krankheiten unterworfen.

§ 26.

Jſiklikud reiſiasjad, niiwõrd, kui nad kahtluſt äratawad infektſiooni mõttes, käiwad deſinfektſiooni, eriliſelt deſinfektiooni alla ainult ſiis, kui riigi poolt wolitatud ametlik arſt ſelle tarwiliku leiab olewat, ſilmas pidades § 25.

Статья 26.

Личный багаж при подозрении на инфекцию может быть подвергнут дезинфекции или дезинсекции лишь в том случае если это признается необходимым правительственным врачем, с соблюдением ст. 25.

§ 26.

Das perſönliche Gepäck, ſofern es den Verdacht einer Infektion erregt, ſoll einer Deſinfektion, beziehungsweiſe Deſinfektion, nur dann unterworfen werden, wenn der ſtaatlich beauftragte Arzt es für erforderlich hält, mit Berückſichtigung des § 25.

Lepinguoſaliſed riigid jätawad eneſele õiguſe teatud reiſijateliikide ſuhtes, nagu näituſeks muſtlaſte, hulkurite, hooaja-tööliſte, põjapõgenejate, palwerändajate ning üldſe iſikute kohta, kes reiſiwad ſuuremates grupides ja ebaterwishoidliſes ſeiſukorras üle piiri liiguwad, tarwituſele wõtta eriliſi, nendele wajaliſtena näiwaid abinõuſid, nagu näituſeks: haigete ja haigetega kokkupuutunud iſikute eraldamiſt, inimeſte ja reiſipakkide deſinfektſiooni ja deſinfektſiooni, reiſijate bakterioloogiliſt järelkatſumiſt, kaitſelima tarwitamiſt, juukſepügamiſt ja nii edaſi.

Договаривающиеся государства оставляют за собой право в отношении известной категории путешественников: цыган, бродяг, сезонных рабочих, беженцев, богомольцев и вообще лиц передвигающихся группами и переходящих границу при дурных гигиенических условиях. подвергать их особым, необходимым по их мнению мерам: изоляция больных и лиц, приходивших с ними в соприкосновение, дезинфекция и дезинсекция лиц и багажа, бактериологическое исследование путешественников, предохранительная прививка, стрижка волос и т. п.

Die vertragſchließenden Staaten behalten ſich das Recht vor, gewiße Kategorien von Reiſenden, als Zigeuner, Vagabunden, Saiſonarbeiter, Flüchtlinge, Pilger und überhaupt Perſonen, welche in größeren Gruppen reiſen und in unhygieniſchen Verhältniſſen die Grenze paſſieren, beſonderen, ihnen notwendig erſcheinenden Maßnahmen zu unterwerfen, als: Iſolierung der Kranken und der mit Kranken in Berührung gekommenen Perſonen, Deſinfektion und Deſinfektion der Reiſenden, Impfung, Abſcherung der Haare u. a. m.

§ 27.

Koolera wastu wõitlemiſeks wõib piiril tarwitada kaitſelima, juhtumiſel, kui iſikul koolera kaitſerõugete panemiſe tunniſtuſt weel mõjuwas ajawahemikus ette näidata

§ 27.

Zur Bekämpfung der Cholera können an der Grenze Schutzimpfungen ausgeführt werden im Falle die Perſonen keine behördliche Beſcheinigung über erfolgte Imp-

Gegend oder Entdeckung des Krankheitsfalles an der Grenze. Zu dieſem Zweck können ſolche Perſonen verpflichtet werden nach Ankunft am Beſtimmungsort ſich bei der zuſtändigen Sanitätsbehörde zu melden.

pole. Kui nad maksmapandud korralduste alla end paenutada ei taha, saadetakse nad üle piiri tagasi.

## VI.

## Raudteed ja muud liikumisteed.

§ 28.

Raudteel piirile jõudwad isikud, samuti ka nende reisiasjad käiwad § 11 tähendatud määruste alla, kusjuures wiimaste tarwituselе wõtmine peab sündima ilma ühegi takistuseta raudtee liikumises. Selleks hoolitsewad lepinguosalised riigid, et piirijaamades wastawad arstlised walwekohad sisse seataks.

§ 29.

Lepinguosalised riigid kohustawad end:

a) kindlustama puhtust kõikide piirile ja üle piiri liikuwate rongide ning nende personaali suhtes, samuti ka nende desinfektsiooni ehk desinsektsiooni ja deratisatsiooni;

b) sisse seadma piiri weeres kõwa järelwalwe sanitaarolude üle jaamade piirkonnas, terwishoidliselt laitmata joogiwee warustuse üle, rongide ning jaamade wäljakäigukohtade puhtuse üle, samuti walwama ka einelaudade seisukorra üle, kusjuures kooleraaegadel sarnaste söögiainete müüki wõib keelata, mis infektsiooni hädaohtu tekitawad;

c) oma wastawates piiriwõõdes hoolitsema selle eest, et § 1 tähendatud haigusteşt tabatud isikud õigel ajal eraldataks ning sarnastel juhtuной прививке, сохраняющей свое действие.

В случае, если эти лица не пожелают подчиниться предписанным мерам, они подлежат обратной отправке через границу.

## VI.

## Железные дороги и другие пути сообщения.

Статья 28.

Пассажиры, прибывающие к границе по железной дороге и принадлежащий им багаж подвергаются мерам, указанным в ст. 11 при чем выполнение последних должно происходить без всяких задержек в отношении движения поездов. Для этой цели договаривающиеся государства озабочиваются устройством при пограничных железнодорожных станциях соответственных врачебно-наблюдательных пунктов.

Статья 29.

Договаривающиеся государства обязуются:

а) обеспечить содержание в чистоте подвижного состава поездов, направляющихся к границе и их персонала, а также их дезинфекцию, дезинсекцию и дератизацию;

б) установить строгий санитарный надзор в районе пограничной местности, за санитарным состоянием в районе вокзалов, за снабжением доброкачественной, питевой водой, за чистотой уборных в поездах и на вокзалах, а также за содержанием буфетов, причем в холерное время может быть воспрещена продажа продуктов, могущих распространять заразу;

в) обеспечить каждое в своих пограничных местностях своевременное выделение больных одной из указанных в ст. 1 болезней и проведе-

fung in einer noch wirksamen Zeitperiode aufzuweisen haben. Falls dieselben sich den angeordneten Maßnahmen nicht unterwerfen wollen, sind sie über die Grenze zurückzuweisen.

## VI.

## Eisenbahn- und andere Verkehrswege.

§ 28.

Die per Eisenbahn an die Grenze ankommenden Personen, sowie deren Gepäck, werden nach den im § 11 erwähnten Maßregeln behandelt, wobei die Ausführung der letzteren ohne jegliche Verzögerung des Eisenbahnverkehrs vor sich gehen soll. Zu diesem Zweck haben die vertragschließenden Staaten für die Errichtung an den Grenzstationen entsprechender ärztlicher Überwachungsstellen Sorge zu tragen.

§ 29.

Die vertragschließenden Staaten verpflichten sich:

a) sicherzustellen die Reinhaltung, sowie die Desinfektion, Desinsektion oder Deratisation aller zur Grenze gehenden Züge und des Zugpersonals;

b) eine strenge sanitäre Aufsicht im Grenzgebiet über den sanitären Zustand im Bereich der Bahnhöfe einzuführen, über die Versorgung mit einwandfreiem Trinkwasser, über die Reinhaltung der Aborte in den Zügen und auf den Bahnhöfen und auch über den Zustand der Buffets zu wachen, wobei zu Cholerazeiten der Verkauf solcher Produkte verboten werden kann, die die Gefahr einer Infektion bedingen;

c) in ihrem betreffenden Grenzgebieten dafür zu sorgen, daß die mit einer der im § 1 erwähnten Krankheiten behafteten Personen rechtzei-

mistel tarwilikud korraldused läbi wiidaks. Sarnaste juhtumiste üle kohustawad end lepinguosalised ritgid teatama ükstelsele § 5 määrustele wastawalt.

§ 30.

Leitakse ühes piirilejõudwatest rongidest isik, kes põeb ühte § 1 tähendatud haigustest, siis peab wastaw randteewagun ehk selle osa lõpujaama ülemuse poolt desinfitseeritama, kusjuures wagunid tarwiduse korral wõib rongist wälja haakida. Haigega kokkupuutumises olnud reisijad waadatakse arstliselt järele. Neid, keda terwed leitakse olewat ei peeta mitte kinni, küll aga wõiwad nad puhastatud ja nende reisiasjad desinfitseeritud saada, kusjuures korduwa ehk plekisoetõwe puhul neid ise ja nende reisiasju ka desinfetseerida wõib.

§ 31.

Selles konwentsioonis ettenähtud määrused ja eeskirjad on laiendatud ka maanteede, weeteede ning õhuliinide peale ühes wastawate mundatustega.

VII.

**Arstlised järelwalwekohad piiril.**

§ 32.

Ettenähtud korralduste läbiwiimise kindlustamiseks asutatakse arstlised järelwalwekohad raudtee-, maantee- ja jõe-piiripunktides. Need järelwalwe kohad peawad arstliste uurimiste ettewõtmiseks, haigete ning haigushahtlaste isikute eraldamiseks ja rawitsemiseks ning desinfektsiooniks ja desinsektsiooniks warustatud olema küllaldaste ruumide ja sisseseadetega,

ние необходимых в этих случаях мер. Об этих случаях государства обязуются извещать друг друга в порядке статьи 5.

Статья 30.

В случае обнаружения в прибывшем к границе поезде больного одной из указанных в статье I болезней, соответствующий железнодорожный вагон или отделение подвергаются властями станции назначения дезинфекции, причем, в случае надобности, вагон может быт отцеплен. Пассажиры приходившие в соприкосновение с больными, подвергаются врачебному осмотру. Признанные здоровыми не задерживаются, однако они могут быть подвергнуты очистке а их багаж дезинфекции, а при сыпном и возвратном тифах они и их багаж подвергаются дезинфекции.

Статья 31.

Предусмотренные в настоящей конвенции основные меры и предписания применяются с соответственными изменениями также и к движению по проезжим дорогам, по водным и воздушным путям сообщения.

VII.

**Пограничные врачебно-наблюдательные пункты.**

Статья 32.

Для обеспечения выполнения предусмотренных мер учреждаются врачебно-наблюдательные пункты при железнодорожных, сухопутных и речных переходных пунктах. Эти наблюдательные пункты должны быть снабжены необходимыми помещениями для производства врачебных осмотров, изоляции и лечения больных и подозрительных, а равно необхо-

tig ausgeschieden und die in diesen Fällen notwendigen Maßnahmen ausgeführt werden. Über solche Fälle verpflichten sich die Vertragsstaaten einander dem § 5 gemäß zu benachrichtigen.

§ 30.

Wenn in einem an die Grenze angekommenen Zuge ein mit einer der im § 1 erwähnten Krankheiten Behafteter gefunden wird, so ist der betreffende Eisenbahnwagen oder Abteil von der Behörde der Ankunftsstation zu desinfizieren, wobei nötigenfalls der Wagen abgekoppelt werden kann. Die Reisenden, welche mit dem Kranken in Berührung gekommen sind, werden ärztlich besichtigt. Die als gesund Befundenen werden nicht zurückgehalten, doch können sie einer Reinigung und ihr Gepäck einer Desinfektion unterworfen werden, wobei bei Rückfall- und Fleckfieber an ihnen und ihrem Gepäck eine Desinfektion vorgenommen werden kann.

§ 31.

Die in dieser Konvention vorgesehenen Grundsätze und Vorschriften erstrecken sich auch auf den Landstraßen-, Flußschifffahrts- und Luftverkehr, mit entsprechenden Modifikationen.

VII.

**Ärztliche Grenz-Überwachungsstellen.**

§ 32.

Um die Ausführung der vorgesehenen Maßregeln sicherzustellen, sind ärztliche Überwachungsstellen an Eisenbahn-, Land- und Flußübergangspunkten einzurichten. Diese Überwachungsstellen müssen für die Vornahme ärztlicher Untersuchungen, für die Absonderung und Behandlung der Kranken und Krankheitsverdächtigen und für die Desinfek-

nii et harilik liikumine takistatud ei saaks.

§ 33.

Punktid, kus sarnased järelwalwekohad sisse seada tulewad, peab mõlemapoolsete sanitaarkeskwõimude wastastikusel kokkuleppel kindlaks määratama. Lepinguosalised riigid jätawad omale õiguse kardetawate taudide arenemise korral teise maa piirkonnast ehk selle üksikust osast reisijate ja wagunite ületulekut ajutiselt katkestada seal, kus järelwalwekohtade sisseseadmine oluliselt takistatud. Sellest korraldusest peab teisele lepingupoolele wähemalt 15 päewa ette teatama.

Lepinguosalised kohustawad ennast siiski kindlustama inimeste ja kaupade waba pääsu läbi teiste piiripunktide.

§ 34.

Lepinguosalised riigid tunnistawad, et kulud, mis tõusnud reisijate ja nende reisiasjade suhtes arstlistes järelwalwekohtades ettewõetud sanitaarkorralduste tõttu, ei pea langema wastawate isikute kanda, jätawad omale aga õiguse seda küsimust diplomaatilisel teel korraldada.

Desinfektsiooni, desinsektsiooni ka deratisatsiooni maks kaupade pealt, mis käesolewa konwentsiooni põhjal seda nõuawad, on lubataw, ning nimelt suuruses, mis selleks tegelikult äratarwitatud materjaalide wäärtusest kõrgem ei ole, kusjuures lepinguosalised riigid nende poolt kindlaksmääratud hinnanormid

димыми приспособлениями для дезинфекции и дезинсекции, чтобы не вызывалось задержек обычного движения.

Статья 33.

Места, где должны быть учреждены такие наблюдательные пункты, определяются по взаимному соглашению между центральными врачебно - санитарными управлениями. Договаривающиеся государства оставляют за собой право в случае развития угрожающих эпидемий временно закрывать переход путешественников и вагонов из местности или отдельной части местности другой стороны в тех местах, где устройство наблюдательных пунктов встречает существенные затруднения О принятии такой меры другое из договаривающихся государств должно быть постановлено в известность по возможности за 15 дней. Государства, однако, обязуются обеспечить свободное движение людей и товаров через другие пограничные пункты.

Статья 34.

Договаривающиеся государства признают, что расходы связанные со всеми санитарными мерами, принимаемыми санитарно - наблюдательными пунктами по отношению к пассажирам и их багажу не должны ложиться на этих лицах, но оставляют за собой право урегулировать этот вопрос дипломатическим путем.

Плата за произведенную дезинфекцию, дезинсекцию и дератизацию товаров, подлежащих таковой согласно настоящей конвенции, допускается в размере, не превышающем стоимости действительно исрасходованных для этой цели материалов, причем договаривающиеся государства своевременно

tion und Desinsektion genügende Räume und Einrichtungen enthalten, derart, daß keine Stockungen des üblichen Verkehrs verursacht werden.

§ 33.

Die Punkte, an denen solche Überwachungsstellen eingerichtet werden sollen, müssen nach Vereinbarung der beiderseitigen Zentralgesundheitsbehörden festgesetzt werden. Die Vertragsstaaten behalten sich im Falle der Entwickelung bedrohlicher Epidemien das Recht vor, den Übergang von Reisenden und Wagen aus dem Gebiete oder einzelnen Teilen des Gebietes des anderen Landes zeitweilig einzustellen dort, wo der Einrichtung von Überwachungsstellen wesentliche Hinderniße entgegenstehen. Von dieser Maßregel ist dem anderen Vertragsstaate mindestens 15 Tage vorher Nachricht zu geben.

Die Vertragsstaaten verpflichten sich jedoch den freien Verkehr von Personen und Waren über die anderen Grenzpunkte sicherzustellen.

§ 34.

Die vertragschließenden Staaten erkennen an, daß die Kosten für sämtliche an den Reisenden und an deren Gepäck in den ärztlichen Überwachungsstellen vorgenommenen sanitären Maßnahmen, nicht den betreffenden Personen zu Last fallen sollen, behalten sich aber das Recht vor, diese Frage auf diplomatischem Wege zu regeln.

Eine Zahlung für Desinfektion, Desinsektion und Deratisation von Waren, die laut der vorliegenden Konvention einer solchen unterliegen, ist zuläßig, und zwar im Betrage, der den Wert der dazu tatsächlich verwandten Materialen nicht übersteigt, wobei die vertragschließenden Staaten die von ihnen aufge-

üksteisele õigel ajal teada annawad.

VIII.

**Korraldused piiriwöödes.**

§ 35.

Piiriwöösse kuuluwateks loetakse need maakohad, mis piiril ehk sellest mitte üle 5 klm. kauguses asuwad. Lepinguosalised riigid saadawad üksteisele oma piiriäärsete maakohtade nimekirjad, kus nende maakohtade sanitaarwõimud ära tähendatud, ühe kuu kestel, selle konwentsiooni jõusseastumise momendist arwates. Koolera, katku, plekilise ja korduwa soetõwe lahtipuhkemisel piiriwöödes, astuwad sanitaarwõimud § 5 mõttes wastastiku informatsiooni otstarbel ühendusse.

Informatsiooni aineks on:

a) esimesed haigeksjäämise juhtumised igasse eespool tähendatud haigusesse;

b) perioodilised teadaanded haigeksjäämiste edaspidisest käigust;

c) tarwitusele wõetud abinõud.

Sellest eraldi informeeriwad piiriäärsete maakohtade sanitaarwõimud üksteist ka teiste infektsioonhaiguste üle, juhtumisel kui need epideemilise ulatuse omandawad. Esimesed teated antakse wõimalikult telegraafi teel.

§ 36.

Sanitaarkorraldusi, mis käesolewa konwentsiooni põhjal raudteedel ja muil liikumisteedel maksma pannakse, wõib ka kohaliku liikumise juures piiril käsitada. Sealjuures aga kohustawad end lepinguosalised riigid liikumist piiril wõimalikult ferсообщают друг другу установленные ими тарифы.

VIII.

**Меры в приграничных местностях.**

Статья 35.

Приграничными местностями признаются уезды, прилегающие к границе или расположенные на расстоянии не более 5 километров от нее. Договаривающиеся государства взаимно сообщают друг другу списки пограничных уездов, с указанием их санитарных властей, в месячный срок, считая с момента вступления в силу настоящей конвенции.

В случае появления в приграничных местностях холеры, чумы, сыпного или возвратного тифов, санитарные власти приграничных уездов вступают между собою в сношение с целью взаимного извещения, в порядке, предусмотренном в ст. 5.

Предметами извещения служат:

а) первые случаи каждого из этих заболеваний;

б) периодические сведения о дальнейшем ходе заболеваний;

в) принятые меры.

Независимо от этого, санитарные власти приграничных уездов устанавливают взаимные извещения также о других заразных болезнях, принявших эпидемическое развитие. Первые извещения делаются по возможности по телеграфу.

Статья 36.

Санитарные меры, установленные настоящей конвенцией относительно железных дорог и других путей сообщения, могут быть применяемы также к местному приграничному движению. Однако договаривающиеся государства обязуются по воз-

stellten Preisnormen einander rechtzeitig mitteilen.

VIII.

**Maßnahmen in den Grenzgebieten.**

§ 35.

Als zu Grenzgebieten gehörend werden angesehen die Kreise, welche der Grenze anliegen oder in einer Entfernung von nicht mehr als 5 Klm. von ihr entfernt sind. Die vertragschließenden Staaten übermitteln einander das Verzeichnis ihrer Grenzkreise mit Angabe ihrer Sanitätsbehörden daselbst, innerhalb eines Monats vom Moment des Inkrafttretens dieser Konvention. Im Falle des Auftretens von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber in den Grenzgebieten, treten die Sanitätsbehörden im Sinne des § 5 mit einander in Beziehung zwecks gegenseitiger Information.

Den Gegenstand der Information bilden:

a) die ersten Fälle einer jeden der oben erwähnten Erkrankungen;

b) periodische Benachrichtigung über den weiteren Gang der Erkrankungen;

c) die angewandten Maßnahmen.

Unabhängig davon informieren die Sanitätsbehörden der Grenzkreise sich gegenseitig auch über andere Infektionskrankheiten, falls diese eine epidemische Ausbreitung erfahren. Die ersten Benachrichtigungen geschehen nach Möglichkeit telegraphisch.

§ 36.

Die Sanitätsmaßnahmen, welche durch die vorliegende Konvention auf den Eisenbahnen- und anderen Kommunikationswegen angeordnet werden, können auch auf den lokalen Grenzverkehr bezogen werden. Jedoch verpflichtem sich die vertrag-

gendama, tarwituſele wõttes ſelles konwentſioonis loetletud abinõude hulgaſt ainult paratamata wajaliſi.

§ 37.

Koolera lahtipuhkemiſel piiriwöödes wõib muuſeas keelata toore puuwilja, aiawilja ja piimaſaaduste ſiſſewedu taudiohuliſeſt piirimaaoſaſt.

IX.

**Rõuged.**

§ 38.

Sunduslik teadaandmine käesolewa konwentſiooni § 1 ja 2 mõttes laiendatakſe rõugete kohta nende epideemiliſe laialilaguneminſe korral.

§ 39.

Lepinguoſalised riigid jätawad eneſele õiguſe iſikutele, kes maakohtadeſt tulewad, kus rõugetaud laiali lagunenud (§ 38), piiriſt ülemineku ära keelata, ſelle järele kui neil kaitſerõugete panemiſe tunniſtuſt mõjuwas ajawahemikus ette näidata pole ehk kui nad rõugepanekule wastu ſeiſawad.

X.

**Üldmäärused.**

§ 40.

Käesolewas konwentſioonis ettenähtud ſanitaarkorralduſte tagajärjega läbiwiimiſe otstarbel peawad raudteeteenijate perſonaal ja laewameeskond, ſamuti ka piiriäärſed elanikud infektſioonhaiguſte iſeloomuga ning nende wastu wõitlemiſe wiiſidega tutwuſtatud olema. Wastawat raudteeteenijate perſonaali ja laewameeskondi peab

можности облегчать приграничное движение, применяя лишь самые необходимые меры из числа указанных в настоящей конвенции.

Статья 37.

При появлении холеры в приграничных местностях, между прочим может быть воспрещен также и ввоз из зараженного приграничного района сырых фруктов, овощей и молочных продуктов.

IX.

**Оспа.**

Статья 38.

Обязательное извещение в смысле предусмотренных статьями 1 и 2 настоящей конвенции, распространяется также и на оспу при принятии ею эпидемического характера.

Статья 39.

Договаривающиеся государства оставляют за собой право воспрещать переход границы лицам следующим из местностей, в которых распространение оспы приняло эпидемический характер (ст. 38), если эти лица не могут представить свидетельства о прививке, сохраняющей свое действие, и отказываются подвергнуться предохранительной прививке.

X.

**Общие постановления.**

Статья 40.

В целях успешного проведения предусмотренных в настоящей конвенции санитарных мер, необходимо, чтобы среди железнодорожного служебного персонала и экипажа судов, равно как и среди приграничного населения распространялись сведения о сущности заразных болезней и о мерах борьбы с ними. Подлежащий желез-

schließenden Staaten den Grenzverkehr nach Möglichkeit zu erleichtern, indem ſie nur die durchaus nötigen Maßnahmen aus der Zahl der in dieſer Konvention angeführten in Anwendung bringen.

§ 37.

Beim Auftreten der Cholera in den Grenzgebieten kann unter anderem die Einfuhr von rohem Obſt, Gemüſe und Milchprodukten aus dem verſeuchten Grenzgebiet verboten werden.

IX.

**Pocken.**

§ 38.

Eine obligatoriſche Benachrichtigung, im Sinne des § 1 und 2 der gegenwärtigen Konvention erſtreckt ſich auch auf Pocken, im Falle ihrer epidemiſchen Verbreitung.

§ 39.

Die vertragſchließenden Staaten behalten ſich das Recht vor, Perſonen, die aus Orten herkommen, wo Pocken epidemiſch verbreitet ſind (§ 38), den Grenzübergang zu verweigern, ſofern ſie keine Beſcheinigung über eine in wirkſamer Zeitperiode erfolgte Impfung vorweiſen können und ſich einer Schutzimpfung nicht unterziehen wollen.

X.

**Allgemeine Beſtimmungen.**

§ 40.

Zwecks erfolgreicher Durchführung der in der Vorliegenden Konvention vorgeſehenen ſanitären Maßnahmen, ſind das Eiſenbahndienſtperſonal und die Schiffsbeſatzungen, ſowie die Grenzbevölkerung über das Weſen der Infektionskranheiten und die Maßnahmen zu ihrer Bekämpfung aufzuklären. Das in Betracht kommende Eiſenbahndienſt-

farnaſeks tegewuſeks praktiliſelt õpetama.

§ 41.

Lepinguoſalised riigid tunnistawad wastastiku makswateks kaitſerõugete panemiſe, desinfektſiooni, desinfektſiooni, deratiſatſiooni, ſamuti ka muude ſanitaar-ettewaatusabinõude tunnistuſi, mis riigi poolt wolitatud ametlikkudelt arstidelt wälja antud.

§ 42.

Käesolew konwentſioon jääb jõusſe 5 aasta jookſul ratifikatſiooni momendiſt arwates.—Tema maksmus kestab automaatiliſelt edaſi iga järgnewa 5 aasta peale, kui mitte kuus kuud enne määratud tähtaja lõppu ükski lepinguoſalisteſt riikideſt ſoowi pole awaldanud konwentſiooni rewideerimiſele wõtta ehk üles öelda.

§ 43.

Käesolew konwentſioon peab ratifitſeeritama ning astub jõusſe peale ratifikatſioon-algusкirjade wahetuſe, mis wõimalikult pea Moſkwas järgneb.

§ 44.

Tehtud konwentſioon on kokku ſeatud Eeſti, Wene ja Saksa keeltes, kusjuures igat kolme teksti kui autentiliſt waadata tuleb.

Selle tõenduſeks on lepinguoſaliste riikide wolinikud käesolewale konwentſioonile igas kahes autentiliſes eksemplaaris alla kirjutanud ja ſeda oma pitſatiga kinnitanud.

Tartus, 25. juunil 1922 a.

(L. S.) A. Mõttus.
(L. S.) S. Talwik.
(L. S.) H. Hellat.
(L. S.) И. Калина.

нодорожный персонал и судовой экипаж должны быть практически обучаемы соответственным приемам.

Статья 41.

Договаривающиеся государства взаимно признают свидетельства, выдаваемые правительственными врачами о предохранительной прививке, дезинфекции, дезинсекции, дератизации, равно как и о других предохранительных санитарных мерах.

Статья 42.

Настоящая конвенция сохраняет силу в течении 5 лет с момента ее ратификации. Она будет считаться продолженной на каждое новое пятилетие, если за 6 месяцев до истечения указанного выше срока ни одно из государств не заявит о своем желании пересмотреть конвенцию или отказаться от нее

Статья 43.

Настоящая конвенция подлежит ратификации и вступает в силу после обмена ратификационных грамот, который состоится в возможной скорости в Москве.

Статья 44.

Настоящая конвенция составлена на эстонском, русском и немецком языках, причем все три текста считаются подлинными.

В удостоверение чего уполномоченные договаривающихся государств подписали настоящую конвенцию в двух подлинных экземплярах (ст. 44) и скрепили их своими печатями в городе ТАРТУ, 25-го июня 1922 г.

(L. S.) A. Mõttus.
(L. S.) S. Talvik.
(L. S.) H. Hellat.
(L. S.) И. Калина.

perſonal und die Schiffsbeſatzungen ſind praktiſch in der Ausübung ſolches Dienſtes zu ſchulen.

§ 41.

Die Vertragsſtaaten erkennen gegenſeitig die Beſcheinigungen der ſtaatlich beauftragten Ärzte über Schutzimpfung, Desinfektion, Desinſektion, Deratiſation und eventuell andere ſanitäre Vorbeugungsmaßnahmen als gültig an.

§ 42.

Die vorliegende Konvention iſt rechtskräftig im Laufe von 5 Jahren vom Moment ihrer Ratifikation; ſie gilt als automatiſch auf je weitere 5 Jahre erneuert, wenn 6 Monate vor Ablauf der oben angegebenen Friſt keiner der Vertragsſtaaten den Wunſch erklärt, die Konvention einer Reviſion zu unterziehen oder dieſelbe zu kündigen.

§ 43.

Die gegenwärtige Konvention muß ratifiziert werden und tritt in Kraft nach Austauſch der Ratifikationsurkunden, der möglichſt bald in Moſkau zu erfolgen hat.

§ 44.

Die angefertigte Konvention iſt in eſtniſcher, ruſſiſcher und deutſcher Sprache abgefaßt, wobei alle drei Texte als autentiſch zu betrachten ſind.

Zu Bezeugung deſſen haben die Bevollmächtigte der vertragſchließenden Staaten die vorliegende Konvention in zwei autentiſchen Exemplaren (§ 44) unterzeichnet und mit ihren Siegeln bekräftigt.

Tartu, 25. Juni 1922.

(L. S.) A. Mõttus.
(L. S.) S. Talwik.
(L. S.) H. Hellat.
(L. S.) И. Калина.

Nr. 37. Riigikogu poolt 13. weebruaril 1923 a. wastuwõetud

**Seadus Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi wahel tehtud sanitaarkonwentsiooni kohta. *)**

§ 1. Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi wahel Tartus, 24. juunil 1922 a. tehtud sanitaarkonwentsioon tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Konwentsioon awaldatakse alamaljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Sekretäär J. Bergman.

---

**Sanitaarkonwentsioon.**

Eesti Wabariigi Walitsus ühelt poolt ja Läti Wabariigi Walitsus teiselt poolt, juhitud tahtmisest hoida riiki ja rahwast külgehakkawate haiguste sissetoomise ja laialilagunemise eest, otsustasid sõlmida sanitaarkonwentsiooni, milleks määrasid oma esitajateks:

Eesti Wabariigi Walitsus — härrad Alfred Mõttus, Siegfried Talwik ja Herman Hellat, Läti Wabariigi Walitsus — härrad Janis Kiwitzky ja Karlis Barons, kes wastastikku läbi waadates wolitusi, mis rahuloldawad ja wastawas wormis kokku seatud leiti, leppisid kokku järgmises:

I.

**Lepinguosaliste riikide kohustused taudi lahtipuhkemise korral nende territooriumil.**

§ 1.

Lepinguosalised riigid on kohustatud üksteisele wõimalikult telegraafi teel teatama igast esimesest ettetulnud koolera ja katku juhtumisest, kui ka igast esimesest nende haiguste üle kahtlustäratawast juhtumisest. Samuti kohustawad end lepinguosalised riigid üksteisele teatama korduwa ja plekisoetõwe juhtumistest, kui nende laialilagunemine epideemilist laadi kannab.

*) „Riigi Teataja" nr. 41, 1923 a.

**Sanitär-Konvention.**

Die Regierung der Republik Eesti einerseits und die Regierung der Republik Latwija andererseits, von dem Wunsche geleitet, die öffentliche Gesundheit vor der Einschleppung und Verbreitung von Infektionskrankheiten zu schützen, sind übereingekommen eine sanitäre Konvention abzuschließen, zu welchem Zwecke sie als ihre Bevollmächtigte ernannt haben:

Die Regierung der Republik Eesti, die Herren Alfred Mõttus, Siegfried Talwik und Herman Hellat, die Regierung der Republik Latwija, die Herren Janis Kiwitzky und Karlis Barons, welche Bevollmächtigte nach gegenseitigem Vorweis ihrer Vollmachten, die als genügend und in gehöriger Form abgefaßt befunden, sind über Folgendes übereingekommen:

I.

**Verpflichtungen der vertragschließenden Staaten im Falle des Ausbrechens ansteckender Krankheiten auf ihrem Territorium.**

§ 1.

Jeder der vertragschließenden Staaten ist verpflichtet den anderen Staat möglichst telegraphisch zu benachrichtigen über jeden ersten auf seinem Gebiete aufgetretenen Fall von Cholera, Pest oder den ersten auf diese Krankheiten verdächtigen Fall. Gleicherweise verpflichten sich die vertragschließenden Staaten einander zu benachrichtigen über Fälle epidemischer Verbreitung von Fleck- und Rückfallfieber.

§ 2.

Teadustamine nende haiguste üle peab sisaldama: haiguse nimetust (ladinakeelne teaduslik nimetus) ja tema wormi; tema ilmsikstulemise kohta ja kuupäewa; haigeksjäämiste ja surmajuhtumiste arwu; tekkimise põhjust; infitseeritud administratiiwüksusi (w. § 10) ja tarwituselewõetud abinõusid.

Juba surmajuhtumiste näol päralejõudnud andmed tulewad haigeksjäämiste arwu hulka arwata.

§ 3.

Peale § 1 ettenähtud wiibimata teatamise antakse iga nädal § 1 nimetatud haiguste edaspidisest käigust teateid.

§ 4.

Iga lepinguosaline riik kohustab end järjekindlalt teatama teistele kõik temal tarwitada olewad ja perioodiliselt awaldatud andmed rahwa terwishoiu seisukorra kohta, eriti aga külgehakkawate haiguste käigu üle.

§ 5.

§ 1 ettenähtud telegraafilised wiibimata teatamised, nagu ka §§ 3 ja 4 ettenähtud teated, antakse taudiohulise maa terwishoiu keskwalitsuse poolt wõimalikult otseteel teiste lepinguosaliste riikide sanitaar-keskwalitsustele edasi. Wastaw teadaanne saadetakse igal juhtumisel ühel ajal ka lepinguosalise riigi diplomaatilisele esitajale.

§ 6.

Käesolewat konwentsiooni wõib erilise kokkuleppe põhjal diplomaatilisel teel laiendada ka teiste külgehakkawate haiguste kohta, mis § 1 nimetatud pole.

§ 7.

Kui lepinguosaline riik kindlaid teateid saab epideemilise külgehakkawa haiguse tekkimisest kusagil maanurgas, mis naaberriiki kuulub ja selle jaoks kaitseabinõusid korraldab, siis on tema kohustatud teistele lepinguosalistele riikidele teatama ettewõetud kaitseabinõudest ja nende põhjuseks olnud andmetest.

§ 2.

Die Benachrichtigung über diese Krankheiten muß enthalten: Benennung der Krankheit (lateinische wissenschaftliche Bezeichnung) und ihre Form, Ort und Tag des Auftretens derselben, Zahl der Erkrankungs- und Todesfälle, Ursprung, infizierte administrative Einheit (§ 10) und die ergriffenen Maßnahmen.

Die schon als Todesfälle zur Kenntnis gelangten Fälle sollen in der Zahl der Erkrankungen mit inbegriffen sein.

§ 3.

Außer der im § 1 vorgesehenen sofortigen Benachrichtigung, müssen wöchentliche Mitteilungen über den weiteren Verlauf der im § 1 genannten Krankheiten erstattet werden.

§ 4.

Ferner verpflichtet sich jeder vertragschließende Staat dem anderen alle vorhandene und periodisch veröffentlichte Daten über den Zustand der Volksgesundheit, insbesondere über den Verlauf der ansteckenden Krankheiten, regelmäßig zu übermitteln.

§ 5.

Die im § 1 vorgesehenen telegraphischen sofortigen Benachrichtigungen, sowie die im § 3 und 4 vorgesehenen Mitteilungen sollen von der zentralen Gesundheitsbehörde des betroffenen Landes, womöglich, direkt an die zentrale Sanitätsverwaltungsbehörde des anderen Vertragsstaates übermittelt werden. Eine entsprechende Anzeige ist in jedem Falle gleichzeitig dem diplomatischen Vertreter des anderen Vertragsstaates zu machen.

§ 6.

Die vorliegende Konvention kann auch auf andere ansteckende Krankheiten, welche im § 1 nicht genannt sind, durch eine besondere Vereinbarung auf diplomatischem Wege ausgedehnt werden.

§ 7.

Wenn ein Vertragsstaat über das Auftreten einer epidemischen Infektionskrankheit in einer Gegend, die einem benachbarten Lande angehört, zuverlässige Nachrichten erhält und daraufhin Schutzmaßregeln anordnet, so ist er verpflichtet dem anderen Vertragsstaate die getroffenen Schutzmaßregeln und die diesen zugrunde liegenden Nachrichten mitzuteilen.

§ 8.

Lepinguosalised riigid kohustawad end oma sadamatest wäljasõitwate laewade kohta järgmisi määrusi maksma panema:

a) mitte lasta laewale isikuid, kes katku, koolera, plekilise ja korduwa soetõwe tundemärke awaldawad;

b) mitte lasta laewale isikuid, kes kooleraohulistest maakohtadest tulewad, ilma eelkäiwa kaitserõugete panemiseta;

c) mitte lasta laewale isikuid, kes plekilise ehk korduwa soetõwe ohulistest maakohtadest tulewad ilma eelkäiwa desinfektsioonita;

d) reisijate, nende musta pesu, riiete ja tarwituselolnud woodipesu desinfektsioon ehk desinfektsioon peab wõimalikult wiimase 24 tunni jooksul enne laewale astumist läbi wiidama;

e) katku puhul abinõud tarwitusele wõtta, et ära hoida rottide pääsemist ja üleminekut laewadele (köitele takistusfoomuse kinnitamine, treppide ülestõstmine töö lõpul jne.);

f) koolera puhul walwata selle järele, et laewale wõetaw joogiwesi terwishoidliselt laitmata oleks.

II.

**Korraldused infitseeritud territooriumide kohta.**

§ 9.

Taudiohuliseks tunnistada wõib linna, maakonda ehk walda. Teatud territooriumi tunnistamine taudiohuliseks wõib järgneda koolera puhul siis, kui haiguse pesa*) kujunenud on; plekilise ja korduwa soetõwe korral — epideemilise laialilagunemise puhul; katku korral, kui üks ehk rohkem mittesissetoodud juhtumist tõestatud on. Teadustamine territoriaalüksuse taudiohuliseks tunnistamisest ja abinõudest, mis mõne lepinguosalise riigi poolt tarwitusele wõetud, et ära hoida sissetoomist taudiohulistest maakohtadest, peab sündima § 5 järele.

*) Haiguse pesa sünnib, siis kui koolera juhtumise ilmikstulemine wäljaspool esimese või esimeste juhtumiste otsekohest ümbrust näitab, et korda pole läinud haiguse laialilagunemist tema esimese ilmikstulemise kohas piirata.

§ 8.

Die vertragschließenden Staaten verpflichten sich in ihren Häfen folgende Maßnahmen inbezug auf die auslaufenden Schiffe zu ergreifen:

a) nicht zuzulassen die Einschiffung von Personen, die Anzeichen von Pest, Cholera, Fleck- und Rückfallfieber aufweisen;

b) nicht zuzulassen die Einschiffung von Personen, die aus choleraverseuchten Gegenden kommen ohne vorherige Schutzimpfung;

c) nicht zuzulassen die Einschiffung von Personen, die aus fleck- und rückfallfieberverseuchten Gegenden kommen ohne vorherige Desinfektion. Die Desinfektion der Passagiere, ihrer schmutzigen Wäsche, Kleider und im Gebrauch gewesenen Bettzubehörs soll nach Möglichkeit im Laufe der letzten 24 Stunden vor Betreten des Schiffes ausgeführt werden;

d) bei Pest Maßnahmen zu ergreifen, um den Übergang von Ratten auf die Schiffe zu verhüten (Befestigung von Schildern an den Tauen, Einziehen der Treppen außerhalb der Dienstzeit etc.);

e) bei Cholera darauf zu achten, daß das an Bord genommene Trinkwasser einwandfrei sei.

II.

**Maßnahmen inbezug auf die infizierten Territorien.**

§ 9.

Als verseucht kann erklärt werden eine Stadt, ein Kreis oder eine Gemeinde (Wolost). Die Erklärung eines Territoriums als verseucht, kann erfolgen bei Cholera, wenn sich ein Krankheitsherd*) gebildet hat; bei Fleck- und Rückfallfieber im Falle einer epidemischen Ausbreitung; bei Pest, wenn ein oder mehrere nicht importierte Fälle konstatiert worden sind.

Die Benachrichtigung über die Erklärung einer territorialen Einheit für verseucht und über die Maßnahmen, die von einem der vertragschließenden Staaten angeordnet worden sind, um die Einschleppung der Krankheiten aus den verseuchten Gegenden zu verhüten, hat gemäß den Bestimmungen des § 5 zu erfolgen.

*) Ein Herd besteht, wenn das Auftreten von Cholerafällen außerhalb der unmittelbaren Umgebung des ersten oder der ersten Fälle beweist, daß es nicht gelungen ist die Ausbreitung der Krankheit auf die Stelle ihres ersten Auftretens zu beschränken.

§ 10.

Linn, maakond ehk wald, mis § 9 järele taudiohuliseks tunnistatud, loetakse taudiwabaks: koolera ja katku juures 5 päewa pärast peale wiimase haigeksjäänu surma ehk isoleerimist; plekilise ja korduwa soetõwe juures — kui haigeksjäämiste arwu wähenemine ja ilmsikstulemine ainult ükskütel juhtumistel otsustada lubab, et haigus oma epideemilise iseloomu kaotanud.

§ 11.

Abinõud, mis § 1 tähendatud külgehakkawate haiguste sissetoomise ärahoidmiseks tarwitusele wõib wõtta, on järgmised:

a) arstlik ülewaatus ja järelwalwe;

b) haigete ja haiguskahtlaste lahutamine ning eraldamine;

c) isikute ja reisiasjade, samuti ka raudteewagunite ja laewaruumide desinfektsioon ning desinsektsioon;

d) kaupade desinfektsioon ja katku puhul nende deratisatsioon;

e) sissesõidukeeld isikute kohta, kellele koolera kaitserõugeid pandud pole;

f) terwishoidlised juhatused.

III.

Kaubad.

§ 12.

Kaubad wõiwad desinfitseerimisele tulla juhtumisel, kui sanitaarwõimud*) silmnähtawad infitseerimise tundemärgid kaupadel ehk nende katetel kindlaks teinud.

Ararippumata sellest wõib järgmisi asju, kui nad pärit on maakohast, mis mõnest § 1 nimetatud haigusest tabatud, desinfitseerimisele**) määrata ehk ilma eelkäiwa desinfektsioonita sisseweoks keelata:

a) tarwitatud riided, ihupesu ja wooditarbed. Kui neid reisiasjadena ehk korteriwahetuse tagajärjel transporteeritakse, ei wõi nemad keelu alla käia ja käsitatakse neid par. 26 järele;

*) Sanitaarwõimude all selle konwentsiooni mõttes tuleb mõista riigi poolt wolitatud ametlikke arste.

**) Desinfektsiooni ehk desinfektsiooni tuleb teha teaduslikult tunnistatud ja asjade laadile wastawa metoodi järele.

§ 10.

Eine Stadt, ein Kreis oder eine Gemeinde, welche laut § 9 als verseucht erklärt worden ist, wird als seuchenfrei angesehen: bei Cholera und Pest nach Verlauf von 5 Tagen nach dem Tode oder der Isolierung des letzten Erkrankungsfalles; bei Fleck- und Rückfallfieber — wenn die Verminderung der Zahl der Erkrankungen und ihr Auftreten nur in Form von Einzelfällen darauf schließen läßt, daß die Krankheit ihren epidemischen Charakter eingebüßt hat.

§ 11.

Die Maßnahmen, welche zur Verhütung der Einschleppung der im § 1 erwähnten ansteckenden Krankheiten angeordnet werden können, bestehen im Folgenden:

a) ärztliche Besichtigung und Untersuchung;

b) Ausscheidung und Isolierung Kranker und Krankheitsverdächtiger;

c) Desinfektion und Desinsektion von Personen und Reisegepäck, sowie der Eisenbahnwagen und Schiffsräume;

d) Desinfektion der Waren und bei Pest Deratisation derselben;

e) Einfahrtsverbot von Personen, die gegen Cholera nicht geimpft sind;

f) sanitäre Aufklärung.

III.

Waren.

§ 12.

Waren können einer Desinfektion unterworfen werden nur im Falle, wenn die sanitäre Autorität*) augenscheinliche Merkmale der Infizierung der Waren oder Hüllen konstatiert;

Unabhängig davon können folgende Waren, wenn sie aus einer Gegend stammen, welche von einer im § 1 genannten Krankheiten verseucht ist, einer Desinfektion**) unterworfen oder zur Einfuhr ohne eine vorherige Desinfektion nicht zugelassen werden:

a) gebrauchte Kleider, benutzte Leibwäsche und Bettzeug, wenn diese Gegenstände als Reisegepäck oder infolge von Wohnungswechsel transportiert werden, unterliegen sie dem Einfuhrverbote nicht und werden behandelt gemäß dem § 26;

*) Unter sanitäre Autorität ist im Sinne dieser Konvention ein staatlich bevollmächtigter Arzt zu verstehen.

**) Desinfektion event. Desinsektion ist nach wissenschaftlich anerkannten und der Art der Waren angepaßten Methoden auszuführen.

b) räbalad ja jätised, wälja arwatud pressitud räbalad, mida randwitsadega kinnitatud pallides transporteeritakse.

Sisseweokeelu alla ei kuulu wärsked töötusjäänused, mis otse wanutamise, kudumise, ketramise, pleekimise ja walmisriietе töökodadest tulewad, samuti ka kunstlik will ja kued paberilõiked.

Kaupade transiiti läbi lepinguosalise riigi maa-ala ei wõi keelata, kui neid täiesti infektsioonkindlalt pakitutena transporteeritakse; samuti ei käi sarnased kaubad desinfektsiooni alla.

## IV.

## Meripiirid.

### § 13.

### Laewade klassifikatsioon.

Taudiohuliseks tuleb lugeda laewa, millel koolera, katku, plekilise ehk korduwa soetõwe juhtumisi olemas ehk millel koolera wõi katkujuhtumised wiimase seitsme päewa, korduwa soetõwe juhtumised wiimase kahekса päewa ja plekilise soetõwe juhtumised wiimase neljateistkümne päewa jooksul ette on tulnud.

Taudikahtlaseks tuleb lugeda laewa, kus koolera, katku, plekilise ja korduwa soetõwe juhtumised äraõidul ehk sõidu jooksul ette on tulnud, kuid ühtegi uut koolera- ehk katkujuhtumist wiimase seitsme päewa, korduwa soetõwe juhtumist wiimase kahekса päewa ja plekilise soetõwe juhtumist wiimase neljateistkümne päewa kestel ette pole tulnud.

Taudipuhtaks tuleb lugeda laewa, millel, olgugi et ta taudiohuliseft sadamast tuleb, ühtegi surma ehk haigeksjäämise juhtumist siinnimetatud haiguste tagajärjel äraõidu ajal, reisi ajal wõi laewale jõudmisel ette pole tulnud.

### § 14.

Taudiohulised laewad käiwad järgmiste määruste alla:

a) arstlik järelwaatus;

b) haige wiiwitamata kaldale toimetamine ning tema eraldamine peale desinfektsiooni ja desinfektsiooni, samuti tuleb talitada isikutega, kelle juures neid haigusi tõendawad sümptoomid awalikuks tulnud;

c) koolera- ja katkuhaigetega kokkupuutumises olnud isikud seatakse obserwatsiooni

b) Lumpen und Hadern mit Ausnahme von gepreßten Lumpen, welche in Ballen mit eisernen Reifen versehen, transportiert werden.

Dem Einfuhrverbote unterliegen nicht neue Abfälle, welche direkt aus Spinnereien, Webereien, Konfektionswerkstätten und Bleichereien kommen, sowie Kunstwolle und neue Papierschnitzel.

Der Transit von Waren durch das Gebiet eines der vertragschließenden Staaten kann nicht verboten werden, wenn sie in einer, jegliche Infektion ausschließender Verpackung, transportiert werden; auch unterliegen solche Waren keiner Desinfektion.

## IV.

## Seegrenzen.

### § 13.

### Klassifikation der Schiffe.

Als verseucht ist ein Schiff anzusehen, auf welchem Fälle von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber vorhanden sind oder auf welchem Cholera- und Pestfälle im Laufe der letzten 7 Tage, Rückfallfieberfälle im Laufe der letzten 8 Tage und Fälle von Fleckfieber während der letzten 14 Tage vorgekommen sind.

Als verdächtig ist ein Schiff anzusehen, auf welchem sich Fälle von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber bei der Abreise oder während der Überfahrt ereignet haben, auf welchem aber kein neuer Fall von Cholera oder Pest im Verlauf der letzten 7 Tage, von Rückfallfieber im Verlauf von 8 Tagen und Fleckfieber im Verlauf von 14 Tagen vorgekommen ist.

Als seuchenfrei ist ein Schiff anzusehen, welches, obwohl es aus einem verseuchten Hafen kommt, keine Todes- noch Erkrankungsfälle an hier benannten Krankheiten bei der Abfahrt, während der Reise oder zur Zeit der Ankunft an Bord gehabt hat.

### § 14.

Verseuchte Schiffe unterliegen folgenden Maßnahmen:

a) ärztliche Besichtigung;

b) unverzügliche Ausschiffung der Kranken und Isolierung derselben mit Desinfektion resp. Desinfektion; ebenso ist zu verfahren mit Personen, welche auf diese Krankheiten verdächtige Merkmale aufweisen;

c) Personen, die mit Cholera- und Pestkranken in Berührung gekommen sind, wer-

(järelwalwe) *) ehk arstliise ülewaatuse **) alla, mille kestwus ei tohi olla üle wiie päewa, laewa päralejõudmise päewast arwates. Plekiliise ja korduwa soetõwe haigetega koktupuutumises olnud isikuid aga ei tarwitse järelwalwe alla wõtta, waid peale desinfektsiooni seatakse nad arstliise ülewaatuse alla, mille kestwus korduwa soetõwe puhul mitte üle kahekssa ja plekiliise soetõwe puhul mitte üle neljateistkümne päewa ei tohi olla;

d) laewa meeskonna ja reisijate must pesu, tarwituselolewad riided ning tarwitusriistad, mis lõpusadama sanitaarwõimude poolt infitseeritutekss arwatakse, peab desinfitseeritama;

e) kõik laewaruumid, kus haiged wiibinud, samuti ka ruumid, mis kohalikkude sanitaarwõimude poolt infitseeritutekss tunnistatud, peab koolera wõi katku puhul desinfitseeritama, korduwa wõi plekiliise soetõwe puhul desinfetseeritama;

f) kooleraohulistel laewadel wõib peale selle weel korraldada tagawara joogiwee wahetust terwishoidliselt laitmatuga, samuti ka ballastwee ja kahtlase joogiwee desinfektsiooni enne nende wäljawalamist sadamas ning keelata inimeste wäljaheidete ja laewa mustawee tühjendamist sadama piirkonnas enne eelkäiwat desinfektsiooni;

g) katkuohulistel laewadel wõetakse ette, peale punktides a—e ettenähtud abinõude, kas enne laadimist ehk peale lossimist deratisatsioon, ära hoides kaupade, metallosade ja masinate rikkumist; laewadel, mis ballastiga täidetud, wiiakse deratisatsioon enne laadimist läbi, sealjuures wõetakse tarwitusele abinõud, mis § 8 punkt d ära tähendatud.

Deratisatsiooni laewadel ette wõttes ei tohi laew igal juhtumisel üle neljakümnekaheksa tunni peatada.

*) Sõna „obserwatsioon" tähendab: reisijate eraldamine, olgu see laewal wõi terwishoiuasutuses, enne kui nendele liikumiswabadus tagasi antakse.

**) „Arstlik ülewaatus" tähendab: reisijaid ei eraldata, waid neid jubatakse kohe wabale liikumisele; nad antakse aga nimelisselt nende kodukoha wastawatele ametiwõimudele üles ja seatakse terwislise seisukorra kindlaksmääramiseks arstliise kontrolli alla.

den einer Observation *) oder einer ärztlichen Überwachung **) unterworfen, deren Dauer 5 Tage nicht überschreiten soll, vom Tage der Ankunft des Schiffes gerechnet. Personen, die mit Fleck- und Rückfallfieberkranken in Berührung gekommen sind, dürfen einer Observation nicht unterworfen werden, sondern sie werden nach Desinfektion einer ärztlichen Überwachung unterzogen, deren Dauer bei Rückfallfieber 8 Tage und bei Fleckfieber 14 Tage nicht überschreiten darf;

d) schmutzige Wäsche, gebrauchte Kleider und Gebrauchsgegenstände der Schiffsbesatzung und der Passagiere, welche von der sanitären Autorität des Ankunftshafens als infiziert angesehen werden, sind einer Desinfektion resp. Desinfektion zu unterwerfen;

e) alle Schiffsräume, in denen sich Kranke aufgehalten haben, sowie diejenigen Räume, welche von den lokalen Sanitätsautoritäten für infiziert erklärt worden sind, werden bei Cholera und bei Pest einer Desinfektion, bei Rückfallfieber und Fleckfieber einer Desinfektion unterzogen;

f) choleraverseuchten Schiffen gegenüber kann außerdem angeordnet werden: Ersetzung des vorrätigen Trinkwassers durch einwandfreies, Desinfektion des Ballastwassers und verdächtigen Trinkwassers vor der Entleerung im Hafen, Verbot des Entleerens menschlicher Exkremente und Schiffsabwässer im Hafengebiet ohne vorherige Desinfektion;

g) inbezug auf pestverseuchte Schiffe wird außer den in Punkten dieses § genannten Maßregeln eine Deratisation angewandt vor oder nach der Ausladung der Waren mit Vermeidung von Beschädigung der Waren, Metallteile und Maschinen; auf den Schiffen, die mit Ballast beladen, wird die Deratisation vor der Beladung ausgeführt; desgleichen sind die im § 8 Punkt d angeführten Maßregeln anzuwenden.

Jedenfalls darf bei Anwendung einer Deratisation das Schiff nicht länger als 48 Stunden aufgehalten werden.

*) Das Wort „Obserwation" bedeutet: Absonderung der Reisenden, sei es an Bord eines Schiffes, sei es in einer Gesundheitsstation, bevor sie zum freien Verkehr zugelaßen werden.

**) „Aerztliche Ueberwachung" bedeutet: die Reisenden werden nicht abgesondert; sie werden sofort zum freien Verkehr zugelaßen, werden aber den Behörden der verschiedenen Orte, wohin sie sich begeben, namhaft emacht und einer ärztlichen Kontrolle zur Feststellung ihres Gesunheitszustandes unterworfen.

§ 15.

Tandikahtlaste laewade kohta on koolera puhul makswad määrused, mis tähendatud § 14 punktides a, b, c, f; katku puhul sama paragrahwi punktides a, b, c, g; korduwa ja plekilise soetõwe puhul sama paragrahwi punktides a, b, c. Peale selle wõib korraldada arstlist järelwalwet laewa meeskonna ja reisijate üle, kestwusega koolera ja katku puhul mitte üle wiie päewa, plekilise soetõwe puhul mitte üle neljateistkümne päewa ja korduwa soetõwe puhul mitte üle kahekса päewa, laewa päralejõudmise päewast arwates.

§ 16.

Tandiohulisest sadamast tulewad tandiwabad laewad saawad otsekohe liikumiswabaduse, misjuures ka nende terwistunnistus ei ole. Wastawatel sadama sanitaarwõimudel on aga järgmisi määrusi õigus tarwitusele wõtta: koolera puhul määrused, mis tähendatud § 14 punktides a, b, ja f; katku puhul määrused, mis sama paragrahwi punktides a, b, g, korduwa ja plekisoetõwe puhul määrused, mis sama paragrahwi punktides a ja b tähendatud.

Meeskonda ja reisijaid wõib arstlise ülewaatuse alla wõtta § 14 tähendatud aja kestel, arwates silmapilgust, mil laew tandiohulisest sadamast wälja sõitis.

§ 17.

Kui katkuohulisest sadamast tulewal tandiwabal laewal rottide ebaharilikku surewust tähele pannakse, siis wõiwad lõpusadama sanitaarwõimud katku suhtes rottide kallal uurimist ette wõtta. Uurimise positiiwsete tagajärgede korral wiiakse deratisatsioon § 14 punkt g järele läbi.

Sarnaste laewade kohta wõib korraldada:

a) arstlist järelwaatust;

b) laewaruumide ja asjade desinfektsiooni, mis sanitaarwõimude arwamise järele infitseeritud wõiksid olla;

c) meeskonna ja reisijate järelwalwet wiieteistkümne päewa kestel, laewa päralejõudmise silmapilgust arwates.

§ 18.

Meripiiridel läbikäimist takistawate määruste piiramiseks kõige tarwilikuma määrani, kohustawad end lepinguosalised riigid §§ 13—15 tähendatud määruste tarwitamisel arwesse wõtma tandiohu ärahoidmisabinõusid, mis nii ärasõidu ajal kui ka laewa reisi kestel.

§ 15.

Die verdächtigen Schiffe werden bei Cholera den in den Punkten a, b, c, f, des § 14, bei Pest — den in den Punkten a, b, c, g desselben §, bei Rückfall- und Fleckfieber den in den Punkten a, b, c, desselben § angegebenen Maßregeln unterworfen. Außerdem können die Mannschaften und die Passagiere einer ärztlichen Überwachung unterworfen werden, deren Dauer bei Cholera und Pest 5 Tage, bei Rückfallfieber 8 Tage und bei Fleckfieber 14 Tage nicht überschreiten darf, gerechnet vom Tage der Ankunft des Schiffes.

§ 16.

Die seuchenfreien aus einem verseuchten Hafen kommenden Schiffe werden sofort zum freien Verkehr zugelassen, wie auch immer ihr Gesundheitspaß lauten mag. Die zuständige sanitäre Autorität des Hafens hat aber das Recht folgende Maßregeln anzuordnen: bei Cholera, die in den Punkten a, b und f des § 14 angegebenen Maßregeln, bei Pest die Maßregeln laut Punkten a, b, g desselben §, bei Rückfall- und Fleckfieber, die Maßregeln laut Punkten a und b desselben §.

Die Mannschaften und Passagiere können einer ärztlichen Überwachung unterworfen werden während der im § 14 angegebenen Zeitdauer, gerechnet vom Zeitpunkt der Abfahrt des Schiffes aus dem verseuchten Hafen.

§ 17.

Wenn auf einem seuchenfreien Schiffe, welches aus einem pestverseuchten Hafen ankommt, eine ungewöhnliche Sterblichkeit der Ratten beobachtet wird, so kann die sanitäre Autorität des Ankunftshafens eine Untersuchung der Ratten auf Pest unternehmen. Bei positivem Resultat der Untersuchung wird die Deratisation dem Punkte g des § 14 gemäß ausgeführt.

Inbezug auf solche Schiffe kann angeordnet werden:

a) ärztliche Besichtigung;

b) Desinfektion der Schiffsräume und Gegenstände, welche nach dem Ermessen der sanitären Autorität infiziert sein könnten;

c) Überwachung der Mannschaft und Passagiere während 5 Tage, vom Moment der Ankunft des Schiffes gerechnet.

§ 18.

Zwecks Einschränkung auf das notwendigste Maß den Verkehr hindernder Maßnahmen an den Seegrenzen, verpflichten sich die vertragschließenden Staaten bei Anwendung der in den §§ 13—15 angegebenen Maßregeln in Betracht zu ziehen die Vorbeu-

tel taudiohuliſeſt ſadamaſt läbi wiidud, nagu ametlikult tunnuſtatud arſti wiibimine laewal, ſamuti deſinfektſiooni, deſinfektſiooni ja deratiſatſiooni ſiſſeſeadeb.

Lõpuſadama waſtawad wõimud wõiwad nõuda igal ajal laewa arſtilt, ehk juhtumiſel, kui wiimane puudub, laewa kaptenilt wõi ſelle aſetäitjalt wandeliſt tunnuſtuſt, et laewal ſelle äraſõidu ajaſt arwates ühtki koolera, katku, korduwa ehk plekiſoetõwe haigeksjäämiſt ette pole tulnud.

§ 19.

Lepinguoſaliſed riigid jätawad omale õiguſe eriliſi deſinfektſioon-, deſinfektſioon- ja puhaſtusmääruſi maksma panna kõikide laewade kohta, mis terwishoidliſelt halwaks ſeiſukorras.

§ 20.

Igal laewal, mis end ſadama wõimude poolt käesolewa konwentſiooni põhjal maksmapandud määruſte alla ei paenuta, on õigus jälle merele sõita.

Luba laewakoorma losſimiſeks wõib anda järgmiſte tingimiſte täitmiſel:

a) laewa, meeskonna ja reiſijate eraldamine;

b) juhtumiſel, kui katku üle teatatud, kas on ebaharilikku rottide ſurewuſt;

c) koolera juhtumiſel — joogiwee wahetus terwishoidliſelt laitmatuga, kui joogiwee tagawarad taudiohuliſelt kardetawateks on tunniſtatud, § 14 punkt f tingimiſteſt kinni pidades.

Reiſijatel wõib lubada maale tulla tingimiſel, kui nad end kohalikkude ſanitaarwõimude korralduſe alla paenutawad.

§ 21.

Lõpuſadama ſanitaarwõimud on kohuſtatud laewa kaptenile, omanikule ehk ſelle eſitajale nende nõudmiſel wälja andma tunniſtuſt ettewõetud korralduſte ja nende põhjuſte üle. Laewaga päralejõudnud reiſijatel on õigus ſadama ſanitaarwõimudelt nõuda tunniſtuſt päralejõudmiſe aja ja ettewaatusabinõude üle, mis nende eneſte ja nende reiſiasjade ſuhtes ette wõetud.

gungsmaßregeln, welche bei der Abfahrt aus verſeuchtem Hafen, ſowie während der Reiſe des Schiffes ausgeführt worden ſind, die Anweſenheit an Bord des Schiffes eines offiziell anerkannten Arztes, ſowie Einrichtungen zur Desinfektion, Desinſektion und Deratiſation.

Die zuſtändige Behörde des Ankunftshafens kann jederzeit vom Schiffsarzte, oder, falls ein ſolcher nicht vorhanden iſt, vom Kapitän des Schiffes, reſp. deſſen Stellvertreter, ein Zeugnis unter Eid darüber verlangen, daß auf dem Schiffe ſeit ſeiner Ausreiſe keine Cholera-, Peſt-, Rückfall- und Fleckfiebererkrankungen vorgekommen ſind.

§ 19.

Die vertragſchließenden Staaten behalten ſich das Recht vor, beſondere Maßregeln der Desinfektion, Desinſektion und Reinigung anzuordnen inbezug auf alle Schiffe, welche ſchlechte hygieniſche Bedingungen aufweiſen.

§ 20.

Ein jedes Schiff, welches ſich den Maßregeln, die von der ſanitären Autorität des Hafens auf Grund der vorliegenden Konvention angeordnet ſind, nicht unterordnet, hat das Recht wieder in See zu ſtechen.

Es kann ihm die Erlaubnis erteilt werden, ſeine Ladung zu löſchen unter Einhaltung folgender Bedingungen:

a) Iſolierung des Schiffes, der Mannſchaft und der Paſſagiere;

b) im Falle der Peſt — Angabe, ob eine ungewöhnliche Sterblichkeit der Ratten beſteht;

c) im Falle der Cholera — Erſatz des Trinkwaſſers durch einwandfreies, wenn das vorrätige für infektionsverdächtig erklärt worden iſt, unter Einhaltung der Beſtimmungen laut Punkt f des § 14.

Den Paſſagieren kann geſtattet werden ſich ans Land zu begeben, unter der Bedingung, daß ſie ſich den Anordnungen der lokalen ſanitären Autoritäten unterwerfen.

§ 21.

Die ſanitären Autoritäten des Ankunftshafens ſind verpflichtet dem Kapitän des Schiffes, Beſitzer oder ſeinem Agenten auf ihre Anforderung ein Zeugnis über die angewandten Maßnahmen und die Gründe derſelben auszufertigen. Die Reiſenden, welche mit dem Schiffe angekommen ſind, haben das Recht, von der ſanitären Autorität des Hafens ein Zeugnis zu fordern, welches die Zeit ihrer Ankunft und die Maßnahmen, welchen ſie und ihr Gepäck unterworfen wurde, beſcheinigt.

§ 22.

Lepinguosalised riigid kohustawad end igaüks temale kuuluwal Baltimere rannal wähemalt ühes sadamas sisse seadma arstlis-sanitaarjaama ning seda nõnda korraldama, et ta igat liiki laewu wastu wõtta suudaks. Jaama sissesead peab nõnda ette nähtud olema, et sanitaarkorraldusi wiiwitamata wõiks läbi wiia.

V.

**Maapiirid.**

§ 23.

Isikliku arstlise järelwaatuse ja läbikatsumise alla piiril kuuluwad isikud, kes tulewad taudi piirkonnast, ehk kelle juures üks § 1 tähendatud haigustešt ilmsiks tulnud. Koolera-wõi katkukahtlaste isikute juures wõib tarwiduse järele ette wõtta diagnostilis-bakterioloogilisi uurimisi. Arstlik järelwaatus ja läbikatsumine peawad sündima nii, et läbikäimine piiril wõimalikult wähe takistatud saaks.

§ 24.

Isikud, kes arstliku järelwaatuse põhjal üht § 1 tähendatud haigust põewad ehk selle tundemärke awaldawad, eraldatakse teistešt ning asetatakse arstimiseks kohalikkude riigi sanitaarwõimude poolt eriti sellekohaselt sisseseatud asutustesse, kuhu nad terweksšaamiseni ehk diagnoosi lõpuliku kindlaksmääramiseni jääwad. Terwete isikute kinnipidamine järelwalwe otstarbel pole lubatud. Taudi piirkonnast tulejaid ehk § 1 nimetatud haigusi põdewa isikuga kokkupuutumises olnud isikuid wõib peale lõpusihile pärale-jõudmist arstlisele läbikatsumisele wõtta, 5 päewa jooksul koolera ja katku puhul, 8 päewa jooksul korduwa soetõwe ja 14 päewa jooksul plekisoetõwe puhul, arwates silmapilgušt, mil isik taudipiirkonnast wälja sõitnud, wõi silmapilgušt, mil haigusjuhtumine piiril kindlaks määratud. Selleks wõib sarnaseid isikuid kohustada lõpusihile pärale jõudes end kohalikkudele sanitaarwõimudele üles andma.

§ 25.

Raudtee- ja sanitaarpersonaal, samuti ka riikide ametlikud, wolitustega warustatud esitajad käiwad terwishoidliste abinõude mää-

§ 22.

Die vertragschließenden Staaten verpflichten sich ein jeder an der ihm angehörigen Küste des Baltischen Meeres nicht weniger als in einem der Häfen eine ärztliche sanitäre Station zu errichten und dieselbe derart auszustatten, daß sie imstande wäre Schiffe aller Kategorien zu empfangen. Die Einrichtung der Station muß so bemessen sein, daß die sanitären Maßregeln ohne Verzögerung erledigt werden können.

V.

**Landesgrenzen.**

§ 23.

Einer individuellen ärztlichen Besichtigung und Untersuchung unterliegen an der Grenze Personen, welche aus verseuchten Gegenden herkommen, oder Anzeichen einer der im § 1 erwähnten Krankheiten aufweisen. Personen, die auf Cholera oder Pest verdächtig sind, können erforderlichenfalls einer diagnostisch-bakteriologischen Untersuchung unterzogen werden. Die ärztliche Besichtigung und Untersuchung soll möglichst ohne jegliche Hemmung des Grenzverkehrs vor sich gehen.

§ 24.

Personen, welche bei der ärtzlichen Besichtigung krank oder als verdächtig auf eine der im § 1 erwähnten Krankheiten befunden worden sind, werden ausgeschieden und von der sanitären Autorität des Einreisestaates zwecks Behandlung in speziell eingerichtete Anstalten übergeführt, woselbst sie bis zur Genesung oder endgültigen Feststellung der Diagnose verbleiben.

Das Zurückhalten gesunder Personen zwecks Observation ist nicht zulässig. Personen, welche aus verseuchten Gegenden ankommen, oder mit einer der im § 1 genannten Krankheiten erkrankten Personen in Berührung gekommen sind, können nach Ankunft am Bestimmungsort der ärztlichen Überwachung unterworfen werden: im Laufe von 5 Tagen bei Cholera und Pest, von 8 Tagen bei Rückfallfieber und 14 Tage bei Fleckfieber, gerechnet vom Moment der Abreise der Person aus der verseuchten Gegend, oder Entdeckung des Krankheitsfalles an der Grenze. Zu diesem Zweck können solche Personen verpflichtet werden nach Ankunft am Bestimmungsort sich bei der zuständigen Sanitätsbehörde zu melden.

§ 25.

Eisenbahn- und Sanitätspersonal, sowie offiziell beglaubigte Delegierte der Landesregierungen, werden gesundheitlichen Maßnah-

ruste alla piiril ainult sel juhtumisel, kui üks siin ettenähtud haigustest silmanähtawalt ilmsiks tulnud.

§ 26.

Jsiklikud reisiasjad, niiwõrd kui nad kahtlust äratawad infektsiooni mõttes, käiwad desinfektsiooni, eriliselt desinfektsiooni alla ainult siis, kui riigi poolt wolitatud ametlik arst selle tarwiliku leiab olewat, silmas pidades § 25.

Lepinguosalised riigid jätawad enesele õiguse teatud reisijateliikide suhtes, nagu näituseks mustlaste, hulkurite, hooajatööliste, sõjapõgenejate, palweränd ajate ning üldse isikute kohta, kes reisiwad suuremates gruppides ja ebaterwishoidlises seisukorras üle piiri liiguwad, tarwitusele wõtta erilisi, nendele wajalistena näiwaid abinõusid, nagu näituseks: haigete ja haigetega kokkupuutunud isikute eraldamist, inimeste ja reisipakkide desinfektsiooni ja desinfektsiooni, reijate bakterioloogilist järelkatsumist, kaitselima tarwitamist, juukse pügamist ja nii edasi.

§ 27.

Koolera wastu wõitlemiseks wõib piiril tarwitada kaitselima, juhtumisel, kui isikul koolera kaitserõngete panemise tunnistust weel mõjuwas ajawahemikus ette näidata pole. Kui nad maksmapandud korralduste alla end paenutada ei taha, saadetakse nad üle piiri tagasi.

VI.

**Raudteed ja muud liikumisteed.**

§ 28.

Raudteel piirile jõudwad isikud, samuti ka nende reisiasjad, käiwad § 11 tähendatud määruste alla, kusjuures wiimaste tarwitusele wõtmine peab sündima ilma ühegi takistuseta raudtee liikumises. Selleks hoolitsewad lepinguosalised riigid, et piirijaamades wastawad arstlised walwekohad sisse seatakse.

§ 29.

Lepinguosalised riigid kohustawad end:

a) kindlustama puhtust kõikide piirile ja üle piiri liikuwate rongide ning nende personaali suhtes, samuti ka nende desinfektsiooni eht desinfektsiooni ja deratisatsiooni;

men an der Grenze nur im Falle der offensichtlichen Erkrankung an einer der hier in Betracht kommenden Krankheiten unterworfen.

§ 26.

Das persönliche Gepäck, sofern es den Verdacht einer Infektion erregt, soll einer Desinfektion, beziehungsweise Desinfektion nur dann unterworfen werden, wenn der staatlich beauftragte Arzt es für erforderlich hält, mit Berücksichtigung des § 25.

Die vertragschließenden Staaten behalten sich das Recht vor gewisse Kategorien von Reisenden, als Zigeuner, Vagabunden, Saisonarbeiter, Flüchtlinge, Ein-, Aus- und Rückwanderer, Pilger und überhaupt Personen, welche in größeren Gruppen reisen und in unhygienischen Verhältnissen die Grenze passieren, besonderen, ihnen notwendig erscheinenden Maßnahmen zu unterwerfen, als: Isolierung der Kranken und der mit Kranken in Berührung gekommenen Personen, Desinfektion und Desinfektion von Personen und Reisegepäck, bakteriologische Untersuchung der Reisenden, Impfung, Abscherung der Haare u. a. m.

§ 27.

Zur Bekämpfung der Cholera können an der Grenze Schutzimpfungen ausgeführt werden, im Falle die Person keine behördliche Bescheinigung über erfolgte Impfung in einer noch wirksamen Zeitperiode aufzuweisen hat. Falls dieselben sich den angeordneten Maßnahmen nicht unterwerfen wollen, sind sie über die Grenze zurückzuweisen.

VI.

**Eisenbahn und andere Verkehrswege.**

§ 28.

Die per Eisenbahn an die Grenze ankommenden Personen, sowie deren Gepäck, werden nach den in § 11 erwähnten Maßregeln behandelt, wobei die Ausführung der letzteren ohne jegliche Verzögerung des Eisenbahnverkehrs vor sich gehen soll. Zu diesem Zweck haben die vertragschließenden Staaten für die Errichtung an den Grenzstationen entsprechender, ärztlicher Überwachungsstellen Sorge zu tragen.

§ 29.

Die vertragschließenden Staaten verpflichten sich:

a) sicherzustellen die Reinhaltung, sowie die Desinfektion, Desinfektion oder Deratisation aller zur Grenze gehenden Züge und des Zugpersonals;

b) siisse seadma piiri meeres kõwa järelwalwe sanitaarolude üle jaamade piirkonnas, terwishoidliselt laitmata joogiwee warustuse üle, rongide ning jaamade wäljakäigukohtade puhtuse üle, samuti walwama ka einelaudade seisukorra üle, kusjuures koleraaegadel sarnaste söögiainete müüki wõib keelata, mis infektsiooni hädaohtu tekitawad;

c) oma wastawates piiriwöödes hoolitsema selle eest, et § 1 tähendatud haigusteist tabatud isikud õigel ajal eraldatakse ning sarnastel juhtumistel tarwilikud korraldused läbi wiiakse. Sarnaste juhtumiste üle kohustawad end lepinguosalised ritgid teatama ükskteisele § 5 määrustele wastawalt.

§ 30.

Leitakse ühes piirile jõudwateist rongidest isik, kes pöeb ühte § 1 tähendatud haigusteist, siis peab wastaw raudteewagun ehk selle osa lõpujaama ülemuse poolt desinfitseeritama, kusjuures wagunid tarwiduse korral wõib rongist wälja haakida. Haigega kokkupuutumises olnud reisijad waadatakse arstliselt järele. Neid, keda terwed leitakse olewat, ei peeta mitte kinni, küll aga wõib neid puhastada ja nende reisiasjad desinfitseerida, kusjuures korduwa ehk plekisoetõwe puhul neid ise ja nende reisiasju ka desinfetseerida wõib.

§ 31.

Selles konwentsioonis ettenähtud määrused ja eeskirjad on laiendatud ka maanteede, weeteede ning õhuliinide peale ühes wastawate muudatustega.

VII.

**Arstlised järelwalwekohad piiril.**

§ 32.

Ettenähtud korralduste läbiwiimise kindlustamiseks asutatakse arstlised järelwalwekohad raudtee-, maantee- ja jõe piiripunktides. Need järelwalwekohad peawad arstliste nurimiste ettewõtmiseks, haigete ning haiguskahtlaste isikute eraldamiseks ja rawitsemiseks ning desinfektsiooniks ja desinfektsiooniks warustatud olema küllaldaste ruumide ja sisseseadetega, nii et harilik liikumine takistatud ei saaks.

b) eine strenge sanitäre Aufsicht im Grenzgebiet über den sanitären Zustand im Bereich der Bahnhöfe einzuführen, über die Versorgung mit einwandfreiem Trinkwasser, über die Reinhaltung der Aborte in den Zügen und auf den Bahnhöfen und auch über den Zustand der Bufetts zu wachen, wobei zu Cholerazeiten der Verkauf solcher Produkte verboten werden kann, die die Gefahr einer Infektion bedingen;

c) in ihren betreffenden Grenzgebieten dafür zu sorgen, daß die mit einer der im § 1 erwähnten Krankheiten behafteten Personen rechtzeitig ausgeschieden und die in diesen Fällen notwendigen Maßnahmen ausgeführt werden. Über solche Fälle verpflichten sich die Vertragsstaaten einander dem § 5 gemäß zu benachrichtigen.

§ 30.

Wenn in einem an die Grenze angekommenen Zuge ein mit einer der im § 1 erwähnten Krankheiten Behafteter gefunden wird, so ist der betreffende Eisenbahnwagen oder Abteil von der Behörde der Ankunftstation zu desinfizieren, wobei nötigenfalls der Wagen abgekoppelt werden kann. Die Reisenden, welche mit dem Kranken in Berührung gekommen sind, werden ärztlich besichtigt. Die als gesund Befundenen werden nicht zurückgehalten, doch können sie einer Reinigung und ihr Gepäck einer Desinfektion unterworfen werden, wobei bei Rückfall- und Fleckfieber an ihnen und ihrem Gepäck eine Desinfektion vorgenommen werden kann.

§ 31.

Die in dieser Konvention vorgesehenen Grundsätze und Vorschriften erstrecken sich auch auf den Landstraßen-, Flußschifffahrts- und Luftverkehr, mit entsprechenden Modifikationen.

VII.

**Ärztliche Grenz-Überwachungsstellen.**

§ 32.

Um die Ausführung der vorgesehenen Maßregeln sicherzustellen, sind ärztliche Überwachungsstellen an Eisenbahn-, Land- und Flußübergangspunkten einzurichten. Diese Überwachungsstellen müssen für die Vornahme ärztlicher Untersuchungen, für die Absonderung und Behandlung der Kranken und Krankheitsverdächtigen und für die Desinfektion und Desinfektion genügende Räume und Einrichtungen enthalten, derart, daß keine Stockung des üblichen Verkehrs verursacht wird.

§ 33.

Punktid, kus sarnased järelwalwekohad sisse seada tulewad, peab mõlemapoolsete sanitaarkeskwõimude wastastikusel kokkuleppel kindlaks määratama. Lepinguosalised riigid jätawad omale õiguse kardetawate taudide arenemise korral teise maa piirkonnast ehk selle üksikust osast reisijate ja wagunite ületulekut ajutiselt katkestada seal, kus järelwalwekohtade sisseseadmine oluliselt takistatud. Sellest korraldusest peab teisele lepinguosalisele poolele wähemalt 15 päewa ette teatama.

Lepinguosalised kohustawad end siiski kindlustama inimeste ja kaupade waba pääsu läbi teiste piiripunktide.

VIII.

**Korraldused piiriwöödes.**

§ 34.

Piiriwöösse kuuluwateks loetakse need maakohad, mis piiril ehk sellest mitte üle 5 klm. kauguses asuwad. Lepinguosalised riigid saadawad üksteisele oma piiriäärsete maakohtade nimekirjad, kus nende maakohtade sanitaarwõimud ära tähendatud, üks kuu kestel selle konwentsiooni jõussеastumise momendist arwates. Koolera, katku, plekilise ja korduwa soetõwe lahtipuhkemisel piiriwöödes, astuwad sanitaarwõimud § 5 mõttes wastastikku informatsiooni otstarbel ühendusse.

Informatsiooni aineks on:

a) esimesed haigeksjäämise juhtumised igasse eelpool tähendatud haigusesse;

b) perioodilised teadaanded haigeksjäämiste edaspidisest käigust;

c) tarwitusele wõetud abinõud.

Sellest eraldi informeeriwad piiriäärsete maakohtade sanitaarwõimud üksteist ka teiste infektsioonhaiguste üle juhtumisel, kui need epideemilise ulatuse omandawad. Esimesed teated antakse wõimalikult telegraafi teel.

§ 35.

Sanitaarkorraldusi, mis käesolewa konwentsiooni põhjal raudteedel ja muil liikumisteedel maksma pannakse, wõib ka kohaliku liikumise juures piiril käsitada. Sealjuures aga kohustawad end lepinguosalised riigid liikumist piiril wõimalikult kergendama, tarwitusele wõttes selles konwentsioonis loet-

§ 33.

Die Punkte, an denen solche Überwachungsstellen eingerichtet werden sollen, müssen nach Vereinbarung der beiderseitigen Zentralgesundheitsbehörden festgesetzt werden. Die Vertragsstaaten behalten sich im Falle der Entwickelung bedrohlicher Epidemien das Recht vor, den Übergang von Reisenden und Wagen aus dem Gebiete oder einzelnen Teilen des Gebietes des anderen Landes zeitweilig einzustellen dort, wo der Einrichtung von Überwachungsstellen wesentliche Hindernisse entgegenstehen. Von dieser Maßregel ist dem anderen Vertragsstaate mindestens 15 Tage vorher Nachricht zu geben.

Die Vertragsstaaten verpflichten sich jedoch den freien Verkehr von Personen und Waren über die anderen Grenzpunkte sicherzustellen.

VIII.

**Maßnahmen in den Grenzgebieten.**

§ 34.

Als zu Grenzgebieten gehörend werden angesehen die Kreise, welche der Grenze anliegen oder in einer Entfernung von nicht mehr als 5 Klm. von ihr entfernt sind. Die vertragschließenden Staaten übermitteln einander das Verzeichnis ihrer Grenzkreise mit Angabe ihrer Sanitätsbehörden daselbst innerhalb eines Monats vom Moment des Inkrafttretens dieser Konvention. Im Falle des Auftretens von Cholera, Pest, Fleck- und Rückfallfieber in den Grenzgebieten, treten die Sanitätsbehörden im Sinne des § 5 miteinander in Beziehung zwecks gegenseitiger Information.

Den Gegenstand der Information bilden:

a) die ersten Fälle einer jeden der oben erwähnten Erkrankungen;

b) periodische Benachrichtigung über den weiteren Gang der Erkrankungen;

c) die angewandten Maßnahmen.

Unabhängig davon informieren die Sanitätsbehörden der Grenzkreise sich gegenseitig auch über andere Infektionskrankheiten, falls diese eine epidemische Ausbreitung erfahren. Die ersten Benachrichtigungen geschehen nach Möglichkeit telegraphisch.

§ 35.

Die Sanitätsmaßnahmen, welche durch die vorliegende Konvention auf den Eisenbahnen- und anderen Kommunikationswegen angeordnet werden, können auch auf den lokalen Grenzverkehr bezogen werden. Jedoch verpflichten sich die vertragschließenden Staaten den Grenzverkehr nach Möglichkeit zu

letud abinõude hulgast ainult paratamata wajaltsi.

§ 36.

Koolera lahtipuhkemisel piiriwöödes, wõib muu seas keelata toore puuwilja, aiawilja ja piimasaaduste sissewedu taudiohulisest piirimaast.

IX.

**Rõnged.**

§ 37.

Sunduslik teadaandmine käesolewa konwentsiooni §§ 1 ja 2 mõttes laiendatakse rõugete kohta nende epideemilise laialilagunemise korral.

§ 38.

Lepinguosalised riigid jätawad enesele õiguse isikutele, kes maakohtadest tulewad, kus rõugetaud laiali lagunenud (§ 38), piirist ülemineku ära keelata, selle järele kui neil kaitserõugete panemise tunnistust mõjuwas ajawahemikus ette näidata pole ehk kui nad rõugepanekule wastu seisawad.

X.

**Üldmäärused.**

§ 39.

Lepinguosalised riigid tunnistawad wastastikku makswateks kaitserõugete panemise, desinfektsiooni, desinfektsiooni, deratisatsiooni, samuti ka muude sanitaar-ettewaatusabinõude tunnistusi, mis riigi poolt wolitatud ametlikkudelt arstidelt wälja antud.

§ 40.

Käesolew konwentsioon jääb jõusse 5 aasta jooksul, ratifikatsiooni momendist arwates, tema maksmus kestab automaatliselt edasi iga järgnewa 5 aasta peale, kui mitte kuus kuud enne määratud tähtaja lõppu üksteise lepinguosalisteest riikidest soowi pole awaldanud konwentsiooni rewideerimisele wõtta ehk üles öelda.

§ 41.

Käesolew konwentsioon peab ratifitseeritama ning astub jõusse peale ratifikatsioonialgkirjade wahetust, mis wõimalikult pea Tallinnas järgneb.

erleichtern, indem sie nur die durchaus nötigen Maßnahmen aus der Zahl der in dieser Konvention angeführten in Anwendung bringen.

§ 36.

Beim Auftreten der Cholera in den Grenzgebieten kann unter anderem die Einfuhr von rohem Obst, Gemüse und Milchprodukten aus dem verseuchten Grenzgebiet verboten werden.

IX.

**Pocken.**

§ 37.

Eine obligatorische Benachrichtigung, im Sinne des § 1 u. 2 der gegenwärtigen Konvention erstreckt sich auch auf Pocken, im Falle ihrer epidemischen Verbreitung.

§ 38.

Die vertragschließenden Staaten behalten sich das Recht vor, Personen, die aus Orten herkommen, wo Pocken epidemisch verbreitet sind (§ 37), den Grenzübergang zu verweigern, sofern sie keine Bescheinigung über eine in wirksamer Zeitperiode erfolgte Impfung vorweisen können und sich einer Schutzimpfung nicht unterziehen wollen.

X.

**Allgemeine Bestimmungen.**

§ 39.

Die Vertragsstaaten erkennen gegenseitig die Bescheinigungen der staatlich beauftragten Ärzte über Schutzimpfung, Desinfektion, Desinfektion, Deratisation und eventuelle andere sanitäre Vorbeugungsmaßnahmen als gültig an.

§ 40.

Die vorliegende Konvention ist rechtskräftig im Laufe von 5 Jahren vom Momente ihrer Ratifikation; sie gilt als automatisch auf je weitere 5 Jahre erneuert, wenn 6 Monate vor Ablauf der oben angegebenen Frist keiner der Vertragsstaaten den Wunsch erklärt, die Konvention einer Revision zu unterziehen oder dieselbe zu kündigen.

§ 41.

Die gegenwärtige Konvention muß ratifiziert werden und tritt in Kraft nach Austausch der Ratifikationsurkunden, der möglichst bald in Reval zu erfolgen hat.

§ 42.

Tehtud konventsioon on kokku seatud Eesti ja Saksa keeles, kusjuures iga teksti kui autentilist waadata tuleb.

Selle tõenduseks on lepinguosaliste riikide wolinikud käesolewale konwentsioonile igas kahes autentilises eksemplaaris alla kirjutanud ja seda oma pitsatiga kinnitanud.

Tartus, 24. juunil 1922 a.

(L. S.) A. Mõttus.
(L. S.) S. Talwik.
(L. S.) H. Hellat.
(L. S.) J. Kiwitzky.
(L. S.) K. Barons.

§ 42.

Die gefertigte Konvention ist in estnischer und deutscher Sprache abgefaßt, wobei beide Texte als autentisch zu betrachten sind.

Zur Bezeugung dessen haben die Bevollmächtigte der vertragschließenden Staaten die vorliegende Konvention in zwei autentischen Exemplaren (§ 42) unterzeichnet und mit ihren Siegeln bekräftigt.

Tartu, 24. Juni 1922

(L. S.) A. Mõttus.
(L. S.) S. Talwik.
(L. S.) H. Hellat.
(L. S.) J. Kiwitzky.
(L. S.) K. Barons.

Nr. 38. Riigikogu poolt 6. märtsil 1923 a. wastuwõetud

## Eesti ja Läti wahelise kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise lepingu kinnitamise seadus. *)

§ 1. Eesti ja Läti wahelise kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise leping, mille algkiri mõlema riigi wolinikkude poolt Riias kaheteistkümnendal juulil ükstuhat ühekssada kakskümmendüks alla kirjutatud, tunnustatakse kinnitatuks.

Leping awaldatakse alljärgnewalt ühes selle seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu abiesimees K. Wirma.
Abisekretäär W. Pezold.

---

Eesti Wabariik ühelt poolt, esitatud wälisministri härra Ants Piip'i läbi, ja Läti Wabariik teiselt poolt, esitatud nõukogu presidendi, härra Siegfried Meierowics'i läbi, leppides kokku wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise konwentsiooni teha, töötasid wälja järgmised määrused:

1.

Lepinguosalised kohustawad käesolewa lepingu põhjal, kõigil selles lepingus ettenähtud juhtumistel, wastastikku wälja andma nende piirides wiibiwaid isikuid, kes wäljaspool seda riiki, kellele wäljaandmise nõue ette panduд aastase wangistusega wõi raskema karistusega nuheldatawa kordasaadetud süüteo eest wõi katse eest sarnast kuritegu toime panna, kas kordasaatjana wõi osalisena a) süüdi on mõistetud, b) kohtu alla antud, c) eeluurimise all on, kui kuritegu ka selle riigi seadusandluse järele, kellele wäljaandmise nõue ette panduд, wähemalt aastase wangistusega karistatakse.

2.

Poliitiliste kuritegude ja süütegude kordasaatjaid wälja ei anta, wälja arwatud juhtumised, kui süütegu eriti üldiskaristusliku iseloomu kannab, nagu tapmine, röövimine, wargus ja wägistamine. Selle küsimuse otsustamine jääb igal juhtumisel selle riigi heaksarwamiseks, kellele wäljaandmise nõue ette panduд.

*) „Riigi Teataja" nr. 42, 1923 a.

La République d'Esthonie, représentée par le Ministre des Affaires Etrangères Mr. Antoine Piip, d'une part et la République de Lettonie, représentée par le Président du Conseil M. Siegfried Meierovics d'autre part, étant tombées d'accord de conclure une convention sur l'extradition et l'assistance judiciaire ont convenu des dispositions suivantes.

1.

Les Parties contractantes s'obligent par la présente Convention à se livrer réciproquement dans tous les cas visés par cette Convention les personnes qui se trouvent dans leurs frontières et qui, en raison d'une infraction commise hors du territoire du pays requis et menacée d'une peine d'un an d'emprisonnement ou d'une peine plus forte ou bien en raison d'une tentative de commettre cette infraction, que ce soit comme auteurs ou complices, ont été a) condamnées ou b) mises en accusation ou c) saisies par le juge d'instruction, si la dite infraction, après les lois du pays réquis, est menacée d'une peine minima de 1 an d'emprisonnement.

2.

Les crimes et délits politiques n'entrainent pas l'extradition à l'exception de ceux qui ont surtout le caractère de fait de droit commun, tels que meurtre, rapine, vol, violence. La décision de cette question est laissée chaque fois au jugement de l'Etat requis.

Ex bibl. univ. Dorp.

3.

Riik wõib oma kodanikkude wäljaandmise nõuet tagasi lükata.

4.

Wäljaandmist ei wõeta ette:

a) kui wastutuselewõtmise wõi karistuse täidesaatmise tähtaeg on mööda läinud selle riigi seaduse järele, kellele wäljaandmise nõue ette panduð;

b) kui wäljanõuetaw isik wastawas riigis sama süüteo pärast süüdi wõi õigeks mõistetud, wõi temale süü andeks antud.

Märkus. Kohtuasja arutamise jooksul wõi pärast tema lõpetamist wõib wäljaandmise nõuet tagasi lükata.

5.

Kui nõuetaw isik selles riigis, kellele wäljaandmise nõue ette panduð, kohtu all on wõi seal karistust mõne teise teo eest kannab, siis ei wõi wäljaandmine enne sündida, kui kohtu uurimine lõpetatuð wõi pealepanduð karistus kantuð wõi tühjaks on tunnistatuð. Kuid ajutine wäljaandmine wõib sündida sel tingimisel, kui küsimuse all olew isik pärast uurimise lõpetamist wõi kohtuotsust nõudwas riigis sellele riigile tagasi antakse, kellele wäljaandmise nõue ette panduð.

6.

Kolmandate isikute eraõiguslikuð nõudmised wäljanõuetawa isiku wastu ei takista wäljaandmist.

7.

Ühe karistuse alla käiwa kuriteo pärast wäljaantuð isikut ei wõi mõne muu kuriteo pärast, mis toime panduð enne wäljaandmist selles riigis, kellele ta wälja antuð, kohtuliku uurimise alla wõtta ega karistada, ei ka sealt kolmandale riigile edasi anda, wälja arwatuð juhtumisel, kui riik, kes wäljaandmist toimetanuð, selleks oma nõusolekut awaldab, wõi kui wäljaantawal isikul wabadus oli antuð lahkuda riigist, kellele ta wälja antuð, ühe kuu jooksul peale uurimise lõpetamist, karistuse kandmist wõi sellest wabastamist, samuti ka sel korral, kui ta peale maalt lahkumist jälle wabatahtliselt sinna tagasi tulnuð.

8.

Nõutakse wäljaandmist mitmete selleşt huwitatuð riikide poolt, siis wõib riik, kellele wäljaandmise nõue ette panduð, selle riigi wäljaandmise nõudmisele eesõigust anda, kelle seadus kohtuotsuse täitmise suhtes rohkem õigustunde nõuetele wastaw näib olewat.

3.

L'extradition des nationaux peut être refusée.

4.

L'extradition ne s'effectue pas:

a) Quand la prescription est acquise pour l'instruction du procès ou pour l'exécution de la peine d'après les lois du pays requis,

b) Quand la personne dont on réclame l'extradition a été dans le pays en question condamnée pour le même acte criminel ou acquittée ou bien libérée de la peine.

Remarque. Pendant que l'instruction est en cours ou en cas d'ordonnance non-lieu l'extradition peut être refusée.

5.

Si la personne à extrader est, dans le pays requis objet de poursuites ou subit une peine pour un autre fait, l'extradition ne peut pas se fair avant la fin de l'instruction ou de la peine à subir ou avant que la personne ne soit libérée de cette peine. On pourra cependant admettre l'extradition provisoire à condition qu'il soit fait retour de la personne en question lorsque le pays requérant aura terminé l'enquête ou la procédure judiciaire.

6.

Les actions civiles de tiers à l'égard d'une personne à extrader n'empêchent pas l'extradition.

7.

Une personne extradée pour un acte criminel ne peut être poursuivie ni punie dans le pays auquel on l'a livrée pour un autre acte criminel commis avant l'extradition ou être livrée par ce pays à un troisième pays, à moins que le pays qui a admis l'extradition n'ait donné son consentement ou que la personne extradée ait eu la liberté de quitter le pays auquel on l'avait livrée dans le courant du mois qui suit la déclaration de non-lieu ou l'expiration de la peine ou la libération de cette peine ou encore qu'ayant quitté ce pays, elle y soit revenue volontairement.

8.

Au cas où l'extradition serait demandée par plusieurs pays intéressés, l'Etat requis peut donner la préférence à la demande dont l'exécution lui paraît le mieux répondre au souci de la justice.

9.

Wäljaandmiſe wõi ſelle pikendamiſe nõudmine ſünnib diplomaatiliſel teel. Juurde tuleb liſada ſeadusjõusſeastunud kohtuotſus ehk kohtu wõi kohtu-uurija poolt wälja antud wahiallawõtmiſe käſk. Selles käſus peab ära tähendatud olema süüteo iſeloom ja wastaw karistus. Nimetatud dokumendid liſatakſe juurde, kas algupäranditena ehk kinnitatud ärakirjadena ühes tõlkega ja nõudwa riigi ſeaduſes ettenähtud wormis.

10.

Enne kui wäljaandmiſe nõue diplomaatiliſel teel ette pandud, wõib kohus wõi kohtu-uurija otſekohe teiſe riigi wastawatelt aſutustelt süüdistatawa iſiku eſialgſet wahiallawõtmiſt paluda, ſellekohaſt wäljaandmiſe palwe ſisſeandmiſt eeldades.

11.

Ülewalpool tähendatud wiiſil wahiallawõetud iſik laſtakſe wabaks, kui kolmekümne päewa jooksul, tema wahiallawõtmiſe päewaſt arwates, aſutuſesſe, kes teda wahi alla wõtnud, ametlik teadaanne ei tule, et wälisministeeriumis ſellekohane wäljaandmiſe nõue ühes tarwiliſte liſadega on ſaadud.

12.

Ühes wäljaantawa iſikuga antakſe üle wäljaandmiſt nõudwale riigile, ſellekohaſe palwe ja wastawa aſutuſe käſu põhjal, ſelle iſiku asjad, mis wahiallawõtmiſe juures ära wõetud, ſealjuures arwesſe wõttes kolmanda iſiku õiguſi neude asjade kohta.

13.

Wäljaantud iſiku etapiga küütimine läbi kolmanda riigi ühele lepingu-oſaliſele wäljaandmiſeks on wõimalik kõigi tingimiſte ja worminõuete täitmiſel, mis eelpool nimetatud otſekoheſe wäljaandmiſe kohta kindlaks määratud.

Küütimine ſünnib ſelle riigi ametnikkude ſaatel, kes ſelleks nõusolekut on awaldanud.

14.

Nõuawad ühe lepinguoſaliſe riigi kohtud wõi kohtu-uurimiſe aſutuſed süüteoaſja arutamiſeks, milleks ſelle lepingu määruſte põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatiliſel teel teiſe riigi piirides aſuwate tunnistajate ülekuulamiſt ehk mõne muu uurimiſe ettewõtmiſt, ſiis täidetakſe ſee ſoow ſelle maa ſeaduſte järele, kellele nõudmine ette pandud.

Tungiwatel juhtumiſtel wõib ſarnaſt

9.

La demande l'extradition ou de prolongation de cette extradition (art. 7) se fait par voie diplomatique. On y annexe le jugement entré en vigueur ou le mandat d'arrêt du tribunal ou du juge d'instruction. Le mandat d'arrêt doit indiquer la nature de l'infraction et la peine applicable. Ces documents sont présentés soit dans l'original soit dans une copie certifiée conforme avec traduction et dans la forme que prescrit la loi du pays requérant.

10.

Avant de faire parvenir la demande d'extradition par voie diplomatique le Tribunal ou le juge d'instruction peuvent demander directement à l'autorité correspondante de l'autre Partie de procéder à l'arrestation provisoire de l'inculpé en faisant avis de la demande d'extradition à suivre.

11.

La personne arrêtée dans les conditions ci-dessus est élargie si, dans le délai de 30 jours à partir du jour de l'arrestation, l'autorité qui l'a effectuée n'a pas été informée officiellement de l'arrivée au Ministère des Affaires Etrangères de la demande d'extradition et des annexes requis.

12.

En même temps que la personne à extrader sont également livrés, sur ordre de l'autorité compétente et à la demande de l'Etat requérant les objets enlevés à cette personnes lors de son arrestation sans préjudice des droits des tiers.

13.

Le passage en transit d'une personne livrée par un tiers pays à une des Parties contractantes est admissible moyennent observanon de toutes les conditions et formalités ci-dessus stipulées pour la livraison directe. Le passage s'effectue sous l'escorte des agents du pays qui l'accorde.

14.

Quand les tribunaux ou les juges d'instruction d'une des Parties contractantes, pour des affaires criminelles où, en vertu des stipulations de cette convention, l'extradition est admissible, demandent par voie diplomatique à l'autre Partie de faire entendre un témoin se trouvant sur le territoire de cette autre Partie, ou le procéder à quelque autre enquête, ces réclamations doivent s'effectuer en conformité des lois du pays requis.

nõudmist otsekohe ühe riigi kohtuasutuse poolt teise riigi kohtuasutusele saata.

15.

Nõuawad ühe lepinguosalise riigi kohtu- või kohtu-uurimise asutused süüteo asja arutamiseks, milleks selle lepingu määruste põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatilisel teel teise lepinguosalise maa-alal asuwa tunnistaja isiklikku ilmumist ja kui see kutse kättesaamise järele oma nõusolemist selleks awaldab, siis maksetakse temale sõidu- ning ülespidamisekulud nõudja riigi tariifide järele wälja ja nõudmise korral tema asukoha kohtuasutuste poolt nõudja riigi arwel ette. Riisuguse wabatahtliku ilmumise korral ei wõi tunnistajat wastutusele ega ka wahi alla wõtta ennemalt toimepandud kuriteo eest wõi süüdistuse põhjal osawõtmise süüteos, milles ta tunnistajana ette kutsutud.

16.

Nõuawad ühe lepinguosalise riigi kohtu- ehk kohtu-uurimise asutused süüteo asja-ajamiseks, milleks selle lepingu määruste põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatilisel teel teise riigi piirides wahi all olewa wäljamaalase wäljaandmist wastastikku film filma wastu ülekuulamiseks wõi asjalikkude tõenduste ehk dokumentide saatmist, kui selleks tõsiseid takistusi ei ole, siis täidetakse see nõue tingimistel, et isikud, asjalikud tõendused ja dokumendid tagasi saadetakse.

Riisuguse wäljaandmise korral on maksew eelseiswa artikli teises jaos nimetatud määrus.

17.

Lepinguosalised loobuwad wastastikusel alusel kulude tasumise nõudmisest, mis neile nende piirides tekiwad wäljaantawate isikute wahiallhoidmise, ülewalpidamise ja saatmise, tunnistajate ülekuulamise (art. 14 põhjal), isikute asjalikkude tõenduste ja dokumentide saatmise (art. 15 põhjal) läbi. Sünnib saatmine mereteel, siis toimetatakse süüalune sadamasse, mis nõudja riigi diplomaatilise ehk konsulaaresitaja poolt määratud, kes ka kõik wahiallolemise, ülewalpidamise ja saatmise kulud kannab selleşt silmapilguşt peale, kui wäljaantud isik laewale wiidud.

Dans les cas urgents pareilles réclamations peuvent être adressées directement par le Tribunal d'une des Parties au tribunal de l'autre.

15.

Quand les tribunaux ou les juges d'instruction d'une des Parties contractantes, pour des affaires criminelles où, en vertu des stipulations de cette convention, l'extradition est admissible, demandent par voie diplomatique la comparution personnelle d'un témoin qui se trouve sur le territoire de l'autre Partie, et si ce dernier, après avoir reçu par cette voie une citation à comparaitre, déclare y consentir, des indemnités de route et d'entretien assignés d'après les tarifs du pays requérant lui seront sur sa demande, délivrées par les autorités judiciaires du lieu de sa résidence au compte du pays requérant.

En cas de comparution volontaire, le témoin ne peut être ni poursuivi ni arrêté pour un acte criminel antérieur ou sous l'inculpation d'avoir participé à l'affaire pour laquelle il a été cité comme témoin.

16.

Quand pour des affaires criminelles où d'après les stipulations de cette Convention, l'extradition est admissible, les autorités judiciaires ou le juge d'instruction d'une des parties contractantes demandent par voie diplomatique la livraison d'un étranger arrêté sur le territoire de l'autre Partie en vue d'une confrontation, ou la communication de pièces à conviction ou de documents, il sera donné satisfaction à cette demande; à moins d'obstacles sérieux, mais sous la condition qu'il sera fait retour des personnes, des pièces à conviction et des documents.

La stipulation contenue dans le deuxième paragraphe de l'article précédent s'applique également à ce cas de livraison.

17.

Les Parties contractantes renoncent réciproquement au remboursement des frais résultant dans leur territoire de la détention, de l'entretien et de l'envoi des personnes à extrader, ainsi que de l'interrogatoire des témoins conformément à l'article 14, de la remise des personnes, des pièces à conviction et des documents, conformément à l'article 15. En cas d'envoi par mer, l'inculpé est conduit au port désigné par l'agent diplomatique ou consulaire de l'Etat requérant lequel supporte tous les frais de détention, d'entretien et d'envoi à partir du moment où l'extradé est embarqué.

Transiitküüttimise kulud (art. 13) kannab nõudja riik.

18.

Lepinguosalised kohustawad endid wastastikku teatama seadusjõulistest otsustest teise riigi kodanikkude wastu kõikide süütegude asjus, mis selle lepingu põhjal wäljaandmise alla kuuluwad, ja saatma diplomaatilisel teel kohtuotsuse ehk sellest tarwiliku wäljawõtte ühes nõuetawa tõlkega.

19.

Iga lepinguosaline lubab teisele lepinguosalisele riigile wastastikusel alusel kõik õigused ja eesõigused, mis ta kolmandale riigile annud ehk annab wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise küsimuses. Selleks otstarbeks teatawad lepinguosalised wastastikku kõikidest kolmandate riikidega tehtud wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise lepingutest nende jõussaastumisel ja samuti nende lõpetamisel.

20.

Käesolew leping peab lepinguosaliste riikide walitsuste ja parlamentide poolt ratifitseeritama. Ta astub wiibimata jõusse peale ratifikatsiooni aktide wahetamist, mis nii ruttu kui wõimalik peab sündima.

Käesolew leping kaotab maksmise kuue kuu pärast peale wastawat ülesütlemist.

Sarnane ülesütlemine wõib igal ajal ühe lepinguosalise poolt järgneda.

Mille tõenduseks käesolewale lepingule kahes eksemplaaris Riias alla kirjutatud ja heteistkümnendal juulil ükstuhat ühessada kakskümmendüks.

Ant. Piip.
J. A. Meierowics.

Les frais de passage en transit (art. 13) incombent à l'Etat requérant.

18.

Les Parties contractantes sont tenues de se communiquer réciproquement les condamnations prononcées contre des ressortissants de l'autre Partie pour tous les actes criminels qui, d'après cette convention, entraînent l'extradition et d'envoyer, par voie diplomatique, le jugement ou l'extrait nécessaire de ce jugement avec la traduction requise.

19.

Chaque Partie doit accorder à l'autre Partie, à chargè de réciprocité, les mêmes droits et avantages qu'elle a accordés ou accordera à un tiers pays dans la question d'extradition et d'assistance judiciaire. A cette fin les Parties contractantes se communiquent réciproquement toutes les conventions relatives à l'extradition et à l'assistance judiciaire conclues avec des tiers pays, dès que ces conventions sont entrées en vigueur et pareillement lorsqu'elles cessent d'être en vigueur.

20.

La présente Convention doit être ratifiée par les Gouvernements et les Parlements des Parties contractantes. Elle entre en vigueur immédiatement après l'échange des actes de ratification qui doit s'effectuer le plus rapidement possible.

La présente Convention cesse d'être en vigueur 6 mois après avoir été dénoncée, la dénonciation étant de droit pour chaque Partie en tout temps.

En foi de quoi présente Convention a été signée à Riga le douze juillet mil neuf cent vingt-un en deux exemplaires.

(sign.) Ant. Piip.
(sign.) Z. A. Meierovics.

Nr. 39. Riigikogu poolt 6. märtsil 1923 a. wastuwõetud

## Eesti ja Leedu wahelise kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise lepingu kinnitamise seadus. *)

§ 1. Eesti ja Leedu wahelise kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise leping, mille algkiri mõlema riigi woliniikude poolt Riias kaheteistkümnendal juulil ükstuhat ühekssada kakskümmendüks alla kirjutatud, tunnustatakse kinnitatuks.

Leping awaldatakse alljärgnewalt ühes selle seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.
Abisekretäär W. Pezold.

---

Eesti Wabariik ühelt poolt, esitatud wälisministri härra Ants Piip'i läbi, ja Leedu Wabariik teiselt poolt, esitatud wälisministri härra dr. Joseph Puryckis'i läbi, leppides kokku wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise konwentsiooni teha, töötasid wälja järgmised määrused:

1.

Lepinguosalised kohustawad käesolewa lepingu põhjal, kõigil selles lepingus ettenähtud juhtumistel, wastastikku wälja andma nende piirides wiibiwaid isikuid, kes wäljaspool seda riiki, kellele wäljaandmise nõue ette panduD aastase wangistusega wõi raskema karistusega nuheldatawa kordasaadetud kuriteo eest wõi katse eest sarnast kuritegu toime panna, kas kordasaatjana wõi osalisena a) süüdi on mõistetud, b) kohtu alla antud, c) eeluurimise all on, kui kuritegu ka selle riigi seadusandluse järele, kellele wäljaandmise nõue ette panduD, wähemalt aastase wangistusega karistatakse.

2.

Poliitiliste kuritegude ja süütegude kordasaatjaid wälja ei anta, wälja arwatud juhtumised, kui süütegu eriti üldiskaristuslikku iseloomu kannab, nagu tapmine, röövimine, wargus ja wägistamine. Selle küsimuse otsustamine jääb igal juhtumisel selle riigi heaksarwamiseks, kellele wäljaandmise nõue ette panduD.

La République d'Esthonie, représentée par le Ministre des Affaires Etrangères Mr. Antoine Piip, d'une part et la République de Lithuanie représentée par le Ministre des Affaires Etrangères, Mr. le Dr. Joseph Puryckis, d'autre part étant tombées d'accord de conclure une Convention sur l'extradition et l'assistance judiciaire ont convenu des dispositions suivantes.

1.

Les Parties contractantes s'obligent par la présente Convention à se livrer réciproquement dans tous les cas visés par cette Convention les personnes qui se trouvent dans leurs frontières et qui, en raison d'une infraction commise hors du territoire du pays requis et menacée d'une peine d'un an d'emprisonnement ou d'une peine plus forte ou bien en raison d'une tentative de commettre cette infraction, que ce soit comme auteurs ou complices, ont été a) condamnées ou b) mises en accusation ou c) saisies par le juge d'instruction, si la dite infraction, après les lois du pays réquis, est menacée d'une peine minima de 1 an d'emprisonnement.

2.

Les crimes et délits politiques n'entrainent pas l'extradition à l'exception de ceux qui ont surtout le caractère de fait de droit commun, tels que meurtre, rapine, vol, violence. La décision de cette question est laissée chaque fois au jugement de l'Etat requis.

*) „Riigi Teataja" nr. 42, 1923 a.

3.

Riik wõib oma kodanikkude wäljaandmise nõuet tagasi lükata.

4.

Wäljaandmist ei wõeta ette:

a) kui wastutuselewõtmise wõi karistuse täidesaatmise tähtaeg on mööda läinud selle riigi seaduse järele, kellele wäljaandmise nõue ette pandud;

b) kui wäljanõuetaw isik wastawas riigis sama süüteo pärast süüdi wõi õigeks mõistetud, wõi temale süü andeks antud.

Märkus. Kohtuasja arutamise jookśul wõi pärast tema lõpetamist wõib wäljaandmise nõuet tagasi lükata.

5.

Kui nõuetaw isik selles riigis, kellele wäljaandmise nõue ette pandud, kohtu all on wõi seal karistust mõne teise teo eest kannab, siis ei wõi wäljaandmine enne sündida, kui kohtu uurimine lõpetatud wõi pealepandud karistus kantud wõi tühjaks on tunnistatud. Kuid ajutine wäljaandmine wõib sündida sel tingimisel, kui küsimuse all olew isik pärast uurimise lõpetamist wõi kohtuotsust nõudwas riigis sellele riigile tagasi antakse, kellele wäljaandmise nõue ette pandud.

6.

Kolmandate isikute eraõiguslikud nõudmised wäljanõuetawa isiku wastu ei takista wäljaandmist.

7.

Ühe karistuse alla käiwa kuriteo pärast wäljaantud isikut ei wõi mõne muu kuriteo pärast, mis toime pandud enne wäljaandmist selles riigis, kellele ta wälja antud, kohtuliku uurimise alla wõtta ega karistada, ei ka sealt kolmandale riigile edasi anda, wälja arwatud juhtumisel, kui riik, kes wäljaandmist toimetanud, selleks oma nõusolekut awaldab, wõi kui wäljaantawal isikul wabadus oli antud lahkuda riigist, kellele ta wälja antud, ühe kuu jookśul peale uurimise lõpetamist, karistuse kandmist wõi selleşt wabastamist, samuti ka sel korral, kui ta peale maalt lahkumist jälle wabatahtliselt sinna tagasi tulnud.

8.

Nõutakse wäljaandmist mitmete selleşt huwitatud riikide poolt, siis wõib riik, kellele wäljaandmise nõue ette pandud, selle riigi wäljaandmise nõudmisele eesõiguşt anda, kelle seadus kohtuotsuse täitmise suhtes rohkem õigustunde nõuetele wastaw näib olewat.

3.

L'extradition des nationaux peut être refusée.

4.

L'extradition ne s'effectue pas:

a) Quand la prescription est acquise pour l'instruction du procès ou pour l'exécution de la peine d'après les lois du pays requis,

b) Quand la personne dont on réclame l'extradition a été dans le pays en question condamnée pour le même acte criminel ou acquittée ou bien libérée de la peine.

Remarque. Pendant que l'instructions est en cours ou en cas d'ordonnance de non-lieu l'extradition peut être refusée.

5.

Si la personne à extrader est, dans le pays requis objet de poursuites ou subit une peine pour un autre fait, l'extradition ne peut pas se fair avant la fin de l'instruction ou de la peine à subir ou avant que la personne ne soit libérée de cette peine. On pourra cependant admettre l'extradition provisoire à condition qu'il soit fait retour de la personne lorsque le pays requérant aura terminé l'enquête ou la procédure judiciaire.

6.

Les actions civiles de tiers à l'égard d'une personne à extrader n'empêchent pas l'extradition.

7.

Une personne extradée pour un acte criminel ne peut être poursuivie ni punie dans le pays auquel on l'a livrée pour un autre acte criminel commis avant l'extradition ou être livrée par ce pays à un troisième pays, à moins que le pays qui a admis l'extradition n'ait donnée son consentement ou que la personne extradée ait eu la liberté de quitter le pays auquel on l'avait livrée dans le courant du mois qui suit la déclaration de non-lieu ou l'expiration de la peine ou la libération de cette peine ou encore qu'ayant quitté ce pays, elle y soit revenue volontairement.

8.

Au cas où l'extradition serait demandée par plusieurs pays intéressés, l'Etat requis peut donner la préférence à la demande dont l'exécution lui paraît le mieux répondre au souci de la justice.

9.

Wäljaandmiſe wõi ſelle pikendamiſe nõudmine ſünnib diplomaatiliſel teel. Juurde tuleb liſada ſeadusjõusſeastunud kohtuotſus ehk kohtu wõi kohtu-uurija poolt wälja antud wahiallawõtmiſe käſk. Selles käſus peab ära tähendatud olema süüteo iſeloom ja wastaw karistus. Nimetatud dokumendid liſatakſe juurde, kas algupäranditena ehk tinnitatud äratirjadena ühes tõlkega ja nõudwa riigi ſeaduſes ettenähtud wormis.

10.

Enne kui wäljaandmiſe nõue diplomaatiliſel teel ette pandud, wõib kohus wõi kohtu-uurija otſekohe teiſe riigi wastawatelt aſutustelt süüdistatawa iſiku eſialgſet wahiallawõtmiſt paluda, ſellekohaſt wäljaandmiſe palwe ſisſeandmiſt eeldades.

11.

Ülewalpool tähendatud wiiſil wahiallawõetud iſik laſtakſe wabaks, kui kolmekümne päewa jooksul, tema wahiallawõtmiſe päewaſt arwates, aſutuſesſe, kes teda wahi alla wõtnud, ametlik teadaanne ei tule, et wälisministeeriumis ſellekohane wäljaandmiſe nõue ühes tarwiliſte liſadega on ſaadud.

12.

Ühes wäljaantawa iſikuga antakſe üle wäljaandmiſt nõudwale riigile, ſellekohaſe palwe ja wastawa aſutuſe käſu põhjal, ſelle iſiku asjad, mis wahiallawõtmiſe juures ära wõetud, ſealjuures arwęsſe wõttes kolmanda iſiku õiguſi nende asjade kohta.

13.

Wäljaantud iſiku etapiga küütimine läbi kolmanda riigi ühele lepingu-oſaliſele wäljaandmiſeks on wõimalik kõigi tingimiſte ja worminõuete täitmiſel, mis eelpool nimetatud otſekohеſe wäljaandmiſe kohta kindlaks määratud.

Küütimine ſünnib ſelle riigi ametnikkude ſaatel, kes ſelleks nõuſolekut on awaldanud.

14.

Nõuawad ühe lepinguoſaliſe riigi kohtud wõi kohtu-uurimiſe aſutuſed süüteoasja arutamiſeks, milleks ſelle lepingu määruſte põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatiliſel teel teiſe riigi piirides aſuwate tunnistajate ülekuulamiſt ehk mõne muu uurimiſe ettewõtmiſt, ſiis täidetakſe ſee ſoow ſelle maa ſeaduſte järele, kellele nõudmine ette pandud.

9.

La demande l'extradition ou de prolongation de cette extradition (art. 7) se fait par voie diplomatique. On y annexe le jugement entré en vigueur ou le mandat d'arrêt du tribunal ou du juge d'instruction. Le mandat d'arrêt doit indiquer la nature de l'infraction et la peine applicable. Ces documents sont présentés soit dans l'original soit dans une copie certifiée conforme avec traduction et dans la forme que prescrit la loi du pays requérant.

10.

Avant de faire parvenir la demande d'extradition par voie diplomatique le Tribunal ou le juge d'instruction peuvent demander directement à l'autorité correspondante de l'autre Partie de procéder à l'arrestation provisoire de l'inculpé en faisant avis de la demande d'extradition à suivre.

11.

La personne arrêtée dans les conditions ci-dessus est élargie si, dans le délai de 30 jours à partir du jour de l'arrestation, l'autorité qui l'a effectuée n'a pas été informée officiellement de l'arrivée au Ministère des Affaires Etrangères de la demande d'extradition et des annexes requis.

12.

En même temps que la personne à extrader sont également livrés, sur ordre de l'autorité compétente et à la demande de l'Etat requérant les objets enlevés à cette personne lors de son arrestation sans préjudice des droits des tiers.

13.

Le passage en transit d'une personne livrée par un tiers pays à une des Parties contractantes est admissible moyennent observation de toutes les conditions et formalités ci-dessus stipulées pour la livraison directe. Le passage s'effectue sous l'escorte des agents du pays qui l'accorde.

14.

Quand les tribunaux ou les juges d'instruction d'une des Parties contractantes, pour des affaires criminelles où, en vertu des stipulations de cette convention, l'extradition est admissible, demandent par voie diplomatique à l'autre Partie de faire entendre un témoin se trouvant sur le territoire de cette autre Partie, ou le procéder à quelque autre enquête, ces réclamations doivent s'effectuer en conformité des lois du pays requis.

Tungiwatel juhtumistel wõib farnaft nõudmift otfekohe ühe riigi kohtuafutuje poolt teife riigi kohtuafutufele faata.

15.

Nõuawad ühe lepinguofalife riigi kohtu- wõi kohtu-uurimife afutufed füüteo asja arutamifeks, milleks felle lepingu määruste põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatilifel teel teife lepinguofalife maa-alal afuwa tunnistaja ifiklikku ilmumift ja kui fee kutfe fätteſaamife järele oma nõusolemift felleks awaldab, fiis makfetakfe temale fõidu- ning ülespidamifekulud nõudja riigi tarifide järele wälja ja nõudmife korral tema afukoha kohtuafutuste poolt nõudja riigi arwel ette. Niifuguſe wabatahtliku ilmumife korral ei wõi tunnistajat wastutufele ega ka wahi alla wõtta ennemalt toimepandud kuriteo eeft wõi füüdiftufe põhjal ofawõtmife füüteos, milles ta tunnistajana ette kutfutud.

16.

Nõuawad ühe lepinguofalife riigi kohtu- ehk kohtu-uurimife afutufed füüteo asja-ajamifeks, milleks felle lepingu määruste põhjal wäljaandmine wõimalik, diplomaatilifel teel teife riigi piirides wahi all olewa wäljamaalafe wäljaandmift wastastikku film filma wastu ülekuulamifeks wõi asjalikkude tõenduste ehk dokumentide ſaatmift, kui felleks tõfiſeid takiſtuſi ei ole, fiis täidetakfe fee nõue tingimiſtel, et ifikud, asjalikud tõenduſed ja dokumendid tagaſi ſaadetakfe.

Niifuguſel wäljaandmiſe korral on makſew eelſeiſwa artikli teiſes jaos nimetatud määrus.

17.

Lepinguofalifed loobuwad wastaſtikuſel aluſel kulude taſumiſe nõudmiſeſt, mis neile nende piirides tekiwad wäljaantawate iſikute wahiallhoidmiſe, ülewalpidamiſe ja ſaatmiſe, tunnistajate ülekuulamiſe (art. 14 põhjal), iſikute asjalikkude tõenduſte ja dokumentide ſaatmiſe (art. 15 põhjal) läbi. Sünnib ſaatmine mereteel, fiis toimetatakſe füüalune ſadamaſſe, mis nõudja riigi diplomaatiliſe ehk konſulaareſitaja poolt määratud, kes ka kõik wahiallolemiſe, ülewalpidamiſe ja ſaatmiſe kulud kannab felleſt ſilmapilguſt peale, kui wäljaantud iſik laewale wiidud.

Dans les cas urgents pareilles réclamations peuvent être adressées directement par le Tribunal d'une des Parties au tribunal de l'autre.

15.

Quand les tribunaux ou les juges d'instruction d'une des Parties contractantes, pour des affaires criminelles où, en vertu des stipulations de cette convention, l'extradition est admissible, demandent par voie diplomatique la comparution personnelle d'un témoin qui se trouve sur le territoire de l'autre Partie, et si ce dernier, après avoir reçu par cette voie une citation à comparaitre, déclare y consentir, des indemnités de route et d'entretien assignés d'après les tarifs du pays requérant lui seront sur sa demande, délivrées par les autorités judiciaires du lieu de sa résidence au compte du pays requérant.

En cas de comparution volontaire, le témoin ne peut être ni poursuivi ni arrêté pour un acte criminel antérieur ou sous l'inculpation d'avoir participé à l'affaire pour laquelle il a été cité comme témoin.

16.

Quand pour des affaires criminelles où, d'après les stipulations de cette Convention, l'extradition est admissible, les autorités judiciaires ou le juge d'instruction d'une des parties contractantes demandent par voie diplomatique la livraison d'un étranger arrêté sur le territoire de l'autre Partie en vue d'une confrontation, ou la communication de pièces à conviction ou de documents, il sera donné satisfaction à cette demande; à moins d'obstacles sérieux, mais sous la condition qu'il sera fait retour des personnes, des pièces à conviction et des documents.

La stipulation contenue dans le deuxième paragraphe de l'article précédent s'applique également à ce cas de livraison.

17.

Les Parties contractantes renoncent réciproquement au remboursement des frais résultant dans leur territoire de la détention, de l'entretien et de l'envoi des personnes à extrader, ainsi que de l'interrogatoire des témoins conformément à l'article 14, de la remise des personnes, des pièces à conviction et des documents, conformément à l'article 15. En cas d'envoi par mer, l'inculpé est conduit au port désigné par l'agent diplomatique ou consulaire de l'Etat requérant lequel supporte tous les frais de détention, d'entretien et d'envoi à partir du moment où l'extradé est embarqué.

Transiitkäütimise kulud (art. 13) kannab nõudja riik.

18.

Lepinguosalised kohustawad endid wastastikku teatama seadusjõulisest otsusest teise riigi kodanikkude wastu kõikide süütegude asjus, mis selle lepingu põhjal wäljaandmise alla kuuluwad, ja saatma diplomaatilisel teel kohtuotsuse ehk selleşt tarwilikku wäljawõtte ühes nõuetawa tõlkega.

19.

Iga lepinguosaline lubab teisele lepinguosalisele riigile wastastikusel alusel kõik õigused ja eesõigused, mis ta kolmandale riigile annud ehk annab wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise küsimuses. Selleks otstarbeks teatawad lepinguosalised wastastikku kõikideşt kolmandate riikidega tehtud wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise lepinguteşt nende jõusseastumisel ja samuti nende lõppemisel.

20.

Käesolew leping peab lepinguosaliste riikide walitsuste ja parlamentide poolt ratifitseeritama. Ta astub wiibimata jõusse peale ratifikatsiooni aktide wahetamist, mis nii ruttu kui wõimalik peab sündima.

Käesolew leping kaotab maksmuse kuue kuu pärast peale wastawat ülesütlemist.

Sarnane ülesütlemine wõib igal ajal ühe lepinguosalise poolt järgneda.

Mille tõenduseks käesolewale lepingule kahes eksemplaaris Riias alla kirjutatud kaheteistkümnendal juulil ükstuhat ühekssada kakskümmendüks.

Ant. Piip.
Dr. Purykis.

Les frais de passage en transit (art. 13) incombent à l'Etat requérant.

18.

Les Parties contractantes sont tenues de se communiquer réciproquement les condamnations prononcées contre des ressortissants de l'autre Partie pour tous les actes criminels qui, d'après cette convention, entraînent l'extradition et d'envoyer, par voie diplomatique, le jugement ou l'extrait nécessaire de ce jugement avec la traduction requise.

19.

Chaque Partie doit accorder à l'autre Partie, à chargè de réciprocité, les mêmes droits et avantages qu'elle a accordés ou accordera à un tiers pays dans la question d'extradition et d'assistance judiciaire. A cette fin les Parties contractantes se communiquent réciproquement toutes les conventions relatives à l'extradition et à l'assistance judiciaire conclues avec des tiers pays, dès que ces conventions sont entrées en vigueur et pareillement lorsqu'elles cessent d'être en vigueur.

20.

La présente Convention doit être ratifiée par les Gouvernements et les Parlements des Parties contractantes. Elle entre en vigueur immédiatement après l'échange des actes de ratification qui doit s'effectuer le plus rapidement possible.

La présente Convention cesse d'être en vigueur 6 mois après avoir été dénoncée, la dénonciation étant de droit pour chaque Partie en tout temps.

En foi de quoi présente Convention a été signée à Riga le douze juillet mil neuf cent vingt-un en deux exemplaires.

(sign.) Ant. Piip.
(sign.) Dr. I. Purickis.

Nr. 69. Riigikogu poolt 7. märtsil 1923 a. wastuwõetud

**Eesti Wabariigi ja Ungari Kuningriigi wahel tehtud kaubalepingu kinnitamise seadus.** *)

§ 1. Kaubaleping Eesti ja Ungari wahel, tehtud Tallinnas 19. oktoobril 1922 a., tunnustatakse kinnitatuks.

Leping ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär J. Bergman.

---

**Kaubaleping Eesti Wabariigi ja Ungari Kuningriigi wahel.**

Eesti Wabariigi Walitsus ja Ungari Kuningriigi Walitsus, juhitud soowist soodustada kaubandusliste suhete arenemist nende maade wahel, otsustasid kaubalepingut sõlmida ja määrasid selleks endi wolinikkudeks:

Eesti Wabariigi Walitsus härra Ants Piip'i, Eesti Wälisministri,

Ungari Kuningriigi Walitsus härra Béla v. Ballagi-Pordány, ministeriaalnõuniku Kuninglikus Wälisministeeriumis,

kes peale sellekohaste wolituste ettenäitamist, mis heas ning tarwilikus wormis leitud, järgmiste määruste kohta kokku leppisid:

Artikkel 1.

Mõlema Lepinguosalise kodanikud, kes teise lepinguosalise territooriumil alaliselt ajuwad wõi ajutiselt wiibiwad, saawad kõigis suhteis, eriti aga kaubanduse ja tööstuse harjutamisesse puutuwais, niisuguse ümberkäimise osalisteks, missugune on antud enamsoodustatud rahwuse kodanikkudele: neid ei panda mitte muude wõi kõrgemate kohustuste ja maksude alla, misuguste nimetuste all need ka oleksid, kui ainult nende, mida praegu wõi tulewikus wõetakse enamsoodustatud rahwuse kodanikkudelt, erandades juhtumi-

*) „Riigi Teataja" nr. 48/49, 1923 a.

**Traité de commerce entre la République Esthonienne et le Royaume de Hongrie.**

Le Gouvernement de la République Esthonienne et le Gouvernement du Royaume de Hongrie, désireux de favoriser le développement des relations commerciales entre leurs pays, ont décidé de conclure un traité de commerce et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Gouvernement de la République Esthonienne,

Monsieur Antoine Piip, Ministre des Affaires Etrangères d'Esthonie,

Le Gouvernement du Royaume de Hongrie,

Monsieur Béla de Ballagi-Pordány, Conseiller ministériel au Ministère Royal des Affaires Etrangères,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes, établis dans le territoire de l'autre Partie ou y résidant temporairement jouiront sous tous les rapports et particulièrement en ce qui concerne l'exercice du commerce et de l'industrie du traitement accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée; ils n'y seront pas soumis à des droits, taxes, impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou qui seront perçus sur les ressortissants

ſed, millede kohta käesolew leping ſelgel kujul teiſiti määrab.

Artikkel 2.

Mõlema Lepinguoſaliſe kodanikud wõiwad teiſe lepinguoſaliſe territooriumil, ſeal makſwate ſeaduste järele, igaſugu liikumata ja liikuwat waranduſt omandada, üürida, rentida ja omada ning käſitada müügi, annetuſe, abielu, testamendi wõi mõnel muul wiiſil ja ſelle omanikuks ſaada päranduſe teel ſamadel alustel nagu enamſoodustatud rahwuſe kodanikud.

Siiski on kokku lepitud, et käesolewas artiklis nimetatud määruſed mingil wiiſil ei muuda eriſeaduſi, korraldusi ja määruſi, mis praegu wõi tulewikus kummalgi maal makſawad ning kõigi wälismaalaste kohta käiwad.

Artikkel 3.

Mõlema Kõrge Lepinguoſaliſe kodanikud ſaawad õiguſe maa ſeaduste kohaſelt, kõigis aſtmetes kohtutes wälja astuda, olgu ſüüdistustega eſinedes wõi endi kaſuſid kaitstes. Ka on neil õigus kõigis kohtuaſtmetes tarwitada adwokaate, uſaldusmehi wõi agente, kel maa ſeaduste järgi ſeks luba, ja on neil ſes ſuhtes ſamad õiguſed ja eesõiguſed, nagu oma maa kodanikkudel.

Artikkel 4.

Kõrged Lepinguoſaliſed deklareeriwad, et nemad wastastikku tunnuſtawad kõikide anoniimſete ühingute, ſeltſide ja teiste kaubandus-tööſtus- ning finanſsühiſuſte ja kinnitusſeltſide, mis aſutatud ja wolitatud ühe nende kahe riigi eriſeaduſte põhjal, õiguſt waba ja takiſtamata eſinemiſe peale teiſe Lepinguoſaliſe kohtutes, ainult tingimiſega, et ſelle juures wiimaſe riigi ſeaduſte järele käitakſe.

Nimetatud Kõrgete Lepinguoſaliſte anoniimſed ühingud, ſeltſid ja ühiſuſed wõiwad, kui teiſe riigi ſeaduſed ja korraldused ſelle waſtu ei käi, ja tingimiſel, et kõik neude ſeaduſte ja korralduſte poolt ettenähtud worminõudeid täidetakſe, oma tegewuſt ſelle wiimaſe maa-alal awaldada ja wõib neid ſeal aſutada; aſutamiſe ſuhtes ſaawad neile ſamad õiguſed oſaks, mis on antud mõne kolmanda enamſoodustatud riigi ſeltſidele ja ühiſustele.

de la nation la plus favorisée reserve faite de cas ou le présent traité en dispose autrement de manière expresse.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront dans le territoire de l'autre Partie, en se conformant aux lois du Pays y acquérir, louer, prendre à bail et posséder toute espèce de propriété mobilière ou immobilière, ainsi qu'en disposer par vente, donation, mariage, testament ou de quelque autre manière ou en faire l'acquisition par héritage sur le même pied que les ressortissants de la Nation la plus favorisée.

Il est entendu, toutefois, que les stipulations énoncées dans l'article 1 et dans le présent article ne dérogent en rien aux lois ordonnances et règlements spéciaux qui sont ou qui seront en vigueur dans chacun des deux Pays et applicables à tous les étrangers.

Article 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront le droit, en se conformant aux lois du pays, d'ester en justice devant les tribunaux à tous les degrés de juridiction, soit pour intenter une action soit pour y défendre leur droits. Ils auront également la faculté d'employer dans toutes les instances, les avocats, avoués ou agents autorisés par les lois du pays et jouiront, sous ce rapport, des mêmes droits et avantages que les nationaux.

Article 4.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent reconnaitre mutuellement aux sociétés anonymes et à toutes les compagnies et autres associations commerciales, industrielles, financières et d'assurance, constituées suivant les lois particulières à l'un des deux pays, le libre et facile accès auprès des Tribunaux de l'autre pays sans autre condition que de se conformer aux lois de ce pays.

Les dites sociétés anonymes, compagnies et associations de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront, si les lois et règlements de l'autre pays ne s'y opposent et sous réserve de l'accomplissement de toutes formalitées prévues par ces lois et reglements, exercer leur activité sur le territoire de ce dernier pays et s'y établir; elles y jouiront au point de vue de l'établissement du traitement réservé aux sociétés anonymes, compagnies et associations de la nation la plus favorisée.

Eelolew määrus ei mõju mingil wiisil küsimuse peale, kas säärasel ühingul, seltsil wõi ühisusel, mis asutatud ühele neist maadest, on wõi pole õigust kaubandust wõi tööstust harjutada, wõi teisel maal tegutseda; niisugune õigus allub alati wastawa maa makswatele seadustele ja korraldustele.

Mõlema maa anoniimsed ühingud, seltsid ja ühisused ei käi milgil juhtumisel teise maa-alal teistsuguste wõi kõrgemate maksude, taksside, koormatuste alla, kuidas neid ka ei nimetataks, kui nende, mis wõetakse ehk wõidakse wõtta selle wiimase maa seltsidelt ja ühisustelt; selle juures wõib neid maksusid, taksisid ja koormatusi ainult selle seltsi kapitaali osa pealt wõtta, mis tegelikult maksuwõtja maal asub ja ainult seal tehtud operatsioonide eest.

Artikkel 5.

Mõlema Kõrge Lepinguosalise kodanikud naudiwad teise osalise maa-alal samasugust kaitset, nagu oma maa kodanikud, intellektuaalse omanduse, leiduste, patentide, joonistuste ja mudelite, wabriku- wõi kaubamärkide suhtes.

Kõrged Lepinguosalised kohustawad tegelikult maksma panema Pariisi rahwuswahelist lepingut 20. märtsist 1883 tööstuse omanduse kaitseks, mis uuesti läbi waadatud Washingtonis 2. juulil 1911, niisamuti kui Berni rahwuswahelist lepingut 9. septembrist 1886 kirjanduse ja kunsti toodete kaitse kohta, uuesti läbi waadatud Berlitnis 13. nowembril 1908 ja täiendatud Bernis 20. märtsil 1914 allakirjutatud lisaprotokolliga.

Kumbki Kõrgetest Lepinguosalistest kohustab ennast kõiki tarwilikke abinõusid tarwitusele wõtma, et teise lepinguosalise maalt päritolewaid loodus- ja tööstustsaadusi igasuguse seadusewastase wõistluse suhtes kaubanduse alal kaitsta, s. o. ära hoida ja keelata aresti ja kõikide teiste lubatud abinõude läbi iga saaduse sissewedu, ladushoidmist ja wäljawedu, niisama ka walmistamist, müüki ja müügile laskmist sisemaal, mis kannab enese wõi oma wälispidise pakkimise peal märkisid, nimesid, pealkirju wõi mingisuguseid märkisid, mis annawad otsekohe wõi kaudselt wale tõestuse neude saaduste wõi kaupade päritolu, liigi ja iseloomu wõi iseäralikude omaduste kohta.

La disposition précédente n'aura aucune influence sur la question à savoir si une pereille société, compagnie ou association établie dans l'un des deux pays aura ou n'aura pas le droit de faire du commerce ou d'exploiter une industrie ou d'exercer son activité dans l'autre, un tel droit restant toujours sub-ordonné aux lois et ordonnances en vigueur dans le pays respectif.

Dans tous les cas, les sociétés, compagnies et associations de chacun des deux pays ne seront pas soumises dans l'autre pays à des droits, taxes, impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres au plus élevés que ceux qui sont ou qui seront perçus sur les sociétés, compagnies et associations de ce dernier pays, étant entendu, en outre, que des droits, taxes et impôts ne pourront être assis que sur la part de l'actif social se trouvant effectivement dans le pays où ils sont perçus et sur les seules opérations qui y sont faites.

Article 5.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur les territoires de l'autre de la même protection que les nationaux en ce qui concerne la propriété intellectuelle, les brevets d'invention les dessins et modèles, les marques de fabrique ou de commerce.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à donner une application effective à la convention internationale de Paris du 20 Mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle, révisée à Washington le 2 Juin 1911, ainsi qu'à la Convention internationale de Berne du 9 septembre 1886 pour la protection des oeuvres littéraires et artistiques, revisée à Berlin le 15 Novembre 1908 et complétée par le Protocole additionnel signé à Berne le 20 mars 1914.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à prendre toutes les mesures nécessaires pour garantir les produits naturels ou fabriqués originaires de l'autre Partie Contractante contre toute forme de concurrence déloyale dans les transactions commerciales, c'est-à-dire à reprimer et à prohiber par la saisie et par toutes autres sanctions appropriées: l'importation l'entreposage et l'exportation, ainsi que la fabrication, la vente et la mise en vente à l'intérieur de tous produits portant sur auxmêmes ou sur leur conditionnement immédiat, ou sur leur emballage extérieur des marques, noms, inscriptions ou signes quelconques comportant directement ou

Artikkel 6.

Kumbki Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt kohuſtab tegelikult tarwituſele wõtma 14. aprillist 1891 a. Madridi akti päritolu-nimetuste kaitſe kohta ja kohuſtab käima ſelle akti määruste järele ja peale ſelle ſeaduste, niiſama ka neudega kokkukõlas tehtud adminiſtratiiwotſuste järele, mis temale teada antakſe teiſe lepinguoſalise poolt, mis ära määrawad ja reglamenteeriwad õiguſe regionaal-nimetuſe peale ehk tingimiſed, mille täitmiſel teatud regionaalnimetuste tarwitamine lubatud. Tema keelab neude ſaaduste ja kaupade ſiſſewedu, laoshoidu, wäljawedu, ſamuti ka ümbertöötamiſt, liikumiſt, müüki ja müügile wäljapanemiſt, mis kannawad teiſe lepinguoſalise poolt regulaarſelt teadaantud ſeadustele ehk määrustele wastukäiwaid regionaal-nimetuſi.

Teadaanne wõib ſiſaldada:

1) regionaal-päritolu nimetuſt kõikide marjawiina ſaaduste kohta;

2) maa-ala äramääramiſt, mille kohta need nimetuſed käiwad;

3) päritolutunnistuſe wäljaandmiſe korda.

Lubamata ſaaduste kinnipidamine wõib ſündida kas tolliwalitſuſe korraldusel ehk kohtuliku wõimu wõi ühe huwitatud poole, kas ükſiku iſiku wõi ſeltſi nõudmiſel, kokkukõlas Eesti ja Ungari wastawa ſeadusandluſega.

Selle artikli määruſed wõetakſe tarwituſele iſegi ſiis, kui regionaal-nimetuſega on üheskoos ära tähendatud ka tõelik walmistamiſe paiga nimetus ehk ſõnad „tüüp", „liik", „worm" ehk ſelleſarnaſed lauſed.

Artikkel 7.

Kumbki Kõrge Lepinguoſaline wõib nimetada peakonſulid, konſulid, aſekonſulid ja konſulaaragente kõikidesſe teiſe maa ſadamatesſe, linnadesſe ja paikadesſe, erandades need kohad, kus mõneſuguſeid raskuſi leiduks ſarnaſeid konſulaarametnikke wastu wõtta. Seda erandit ei tehta ſiiski mitte teiſele lepinguoſalisele ilma, et ſeda ka teiſte riikide kohta maksma poleks pandud.

Nimetatud peakonſulid, konſulid, aſekon-

indirectement de fausses indications sur l'origine, l'espèce la nature ou les qualités spécifiques de ces produits ou marchandises.

Article 6.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à donner une application effective à l'Acte de Madrid du 14. Avril 1891 pour la protection des appellations d'origine, s'oblige à se conformer aux termes de cet Acte, et à se conformer en outre aux lois ainsi qu'aux décisions, administratives prises conformément à ces lois, qui lui seront notifiées par l'Autre Partie Contractante, et qui déterminent ou règlementent le droit à une appellation régionale, ou les conditions dans lesquelles l'emploi d'une appellation régionale peut être autorisée. Elle interdira l'importation, l'entreposition, l'exportation ainsi que la fabrication, la circulation, la vente ou la mise en vente des produits ou marchandises portant des appellations régionales, conformément aux lois et décisions régulièrement notifiées par l'autre partie contractante.

La notification pourra viser:

1) Les appellations régionales de provenance appartenant aux produits vinicoles.

2) La délimitation des territoires auxquels s'appliquent ces appellations;

3) La procédure relative à la délivrance du certificat d'origine.

La saisie des produits incriminés aura lieu, soit à la diligence de l'Adiministration des Douanes, soit à la requête du Ministère Public ou d'une Partie intéressés, individu ou Société, conformément à la législation respective de l'Esthonie et de la Hongrie.

Les dispositions du présent article s'appliqueront alors même que l'appellation régionale est accompagnée de l'indication du nom du véritable lieu d'origine et de l'expression „type", „genre", „façon" ou de toute autre expression similaire.

Article 7.

Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra nommer des Consul Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents Consulaires dans tous les ports, villes et places de l'autre, à l'exception des localités où il y aurait quelque inconventents à admettre de tels officiers consulaires. Cette exception, toutefois, ne sera pas faite à l'égard de l'une des Parties Contractantes sans l'être également à l'égard de toutes les autres Puissances.

Les dits Consuls Généraux, Consuls

ſulid ja konſulaaragendid, peale exequaturi wõi teiſtſuguste tarwilikkude autoriſatſioonide ſaamiſt ſelle maa Walitſuſe poolt, kuhu neid nimetatakſe, omawad wastastikuſel tingimiſel õiguſe kõiki ametikohuſeid täita ja eesõiguſi, makſuhõlbustuſi ja puutumatuſi nautida, mis praegu makſwad enamſoodustatud rahwuſe ſama-aſtmeliste konſulaarametnikkude kohta, wõi misſuguſeid neile tulewikus wõidakſe anda.

Wastastikkuſt ſilmas pidades, ei wõi lubada neid eesõiguſi, makſuhõlbustuſi ja puutumatuſi, mis enamſoodustuſe aluſel antakſe, ühe lepinguoſaliſe konſulaarametnikkudele teiſe maa-alal laiemal ulatuſel, kui ſel, misſuguſel neid ſelle lepinguoſaliſe konſulaarametnikkudele eſimeſe poole maa-alal lubatakſe.

Artikkel 8.

Meriſõidu-laewadega kui ka nende weokoormatega tuleb teiſe lepinguoſaliſe territoriaal-wetes ja territooriumil niiſama ümber käia kui kodumaa laewade ja nende weokoormatega, ükſkõik kuſt nad pärit ja kuhu määratud.

Erand on tehtud järgmistel juhtumistel:

1) teatawate õiguste kohta, mis kumbki lepinguoſalisteſt annab ehk wõiks anda kalapüügi ja ſelle ſaaduste kohta;

2) hõlbustuste, alanduste ehk tagaſimakſude kohta, mis kumbki lepinguoſalisteſt wõiks lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituſe edendamiſeks;

3) hõlbustuste ſuhtes, mis käiwad rannaſõidu ja pukſeerimiſe kohta.

Kõik eesõiguſed ja hõlbustuſed, mis ſes ſuhtes ühelt lepinguoſaliſelt mõnele kolmandale riigile on antud, peawad ka teiſele lepinguoſaliſele oſaks ſaama.

Ühe lepinguoſaliſe poolt wäljaantud laewamõõdutunnistuſed loetakſe makſwaks teiſe lepinguoſaliſe poolt, kui mõõtmine ſündinud Moorſomi ſüſteemi järele.

Artikkel 9.

Loodus- ja töötuſtoodukſed, algupäraliſed ehk päritolewad Eeſtiſt, lastakſe Ungariſſe kõige alama tolliga, mis Ungari lubab ehk wõiks lubada, otſe ehk kaudſelt, igale teiſele riigile, aſjus, mis puutuwad kõikidesſe makſudesſe, ſiſſeweotollidesſe kui ka liſamak-

Vice-Consuls et Agents Consulaires, ayant reçu du Gouvernement du Pays dans lequel ils sont nommés, l'exequatur ou autres autorisations nécessaires, auront, à charge de réciprocité, le droit d'excercer toutes les fonctions et de jouir de tous les privilèges, exemptions et immunités qui sont ou pourront être accordés aux officiers consulaires de même garde de la nation la plus favorisée.

Vu égard à la réciprocité, les privilèges, exemptions et immunités, concédés à titre de la clause de la nation la plus favorisée aux fonctionnaires consulaires d'une Partie Contractante sur les territoires de l'autre ne peuvent pas être accordés dans une plus large étendue que celle, dans laquelle ils sont accordés aux fonctionnaires consulaires de cette Partie sur les territoires de la première.

Article 8.

Il est réservé aux navires ainsi qu'à leurs chargements dans les eaux territoriales et sur le territoire de l'Autre Partie Contractante, le même traitement qu'aux navires nationaux et à leurs chargements quelles que soient leur provenance et leur destination.

Une exception est prévue pour les cas suivants:

1) Pour certains droits que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pèche et à ses produits;

2) Pour les facilités, détaxes ou ristournes, que chacune des Parties Contractantes pourrait consentir à ses ressortissants comme prime à la construction navale nationale

3) Pour les facilités accordées ou cabotage et remarquage.

Toutes facilirés et tous privilèges qui auraient été accordés ou seraient accordés par une des Parties Contractantes à une autre Puissance devront s'appliquer à l'Autre Partie Contractante.

Les certificats de jauge délivrés par l'une des Parties Contractantes seront acceptés par l'Autre Partie, si les mesures de jauge ont été faites d'après le système Moorsom.

Article 9.

Les produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de l'Esthonie seront, à leur importation en Hongrie, admis, au bénéfice des taux les plus réduits que la Hongrie accorde ou pourrait accorder, directement ou indirectement à toute autre

sudessse, koefitsientidessse ja kõrgendustessse, mille objektiks need maksud võiksid olla.

Artikkel 10.

Loodus- ja tööstussaadused, milledel Ungari algupära või päritolu, lastakse nende sisseveol Eestisse üldise viimasel maal makswa tariifi tollidega, ilma et seejuures enamsoodustuse tingimist tarwitatakse. Siiski saawad Ungari algupäraga või päritoluga loodus- ja tööstussaadused, mis üles loetud siia juurde lisatud nimekirjas A, nende sissetoomisel Eestisse üldiselt tariifist protsentuaalse alanduse, nagu see mainitud nimekirjas ära tähendatud. Need protsentuaalsed alanduse jääwad muutmata, missuguse ka ei oleks tariifi kõrgenduse ehk alanduse, ja käiwad niisama sisseveotollide kui ka täiendusmaksude ehk koefitsientide kohta, mis tulewikus Eesti nendesamade saaduste suhtes wõiks määrata.

Mingil juhtumisel, peale selle, mis ette nähtud artikkel 22, ei lange nimekirjas üles loetud kaubad differentsiaal-ümberkäimise alla

Artikkel 11.

Arwesse wõttes sisse- ja wäljaweo keelumääruse, mis Ungaris praegu weel jõus, kohustab Ungari walitsus, käesolewa lepingu makswuse ajal, Ungarisse waba sissevedu lubama neile loodus- ja tööstussaadustele, milledel Eesti päritolu wõi algupära ja mis on üles loetud siia juurde lisatud nimekirjas B, wiimases kindlaks tehtud kontingentide määradeni, ning niisamuti lubama, selleesama aja kestwusel, nende Ungari algupära wõi päritoluga loodus- ja tööstussaaduste waba wäljawedu Eestisse, mis üles loetud siia juurde lisatud nimekirjas C, kuni selleesamas kindlakstehtud kontingentide määradeni.

Endi wastastikuse kaubanduse arendamist silmas pidades, lepiwad mõlemad lepinguosalised kokku, et nad wõimalikult lühema aja jooksul ning wõimaluse piirides, mainitud nimekirjasid A, B ja C-d laiendawad ja et kohe peale käesolewa lepingu jõussaastumist läbirääkimisi algatakse selleks otstarbeks erikokkuleppe sõlmimiseks.

Artikkel 12.

Et oma maa algupäralistele saadustele ülalnimetatud määruste hõlbustusi kindlustada ja et kõiki pettusi ära hoida, mis kaubapuissance tierce, tant en ce qui concerne tous droits et taxes à l'importation que toutes surtaxes, coefficients ou majorations dont ces droits pourraient être l'objet.

Article 10.

Les produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de Hongrie, seront admis à leur importation en Esthonie aux taux du tarif général en vigueur de ce dernier pays, sans appliquer à cet égard la clause de la nation la plus favorisée. Néanmoins les produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de Hongrie, énumérés, à la liste A ci-annexée, bénéficieront, à leur importation en Esthonie, des pourcentages de réduction sur le tarif général indiqués à ladite liste. Ces pourcentages resteront les mêmes, quels que soient les relèvements ou abaissements de tarif, et s'appliqueront tant aux droits d'entrée qu'aux surtaxes ou coefficients que l'Esthonie pourrait instituer sur les mêmes produits, à l'avenir.

En aucun cas, excepté celui prévu par l'article 22, les marchandises énumérées à la liste A ne seront assujetties à un traitement différentiel.

Article 11.

En dérogation des prohibitions d'entrée et de sortie, encore en viguer en Hongrie, le Gouvernement Hongrois s'engage à permettre, pendant la durée du présent traité, la libre importation en Hongrie des produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de l'Esthonie, énumérés à la liste B ci-année, jusqu'à concurrence des contingents y fixes, et à permettre également, pendant la même durée, la libre exportation en Esthonie des produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de Hongrie, énumérés à la liste C ci-annexée, jusqu'à concurrence des contingents y fixés.

En vue de faciliter et de développer leur commerce réciproque, les deux Parties Contractantes conviennent qu'elles élargiront dans le plus bref délai, et dans la mesure du possible, les dites listes A, B et C et que des négociations seront entamées immediatement après la mise en vigueur de présent traité en vue de la conclusion à cet effet d'un arrangement ultérieur.

Article 12.

Pour réserver aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions ci-dessus, et pour empêcher

tee meelega muutmiſeſt wõikſid tekkida, nõuawad Kõrged Lepinguoſaliſed, et nende territooriumile ſisſeweetud ſaadustele ja kaupadele oleks päritolutunnistus juurde liſatud, mis peab tõendama loodusſaaduste ſuhtes, et nad teiſe lepinguoſaliſe maalt pärit, ja ümbertöötatud ſaaduste ſuhtes, et teiſe lepinguoſaliſe maalt päritolewa tooresaine wäärtus ja ümbertöötamiſe kulud wähemalt poolele kauba wäärtuſele wastawad.

Päritolutunnistuſed antakſe wälja kas kaubandus- ehk põllutööministeeriumi poolt wõi kaubanduskodade ehk börſekomiteede poolt, milledele kaubaſaatja allub, ehk iga teiſe ſisſeweo-riigi poolt kompetentſeks tunnistatud aſutuſe wõi orgaani poolt; tunnistuſed peawad ſisſeweo-maa diplomaatliſe ehk konſulaareſitaja poolt tõestatud olema.

Poſtpakid on päritolutunnistuſteſt wabad, kui ſisſeweo-maa tunnistab, et nendel mitte kaubanduslikku iſeloomu ei ole.

### Artikkel 13.

Ühe riigi maa- wõi tööſtusſaaduſed, mis ſiſſe weetud teiſe riigi maa-alale ja ladudes alalhoidmiſeks ehk tranſiidiks ükſkõik kuhu määratud, ei käi ühegi tolli ega ühegi ſiſemiſe makſu alla peale plombeerimiſetakſi ja ſtatiſtikamakſu, ſamuti ka peale kõigi teiſte makſude ja takſide, mis on eriti määratud tranſiidiſt tekkiwate järelwaatuſe ja adminiſtratſiooni kulude katmiſeks, ilma et ſelle läbi kannataks õigustatud fiſkaalmakſud äriliſte operatſioonide pealt, mille objektiks need kaubad wõiwad olla laosolemiſe ja transpordi keſtwuſel.

### Artikkel 14.

Siſemaal wõetawad makſud, misſuguſed nad ka ei oleks ning kelle arwel neid ka ei wõetaks, mis ühe lepinguoſaliſe maa-alal mõne toote walmiſtamiſt, tööſtuſt wõi tarwitamiſt koormawad, ei tohi milgil ettekäändel teiſe lepinguoſaliſe tooteid raskemalt wõi kitſendawamalt tabada kui kohalikke wõi igaſuguſe teiſe maa ſamaſuguſeid tooteid.

### Artikkel 15.

Sel korral, kui üks ehk teine Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt maksma paneks uuſi keelusid, olgu ſiſſe- ehk wäljaweo ſuhtes, arutakſe läbi nende muudatuste määr ühe Kõrge

toute fraude pouvant résulter d'un détournement du trafic, les Hautes Parties Contractantes exigeront que les produits et marchandises importés sur leur territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine attestant, s'il s'agit d'un produit naturel, qu'il est originaire de l'autre pays et, s'il s'agit d'un produit manufacturé, que le moitié au moins de sa valeur est représentée par la valeur des matériaux originaires de l'autre pays, ainsi que le coût de la transformation.

Les certificats d'origine seront délivrés soit par le Ministère du Commerce ou de l'Agriculture, soit par les Chambres de Commerce ou le Comitée de la Bourse dont relève l'expéditeur, soit par tout autre organe ou groupement que le pays destinataire aura agrée, ils seront légalisée par un représentant diplomatique ou consulaire du pays destinataire.

Les colis-postaux seront dispensés de certificats d'origine quand le pays destinaire reconnaitra qu'il ne s'agit pas d'envois revêtant un caractère commercial.

### Article 13.

Les produits du sol ou de l'industrie de l'un des deux pays importés sur le territoire de l'autre et destinés à l'entreposage ou au transit vers quelque destination que ce soit, ne seront soumis à aucun droit de douane ou à aucun droit intérieur autre que la taxe de plombage et le droit de statistique, ou tous autres droits et taxes exclusivement affectés à couvrir des dépenses de surveillance et d'administration que peut imposer le transit, sans préjudice toutefois des taxes fiscales afférentes aux transactions dont ces marchandises pourraient être l'objet au cours de leur entreposage ou de leur transport.

### Article 14.

Les droits intérieurs de quelle dénomination que ce soit et perçus pour compte de qui ce soit, qui grèvent ou grèveront la production, la fabrication ou la consommation d'un article dans les territoires de l'une des Parties Contractantes ne frapperont, sous aucun prétexte, les produits de l'autre Partie d'une manière plus forte ou plus onéreuse que les produits similaires indigènes ou d'un autre pays quelconque.

### Article 15.

Dans le cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes établirait de nouvelles prohibitions, soit à l'entrée, soit à la sortie, l'octori des dérogations sera étudié

Lepinguoſaliſe nõudmiſel, nii et nad wõimalikult wähe takistuſeks oleks mõlema riigi kaubanduslisele läbikäimiſele.

Lepinguoſaliſed ei pane maksma ega pea jõus ühtegi ſisſeweo- wõi wäljaweokeeldu wõi kitſenduſt nende mõlema maa wahel, mis ſamal ajal ning wiiſil mõne teiſe, ſamaſuguſtes tingimiſtes olewa maa ſamalaadiliste kaupade peale ei laiene.

Siiski on kokku lepitud, et need määruſed mitte ei käi nende eriliſte ſisſe- wõi wäljaweokitſenduſte wõi keeldude kohta, mis praegu jõus, niiſamuti ka mitte nende kokkulepete kohta, millede kaudu üks leptnguoſaline kompenſatſiooni aluſel mõnele kolmandale riigile teatawaid kaupade ostu- wõi müügikontingentiſid lubab.

Tollimääruſte piirides ei käi reiſijate iſiklikuks tarwituſeks määratud aſjad ſisſe- ja wäljaſõidul mingiſuguſe eriliſe lubaſaamiſe alla.

Artikkel 16.

Juhtumiſel, kui üks Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt ſisſe- ehk wäljaweo juures teatawad ſaaduſed wõi kaubad äraolenewaks teeb hinna tingimisteſt, mida walitſuſe ehk iga teiſe ſelleks aſutatud ehk wolitatud aſutuſe poolt kontroleeritakſe, peawad teiſe poole waſtu tarwitatawad tingimiſed kõige enam ſoodustatud olema nendeſt, mis makſwad ehk tulewikus wõikſid maksta iga kolmanda riigi ehk tema kodanikkude kohta.

Artikkel 17.

Raudteedel ja weeteedel ei tehta weokulude ja kõigi muu makſude ning nende wõtmiſe juhtes, niiſamuti ümberkäimiſe juhtes inimestega, bagaaſhiga ja kaupadega üldſe mingit wahet mõlema lepinguoſaliſe kodanikkude wahel.

Artikkel 18.

Kumbki Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt kohuſtab ennaſt teiſele wiibimata ja kompenſatſioonita oſaks ſaada laſkma iga tema poolt mõnele teiſele riigile antud wõi tulewikus antawat ſoodſuſt, eesõiguſt wõi alanduſt kogukonna (octroi), aktſiiſimakſude ja kõigi teiſte liſa- ehk kohaliſte makſude juhtes, mis puutuwad käesolewaſ lepingus nimetatud

sur la demande de l'une des deux Parties Contractantes, de façon à ne préjudicier que le moins possible aux relations commerciales entre les deux pays.

Les Parties Contractantes n'émettront et ne maintiendront aucune prohibition ou restriction à l'importation et à l'exporation entre les deux pays, qui ne s'étendrait en même temps et de la même manière sur l'importation et l'exportation des mêmes marchandises dans le trafic avec un autre quelconque, se trouvant dans les mêmes conditions.

Il est entendu toutefois que ces dispositions ne s'appliqueront pas aux dérogations particulières aux prohibitions d'entrée ou de sortie actuellement en vigueur, ni aux accords par lesquels l'une des Hautes Parties Contractantes concède à titre de compensation la livraison ou la vente de certaine contigents de marchandises à un tiers Etat.

Sous réserve des prescriptions douanières, ne sont soumis à l'entrée et à la sortie à aucun permis spécial les effets et les objets destinés à l'usage personnal des voyageurs.

Article 16.

Dans les cas où l'une des Hautes Parties Contractantes soumettrait à l'importation ou à l'exportation certains produits ou marchandises à des conditions de prix contrôlées par le Gouvernement, ou par tout autre organisme constitué par lui, les conditions applicables à l'autre Partie seront les plus favorables qui sont, ou pourraient être appliquées à d'autres Puissance tierces, ou ressortissants de toutes Puissances tierces.

Article 17.

Sur les chemins de fer et les voies navigables, en ce qui concerne les frais de transport et toutes autres charges, ainsi que les conditions de leur application et le traitement des personnes, bagages et marchandises en général, il ne sera fait aucune distinction entre les ressortissants des deux Parties Contractantes.

Article 18.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à faire profiter l'autre immédiatement et sans compensation, de toute faveur, tout privilège ou abaissement dans les droits d'octroi, d'accise, et tous droits accessoires et locaux, à l'importation, à l'exportation, à la réexportation, au transit, à l'entreposage, pour les marchandises men-

ja nimetamata kaupade sisse- ja wäljaweosse, jälle-wäljaweosse, läbiweosse, wõi ladu-hoiusse.

Enamsoodustus on niisama kindlustatud igale Kõrgele Lepinguosalisele kaupade ümberlaadimise ja tolli worminõuete täitmise suhtes; ümberkäimine, nagu oma kodanikkudega, on wastastikku kindlustatud tarwitus-maksude suhtes.

Artikkel 19.

Läbiweo-kaubanduse kergendamiseks endi territooriumide kaudu mõnesse kolmandasse riiki deklareeriwad lepinguosalised, et nad walmis on wastastikku teise osalise kodanikkudele — siia kaasa arwatud ka kaubanduslised ühingud ja ühisused ning nende korralikult wolitatud esitajad, — läbiweo-ladubooneid tarwitada andma jõusolewate tolliseaduste ja määrustega tokkukäiwalt. Keelatud wõi kontingeeritud kaubad ei käi sisseweol ning wäljaweol mingisuguse piiramise wõi kitsenduse alla ning on wabastatud igasugusest sisse- ja wäljaweomaksudest, maha arwatud ainult garanteerimiseks maksetawad tagatisrahad, juhtumisel kui need kaubad ladudesse antakse uuesti wäljaweo otstarbel naabrimaadesse wõi läbiweoks nende maade kaudu mõnesse muusse riiki. Sel kombel ladustatud kaubad ei käi mingisuguse erilise lubasaamise wõi mingisuguse erilise maksu alla, ning kõiges, mis puutub ladustamise korraldusesse, ei saa teise lepinguosalise kodanikud (ühisused, ühingud ja seltsid) ning nende esitajad niisamuti ka nende kaubad mitte halwema ümberkäimise osalisteks kui enamsoodustatud rahwuse kodanikud.

Siiski on sisse- ja wäljaweo kohta käiwad keelud ja kitsendused makswad sisse- ja wäljaweetawate kaupade suhtes allpool kindlaksmääratud juhtumistel, kui nad on motiweeritud:

1) riiklise julgeoleku kindlustamisega;

2) terwishoiu-politsei motiiwidega wõi kaitsega külgehakkawate taudide ja haiguste wastu;

3) selle asjaoluga, et küsimuse all olewad kaubad riiklise monopoli objektiks on;

4) tarwidusega maksma panna wäljamaalt päritolewate kaupade kohta teatawaid keelduśid wõi kitsenduśi, mis sisemiste seadustega maksma on pandud wõi tulewikus tionées ou non dans le présent traité qu'elle a ou non accordés ou pourrait accorder à une autre puissance.

Le traitement de la Nation la plus favorisée est également garanti à chacune des Hautes Parties Contractantes en ce qui concerne le transbordement des marchandises et l'accomplissement des formalités de douane; le traitement national est réciproquement alloué en ce qui touche les droits de consommation.

Article 19.

Pour faciliter le commerce en transit par leur territoire vers un tiers Etat, les Parties Contractantes se déclarent prêtes à concéder réciproquement aux ressortissants de l'autre Partie — y compris les sociétés et associations commerciales, ainsi qu'à leurs représentants dûment autorisés, des entrepôts de transit, en conformité aux lois et règles douanières en vigueur. Les marchandises prohibées ou contingentées à l'importation ou à la sortie ne seront soumises à aucune limitation ou restriction et seront exonerées de tout payement effectif des droits ou taxes d'importation et d'exportation, sauf le garantissement par une caution valable, lorsqu'elles seront entreposées à fin de réexportation vers les pays limitrophes, ou en transit de ces derniers vers un autre pays quelconque. Les marchandises ainsi entreposées ne seront susceptibles d'aucun permis spécial ou d'aucune taxe spéciale et en tout ce qui concerne le régime des entrepôts, les ressortissants (les sociétés, compagnie et associations) de l'autre Partie Contractante, leurs représentants ainsi que leurs marchandises ne seront soumis à un traitement moins favorable que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Toutefois, les prohibitions ou restrictions d'entrée ou de sortie seront applicables aux marchandises importées ou exportées dans les conditions ci-dessus définies lorsqu'elles seront motivées:

1) par des mesures visant la sécurité de l'Etat;

2) par des motifs de police sanitaire ou de prophylaxie contre les épizooties et les épiphyties;

3) par la circonstance, que les marchandises en question forment l'objet d'un monopole d'Etat et

4) par la nécessité d'exécuter certaines prohibitions ou restrictions sur des marchandises de provenance étrangère qui sont ou seront établies par les lois intérieur et

maksma pannakse samasuguste kodumaaliste kaupade müügilelaskmise, transpordi või sisemaal tarwitamise kohta.

Artikkel 20.

Ühe nende kahe riigi kaupmehed, wabrikandid ehk muud töösturid, kes tööstuse legitimatsioonkaardi ettenäitamise läbi, mis nende maa kompetent ametiwõimude poolt wälja antud, tõendawad, et nemad õigustatud on oma kaubandust ehk tööstust ajama ja et nemad seal maksawad seadustes ettenähtud takse ja makse, saawad õiguse, olgu isiklikult ehk nende teenistuses olewate reisijate läbi sissesõstmisi teha teise lepinguosalise maa-alal kaupmeestelt ehk walmistajatelt ehk awalikkudes müügikohtades. Nemad wõiwad ka wastu wõtta tellimisi, isegi kaubaproowide järele, kaupmeeste ehk teiste isikute käest, kes oma kauplemises ehk tööstuses tarwitawad nende proowidele wastawaid kaupasid. Nii ühel ehk teisel juhtumisel ei wõi neid sundida selleks ühte iseäralikku maksu maksma.

Eesti ja Ungari proowireisijatel, kes warustatud legitimatsioonkaardiga, mis wälja antud nende maade wastawate ametiwõimude poolt, on wastastikune õigus enesega kaasa wõtta kaubaproowisid ja mudelid, mitte aga kaupasid.

Lepinguosalised pooled annawad wastamisi teineteisele teada legitimatsioonkaartide wormid ning ametiwõimud, kes wolitatud on neid wälja andma, niisamuti ka määrused, mille järele peawad proowireisijad käima endi äriajamise juures.

Tolli wõi mõne teise sarnase maksu alla käiwad kaubad, wälja arwatud sisseweoks keelatud kaubad, mis proowireisijate poolt kaubaproowidena ja mudelitena sisse toodakse, wabastatakse ühelt kui teiselt poolt sisse- ja wäljaweomaksust tingimisega, et need asjad mitteäramüümise korral uuesti eksporteeritakse määratud tähtaja jooksul, et nende importeeritud ja uuesti eksporteeritud kaupade samasus mitte kahtlane poleks, milline ka ei oleks lõppude lõpuks asutus, mille kaudu nemad wälja wiiakse.

Kaubaproowide ehk mudelite uuesti wäljawedu peab mõlemas maas garanteeritud olema, olgu sissemaksuga (rahas) sisseweotolli büroosse wastawa maksu suuruses, olgu täiewäärtuslise kautsjoni läbi, peale iseäraliste worminõuete täitmise, kui need olequant à la production, la mise en vente, le transport ou la consommation à l'intérieur des mêmes marchandises nationales.

Article 20.

Les négociants, les fabricants et autres industriels de l'un des deux pays qui prouvent par la présentation de leur carte de légitimation industrielle, delivrée par les Autorités compétentes de leur pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par les lois, auront le droit, soit personnellement, soit par des voyageurs à leur service, de faire des achats dans le territoire de l'autre Partie Contractante, chez des négociants ou producteurs ou dans les locaux de vente publics. Ils pourront aussi prendre des commandes même sur échantillons chez les négociants ou autres personnes qui pour leur commerce ou leur industrie, utilisent les marchandises correspondant à ces échantillons. Ni dans l'un, ni dans l'autre cas, ils ne seront astreints à acquitter, à cet effet, une taxe spéciale.

Les voyageurs de commerce esthoniens et hongrois munis d'une carte de légitimation délivrée par les autorités de leurs pays respectifs auront le droit réciproque d'avoir avec eux des échantillons ou modèles, mais non des marchandises.

Les Parties Contractantes se donneront réciproquement connaissance du modèle de la carte de légitimation et des autorités chargées de les délivrer, ainsi que les dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans l'exercice de leur commerce.

Les objets passibles d'un droit de douane ou de tout autre droit assimilé, à l'exception des marchandises prohibées à l'importation, qui seront importés comme échantillons ou modèles par les voyageurs de commerce, seront de part et d'autre, admis en franchise de droits d'entrée et de sortie, à la condition que ces objets, s'ils n'ont pas été vendus, soient réexportés dans le delai règlementaire et que l'identité des objets importés et réexportés ne soit pas douteuse, quel que soit, du reste, le bureau par lequel ils passent à leur sortie.

La réexportation des échantillons ou modèles devra être garantie dans les deux pays, soit par le depôt (en espèces), au bureau de douane de l'entrée, du montant des droits applicables, soit par une caution valable, réserve faite dans tous les cas de

mas, plaatina, kuld= ehk hõbeasjade garantii suhtes.

Kui wäljaweoks ettenähtud tähtaeg möödа, läheb tollimaksude summa, selle järele, kas tema deponeeritud ehk garanteeritud oli, riigikassa omanduseks ehk nõutakse tema kasuks sisse, wähemalt kui mitte kindlakstehtud ei ole, et selle aja sees kaubaproowid või mudelid wälja on wiidud.

Kui enne tähtaja lõppu kaubaproowid või mudelid ühele sellekohasele tolliametile ette näidatakse tagasiwiimiseks, siis peab see tollibüroo kontroleerimise teel kindlaks tegema, kas ettenäidatawad artiklid tõepoolest need on, millede sissewedu lubatud oli. Kui selles suhtes ühtegi kahtlust ei ole, siis konstateerib tolliamet uuesti wäljawedu ja maksab tagasi sisseweo juures deponeeritud tollisumma või teeb wastawa korralduse kautsjoni wabaksandmiseks.

Importööri käest ei nõuta ühtegi maksu peale margimaksu tunnistuse ehk loa wäljaandmise juures, nii kui ka proowide ja mudelite samasust tõendawate märkide külgepanemise eest.

Mõlema lepinguosalise maa kodanikkudega, kes teise maa=alal peetawatele messidele või laatadele lähewad seal kauplemiseks või oma produktide müügi otstarbel, käiakse wastamisi ümber kui oma maa kodanikkudega ja neilt ei või võtta suuremaid maksusid kui oma kodanikkudelt võetakse.

Ülalnimetatud määrused ei maksa rändawate töösturite ja kaupmeeste kui ka nende tellimiste kohta, mis võetakse isikutelt, kes ise mitte ei kauple ega tööstusettewõtjad pole; lepinguosalised jätawad omale selles suhtes täieliku wabaduse oma seadusandluse alal.

Artikkel 21.

Lahkarwamised mõlema Kõrge Lepinguosalise wahel käesolewa lepingu käsitamisel ja seletamisel lahendatakse sega=wahekohtu poolt. Wahekohus seatakse kokku „ad hoc" ning temas peab olema mõlema poole esitajaid ühewõrra. Kui need esitajad endi wahel kokkuleppele ei jõua, kutsuwad nad kolmandat riigist erapooletu wahekohtuniku, kelle nimetamist tarbekorral võib paluda alaline Rahwuswahelise Kohtu Presidendi poolt.

l'accomplissement, s'il y a lieu, des formalités de la garantie de ouvrages en platine, en or ou en argent.

Une fois le délai règlementaire expiré le montant des droits, selon qu'il aura été consigné ou garanti, sera acquis au Trésor ou recouvré à son profit, à moins qu'il ne soit établi que, dans ce délai, les échantillons ou modèles ont été réexportés.

Si avant l'expiration du délai règlementaire, les échantillons ou modèles sont présentés à un bureau de douane ouvert à cet effet, pour être réexportés, ce bureau devra s'assurer par une vérification, si les articles qui lui sont presentés sont bien ceux pour lesquels a été delivré le permis d'entrée. S'il n'y a aucun doute à cet égard, le bureau constatere la réexportation et restituera le montant des droits déposés à l'importation ou prendra les mesures nécessaires pour la décharge de la caution.

Il ne sera exigé de l'importateur aucuns frais à l'exception toutefois des droits de timbre pour la délivrance du certificat ou permis, non plus que pour l'apposition des marques destinées à assurer l'identité des échantillons ou modèles.

Les ressortissants de l'un des deux pays Contractants se rendent aux foires et marchés sur les territoires de l'autre à l'éfiet d'y exercer leur commerce ou d'y débiter leurs produits seront réciproquement traité comme les nationaux et ne seront pas soumis à des taxes plus élevées que celles perçués sur ces dernirs.

Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux industriels ambulants, non plus qu'au colportage et à la recherche des commandes chez des personnes n'exerçant ni industrie, ni commerce, chacune des Parties Contractantes réservent à cet égard l'entière liberté de sa législation.

Article 21.

Les différends entre les deux Hautes Parties Contractantes sur l'application et l'interprétation du présent Traité seront tranchés par un tribunal arbitral mixte. Le tribunal arbitral sera constitué „ad hoc" et devra comprendre un nombre égal de représentants des deux Parties. Si ces représentants ne parviennent pas à se mettre d'accord, ils feront appel à un tiers-arbitre neutre dont la désignation sera éventuellement demandée au Président de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Artikkel 22.

Enamsoodustuse põhimõttel lubatud ümberkäimise hulka, mis käesolewa lepingu aluseks, ei käi need wabastused, puutumatused ja eesõigused, mis allpool nimetatud:

a) eesõigused, mis on antud wõi mida tulewikus wõidakse anda piiririikidele;

b) eesõigused, mis on lubatud wõi mida tulewikus wõidakse lubada ühe lepinguosalise poolt mõnele kolmandale riigile tolliunioni põhjal, mis juba olemas wõi mida tulewikus wõidakse sõlmida;

c) wabastused, puutumatused ja eesõigused, mis Eesti annab wõi tulewikus wõib anda Leedule ehk Soomele.

Artikkel 23.

Käesolew leping ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid wahetatakse Budapestis niipea kui wõimalik. Wolituste põhjal, mis Ungari seadused temale lubawad, on Ungari Walitsus nõus, et käesolew leping maksma pannakse kümme päewa pärast seda, kui Eesti Parlamendi nõusolek talle teada on antud.

Artikkel 24.

Käesolew leping on sõlmitud esmalt määramata aja peale ning jääb jõusse nii kauaks, kuni ta ühe Kõrge Lepinguosalise poolt üles pole üteldud 3-kuulise etteteatamisega. Käesolew leping kaotab oma jõu kolme kuu pärast peale ülemalnimetatud wiisil tehtud ülesütlemist.

Mille tõenduseks Kõrgete Lepinguosaliste wolinikud käesolewa lepingu alla on kirjutanud ning endi pitseritega warustanud.

Tehtud Tallinnas, kahes prantsuskeelses algkirjas ühekssateistkümnendal oktoobril 1922 a.

Ant. Piip.

Béla de Ballagi-Pordány.

Article 22.

Ne seront pas censés déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée, qui est la base du présent Traité, les franchises, immunités et privilèges mentionnés ci-après savoir:

a) Les privilèges qui ont été ou seront accordés à des Etats limitrophes;

b) Les privilèges qui ont été ou qui seront consentis par l'une des Hautes Parties Contractantes à un tiers Etat en vertu d'une union douanière déjà existante ou qui sera conclue à l'avenir;

c) Les franchises, immunités et privilèges que l'Esthonie accorde ou accordera à la Lithuanie ainsi qu'à la Finlande.

Article 23.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications seront échangées à Budapest aussitôt que faire se pourra. En vertu des pouvoirs que la législation hongroise lui confère, le Gouvernement Hongrois consent à ce que le présent Traité soit mis en vigueur dix jours après que l'approbation du Parlement Esthonien lui sura été notifiée.

Article 24.

Le présent Traité est conclu tout d'abord pour une durée indéterminée et restera en vigueur tant qu'il ne sera pas dénoncé par l'une des Hautes Parties Contractantes moyennant un avis donné trois mois à l'avance. Le présent Traité cesse d'être en vigueur trois mois après avoir été dénoncé de la façon susmentionnée.

En fois de quoi les plénipotentiaires des Hautes Parties Contractantes ont signé le présent Traité et l'ont revétu de leur cachet.

Fait à Reval en double original français, le dix-neuf octobre 1922.

Ant. Piip (L. S.)

Béla de Ballagi-Pordány (L. S.)

| Eesti tariifi paragr. | | Kaupade nimetus. | Alandus % |
|---|---|---|---|
| Ex par. 15. | | Würtsid: | |
| | 3. | Paprika pulbris . . . . . | 75 |
| Ex par. 21. | | Tubak: | |
| | 1. | Lehtedes ja lehepakkides wartega ja ilma, tubaka warred . . . . . | 20 |
| | Märkus: | Selles par. 21 positsioonis ülesloetud kaupasid wõib sisse wedada ainult tubakatehaste tarwituseks. | |
| Ex par. 28. | 1. | Marjawiinad: | |
| | | igasuguseid, sissewectawad waatides: | |
| | | mis kuni 16° alkoholi sisaldawad . . . . . | 35 |
| | | mis üle 16° ja kuni 25° alkoholi incl. sisaldawad . | 25 |
| | Märkus: | Wiinad, mis üle 25° alkoholi sisaldawad, käiwad par. 27 alla. | |
| | 2. | Pudelites sissewectawad: | |
| | a | wahuta wiinad: | |
| | aa) | mis kuni 16° alkoholi sisaldawad . . . . . | 35 |
| | bb) | mis 16° ja kuni 25° alkoholi incl. sisaldawad . . . | 25 |
| | b | igasuguseid wahuwiinad . . . . . | 25 |
| | Märkus: | 35%-list alandust kuni 16-kraadiliste wiinade jaoks ja 25%-list alandust wahuwiinade jaoks kõrgendatakse wastawalt 45% ehk 35% peale, kui need wiinad warustatud on tunnistustega, mis Ungari ametlikkude laboratooriumide poolt wälja antud, mis tunnistawad nende puhtust ja nende õigust regionaal-päritolu nimetamise peale. | |
| Ex par. 32. | | Igasuguseid loomulikud purgatiiw-mineraalweed: | |
| | | Allikad Aeskulap, Apenta, Deák Ferencz, Erzsébet, Ferencz, Jozsef, Herkules, Hargony, Hunyadi Janos, Igmándi, Iwándai, Király, Szegedi, Petófi, Szent Istwán . . . . . | 40 |
| Ex par. 120. | | Seep: | |
| | 1. | Tualettseep, wedel, kõwa wõi pulbris . . . . . | 20 |
| Ex par. 167. | | Masinad: | |
| | 3. | Igasugu dünamo-elektri-masinad ja elektro-mootorid, elektrotransformaatorid . . . . . | 20 |
| | 4. | Põllutöömasinad, mitte eriti nimetatud ja igasugu traktorid . . . . . | 30 |
| | 5. | Lokomobiilisid ühes rehepeksumasinatega, mis wilja täielikult puhastawad . . . . . | 30 |
| | 6. | 1—2 hobuse adrad, tuulamismasinad, laiali-külwimasinad . . . . . | 33 1/3 |
| Ex par. 169. | | Füüsika, astronoomia, matemaatika jne. instrumendid ja aparaadid ning elektrotehnika tarbeasjad. | |
| | 3. | Elektri-hõõglambid, jõõsüütega . . . . . | 25 |
| | 4. | Elektri-hõõglambid, metallsüütega . . . . . | 25 |

| Ungari tariifi paragrahwid. | | Kaupade nimetus. | Kontingendid. |
|---|---|---|---|
| Ex 183. | | Puuwilla lõngad, üheniidilised, toored, alla (Inglise) nr. 50. | |
| Ex 184. | | Puuwilla lõngad, kaheniidilised, toored, alla (Inglise) nr. 50. | |
| Ex 185. | | Puuwilla lõngad, kolme- ja rohkem niidilised, ühekordselt korrutatud, toored, numbrites alla (Inglise) nr. 50. | |
| Ex 186. | | Puuwilla lõngad, kolme- ja rohkem niidilised, kahekordseks wõi rohkem korrutatud, toored, numbrites alla (Inglise) nr. 50. | |
| Ex 187. | | Puuwilla lõngad, mis üles loetud art. 183, 184, 185, 186, pleegitud, wärwitud wõi trükitud. | |
| Ex 189. | | Puuwilla kangad, lihtsad, loetud puuwilla lõngast nr. 50 wõi alla seda, millel 38 niiti wõi wähem 5 ruut.-mm peal, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud, joonistustega wõi ilma. | |
| Ex 190. | | Puuwilla kangad, loetud puuwilla lõngast nr. 50 ja üle seda, millel 38 niiti wõi rohkem 5 ruut-mm peal, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud, joonistustega wõi ilma. | |
| Ex 204. | a, b ja c | Linased lõngad, üheniidilised wõi korrutatud, pleekimata, pleegitud wõi wärwitud. | |
| Ex 207. | | Linased ja ramie kangad, ilma joonistusteta, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud. | Tekstiilainete ja toodete kontingendiks on määratud 40 wagunit aastas (25.000 puuda ühtekokku). Trükitud lõngade ja kangaste proportsioon ei tohi tõusta üle 5% kogu kontingendist. |
| Ex 216. | | Kangad kanepist ja muust par. 205 nimetatud ainetest, sellesse klassi kuuluwate lõngadega segatult wõi ilma segamata, ilma joonistusteta, pleekimata, pleegitud wõi wärwitud. | |
| Ex 217. | a | Juute kangad, pleekimata, ilma joonistusteta, milledel 2 ruut-cm peale kuni 400 kude ja lõime. | |
| Ex 229. | | Linased loetud riided, eriti nimetamata trükitud wõi ilma: | |
| | a | mille raskus üle 700 grammi ruutmeeter, | |
| | b | mille raskus üle 200 grammi kuid alla 700 grammi ruutmeeter, | |
| | c | mille raskus kuni 200 grammi ruutmeeter. | |

| Ungari tariifi paragrahwid. | | Kaupade nimetus. | Kontingendid. |
|---|---|---|---|
| Ex 296. | | Paber, eriti nimetamata: | |
| | a | aa) ajalehe- ja trükipaber,<br>ab) muu paber, satineeritud, | |
| | b | paber, lineeritud . . . . . | 480 wagunit aastas (300.000 p.). |
| Ex 351. | | Ühekordne ja mitmekordne wineer: | |
| | a | 1. wärwimata, | |
| | | 2. wärwitud, lakeeritud, wahatatud wõi poleeritud. | 18 wagunit aastas (11.000 puuda). |
| Ex 356, 357, 358 ja 359. | | Puutooted, eriti nimetamata: | |
| | | Toolipõhjad ja seljatoed (terwelt ja üksikutes osades), ühe- ja mitmekordsest wineerist (pehmest puust, kasepuu kaasa arwatud) lakeeritud, trükitud, põletatud, wälja lõigatud wõi treitud, wõi soojusega wormitud . . . . . | 5 wagunit aastas (100.000 tükki). |
| | Märkus. | Ülal kindlaksmääratud kontingentisid täidetakse wõimalikult igakuulistes ühesuurustes osades. | |

**Nimekiri C.**

| Ungari tariifi paragrahwid. | | Kaupade nimetus. | Kontingendid. |
|---|---|---|---|
| Ex 83. | | Toored lehmanahad, prepareerimata, kuiwad ja kuiwalt soolatud . . . . . | 18 wagunit aastas (6.000 tükki). |
| | Märkus. | Selle kontingendi täitmine sünnib igakuulistes ühesuurustes osades. | |

## Liste A.

| Numéro du tarif esthonien. | | Désignation des produits. | Réduction p. 100. |
|---|---|---|---|
| Ex Art. 15. | | Epices: | |
| | 3. | Paprika en poudre . . . . . | 75 |
| Ex Art. 21. | | Tabac: | |
| | 1. | En feuilles et en paquets de feuilles, avec ou sans côtes, côtes de tabac . . . . . | 20 |
| | Remarque. | Les marchandises dénommées dans cette position de l'article 21 sont importables seulement pour l'usage des manufactures de tabac. | |
| | | Vins de raisin: | |
| Ex Art. 28. | 1. | De toute espèce, importés en futs: | |
| | | Contenant au plus 16° d'alcool . . . . . | 35 |
| | | Contenant plus de 16° et jusqu'à 25° d'alcool incl. . | 25 |
| | Remarque. | Les vins contenant plus de 25° d'alcool suivent le régime du numéro 27. | |
| | 2. | Importés en bouteilles: | |
| | a. | Non mousseux: | |
| | aa. | Contenant au plus 16° d'alcool . . . . . | 35 |
| | bb. | Contenant 16° et jusqu'à 25° d'alcool incl. . . . . | 25 |
| | b. | Mousseux de toute espèce . . . . . | 25 |
| | Remarque. | L'exonération de 35 p. 100 pour les vins jusqu'à 16° et de 25 p. 100 pour les vins mousseux sera portée respectivement à 45 p. 100 et à 35 p. 100 lorsque ces vins seront accompagnés de certificats émis par les laboratoires officiels hongrois, attestant leur pureté et certifiant leur droit à une appellation régionale d'origine. | |
| Ex Art. 32. | | Eaux minérales purgatifs naturelles ci-après dénommées: | |
| | | Souces Aeskulep, Apente, Déák Ferencs, Erzzébet, Ferencs, Jozsef, Herkules, Horgony, Hunyadi, János, Igmándi, Ivándai, Király, Szegedi, Petöfi, Szent István . . . . . | 40 |
| Ex Art. 120. | | Savon: | |
| | 1. | Savon de toilette, liquide, solide ou en poudre . . . | 20 |
| Ex Art. 167. | | Machines et appareils: | |
| | 3. | Machines dynamo-électriques et moteurs électriques de toute espèce, transformateurs électriques . . | 20 |
| | 4. | Machines agricoles, non spécialement dénommées et tracteurs de toute espèce . . . . . | 30 |
| | 5. | Locomobiles avec batteuses, nettoyant entièrement le blé . . . . . | 30 |
| | 6. | Charrues pour 1—2 chevaux, trieurs, machines à ensemencer dispersant largement le blé . . . . . | 33 1/3 |
| Ex Art. 169. | | Instruments et appareils de physique, d'astronomie, de mathématique etc., ainsi qu' accessoires électrotechniques: | |
| | 3. | Lampes électriques incandescentes, à fil de charbon | 25 |
| | 4. | Lampes électriques incandescentes, à fil de métal | 25 |

## Liste B.

| Numéro du tarif hongrois. | | Désignation des produits. | Contingents. |
|---|---|---|---|
| Ex 183. | | Fils de coton, ordinaires, écrus, des numéros inférieurs au numéro 50 anglais . . . . . | |
| Ex 184. | | Fils de coton, en deux fils, écrus, des numéros inférieurs au numéro 50 anglais . . . . . | |
| Ex 185. | | Fils de coton, en trois fils ou plus, retors d'une simple torsion, écrus, des numéros intérieurs au numéro 50 anglais . . . . . | |
| Ex 186. | | Fils de coton, en trois fils ou plus, retors d'une torsion double ou plus, écrus, des numéros inférieurs au numèro 50 anglais . . . . . | |
| Ex 187. | | Fils de coton, dénommés aux numéros du tarif 183, 184, 185 et 186, blanchis, teints ou imprimés . . . | |
| Ex 189. | | Tissus de coton ordinaires, tissés avec des fils de coton numéro 50 ou moins, ayant 38 fils ou moins par 5 mm. carrés, écrus, blanchis, teints ou imprimés, à dessins ou sans dessins . . . . . | |
| Ex 190. | | Tissus de coton, tissés avec des fils de coton numéro 50 ou plus, ayant 38 fils ou plus per 5 mm. carrés, écrus, blanchis, teints ou imprimés, à dessins ou sans dessins . . . . . | |
| Ex 204. | a, b, c. | Fils de lin ordinaires ou retours, écrus, blanchis ou teints . . . . . | |
| Ex 205. | a, b et c. | Fils de chanvre ordinaires ou retors, écrus, blanchis ou teints . . . . . | |
| Ex 207. | | Tissus de lin et de ramié, sans dessins, écrus, blanchis, teints ou imprimés . . . . . | |
| Ex 216. | | Tissus de chanvre et d'autres matières dénommées au numéro 205, mélangées ou non d'autres fils rentrant dans cette classe, sans dessins, écrus, blanchis ou teinte . . . . . | |
| Ex 217. | a. | Tissus de jute, écrus, sans dessins, ayant au plus 40 fils de chaine et de trame par 2 cm. carrés . . . | |
| Ex 229. | | Etoffes de laine tissées, non spécialement dénommées, imprimées ou non: | Le contingent pour les matières textiles et ouvrages en matières textiles est fixé à 40 wagons par an (25000 pouds) en tout. La proportion des fils et des tissus imprimés ne doit pas dépasser 5 p. 100 du contingent entier. |
| | a. | pesant plus de 700 grammes par mètre carré . . . | |
| | b. | pesant plus de 200 grammes, mais moins de 700 grammes par mètre carré . . . . . | |
| | c. | pesant 200 grammes ou moins par mètre carré . . | |

| Numéro du tarif hongrois. | | Désignation des produits. | Contingents. |
|---|---|---|---|
| Ex 296. | | Papier non spécialement dénommé: | |
| | a. aa. | papier de journal et d'imprimerie . . . . . | Contingent: 480 wagons par an (3.000.000 pouds). |
| | ab. | autre, satiné . . . . . | |
| | b. | papier règlé . . . . . | |
| Ex 351. | | Placages et contreplacages en bois: | |
| | a. 1. | écrus . . . . . | 18 wagons par an (11.000 pouds). |
| | 2. | teints, vernis, cirés ou polis . . . . . | |
| Ex 356, 357, 358 et 359. | | Ouvrage en bois non spécialement dénommés: | |
| | | Fonds de siège ou de dessiers (pièces et parties isolées), plaqués ou contre-plaques (en bois tendre y compris le bouleau) vernis, imprimés, pyrogravés, sculptés ou moulurés ou thermoplastiques . . . | 5 wagons par an (100.000 pièces). |
| | Remarque. | Les livraisons sur les contingents ci-dessus fixes s'effectuent autant que possible par des quotes-parts mensuelles égales. | |

## Liste C.

| Numéro du tarif hongrois. | | Désignation des produits | Contingents. |
|---|---|---|---|
| Ex 83. | | Peaux brutes de vaches, non préparées, sèches et salées à sec . . . . . | 18 wagons par an (6.000 pièces). |
| | Remarque. | Les livraisons sur ce contingent s'effectuent par des quotes-parts mensuelles égales. | |

## Lõpuprotokoll.

Kaubalepingule, mis tänasel päewal sõlmitud, alla kirjutama hakates, on allakirjutanud wolinikud järgmised deklaratsioonid teinud:

Artikkel 3 kohta.

On kokku lepitud, et artikkel 3 määrused, millede järgi mõlema lepinguosalise kodanikudel õigus on kõigis kohtutes wälja astuda, mitte ei käi maksuta kohtuliku abi, cautio judicatum solvi ulatuse pärandatawa liikuwa waranduse walitsemise ning wõlausaldajate seisukorra kohta pankroti korral, eeldades, et need asjad korraldatakse kas wastastikkuse alusel wõi kohtulikku abiandmise kohta sõlmitud erilepingu kaudu.

Artikkel 3 ja artikkel 5 kohta.

Kõrged Lepinguosalised jätawad endile õiguse järgmistes asjades erikokkuleppeid teha:

a) intellektuaalse omanduse ning eriti ülesleiduste patentide kaitsmine,

b) wastastikune kohtulik abiandmine.

Artikkel 16 kohta.

Lepinguosalised kohustawad tarwilikke samme astuma wõimalust mööda otsekoheste takside sisseandmiseks, wähemalt tähtsamate ainete ja ühenduste suhtes, reisijate ja kaupade otsekohese weo kergendamise otstarbel.

Artikkel 19 kohta.

Artikkel 1 ja artikkel 19 määruste täitmiseks püüawad mõlemad walitsused ärimeeste, wabrikantide, töösturite ja nende esitajate wiibimist nende territooriumidel hõlbustada, eriti mis puutub makswate politseimäärustе põhjal nõutud wiisumitesse.

Mille tõenduseks wolinikud käesolewale protokollile alla on kirjutanud.

Tehtud Tallinnas, 19. oktoobril 1922 a.

Ant. Piip.

Béla de Ballagi-Pordány.

## Protocole final.

Au moment de procéder à la signature du traité de commerce, conclu en date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes:

ad Art. 3.

Il est entendu que les dispositions de l'article 3 selon lesquelles les ressortissants des deux Parties Contractantes auront le droit d'ester en justice devant les tribunaux, ne s'appliquent pas à l'assistance judiciaire gratuite, à la dispense de la caution „judicatum solvi", à l'administration de la succession mobilière et à la situation des créanciers en cas de faillite, étant donné que ces matières seront réglées sur la base de la réciprocité ou par un traité spécial concernant l'assistance judiciaire.

ad. Art. 3 et ad Art. 5.

Les Hautes Parties Contractantes se réservent de conclure des accords spéciaux sur les matières suivantes:

a) protection réciproque de la propriété intellectuelle et particulièrement protection des brevets d'invention,

b) aide judiciaire réciproque.

ad Art. 16.

Les deux Parties Contractantes s'engagent à prendre les mesures nécessaires pour établir, autant que possible, des taxes directes, au moins pour les principaux articles et relations les plus importantes, afin de faciliter le trafic des voyageurs et marchandises.

ad Art. 19.

En exécution des dispositions de l'Article 1-er et de l'Article 19 les deux Gouvernements s'efforceront de faciliter le séjour sur leurs territoires respectifs des négociants, fabricants, industriels et de leurs représentants, particulièrement en ce qui concerne le visa exigé par les règlements policiers en vigueur.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent protocole.

Fait à Réval, le 19 octobre 1922.

Ant. Piip.

Béla de Ballagi-Pordány.

Nr. 70. Riigikogu poolt 7. märtsil 1923 a. wastuwõetud

**Seadus sõjariistadega ja laskemoonaga kauplemise üle peetawa kontrolli kohta käiwa konwentsiooniga liitumise üle. *)**

§ 1. Liituda sõjariistadega ja laskemoonaga kauplemise üle peetawa kontrolli kohta käiwa konwentsiooniga, mis Saint-Germain-en-Laye's 10. sept. 1919 a. alla kirjutatud ja mille algtekst Prantsuse Wabariigi Walitsuse arhiiwides deponeeritud.

Konwentsioon ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.
Abisekretäär J. Bergman.

---

**Konwentsioon sõjariistadega ja laskemoonaga kauplemise üle peetawa kontrolli kohta ja protokoll, mis on alla kirjutatud Saint-Germain-en-Laye's 10. septembril 1919 a.**

Ameerika Ühisriigid, Belgia, Boliiwia, Briti Kuningriik, Hiina, Kuuba, Ekwator, Prantsusmaa, Greeka, Guatemala, Haiti, Hedjaz, Itaalia, Jaapan, Nicaragua, Paanama, Peru, Poola, Portugal, Rumeenia, Serbia-Kroaatia-Sloweeni riik, Siiam ja Tšehho-Slowakkia riik,

silmas pidades, et pikk lõpulejõudnud sõda, millesse segasid endid ükstteise järele suurem osa rahwusi, koondas paljudes ilmaosades suured sõjariistade ja laskemoona kogud, mille laialilagunemine tooks hädaohtu rahule ja awalikule julgeolekule;

silmas pidades, et teatud ilmaosades on tarwis teostada iseäralist walwet sõjariistadega ja laskemoonaga kauplemise ja nende omandamise üle;

silmas pidades, et kokkulepitud otsused, nimelt Brüsseli aktis 2. juulist 1890 a., määrates sõjariistadega ja sõjamoonaga kauplemise teatud mail, ei wasta enam praegusele olukorrale, mis nõuab enam laialiseimaid määrusi, mis käiksid enam kaugemate maa-

**Convention relative au contrôle du commerce des armes et des munitions et protocole signés à Saint-Germain-en-Laye le 10. septembre 1919.**

Les états-unis d'Amérique, la Belgique, la Bolivie, l'empire Britannique, la Chine, Cuba, l'Equateur, la France, la Grèce, le Guatémala, Haïti, le Hedjaz, l'Italie, le Japon, le Nicaragua, le Panama, le Pérou, la Pologne, le Portugal, la Roumanie, l'Etat Serbe-Croate-Slovène, le Siam et l'Etat Tchéco-Slovaque.

Considérant que la longue guerre qui vient de prendre fin et à laquelle ont été successivement mêlées la plupart des Nations a eu pour effet d'accumuler, dans diverses parties du monde, des quantités considérables d'armes ou de munitions de guerre dont la dispersion constituerait un danger pour la paix et la tranquillité publique;

Considérant que, dans certaines parties du monde, il est nécessaire d'exercer une surveillance spéciale du commerce et de la détention des armes et des munitions;

Considérant que les stipulations conventionnelles, notamment l'Acte de Bruxelles du 2 juillet 1890, réglementat le trafic des armes et des munitions dans certaines régions, ne correspondent plus aux cironstances actuelles, qui exigent des dispositions plus déve-

*) „Riigi Teataja" nr. 55/56, 1923 a.

alade kohta Aafrikas, ja mis nõuab famafuguſe korra maksmapanemiſt teatud Aaſia maa-aladel;

ſilmas pidades, et teatud maakohtadega naabruſes olewa merepiirkonna ülewalwe iſeäranis tarwilik on Walitſuſe poolt tarwituſele wõetud abinõude edukaks läbiwiimiſeks nii neiſſe maakohtadeſſe ſõjariiſtade ja laſkemoona ſiſſeweo kohta kui ka tähendatud ſõjariiſtade ja laſkemoona wäljaweo kohta wäljaſpoole nende metropoolſeid maa-alaſid;

ja ära määrates, et ſeitſme aaſta päraſt käesolew konwentſioon läbiwaatamiſe alla wõetakſe, ſaaduſ kogemuſi arweſſe wõttes, kui Rahwaste Liidu enamus tarwiduſe korral ſelles mõttes ſoowi awaldab,

on määranud oma täiswoliniſkudeks:

Ameerika Ühisriikide Preſident:

Auwääriline Frank Lyon Polk, Riigi Sekretääri abi;

Auwääriline Henry White, endine Ühisriikide erakorraline ſaadik ja täiswoliniſk Roomas ja Pariiſis;

Kindral Tasker H. Bliſs, Ühisriikide ſõjawäeline eſitaja Kõrgema Sõjanõukogu juures.

Tema Majeſteet Belgia Kuningas:

H. Paul Hymans, Wälisminiſter, Riigi Miniſter;

H. Jules van den Heuvel, Tema Majeſteedi Belgia Kuninga erakorraline ſaadik ja täiswoliline miniſter, Riigi Miniſter;

H. Emile Vandervelde, Kohtuminiſter, Riigi Miniſter.

Boliiwia Wabariigi Preſident:

H. Iſmail Montes, Boliiwia erakorraline ſaadik ja täiswoliline miniſter Pariiſis.

Tema Majeſteet Suur-Britannia, Iiri- ja Briti Meretaguſte maade Kuningas, India Iſewalitſeja:

Wäga Auwääriline Arthur James Balfour, O. M., M. P., Riigi wälisasjade Sekretäär;

Wäga Auwääriline Andrew Bonar Law, M. P., Era pitſati Lord;

loppées portant sur des territoires plus étendus en Afrique et l'établissement d'un régime analogue sur certains territoires d'Asie;

Considérant qu'une surveillance particulière de la zone maritime avoisinant certaines contrées est nécessaire pour assurer l'efficacité des mesures prises par les Gouvernements, tant en ce qui concerne l'importation des armes et des munitions dans ces contrées qu'en ce qui concerne l'exportation desdites armes et munitions hors de leurs territoires métropolitains;

Et sous la réserve qu'à l'expiration d'une période de sept ans la présente Convention sera sujette à revision en tenant de l'expérience acquise, si le Conseil de la Société des Nations, agessant en cas de besoin à la majorité, émet un voeu dans ce sens;

Ont désigné pour leurs Plénipotentiaires:

Le Président des Etat-Unis d'Amerique:

L'Honorable Frank Lyon Polk, Sous-Secrétaire d'Etat;

L'Honorable Henry White, ancien Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire des Etats-Unis à Rome et à Paris;

Le Général Tasker H. Bliss, Représentant militaire des Etats-Unis au Conseil supérieur de Guerre;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Paul Hymans, Ministre des Affaires étrangères, Minisre d'Etat;

M. Jules van den Heuvel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de S. M. le Roi des Belges, Ministre d'Etat;

M. Emile Vandervelde, Ministre de la Justice, Ministre d'Etat;

Le président de la République de Bolivie:

M. Ismail Montes, Envoyé extraodinaire et Ministre plénipotentiaire de Bolivie à Paris;

Sa Majesté le Roi de Grande-Bretagne et d'Irlande et des territoires Britanniques au delà des Mers, empereur des Indes:

Le Très Honorable Arthur James Balfour, O. M., M. P., Secrétaire d'Etat pour les Affaires étrangères;

Le Très Honorable Andrew Bonar Law, M. P., Lord du Sceau privé;

Wäga Auwääriline Vicomte Milner, G. C. B., G. C. M. G., Riigi Aſumaade Sekretäär;

Wäga auwääriline George Nicoll Barnes, M. P., Minister ilma portfellita;

ja

Kanaada Dominiooni eeſt:

Auwääriline Sir Albert Edward Kemp, K. C. M. G., Ülemere Wägede Minister.

Auſtraalia Priiriigi eeſt:

Auwääriline George Joſter Pearce, Kaitſeminister.

Lõuna-Aafrika Uniooni eeſt:

Wäga Auwääriline Vicomte Milner, G. C. B., G. C. M. G.

Uue-Meremaa Dominiooni eeſt:

Auwääriline Sir Thomas Mackenzie, K. C. M. G., Uue-Meremaa ülemkommisſar Ühendatud Kuningriikides.

India eeſt:

Wäga Auwääriline Baron Sinha, K. C., Riigi abiſekretäär India jaoks.

Hiina Wabariigi Preſident:

H. Lou Tſeng-Tſiang, Wälisminister;

H. Chengting Thomas Wang, endine Kaubandus- ja Põllutööminister.

Kuuba Wabariigi Preſident:

H. Antonio Sanchez de Buſtamante, õigusteaduſe fakulteedi dekaan Havanna ülikoolis. Kuuba Rahwuswahelise Õiguſe Seltſi Preſident.

Ekwatori Wabariigi Preſident:

H. Dorn y de Alſua, Ekwatori erakorraline ſaadik ja täiswoliline minister Pariiſis.

Prantſuſe Wabariigi Preſident:

H. Georges Clemenceau, Nõukogu Preſident, Sõjaminister;

H. Stephen Pichon, Wälisminister;

H. Louis-Lucien Klotz, Rahaminister;

H. André Tardieu, Prantſuſe-Ameerika sõjaliſte asjade Peakommisſar;

H. Jules Cambon, Prantſuſe ſaadik.

Le Très Honorable Vicomte Milner, G. C. B., G. C. M. G., Secrétaire d'Etat pour les Colonies;

Le Très Honorable George Nicoll Barnes, M. P., Ministre sans portefeuille;

Et:

pour le Dominion du Canada:

L'Honorable Sir Albert Edward Kemp, K. C. M. G., Ministre des Forces d'Outre-Mer;

pour le Commonwealth d'Australie:

L'Honorable George Joster Pearce, Ministre de la Défense;

pour l'Union Sud-Africaine:

Le Très Honorable Vicomte Milner, G. C. B., G. C. M. G.;

pour le Dominion de la Nouvelle-Zélande:

L'Honorable Sir Thomas Mackenzie, K. C. M. G., Haut-Commissaire pour la Nouvelle-Zélande dans le Royaume-Uni;

pour l'Inde:

Le Très Honorable Baron Sinha, K. C., Sous-Secrétaire d'Etat pour l'Inde.

Le Président de la République Chinoise:

M. Lou Tseng-Tsiang, Ministre des Affaires étrangères;

M. Chengting Thomas Wang, ancien Ministre de l'Agriculture te du Commerce;

Le Président de la République Cubaine:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, Doyen de la Faculté de droit de l'Université de La Havane, Président de la Société cubaine de Droit international;

Le Président de la Republique de l'Equateur:

M. Dorn y de Alsua, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de l'Equateur à Paris;

Le Président de la République Française:

M. Georges Clemenceau, Président du Conseil, Ministre de la Guerre;

M. Stephen Pichon, Ministre des Affaires étrangères;

M. Louis-Luzien Klotz, Ministre des Finances;

M. André Tardieu, Commissaire général aux Affaires de guerre franco-américaines;

M. Jules Cambon, Ambassadeur de France;

Tema Majesteet Greeka Kuningas:

H. Nicolas Politis, Wälisminister;

H. Athos Romanos, erakorraline saadik ja täiswoliline minister Prantsuse Wabariigis.

Guatemala Wabariigi President:

H. Joaquim Mendez, endine Töö-, Hariduse- ja Riigi Minister, Guatemala erakorraline saadik ja täiswoliline minister Washingtonis, erakorraline saadik ja täiswoliline minister eriülesandeks Pariisis.

Haiti Wabariigi President:

H. Tertullien Guilbaud, erakorraline saadik ja täiswoliline minister Ekwatoris.

Tema Majesteet Hedjaz'i Kuningas:

H. Rustem Haidar;

H. Abdul Hadi Aouni.

Tema Majesteet Itaalia Kuningas:

Auwäärilne Tomasso Tittoni, Kuningriigi Senator, Wälisminister;

Auwäärilne Vittorio Scialoja, Kuningriigi Senator;

Auwäärilne Maggiorino Ferraris, Kuningriigi Senator;

Auwäärilne Guglielmo Marconi, Kuningriigi Senator;

Auwäärilne Silvio Crespi, Saadik.

Tema Majesteet Jaapani Keiser:

H. Vicomte Chinda, Tema Majesteedi Jaapani Keisri erakorraline saadik ja täiswoliline minister Londonis;

H. K. Matsui, Tema Majesteedi Jaapani Keisri erakorraline saadik ja täiswoliline minister Pariisis;

H. H. Ijuin, Tema Majesteedi Jaapani Keisri erakorraline saadik ja täiswoliline minister Roomas.

Nicaragua Wabariigi President:

H. Salvador Chamorro, Saadikutekoja President.

Paanama Wabariigi President:

H. Antonio Burgos, Paanama erakorra-

Sa Majesté le roi des Hellènes:

M. Nicolas Politis, Ministre des Affaires étrangères;

M. Athos Romanos, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire auprès de la République française;

Le Président de la République de Guatémala:

M. Joaquim Mendez, ancien Ministre d'Etat aux Travaux publics et à l'Instruction publique, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire du Guatémala à Washington, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire en mission spéciale à Paris;

Le Président de la République D'Haïti:

M. Tertullien Guilbaud, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire d'Haïti à l'Equateur;

Sa Majesté le roi du Hedjaz:

M. Rustem Haidar;

M. Abdul Hadi Aouni;

Sa Majesté le roi d'Italie:

L'Honorable Tommaso Tittoni, Sénateur du Royaume, Ministre des Affaires étrangères;

L'Honorable Vittorio Scialoja, Sénateur du Royaume;

L'Honorable Maggiorino Ferraris, Sénateur du Royaume;

L'Honorable Guglielmo Marconi, Sénateur du Royaume;

L'Honorable Silvio Crespi, Député;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Le Vicomte Chinda, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Londres;

M. K. Matsui, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Paris;

M. H. Ijuin, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Rome;

Le Président de la République de Nicaragua:

M. Salvador Chamorro, Président de la Chambre des Députés;

Le Président de la République de Panama:

M. Antonio Burgos, Envoyé extraordi-

line saadik ja täiswoliline minister Madriidis.

Peru Wabariigi President:

H. Carlos G. Candamo, Peru erakorraline saadik ja täiswoliline minister Madriidis.

Poola Wabariigi President:

H. Ignace J. Paderewski, Ministrite Nõukogu President ja Wälisminister;

H. Roman Dmowski, Poola Rahwuslise Komitee President.

Portugali Wabariigi President:

Dr. Affonso da Costa, endine Ministrite Nõukogu President;

Dr. Augusto Luiz Vieira Soares, endine Wälisminister.

Tema Majesteet Rumeenia Kuningas:

H. Nicolas Misu, Rumeenia erakorraline saadik ja täiswoliline minister Londonis;

Dr. Alexander Waida-Woewod, Minister ilma portfellita.

Tema Majesteet Serbia-Kroaatia-Sloweeni Kuningas:

H. N. P. Pachitch, endine Ministrite Nõukogu President;

H. Ante Trumbic, Wälisminister;

H. Iwan Zolger, Dr. jur.

Tema Majesteet Siiami Kuningas:

Tema Kõrgus Prints Charoon, Tema Majesteedi Siiami Kuninga erakorraline saadik ja täiswoliline minister Pariisis;

Tema Kõrgus Prints Traidos Prabandhu, Riigi Wälisasjade Sekretääri abi.

Tshehho-Slowakkia Wabariigi President:

H. Charles Kramar, Ministrite Nõukogu President;

H. Edouard Benes, Wälisminister.

Kes päraſt heas ja tarwilises korras tunnustatud wolituste wahetamiſt kokku leppiſid järgmistes määrustes:

**Peatükk** I.

Sõjariistade ja sõjamoona wäljawedu.

Paragrahw 1.

Kõrged Lepinguosalised Pooled kohustuwad ära keelama järgmiste sõjariistade wäl-

naire et Ministre plénipotentiaire de Panama à Madrid;

Le Président de la République du Pérou:

M. Carlos G. Candamo, Envoye extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Panama à Madrid;

Le Président de la République Polonaise:

M. Ignace J. Paderewski, Président du Conseil des Ministres, Ministre des Affaires étrangères;

M. Roman Dmowski, Président du Comité national polonais;

Le Président de la République Portugaise;

Le Docteur Affonso da Costa, ancien Président du Conseil des Ministres;

Le Docteur Augusto Luiz Vieira Soares, ancien Ministre des Affaires étrangères;

Sa Majesté le roi de Roumaine:

M. Nicolas Misu, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Roumaine à Londres;

Le Docteur Alexander Vaida-Voevod, Ministre sans portefeuille;

Sa Majesté le roi des Serbes, des Croates et des Slovènes:

M. N. P. Pachitch, ancien Président du Conseil des Ministres;

M. Ante Trumbic, Ministre des Affaires étrangères;

M. Ivan Zolger, Docteur en droit;

Sa Majesté le roi de Siam:

Son Altesse le Prince Charoon, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de S. M. le Roi de Siam à Paris;

Son Altesse Sérénissime le Prince Traidos Prabandhu, Sous-Secrétaire d'Etat aux Affaires étrangères;

Le Président de la Republique Tchéco-Slovaque:

M. Charles Kramár, Président du Conseil des Ministres;

M. Edouard Benes, Ministre des Affaires étrangères;

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme,

Ont convenu des dispositions suivantes:

**Chapitre I.**

Exportation des armes et munitions.

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à interdire l'exportation des armes

jawedu: igasuguseb suurtükid, aparaadid lõhkewate pommide pildumiseks ehk igasuguseb gaasisünnitajad, leegiheitjad, pommid, granaadid, kuulipildujad, liinilised wäikekaliibrilised tagantlaetawad sõjariistad, igasuguse mudeli järele, kui ka sõjamoona wäljawedu, mis nende sõjariistade liikide juures tarwitatakse. Wäljaweo keeld käib nende sõjariistade ja laskemoona kohta, üksköik kas nad on kokku pandud ehk üksikute osadena.

Kõrged Lepinguosalised Pooled jätawad eneselе igal juhtumisel õiguse sõjariistade kohta, mille tarwitamine ei ole keelatud rahwuswahelise õiguse järele, anda õigustusi, mis rikuwad seda keeldu, kuid ainult selles mõttes, et lubada wäljawedu nende hulka kuuluwa walitsuse tarwidusteks.

Tuleriistade ja sõjamoona kohta, mida tarwitatakse sõjas ja muuks otstarbeks, jätawad Kõrged Lepinguosalised Pooled eneselе õiguse ära määrata tähtsuse järele saatmise sihti ja muid asjaolusid, nende tarwitamise eesmärki, mis jaoks nad on määratud, ja otsustada igal üksikul juhtumisel, kas selle paragrahwi määrused nende kohta käiwad.

Paragrahw 2.

Kõrged Lepinguosalised Pooled kohustuwad ära keelama sõjariistade ja sõjamoona wäljawedu olgu kokkupandult ehk osadena, peale sõjariistade ja sõjamoona, kui need on määratud maawöödesse ehk maakohtadesse, mis on ära märgitud alljärgnewas 6 paragrahwis.

Kõrgetel Lepinguosalistel Pooltel jääb igal tingimisel õigus anda luba, mis selle keelu wastu käib, kuid nõuda, et need õigustused saaksid antud nende oma wõimude poolt, kes enne selgusele peawad jõudma, et sõjariistu ja sõjamoona, mille wäljaweoks on luba palutud, ei saadetaks niisugusesse kohta ehk ei leiaks niisugust tarwitamist, mis ei käi kokku käesolewa konwentsiooni määrustega.

Paragrahw 3.

Laewale laadimised, mis sünniwad enne käesolewa konwentsiooni jõusseastumist tehtud lepingute põhjal, käiwad selle konwentsiooni määruste alla.

Paragrahw 4.

Kõrged Lepinguosalised Pooled kohustuwad keeldumast mitte andmast wäljaweo lu-

de guerre ci-après énumérées: pièces d'artillerie de toute espèce, appareils propres à lancer des projectiles explosifs ou gazogènes de toutes espèces, lance-flammes, bombes, grenades, mitrailleuses et armes rayées de petit calibre se chargeant par la culasse, de tout modèle, ainsi que l'exportation des munitions destinées à ces diverses catégories d'armes. L'interdiction d'exportation s'applique à ces armes et munitions, qu'elles soient montées ou en pièces détachées.

Toutefois, les Hautes Parties Contractantes se réservent le droit d'accorder, en ce qui concerne les armes dont l'emploi n'est pas prohibé par le droit des gens, des autorisations dérogeant à cette interdiction, mais seulement en vue de permettre des exportations pour les besoins de leurs Gouvernements ou du Gouvernement de l'une d'entre elles.

Dans le cas d'armes à feu et de munitions susceptibles de servir à la guerre et à d'autres buts, les Hautes Parties Contractantes se réservent le droit de déterminer, d'après l'importance, la destination et les autres circonstances de toute expédition, celui de ces usages auquel elles sont destinées et de décider dans chaque cas si les stipulations du présent article leur sont applicables.

Article 2.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à interdire l'exportation des armes à feu et munitions, montées ou en pièces détachées, autres que les armes et munitions de guerre, lorsqu'elles sont à destination des zones ou contrées spécifiées à l'Article 6 ci-après.

Toutefois, les Hautes Parties Contractantes se réservent le droit d'accorder des autorisations dérogeant à cette interdiction, étant entendu que ces autorisations seront délivrées par leurs propres autorités, qui devront préalablement s'assurer que les armes ou munitions pour lesquelles un permis d'exportation est demandé n'ont par une destination et ne doivent pas recevoir un usage contraire aux stipulations de la présente Convention.

Article 3.

Les chargements qui seront effectués en exécution des contrats conclus antérieurement à la mise en vigueur de la présente Convention, seront soumis aux dispositions de cette Convention.

Article 4.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à n'accorder aucune autorisation d'ex-

ba niisuguſele maale, kes ei taha hoolekannet wastu wõtta, mille alla ta on määratud, ehk olles mingisuguse riigi hoolekande all, katsub wäljaspool seda riiki eneſele muretseda sõjariistu ehk sõjamoona, mis on ette nähtud 1. ja 2. paragrahwis.

Paragrahw 5.

Asutatakse Rahwuswaheline Keskbüroo, Rahwaste Liidu walwe all, ülesandega koguda ja alal hoida igasuguseid dokumente, mida wahetatakse Kõrgete Lepinguosaliste Poolte wahel käesolewas konwentsioonis ettenähtud sõjariistadega ja sõjamoonaga kauplemise ja wahetamise üle.

Iga Kõrge Lepinguosaline Pool peab iga aasta aruande awaldama tema poolt lubatud wäljaweo kohta, ära tähendades sõjariistade ja sõjamoona hulka ja kohta, kuhu neid on saadetud. Üks eksemplaar selleſt aruandest läheb Rahwuswahelisele Keskbüroole ja Rahwaste Liidu Peasekretäärile.

Peale selle kohustuwad Kõrged Lepinguosalised Pooled saatma Rahwuswahelisele Keskbüroole ja Rahwaste Liidu Peasekretäärile täielisi statistiliſi teateid ilma loata wäljaweetud kõikide sõjariistade ja sõjamoona hulga kohta ja kuhu neid on saadetud.

## Peatükk II.

### Sõjariistade ja sõjamoona sissewedu. Keelu- ja merewalwepiirkond.

Paragrahw 6.

Kõrged Lepinguosalised Pooled kohustuwad igaüks sellel maa-alal, mis tema õigusemõistmisele allub, ära keelama paragrahwides 1 ja 2 ettenähtud sõjariistade ja sõjamoona sissewedu järgmistesse maa-aladesse ja wedu allpool kindlaksmääratud merepiirkonnas:

1. Kogu Aafrika mannermaa, wälja arwatud Algeeria, Liibia ja Lõuna-Aafrika Uniioon, Aafrika mannermaa keelupiirkonda kuuluwad seal ligiolewad saared, mis kuni 100 meremiili rannast kaugel on, kui ka Printsi saared, Saint-Thome ja Annoboni ja Socotora saared.

2. Tagakaukasus, Persia, Gwadar, Araabia poolsaar ja Aasia kontinendi maa-alad, mis 1. augustil 1914 Türgi keiserriigile allusid;

portation à un pays qui se refuse à accepter la tutelle sous laquelle il a été placé, ou qui, placé sous la tutelle d'une Puissance, chercherait, en dehors de celli-ci, à se procurer des armes ou des munitions visées aux articles 1-er et 2.

Article 5.

Un Bureau Central International, placé sous l'autorité de la Société des Nations, sera institué avec mission de réunir et de conserver les documents de toute nature, échangés entre les Hautes Parties Contractantes relativement au commerce et à la circulation des armes et des munitions visées par la présente Convention.

Chacune des Hautes Parties Contractantes devra publier chaque année un rapport indiquant les autorisations d'exportation qu'elle aura accordées, avec mention de la quantité et de la destination des armes et munitions qui en auront fait l'objet. Un exemplaire de ce rapport sera adressé au Bureau Central International et au Secrétaire général de la Société des Nations.

En outre, les Hautes Parties Contractantes s'engagent à envoyer au Bureau Central International et au Secrétaire général de la Société des Nations des renseignements statistiques complets sur les quantités et la destination de toutes les armes et munitions exportées sans licence.

## Chapitre II.

### Importation des armes et munitions. Zones de prohibition et de surveillance marilime.

Article 6.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent, chacune en ce qui concerne le territoire soumis à sa juridiction, à prohiber l'importation des armes et munitions visées aux Articles 1-er et 2 dans les zones territoriales suivantes, et en outre à en interdire l'importation et le transport dans la zone maritime définie ci-dessous:

1° La totalité du continent africain, à l'exclusion des territoires de l'Algérie, de la Libye et de l'Union Sud-Africaine.

Sont comprises dans la zone de prohibition du continent africain les îles adjacentes situées à moins de cent milles marins de la côte, ainsi que les îles du Prince, de Saint-Thomé, d'Annobon et de Socotora.

2° La Transcaucasie, la Perse, le Gwadar, la péninsule arabique et les territoires continentaux de l'Asie, qui, au 1-er août 1914, dépendaient de l'Empire ottoman,

3. Merepiirkond, kuhu kuuluwad Punane meri, Adeni laht, Persia laht kui ka Omani meri, ja mille piiriks on joon, mis tuleb Guardafui maaninalt, jookseb selle maaniina lainsekraadi mööda kuni 57° idapool Greenwichi ja sealt läheb otsekohe Persia hommikupoolse piirini Omani lahte.

Wõib anda iseäralisi sissewoolubasid ülalnimetatud piirkondadesse: Aafrika wöös alluwad need 7. ja 8. paragrahwis ettenähtud määrustele, ilma et nad tähendatud kohtadel makswaid kõwemaid ettekirjutusi rikuksid; teistes selles paragrahwis ülesloetud wöödes alluwad load samasugustele määrustele, mis on maksma pandud walitsuse poolt, kes seal wõimu teostab.

## Peatükk III.

### Järelwalwe maal.

#### Paragrahw 7.

Sõjariistu ja sõjamoona, mille sissewedu keelatud piirkonda iseäraldi lubatud on, wõib sisse wedada ainult sadamate kaudu, mis selleks riigi, asumaa, protektoraadi ehk mandaadi all olewa maa ametiwõimude poolt määratud on.

Need pannakse sissewedaja poolt, tema kulul ja wastutusel awalikku laosse, mis on erilise walwe all ja wõimude ning ametnikkude alalise kontrolli all, kelleşt wähemalt üks kodanlisesse ehk sõjawäelisesse ametkonda kuulub. Sõjariistu ja sõjamoona wõib hoiule panna ja sealt ära wõtta ainult riigi, asumaade, protektoraadi ehk mandaadi all olewa maa walitsuse sellekohase loaga, wälja arwatud sõjariistad ja laskemoon, mis on määratud walitsuse sõjajõudude warustamiseks ehk rahwusliste maa-alade kaitse korraldamiseks.

Rendesse ladudesse antud sõjariistade ja laskemoona wäljawiimine on lubatud ainult järgmistel kordadel:

1. Kohtade jaoks, kus on kõrgema wõimu poolt lubatud sõjariistu kanda, kohaliste ametiwõimude järelwalwe ja wastutuse all, et kaitstud olla röövimise ja mässu wastu.

2. Et neid ümber paigutada kõrgema wõimu poolt määratud ladudesse kohaliste ametiwõimude walwe ja wastutuse all;

3° La zone maritime comprenant la mer Rouge, le Golfe d'Aden, le Golfe Persique, ainsi que la mer d'Oman et limitée par une ligne qui, partant du Cap Guardafui, suivra le parallèl de ce cap jusqu'à sa rencontre avec le 57° de longitude Est de Greenwich et, de là, gagnera directement la frontière orientale de la Perse dans le Golfe d'Oman.

Des autorisations spéciales d'importation dans les zones ci-dessus définies pourront être accordées; dans la zone africaine, elles seront subordonnées à l'observation des prescriptions prévues aux articles 7 et 8 ci-après, sans préjudice des prescriptions plus rigoureuses qui se trouveraient en vigueur sur les lieux; dans les autres zones énumérées dans le présent article, ces autorisations seront subordonnées à l'observation des prescriptions analogues, mises en vigueur par les Gouvernements qui y exercent l'autorité.

## Chapitre III.

### Surveillance à terre.

#### Article 7.

Les armes et munitions, dont l'importation dans les zones de prohibition aura été spécialement autorisée, ne pourront être introduites que par les ports désignés à cet effet par les autorités de l'Etat, Colonie, Protectorat ou pays soumis à mandat.

Elles y seront déposées par l'importateur, à ses frais et risques, dans un entrepôt public placé sous la garde exclusive et le contrôle permanent de l'autorité et de ses agents, dont un au moins devra appartenir aux cadres de l'administration ou de l'armée. Les entrées ou sorties devront toujours avoir été préalablement autorisées par les services administratifs de l'Etat, Colonie, Protectorat ou pays soumis à mandat, à moins qu'il s'agisse d'armes ou de munitions destinées à l'armement de la force publique ou à l'organisation de la défense des territoires nationaux.

La sortie des armes et des munitions, déposées dans les entrepôts, ne sera autorisée que dans l'un des cas suivants:

1° Etre à destination des localités désignées par l'autorité supérieure comme lieux où les habitants pourront détenir des armes, sous le contrôle et la responsabilité des autorités locales, en vue de la défense contre les pillards ou rebelles;

2° Etre à destination des emplacements désignés par l'autorité supérieure comme entrepôts placés sous la surveillance et la responsabilité des autorités locales;

3. Graifikute jaoks, kui nad põhjendawad, et neil tarwidus isikliseks, seaduse läbi lubatud otstarbeks on.

Paragrahw 8.

Paragrahw 6. äramärgitud keelupiirkondades on sõjariistadega ja sõjamoonaga kauplemine riigiwõimude kontrolli all ja allub järgmistele määrustele:

1. Keegi ei wõi ilma loata pidada kaubaaita sõjariistade ehk sõjamoona jaoks.

2. Iga isik, kel luba on kaubaaida pidamiseks sõjariista ehk sõjamoona jaoks, peab muretsema seks otstarbeks kinniseid ruumid ühe sissekäiguga, millel kats lukku, milleşt ühte wõib lahti teha ainult walitsuse ametnikude poolt.

Isik, kelle hoole all kaubaait, peab olema wastutaw kõigi sõjariistade ja sõjamoona eest, mis sinna mahutatud, ja peab nende üle aru andma, kui nõutakse. Seks otstarbeks kõik ümberpaigutamised ehk wäljawõtmised peab üles tähendatama iseäralisse aruandesse numbri ja algtähtede all. Iga sissekanne olgu tõendatud ametliku dokumendi äratähendamisega, mis wolitanud niisugust ümberpaigutamist.

3. Mingisugune sõjariistade ehk sõjamoona transport ei tohi aset leida ilma iseäralise loata.

4. Mingisugune ärawiimine erakaubaaidast ei pea muidu aset leidma, kui ainult loaga kohalise wõimu poolt, mis antud palwe peale, kus sõjariistade ehk sõjamoona nõudmise põhjus ära tähendatud ja millele toetuseks juure lisatud sõjariistade kandmise luba ehk eraldi luba sõjamoona oftmiseks. Iga sõjariist peab olema raamatusse sisse kantud ja tembeldatud; kontroll-ametnik paneb sõjariistade kandmise loa peale sama märgi, mis sõjariista peale löödud.

5. Keegi ei wõi ilma wolituseta teisele isikule edasi anda tasuta ehk tasu eest sõjariista ehk sõjamoona, mille omandamiseks tal luba, ei kinkimise läbi ei muul teel.

Paragrahw 9.

Keelatud paikades ja maawöös, mis paragrahw 6. ära märgitud, on sõjariistade ja sõjamoona walmistamine ja kogumine keelatud, olgu siis arsenaalides, mis kohalise walitsuse poolt asutatud, ehk juhusel, kui maa on hoolealune — arsenaalides, kohalise walitsuse poolt asutatud, hoolekandja riigi kontrolli all, maaala kaitsmiseks ehk awaliku korra alalhoidmiseks.

Mingisugused sõjariistu ei tohi koguda mujale, kui arsenaalidesse ehk asutustesse,

3° Être à destination de particuliers, qui justifient en avoir besoin pour leur usage personnel légitime.

Article 8.

Dans les zones de prohibition spécifiées à l'article 6, le commerce des armes et des munitions sera placé sous le contrôle d'agents de l'autorité publique et soumis aux prescriptions suivantes:

1° Nul ne pourra tenir un entrepôt d'armes ou de munitions sans une autorisation.

2° Toute personne autorisée à tenir un entrepôt d'armes ou de munitions devra y affecter un local spécial et clos, ne possédant qu'une entrée, laquelle sera pourvue de deux serrures dont l'une ne pourra être ouverte que par les représentants de l'autorité.

L'entrepositaire sera responsable des quantités d'armes ou de munitions introduites dans l'entrepôt; il en devra justifier à toute réquisition. A cet effet, les entrées et les sorties seront portées sur un registre spécial, coté et paraphé, dont les mentions seront appuyées sur les actes administratifs ayant autorisé les déplacements.

3° Aucun transport d'armes ou de munitions ne pourra être effectué sans une autorisation spéciale.

4° Aucune sortie d'un entrepôt privé ne pourra être effectuée sans une autorisation délivrée par l'autorité régionale, sur demande motivée et appuyée d'un permis de port d'armes ou d'une autorisation spéciale d'achat de munitions. Toute arme devra être enregistrée et marquée; l'autorité préposée au contrôle indiquera, en outre, sur le permis de port d'armes l'estampille apposée sur l'arme.

5° Nul ne pourra céder, à titre gratuit ou onéreux, l'arme ou les munitions, dont il est régulièrement détenteur, sans y avoir été autorisé.

Article 9.

Dans les zones de prohibition spécifées à l'article 6, la fabrication et l'ajustage des armes ou munitions seront interdits en dehors des arsenaux installés par l'Administration locale ou, dans les régions placées sous tutelle, en dehors des arsenaux installés par l'Administration locale, sous le contrôle de l'Etat mandataire, dans l'intérêt de la défense du territoire ou pour le maintien de l'ordre public.

La réparation des armes ne pourra être effectuée que dans les arsenaux ou dans les

mis kohaliku walitsuse poolt lubatud seks otstarbeks.

Ühtegi niisugust luba ei pea antama ilma tagatiseta, et käesolewa konwentsiooni nõudmisi peetaks.

Paragrahw 10.

Paragrahw 6. äramärgitud keelupiirkonnas asuw riik, kes on sunnitud ligidalolewa riigi maala sõjariistade ehk sõjamoona sisseweoks tarwitama, kas terwelt ehk osalt, ehk materjaali ja asjade sisseweoks, mis sõjariistade warustuseks mõeldud, saab selleks wolituse palwe peale, et neid sarnase riigi territooriumist läbi wedada.

Ta peab aga, esinedes niisuguse palwega, andma tagatisi, et nimetatud asjad on nõnetawad ta oma walitsuse tarwidusteks, ja ei saa kunagi müüdud, edasi saadetud ehk wälja antud eritarwitusteks ega ka kuidagi wiisi Kõrgete Lepinguosaliste Poolte huwide wastaselt kasutatud.

Iggasugune nende tingimiste rikkumine määratakse järgmiselt:

a) Kui sissewedaja on täiesti suwerään riik, siis peab rikkumise tõendus ette toodama ühe ehk rohkem seks usaldatud esitaja läbi ligiolewast riigist Kõrgete Lepinguosaliste Poolte seast. Peale selle, kui teiste ligiolewate riikide esitajatele on selleşt wajaduse korral teadustatud, awatakse nende poolt ühine faktide läbiwaatamine, ning sissewedajalt riigilt nõutakse tarbekorral seletusi. Kui asja tõsidus peaks nõudma ja kui sissewedaja riigi seletused tunnistatakse mitterahuloldawateks, siis teewad esitajad temale ühiselt tähenduse, et kõik transiitload on tema kohta makswuseta ja kõik ta edaspidised nõudmised jääwad täitmata, kuni ta on uued ja rahuldawad tagatised annud.

Käesolewas paragrahwis ettenähtud tagatiste wormi ja tingimiste üle, lepitakse piiriäärsete Kõrgete Lepinguosaliste Poolte esitajate wahel waremalt kokku. Need esitajad teatawad ükskõikselle, kas ja millal on kompetent wõimude poolt transiitluba antud.

b) Kui sissewedaja riik on asetatud mandaatkorra alla, mis Rahwaste Liidu poolt sisse seatud, siis peab rikkumise tõendus ette toodama ühe Kõrge Lepinguosalise Poole poolt ehk ta enese algatusel hoolekandja riigi poolt. Wiimane siis kuulutab ehk nõuab, selle järele

établissements ayant reçu, à cet effet, une autorisation de l'Administration locale; cette autorisation ne sera accordée que moyennant des garanties assurant l'observation des règles posées par la présente Convention.

Article 10.

Dans les zones de prohibition spécifiées à l'Article 6, l'Etat qui doit emprunter le territoire d'un Etat limitrophe pour l'importation des armes ou munitions, montées ou en pièces détachées, du matériel et des matières destinées à l'armement, sera autorisé sur sa demande à les faire transiter par le territoire de cet Etat.

Toutefois, il devra, à l'appui de sa demande de transit, garantir que lesdits articles sont requis pour les besoins de son propre Gouvernement et qu'ils ne seront à aucun moment ni vendus, ni cédés ou livrés pour un usage privé, ni employés à l'encontre des intérêts des Hautes Parties Contractantes.

Toute infraction devra faire l'objet d'une constatation régulière dans les formes suivantes:

a) Ei l'Etat importateur est pleinement souverain, la constatation de son infraction sera faite par un ou plusieurs des représentants des Hautes Parties Contractantes limitrophes accrédités auprès de lui. Après qu'ils en auront avisé, s'il y a lieu, les représentants des autres Etats limitrophes, tous procéderont en commun à l'examen des faits et, le cas échéant, provoqueront les explications de l'Etat importateur. Si la gravité des faits l'exige et si les explications de l'Etat importateur sont jugées insuffisantes, ils notifieront conjointement à cet Etat que toute autorisation de transit en sa faveur est désormais suspendue et que toute nouvelle demande lui sera refusée jusqu'à ce qu'il ait fourni des garanties nouvelles suffisantes.

Les formes et conditions des garanties prévues au présent article feront l'objet d'une entente préalable entre les représentants des Hautes Parties Contractantes limitrophes. Ces représentants se communiqueront mutuellement, au fur et à mesure de leur émission, les permis de transit délivrés par les autorités compétentes.

b) Si l'Etat importateur est soumis au régime du mandat institué par la Société des Nations, la constatation de l'infraction sera faite par une des Hautes Parties Contractantes ou, sur sa propre initiative, par la Puissance à laquelle le mandat est dévolu; c'est à cette dernière qu'il appartiendra de prononcer ou de réclamer, suivant les cas, la

kuidas on, transiitloa makswusetaks tunnistamist ehk selle keeldu tulewikus.

Juhtumistel, kus rikkumine on tarwilikul wiisil tõendatud, ei anta edaspidi mingisugust transiitluba eksinud riigile wälja ilma Rahwaste Liidu Nõukogu nõusolekuta.

Kui sissewedaja riigi mõnesugused teguwiisid ehk tema sisemine rahutu seisukord peaks ligiolewale konwentsioonile allakirjutanud riigi awalikule korrale hädaohtlikuks saama, siis peab sõjariistade, sõjamoona, materjaali ja warustuseks määratud sissewedu, transiit sissewedajale riigile kõigi ligiolewate riikide poolt ära keelatama, kuni kord on jalule seatud.

## Peatükk IV.

### Järelwalwe merel.

### Paragrahw 11.

Arwesse wõttes igasuguseid wastupidiseid määrusi praegumakswates kokkulepetes ehk nendes, mis wõidaks edaspidi sõlmida, mis peawad igal juhtumisel käesolewa konwentsiooni ettekirjutusi rahuldama, peab suwerään ehk Rahwaste Liidu poolt määratud hoolekandja riik teostama järelwalwet ja politseilist wõimu paragrahw 6. äramärgitud keelupiirkonnas asuwates territoriaalwetes.

### Paragrahw 12.

Keelupiirkondades, kaasa arwatud järelwalwe lahtisel merel, nii nagu see paragrahw 6. ära märgitud, on keelatud kõik sõjariistade ja sõjamoona laadimine, mahalaadimine ja ümberlaadimine pärismaalaste laewadele, mis on wähemad kui 500 tonni.

Pärismaaliseks loetakse iga laew, mis pärismaalase omandus on ehk mis pärismaalase poolt warustatud ja juhitud ehk kui üle poole meeskonnast pärismaalastest koos seisab, kes on pärit India ookeani, Punase mere, Persia lahe ja Omani lahe rannaäärsetelt mailt.

See määrus ei käi praamide ja parkade kohta ega ka laewade kohta, mis rannast üle 5 miili kaugele ei lähe ja mis sellesama riigi, asumaa, protektoraadi ehk mandaadi all olewa maa mitmesuguste sadamate wahel, kus laod on, rannasõitusid teewad.

Ei wõi lubada sõjariistu ega sõjamoona eelmises paragrahwis nimetatud lotjadele ja laewadele laadida ilma territoriaalwõimu iseäralise loata, kuna nende sõjariistade ja sõja-

suspension et, à l'avenir, le refus de toute autorisation de transit.

En cas d'infraction dûment constatée, aucun nouveau permis ne sera accordé à l'Etat contrevenant sans le consentement préalable du Conseil de la Société des Nations.

Dans tous les cas, si les menées ou la situation troublée de l'Etat importateur menaçaient la tranquillité publique de l'un des Etats limitrophes signataires de la présente Convention, l'importation en transit des armes, des munitions, du matériel et des matières destinés à l'armement, sera refusée à l'Etat importateur par tous les Etats limitrophes jusqu'à ce que la tranquillité soit rétablie.

## Chapitre IV.

### Surveillance en mer.

### Article 11.

Sous réserve des dispositions contraires contenues dans les accords spéciaux actuellement en vigueur ou dans ceux qui pourront être ultérieurement conclus et qui devront, en tous cas, satisfaire aux prescriptions de la présente Convention, l'Etat souverain ou la Puissance chargée d'un mandat de la Société des Nations, exerceront la surveillance et la police des eaux territoriales dans les zones de prohibition spécifiées à l'article 6.

### Article 12.

Dans les zones de prohibition, y compris la zone de surveillance en haute mer, telles qu'elles sont spécifiées à l'article 6, toutes opérations d'embarquement, de débarquement et de transbordement d'armes ou de munitions sont interdites aux navires indigènes d'un tonnage inférieur à 500 tonneaux.

A cet égard, sera considéré comme indigène, tout navire appartenant à un indigène, ou armé ou commandé par un indigène, ou dont plus de la moitié de l'équipage sera composée d'indigènes originaires des pays riverains de l'Océan Indien, de la Mer Rouge, du Golfe Persique et du Golfe d'Oman.

Cette disposition n'est applicable ni aux allèges ou chalands, ni aux navires qui, sans s'éloigner de la côte de plus de cinq milles, se livrent exclusivement au cabotage entre les différents ports du même Etat, Colonie, Protectorat ou pays soumis à mandat, où se trouvent des entrepôts.

Toutes cargaisons d'armes ou de munitions, chargées sur les embarcations ou navires visés au paragraphe précédent, devront être l'objet d'une autorisation spéciale de l'autorité territoriale, les armes ou muni-

moona wedu selle konwentsiooni määruste alla käib.

See luba peab sisaldama kõik tarwilikud teated laadungi tõu ja hulga kohta, saaja nime, pealelaadimise ja mahalaadimise kohtade nimetamise.

Peab selle peal weel iseäraldi ära märgitud olema, et luba on wälja antud kokkukõlas selle konwentsiooniga.

Eelseiswad ettekirjutused ei ole makswad:

1. Sõjariistade ja sõjamoona weo kohta, mis sünnib walitsuste arwel, sellel tingimisel, et seda wedu saadaks tarwiline ametnik.

2. Sõjariistade ja sõjamoona pidamise kohta isikute poolt, kellel selleks iseäraldi luba on, kui need sõjariistad on omaniku isiklikeks tarwituseks ja on ükskõikjalikult sõjariistade kaubmise loas ära tähendatud.

Paragrahw 13.

Et takistada lubamata sõjariistade ja sõjamoona wedu mere järelwalwepiirkonnas, mis on ära tähendatud paragrahw 6. ja 3., peab pärismaalistel laewadel, mis on alla 500 tonni ja mis ei tee rannasõitusid ainult sellesama riigi, asumaa, protektoraadi ja mandaadi all olewa maa sadamate wahel, ilma et nad üle wiie miili rannast kaugemale lähekski, ehk mis tulewad ja lähewad mingisugusesse sellesse piirkonda kuuluwasse punkti, laadungi tunnistus ehk muu selleşarnane dokument olema, mis näitab kaupade tõugu ja hulka ja seda kust nad tulewad ja kuhu nad lähewad. See dokument jääb saladusesse, mis on kaitstud selle riigi seaduse läbi, kuhu ta kuulub ja teda ei wõi waadata peale lipu kindlakstegemist, olgu et asjast huwitatud pool sellega nõus on.

Määrused niisuguste dokumentide sisseseadmise kohta ei ole makswad laewade kohta, mis on ainult osalt tekiga kaetud, mille meeskonnas ei ole üle kümne mehe ja mis ainult territoriaalwetes kalu püüawad.

Paragrahw 14.

Luba sõita ühe Kõrge Lepinguosalise Poole lipu all mere järelwalwepiirkonnas, mis on ära tähendatud paragrahwis 6 ja 3, antakse aitions transportées étant soumises aux dispositions de la présente Convention.

Cette autorisation devra contenir toutes les indications nécessaires pour établir la qualité et la quantité des articles de la cargaison, le navire sur lequel celle-ci doit être chargée, le nom du destinataire, le port d'embarquement et celui de destination. Il devra, en outre, être spécifié que l'autorisation a été délivrée conformément aux prescriptions de la présente Convention.

Les prescriptions qui précèdent ne sont pas applicables:

1° Aux transports d'armes ou de munitions effectués pour le compte des Gouvernements, à la condition qu'ils soient convoyés par un fonctionnaire dûment qualifié;

2° Aux armes ou munitions en la possession de personnes munies d'un permis de port d'armes, lorsque ces armes sont destinées à l'usage personnel de leur détenteur et sont indiquées d'une manière précise sur leur permis de port d'armes.

Article 13.

Pour prévenir tout transport irrégulier d'armes ou de munitions dans la zone de surveillance maritime spécifiée à l'article 6 3°, les navires indigènes d'un tonnage inférieur à 500 tonneaux qui ne se livrent pas exclusivement au cabotage entre les différents ports du même Etat, Colonie, Protectorat ou pays soumis à mandat sans s'éloigner de plus de cinq milles de la côte et qui sont en provenance ou à destination d'un point quelconque compris dans cette zone, devront être munis d'un manifeste de cargaison ou d'un document similaire, spécifiant la quantité et la qualité des marchandises qu'ils transportent, leur provenance et leur destination. Cette pièce continuera à être couverte par le secret, qui lui est assuré par la législation de l'Etat auquel le navire ressortit, et ne pourra être examinée lors des opérations de vérification de pavillon, à moins que l'intéressé n'y consente.

Les prescriptions concernant l'établissement de ces documents ne seront pas applicables aux bateaux qui ne sont pas entièrement pontés, qui n'ont pas plus de dix hommes d'équipage et qui se livrent exclusivement à la pêche dans les eaux territoriales.

Article 14.

L'autorisation d'arborer le pavillon d'une des Hautes Parties Contractantes, dans la zone de surveillance maritime spécifiée à l'article 6 3°, ne sera accordée qu'aux bâti-

kult neile pärismaalistele laewadele, mis täidawad ühel hoobil kolme tingimist:

1. Omanikud peawad sinna riiki kuuluma, kelle wärwisid nad tarwitada tahawad.

2. Nad peawad tõeks tegema, et neil on krunt selle ametiwõimu piirkonnas, kelle poole nad palwega pööravad, ehk kautsjoni sisse maksma tagatiseks trahwide jaoks, mis nende peale wõib panna.

3. Tähendatud omanikud, kui ka laewa kapten, peawad tõendusi andma, et neil hea kuulsus on ja nimelt, et neid millalgi ei ole süüdistatud selles konwentsioonis nähtud asjade lubamata weos.

Luba peab iga aasta uuendama. Tema sisaldab tarwilikud teated laewa kohta, laewa nime, kandejõu, teated takelwärgi kohta, peadimensioonid, ülesmärkimise numbri, signaali tähed. Ta kannab kuupäewa, millal ta on wälja antud ja ametniku astet, kes teda wälja andis.

Pärismaalise laewa nimi ja kandejõu suurus peawad sisse lõigatud ja joonistatud olema laewa tagumisele poolele; sadama algtähed, kus ta registreeritud on, ja registreerimise number selle sadama numbrite seerias märgitakse mustade tähtedega purjedele.

### Paragrahw 15.

Pärismaalised laewad, mille kohta 13. paragrahwi wiimase osa määrused laadungi tunnistuse kohta makswad ei ole, saawad territoriaal- ehk konsulaarwõimudelt igal üksikul juhtumisel iseäralised load, mida iga aasta uuendada tuleb ja mis maksmise kaotawad paragrahw 19. ettenähtud tingimistel.

Eraldi loas on üles tähendatud laewa nimi, tema kirjeldus, natsionaliteet, registreerimise sadam, kapteni nimi, omaniku nimi ja wetepiirkond, kuhu laew kuuluma peab.

### Paragrahw 16.

Kõrged Lepinguosalised Pooled lepiwad kokku tarwitama paragrahw 6. ja 3. äramääratud mere järelwalwepiirkonnas järgmisi reegleid:

1. Kui ühe Kõrge Lepinguosalise Poole sõjalaew territoriaalweteft wäljaspool leiab pärismaalise laewa alla 500 tonni, mis ühe Kõrge Lepinguosalise Poole lippu kannab, ja kui selle sõjalaewa ülemal tõsiseid põhjusi on uskuda, et pärismaaline laew ilma õigusteta

ments indigènes qui satisferont à la fois aux trois conditions suivantes:

1° Les propriétaires devront ressortir à la Puissance dont ils demandent à porter les couleurs.

2° Ils seront tenus d'établir qu'ils possèdent des biens-fonds dans la circonscription de l'autorité à qui est adressée leur demande, ou de fournir une caution solvable pour la garantie des amendes qu'ils pourraient encourir.

3° Lesdits propriétaires, ainsi que le capitaine du bâtiment, devront fournir la preuve qu'ils jouissent d'une bonne réputation et, notamment, n'avoir jamais été l'objet d'une condamnation pour transport irrégulier des articles visés dans la présente Convention.

L'autorisation devra être renouvelée chaque année. Elle renfermera les indications nécessaires pour établir l'identité du navire, nom, tonnage, gréement, dimensions principales, numéro d'inscription, lettres signalétiques. Elle portera la date à laquelle elle aura été délivrée et la qualité du fonctionnaire qui l'aura délivrée.

Le nom du bâtiment indigène et l'indication de son tonnage devront être gravés et peints en caractères latins à la poupe; les lettres initiales du port d'attache ainsi que le numéro d'enregistrement dans la série des numéros de ce port seront imprimés en noir sur les voiles.

### Article 15.

Les bateaux indigènes auxquels, aux termes du dernier alinéa de l'article 13, les prescriptions relatives au manifeste de cargaison ne sont pas applicables, recevront, de l'autorité territoriale ou de l'autorité consulaire, suivant les cas, une licence spéciale, renouvelable chaque année et révocable dans les conditions prévues à l'article 19.

La licence spéciale indiquera le nom du bateau, ses caractéristiques, sa nationalité, son port d'attache, le nom du capitaine, celui du propriétaire et les parages dans lesquels le bateau doit naviguer.

### Article 16.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent d'appliquer les règles suivantes dans la zone de surveillance maritime spécifiée à l'article 6 3°:

1° Lorsqu'un bâtiment de guerre appartenant à l'une des Hautes Parties Contractantes rencontre, en dehors des eaux territoriales, un navire indigène de moins de 500 tonneaux arborant le pavillon d'une des Hautes Parties Contractantes, le comman-

seda lippu kannab lubamata sõjaristtade ja laskemoona veoks, siis võib ta laewa natsionaliteedi kindlakstegemise ette võtta, sellega, et ta paberi läbi waatab, mis lipu kandmist õigustab, kuna ta aga teisi dokumentisid mitte ei waata.

2. Selle jaoks võib saata paat uniwormis ohwitseri juhatusel kahtluse all olewale laewale, peale selle kui temale on selles mõttes märki antud. Kinnipeetud laewale saadetud ohwitser peab talitama kõike arwesse võttes ja võimalikult ettewaatlikult; enne kinnipeetud laewalt lahkumist teeb ta protokolli selles wormis ja selles, mis tema maal tarwitusel on. Asjaolusid sisaldawale protokollile märgib kunpäewa ja kirjutab alla ohwitser.

Sellel juhtumisel, kui laewal ei ole ühtegi ohwitseri peale juhataja, võib ülewalawaldatud toimetusi täide saata aukraadi järele wanem alamohwitser.

Kinnipeetud laewa kapten ehk omanik, kui ka tunnistajad kirjutawad protokollile alla; neil on õigus sinna igasuguseid seletusi juurde lisada, mis nad tarwiliku arwawad olewat.

3. Kui võimalik ei ole lipu kandmise õigust selgeks teha ehk kui see dokument ei ole küllalt õiget wormi, siis wiiakse laew piirkonna lähemasse sadamasse, kus selle riigi kompetentne ametiwõim asub, kelle lippu laew kandis, ja antakse ta sellele ametiwõimule üle.

Kui selle riigi kõige lähem kompetentne esitaja, kelle lippu laew kandis, laewa kinniwõtmise kohast nõnda kaugel olewas sadamas asub, et sõjalaew kinniwõetud laewa tähendatud sadamasse saatmiseks oma seisu- ehk walwamise piirkonnast wälja peab minema, siis võib ülalnimetatud määrust mitte silmas pidada. Sellel juhtumisel võib laewa juhtida lähemasse sadamasse, kus ühe teise Kõrge Lepinguosalise Poole kompetentne ametiwõim asub, olgugi mitte sõjalaewa omanik.

Tuleb otsekohe sammusid astuda, et teatada kinniwõtmisest asjast huwitatud riigi kompetentsele esitajale.

Ei või midagi laewa ega meeskonna wastu ette võtta, enne kui riigi esitaja kohale jõuab, dant du bâtiment de guerre, s'il a des raisons fondées de croire que le navire indigène arbore ce pavillon sans en avoir le droit, afin de transporter irrégulièrement des armes ou des munitions, pourra procéder à la vérification de la nationalité dudit navire par l'examen du titre autorisant le port de pavillon, à l'exclusion de tout autre document.

2° A cet effet, un canot, commandé par un officier en uniforme, pourra être envoyé à bord du navire suspect, après qu'on l'aura hélé pour lui donner avis de cette intention. L'officier envoyé à bord du navire arrêté devra procéder avec tous les égards et tous les ménagements possibles; avant de quitter le navire arrêté, il dressera un procès-verbal suivant la forme et dans la langue en usage dans le pays auquel il appartient. Ce procès-verbal, qui constatera les faits, sera daté et signé par l'officier.

Au cas où il n'y aurait pas, à bord du bâtiment de guerre, d'autre officier que le commandant, les opérations ci-dessus prévues pourront être accomplies par le sous-officier le plus élevé en grade.

Le capitaine ou patron du navire arrêté, ainsi que les témoins, seront invités à signer le procès-verbal; ils auront le droit d'y faire ajouter toutes explications qu'ils croiront utiles.

3° Si l'acte d'autorisation d'arborer le pavillon ne peut etre produit ou si ce document n'est pas en bonne et due forme, le navire sera conduit dans le port de la zone le plus rapproché où se trouve une autorité compétente de la Puissance dont le pavillon a été arboré, et déféré à cette autorité.

Si l'autorité compétente la plus proche représentant la Puissance, dont le navire arbore le pavillon, se trouve dans un port situé à une si longue distance du lieu de la saisie que le bâtiment de guerre soit obligé de sortir de son secteur de stationnement ou de patrouille pour escorter jusqu'à ce port le navire saisi, la règle ci-dessus énoncée pourra ne pas être suivie. Dans ce cas, le navire pourra être conduit au port le plus proche où se trouve une autorité compétente représentant l'une des Hautes Parties Contractantes autre que celle à laquelle ressortit le bâtiment de guerre. Des mesures seront immédiatement prises pour aviser de la saisie l'autorité compétente représentant la Puissance intéressée.

Aucune procédure ne sera engagée contre le navire ou son équipage avant l'arrivée du

kelle lippu laew kannab, ehk ilma selle esitaja juhatusteta.

4. Nõndasamuti tuleb talitada paragrahw 3. järele, kui lipu selgekstegemine on sündinud ja paber õige on, kuid sõjalaewa juhataja siiski selle juurde jääb, et pärismaaline laew lubamata sõjariistade ja sõjamoona wedamise mõttes kahtlane on.

Asjast huwitatud Kõrged Lepinguosalised Pooled määratud piirkonnas teatawad Keskbüroole kui ka teistele Lepinguosalistele riikidele territoriaal- ehk konsulaarwõimud ehk erisaadikud, kes selles asjas kompetendid on.

Kahtluse all olew laew wiiakse ka selle rahwuse sõjalaewa juurde, kelle lippu ta kannab, kui see teda oma hoole alla wõtab.

### Paragrahw 17.

Kõrged Lepinguosalised lepiwad kokku teatama Keskbüroole dokumentide wormide ees-kujud, mis nimetatud paragrahwides 12, 13, 14 ja 15, niisamuti ka põhjaliku lubade nimekirja, mis wälja antud selle peatüki määrustega kokkukõlas.

### Paragrahw 18.

Ametiwõim, kelle ette kahtlustatud laew on toodud, peab täielise järeluurimise toime panema oma maa seadustega kokkukõlas ja ühe arreteeriwa sõjalaewa ohwitseri juuresolekul.

Kui on selgeks tehtud järeluurimisel, et lipp on seaduswastaselt üles tõstetud, siis jääb kinnipeetud laew wangistaja hoolde ja need, kes wastutawad on, tuuakse selle maa kohtu ette.

Kui selgub, et lipu tarwitamine kinnipeetud laewa poolt on õige olnud, kuid laew on wedanud seaduswastaselt sõjariistu ja sõjamoona, siis tuuakse wastutawad isikud selle maa kohtu ette, kelle lipu all laew sõitis. Laew ise ja tema laadung jääwad wõimukandja hoolde, kes järeluurimist juhib.

### Paragrahw 19.

Igasugune keeldud wedu ehk weo katse, kui see on seaduslikult kapteni ehk laewaomaniku wastu, kes wolitatud oli lepinguosalise riigi lippu ehk paragrahw 15. olewat luba tarwitama, — kindlaks tehtud, toob enesega wolituse ehk loa wiibimata ärawõtmist.

représentant de la Puissance, dont le navire arborait le pavillon, ou sans instructions de ce représentant.

4° Il pourra être procédé comme il est dit au paragraphe 3° si, la vérification de pavillon opérée, et malgré la production du manifeste, le commandant du bâtiment de guerre persiste à considérer le navire indigène comme suspect de transport irrégulier d'armes ou de munitions.

Les Hautes Parties Contractantes intéressées désigneront dans la zone et feront connaitre au Bureau Central ainsi qu'aux autres Puissances contractantes les autorités territoriales ou consulaires, ou les délégués spéciaux, qui seront compétents dans les cas ci-dessus visés.

Le navire soupçonné peut également être remis à un bâtiment de guerre de la nation dont il a arboré les couleurs, si ce dernier consent à en prendre charge.

### Article 17.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à communiquer au Bureau Central le modèle-type des documents visés aux articles 12, 13, 14 et 15, ainsi qu'une liste détaillée des autorisations accordées suivant les prescriptions du présent Chapitre, au fur et à mesure de leur délivrance.

### Article 18.

L'autorité devant laquelle le navire soupçonné aura été conduit procédera à une enquête complète selon ses lois et règlements nationaux, un officier du bâtiment capteur entendu.

S'il résulte de cette enquête que le pavillon a été illégalement arboré, le navire arrêté restera à la disposition du capteur et les responsables seront déférés aux tribunaux de ce dernier.

S'il est établi que le navire arrêté portait régulièrement son pavillon, mais qu'il se livrait à un transport irrégulier d'armes ou de munitions, les responsables seront déférés aux tribunaux de l'Etat dont le navire portait le pavillon. Le navire lui-même demeurera avec sa cargaison à la garde de l'autorité qui dirige l'enquête.

### Article 19.

Tout transport ou toute tentative de transport irrégulier, qui seront légalement constatés à la charge du capitaine ou du propriétaire d'un navire autorisé à porter le pavillon d'une des Puissances signataires ou ayant obtenu la licence prévue à l'article 15, entraîneront le retrait immédiat de cette autorisation ou de cette licence.

Körged Lepinguosalised Pooled astuwad tarwilikke samme, et nende territoriaalsed wõimud ehk konsulid saadaks Keskbüroole kinnitatud ärakirjad kõigist wolitustest nende lipu tarwitamise üle, nii pea kui sarnased wolitused on antud, niisama ka iga sarnase wolituse ärawõtmise üle. Nad awaldawad nimetatud büroole ka paragrahwis 15 ettenähtud lubade ärakirjad.

Paragrahw 20.

Sõjalaewa juhataja ohwitser, kui ta on wõõrast lippu tarwitawa laewa kinni pidanud, peab igal korral selleşt teada andma oma wanemale, ära näidates põhjused, mille najal ta talitas.

Wäljawõte selleşt teadaandest ühes ärakirjaga protokollişt, mis ohwitseri, ohwitseri kohustetäitja ehk alamohwitseri poolt, kes kinnipeetud laewale saadetud, kokku seatud, peab saadetama, nii ruttu kui wõimalik Keskbüroole ja samal ajal walitsusele, kelle lippu kinnipeetud laew tarwitas.

Paragrahw 21.

Kui wõimukandja, kellele järeluurimine usaldatud, leiab, et laewa kinnipidamine ehk tema peale pandud määrused ei ole mitte õigesti olnud, siis kinnitab ta kohase tasu määra. Kui arreteerija ohwitser, ehk wõimud, kellele ta allub, ei lepi selle otsusega tasu määramise asjus, siis antakse waieluse all olew asi wahekohtu, mis seisab koos ühest wahekohtunikust walitsuse poolt, kelle lippu laew tarwitas, ühest — määratud arreteerija ohwitseri walitsuse poolt ja ühest — walitud nende kahe määratud kohtuniku poolt wahemeheks. Need kaks wahekohtunikku walitakse, kui wõimalik, diplomaatliste konsulite ehk Körgete Lepinguosaliste Poolte kohtuasjanduse ametnikkude hulgast.

Need määramised peab tehtama wõimalikult wiibimata ja asumaade päriselanikke, kes Körgete Lepinguosaliste Poolte teenistuses, ei pea minoil tingimisel määratama.

Iga lubatud kahjutasu peab isikule kuue kuu jooksul maksetama otsuse päewast arwates.

Selleşt otsuseşt teatatakse Keskbüroole ja Rahwaste Liidu Peasekretäärile.

**Peatükk V.**

**Üldised määrused.**

Paragrahw 22.

Körged Lepinguosalised Pooled, kes wõimu teostawad paragrahw 6. äramärgitud keelu-

Les Hautes Parties Contractantes prendront les mesures nécessaires pour que leurs autorités territoriales ou leurs consuls envoient au Bureau central des copies certifiées de toute autorisation d'arborer leur pavillon dès qu'elle aura été accordée, ainsi que l'avis du retrait, dont ces autorisations auraient été l'objet. Elles s'engagent également à communiquer audit Bureau des copies des licences prévues à l'article 15.

Article 20.

Le commandant d'un bâtiment de guerre qui aurait arrêté un navire battant pavillon étranger doit, dans tous les cas, faire un rapport à son Gouvernement en indiquant les motifs qui l'ont fait agir.

Un extrait de ce rapport, ainsi qu'une copie du procès-verbal dressé par l'officier ou le sous-officier envoyé à bord du navire arrêté, seront, le plus tôt possible, expédiés au Bureau Central en même temps qu'au Gouvernement dont le navire arraisonné arborait le pavillon.

Article 21.

Si l'autorité chargée de l'enquête conclut à l'irrégularité de l'arrêt et du déroutement ou des mesures imposées au navire arrêté, elle fixera le chiffre des indemnités dues. Si l'officier capteur ou les autorités auxquelles il ressortit, contestent les conclusions de l'enquête ou le montant de l'indemnité fixée, cette contestation sera soumise à un Tribunal arbitral, composé d'un arbitre désigné par le Gouvernement dont le navire portait le pavillon, d'un arbitre désigné par le Gouvernement auquel ressortit l'officier capteur et d'un surarbitre choisi par les deux arbitres ainsi désignés. Les deux arbitres seront choisis, autant que possible, parmi les fonctionnaires diplomatiques, consulaires ou judiciaires des Hautes Parties Contractantes. Ces désignations devront être faites dans le plus court délai possible et ne devront jamais porter sur des indigènes rétribués par les Hautes Parties Contractantes. Toute indemnité accordée sera versée à l'intéressé dans le délai maximum de six mois à dater de la décision.

La décision sera transmise au Bureau Central et au Secrétaire général de la Société de Nations.

**Chapitre V.**

Dispositions générales.

Article 22.

Les Hautes Parties Contractantes exercant leur autorité sur les territoires situés

piirkonnas asuwates maades, kohustuwad abinõusid tarwitama — sel määral, kui kellegi huwid seda nõuawad — et praegust lepingut maksma panna, iseäranis seal sisaldawate määruste wastu eksimiste allasurumiseks.

Nende abinõude üle teadustawad nemad Keskbüroole ja Rahwaste Liidu Peasekretäärile, kellele nad kompetent wõimud ära märgiwad, kes eelseiswates paragrahwides on ära tähendatud.

Paragrahw 23.

Kõrged Lepinguosalised teewad kõik, et sellele lepingule teiste riikide, kes Rahwaste Liidu liikmed on, liitumist kaasa tuua.

Liitumine antakse diplomaatilisel teel Prantsuse Wabariigi Walitsusele teada ja tema läbi kõigile allakirjutajatele ehk liitunud riikidele. Liitumine hakkab sest päewast maksma, kui niisugune teadaanne on Prantsuse Walitsusele tehtud.

Paragrahw 24.

Kõrged Lepinguosalised Pooled on nõus, et kui peaks nende wahel mingisugune waidlus tekkima, mis selle lepingu maksmapanemisega ühenduses on ja isekeskis läbi rääkides selle üle kokkuleppele ei jõua, seda waidluse all olewat küsimust wahekohtu kätte andma Rahwaste Liidu põhikirja määruste järele.

Paragrahw 25.

Kõik endised rahwuswaheliste lepingute määrused, milledel ühendus on asjadega, milledega praeguses lepingus tegemist tehakse, loetakse maksmasetaks sel määral, kui nemad seowad riikisid, kes praeguse lepingu osalised on.

Paragrahw 26.

Praegune leping ratifitseeritakse niipea kui wõimalik.

Iga riik teadustab oma ratifitseerimisest Prantsuse Walitsusele, kes siis sellest igale teisele allakirjutajale riigile teatab.

Ratifitseerimised jääwad Prantsuse Walitsuse arhiiwi alalhoidmiseks.

Praegune leping hakkab igaühe allakirjutaja riigi kohta maksma sest kuupäewast, kui tema ratifitseerimine alalhoidmiseks antakse

dans les zones de prohibition spécifiées à l'article 6, s'engagent à prendre, chacune en ce qui la concerne, les mesures propres à assurer l'application de la présente Convention et, notamment, la poursuite et la répression des contraventions aux prescriptions qui y sont contenues.

Elles feront connaître ces mesures au Bureau Central et au Secrétaire général de la Société des Nations, auxquels elles indiqueront les autorités compétentes visées aux articles précédents.

Article 23.

Les Hautes Parties Contractantes feront tous leurs efforts pour amener les autres Etats, Membres de la Société des Nations, à adhérer à la présente Convention.

Cette adhésion sera signifiée, par la voie diplomatique, au Gouvernement de la République française et par celui-ci à tous les Etats signataires ou adhérents. Elle portera effet à dater du jour de la signification au Gouvernement français.

Article 24.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que, s'il venait à s'élever entre elles un différend quelconque touchant l'application de la présente Convention et ne pouvant être réglé par voie de négociation, ce différend devra être soumis à un Tribunal d'arbitrage, conformément aux dispositions du Pacte de la Société des Nations.

Article 25.

Toutes les dispositions des Conventions internationales d'ordre général antérieures, concernant les matières faisant l'objet de la présente Convention, seront considérées comme abrogées, en tant qu'elles lient entre elles les Puissances qui sont Parties à la présente Convention.

Article 26.

La présente Convention sera ratifiée le plus tôt possible.

Chaque Puissance adressera sa ratification au Gouvernement français, par les soins duquel il en sera donné avis à toutes les autres Puissances signataires.

Les ratifications resteront déposées dans les archives du Gouvernement français.

La présente Convention entrera en vigueur, pour chaque Puissance signataire, à dater du dépôt de sa ratification et, dès ce

ja selleſt filmapilguſt on ſee riik teiste riikidega ſeotud, kes oma ratifitſeerimiſe juba alalhoidmiſeks annud.

Praeguſe lepingu maksmahakkamiſe puhul saadab Prantſuſe Walitſus ühe kinnitatud ärakirja neile riikidele, kes rahulepingu põhjal ette wõtnud seda makswaks pidada ja tähele panna ja pannakſe selle tõttu samaſse seiſukorda kui teiſed Lepinguoſaliſed. Nende riikide nimed antakſe liitunud riikidele teada.

Mille kindlustuſeks eelnimetatud täiswolinikud käesolewale konwentſioonile alla on kirjutanud.

Tehtud Pariiſis kümnendal septembrikuu päewal, ükſtuhat ühekſasada ühekſateiſtkümnendamal aastal, ühesainſamas eksemplaaris, mis Prantſuſe Wabariigi Walitſuſe arhiiwis deponeeritud ja milleſt igale allakirjutawale riigile autentiline ärakiri saadetakſe.

moment, cette Puissance sera liée vis-à-vis des autres Puissances ayant déjà procédé au dépôt de leurs ratifications..

Dès la mise en vigueur de la présente Convention, le Gouvernement français adressera une copie certifiée de celle-ci aux Puissances qui, en vertu des Traités de paix, se sont engagées à reconnaître et agréer ladite Convention et sont, de ce chef, assimilées aux Parties contractantes, et dont le nom sera notifié aux Etats adhérents.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

Fait à Paris, le dix septembre mil neuf cent dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les Archives du Gouvernement de la République française et dont les expéditions authentiques seront remises à chacune des Puissances signataires.

(L. S.) **Frank L. Polk.**
(L. S.) **Henry White.**
(L. S.) **Tasker H. Bliss.**
(L. S.) **Hymans.**
(L. S.) **J. van den Heuvel.**
(L. S.) **E. Vandervelde.**
(L. S.) **Ismail Montes.**
(L. S.) **Arthur James Balfour.**
(L. S.)
(L. S.) **Milner.**
(L. S.) **Geo. N. Barnes.**
(L. S.) **A. E. Kemp.**
(L. S.) **G. F. Pearce.**
(L. S.) **Milner.**
(L. S.) **Thomas Mackenzie.**
(L. S.) **Sinha of Raipur.**
(L. S.) **J. R. Loutsengtsiang.**
(L. S.) **Chengting Thomas Wang.**
(L. S.) **Antonio S. de Bustamante.**
(L. S.) **E. Dorn y de Alsua.**
(L. S.) **G. Clemenceau.**
(L. S.) **S. Pichon.**
(L. S.) **L. L. Klotz.**
(L. S.) **André Tardieu.**
(L. S.) **Jules Cambon.**
(L. S.) **N. Politis.**
(L. S.) **A. Romanos.**
(L. S.) **M. Rustem Haidar.**
(L. S.) **Abdul Hadi Aouni.**
(L. S.) **Tom. Tittoni.**
(L. S.) **Vittorio Scialoja.**
(L. S.) **Maggiorino Ferraris.**
(L. S.) **Guglielmo Marconi.**
(L. S.) **S. Chinda.**
(L. S.) **K. Matsui.**
(L. S.) **H. Ijuin.**
(L. S.) **Salvador Chamorro.**

(L. S.) **Antonio Burgos.**
(L. S.) **I. J. Paderewski.**
(L. S.) **Roman Dmowski.**
(L. S.) **Affonso Costa.**
(L. S.) **Augusto Soares.**
(L. S.) **N. Misu.**
(L. S.) **Alex. Vaida Voevod.**
(L. S.)
(L. S.)
(L. S.) **Dr. Yvan Zolger.**
(L. S.) **Charoon.**
(L. S.) **Traidos Prabandhu.**
(L. S.) **D. Karel Kramar.**
(L. S.) **Dr. Eduard Benes.**

**Protokoll.**

Sellel kuupäewal käesolewat konwentsiooni sõjariistadega ja sõjamoonaga kaubelemise üle alla kirjutades, seletawad allakirjutajad oma walitsuste nimel, et nad seda wastuseiswaks Kõrgete Lepinguosaliste Poolte tahtmisele ja selle konwentsiooni mõttele peawad, kui keegi Lepinguosalistest Poolest selle konwentsiooni jõustseastumist oodates mingisuguse sammu astuks, mis selle konwentsiooni määrustega kokku ei käi.

Tehtud ühesainsamas eksemplaaris Saint-Germain-en-Laye's kümnendal septembril ükstuhat ühekssadat ühekssateistkümnendal aastal.

**PROTOCOLE.**

Au moment de signer la Convention en date de ce jour sur le commerce des armes et des munitions, les plénipotentiaires soussignés déclarent, au nom de leurs Gouvernements respectifs, qu'ils considéreraient comme contraire à l'intention des Hautes Parties Contractantes et à l'esprit de cette Convention que, en attendant l'entrée en vigueur de ladite Convention, une Partie Contractante prît quelque mesure qui serait en contradiction avec les stipulations de cette Convention.

Fait en un seul exemplaire à Saint-Germain-en-Laye, le dix septembre mil neuf cent dix-neuf.

**Frank L. Polk.**
**Henry White.**
**Tasker H. Bliss.**
**Hymans.**
**J. van den Heuvel.**
**E. Vandervelde.**
**Ismail Montes.**
**Arthur James Balfour.**
**Milner.**
**Geo. N. Barnes.**
**A. E. Kemp.**
**G. F. Pearce.**
**Milner.**
**Thos. Mackenzie.**
**Sinha of Raipur.**
**J. R. Loutsengtsiang.**
**Chengting Thomas Wang.**
**Antonio S. de Bustamante.**
**E. Dorn y de Alsua.**
**G. Clemenceau.**
**S. Pichon.**
**L. L. Klotz.**
**André Tardieu.**
**Jules Cambon.**

N. Politis.
A. Romanos.
M. Rustem Haidar.
Abdul Hadi Aouni.
Tom. Tittoni.
Vittorio Scialoja.
Maggiorino Ferraris.
Guglielmo Marconi.
S. Chinda.
K. Matsui.
H. Ijuin.
Salvador Chamorro.
Antonio Burgos.
I. J. Paderewski.
Roman Dmowski.
Affonso Costa.
Augusto Soares.
N. Misu.
Alex. Vaida Voevod.
Dr. Yvan Zolger.
Charoon.
Traidos Prabandhu.
D. Karel Kramar.
Dr. Eduard Benes.

Nr. 71. Riigikogu poolt 7. märtsil 1923 a. wastuwõetud

**Seadus Eesti, Läti ja Leedu wahelise lepingu kinnitamise kohta mõne rahwuswahelise eraõiguse küsimuse korraldamiseks. *)**

§ 1. Eesti, Läti ja Leedu waheline leping mõne rahwuswahelise eraõiguse küsimuse korraldamiseks, mille algkiri nimetatud kolme riigi wolinikkude poolt Riias, kaheteistkümnendal juulil ükstuhat ühekssada kakskümmendüks alla kirjutatud, tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Leping awaldatakse alljärgnewalt ühes selle seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär J. Bergman.

---

**Konwentsioon rahwuswahelise eraõiguse mõne küsimuse kohta.**

Eesti Wabariik, esitatud wälisministri is. Anton Piip'i kaudu ühelt poolt, ning Läti Wabariik, esitatud ministrite nõukogu esimehe is. Siegfried Meierowics'i kaudu teiselt poolt ja Leedu Wabariik, esitatud wälisministri dr. Joosep Purykis'i kaudu — otsustasid mõne rahwuswahelise eraõiguse küsimuse reguleerimiseks järgmist konwentsiooni teha:

1.

Küsimustes, mis puutuwad kohtulikkude ja mittekohtulikkude aktide kättetoimetamisesse, kohtulikkude ülesannete täitmisesse, wäljamaalaste-nõudjate poolt kohtukulude ja kostjate kahjutasu kindlustamisesse, waesuse õigusesse ja isiklikku kinnipidamisesse kodanlistes ja kaubanduslistes asjades, kohustawad lepinguosalised riigid talitama sellekohase Haagi konwentsiooni järele 17. juulist 1905, muudatustega ja täiendustega, mis järgnewates artiklites ette toodud:

2.

Pooled kohustuwad:

a) Õigustada iga lepinguosalise riigi wastawaid wõimusid otsekohesseks läbikäimiseks asjades, mis on ette nähtud nimetatud konwentsiooni 1 ja 9 artiklis. Nende wõi-

**Convention concernant le reglement de certaines questions de droit international privé.**

La République d'Esthonie, représentée par le Ministre des Affaires Etrangères M. Antoine Piip d'une part, et la République de Lettonie, représentée par le Président du Conseil. M. Siegfried Meierovics d'autre part et la République de Lithuanie, représentée par le Ministre des affaires Etrangères, Mr. le Dr. Joseph Puryckis, ont décidé, pour régulariser quelque questions de droit international privé, de conclure la convention suivante:

1.

Dans les questions de remise d'actes judiciaires et extra-judiciaires, d'exécution de missions judiciaires, de cautionnement par les plaignants étragers des frais judiciaires et des dommages intérêts, de droit d'indigence et de détention personnelle pour des faits d'ordre civil et commercial, les Etats contractants s'obligent à agir conformément à la convention de la Haye sur cette matière en date du 17 juillet 1905, avec les modifications et les compléments contenus dans les articles suivants.

2.

Les Parties s'engagent:

a) à conférer aux autorités compétentes de chacun des Etats contractants le droit d'entrer directement en relations entre elles pour les affaires mentionnées dans les ar-

*) „Riigi Teataja" nr. 60, 1923 a.

mude nimekiri, kes on õigustatud otsekohesseks läbikäimiseks sarnastes asjades, teatatakse iga lepinguosalise riigi poolt teisele ühel ajal lepingu ratifikatsiooniga ja antakse awalikult teada. Seda nimekirja wõib päraspoole täiendada ja muuta tingimisel, et teisele poolele selleşt kuu aega ette teatatakse, ja et need muudatused awaldatakse.

b) Wastastikku wabastada oma wõimusid, kellel õigus on otsekohesseks läbikäimiseks, kohustuseşt kinnitada tõlkeid, mis on nimetatud konwentsiooni 3 ja 10 artiklis ette nähtud.

c) Artikkel 17 täienduseks wastastikku wabastada endi kodanikke kohustuseşt kindlustada kostjate kahjutasu ja kohtukulusid äraripumata nende elukohaşt.

d) Huwitatud pooltele õigus anda, peale diplomaatilise korra, mis konwentsiooni 18 artiklis ette nähtud, otsekohe paluda kohtuotsuse täidewiimist selles artiklis tähendatud küsimuses.

3.

Konwentsiooni lõpumäärusi (art. 25—29) tarwituşele ei wõeta.

4.

Käesolew leping peab wõimalikult lähemal ajal ratifitseeritama ja jõusse astuma päraşt ratifikatsiooni.

5.

Selle konwentsiooni kestwus ei ole piiratud. Iga lepinguosalisel riigil on õigus ennaşt selleşt konwentsioonişt lahti ütelda, selleşt kuus kuud ette teatades.

Mille tõenduseks käesolewale konwentsioonile, kolmes eksemplaaris, alla kirjutati Riias, kaheteistkümnendal juulil tuhat ühekssada kakskümmendüks.

ticles 1 et 9 de la dite convention. La liste des autorités pouvant entrer en relations directes pour des affaires de ce genre est communiquée par chacun des Etats contractants à l'autre en même temps que les lettres de ratification de la convention et doit être publiée. La liste peut être complétée et modifiée ultérieurement à condition que l'autre Partie en ait été avisée un mois à l'avance et que ces modifications soient publiées.

b) à affranchir réciproquement leurs autorités qui ont le droit de communiquer directement de l'obligation de légaliser les traductions prévues dans les articles 3 et 10 de la dite convention.

c) En complément à l'article 17 à affranchir réciproquement leurs ressortissants de la nécissité de garantir les frais et dommagesintérêts et les frais judiciaires, indépendamment du lieu de leur résidence.

d) à accorder aux intéressés le droit, à côté de l'ordre diplomatique, prévu par l'article 18 de la convention, de demander directement l'exécution du jugement dans la question indiquée dans cet article.

3.

Les dispositions conclusives de la convention (article 25—29) n'ont pas d'application.

4.

La présente Convention doit être ratifiée dans le plus bref délai possible et entrer en vigueur après la ratification.

5.

La durée de cette Convention n'est pas limitée. Chaque pays contractant a le droit de se retirer de cette Convention moyennant un avis donné 6 mois à l'avance.

En foi de quoi la présente Convention a été signée à Riga le douze juillet mil neuf cent vingt-un en trois exemplaires.

(sign.) Ant. Piip.
(sign.) Z. A. Meierovics.
(sign.) Dr. J. Puryckis.

Nr. 76. Riigikogu poolt 5. juulil 1923 a. wastuwõetud

**Rahwasteliidu põhikirja artiklite 4, 6, 12, 13, 15, 16 ja 26 muutmiste protokollide kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Rahwasteliidu põhikirja artiklite 4, 6, 12, 13, 15, 16 ja 26 muutmise kohta käiwad protokollid, tehtud Genfis oktoobrikuu 5. päewal 1921 aastal ühes eksemplaaris, mis deponeeritud Rahwasteliidu alalise sekretariaadi arhiiwis, tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks). Protokollid prantsuskeelses tekstis ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. Käesolew seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees K. Wirma.
Sekretäär T. Kalbus.

---

**Põhikirja artikkel 4 muutmise kohta käiw Protokoll.**

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 5. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 4 kohta muudatuse teeb.

„Järgmine järk mahutatakse artikkel 4-da teise ja kolmanda järkude wahele:

„Täiskogu määrab kindlaks 2/3 hääleenamusega mittealaliste Nõukogu liigete walimiste kohta käiwad reeglid ja iseäranis need, mis puutuwad wolituste kestwuse ja uuesti walimise õiguse tingimiste kohta."

Allakirjutajad, tarwilisel wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

---

*) „Riigi Teataja" nr. 96, 1923 a.

## PROTOCOLE

**Relatif à un amendement à l'article 4 du Pacte.**

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 5 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 4 du Pacte.

„L'alinéa suivant sera inséré entre le deuxième et le troisième alinéa de l'article 4:

„L'Assemblée fixe, à la majorité des deux tiers, les règles concernant les élections des Membres non permanents du Conseil, et en particulier, celles concernant la durée de leur mandat et les conditions de rééligibilité".

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat uhekſaſada kakskümmendüks, üheſ ainſamas ekſemplaaris, mille prantſuſ- ja ingliskeelſed tekſtid ühewõrra makſwad on ja mis deponeeritakſe Rahwaste Liidu ſekretariaadi arhiiwis.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teiſe Täiskogu Preſident: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peaſekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).
**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

Tingimiſel, et päraſt ſeadusandliſel teel heaks kiidetakſe:

**Francisco Jose Urrutia**
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Manuel M. de Peralta**
(Costa Rica).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).
**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).
**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).
**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).
**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).
**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).
**Prints Aria-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).
**Olszowski**
(Poola — Pologne).

## Põhikirja artikkel 6 muutmiſe kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekſtſellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatuſel ja Peaſekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasiſtumiſel, wõttis wastu 5. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmiſe reſolutſiooni, mis põhikirja artikkel 6 muudab.

## PROTOCOLE
### Relatif à un amendement à l'article 6 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 5 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 6 du Pacte.

„Et põhikirja artikkel 6 wiimase paragrahwi asemele asetatakse järgmine paragrahw:

„Liidu kulud kantakse Liidu liigete poolt selles wahekorras, kuidas Täiskogu otsustab."

Allakirjutajad, tarwilisel wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssajada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsuse- ja inglisekeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

„Que le dernier paragraphe de l'article 6 du Pacte soit remplacé par le paragraphe suivant:

„Les dépenses de la Société seront supportées par les Membres de la Société, dans la proportion décidée par l'Assemblée."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, tu nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:

**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:

**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).
**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).
**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).
**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).
**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).
**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).
**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).

**Prints Arfa-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).
**Olszowski**
(Poola — Pologne).
**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 12 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jontheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwäärilise Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu oma 4. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 12 muudab.

„Artikkel 12 redigeeritakse järgmiselt:

„Kõik Liidu liikmed lepiwad kokku, et kui nende wahel tüliküsimus peaks tekkima, mis lõheni wõiks wiia, et nemad siis walmis on seda asja arutada andma, olgu wahekohtu protseduurile ehk juriidilisele õiendamisele, olgu Nõukogu uurimisele.

Nad lepiwad weel kokku, et nad milgil juhtumisel ei wõta sõjariistu tarwitusele enne kolme kuud peale wahekohtu wõi juriidilise otsuse tegemist ehk Nõukogu raporti äraandmist.

Kõigil selle artikli poolt ettenähtud juhtumistel peab kohtuotsus õige aja jooksul tehtama ja Nõukogu raport kuue kuu jooksul kokku seatama, arwates sellest päewast, millal tüliasja arutama hakati."

Allakirjutajad, tarwilisel wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsa-

## PROTOCOLE
### Relatif à un amendement à l'article 12 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 12 du Pacte.

„L'article 12 sera rédigé comme suit:

Article 12.

„Tous les Membres de la Société conviennent que, s'il s'élève entre eux un différend susceptible d'entrainer une rupture, ils le soumettront, soit à la procédure de l'arbitrage ou à un règlement judiciaire, soit à l'examen du Conseil. Ils conviennent encore qu'en aucun cas ils ne doivent recourir à la guerre avant l'expiration d'un délai de trois mois après la décision arbitrale ou judiciaire, ou le rapport du Conseil.

„Dans tous les cas prévus par cet article, la décision doit être rendue dans un délai raisonnable, et le rapport du Conseil doit être établi dans les six mois à dater du jour où il aura été saisi du différend."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont

mas eksemplaaris, mille prantsus- ja inglis-keelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**
Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).
Tingimisel, et päraſt seadusandlisel teel heaks kiidetakse:
**Francisco Jose Urrutia**
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).
**Imperiali**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 13 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwäärilise Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 4. oktoobri 1921 aasta koosoleku järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 13 muudab.

„Liidu liikmed lepiwad kokku, et kui nende wahel tülikũsimus tekib, mida küll nende arwamise järele wahekohtu ehk kohtu läbi likwideerida wõib, ja kui seda tüliasja ei wõi küllalt rahuloldawalt õiendada diplomaatilisel teel, siis tuleb küsimus täielikult wahekohtulikule wõi kohtulikule lahendamisele anda.

Küsimuste hulgast, mis wõib peaasjalikult wahekohtu wõi kohtu poolt lahendada, tunnustatakse lahkumineku, waadates — lepingute rahwuswahelise õiguse seletuse ja iga fakti tõelikkuse, mis kindlakstegemise korral rahwuswahelise kohustuse lõpetamist tähendaks, ning kahjutasu ulatuse wõi iseloomu kohta, milleks sarnane lõhe kohustab.

Asi antakse arutamiseks rahwuswahelisele alalisele kohtukojale ehk igale kohtuwõimule wõi kohtule, mis poolte

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 13 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 13 du Pacte.

„Les Membres de la Société conviennent que s'il s'élève entre eux un différend susceptible, à leur avis, d'une solution arbitrale ou judiciaire, et si ce différend ne peut se régler de façon satisfaisante par la voie diplomatique, la question sera soumise intégralement à un règlement arbitral ou judiciaire.

„Parmi ceux qui sont généralement susceptibles d'une solution arbitrale ou judiciaire, on déclare tels les différends relatifs à l'interprétation d'un traité, à tout point de droit international, à la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la rupture d'un engagement international, ou à l'étendue, ou à la nature de la réparation due pour une telle rupture.

„La cause sera soumise à la Cour permanente de Justice internationale, ou à toule juridiction ou cour désignée

wõi nende endistes konwentsioonides ette nähtud on.

Liidu liikmed kohustuwad bona fide täitma tehtud kohtuotsusi ja mitte sõjariistu tarwitusele wõtma ühegi Liidu liikme wastu, kes otsuse alla ennast painutab. Kohtuotsuse mittetäitmise korral paneb Nõukogu ette abinõud, mis kindlustatsid selle täitmist."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

par les parties ou prévue dans leurs conventions antérieures.

„Les Membres de la Société s'engagent à exécuter de bonne foi les sentences rendues, et à ne pas recourir à la guerre contre tout Membre de la Société qui s'y conformera. Faute d'exécution de la sentence, le Conseil propose les mesures qui doivent en assurer l'effet."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).

**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

Tingimisel, et päraft seadusandlisel teel heaks kiidetakse:

**Francisco Jose Urrutia**

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Manuel M. de Peralta**
(Costa Rica).

**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).

**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).

**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).

**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).

**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).
**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).
**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).
**Prints Arfa-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).
**Olszowski**
(Poola — Pologne).
**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 15 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 4. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 15 muudab.

„Artikkel 15 esimene paragrahw redigeeritakse järgmiselt:

> „Kui Liidu liigete wahel tüliküsimus peaks tekkima, mis lõhet wõiks sünnitada, ja juhtumisel kui see tüliküsimus ei saa mitte wahekohtule ehk juriidiliseks lahendamiseks antud, mis ette nähtud 13-da artiklis, Liidu liikmed lepiwad kokku seda asja Nõukogule ette kandma. Selle teostamiseks jatkub, kui üks neist peasekretäärile tüliasjast teatab, kes siis teeb kõik korralduse asja uurimiseks ja täielikuks läbiwaatamiseks."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsa-

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 15 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 15 du Pacte.

„Le premier alinéa de l'article 15 sera rédigé comme suit:

> „S'il s'élève entre les Membres de la Société un différend susceptible d'entraîner une rupture et si ce différend n'est pas soumis à la procédure de l'arbitrage ou à un règlement judiciaire prévu à l'article 13, les Membres de la Société conviennent de le porter devant le Conseil. A cet effet, il suffit que l'un d'eux avise de ce différend le Secrétaire général, qui prend toutes dispositions en vue d'une enquête et d'un examen complet."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont

mas eksemplaaris, mille prantsus- ja inglis-keelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiivis.

les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**
Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).
Tingimisel, et päraft seadusandlisel teel heaks kiidetakse:
**Francisco Jose Urrutia**
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Manuel M. de Peralta**
(Costa Rica).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).
**Imperiali**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 16 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwäärilise Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 4. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 16 muudab.

„Artikkel 16 esimese paragrahwi wiimane osa redigeeritakse järgmiselt:

„Wiimased kohustuwad otsekohe temaga kõiki kaubandusliisi ja rahaasjandusliisi suhteid lõpetama, oma maa-alal asuwate isikute ja põhikirja murdja riigi maa-ala isikute wahel kõiki wahekordi ära keelama ning kõiki raha-asjandusliisi, kaubandusliisi ja isikliisi ühendusi katkestama isikute wahel, kes asuwad selle riigi maa-alal ja iga teise riigi maa-alal, olgu see Liidu liige wõi mitte."

Allakirjutajad, tarwilisel wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 16 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 16 du Pacte.

„La dernière partie du premier alinéa de l'article 16 du Pacte sera rédigé comme suit:

„Ceux-ci s'engagent à rompre immédiatement avec lui toutes relations commerciales ou financières, à interdire tous rapports entre les personnes résidant sur leur territoire et celles résidant sur le territoire de l'Etat en rupture de pacte et à faire cesser toutes communications financières, commerciales ou personnelles entre les personnes résidant sur le territoire de cet Etat et celles résidant sur le territoire de tout autre Etat membre ou non de la Société."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la

allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui võimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).

**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).

**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).

**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie),

**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).

**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).

**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas)

**Prints Arfa-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).

**Olszowski**
(Poola — Pologne).

## Põhikirja artikkel 16 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwäärilise Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 4. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 16 muudab.

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 16 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 16 du Pacte.

„Artikkel 16 teine paragrahw redigeeritakse järgmiselt:

„Nõukogu hooleks on seisukohta wõtta, kas on tegemist põhikirja muutmisega wõi mitte. Selle küsimuse arutamise jooksul Nõukogus ei wõi arwesse wõtta nende liigete hääli, keda süüdistatakse sõja alustamises ja kelle wastu sõda on alustatud."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

„Le second alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

„Il appartient au Conseil d'émettre un avis sur le point de savoir s'il y a ou non rupture du Pacte. Au cours des délibérations du Conseil sur cette question, il ne sera pas tenu compte du vote des Membres accusés d'avoir eu recours à la guerre et des Membres contre qui cette guerre est entreprise."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).

**Imperiali**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).

**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 16 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Eksitsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 4. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 16 muudab.

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 16 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 16 du Pacte.

„Artikkel 16 kolmas paragrahw redigeeritakse järgmiselt:

„Nõukogu peab kõigile Liidu liigetele teada andma, mis ajal ta soowitab käsile wõtta majanduslised surweabinõud, mis käesolewas artiklis ette nähtud."

Allakirjutajad, tarwilisel wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, kedanemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

Le troisième alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

„Le Conseil doit notifier à tous les Membres de la Société la date à laquelle il recommande d'appliquer les mesures de pression économique visées au présent article."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).

**Imperiali**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).

**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 16 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 16 muudab.

„Artikkel 16 neljas paragrahw redigeeritakse järgmiselt:

„Igatahes, kui Nõukogu teatawate

## PROTOCOLE
### Relatif à un amendement à l'article 16 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 4 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 16 du Pacte.

„Le quatrième alinéa de l'article 16 sera rédigé comme suit:

„Toutefois, si le Conseil jugeait que,

liigete jaoks mõnede abinõude pikendamist kindla aja peale tarwiliseks peab, et wõimaldada paremat tagajärgede saawutamist abinõude kaudu, mis eelseiswas paragrahwis ette nähtud ehk jälle selleks, et wähendada miinimumini sel puhul tekkiwaid kaotusi ja takistusi, siis on tal õigus seda pikendamist otsustada."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsuse ja inglisekeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

pour certains Membres, l'ajournement, pour une période déterminée, d'une quelconque de ces mesures, dût permettre de mieux atteindre l'objet visé par les mesures mentionnées dans le paragraphe précédent, ou fût nécessaire pour réduire au minimum les pertes et les inconvénients qu'elles pourraient leur causer, il aurait le droit de décider cet ajournement."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**
Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**
**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Imperiali**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).
**Charoon**
(Siiam — Siam).

## Põhikirja artikkel 26 muutmise kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 3. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 26 muudab.

## PROTOCOLE
## Relatif à un amendement à l'article 26 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 3 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 26 du Pacte.

„Põhikirja artikkel 26 esimene paragrahw wahetatakse järgmise tekstiga:

„Käesolewa põhikirja muutmised, mille tekst otsustatakse Täiskogu poolt kolme neljandiku häälteenamusega, kusjuures selles arwus peawad figureerima kõikide koosolekul wiibiwate Nõukogu liigete hääled, astuwad jõusse peale nende ratifitseerimist Liidu liigete poolt, kelle esitajad moodustasid Nõukogu haäletamise ajal, ja nende liigete enamusest, kelle esitajad moodustawad Täiskogu."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsuse- ja inglisekeelsed tekstid ühewõrra maksswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

„Le premier alinéa de l'article 26 du Pacte sera remplacé par le texte suivant:

„Les Amendements au présent Pacte dont le texte aura été voté par l'Assemblée à la majorité des trois quarts, parmi lesquels doivent figurer les voix de tous les Membres du Conseil représentés à la réunion, entreront en vigueur dès leur ratification par les Membres de la Société dont les représentants composaient le Conseil lors du vote, et par la majorité de ceux dont les représentants forment l'Assemblée."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:

**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:

**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).

**F. S. Noli**
(Albaania — Albanie).

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

Tingimisel, et pärast seadusandlisel teel heaks kiidetakse:

**Francisco Jose Urrutia**

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Manuel M. de Peralta**
(Costa Rica).

**Herlui Zahle**
(Daani — Danemark).

**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).

**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).

**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).
**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).
**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).
**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).
**Prints Arfa-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).
**Olszowski**
(Poola — Pologne).
**Charoon**
(Siiam — Siam).
**Ernst Trygger**
(Rootsi — Suède).

**Põhikirja artikkel 26 muutmise kohta käiw Protokoll.**

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekstsellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatusel ja Peasekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasistumisel, wõttis wastu 3. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmise resolutsiooni, mis põhikirja artikkel 26 muudab.

„Artikkel 26 esimese paragrahwi järele lisatakse paragrahw, mis järgmiselt redigeeritakse:

„Kui kahekümnekahe kuu jooksul, Täiskogu häältemiseşt arwates, nõutud ratifikatsioonide arw ei ole mitte kätte saadud, jääb muutmise otsus mõjuta."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

## PROTOCOLE
**Relatif à un amendement à l'article 26 du Pacte.**

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 3 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 26 du Pacte.

„Après le premier alinéa de l'article 26 il sera ajouté un alinéa qui sera rédigé comme suit:

„Si, dans les vingt-deux mois qui suivent le vote de l'Assemblée, le nombre de ratifications requis n'a pas été réuni, la resolution d'amendement reste sans effet."

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu President: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**
Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).
**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).
Tingimisel, et päraſt ſeadusandliſel teel heaks kiidetakſe:
**Francisco Jose Urrutia**
**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).
**Manuel M. de Peralta**
(Costa Rica).
**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).
**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).
**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).
**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).
**Hayashi**
(Jaapan — Japon).
**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).
**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).
**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).
**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).
**Prints Arfa-Ed-Dowleh**
**Emir Zoka-Ed-Dowleh**
(Persia — Perse).
**Olszowski**
(Poola — Pologne).
**Charoon**
(Siiam — Siam).
**Ernst Trygger**
(Rootsi — Suède).

## Põhikirja artikkel 26 muutmiſe kohta käiw Protokoll.

Rahwaste Liidu II Täiskogu, Tema Ekſtſellents Jonkheer H. A. van Karnebeek'i juhatuſel ja Peaſekretäär Auwääriline Sir Eric Drummond'i kaasiſtumiſel, wõttis wastu 3. oktoobri 1921 aasta koosolekul järgmiſe reſolutſiooni, mis põhikirja artikkel 26 muudab.

„Praeguſe artikkel 26 teine paragrahw wahetatakſe kahe järgmiſe paragrahwiga:

„Peaſekretäär teatab liigetele muutmiſe jõuſſeaſtumiſeſt."

„Iggal Liidu liikmel, kes ſelleks tähtajaks ei ole ratifitſeerinud muutmiſt, jääb wabadus aasta jooksul teatada Peaſekretäärile oma mittenõuſolekuſt teda waſtu wõtta. Sel juhtumiſel jääb ta Liiduſt wälja."

## PROTOCOLE
### Relatif à un amendement à l'article 26 du Pacte.

La deuxième Assemblée de la Société des Nations, sous la présidence de Son Excellence le Jonkheer H. A. van Karnebeek, assisté de l'Honorable sir Eric Drummond, Secrétaire général, a adopté, dans sa séance du 3 octobre 1921, la résolution suivante, comportant amendement à l'article 26 du Pacte.

„Le deuxième alinéa de l'article 26 actuel sera remplacé par les deux alinéas suivants:

„Le Secrétaire général informe les Membres de l'entrée en vigueur d'un amendement."

„Tout Membre de la Société qui n'a pas à ce moment ratifié l'amendement est libre de notifier dans l'année au Secrétaire général son refus de l'accepter. Il cesse, en ce cas, de faire partie de la Société."

Allakirjutajad, tarwiliselt wolitatud, deklareeriwad, et nad Liidu liigete nimel, keda nemad esitawad, wastu wõtawad ülalseiswa muudatuse.

Käesolew protokoll jääb Liidu liigetele allakirjutamiseks lahtiseks. Ta ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid deponeeritakse niipea kui wõimalik Liidu sekretariaadis.

Ta astub jõusse Liidu põhikirja artikkel 26 määruste põhjal.

Käesolewa protokolli kinnitatud ärakiri saadetakse Peasekretääri poolt kõigile Liidu liigetele kätte.

Tehtud Genfis, wiiendal oktoobril tuhat ühekssada kakskümmendüks, ühes ainsamas eksemplaaris, mille prantsus- ja ingliskeelsed tekstid ühewõrra makswad on ja mis deponeeritakse Rahwaste Liidu sekretariaadi arhiiwis.

Les soussignés, dûment autorisés, déclarent accepter, au nom des Membres de la Société qu'ils représentent, l'amendement ci-dessus.

Le présent protocole restera ouvert à la signature des Membres de la Société; il sera ratifié et les ratifications seront déposées aussitôt que possible au Secrétariat de la Société.

Il entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 26 du Pacte.

Une copie certifiée conforme du présent protocole sera transmise par le Secrétaire général à tous les Membres de la Société.

Fait à Genève, le cinq octobre mil neuf cent vingt et un, en un seul exemplaire, dont les textes français et anglais feront également foi et qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société.

Teise Täiskogu Preesident: — Le Président de la deuxième Assemblée:
**van Karnebeek.**

Peasekretäär: — Le Secrétaire général:
**Eric Drummond.**

**E. H. Walton**
(Lõuna Aafrika — Afrique de Sud).

**V. Wellington Koo**
(Hiina — Chine).

Liugimisel, et päraft seadusandlisel teel heaks kiidetakse:

**Francisco Jose Urrutia**

**A. J. Restrepo**
(Kolumbia — Colombie).

**Herluf Zahle**
(Daani — Danemark).

**Ant. Piip**
(Eesti — Esthonie).

**Leon Bourgeois**
(Prantsuse — France).

**Vittorio Scialoja**
(Itaalia — Italie).

**Hayashi**
(Jaapan — Japon).

**V. Salnais**
(Läti — Lettonie).

**Galvanauskas**
(Leedu — Lithuanie).

**Mikael H. Lie**
(Norra — Norvège).

**A. Struycken**
(Hollandi — Pays-Bas).

**Prints Arfa-Ed-Dowleh**

**Emir Zoka-Ed- Dowleh**
(Persia — Perse).

**Charoon**
(Siiam — Siam).

**Ernst Trygger**
(Rootsi — Suède).

Nr. 78. Riigikogu poolt 27. juulil 1923 a. wastuwõetud

**Eesti ja Saksa wahel sõdurite matusepaikade korraldamise asjus tehtud kokkuleppe kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Kokkulepe Eesti ja Saksa wahel mõlemate maa-aladel asuwate sõdurite matusepaikade korraldamise asjus, mis mõlema riigi walitsuse wolinikkude poolt Tallinnas detsembrikuu üheteistkümnendal päewal ükstuhat ühekssada kahekümneteisel aastal alla kirjutatud, tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Kokkulepe awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees L. Raudkepp.

Abisekretäär J. Wain.

---

**Eesti walitsus, esitatud wälisministri herra Aleksander Hellat'i kaudu ja Saksa walitsus, esitatud Saksa riigi asjaajaja herra Werner v. Hentig'i kaudu, tegid järgmise kokkuleppe nende maa-aladel olewate sõdurite matusepaikade kohta.**

§ 1. Eesti ja Saksa walitsus hoolitsewad selle eest, et nende riigi piirides olewad maa- ja merewäe meeste matusekohtadega lugupidamisega ümber käidakse ja neid korras hoitakse.

§ 2. Nad kohustuwad tunnustama ja tema ülesannete täitmises toetama iga asutust, mis ühe kokkuleppija riigi walitsuse poolt wolitatud matusekohtade kindlakstegemise, äramääramise, korraspidamisega ehk wääriliste ausammaste ülesseadmisega.

§ 3. Edasi lepiwad nad kokku täita wõimaluse mööda wastamisi soowe maa- ja merewäe meeste põrmude kodumaale ülewiimise kohta, kokkukõlas riigi seadustega, määrustega ja awaliku terwishoiu keeldudega.

§ 4. Eesti ja Saksa walitsused kohustuwad wastamisi wõimaluse mööda teatama:

1) surnute täieliku nimekirja kõigi isiku kindlakstegemisse puutuwate andmetega,

**Die deutsche Regierung, vertreten durch Herrn Werner v. Hentig, Geschäftsträger des Deutschen Reiches in Estland, und die estnische Regierung, vertreten durch Herrn Aleksander Hellat, Außenminister, schließen über die Pflege der auf ihren Gebieten befindlichen Kriegergrabstätten nachfolgendes Abkommen:**

§ 1. Die deutsche und die estnische Regierung werden dafür Sorge tragen, daß die Grabstätten der auf ihren Gebieten beerdigten Heeres- und Marineangehörigen mit Achtung behandelt und instandgehalten werden.

§ 2. Sie verpflichten sich jedem Ausschuß, der von einer der beiden Regierungen mit der Feststellung, der Verzeichnung, der Instandhaltung dieser Grabstätten oder der Errichtung würdiger Denkmäler auf ihnen betraut wird, anzuerkennen und in der Erfüllung seiner Aufgaben zu unterstützen.

§ 3. Sie kommen ferner überein, Wünsche wegen Überführung der irdischen Reste ihrer Heeres- und Marineangehörigen in die Heimat, vorbehaltlich der Bestimmungen ihrer Landesgesetze und der Gebote der öffentlichen Gesundheitspflege, gegenseitig nach Möglichkeit zu erfüllen.

§ 4. Die deutsche und die estnische Regierung verpflichten sich gegenseitig nach Möglichkeit zu übermitteln:

1) eine vollständige Liste der Verstorbenen mit allen zur Feststellung der Person dienlichen Angaben,

*) „Riigi Teataja" nr. 102, 1923 a.

2) teateid kõigi surnute haudade arvu ja koha kohta, kes ilma isiku kindlaks tegemata maetud.

§ 5. Käesolew leping on Eesti ja Saksa keeles kokku seatud ning alla kirjutatud, kusjuures mõlemad tekstid, niihästi eestikeelne kui ka saksakeelne, autentilisteks tunnustatakse.

2) alle Auskünfte über Zahl und Ort der Gräber sämtlicher Toten, die ohne Feststellung der Person beerdigt worden sind.

§ 5. Dieses Abkommen ist in deutscher und estnischer Sprache abgefaßt und unterschrieben, wobei beide Texte, wie der deutsche so auch der estnische, als autentisch zu betrachten sind.

Tallinnas, 11. detsembril 1922 a.

Allkirjad:

Hellat.

Werner Otto v. Hentig.

Nr. 81. Riigikogu poolt 27. juulil 1923 a. wastuwõetud

**Eesti ja Latwija wahelise raudtee konwentsiooni kinnitamise seadus.*)**

§ 1. Konwentsioon Eesti ja Latwija wahel otsekohese reisijate ja kaubaweo raudtee ühenduse üle, ühes tema juuresolewa walitsuse wolinikkude protokolliga, ja määrustik reisijate, nende bagaashi ja kaubaweo kohta Eesti ja Latwija raudteede otseühenduses, mis alguskirjas mõlema riigi walitsuse wolinikkude poolt Riias juulikuu kahekümnekahekandal päewal ükstuhat ühekssada kahekümneesimesel aastal alla kirjutatud, tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Konwentsioon ühes protokolliga ja määrustik awaldatakse alamaljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. Käesolew seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär Osk. Köster.

---

**Konwentsioon**
**Eesti ja Latwija wahel otsekohese reisijate ja kaubaweo raudteeühenduse üle.**

Eesti ühelt ja Latwija teiselt poolt, juhtud soowist kaasa aidata sõbralikkude ja majandusliste läbikäimiste edenemisele mõlemate riikide wahel. Walga piirikommisjoni protokolli 1. ja 3. juulist 1920 a. alustel, otsustasid teha käesolewa konwentsiooni otsekohese reisijate ja kaubaweo ühenduse üle ja nimetasid selleks oma wolinikkudeks:

Eesti walitsus — täiswõimulise ministri, erakorralise saadiku Aleksander Hellat'i ja

Latwija walitsus — ühenduse ministri Jaan Paluk'i.

Tähendatud wolinikud, pärast oma wolituste wastastikust teadaandmist, mis tarwilikus wormis seaduslikus korras kokkuseatuteks tunnustati, leppisid kokku alamaljärgnewas:

Artikkel I.

Eesti ja Latwija raudteede wahel seatakse sisse otsekohene reisijate ja kaubaweo ühenduse nimetuse all „Otsekohene Eesti-Latwija reisijate ja kaubaweo ühendus".

Reisijate, bagaashi ja kaupade wedu selles ühenduses sünnib tariifides tähendatud Eesti

*) „Riigi Teataja" nr. 104/105 1923 a.

## КОНВЕНЦИЯ
### между Эсти и Латвией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении.

Эсти с одной стороны и Латвия с другой, руководимые желанием содействовать развитию между обоими государствами дружеских и экономических сношений, на основаниях протокола разграничительной комиссии в Валке от 1 и 3 июля 1920 г., решили заключить настоящую Конвенцию о прямом пассажирском и грузовом сообщении и назначили для сего уполномоченными:

Правительство Эсти полномочного министра чрезвычайного посла Александра Геллата,

и правительство Латвии министра сообщении Яна Паулука.

Означенные уполномоченные, по взаимном сообщении своих полномочий, признанных составленными в надлежащей форме законным порядком, согласились о нижеследующем:

Ст. I.

Между Эстскими и Латвийскими железными дорогами устанавливается прямое пассажирское и грузовое сообщение под наименованием «Прямое Эсто-Латвийское пассажирское и грузовое сообщение».

Перевозка пассажиров, багажа и грузов в этом сообщении производится между

ja Latwija raudteede jaamade wahel, kusjuures:

1) jaamade wahel, mis Eestis ja Latwijas ühesuguse roopalainse peal seisawad ja kus enam elawamad läbikäimised on;

a) reisijateühendus sünnib wõimalikult ilma ümberistumiseta tarwiliselt kokkukõlasse wiidud rongides, Eesti ja Latwija teede wahelise iseäralise kokkuleppe põhjal ümberistumiseta ühenduse üle;

b) kaubaliikumine sünnib ilma ümberlaadimiseta;

2) otseühendusesse wõetud jaamade wahel, mis mitmesuguse roopalainsega liini peal seisawad, sünnib wagunite ümberlaadimine selle tee abinõudega, millel roopawahe teine on kui 1524 mm.

Niisuguse otsekohese reisijate ja kaubaühenduse jaamade nimestik, ümberistumisega ja ümberlaadimisega ehk telgede üleweeretusega, määratakse kindlaks käesolewa otseühenduse esitajate kongressidel (art. IX).

Artikkel II.

Eesti ja Latwija kaudu Wenemaale ehk taugemale wäljamaale, ehk wastupidi sihis minewate kaupade transiit-weo hõlbustuse wäljawaadetes kohustuwad mõlemad lepinguosalised riigid sellekohasteşt otsekohesteşt raudtee-, kuivamaa- ja raudtee-merega-ühendusteşt osa wõtma, igal üksikul juhtumisel erikokkulepetega selleşt ühenduseşt osawõtjate raudteede ja laewanduse wahel kindlaksmääratawatel tingimistel. Niisuguste transiitwedude suhtes, kaubaga wagunite üle piirijaamade liikumise takistuse ärahoidmiseks, määratakse kindlaks, et Eesti ja Latwija sisseweo tollid, kuuluwuse järele, panewad oma plommid ehk lukud, millega kaubawagunid kuni wastawa wäljaweo tollini ilma mingisuguse tollijärelwaatuseta lähewad. Samal wiisil mõlemate lepinguosaliste riikide ühe raudteewalitsuse nõudmisel seatakse sisse marshruutrongid, mis huwitatud raudteewalitsuste wastastikkusel kokkuleppel iseäraliste reeglite põhjal käiwad.

Artikkel III.

Wastastikkused, üheşt küljeşt Eesti ja Latwija raudteede, teiseşt küljeşt teedewahelişt otseühendust kasutawate isikute õigused ja kohused määratakse kindlaks „Määrustikus selle ühenduse üle“, mis konwentsioonile juure on

станциями Эстских и Латвийских железных дорог, указанными в тарифах, причем:

1) между станциями, лежащими на одинаковой колее в Эсти, Латвии и имеющими наиболее оживленные сношения:

а) пассажирское сообщение производится по возможности без пересадки в надлежаще согласованных поездах на основании особого между дорогами Эсти и Латвии соглашения о безпересадочном пассажирском сообщении.

б) Грузовое движение совершается без перегрузки.

2) Между станциями, включенными в прямое сообщение, лежащими на линиях с разной колеей, перегрузка вагонов производится средствами дороги, имеющей иную колею чем 1524 м/м.

Перечень станций такого прямого пассажирского и грузового сообщения с пересадкой и перегрузкой или перекаткой осей устанавливается на с'ездах представителей настоящего прямого сообщения (ст. IX).

Ст. II.

В видах способствования транзитной перевозке грузов, следующих через Латвию и Эсти в Россию или далее за границу или в обратном направлении, оба договаривающиеся государства обязуются участвовать в подлежащих прямых сообщениях железно-дорожно-сухопутных и смешанных железнодорожно-морских сообщениях на условиях, подлежащих в каждом отдельном случае установлению специальными соглашениями между участвующими в данном сообщении железными дорогами и пароходствами. По отношению к таким транзитным перевозкам, во избежание задержки движения вагонов с грузами через пограничные станции, — устанавливается, что впускные таможни Латвии и Эсти по принадлежности будут накладывать свои пломбы или замки, с которыми товарные вагоны следуют до соответственной выпускной таможни без всякого таможенного досмотра. Равным образом по требованию одного из железнодорожных управлений обоих договаривающихся государств устанавливаются маршрутные поезда, следующие на основании особых правил по взаимному соглашению заинтересованных железнодорожных управлений.

Ст. III.

Взаимные права и обязанности, с одной стороны железных дорог Эсти и Латвии — с другой стороны лиц, пользующихся прямым между сими дорогами сообщением, определяются в «Положении о сем сообще-

lisatud ja art. XIV äranäidatud korras lepinguosaliste riikide ratifitseerimisele tuleb.

Artikkel IV.

Eesti ja Latvija raudteede vastastikkused õigused ja kohused, mis nende teedevahelisest otseühenduses välja kujunevad, määratakse kindlaks „Kokkuleppega otseühenduse ja kaubavagunite tarvitamise kohta", mis käesolewa konwentsiooni juure lisatud ja Eesti ning Latwija raudteede üle walwawate valitsusasutuste kinnitusele tuleb.

See kokkulepe tuleb kinnitada ühel ajal käesolewa „Konwentsiooni" ratifitseerimisega (art. XIV).

Artikkel V.

Maks reisijate sõidu, bagaashi ja kaupade weo eest otseühenduses lepinguosaliste riikide piirides tuleb arwata lepinguosaliste riikide raudteedel makswate weotariifide kogumäära põhjal, nimelt: Eesti raudteede ulatusel — Eestis makswate tariifide järele, aga Latwija raudteede ulatusel — Latwijas makswate tariifide järele, kusjuures sõna „tariif" all mõistetakse niihästi maksmist weo eest kui ka igasugu täiendawaid raudteemaksusid ja teisi oma maade walitsuste poolt raudteede kasutamisega ühenduses kindlaks määratud maksusid. Weotariifide suhtes määratakse kindlaks, et tariifide normid otseühenduses ei või kuidagi kõrgemad olla tariifidest, mis lepinguosaliste poolte sisemises ühenduses sellekohaste üleande jaamadeni ja sellekohastest üleande jaamadest, mille kaudu otseühendus sisse seatakse, tarwitusel on, kusjuures mõlematel lepinguosalistel pooltel õigus on erimaksusid kulude järele reisijate ja kaupade üleandmise eest määrata.

Kummagi lepinguosalise maast transiidina läbiminewate kaubade peale ei panda mingisuguseid posliine ega maksusid, peale tolli- ja sadamamaksude, kui niisugused sisse seatakse ka ühe lepinguosalise maa poolt; nende weo eest aga wõetakse ainult tariifides ettenähtud weomaksud ja muid raudteedele tulewaid maksusid.

Tariifid arwatakse kauguse eest kuni piiritulbani (art. X) juurelisamisega wõõra üleande jaamani ja wastawalt oma üleande jaanii», прилагаемом к конвенции и надлежащем ратификации договаривающихся государств, в порядке, указанном в ст. XIV.

Ст. IV.

Взаимные права и обязанности Эстских и Латвийских железных дорог, вытекающие из прямого между сими договорами сообщения, определяются «Соглашением о прямом сообщении и о пользовании товарными вагонами», прилагаемом к настоящей конвенции и подлежащим утверждению правительственных учреждений Эсти и Латвии, ведающих железными дорогами.

Соглашение это имеет быть утверждено одновременно с ратификацией настоящей «Конвенции» (ст. XIV).

Ст. V.

Плата за проезд пассажиров и перевозку багажа и грузов в прямом сообщении в пределах договаривающихся государств подлежит исчислению по сложности перевозных тарифов, действующих на железных дорогах договаривающихся государств, а именно: на протяжении железных дорог Эсти — по тарифам, действующим в Эсти, а на протяжении железных дорог Латвии — по тарифам, действующим в Латвии, причем под словом тариф понимается как плата за провоз, так и всякого рода дополнительные железнодорожные сборы и иные правительствами своих стран в связи с пользованием железными дорогами установленные сборы и налоги.

По отношению к провозным тарифам устанавливается, что размеры тарифов в прямом сообщении отнюдь не могут быть выше тарифов, применяемых во внутреннем сообщении договаривающихся сторон до и от подлежащих передаточных станций, через которые устанавливается прямое сообщение, причем обе договаривающиеся стороны имеют право устанавливать специальные сборы по расходам за передачу пассажиров и грузов.

Товары, идущие транзитом через каждую из договаривающихся стран, не облагаются никакими пошлинами и налогами кроме таможенных и портовых сборов, если таковые будут установлены в одной из договаривающихся стран, а за перевозки таковых взыскивается лишь предусмотренная тарифами провозная плата и причитающиеся железным дорогам разные сборы.

Тарифы расчитываются за расстояния до пограничного столба (ст. X) путем прибавления до чужой передаточной станции

mani terwete kilomeetriteni ümmargustatud kauguſt nendeſt jaamadeſt ehk nende jaamadeni — piiritulbaſt ehk piiritulbani.

Märkus. Otſetariifide eſialgne wäljatöötamine ühes normide arwamiſega, kas lahus Eesti oſa ja lahus Latwija oſa raudteede eeſt ehk jälle enam tähtſate kaupade jaoks üldiste ſteemide ehk normide kujul weoulatuſe eeſt, pannakſe ſelle ühenduſe eſitajate kongreſſide peale (art. IX).

Artikkel VI.

Reiſijate, bagaaſhi ja kaupade wastastikkune üleandmine toimetatakſe piirijaamades niiſuguſes tehniliſes ſuhtes jaamade tarwiliſte ſisſeſeadetega, mis kokkupuutuwatele raudteedele wõimaluſe kindlustawad wagunite ja kaupade üleandmiſt wastastikku toimetada wastuwõtja raudteejaamades. Siiski jäetakſe Eesti ja Latwija raudteedele, nende wastastikkuſel kokkuleppel, eeldades tehniliſi hõlpſuſi, üleandmiſt toimetada ka üleandja raudteejaamas.

Käesolewa artikli arendamiſeks tuleb Eesti ja Latwija raudteede walitſuſtel teha iſeäraline „Sõlmekokkulepe“ iga kokkupuutumiſe punkti kohta:

1) rongide liikumiſe korra ja tingimiſte kohta piiriüleande jaamade wahel;

2) raudtee telegraafi ja telefoni tarwitamiſe kohta teenistuſe tarweteks;

3) piiriüleandejaamade ſisſeſeadete wastastikkuſe kaſutamiſe kohta;

4) reiſijate, bagaaſhi ja kaupade üleandmiſe toimetamiſe korra kohta;

5) ſündmuſte üle juurdluſte toimetamiſe korra kohta.

Samaſel wiiſil tuleb kokkupuutuwatel teedel ühesuguſe roopawahega liinide kohta, niihästi laia kui ka kitſa, iſeäraliſed kokkulepped teha otſekoheſte reiſirongide ehk otſekoheſte reiſivagunite gruppide kohta (art. I p. a.), tranſiit- ja reiſijate- ehk kaubarongide ja üksikute wagunite ja marſhruutkaubarongide kohta (art. II), tarwitades nende rongide üksikute wagunite liikumiſe ſuhtes iſeäraliſi ekſploatatſiooni tingimiſte määruſi, wastatsikkuſt teede ſisſeſeadete ja weerewa koosſeiſude

и соответственно своей передаточной станции округленных до целых километров расстояний от или до этих станций, до или от пограничного столба.

Примечание. Предварительная разработка прямых тарифов с расчетом ставок или отдельно за часть Эстских и отдельно за часть Латвийских железных дорог, или — же для данных более важных грузов в виде общих схем или ставок за протяжение перевозки возлагаются на с'езды представителей сего сообщения (ст. IX).

Ст. VI.

Взаимная предача пассажиров, багажа и грузов имеет быть производима на пограничных станциях с надлежащими оборудованиями таких станций в техническом отношении, обезпечивающими возможность примыкающим железным дорогам производить передачу вагонов и грузов взаимно на станциях принимающих железных дорог. Впрочем Эстским и Латвийским железным дорогам, по взаимному их соглашению, предоставляется по соображению с техническими удобствами производить передачу и на станции сдающей железной дороги.

В развитие настоящей статьи соответствующие управления Эстских и Латвийских железных дорог имеют заключить особое «Узловое Соглашение» по каждому пункту примыкания:

1) о порядке в условиях движения поездами между пограничными передаточными станциями;

2) о пользовании железнодорожным телеграфом и телефоном для служебных надобностей;

3) о взаимном пользовании устройствами пограничных передаточных станций;

4) о порядке производства передачи пассажиров, багажа и грузов;

5) о порядке производства расследований по происшествиям.

Равным образом примыкающие дороги по линиям с одинаковой колеей, как широкой так и узкой, имеют заключить особые соглашения о прямых пассажирских поездах или прямых группах пасс. вагонов (п. а ст. I), о транзитных и пассажирских или товарных поездах и отдельных вагонов и о маршрутных товарных поездах (ст. II), с применением по отношению движения этих поездов и отдельных вагонов особых правил условии эксплоатации, взаимного

poolt üle nõõraste territooriumide ulatawate raudteede weojõu kasutamist ja wastastikke arweid.

Selle juures jäetakse nimetatud raudteewalitsustele õigus artiklis IV tähendatud „Kokkuleppest“ otseühenduse ja kaubawagunite tarwitamise kohta ja selle „Konwentsiooni“ artiklitest V, VIII ja IX kõrwalekaldumisi teha.

Ülemaltähendatud kokkulepped tulewad Eesti ja Latwija raudteede üle walwawate walitsusasutuste kinnitusele, kusjuures mõlemate lepinguosaliste riikide walitsused igasugu kaasabi selleks üles näitawad, et need kokkulepped saaksid päras täesolewa „Konwentsiooni“ ratifitseerimist wiibimata kinnitatud ja et tolli-, politsei-, ja aktsiisitalitused olekssid wõimalust mööda lihtsustatud, et otsekohesed reisijate ja marshruut-kaubarongid wõiksid wiiwituseta käia.

## Artikkel VII.

Eesti raudteede rongide saatmisel Latwija raudteid mööda ehk Latwija raudteede rongide saatmisel Eesti raudteid mööda, nende wiibimisel wõõral territooriumil, on niihästi weduri- kui ka konduktori-meeskondade agendid kohustatud kõiki kohalikkude tehnilise ekspluatatsiooni ja signaalmääruste reeglite nõudmisi täitma, aga samuti ka kõikidele sellekohase raudtee administratsiooni seadustikkudele nõudmistele alistuma; sellejuures iga raudtee wastutab nende õnnetute juhtumiste järelduste eest, mis tema piirkonnas kuni riigi piirini on sündinud. Temal on wastuwaidlemata regressi õigus naabri tee wastusel juhtumisel, kui sündmus järgnes naabritee isiklise koosseisu süü läbi ehk tema weoabinõude korratu seisukorra tõttu, mis mõlemate kokkupuutuwate teede agentidest ühesugustel alustel segakommisjonide juurdlusega kindlaks tehakse.

Iga tee kannab wastutust oma agentide ja tööliste teenistustegemuse ja lohakuse eest.

Mõlempoolse süüdioleku korral ja kui wõimalik ei ole kokkuleppele jõuda, materjaalset wastutust mõlemate süüdlaste teede peale ära jagada, otsustatakse küsimus selle riigi kohtu poolt, kus käesolewal juhtumisel sündmus aset leidis.

## Artikkel VIII.

Oma wastastikkustes läbikäimistes, kirjalikkudes ja telegraafilistes, otseühenduse

пользования путевыми устройствами, подвижным составом тяговой силой железных дорог, пролегающих через чужие территории, и взаимных расчетов.

При этом названным управлениям железных дорог предоставляется право делать отступления от указанного в статье IV «Соглашения о прямом сообщении и о пользовании товарными вагонами» и статей V, VIII и XI сей «Конвенции».

Вышеупомянутые соглашения подлежат утверждению правительственных учреждений Эсти и Латвии, ведающих железными дорогами, причем правительства обоих договаривающихся государств окажут всякое содействие, чтобы эти соглашения были утверждены немедленно по ратификации настоящей «Конвенции» и чтобы таможенные, полицейские и акцизные обрядности были по возможности упрощены, чтобы прямые пассажирские и маршрутные товарные поезда могли следовать без задержки.

## Ст. VII.

При следовании поездов Эстских железных дорог по путям Латвийских железных дорог, или поездов Латвийских железных дорог по путям Эстских железных дорог, при нахождении их на чужой территории — агенты, как паровозной, так и кондукторской бригад, обязаны исполнять все требования местных правил технической эксплоатации и положения о сигналах, а равно подчиняться всем законным требованиям подлежащей железнодорожной администрации, при этом каждая железная дорога отвечает за последствия от несчастных случаев, происшедших в ее районе до границы государства. Она имеет бесспорное право регресса к соседней дороге в случае, если происшествие последовало по вине личного состава или вследствие неисправного состояния перевозочных средств соседней дороги, что устанавливается расследованием смешанных комиссий из агентов обоих примыкающих дорог на паритетных началах.

Каждая дорога несет ответственность за служебные действия и упущения своих агентов и рабочих.

При обоюдной виновности и невозможности придти к соглашению о распределении материальной ответственности на обе виновные дороги, вопрос решается судом того государства, где в данном случае имело место происшествие.

## Ст. VIII.

Во взаимных своих сношениях письменных и телеграфных, по делам прямого сооб-

asjus, tarwitawad Eesti raudteed Eesti keelt, Latwija raudteed — Läti keelt, kusjuures raudteewalitsuse äranägemisele jäetakse, kirjawahetusele juure lisada tõlget selle riigi keeles, kellega läbikäimine sünnib. Mis aga puutub kirjalikkudesse ehk telegraafilistesse läbikäimistesse Eesti ja Latwija raudteede jaamade wahel, siis juhitakse need tõlkimiseks selle riigi keele, kus jaam=adressaat asub, üleande piirijaamade kaudu kuuluwuse järele, kus eri=wastutawaid tõlkisid peetakse. Sellessamas korras sünnib ka weokirjade tõlkimine.

## Artikkel IX.

Sisseseatawa otseühenduse wõimaliku arendamise ja täiustamise wäljawaadetes kutsutakse wähemalt üks kord aastas kokku käesolewast otseühendusest huwitatud raudteede esitajate kongressid, nelja esitaja arwus iga lepinguosalise maa poolt. Nende kongresside läbiwaatamisele kuuluwad küsimused, mis puudutawad otseühendust, otsetariife ja wastastikke nõudmisi, mis sellest kokkuleppest wälja kujunewad. Niisuguste kongresside otsused nõudmiste asjus, wälja arwates wastutust sündmuste eest (art. VII), on kohustawad ja kohtulikule edasikaebamisele ei tule. Teistes ülemaltähendatud küsimustes tulewad kongresside otsused kummagi lepinguosalise riigi walitsuse heakskiitmisele kuuluwuse järele esitada, igas nendest riikidest kindlaks määratud korras.

Kongresse wõib kokku kutsuda ka warem aastast tähtaega, ühe lepinguosalise riigi nõudmisel. Esimene kongress kutsutakse kokku mitte hiljem kui 3 kuud pärast käesolewa „Konwentsiooni" ratifitseerimist (art. XIV).

Selle tõttu, et niisugused kongressid on juba raudtee=konwentsioonidega Eesti ja Wenemaa wahel ja Latwija ja Wenemaa wahel ette nähtud, siis teiste riikide, kellel soow on Eesti=Latwija otseühendusega liituda, nõusolekul, kõik need kongressid tulewad ühendada ühiseks kõikide otsekohesest ühendusest huwitatud riikide esitajate üldiseks kongressiks.

## Artikkel X.

Eesti ja Latwija wahelisel riigi piiril raudtee pinna läbilõike=punktides seatakse

щения, Эстские железные дороги применяют эстский язык, а латвийские железные дороги — латвийский язык, причем предоставляется усмотрению управлений железных дорог, прилагать к переписке перевод на язык той страны, с которой делается сношение. Что же касается письменных или телеграфных сношений между станциями Эстских и Латвийских железных дорог, то таковые, для перевода на язык той страны, в которой расположена станция-адресат, направляются через передаточные пограничные станции по принадлежности, где содержатся специальные ответственные переводчики. Тем же порядком производится и перевод перевозочных документов.

## Ст. IX.

В видах возможного развития и усовершенствования устанавливаемого прямого сообщения не менее одного раза в год, будут сознаваться с'езды представителей заинтересованных в настоящем прямом сообщении железных дорог — в числе четырех представителей от каждой договаривающейся страны.

Рассмотрению этих с'ездов подлежат вопросы, касающиеся прямого сообщения, прямых тарифов и взаимных претензий, вытекающих из сего соглашения. Решения таких с'ездов по претензиям, за исключением ответственности за происшествия (ст. VII), обязательны и судебному обжалованию не подлежат. По остальным вышеупомянутым вопросам решения с'ездов подлежат представлению на уважение правительств каждого договаривающегося государства по принадлежности в порядке, установленном в каждом из сих государств.

С'езды могут быть созываемы и ранее годичного срока по требованию одного из договаривающихся государств; первый с'езд имеет быть созван не позднее трех месяцев после ратификации настоящей «Конвенций» (ст. XIV).

В виду того, что такие с'езды уже предвидены железнодорожными конвенциями между Эсти и Россией и между Латвией и Россией, то при согласии и других государств, имеющих примкнуть к прямому Эсто-Латвийскому сообщению, все эти с'езды должны быть об'единены в один общий с'езд представителей всех заинтересованных в прямых сообщениях государств.

## Ст. X.

В пунктах пересечения государственной границы между Эсти и Латвией железнодо-

Eesti ja Latwija raudteede walitsuste poolt raudtee mullaleha serwal iseäralised piirimärgid üles. Nende märkide ülesseadmise koht määratakse kindlaks wastawalt Eesti-Latwija piiri segakommisjoni poolt kokkuseatud ja kindlaksmääratud korras kinnitatud otsusele.

### Artikkel XI.

Raudteeliikumiseks määratud tolli, aktsitsi ja posti, samuti ka administratiiw-, — wälja-maalaste järele walwamiseks, — reeglid, mis praegu maksmas ehk tulewikus wälja antakse, laiendatakse ka sissesõidetawa otseühenduse kohta.

Nende reeglite täitmisega wäljakutsutawate talituste toimetamiseks annawad mõlemad lepinguosalised pooled sellekohastes üleandejaamades tarwiliselt sissesõidetud ja wastawad ruumid.

> Märkus. Inwentaar, ükskute otsewagunite ja rongide tehniline sissesõit, samuti ka raudteede ja Rahwuswahelise seltsi wagunite tarwidusteks saadetawad tagawarajaod lastakse üle piiri ilma tollimakstuta.

### Artikkel XII.

Posti-telegraafi teenistuse reeglid tulewad eraldi kokkuleppel mõlemate lepinguosaliste riikide wahel, kusjuures loetakse, et raudtee telegraafi tarwitamine otseühenduseks osawõtwate raudteede teenistuslisteks tarwidusteks sünnib „Kokkulepe otseühenduse üle" (art. IV) põhjal, ja samasuguses korras toimetatakse ka ametlikkude kirjade saatmist otseühenduse asjus.

### Artikkel XIII.

Käesolew „Konwentsioon" on kokku seatud Eesti ja Läti keeles, tõlkega Wene keele; tekkiwate lahkmõtete korral „Konwentsiooni" seletamisel wõetakse tekkiwate arusaamatuste lahendamisel aluseks Wene tekst.

### Artikkel XIV.

Käesolew „Konwentsioon" tuleb ratifitseerimisele Eesti ja Latwija walitsuste poolt ja tema ratifitseeritud eksemplaarid peawad wahetatud saama wõimalikult lühikese aja jooksul.

рожного полотна, управлениями Эстских и Латвийских железных дорог устанавливаются на бровке земляного полотна особые пограничные знаки. Место постановки этих знаков определяется соответственно с составленным и утвержденным установленным порядком решением смешанной Эсто-Латвийской разграничительной комиссии.

### Ст. XI.

Установленные для железнодорожного движения таможенные, акцизные и паспортные, а также административные, по надзору за иностранцами, правила, действующие, или могущие быть изданными в будущей, распространяются на устанавливаемое прямое сообщение.

Для совершения обрядностей, вызываемых исполнением сих правил, обе договаривающиеся стороны предоставляют на подлежащих передаточных станциях надлежаще оборудованные и соответствующие помещения.

> Примечание. Инвентарь, техническое оборудование отдельных прямых вагонов и поездов, а также пересылаемые для нужд железных дорог и вагонов Международного Общества запасные части пропускаются через границу безпошлино.

### Ст. XII.

Правила почтово-телеграфной службы подлежат особому соглашению между обоими договаривающимися государствами, причем считается, что пользование железнодорожным телеграфом для служебных надобностей железных дорог, участвующих в прямом сообщении, будет производиться на основании «Соглашения о прямом сообщении» (ст. IV) и таким-же порядком будет производиться служебная корреспонденция по делам прямого сообщения.

### Ст. XIII.

Настоящая «Конвенция» составлена на языках эстском и латышском с переводом на русский; в случае разногласия толкования «Конвенции» — русский текст принимается за основание для разрешения возникших недоразумении.

### Ст. XIV.

Настоящая «Конвенция» подлежит ратификации правительствами Эсти и Латвии и надлежащие ратифицированные экземпляры ее должны быть обменены в возможно непродолжительном времени.

Artikkel XV.

Käesolew „Konwentsioon“ astub jõusse tema ratifitseeritud eksemplaaride wahetamise päewast tähtajaga kolme aasta peale. Kumbki lepinguosalistest poolest, kes selle tähtaja lõppemisel soowiks „Konwentsioonist“ tagasi astuda, on kohustatud selle üle teist poolt hoiatama kuus kuud ette. Kui niisugust teadaannet ei järgne, loetakse käesolew „Konwentsioon“ pikendatuks kuni muutmiseni ülemaltähendatud korras.

(J. Pauluk).

(A. Hellat).

Alguskirjaga õige: riigikantselei juhataja (allkiri).

---

## Määrustik

**reisijate-, nende bagaashi- ja kaubaweo kohta Eesti ja Latwija raudteede otsesõhenduses.**

Artikkel 1.

1. Käesolew määrustik tarwitatakse kõikide reisijate-, nende bagaashi- ja kaubaweo juures wastawalt toimetatawate reisipiletite, bagaashikwiitungite ja saatekirjade põhjal, mida saatejaama poolt ühe lepinguosalise riigi territooriumist teise lepinguosalise riigi territooriumisse määramisel, raudtee liinisid mööda terwe tee peale wälja antakse.

Märkus. Määratakse kindlaks kui üldine kord, et parandused ja määrimised weokirjades ei ole lubatud. Saatejaamas peab parandatud ehk määritud dokumendid uute wastu ümber wahetatama. Tarwiduse korral teel neis mingisugust parandust teha, peab see dokumentide eneste peal õiendatama, parandust tegija isiku allkirjaga ja jaama templiga kinnitades.

2. Lepinguosaliste riikide mõlempoolsel nõusolekul wastu wõetud täidesaatwatel määrustel, käesolewa „määrustiku“ maksmapanemiseks, on samasugune jõud, kui „Määrustikulgi“.

Ст. XV.

Настоящая «Конвенция» вступает в силу со дня обмена ее ратифицированных экземпляров сроком на три года. Каждая из договаривающихся сторон, которая пожелала бы отступиться от «Конвенции» по происшествии этого срока, обязана предупредить об этом другую сторону за шесть месяцев вперед. Если такого извещения не следует, настоящая «Конвенция» будет считаться продолженной впредь до отмены в указанном выше порядке. —

Подписали:

Представитель Эсти: Hellat,
Ministri d'Esthonie.

Представитель Латвии: К. Паулук,
Министр Путей Сообщения.

Riga, 28. VII. 21.

Alguskirjaga õige:
Liikumise osakonna ülem Reiman.

---

## ПОЛОЖЕНИЕ

**о перевозке пассажиров, их багажа и грузов в прямом сообщении железных дорог Эсти и Латвии.**

Ст. 1.

1. Настоящее положение применяется ко всем перевозкам пассажиров, их багажа и грузов, производимых соответственно на основании пассажирских билетов, багажных квитанций и накладных, выдаваемых станцией отправления на весь путь следования из территорий одного из договаривающихся государств по назначению на территорию другого договаривающегося государства по железнодорожным линиям.

Примечание. Устанавливается как общее правило, что подчистки и помарки в перевозочных документах не допускаются. На станции отправления исправленные или помаранные документы должны заменяться новыми. В случае необходимости сделать на них в пути какое-либо исправление, таковое должно быть оговорено на самых документах, за подписью лица, сделавшего исправление, с приложением станционного штемпеля.

2. Принятые с обоюдного согласия договаривающихся государств исполнительные постановления, для приведения настоящего «Положения» в действие, имеют такую же силу, как и само «Положение».

3. Täideſaatwate määruste kawad ſeatakſe kokku wastawatel raudtee-kongreſſidel ja kinnitatakſe mõlemate riikide walitſuste poolt.

Artikkel 2.

Reiſijate, nende bagaaſhi ja kauba wedu otſeühenduſes ſünnib tariifides tähendatud jaamade wahel.

Artikkel 3.

Käesolewa „Määrustiku" määrusi ei tarwitata järgmiste asjade wedamiſel:

1) asjade, mis kuuluwad poſtiwalitſuſe monopoli alla, kuigi ainult ühes nendeſt riikideſt, kus bagaaſhi ja kaupade wedu ſünnib;

2) asjade, mis oma kogu, raskuſe ehk omaduſe pooleſt ei wõi weerewa koosſeiſu ehk muude ſiſſeſeadete tingimiſte tõttu weetud ſaada, kas wõi ainult ühe raudtee poolt, kelle oſawõtmine weo teoſtamiſeks tarwilik on;

3) asjade, mille wedu ſeltskondliſe korra huwides ühe lepinguoſaliſe riigi territooriumil, kelle piirides kaupa wedada tuleks, ära on keelatud.

Märkus. Asjade nimeſtik punkt 1, 2, ja 3 järele on „Kokkuleppes" ära tähendatud ja edaspidiſed muudatuſed tähendatakſe kummagi otſeühenduſteſt oſawõtja riigi tariifides.

Artikkel 4.

Täideſaatwad määruſed ja tariifid määrawad ära need asjad, mis oma kõrge wäärtuſe, nende omaduſte ehk õige ekſploatatſiooni ja ſelle julgeoleku ſuhtes, oma hädaohtlikkuſe tõttu, käesolewa „Määrustikuga" kindlaks määratud otſeliikumiſe weo ſeaſt wälja arwatakſe ehk mille wedu mitte teiſiti, kui teatawatel tingimiſtel lubatakſe.

Artikkel 5.

Reiſijate, käſipakkide ja bagaaſhi weoks waſtuwõtmine, niiſama ka nende wedu kummagi lepinguoſaliſe riigi piirides, ſünnib reeglite põhjal, mis ſaatejaamale ja reiſijate ning bagaaſhi läbiweo raudteedele ſunduſlikud on.

Seatakſe ſiſſe kauba-bagaaſhi (nullbagaaſh) wedu, ilma reiſipileti ettenäitamiſeta,

3. Проекты исполнительных постановлений составляются на соответствующих железнодорожных с'ездах и утверждаются правительствами обоих государств.

Ст. 2.

Перевозка пассажиров, их багажа и грузов в прямом сообщении производится между станциями, указанными в тарифах.

Ст. 3.

Постановления настоящего «Положения» не принимаются к перевозке следующих предметов:

1) предметов, которые составляют монополию почтового ведомства, хотя бы только в одном из государств следования багажа и грузов;

2) предметов, которые по об'ему, весу или свойству не могут быть перевозимы в силу условий подвижного состава или иных устройств, хотя бы только одной из железных дорог, участие которой необходимо для исполнения перевозки;

3) предметов, перевозка коих запрещена в интересах общественного порядка на территории одного из договаривающихся государств, в пределах коего груз подлежал бы перевозке.

Примечание. Перечень предметов по пунктам 1, 2 и 3 указан в «Соглашении» и дальнейшие изменения будут указываться в тарифах каждого из участвующих прямых сообщениях государств.

Ст. 4.

Исполнительные постановления и тарифы определяют те предметы, которые по причине их высокой ценности, их свойств, или опасности представляемой ими для правильности и безопасности эксплоатации исключаются из перевозки прямого сообщения, устанавливаемой настоящим «Положением» или допускаются к этой перевозке не иначе, как при известных условиях.

Ст. 5.

Прием к перевозке пассажиров, ручной клади и багажа, а также перевозка их в пределах каждого договаривающегося государства производится на основании правил, обязательных для станции отправления и железных дорог следования пассажиров и багажа.

Устанавливается перевозка товаро-багажа (нулевой багаж) без пред'явления пасса-

otſeühenduſes nende jaamade wahel, kus tolliaſutuſed olemas on. Niiſuguſe kaubabagaaſhi weo ükſikasjaline kord awaldatakſe tariifides.

Artikkel 6.

Keelatakſe ära bagaaſhi näol wedada tulekardetawaid ehk niiſuguſeid aineid, mis teiste reiſijate bagaaſhile ehk raudteele kahju wõiwad teha.

Artikkel 7.

Bagaaſhi wastuwõtmiſe üle antakſe kwittung, milles ära tähendatakſe:

1) reiſipiletite number, mille juures bagaaſh äraandmiſeks ette anti, ja ſelle pileti klaſs,

2) bagaaſhi kohtade arw,

3) bagaaſhi raskus, mis weoraha arwestamiſeks makſew on,

4) weomaks bagaaſhi weo eeſt,

5) ſihtjaam,

6) ſaatejaam,

7) läbiſõidetaw tee,

8) kwittungi number ja tema wäljaandmiſe kuupäew,

9) rongi number.

Artikkel 8.

Bagaaſhi, kauba-bagaaſhi wäljaandmiſe kord niiſama ka wäljaandmata bagaaſhi, kauba-bagaaſhi ning reiſijate poolt waaunitesſe ja jaamadesſe jäetud asjade hoidmiſe, likwideerimiſe ja nende omanikkudega arwete õiendamiſe kord määratakſe kindlaks reeglitega, mis ſelle teede peal makswad on, kelle piirides ſee operatſioon ſünnib.

Nendeſamade reeglitega määratakſe ära ka raudteede wastutus bagaaſhi ja kaubabagaaſhi rikki- ja kaotſimineku eeſt.

Artikkel 9.

1. Lepinguoſaliſte riikide raudteed on kohuſtatud käesolewa „Määruſtiku“ tingimiſtel otſeühenduſes kaupa wedama:

a) kui ſaatja aliſtub käesolewa määruſtiku määruſtele;

b) kui wedu on wõimalik harilikkude weoabinõudega;

c) kui mingiſuguſed erakorraliſed asjaolud wedu ei takiſta.

2. Raudteed ei ole kohuſtatud kaupaſid wedamiſeks waſtu wõtma, kui nende äraſaatmine wiibimata järgneda ei wõi. Kohaliſud, ſaatejaamale ſunduſlikud määruſed mää-

жирского билета в прямом сообщении между станциями, где имеются таможенные установления. Подробный порядок перевозки такого товаро-багажа об'является в тарифах.

Ст. 6.

Запрещается перевозить в виде багажа вещества огнеопасные или могущие причинить вред багажу других пассажиров или железной дороге.

Ст. 7.

В приеме пагажа пассажиру выдается квитанция, в которой обозначается:

1) номер пассажирских билетов, при котором был пред'явлен багаж к сдаче, и класс сего билета;

2) число мест багажа;

3) вес багажа, действительный к уплате;

4) провозная плата за багаж;

5) станция назначения;

6) станция отправления;

7) путь следования;

8) номер квитанции и число выдачи ее;

9) номер поезда.

Ст. 8.

Порядок выдачи багажа, товаро-багажа, а также хранения, ликвидации и расчетов с владельцами невостребованного багажа, товаро-багажа и оставленных пассажирами в вагонах и на станциях вещей определяется правилами, действующими на дорогах государств, в пределах которого эта операция производится.

Теми же правилами определяется и ответственность железных дорог за порчу и утрату багажа и товаро-багажа.

Ст. 9.

1. Железные дороги договаривающихся государств обязаны на условиях настоящего «положения» перевозить в прямом сообщении грузы:

а) если отправитель подчиняется постановлениям настоящего положения;

б) если перевозка возможна при обыкновенных перевозочных средствах;

в) если какие-либо чрезвычайные обстоятельства не препятствуют перевозке;

2. Железные дороги не обязаны принимать к перевозке грузы, коль скорая отправка их не может последовать немедленно.

Местные, обязательные для станции от-

rawad ära: kas on tema kohustatud neid kaupasid, mille ärasaatmine wiibimata järgneda ei wõi, wastu wõtma ladus ootamisega.

3. Kaupade ärasaatmine sünnib selles järjekorras, missuguses nad olid wedamiseks wastu wõetud, wälja arwatud niisugused juhtumised, kus raudtee wõib ette tuua küllaldased järjekorrast kõrwalekaldumise põhjused, mis põhjendatud on raudtee ekspluatatsiooni ehk üldise kasu tarwidustega.

4. Wedamiseks etteantud kaupade weoks wastuwõtmine ja pealelaadimine sünnib saatejaamas makswate reeglite ja määruste kohaselt.

Artikkel 10.

1. Igasugune kaubasaatmine peab otseühenduses sündima saatekirjaga, mis järgmisi andmeid sisaldab:

a) saatekirja kokkuseadmise koht ja aeg;

b) saatejaama ja tee ülestähendamine;

c) sihtjaama ja tee, kaubasaaja liignime ja elukoha äratähendamine;

d) kauba nimetus, tema raskuse äratähendamine ehk raskuse äratähendamise aset täitwad teated, saatja-raudtee iseäraliste weomääruste kohaselt; peale selle, ükskute kohtadena saadetawate kaupade jaoks: kohtade arw, pakkimise wiis, kohtade märgid (tähed) ja numbrid;

e) äratähendamine, kas kaup saadetakse wäikese ehk suure kiirusega;

f) ükskasjaline kaupa saatwate paberite äratähendamine, mida nii tolli- ning aktsiisitalitusteks kui ka administratiiw-wõimude poolt nõutakse, aga tarwilistel kordadel ka tähenduseta, mis art. 14 p. 4 ette nähtud on;

g) äramakstud weomaksu ülestähendamine;

h) raudtee poolt tehtud kulude ülestähendamine (art. 16 ja 17);

i) tee äratähendamine, mida mööda kaup peab minema, jaamade ülestähendamisega, kus tollitalitused, niisama ka tarwilik administratiiworgaanide järelwaatus toimetatakse. Selle äratähendamise puudusel walib raudtee selle tee, mida ta saatjale kõige kasulikumaks peab.

Märkus. Raudtee on kauba saatmisetee waliku järelduste eest wastutaw ainult sel korral, kui selle juures tema

правления, постановления определяют: обязана ли она принимать с обожданием в складе те грузы, отправление коих не может последовать немедленно.

3. Отправка грузов производится в том порядке, в котором они были приняты к перевозке, за исключением случаев, в которых железная дорога может представить достаточные причины отступления от очереди, основанные на нуждах железнодорожной эксплоатации или общественной пользы.

4. Прием к перевозке и нагрузка пред'являемых к перевозке грузов совершается согласно правилам и постановлениям, действующим на станции отправления.

Ст. 10.

1. Всякая грузовая отправка прямого сообщения должна быть сопровождаема накладной, содержащей следующие данные:

а) место и время составления накладной;

б) обозначение станции и дороги отправления;

в) указание станции и дороги назначения, фамилии и местожительства получателя;

г) наименование груза, указание его веса или заменяющие указания веса сведения, согласно особым правилам перевозки железной дороги отправительницы; кроме того для груза отправляемого отдельными местами: число мест, род упаковки, знаки (марки) и номера мест;

д) обозначение, отправляется ли груз с малой или с большой скоростью;

е) подробное обозначение сопровождающих груз бумаг, требуемых как таможенными и акцизными обрядностями, так и административными властями, а также, в подлежащих случаях, указания предусмотренные ст. 14 п. 4.

ж) обозначение уплаченной провозной платы;

з) обозначение издержек, произведенных железной дорогой (ст. 16 и 17), и

и) указание пути, по которому груз должен следовать, с обозначением станций, на которых имеют быть исполнены таможенные обрядности, равно как и могущий оказаться необходимым осмотр административных органов. За отсутствием этого указания железная дорога избирает путь, который она признает наиболее выгодным для отправителя.

Примечание. Железная дорога ответственна за последствия выбора пути следования груза в том случае,

poolt silmapaistew lohakus oli lastud ette tulla.

Kui saatja on kauba saatmisetee ära tähendanud, siis on raudtee õigustatud niisuguse weo toimetamiseks teist teed tarwitama mitte muidu, kui ainult alamaltähendatud tingimistel:

1) et tolli- ja aktsiisitalitused, tarwiduse korral ka administratiiw- ning politseiline järelwaatus, sünnikšid alati neis jaamades, mis saatja poolt ära tähendatud;

2) et ei nõutaks rohkem weomaksu, kui seda, mida tuleks maksta sel juhtumisel, kui raudtee silmas peaks seda teed, mis saatja poolt saatekirjas ära tähendatud;

3) et kaup oleks kätte toimetatud tähtaja kestwusel, mis pikem ei oleks sellest, mis saatja poolt saatekirjas ära tähendatud teele wastaks;

4) kui saatejaam on walinud teise tee, siis on ta kohustatud selle üle saatjale teatama.

f) 1. saatja liignimi ehk nimetus ja tema aadress.

Kõik andmed, mis saatekirjas mahutatud, tunnustatakse tõeks saatja allkirjaga. Allkiri wõib kirjutatud ehk selle asemel saatja tempel olla, kui see saatejaama seadustega ehk määrustega lubatud on.

2. Üksikasjalised eeskirjad, mis saatekirja kokkuseadmisesse ja sisusse, ja iseäranis saatekirja blangi wormi tarwitamisesse puutuwad, sisalduwad käesolewa määrustiku täideviimise määrustes ja tariifides.

3. Keelatakse ära saatekirja muid teateid mahutada, teda ümber wahetada teiste paberitega ehk ühendada dokumentidega, peale käesolewas „Määrustikus" lubatud dokumentide.

4. Siiski, kui äraviimiskoha seadused ning määrused seda ette kirjutawad, wõib raudtee saatjalt nõuda peale saatekirja weel dokumenti, mis raudteewalitsuse kätte jäämiseks määratud on, et weolepingu tõenduseks olla.

5. Raudteewalitsus on õigustatud oma sisemise teenistuse tarwidusteks siise seadma ka kontsuraamatut, mis saatejaamas alalhoidmiseks määratud on ja saatekirjaga ning temaga dublikaadiga ühist numbrit kannab.

если при этом была допущена явная небрежность с ее стороны.

Если отправитель указал путь следования груза, то железная дорога для совершения такой перевозки в праве воспользоваться другим путем не иначе, как только под нижеизложенными условиями:

1) Чтобы таможенные и акцизные обрядности, а в случае надобности, административный и полицейский осмотр всегда имели место на станциях, обозначенных отправителем;

2) Чтобы не требовалось больше провозной платы, нежели та, которая подлежала бы уплате в случае, если бы железная дорога сообразовалась с путем, указанным отправителем в накладной;

3) Чтобы груз доставлен был в срок, не превышающий того, который соответствовал бы пути, указанному отправителем в накладной;

4) Если станция отправления избрала другой путь, то она обязана уведомить об этом отправителя.

к) 1. Фамилию или наименование отправителя и его адрес. Все данные, помещенные в накладной удостоверяются подписью отправителя. Подпись может быть написана или заменена штемпелем отправителя, если это дозволяется законами или правилами станции отправления.

2. Подробные предписания, касающиеся составления и содержания накладной и в особенности применения формы бланка накладной, содержатся в исполнительных постановлениях настоящего положения и в тарифах.

3. Воспрещается помещать в накладной иные заявления, заменять ее другими бумагами, или присоединить документы, кроме допущенных настоящим «Положением».

4. Однако, если законы и правила места отправления это предписывают, то железная дорога может потребовать от отправителя, кроме накладной, еще документ, предназначенный оставаться в руках управления дороги, чтобы служить доказательством договора перевозки.

5. Управление железной дороги в праве для потребностей своей внутренней службы завести также корешок, предназначенный для сохранения на станции отправления и носящий одинаковый номер с накладной и ее дубликатом.

## Artikkel 11.

1. Saatja wastutab saatekirjas mahutatud teadete ja ülesandmiste õigepärasuse eest, kõikinende õigusetuse, punktipealsusetuse ehk täiusetuse järeldusi kandes.

2. Raudteel on alati õigus kontroleerida, kas kauba kohtade sisu wastab saatekirja näitmetele. Kontroll tehakse kokkukõlas selle riigi seadustega ja määrustega, kus seda toimetatakse, kusjuures, kui kontroleerimine sünnib saatejaamas, peab isik, kellel õigus on kaubaga talitada, niisuguse kontroleerimise juure wastawa korra järele kutsutama, kui see wõimalik on, wälja arwates juhtumist, kui seda toimetatakse administratiiw- ehk politseiliste korralduste nõudel, mida igal riigil on õigus ette wõtta julgeoleku ja seltskondlise korra huwides.

3. Iga riigi seadused ja määrused määrawad ka kindlaks kõik, mis prahi raskuse ja kohtade arwu äramääramise ning kontroleerimise suhtes raudteede õigustesse ja kohustustesse puutub.

4. Täidesaatwad määrused ja tariifid peawad ära määrama lisamaksu, mida weost osawõtjate raudteede kasuks wõetakse, sel juhtumisel, kui prahi sisu ei ole täpipealselt ülesantud ehk selle raskus on näidatud alla tõepoolse kaalu, ehk ükskute kohtade arw on walesti näidatud, niisama ka waguni liiglaadungi puhul, mis saatja enese poolt täidetud on.

Seda lisamaksu wõetakse rippumata täiendawast tariifikulude wahemaksust ja igast tasust, selleşt tekkiwa kahju eest kui ka rippumata trahwidest, mis kriminaalseaduste, politseiliste ja administratiiwmääruste põhjal peale pannakse.

Sõna „tariif" all mõistetakse weomaks ja kõik täiendawad maksud.

5. Lisamaksu ei arwata:

a) raskuse mittepunktipealse äratähendamise puhul, — kui saatejaamas makswate määruste põhjal kaalumine raudtee poolt sunduslik on;

b) raskuse mittepunktipealse äratähendamise ehk waguni liiglaadungi puhul, — kui saatja on saatekirjas nõudnud, et kaalumine toimetatakse raudtee poolt;

c) tee peal atmosfääriliste põhjustel ettetulnud liiglaadungi puhul, — kui saatja tõeks teeb, et tema on waguni täitmise juures määrused, mis saatejaamas makswad, täitnud, ja

d) wee ajal järgnenud prahi raskuse suurenemise puhul, mis enesega ümberlaadimist

## Ст. 11.

1. Отправитель отвечает за верность помещенных в накладной сведений, и заявлений, подвергаясь всем последствиям их неправильности, неточности или неполноты.

2. Железная дорога имеет всегда право проверять, соответствует ли содержание грузовых мест показаниям накладной. Проверка делается согласно с законами и правилами той страны, где она производится, при чем, если проверка производится на станции отправления, то лицо, имеющее право распоряжения грузом, должно быть, если это возможно, подлежащим образом приглашаемо для присутствия при такой проверке, исключая случая, если она будет производиться в силу административных и полицейских мер, которое каждое государство в праве принять в интересах безопасности и общественного порядка.

3. Законы и правила каждого государства устанавливают также все, что касается права и обязанности железных дорог, относительно определения и проверки веса груза и числа грузовых мест.

4. Исполнительные постановления и тарифы должны определить добавочную плату, которая имеет быть взимаема в пользу железных дорог, участвующих в перевозке, в случае неточного заявления содержания груза или указания веса ниже действительного или неправильного указания числа поштучных мест, а также в случае перегруза вагона, нагруженного самим отправителем.

Эта добавочная плата взимается независимо от дополнительной платы за равность тарифных плат и от всякого вознаграждения за ущерб, который от этого произойдет, а также за независимо от штрафов, налагаемых на основании уголовных законов, полицейских и административных правил.

Под словом тариф подразумевается провозная плата и все дополнительные сборы.

5. Добавочная плата не причитается:

а) в случае неточного указания, если на основании правил, действующих на станции отправления, извешивание железной дорогой обязательно;

б) в случае неточного указания веса или перегрузки вагона, если отправитель потребовал в накладной, чтобы извешивание было произведено железною дорогою;

в) в случае перегрузки, происшедшего в пути от атмосферических причин, если отправитель докажет, что при погрузке вагона он исполнил правила, действующие на станции отправления, и

г) в случае последовавшего во время перевозки увеличения веса груза, не по-

kaasa ei toonud, — kuiwõrd saatja poolt tõendatakse, et raskuse suurenemine tuli atmosfäärilistest mõjudest.

Artikkel 12.

1. Weoleping loetakse tehtuks saatejaama poolt kauba ühes saatekirjaga äraſaatmiseks wastuwõtmise silmapilguſt. Kauba äraſaatmiseks wastuwõtmine tõendatakse saatekirja peale saatejaama templi panemisega, mis üles tähendab päewa, kuu ja aasta, millal see sündinud.

2. Templi pealepanemine peab järgnema wiibimata kõikide, ühe saatekirjaga saadetawate kaupade lõpuliku äraandmise järele. Saatja wõib nõuda, et templi pealepanemine toimetatakse tema juuresolekul.

3. Templi pealepanemise järele on saatekiri weolepingu tõenduseks.

4. Siiski, nende kaupade suhtes, mille pealelaadimine saatja enese poolt tariifide ehk iseäraliste kokkulepete kohaselt toimetatud on, kuiwõrd niisuguseid kokkulepped riigi territooriumil, kus nad tarwituse tulewad, lubatud on, wõiwad saatekirjas sisalduwad, prahi kohtade raskusesse ja arwusse puutuwad teated ainult siis tõenduseks raudtee wastu olla, kui raskuse ja kohtade arwu kontroleerimine oli raudtee poolt toimetatud ja saatekirjas tõeks tunnustatud.

5. Raudtee on kohustatud kauba wastuwõtmist ja selle äraſaatmiseks wastuwõtmise päewa saatekirja dublikaadil tõeks tunnustama.

6. Sellel dublikaadil ei ole saatekirja, mis kaupa saadab, ega konnosſamendi (prahikirja) tähendust.

Artikkel 13.

1. Kauba sisſepakkimise eest hoolitsemine on saatja kohuseks sel juhtumisel, kui kaup oma omaduse pooleſt teel kaotsi- ehk rikkimineku eest hoidmiseks sisſepakkimist nõuab.

2. Saatja poolt selle kohustuse mittetäitmisel on raudteel, kui ta kauba wastuwõtmiseſt tagasi ei ütle, õigus nõuda, et saatekirjal oleks saatja poolt sisſepakkimise täielik puudumine ehk selle puudulikkus eraldi üles tähendatud, ehk saatja poolt saatejaamale selle üle iseäraline kirjalik teadaanne wälja antud.

3. Saatja wastutab niisuguſel wiisil tõeks tunnustatud sisſepakkimise puuduste, samuti ka wäljaſtpoolt mittemärgatawate puuduste järelduste eest. Kõik neist sisſepakkimise puu-

влекшаго за собою перегрузки, поскольку отправителем будет доказано, что увеличение веса произошло от атмосферических влияний.

Ст. 12.

1. Договор перевозки считается заключенным с момента принятия станциею отправления груза с накладной к отправке. Принятие груза к отправке удостоверяется наложением на накладную штемпеля станции отправления, обозначающего день, месяц и год, когда сие последовало.

2. Наложение штемпеля должно последовать немедленно за окончательною сдачею всех грузов, отправляемых по одной накладной. Отправитель может требовать, чтобы наложение было произведено в его присутствии.

3. По наложении штемпеля накладная служит доказательством договора перевозки.

4. Однако относительно грузов, погрузка коих произведена самим отправителем, согласно тарифам, или особым соглашениям, насколько такие соглашения дозволены на территории государства, где они подлежат применению — заключающихся в накладной сведения, относящиеся до веса и числа грузовых мест, могут тогда лишь служить доказательством против железной дороги, когда проверка веса и числа мест была произведена железною дорогою и удостоверена в накладной.

5. Железная дорога обязана удостоверить принятие груза и день приема его для отправления на дубликате накладной.

6. Этот дубликат не имеет значения ни накладной, сопровождающей груз, ни коноссамента (грузовой ведомости).

Ст. 13.

1. Попечение об упаковке груза в случае, когда груз по своему свойству требует упаковки для предохранения его от утраты или порчи в пути, лежит на обязанности отправителя.

2. При неисполнении отправителем этой обязанности, железная дорога, если только она не откажется принять груз, в праве требовать, чтобы на накладной были особо обозначены отправителем полное отсутствие упаковки или ее недостаточность, чтобы кроме того было выдано отправителем станции отправления особое о том письменное заявление.

3. Отправитель ответствует за последствия удостоверенных таким способом недостатков упаковки, а равно и недостатков, незаметных снаружи. Все убытки, про-

dusteſt tekkiwad kahjud langewad saatja kanda, kes raudtee kahju puhul sellele need ära tasub. Kui saatja poolt ei olnud ülemaltähendatud awalduſt tehtud, siis wastutab tema wäljaspoolt nähtawate sisſepakkimiſe puuduste eeſt sel korral, kui ta kuritahtlikkuſes süüdi on.

Artikkel 14.

1. Saatja on kohustatud saatekirjale juure lisama kõik kauba saatmisel tarwisminewad dokumendid, misjuguſed enne kauba saatjale äraandmist, tolli, aktsiisi, administratiiw ja politseiliste talituste täitmiseks tarwis lähewad.

Saatja on wastutaw raudtee ees kõikide kahjude eeſt, mis wõiwad nende dokumentide puudumise, puudulikkuſe ehk õigusetuſe tõttu tekkida, wälja arwatud raudtee eneſe süüdioleku juhtumiſed.

2. Raudtee ei ole kohustatud nende dokumentide küllalsuſt ja õigepärasuſt kontroleerima.

3. Tolli-, aktsiisi- ja administratiiwtalituſed täidetakſe, kuni kaup teel on, raudtee poolt. Wiimane wõib omal wastutuſel need kohuſed kommisjonäärile usaldada.

Sellel kui teisel juhtumisel lasuwad raudtee peal kommisjonääri kohustuſed.

4. Siiski wõib isik, kellel on õigus kaubaga talitada, kas isiklikult ehk oma, saatekirjas äratähendatud woliniku kaudu tollitalituste toimetamise juures olla, kõikide tarwiliste, kauba tarifikatsioonisje puutuwate teadete andmiseks ja oma tähenduste tegemiseks. See õigus, mis jäetud on isikule, kellel õigus on kaubaga talitada, ei anna temale siiski õigust ei kaupa oma kätte wõtta ega ise tollioperatsioone teha.

5. Kauba määratud kohale jõudmisel jäetakse saajale õigus ise tolli ja aktsiisi talituſi toimetada, kui saatekirjas wastupidiseid tähenduſi ei leidu.

Nimetatud talituste mittetoimetamise puhul, ei saaja ega ka kellegi teise isiku poolt, kes saatekirjas nimetatud, peawad need raudtee poolt tehtama.

Artikkel 15.

Raudteel on õigus nõuda, et niisjuguſed kaubad, mis kergesti rikkiwad, kui ka kaubad, mis niiwiisi ei rikki, ja üldse kaubad, mida nende omaduste pärasi ei wõi teiste asjadega

истекающие от этих недостатков упаковки, падают на отправителя, который в случае убытков для железной дороги возмещает ей таковые. Если отправителем не было сделано вышеуказанного об'явления, то он ответствует за видимые снаружи недостатки упаковки в том случае, когда он окажется виновным в злом умысле.

Ст. 14.

1. Отправитель обязан приложить к накладной все долженствующие сопровождать груз документы, которые необходимы для исполнения, до сдачи груза получателю, таможенных, акцизных, административных и полицейских обрядностей.

Отправитель ответственен перед железною дорогою за все убытки, могущие последовать вследствие отсутствия, недостаточности или неправильности этих документов, за исключением случаев виновности самой железной дороги.

2. Железная дорога не обязана проверять достаточность и верность этих документов.

3. Таможенные, акцизные и административные обрядности исполняются, пока груз находится в пути, железною дорогою. Последняя под своею ответственностью может поручить эти обязанности комиссионеру.

В том и другом случае на железной дороге лежат обязательства комиссионера.

4. Однако лицо, имеющее право распоряжения грузом, может или самолично или через указанного в накладной своего уполномоченного присутствовать при исполнений таможенных обрядностей, для сообщения всех необходимых сведений, касающихся тарификации груза и заявлении своих замечаний. Это право, предоставленное лицу, имеющему право распоряжения грузом, не дает ему, однако, права ни на принятие груза во владение, ни на совершение самому таможенных операций.

5. По прибытии груза на место назначения, получателю предоставляется право совершать самому таможенные и акцизные обрядности, если в накладной не имеется противоположных тому указаний.

В случае неисполнения упомянутых обрядностей ни получателем ни каким-либо другим лицом, поименованным в накладной, таковые должны быть совершаемы железною дорогою.

Ст. 15.

Железная дорога имеет право требовать отправки по отдельным накладным грузов, подверженных скорой порче, и грузов, таковой порче не подверженных, и вообще

ühte mahutada, saadetakse eraldi saatekirjadega.

Kui kaupade saadetus ühe waguni mahutuseſt ehk kandejõuſt suurem on, siis on raudteel õigus nõuda eraldi saatekirja kokkuseadmiſt iga waguni peale.

Ei wõi saata ühe ja selleſama saatekirjaga:

1) asju, mis on weoks lubatud ainult iseäraliste tingimiste silmaspidamisega, ja asju, mis on weoks tingimata lubatud;

2) asju, mis käiwad tolli-, aktsiisi-, politseiliste ehk administratiiwtalituste alla, ja asju, mis nende talituste alla ei käi.

### Artikkel 16.

1. Weomaks arwatakse kokkukõlas makswate ja kindlaksmääratud korras wäljakuulutatud tariifidega. Igasugune eraleping, mille järelduseks oleks ühele ehk mitmele saatjale weomaksu wähendamine alla tariifisid, on kindlasti keelatud ja loetakse seaduslikku jõudu mitteomawaks. Lubatakse siiski tariifialandusi, mis sellekohaſes korras wälja kuulutatud ja üheſugustel tingimistel kõigile ühewõrra kätteſaadawad on.

2. Peale weomaksu ja täiendawate ehk iseäraliste kulude, mis tariifides ette nähtud on, ei wõeta raudteede kasuks mingisuguseid muid summasid, peale nende, mis raudteede poolt kuulutatud, nii kui: tollimaksud wälja- ja sisseweos, määrustiku art. 14 ettenähtud talituste täitmise maksud ja tariifis äratähendamata kulud, kaupade üheſt jaamast teise wedamise eest, ning kaupade wälimise ehk siſemise koosseisu tõttu nende alalhoiu kindlustuseks tarwilikkude paranduste eest. Need kulud peawad tarwilikul wiisil tõeks tunnustatama ja saatekirjas ära tähendatama, selle juure tõendawaid dokumente lisades.

### Artikkel 17.

1. Kui weomaks ei olnud maksetud kauba äraſaatmiseks äraandmise juures, siis loetakse see ülewiiduks saaja peale.

2. Raudteele, kes kauba minema saadab, jäetakse õigus weoraha ettemaksmist nõuda, kui tema arwates wedamiseks toodud kaup kiiresti riſkib ehk kui kaup oma tähtsuseta määrtuse pooleſt weomaksu ei kindlusta.

грузов, которые по свойствам их не могут быть помещены вместе с другими предметами.

Если партия грузов превышает вместимость или под'емную силу одного вагона, то дорога имеет право требовать составления отдельной накладной на каждый вагон.

Не могут быть отправлены по одной и той же накладной:

1) предметы, дозволенные к перевозке лишь с соблюдением особых условий, и предметы, дозволенные безусловно к перевозке;

2) предметы, подлежащие таможенным, акцизным, полицейским или административным обрядностям, и предметы, сим обрядностям не подлежащие.

### Ст. 16.

1. Провозная плата исчисляется согласно действующим и установленным порядком опубликованным тарифам. Всякое частное соглашение, которое имело бы последствием предоставление одному или нескольким отправителям уменьшения провозной платы против тарифов, формально воспрещается и считается неимеющим законной силы. Разрешаются, однако, тарифные понижения, которые подлежащим порядком опубликованы и при одинаковых условиях доступны всем в равной степени.

2. Сверх провозных плат и дополнительных или особых издержек, предусмотренных тарифами, не будут взиматься в пользу железных дорог никакие иные суммы, кроме израсходованных железными дорогами, как-то: пошлины, по вывозу, ввозу и сборы за исполнение предусмотренных ст. 14. Положения обрядностей и необозначенных в тарифе издержек за перевозку грузов с одной станции на другую и расходов на исправления, которые вследствие внешнего или внутреннего свойства товаров необходимы для обезпечения их сохранности. Эти издержки должны быть надлежащим образом удостоверены и обозначены в накладной с приложением к оной оправдательных документов.

### Ст. 17.

1. Если провозная плата не была уплочена при сдаче груза к отправке, то таковая считается переведенною на получателя.

2. Железной дороге, отправляющей грузы, предоставляется право требовать уплату провозных денег вперед, если по ее мнению пред'явленный к перевозке груз подвержен быстрой порче или же если груз по своей незначительной стоимости не обезпечивает провозной платы.

3. Tariifi mitte õieti tarwitamise ehk weomaksu ja lisamaksude wäljaarwamisel juhtunud wigade korral tuleb nähemwõte juure maksta, enamwõte aga tagasi maksta. Enamwõtete registrid pannakse sihtjaamas wälja.

Nõudmine wäljaarwamiste äraparandamise üle kustutatakse aastase aegumusega, maksmise päewast arwates, kui poolte wahel ei ole wõla tunnustamist ehk waba kokkulepet järgnenud, ehk kui ei ole kohtu otsust olnud. Määrused, mis art. 48 p.p. 3 ja 4 sisaldawad, on ülemaltähendatud aegmuse juure tarwitatawad. Art. 47 punkt 1 määrusi sellel korral ei tarwitata.

Artikkel 18.

1. Täidesaatwad määrused määrawad kindlaks üldised reeglid kättesaatmise kõige pikemate äärmis-tähtaegade, äraſaatmise alguse arwamise, kätteſaatmise tähtaegade katkestuse ja lõppemise üle.

2. Kui ühe riigi seaduste ja määruste järele on lubatud alandatud normidega ja pikendatud kätteſaatmise tähtaegadega eritariifid, siis wõiwad selle riigi raudteede walitsused neilb tariifisid pikendatud tähtaegadega tarwitada ka lepinguosaliste riikide wahel läbikäimises.

3. Siiski määratakse kätteſaatmise tähtajad ära tariifide tingimistega, mida iga üksiku juhtumise kohta tarwitatakse.

Artikkel 19.

1. Ainult saatjal üksinda on õigus kaubaga talitada, kusjuures tema wõib seda kas saatejaamast tagasi wõtta, kas teel kinni pidada, kas nõuda selle wäljaandmist sihtjaamas ehk teel tariifisjaamas mitte sellele isikule, kes saatekirjas saajaks üles märgitud on, waid teisele, ehk nõuda kauba tagasisaatmist saatejaama ehk teise, läbisõidetawal teel saatja poolt äratähendatud tariifisjaama. Raudtee wõib oma äranägemist mõõda saatja nõudmisel täitmisele wõtta hilisemad korraldused saaja peale ülewiidud weomaksu sissemaksmise kohta. Mingisugused muud hilisemad korraldused, peale tähendatu, ei ole lubatud.

2. Siiski wõib saatja oma õigust selleks ainult sel korral kasutada, kui ta saatekirja dublikaadi ette näitab. Kui raudtee on nende isikute nõudmised täitnud, ilma et dublikaadi ettenäitamist neilt oleks nõudnud, siis on ta selle tegewiisiga tehtud kahju eest wastutaw

3. При неправильном применении тарифа или ошибки в расчетах при определении провозной платы и добавочных платежей, недобор подлежит уплате, а перебор возврату. Реестры переборов вывешиваются на станции прибытия.

Иск об исправлении расчета погашается годовой давностью, считая со дня уплаты, если между сторонами не последовало признания долга или мировой сделки, или если не состоялось судебного решения. Постановления, содержащиеся в ст. 48 п. п. 3 и 4, применяемы к вышеупомянутой давности. Постановления пункта 1 ст. 47 в этом случае не применяются.

Ст. 18.

1. Исполнительные постановления установят общие правила о наибольших предельных сроках доставки, исчисления начала отправки, перерыве и истечении сроков доставки.

2. Если по законам и правилам одного государства допускаются специальные тарифы с пониженными ставками и с продельных сроках доставки, исчислении нания железных дорог этого государства могут применять эти тарифы с продленными сроками и в сообщении между договаривающимися государствами.

3. Сроки доставки определяются, впрочем, условиями тарифов, которые применяются к каждому частному случаю.

Ст. 19.

1. Одному лишь отправителю принадлежит право распоряжаться грузами, причем он может либо взять обратно его со станции отправления, либо задержать в пути, либо требовать выдачи его на станции назначения или в пути на тарифной станции не тому лицу, которое значится в накладной получателем, а другому, либо требовать доставления груза обратно на станцию отправления или на указанную отправителем другую тарифную станцию по пути следования. Железная дорога может по своему усмотрению принять к исполнению по требованию отправителя позднейшие распоряжения относительно взноса переведенной на получателя провозной платы. Никакие иные позднейшие распоряжения, кроме указанного, не допускаются.

2. Однако отправитель может воспользоваться своим на то правом только в том случае, если пред'явит дубликат накладной. Если железная дорога исполнила требования этих лиц, не требуя от них пред'явления сказанного дубликата, то она ответ-

kaubasaaja ees, kellele see dublikaat saatja poolt on üle antud.

3. Neid kaubaga talitamise nõudmisi on raudtee kohustatud täitma ainult sel korral, kui nad olid temale edasi antud saatejaama wahetalituse kaudu.

4. Saatja õigus kaubaga talitamiseks ka siis, kui temal on saatekirja dublikaat käes, lõpeb ära saatekirja saajale üleandmise silmapilgust, kauba kohalejõudmisel sihtjaama, niisama ka saaja poolt raudtee wastu art. 20 tähendatud nõudmise tõstmise korral kohtuteel. Alates sellest silmapilgust läheb kaubaga talitamise õigus saaja kätte üle, kelle nõudmisi raudtee peab arwesse wõtma, kauba eest wastutuse kartusel tema eest.

5. Raudteel ei ole õigust ei selles artiklis mainitud nõudmiste täitmisest tagasi ütelda ega nende täitmisega wiiwitada ehk neid muuta, kui sellega raudtee liikumise korda ei rikuta.

6. Selle artikli 1 punktis mainitud nõudmised peab tehtama kirjaliku ja allakirjutatud teadaande teel. Nimetatud teadaanne peab korratud olema saatekirja dublikaadil, missugune peab selsamal ajal raudteele ette näidatama ja selle poolt saatjale tagasi antama.

7. Raudteel on õigus kulusid, mis 1 punktis mainitud nõudmiste täitmise järeldusel tehtud, tagasi saada, kui aga need nõudmised ei olnud raudtee enese süü läbi wälja kutsutud.

Artikkel 20.

1. Raudtee on kohustatud saatekirja ja kaupa määratud kohal saajale wälja andma tema allkirja wastu ja tema poolt saatekirja järele nõutawa raha äramaksmisel.

2. Kauba määratud kohale jõudmisel wõib saaja, enese ehk teise isiku arwel esinedes, oma nimel nõuda, et temale weolepingu järele antud õigused saaksid pärast tema poolt selle lepinguga tema peale pandud kohuste täitmist raudtee poolt teostatud, nimelt: saajale jäetakse õigus raudtee käest nõuda saatekirja temale üleandmist ja kauba wäljaandmist. See õigus lõpeb ära, kui saatja, kes dublikaadiga on warustatud, art. 19 jõul wastupidiseid korraldusi on teinud.

ственна в причиненном сим действием ущербе перед получателем груза, которому этот дубликат был передан отправителем.

3. Указанные требования распоряжения грузом железная дорога обязана исполнить лишь в том случае, если они были ей переданы через посредство станции отправления.

4. Право отправителя на распоряжение грузом, даже если он имеет в руках дубликат накладной, прекращается с момента передачи накладной получателю, по прибытии груза на станцию назначения, а равно и в случае пред'явления получателем к железной дороге указанного в ст. 20 иска в судебном порядке. Назначая с этого момента право распоряжения грузом переходит к получателю, с требованиями которого железная дорога должна сообразоваться под страхом ответственности перед ним за груз.

5. Железная дорога не имеет права ни отказаться от исполнения упомянутых в этой статье требований, ни замедлить или заменить их исполнения, если тем не нарушается правильность железнодорожного движения.

6. Упомянутые в 1 пункте этой статьи требования должны быть сделаны посредством письменного и подписанного заявления. Сказанное заявление должно быть повторено на дубликате накладной, который должен быть в то же время пред'явлен железной дороге и возвращен ею отправителю.

7. Железная дорога имеет право на возврат расходов, произведенных ею вследствие исполнения упомянутых в пункте 1 требований, если только эти требования не были вызваны виною самой железной дороги.

Ст. 20.

1. Железная дорога обязана выдать накладную и груз в месте назначения получателю под его росписку и при уплате им денег, причитающихся согласно накладной.

2. По прибытии груза на место назначения, получатель может, действуя за свой счет или за счет другого лица, требовать от своего имени, чтобы предоставленные ему по договору перевозки права были по выполнении им возложенных на него тем договором обязанностей осуществлены со стороны железной дороги, а именно: получателю предоставляется право требовать от железной дороги передачи ему накладной и выдачи груза. Право это прекращается, если отправитель, снабженный дублика-

3. Saatja poolt äratähendatud sihtjaam tunnustatakse kauba wäljaandmise kohaks.

Artikkel 21.

Kauba ja saatekirja wastuwõtmine kohustab saajat kõikide maksude summat, mis saatekirja järele nõutakse, raudteele ära maksma.

Artikkel 22.

1. Kui kauba weos on takistus ette tulnud, ehk sai see erakorralistel asjaoludel ehk mingisuguse juhuse tõttu seisma pandud, ja ei wõidud kaupa teisel teel ära saata, siis küsib raudtee saatjalt uusi juhatusi.

2. Niisugusel juhtumisel wõib saatja lepingust tagasi astuda, kuid on kohustatud raudteele, kui wiimase peale mingisugust süüdi ei lange, ära maksma kõik wäljaminekud weo ettewalmistusest, wäljaminekud kauba wäljalaadimise ja tema weo läbi kauba poolt juba läbimindud kauguse eest.

3. Kui niisuguse kinnipidamise korral kauba wõib minema saata teisel teel, siis on raudtee õigus otsustada, kas kauba saatmine seda teist teed mööda on saatja huwides, ehk, kauba kinni pidades, saatjalt juhatust küsida.

Kui kaup saadetakse sihtjaama teisel teel, siis on raudtee õigustatud läbiweo eest lisamaksu nõudma.

4. Kui saatjal ei ole saatekirja dublikaati, siis ei wõi tema poolt käesolewas artiklis ette nähtud juhtumistel tehtud korraldused puudutada ei saaja isikut ega sihtkohta.

Artikkel 23.

Kaupade wäljaandmise kord, niisama ka teatawatel juhtumistel raudteele sunduslik kaubasaajale koju kätteSaatmine määratakse kindlaks kauba wäljaandjal raudteel tarwitatawate seaduste ja määruste kohaselt.

Artikkel 24.

Raudtee, kes kauba määratud kohale toimetab, on kohustatud selle wäljaandmise juures kõik saatekirja järele nõutawad maksud sisse nõudma, nimelt: weomaksu, täiendawad maksud, tolli ja teised wäljaminekud, mis weo teostamiseks on tehtud, ning muud kauba peal olla wõiwad maksud.

том, сделал, в силу ст. 19, противоположное распоряжение.

3. Указанная отправителем станция назначения признается местом выдачи груза.

Ст. 21.

Принятие груза и накладной обязывает получателя к уплате железной дороге суммы всех платежей, причитающихся согласно накладной.

Ст. 22.

1. Если перевозка груза встретила препятствие, или была приостановлена по чрезвычайным обстоятельствам, или вследствие какой либо случайности, и груз не мог быть направлен другим путем, то железная дорога испрашивает новых указаний у отправителя.

2. В таком случае отправитель может отступиться от договора, но обязан уплатить железной дороге, если на нее не падает никакой вины, все расходы по выгрузке груза и по его перевозке за пройденное уже грузом расстояние.

3. Если в случае такой задержки груз может быть направлен другим путем, то железная дорога имеет право решать, в интересах ли отправителя направить груз по этому другому пути, или, задержав его, испросить указания у отправителя.

Если груз направляется на станцию назначения другим путем, то железная дорога в праве требовать добавочную за провоз плату.

4. Если у отправителя не имеется дубликата накладной, до сделанные им в предусмотренных настоящей статьей случаях распоряжения не могут касаться ни личности получателя, ни места назначения.

Ст. 23.

Порядок выдачи грузов, а равно и обязательная в известных случаях для железной дороги доставка грузов на дом получателю, определяется согласно законам и постановлениям, применяемым на железной дороге выдачи груза.

Ст. 24.

Железная дорога, доставляющая груз к месту назначения, обязана взыскать при выдаче его все причитающиеся по накладной платежи, а именно: провозную плату, дополнительные сборы, таможенные и другие расходы, сделанные в видах исполнения перевозки, и иные могущие числиться на грузе платежи.

Neid sissenõudmisi tohmetab raudtee nii oma enese arwel, kui ka eelmiste teede ehk teiste ühwitatud asutuste arwel.

Artikkel 25.

Raudteel on kõikide art. 24 tähendatud nõudmiste kindlustuseks kauba peale eesõigus.

See õigus jääb jõusse seniajani, kuni kaup tee ehk kolmanda isiku käes on, kes selle tema arwel kinni peab.

Artikkel 26.

Eesõiguse makswus määratakse ära selle riigi seaduste järele, kus kauba wäljaandmine sünnib.

Artikkel 27.

1. Iga raudtee, kauba äraſaatmise ehk wäljaandmise juures weomaksu ja muid weolepinguga tingitud maksusid sisse nõudes, on kohustatud weost osawõtjatele raudteedele nendest weomaksudest neile tulewad osad ära maksma.

2. Wiimane weost osawõtnud raudtee wastutab kõikide saatekirja järele tulewate rahade sissetuleku eest, kui kaup oli tema poolt wälja antud ilma kaubajaama käest nõutawa summa sissenõudmiseta, kuid selle juures jääb sel raudteel õigus kaubasaajalt rahuldust nõuda.

3. Summad, mis ühele raudteele teiselt otseühenduse wedude eest tulewad, ei kuulu aresti alla sel juhtumisel, kui wõlgnik-raudtee teises riigis asub, kus wõlausaldaja-raudtee ei asu. Erandiks on ainult niisugune juhtumine, kus arest selle riigi kohtuwõimu poolt tehtud otsuse põhjal peale pannakse, kelle päralt wõlausaldaja-raudtee on.

4. Niisama ei wõi raudteede weerew koosseis kui ka üldse kõik selles koosseisus sisalduw, raudtee päralt olew warandus arestt alla minna teises riigis, kui selles, kellele omanik-raudtee kuulub, wälja arwatud juhtumised, kus arest selle riigi kohtuwõimu poolt tehtud kohtuotsuse järele peale pannakse, kellele omanik-raudtee kuulub.

Artikkel 28.

1. Kui kauba wäljaandmises takistus ette tuleb, siis peab jaam, kes kohustatud on

Эти взыскания железная дорога производит, как за свой собственный счет, так и за счет предшествующих дорог или других заинтересованных учреждений.

Ст. 25.

Железная дорога имеет в обезпечение всех взысканий, указанных в ст. 24, залоговое право на груз.

Это право остается в силе до тех пор, пока груз находится в руках дороги или третьего лица, который удерживает оный за ее счет.

Ст. 26.

Действие залогового права определяется по законам той страны, где происходит выдача груза.

Ст. 27.

1. Каждая железная дорога, взыскав при отправлении или при выдаче груза провозную плату и прочие, обусловленные договором перевозки, платежи, обязана уплатить участвовавшим в перевозке железным дорогам причитающиеся им части из тех провозных плат и платежей.

2. Последняя из участвовавших в перевозке железная дорога отвечает за поступление всех следующих по накладной денег, если груз был выдан ею без взыскания суммы, причитавшейся с получателя груза, но при том эта железная дорога сохраняет за собой право требовать удовлетворения с получателя груза.

3. Суммы, причитающиеся одной железной дороге с другой за перевозки прямого сообщения, не подлежат аресту в том случае, если железная дорога-должница находится в другом государстве, нежели железная дорога-кредиторша. Исключение представляет только тот случай, когда арест налагается на основании решения, постановленного судебной властью этого государства, которому принадлежит дорога-кредиторша.

4. Равным образом подвижной состав железных дорог, а также вся вообще, содержащаяся в этом составе, принадлежащая железной дороге движимость не могут подлежать аресту в ином государстве, нежели том, которому принадлежит железная дорога-собственница, за исключением случаев, когда арест налагается по судебному решению, постановленному судебной властью того государства, которому принадлежит дорога-собственница.

Ст. 28.

1. Если встречается препятствие к выдаче груза, то станция, обязанная выдать

kaupa wälja andma, selle üle ajawiitmata saatjale teatama, ja tema juhatusi paluma. Kui saatekirja on sisse wõetud nõudmine saatja teadustamise kohta, siis peab teade temale saadetama wiibimata telegraafi teel. Niisuguse teatamise kulud kindlustatakse kaubaga. Kui saaja ennast kauba wastuwõtmisest ära ütleb, siis on saatjal õigus wiimasega talitada koguni ka siis, kui tema saatekirja dublikaati ette näidata ei saa. Kaupa ei wõi mingil juhtumisel saatejaama tagasi saata ilma saatja iseäralise selleks nõusolekuta.

2. Siiski, olenemata järgmise artikli määrusest, tuleb kauba wäljaandmise takistuste korral käia nende juhatuste ja reeglite järele, mis selle raudtee peal, kes kohustatud on kaupa wälja andma, makswad on.

### Artikkel 29.

1. Kõigil kauba täieliku ehk osalise kaotsimineku ning wigastuse kordadel on raudteewalitsused kohustatud ajawiitmata juurdlused toime panema, nende järeldused kirjalikult tõendama ja nende üle kaubaomanikkudele nende nõudmisel ja igal juhtumisel saatejaamale teatama.

2. Kui raudtee on awalikuks teinud ehk oletab kauba osalist kaotsiminekut ehk wigastust, ehk kui sarnane kaotsiminek ehk wigastus on isiku poolt, kellel kaubaga talitamise õigus, ära näidatud, siis seatakse wiibimata kokku akt, et wälja selgitada kauba seisukorda, kahju suurust ja niiwõrd kui see wõimalik on, kauba osalise kaotsimineku ehk wigastuse põhjust ja aega, millal see kaotsiminek ehk wigastus sündis. Kauba täieliku kaotsimineku puhul seatakse samal wiisil akt kokku.

3. See tõendus peab tehtama selle riigi seaduste ja reeglite kohaselt, kus ta sündis.

4. Peale selle on kaubaomanikul õigus nõuda kauba seisukorra tõendamist kohtu teel.

### Artikkel 30.

Raudtee on wastutaw oma teenijate ja teiste isikute eest, kelle kätte tema enda peale wõetud weo teostamise usaldab.

### Artikkel 31.

Raudtee wastutab wedamiseks wõetud bagaashi kaotsi- ehk rikkimineku eest, kui tõeks ei tee, et need on tulnud ärawõitmata jõust, bagaashi enese omadusest ehk reisijate enese süü läbi.

груз, должна немедленно известить о том отправителя и просить его указаний. Если в накладной включено требование об извещении отправителя, то извещение должно быть послано ему немедленно по телеграфу. Расходы по такому извещению обезпечиваются грузом. Если получатель отказывается принять груз, то отправитель имеет право распорядиться последним даже и тогда, когда он не может пред'явить дубликата накладной. Груз ни в коем случае не может быть возвращен на станцию отправления без особого на то согласия отправителя.

2. Впрочем, независимо от постановлений следующей статьи, в случае препятствий к выдаче груза надлежит поступать согласно с указаниями и правилами, действующими на той железной дороге, которая обязана выдать груз.

### Ст. 29.

1. Во всех случаях полной или частичной утраты и повреждения груза, железнодорожные управления обязаны производить немедленно расследования, удостоверять письменно результаты таковых и сообщать о них грузовладельцам по их требованию и во всяком случае станции отправления.

2. Если железная дорога обнаружила или предполагает частичную утрату или повреждение груза, или если подобная утрата или повреждение указаны лицом, имеющим право распоряжения грузом, то немедленно составляет акт с целью выяснить состояние груза, сумму убытка и, насколько возможно, причину частичной утраты или повреждения груза и время, когда таковая утрата или повреждение груза произошли. В случае полной утраты груза равным образом составляется акт.

3. Удостоверение это должно быть сделано согласно законам и правилам той страны, где оно состоялось.

4. Сверх того, грузовладелец имеет право требовать удостоверения груза судебным порядком.

### Ст. 30.

Железная дорога ответственна за своих служащих и за других лиц, которым она поручает выполнение принятой на себя перевозки.

### Ст. 31.

Железная дорога ответствует за утрату или порчу, принятого к перевозке багажа, если она не докажет, что они произошли от непреодолимой силы, от свойства самого багажа или по вине самых пассажиров.

### Artikkel 32.

Bagaaſhi kaotſi= ehk rikkimineku puhul on raudtee kohustatud taſu maksma niiſuguſes ſuuruſes, nagu ſee ſelle riigi ſeaduste järele, kelle piiridest kaotſi= ehk rikkiminek ette tuli, ära määratud on.

### Artikkel 33.

Nõudmiſe ehk kaebtuſe tõſtmiſe õigus raudteede wastu taſu päraſt wedude asjus, mis käesolewa määrustiku põhjal ſünniwad, on ainult nendel, kellel õigus on kaubaga talitada. Kui saatja saatekirja dublikaati ette ei näita, ſiis wõib tema kaebtuſt ja nõudmiſt tõsta ainult saaja nõusolekul, — kui ta ainult tõenduſt saaja kauba wastuwõtmiſeſt äraütlemiſe üle eſitanud ei ole.

### Artikkel 34.

1. Raudtee, kes kauba ühes saatekirjaga weoks wastu wõtnud, on wastutaw weo teoſtamiſe eeſt kogu teel kuni kauba wäljaandmiſeni.

2. Iga järgmine tee, kaupa eſialgſe saatekirjaga wastu wõttes, astub ſeega saatekirja tingimiſtele wastawaſſe weolepinguſſe ja wõtab enda peale kohuſtuſe wedu teoſtada kokkukõlas ſelle saatekirjaga.

3. Kaebtuſed ehk nõudmiſe palwed, mis käesolewa otſeühenduſe weolepingu peale põhjendatud on, wälja arwatud raudteede taga=ſi= nõudmiſe juhtumiſed eneſte wahel, wõiwad tõſtetud ſaada ainult eſimeſe tee walitſuſe ehk ſelle tee walitſuſe wastu, kes wiimaſena kauba saatekirja järele wastu wõtnud. Kaebtuſe tõſtjal ehk nõudjal on waliku õigus tähendatud raudteede walitſuſte wahel.

4. Nõudmiſt wõib tõsta ainult ſelles kohtus, kes ſelles riigis aſub, kus koſtja=tee walitſuſel oma aſupaik on ja kellele ſee nõudmine ſelle riigi ſeaduſte järele allub. Päraſt nõudmiſe tõſtmiſt kaotab nõudja waliku õiguſe 3 punktis tähendatud raudteede wahel.

### Artikkel 35.

Nõudmiſi, mis weolepingu peale käesolewas otſeühenduſes põhjendatud on, wõib tõsta ka teiſte raudteewalitſuſte wastu, mööda minnes art. 34 p. 3 tähendatuteſt, kui need nõudmiſed eſinewad wastunõudmiſte ehk wastuſeletuſte kujul ja kui eſialgne nõudmine on põhjendatud ſelleſama weolepingu peale.

### Ст. 32.

В случае утраты или порчи багажа, железная дорога обязана уплатить вознаграждение в размере, определенном по законам той страны, в пределах которой произошла утрата или порча.

### Ст. 33.

Право иска или заявления (претензии) требований к железным дорогам о вознаграждении по перевозкам, совершаемым на основании настоящего положения, принадлежит лишь тем, кто имеет право распоряжаться грузом. Если отправитель не пред'явит дубликата накладной, то он может заявить претензию или иск только с согласия получателя, разве бы только он представил доказательство об отказе получателя принять груз.

### Ст. 34.

1. Железная дорога, принявшая груз к перевозке вместе с накладной, ответственна за выполнение перевозки на всем пути до выдачи груза.

2. Каждая последующая дорога, принимая груз с первоначальной накладной, вступает тем самым в соответствующий условиям накладной договор перевозки и принимает на себя обязанность выполнить перевозку согласно с сей накладной.

3. Претензии или исковые требования, основанные на договоре перевозки настоящего прямого сообщения, за исключением случаев обратного требования железных дорог между собою, могут быть пред'явлены только управлению первой дороги или управлению той, которая последней приняла груз по накладной. Заявитель претензии или истец имеет право выбора между управлениями означенных железных дорог.

4. Иск может быть пред'явлен только тому суду, который находится в государстве, где управление дороги-ответчицы имеет свое место пребывания и которому этот иск подсуден по законам этого государства. После пред'явления иска истец теряет право выбора между указанными в пункте 3 железными дорогами.

### Ст. 35.

Требования, основанные на договоре перевозки в настоящем прямом сообщении, могут быть пред'явлены и другим железнодорожным управлениям помимо указанных в п. 3 ст. 34, если эти требования представляются в форме встречных исков или возражений и если первоначальный иск основан на том же договоре перевозки.

Artikkel 36.

Raudtee on wastutaw, wälja arwatud alamaljärgnewates artiklites tähendatud juhtumiseb, kauba kaotsiminekuga (täieliku ehk osalise) ehk wigastusega tehtud kahju eest, selle wedamiseks wastuwõtmise silmapilgust kuni wäljaandmiseni.

Tema pealt langeb see wastutus, kui ta tõeks teeb, et kahju on tekkinud isiku süü läbi, kellel õigus on kaubaga talitada, ehk tema nõudmise tõttu, mis ei olnud wälja kutsutud raudtee süü läbi ega kaubale eneselе omaste puuduliste, tema sisemise rikkimineku, kokkukuiwamise, hariliku mahajooksmise ja muu järelduselt ehk erakorraliste asjaolude tõttu.

Kui saatekirjas ülestähendatud kauba sihtkoht ei ole raudteejaamas, siis lõpeb raudtee wastutus, mis käesolewa määrustiku peale põhjendatud on, wiimaseks raudteejaamas ära. Edaspidine weo kord määratakse ära art. 23.

Artikkel 37.

Raudtee ei wastuta:

1) kauba wigastuse eest, mida weetakse saatjaga tehtud ja saatekirjas äratähendatud tariifi määruste ehk tingimiste kohaselt lahtistes wagunites, — kuiwõrd niisugune wigastus on tekkinud sarnase wedamise wiisi riiskost;

2) kauba wigastuse eest, mis saatekirjas tehtud saatja ülesandmist mööda (art. 13) oli wedamiseks antud ilma mingisuguse sissepakkimiseta ehk mitte rahuloldawa pakkimisega, kuna kauba omaduse järele ja tema kaotsimineku ehk wigastuse ärahoidmiseks selle kohane sissepakkimine tarwilik oli, — kuiwõrd wigastus on tõepoolest sissepakkimise puudumise ehk selle puudulikkuse järelduselt tekkinud;

3) kauba wigastuse eest, mis laaditud oli saatja poolt peale ehk saaja poolt wälja, tariifireeglite ehk saatjaga tehtud ja saatekirjas äratähendatud kokkulepete järele, kui niisuguseb kokkulepped selle riigi territooriumil, kus nad peaks täidetama, lubatud on, — kuiwõrd wigastus on peale- ja wäljalaadimisega seotud hädaohu ehk waleste laadimise ehk katete puudumise järelduselt tekkinud;

4) niisuguse kauba wigastuse eest, mis enese omaduse järele iseäraliselt hädaohus on; wõimaldab täielikku ehk osalist kaotsiminekut wõi wigastust murdumise, rooste, sisemise rikkimi-

Ст. 36.

Железная дорога ответственна, за исключением указанных в нижеследующих статьях случаев за убыток, причиненный утратой (полной или частичной) или повреждением груза, с момента принятия его к перевозке до выдачи.

С нее слагается эта ответственность, если она докажет, что убыток произошел по вине лица, имеющего право распоряжения грузом или вследствие его требования, которое не было вызвано виной железной дороги или вследствие недостатков, свойственных самому грузу, внутренней порче, усушке, обыкновенной утечке и проч. или по силе чрезвычайных обстоятельств.

Если обозначенное в накладной место назначения груза лежит не на железнодорожной станции, то ответственность железной дороги, основанная на настоящем положении, прекращается на последней железнодорожной станции. Порядок дальнейшей перевозки определяется ст. 23.

Ст. 37.

Железная дорога не отвечает:

1) за повреждение груза, который согласно тарифным правилам, или условиям, заключенным с отправителем и указанным в накладной, перевозится в открытых вагонах, поскольку такое повреждение произошло от риска подобного способа перевозки;

2) за повреждение груза, который согласно сделанному в накладной заявлению отправителя (ст. 13) сдан был к перевозке без всякой упаковки, или в упаковке неудовлетворительной, тогда, как по свойству груза и в предупреждение утраты его или повреждений, надлежащая упаковка была необходима, — поскольку повреждение действительно произошло вследствие отсутствия или недоброкачественности упаковки;

3) за повреждение груза, который был нагружен отправителем, или выгружен получателем по тарифным правилам или соглашениям, заключенным с отправителем и указанным на накладной, буть такие соглашения допускаются на территорий государства, где они должны быть исполнены, поскольку повреждение произошло вследствие опасности, сопряженной с нагрузкой и выгрузкой или вследствие неправильности погрузки или отсутствия брезентов;

4) за повреждение груза, который по самому свойству своему подвержен особой опасности потерпеть полную или частичную утрату или повреждение, вследствие по-

neku, rohkem harilikust normist mahajooksmise, pudenemise ja kokkukuivamise järelduse1, kui wigastus on tulnud tähendatud hädaohust;

5) kahju eest, mis elusa looma poolt tehtud, kui see kahju oli iseäralise hädaohu järelduseks, mida niisuguste loomade wedu raudteel enesega kaasa toob.

6) kaupade wigastuse ja loomade wigastegemise eest, missugust wedu on saatja tehtud ja saatekirjas äratähendatud tariifimääruste ehk kokkulepete kohaselt lubatud ainult saatjatega toimetada, — kuiwõrd wigastus on tulnud niisugusest hädaohust, mille ärahoidmiseks kauba wedamine saatjaga ette on nähtud.

Kui asjaoludest selgub, et kauba wigastus wõis tulla ühe ülemaltähendatud põhjuse järelduse1, siis oletatakse gi, et wigastus on tulnud ühest nendest põhjustest, seni kuni isik, kellel nõudmise õigus on, wastupidist tõeks ei tee.

Artikkel 38.

Mis puutub kaupadesse, mis oma iseäraliste loodusliste omaduste pooles t weo järelduse1 raskuse loomuliku wähenemise osaliseks on saanud, siis on raudtee niisuguse wähenemise eest wastutaw ainult niiwõrd, kuiwõrd see wähenemine täidesaatwate määrustega ettenähtud normist kõrgemale tõuseb.

Neil juhtumistel, kui ühe saatekirja järele mitu prahi kohta weetakse, arwatakse wähenemise norm ükshikult iga koha kohta, kui ükshkute kohtade raskus saatekirjas on ära näidatud ehk wõib tõendada mingisugusel muul teel.

Niisugust wastutuse piiramist ei wõi siiski kasutada, kui tõeks tehakse, et raskuse wähenemine, nagu asjaoludest selgunud, on tulnud mitte kauba omadusest, ehk et määratud raskuse wähenemise norm ei wasta kauba omadusele ehk asjaoludele, missugustel wähenemine on sündinud.

Kauba täieliku kaotsimineku puhul ei tehta tasumaksmise juures mingisugust mahaarwamist raskuse wähenemise eest.

Artikkel 39.

Kui kaup ei olnud 30 päewa jooksul, peale kättetoimetamiseks määratud tähtaja lõppemist (art. 18), wälja antud, siis wõib isik, kellel nõudmise õigus on, kauba kadunuks lugeda, ilma muud tõendust ette näitamata.

Artikkel 40.

Kui eelmiste artiklite põhjal tasumine kauba täieliku ehk osalise kaotsimineku eest raud-

ломки, ржавчины, внутренней порчи, утечи свыше обыкновенной нормы, раструски и усушки, — если повреждение произошло от указанной опасности;

5) за вред, причиненный живым животным, если этот вред был следствием особой опасности, которую влечет за собой железнодорожная перевозка таких животных;

6) за повреждение грузов и причинение вреда животным, перевозка которых согласно тарифным правилам или соглашениям, заключенным с отправителем и указанным в накладной, допускается только при провожатых, — посколько повреждение произошло от такой опасности, устранение которой составляет цель сопровождения груза.

Если по обстоятельствам дела окажется, что повреждение груза могло произойти вследствие одной из вышеуказанных причин, то так и предполагается, что повреждение произошло по одной из этих причин до тех пор, пока лицо, которому принадлежит право иска, не докажет противного.

Ст. 38.

Что касается грузов, которые по особым природным своим свойствам подверждены естественной убыли в весе вследствие перевозки, то железная дорога ответственна за такую убыль лишь постолько, посколько такая убыль превышает норму, предусмотренную исполнительными постановлениями.

В тех случаях, когда несколько грузовых мест перевозятся по одной накладной, норма убыли исчисляется отдельно для каждого места, если вес отдельных мест указан в накладной или может быть удостоверен каким-либо иным способом.

Таким ограничением ответственности нельзя, однако, воспользоваться, если будет доказано, что убыль веса по выяснившимся обстоятельствам произошла не вследствие свойства груза, или что определенная норма убыли в весе не соответствует свойству груза или обстоятельствам, при которых произошла убыль.

В случае полной утраты груза никакого вычета за убыль в весе при вознаграждении не производится.

Ст. 39.

Если груз не был выдан в продолжении 30 дней, следующих по истечении определенного срока доставки (ст. 18), то лицо, имеющее право иска, может считать груз утраченным, без пред'явления другого доказательства.

Ст. 40.

Если в силу предыдущих статей вознаграждение за полную или частичную утрату

tee peale pannakse, siis arvatakse nitisuguse tasu suurus samasugusest sordist ja omadusest kaupade (börse- ehk turu-) hinna järele, wastawalt sellele kohale, kus, ja sellele ajale, millal kaup oli wedamiseks wastu wõetud. Kaubahinna puudumisel arvatakse tasu suurus kauba hariliku wäärtuse järele, mis neilsamadel alustel on kindlaks määratud. Peale selle tulewad tasumisele tolli wäljaminekud, weomaks ja muud kulud, mis juba ära olid makstud.

Artikkel 41.

1. Isik, kellel tasu peale õigus on, wõib selle saamise juures kaotatud kauba eest kwiitungis õiendada, et selle kauba leidmise korral ja nelja kuu jooksul kättetoimetamise tähtajast arwates raudtee temale selle üle ajawiitmata teataks.

2. Selle õienduse kohta peab kirjalik tunnistus wälja antama.

3. Sel juhtumisel wõib isik, kellel tasu peale õigus on, 30 (kolmekümne) päewa jooksul pärast temale raudtee poolt teatamist nõuda, et see kaup temale maksuta wälja antaks, tema walikul kas saatejaamas ehk saatekirjas äranäidatud sihtjaamas raudteele warem saadud tasu tagasimaksmisel.

4. Kui ei olnud ülemal, esimeses punktis räägitud õiendust tehtud, ehk kui isik, kellel tasu peale õigus on, ei ole ülemal, teises punktis mainitud 30- (kolmekümne-) päewase tähtaja kestwusel mingisuguseid juhatusi saanud, ehk kui kadunud kaup oli üles leitud pärast nelja kuud, siis on raudteel õigus sellega talitada oma riigi seaduste kohaselt.

Artikkel 42.

Kauba wigastuse korral maksab raudtee seesuguse summa, mille suuruses kauba wäärtus on wähenenud.

Artikkel 43.

Raudtee on wastutaw kahju eest, mis tehtud on kauba kättetoimetamise tähtaja mittekinnipidamisega (art. 18), kui ta ainult tõeks ei tee, et wiiwitus tuli asjaoludest, mis tema tahtmisest ja tegewusest ei olene.

Artikkel 44.

Kättetoimetamise möödalaskmise korral on kaubaomanikul õigus raudteelt tasu saada 5% weomaksust iga möödalaänud ööpäewa eest, kuigi hiljaksjäämine temale mingisugust kahgруза будет возложено на железную дорогу, то размер такого вознаграждения исчисляется по торговой (биржевой или рыночной) цене грузов того же рода и качества, соответственно тому месту, где, и тому времени, когда груз принят был к перевозке. За отсутствием торговой цены, размер вознаграждения исчисляется по обыкновенной стоимости груза, определенной на тех же основаниях. Кроме того подлежат возмещению таможенные расходы, провозная плата и прочие издержки, которые уже были уплачены.

Ст. 41.

1. Лицо, имеющее право на вознаграждение, может при получении такового за утраченный груз оговорить в росписке, чтобы в случае розыскания этого груза и в течении четырех месяцев от срока доставки, железная дорога известила его о том немедленно.

2. Об этой оговорке должно быть выдаваемо письменное удостоверение.

3. В этом случае лицо, имеющее право на вознаграждение, может в течение 30 (тридцати) дней, со времени извещения его железной дорогой, требовать, чтобы этот груз был выдан ему безвозмездно, по его выбору на станции отправления, или на станции назначения, указанной в накладной взамен возвращения дороге полученного им вознаграждения.

4. Если не было сделано оговорок, о которой выше упомянуто, в первом пункте, или, если лицо, имеющее право на вознаграждение, не дало никаких указаний в течение вышеупомянутого во втором пункте 30 (тридцати) дневного срока, или же если утраченный груз был розыскан по истечении четырех месяцев, то железная дорога в праве распорядиться им согласно законам своей страны.

Ст. 42.

В случае повреждения груза, железная дорога уплачивает такую сумму, на которую понизилась стоимость груза.

Ст. 43.

Железная дорога ответственна за убыток, причиненный несоблюдением срока доставки груза (ст. 18), если только она не докажет, что замедление произошло от обстоятельств, независящих от ее воли и действий.

Ст. 44.

В случае просрочки доставки, грузохозяин имеет право получить от железной дороги вознаграждение в размере 5% провозной платы за каждые просроченные сутки,

ju ei teeks. Tasu üldine summa ei pea siiski mitte suurem olema pooleſt maksust kauba weo eest.

Artikkel 45.

Tasumaksmist kahjude eest tätel määral wõib nõuda kõigil neil juhtumistel, kui kahju on tehtud raudtee kuritahtlikkusega ehk tema poolt silmapaistwa lohakusega.

Artikkel 46.

Raudtee wastutus, mis weolepingust wälja kujuneb, ei laiene nende asjade peale, mis weost wälja arwatud olles ehk selleks ainult teatud tingimistel lubatud olid, sellegipärast äraſaatmiseks äraantud wale- ehk mittetäpsealse nimetuse all, ehk millede suhtes saatja poolt ei olnud julgeoleku abinõud tarwitusele wõetud.

Artikkel 47.

1. Kõik nõudmised, mis weolepingust tekiwad, lõpetatakse ära weomaksu ja muude maksude äramaksmise ning kaubasaaja poolt wastuwõtmise silmapilgust.

2. Nõudmised ei kuulutata siiski:

a) kui isik, kellel õigus on tasu peale, wõib tõenduse ette panna, et kahju on sündinud kuritahtlikkusest ehk silmapaistwast lohakusest raudtee poolt;

b) tähtaja mittepidamise pretensioonide puhul, kui niisugused pretensioonid on tõstetud ühe wastu nendest raudteedest, kes art. 34 punkt 3 järele wastutawad on, mitte üle 14 päewa tähtaja jooksul, sellest tähtajast kauba kättesaamise päewa maha arwates;

c) pretensioonide puhul kauba puudujääkide üle, mis olid tõeks tunnustatud art. 29 kohaselt enne kaubasaaja poolt wastuwõtmist.

3. Saajal on õigus ennast kauba wastuwõtmisest ära ütelda isegi pärast tema poolt saatekirja wastuwõtmist ja weorahade äramaksmist, seniajani, kuni tema poolt äranäidatud kahju ei ole tema nõudmiste kohaselt tõeks tunnustatud. Sõidustel, mis kauba wastuwõtmisel tehtud, ei ole tähendust, kui raudtee ei ole selleks nõusolekut awaldanud.

4. Kui wäljaandmise juures ei olnud leida seda ehk teist asja saatekirjas äratähendatutest, siis wõib saaja puuduwad kohad kwitungist wälja jätta (art. 20), neid eraldi üles tähendades.

5. Nõudmised, mis käesolewas artiklis tähendatud, peawad kirjalikult tehtud olema.

хотя бы просрочка не причиняла бы ему и никакого убытка. Общая сумма вознаграждений не должна, однако, превышать половины причитающейся за провоз груза платы.

Ст. 45.

Уплата вознаграждения за убытки в полном размере может быть потребована во всех тех случаях, когда убыток причинен злым умыслом железной дороги, или явным упущением с ее стороны.

Ст. 46.

Ответственность железной дороги, вытекающая из договора перевозки, не распространяется на те предметы, которые будучи исключены из перевозки, или допущены лишь под известными условиями, тем не менее были сданы к отправке под неправильными и неточными наименованиями, или относительно которых отправителем не были выполнены меры безопасности.

Ст. 47.

1. Все претензии, вытекающие из договора перевозки, прекращаются с момента внесения провозной платы и прочих платежей и принятия груза получателем.

2. Иски, однако, не погашаются:

а) если лицо, имеющее право на вознаграждение, может представить доказательство, что убытки произошли от злого умысла или явного упущения со стороны железной дороги;

б) по претензиям за просрочку, когда таковые претензии пред'явлены к одной из ответственных по ст. 34 пункта 3 железных дорог в течение срока, не превышающего 14 дней, исключая из этого срока день получения груза;

в) по претензиям за недостатки груза, которые были удостоверены согласно ст. 29 до принятия груза получателем.

3. Получатель в праве отказаться от принятия груза, даже после принятия им накладной и уплаты провозных денег до тех пор, пока согласно его требованиям не будет удовлетворен указанный им ущерб. Оговорки, сделанные при принятии груза, не имеют значения, если только железная дорога не из'явила на то согласие.

4. Если при выдаче не оказалось того или другого предмета из указанных в накладной, то получатель может исключить в росписке (ст. 20) недостающие места, обозначив их отдельно.

5. Требования, упомянутые в настоящей статье, должны быть сделаны письменно.

## Artikkel 48.

Kaubaomanikkude nõudmine weomaksude, tulude ja teiste maksude enamwõtete (art. 17) ja lisamaksu (art. 11 ja 17) tagasimaksmise üle, ja tasu üle bagaashi ja kauba täieliku ehk osalise kaotsimineku eest, ja selle wigastuse ja kättetoimetamise tähtaja möödalaskmise eest, kustutatakse aastase aegumusega — kui selle juures tasu nõudmine kättetoimetamise tähtaja möödalaskmise eest on kirjalikult ette pandud ühele art. 34 p. 3 järele wastutawale raudteele mitte üle 14 päewa tähtaja jooksul.

2. Kustutuse aegumuse algusest loetakse: enamwõtete, lisamaksude, kui ka kaupade osa wigastuse ehk kaotsimineku eest tasu nõudmise kohta, kauba peal lasuwate maksude äramaksmise ja saaja poolt saatekirja sihtjaama käest kauba wastuwõtmise päew, aga kättetoimetamise tähtaja möödalaskmise ja bagaashi ehk kauba täieliku kaotsimineku eest tasunõudmise kohta, kättetoimetamise tähtaja lõppemise päew.

3. Raudtee wastu kirjaliku pretensiooni tõstmise korral isiku poolt, kellel õigus on kaubaga talitada, pannakse aegumuse kestwus selleks ajaks seisma, kuni nõudmine ei ole otsustatud; kui nõudmine on tagasi lükatud, siis uuendatakse aegumuse kestwus sellest päewast, mil raudtee kirjalik wastus nõudmise tõstjale teatatud ja temale nõudmise juures esitatud tõendawad dokumendid tagasi saadetud. Tõenduste ettetoomine pretensiooni tõstmise ehk wastuse saamise üle, niisama ka dokumentide tagasisaatmise üle pannakse selle poole peale, kes nende asjaolude peale põhjendab.

Hilisemad nõudmised, mis on raudteede ehk lõrgemate asutuste wastu tõstetud, ei katkesta aegumuse kestwust.

4. Raudteede nõudmised kaubaomanikkude wastu weomaksu wähemwõtete, täiendawate maksude ja teiste kauba peal lasuwate maksude äramaksmise kohta kustutatakse aastase aegumusega, arwates kaubasaaja poolt sihtjaama käest algsaatekirja wastuwõtmise päewast.

5. Nõudmised ja pretensioonid kustutatakse käesolewas artiklis tähendatud aegumusega, kui poolte wahel wõla tunnustamist ehk waba kokkulepet järgnenud ei ole ehk kui kohtu otsust ei ole olnud.

6. Aegumuse katkestus määratakse ära selle riigi seadusega, kus nõudmised on tõstetud.

## Ст. 48.

1. Требование грузохозяев о возврате переборов, провозных плат, сборов и других платежей (ст. 17), добавочной платы (ст. ст. 11 и 17) и о вознаграждении за полную или частичную утрату багажа и груза и за повреждение и за просрочку в доставке его погашается годовой давностью и притом, когда требование о вознаграждении за просрочку в доставке пред'явлено письменно одной из ответственных по ст. 34 п. 3 железных дорог в течении срока, не превышающего 14 дней.

2. Началом давности погашения считается:

Для требования переборов, добавочной платы, а также вознаграждения за повреждения или утрату части грузов, день уплаты лежащих на грузе платежей и принятия груза получателем от станции назначения накладной, а для требования вознаграждения за просрочку в доставке и за полную уплату багажа или груза — день истечения срока доставки.

3. В случае пред'явления к железной дороге письменной претензии лицом, имеющим право на распоряжение грузом, течение давности приостанавливается на то время, пока претензия не разрешена, если претензия отклонена, то течение давности возобновляется со дня сообщения пред'явителю претензии письменного ответа железной дороги и возвращения ему представленных при заявлении оправдательных документов. Представление доказательств о пред'явлении претензий или получений ответа, а также о возвращении документов, возлагается на сторону, ссылающуюся на эти обстоятельства.

Позднейшие претензии, пред'явленные железным дорогам, или высшим учреждениям, не прерывают течения давности.

4. Требования железных дорог к грузохозяевам об уплате недоборов провозной платы, дополнительных сборов и других платежей, лежащих на грузе, погашается годовой давностью, считая со дня принятия грузополучателем от станции назначения подлинной накладной.

5. Иски и требования погашаются давностью, указанною в настоящей статье, если не последовало между сторонами признания долга или мировой сделки, или если не состоялось судебного решения.

6. Перерыв давности определяется законами страны, где пред'явлены требования.

## Artikkel 49.

Nõudmisi, mis art. 47 ja 48 määruste jõul lõpetatud ehk aegumisega kustutatud on, ei wõi uuesti üles tõsta ei wastunõudmiste ega wastuseletuste kujul.

## Artikkel 50.

Raudteel, kes käesolewa määrustiku määruste jõul on mingisugust tasu maksnud, on tagasinõudmise (regress) õigus teiste weost osawõtnud raudteede wastu, alamaljärgnewate reeglite põhjal:

1) wastutus langeb ainult selle raudtee peale, kelle süü läbi kahju tekkinud;

2) kui kahju on tekkinud mitme raudtee süü läbi, siis wastutab igaüks neist kahju eest, mis tema poolt tekkinud on.

Kui aga asjaolude puhul niisuguse jaoti wastutuse kindlaksmääramine wõimata näib olewat, siis jagatakse tasu süüdlaste raudteede wahel punkt 3 awaldatud alustel;

3) kui ei wõi tõeks teha, et kahju on tekkinud ühe ehk mitme raudtee süü läbi, siis kannawad wastutust kõik weost osawõtnud teed, wälja arwatud need, kes tõeks teewad, et kahju oli tekkinud mitte nende liinidel, proportsionaalselt maksule, mis tuleks igale raudteele tariifi järele kauba korraliku weo korral.

## Artikkel 51.

Art. 50 awaldatud reeglid tarwitatakse ka kauba kättetoimetamise tähtaja möödalaskmise kordadel.

Kui möödalaske on tulnud mitme raudtee ühise süü läbi, siis kannab igaüks wastutust sellel määral, mis möödalaske kestwusele tema oma liinil wastab.

Kättetoimetamise tähtaja jagamine raudteede wahel, kes käesolewast otseühendusest osa wõtawad, määratakse täidesaatwates otsustes ära.

## Artikkel 52.

Tagasinõudmise (regress) kord raudteede wastastikkustes läbikäimistes käesolewa otseühenduse järele määratakse kindlaks käesolewa otseühenduse esitajate kongressi poolt wäljatöötatud iseäralise kokkuleppega.

## Ст. 49.

Претензии, прекращенные или погашенные давностью, в силу постановлении ст. ст. 47 и 48, не могут быть пред'явлены вновь, ни в виде встречных исков, ни в виде возражений.

## Ст. 50.

Дорога, уплатившая в силу постановлений настоящего положения какое-либо вознаграждение, имеет право обратного требования (регресса) к другим, участвовавшим в перевозке железным дорогам, на основании нижеследующих правил:

1) ответственность исключительсно падает на ту железную дорогу, по вине которой произошел ущерб;

2) если ущерб произошел по вине нескольких железных дорог, то каждая из них ответствует за вред, ею причиненный.

Когда же установление подобной раздельной ответственности окажется по обстоятельствам дела невозможным, то вознаграждение распределяется между виновными железными дорогами по началам, изложенным в пункте 3;

3) если не может быть доказано, что ущерб произошел по вине одной или нескольких железных дорог, то все участвовавшие в перевозке дороги, за исключением тех, которые докажут, что ущерб был причином не на их линиях, несут ответственность пропорциально плате, которая причиталась бы каждой дороге по тарифу, в случае исправной перевозки груза.

## Ст. 51.

Изложенные в ст. 50 правила применяются также к случаям просрочки в доставке груза.

Если просрочка произошла по совокупной вине нескольких железных дорог, то каждая несет ответственность в размере соответствующем продолжительности просрочки на ее собственной линии.

Распределение срока доставки между железными дорогами, участвующими в настоящем прямом сообщении, определяется в исполнительных постановлениях.

## Ст. 52.

Порядок обратного требования (регресса) по взаимным отношениям железных дорог по настоящему прямому сообщению имеет быть определен особым соглашением, выработанным с'ездом представителей настоящего прямого сообщения.

Artikkel 53.

Asjaajamise kord alistub selles maakohas maksvate kohtupidamise määrustele, kus kohus, kellele asi allub, asub, kuiwõrd neid määrusi käesolewa määrustikuga ei muudeta.

Artikkel 54.

Kohtuotsused, mis on käesolewa määrustiku määruste põhjal sellekohaste kohtuasutuste poolt wõistluskohtupidamise korras ehk tagaselja, seaduslikku jõusse astumise järele, reeglite põhjal, mis sellekohaste kohtuasutuste poolt tarwitatawad, täidetakse kompetent wõimu poolt nende tingimiste ja wormitäitmiste kohaselt, mis selles riigis, kus otsus täide saadetakse, kindlaks määratud, kuid ilma asja sisuliselt läbi waatamata.

Seda määrust ei tarwitata otsuste kohta, mis ainult esialgsele täitmisele tulewad, kui ka nende kohta, milledega nõudjalt tema nõudmise tühjaksmõistmisel kahjutasu ja protsentisid peale kohtukulude wälja mõistetakse.

Kohtukulude äramaksmise kindlustus kohtulikkude nõudmiste järele, mis otseühenduse weolepingu peale põhjendatud on, nõudmisele ei kuulu.

(J. Pauluk) allkiri.

(A. Hellat) allkiri.

Alguskirjaga õige:
Riigikantselei juhataja (allkiri).

---

**Eesti ja Latwija walitsuste wolinikkude koosoleku protokoll**

konwentsiooni tegemisel Eesti ja Latwija wahel otsekohese reisijate ja kaubawee raudteeühenduse üle.

Riias, 28. juulil 1921. a.

Tänasel kuupäewal alla kirjutades ratifitseerimisele tulewat „Konwentsiooni Eesti ja Latwija wahel otsekohese reisijate ja kaubawee raudteeühenduse üle", wolinikud, niihästi selle „Konwentsiooni" määruste wõimaliku täpipealsuse kui ka tema maksmapanemise korra wäljawaadetes seadsid kokku käesolewa protokolli alamaljärgnewas:

Konwentsioon art. II juurde.

Määratakse kindlaks, et transiit marshruutrongid ja kaubad ükfikutes wagunites ning

Ст. 53.

Порядок ведения дела подчиняется правилам судопроизводства, действующим в местности, где находится суд, которому дело подсудно, насколько эти правила не изменяются настоящим положением.

Ст. 54.

Судебные решения, постановленные на основании правил настоящего Положения, подлежащими Судебными установлениями в порядке состязательного судопроизводства или заочно, по вступлении в законную силу на основании правил, применяемых подлежащим судебным установлением, исполняются компетентной властью, согласно условиям и формальностям, установленным в государстве, где решения приводятся в исполнение, но без пересмотра дела по существу.

Правило это не применяется к решениям, которые подлежат лишь предварительному исполнению, а также и к тем решениям, которыми присуждается с истца, вследствие отказа ему в иске, вознаграждение убытков и процентов сверх судебных издержек.

Обеспечение уплаты судебных издержек по судебным искам, основанным на договоре перевозки прямого сообщения, требованию не подлежат.

Подписали:
Hellat.
Ministri d'Esthonie.
И. Паулук,
Министр Сообщении.

Riga, 28. VII. 21.
Alguskirjaga õige:
Liikumise osakonna ülem Reiman.

---

**ПРОТОКОЛ**

**заседания уполномоченных Эстского и Латвийского Правительств по заключению конвенции между Эсти и Латвией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении.**

Рига, 28 іюля 1921 года.

Подписав сего числа подлежащую ратификации «Конвенцию» между Эсти и Латвией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении, уполномоченные, как в видах возможного уточнения постановлений сей конвенции, так и порядка введения таковой в действие, составили настоящий протокол в нижеследующем:

К ст. II конвенции.

Устанавливается, что транзитные маршрутные поезда и грузы в отдельных ваго-

tollikorwid Eestist Latwija kaudu ehk Latwijast Eesti kaudu W. S. F. R. W. ehk tagasi wormeeritakse Eesti-Wene ja Latwija-Wene raudteekonwentsioonide ja nende lisade põhjal, ja liiguwad iseäralist igal korral W. S. F. R. W. kohalikkude esitajatega ja huwitatud teede eneste wahel kokkulepet mööda.

Konwentsiooni art. III, IV ja V juurde.

A.

Tehniliste raskuste tõttu reisipiletite, bagaashi kwiitungite, saatekirjade ja muude weokirjade trükkimise suhtes, waluuta kõikumise ja tariifide kindlustuse pärast, wastastikkustes arwetes raskuste wähendamiseks, määratakse ajutiselt kindlaks:

a) reisijate suhtes:

1) otsekohesed reisipiletid kuni sihtjaamani antakse wälja ainult „Kokkuleppes otseühenduse üle" III jaos ülesloetud tariifsaamade wahel. Kõik teised jaamad müüwad piletid ainult kuni lähema wõõra piirijaamani, täie weomaksu arwamisega kohalikkude tariifide järele kuni selle jaamani, kus iga reisija kohustatud on oma reisi kaugema tee peale uue pileti muretsema, kusjuures maks piiritulbast kuni wõõra piirijaamani saatetee kasuks läheb;

2) reisijate hõlpsuseks kohustuwad mõlemad lepinguosalised pooled reisijatele õigust anda uue pileti ostmise juures selle hinda wälja maksta selle riigi waluutas, kellele saatejaam kuulub, selle riigi päewakursi järele, kus uue pileti ostujaam asub;

3) bagaashi kwiitungid bagaashi peale antakse wälja kogu sõidu-tee peale ainult Eesti-Latwija otseühendusesse wõetud tariifisaamade wahel ja seatakse kokku Eestis ja Latwijas kuluwuse järele, sisemise ühenduse wormis, mis kummagis neist riikidest tarwituse on, weomaksude arwamisega ja sissenõudmisega saatejaamas kogu sõidutee eest kuni sihtjaamani. Bagaashi kwiitungid kauba-bagaashi jaoks kogu sõidutee peale antakse wälja ainult nende tariifsaamade wahel, mis otseühendusesse wõetud, kuid kus tolliasutused olemas on. Kõik teised jaamad wõtawad bagaashi wastu reisipiletite põhjal ja tarwitawad bagaashi suhtes sedasama korda, mida reisipiletite müügi juures. Bagaash läheb

нах и таможенные корзины из Латвии через Эсти или из Эсти через Латвию в Р. С. Ф. С. Р. или обратно формируются на основании Эсто-Русской и Латвийско-Русской железнодорожных конвенций и приложений к ним и следуют по особому каждый раз соглашению с местными представителями Р. С. Ф. С. Р. и заинтересованных дорог между собою.

К ст. III, IV и V конвенций.

A.

В виду технических затруднений по отношению печатания пассажирских билетов, багажных квитанций, накладных и прочих грузовых документов, колебания валюты и неустойчивости тарифов, для уменьшения затруднений по взаимным расчетам временно устанавливается: а) по отношению пассажиров:

1) прямые пассажирские билеты до станции назначения выдаются только между тарифными станциями, перечисленными в части III «Соглашения о прямом сообщении». Все остальные станции продают билеты только до ближайшей чужой пограничной станции, с расчетом полной провозной платы по местным тарифам до таковой станции, где каждый пассажир обязан приобрести новый билет на дальнейший путь своего следования, при чем плата от пограничного столба до чужой пограничной станции поступает в пользу дороги отправления;

2) для удобства пассажиров обе договаривающиеся стороны обязываются дать право пассажирам при покупке нового билета уплачивать его стоимость в валюте государства, которому принадлежит станция его отправления, по курсу дня государства, где находится станция покупки нового билета;

3) багажные квитанции на багаж выдаются на весь путь следования только между тарифными станциями, включенными в прямое Эсто-Латвийское сообщение и составляются в Эсти и Латвии по принадлежности по форме внутреннего сообщения, принятой в каждом из этих государств с расчетом и взысканием провозных плат на станции отправления за весь путь следования до станции назначения. Багажные квитанции для товаро-багажа на весь путь следования выдаются только между тарифными станциями, включенными в прямое сообщение, но имеющими таможенные установления. Все остальные станции принимают багаж согласно пассажирским билетам

neil kordadel kuni reisipiletis tähendatud wõõra piirijaamani, kus saatejaamas wäljaantud kwiitung ja teekirja peal märkuse olemasolu korral, et bagaaſh läheb piirijaamaſt kaugemale, bagaaſhi edaſine saatmine sünnib ettenäidatud eſialgſe saatejaama kwiitungi põhjal. See kwiitung wõetakse ära ja tema asemel antakse päraſt tariifimaksu weo eeſt kuni lõpujaamani sisenõudmiſt uus bagaaſhikwiitung. Kauba-bagaaſhi niisuguste jaamade poolt otseühenduses wastu ei wõeta. Selle juures tarwitatakse walmuta suhtes sedasama korda, mida uue reisipileti ostmise juures (p. 2);

4) bagaaſhi kwiitungite, nende kontsude, talongide ja kõikide nende dokumentide ärakirjade peale pannakse niisugustel kordadel Eesti-Latwija otseühenduse tempel järgmiſes kujundis:

Eesti-Latwija otseühendus.
Latwias-Eestias satiksme.

b) kaupade weo suhtes:

1) neilsamadel põhjustel, mis reisijate wedude juures, määratakse kindlaks, et kaubamanik (saatja) on kohustatud kauba saatmiseks äraandmise juures saatjale-teele täielikult ära maksma tariifi (weomaksu ja kõik täiendawad maksud) saatejaamaſt kogu tee eeſt kuni lähema wõõra piirijaamani, misſugune maks täielikult saatetee kasuks läheb. Selle järele wiiakse weohind wõõraſt piirijaamaſt kuni sihtjaamani kauba saaja peale üle, arwatakse sihttee tariifide järele ja nõutakse kauba sihtjaamas sisse ühes kõikide täiendawate maksudega, mis weokirjadesse päraſt kauba äraſaatmiſt „Määrustiku“ (art. 16, p. 2), wastawa sõidetawa tee kasuks arwatud.

2) Kõik Eesti-Latwija otseühenduse kaubakirjad seatakse kokku: Eestis — sisemise Eesti ühenduse wormide järele ja Latwijas — wastawalt Latwija kujundile sisemise ühenduse wedudeks. Kõikide niisuguste kaubakirjade ja nende lisade peale pannakse samuti A jaotuse 4-das punktis tähendatud kujundi tempel.

c) Reisipiletite, bagaaſhikwiitungite ja kaubakirjade wäljaandmise aja üle otseühenduses määratud wormis teatawad kwitatud

и принимают по отношению багажа тот-же порядок, что и при продаже пассажирских билетов. Багаж в этих случаях следует до чужой пограничной станции, указанной в пассажирском билете, где при наличии отметки на квитанции и в передаточной ведомости, выданными на станции отправления, что багаж следует далее пограничной станции, дальнейшее отправление багажа производится на основании пред'явленной квитанции станции первоначального отправления. Эта квитанция отбирается и взамен ее по взыскании тарифной платы за провоз до конечной станции выдается новая багажная квитанция. Товар-багаж в прямом сообщении такими станциями не принимается. При этом применяется по отношению валюты тот-же порядок, что и при покупке нового пассажирского билета (п. 2);

4) на багажных квитанциях, их корешках, талонах и всех копиях этих документов накладывается в таких случаях штемпель прямого Эсто-Латвийского сообщения нижеследующего образца:

Eesti-Latwija otseühendus.
Latwijas-Eestijas satiksme.

б) по отношению перевозки грузов:

1) по тем же причинам, что и при пассажирских перевозках, устанавливается, что грузохозяин (отправитель) обязан при сдаче груза к отправлению уплатить полностью железной дороге — отправительнице тариф (провозную плату и все дополнительные сборы) от станции отправления за весь путь следования до ближайшей чужой пограничной станции, каковая плата поступает полностью в пользу дороги отправления. Засим стоимость перевозки от чужой пограничной станции до станции назначения переводится на получателя груза, исчисляется по тарифам дороги назначения и взыскивается на станции назначения груза вместе со всеми дополнительными сборами, включенными в перевозочные документы после отправления груза (ст. 16 п. 2 «Положения») в пользу соответственной дороги следования.

2) Все грузовые документы прямого Эсто-Латвийского сообщения составляются в Эсти по формам внутреннего Эстского сообщения и в Латвии соответственно Латвийского образца для перевозок внутреннего сообщения. На всех таких грузовых документах и приложениях к ним также накладывается штемпель образца, указанного в пункте 4 раздела А.

в) О времени выдачи пассажирских билетов, багажных квитанций и грузовых документов, установленной для прямого сооб-

teed üksteisele telegrammidega. Kaubasaaja peale aja kaupade weo kogu tee eest saatejaamast kuni sihtjaamani, tariifimaksu ülewiimise loa aja kohta astuwad mõlemate lepinguosaliste riikide raudteede üle walwawad asutused aegsasti iseäralisesse kokkuleppesse, päraft selle küsimuse esialgset läbiarutamist huwitatud raudteede esitajate kongressil.

B.

„Otseühenduse kokkuleppe" II jaos (kaubawagunite tarwitamine) tähendatud:

a) hindamise normid lõhutud wagunite eest;

b) hindamise normid kõetawate kaubawagunite jagude eest;

c) hindamise normide nimekiri kaubawagunite tagawarajagude hindamiseks nende paranduse! määratakse kindlaks, et need hinnatirjad töötatakse wälja Eesti-Latwija otseühenduse esitajate kongressi (art. IX) poolt, kuni selle wäljatöötamiseni aga tarwitatakse neid hindamisi, mis ära tähendatud on Wene raudteede üldises kokkuleppes kaubawagunite wastastikkuse tarwitamise üle, 1916. a. wäljaandes, nende kõrgendamisega 50 % wõrra.

C.

Igasugu arwete suhtes, mis Eesti raudteede wastastikkusest läbikäimisest Latwija raudteedega tulewad, wälja arwatud reisijate, bagaashi ja kaupade weo üle arwed, määratakse kindlaks, et niisugused arwed, nagu: weerewa koosseisu wastastikkuse tarwitamise eest, wagunite paranduse eest jne., tehakse ajutiselt Wene kuldrublades, arwates üht rublat ühesuuruseks kuld-imperiali ühe wiieteistkümnendikuga.

Sellekohased arwed, Eesti raudteede Latwija raudteedega wastastikku arwete saldo järele, õiendatakse Eesti ja Latwia walitsusasutuste poolt, kes nende riikide rahaasjandust juhiwad, nende wastastikkusel kokkuleppel selle waluuta suhtes, milles faktiliselt maksmine sünnib, igal üksikul juhtumisel ehk üksikutel ajajärkudel.

Mis puutub aga reisijate, bagaashi, kauba-bagaashi ja kaupade weosse, siis, kuni uute tariifide kindlaksmääramiseni kuldfrangis, müüwad otseühenduses wõetud jaamad piletid ja wõtawad bagaashi ning kauba-bagaashi weo eest maksu oma waluutas kogu kauguse

щения формы, заинтересованные дороги извещают друг друга телеграммами. О времени же допущения перевода на получателя груза тарифной платы за весь путь следования грузов от станции отправления до станции назначения, учреждения, ведающие железными дорогами обоих договаривающихся государств, войдут своевременно в особое соглашение по предварительном обсуждении этого вопроса на с'езде представителей заинтересованных железных дорог.

Б.

Относительно указанных во II части «Соглашения о прямом сообщении» (пользование товарными вагонами):

а) расценки за разбитые вагоны;

б) расценки частей в вагонах-теплушках, и

в) расценочной ведомости запасных частей ремонта повреждений товарных вагонов, — устанавливается, что таковые расценки имеют быть выработаны с'ездом представителей Эсто-Латвийского прямого сообщения (ст. IX), впредь же до таковой выработки будут применяемы расценки, указанные в общем соглашении русских железных дорог о взаимном пользовании товарными вагонами, издания 1916 г., с повышением таковых на 50 %.

В.

По отношению ко всякого рода расчетам, вытекающим из взаимных сношений Эстских железных дорог с Латвийскими железными дорогами, за исключением расчетов по перевозкам пассажиров, багажа и грузов, устанавливается, что таковые расчеты, как-то: за взаимное пользование подвижным составом, за починку вагонов и т. п., имеют быть производимы временно в русских золотых рублях, исчисленных считая один рубль равным одной пятнадцатой золотого империала.

Подлежащие расчеты, по сальдо взаимных счетов Эстских железных дорог с Латвийскими железными дорогами, будут производимы правительственными учреждениями Эсти и Латвии, ведающими финансами сих стран, по взаимному их соглашению относительно той валюты, в которой фактически будет производиться уплата, в каждом отдельном случае или же в отдельные периоды.

Что же касается перевозки пассажиров, багажа, товаро-багажа и грузов, то впредь до установления новых тарифов в золотом франке, станции, включительно в прямое сообщение, продают билеты и взыскивают за провоз багажа и товаро-багажа в своей

eeſt kuni ſihtjaamani. Selle juures fikſeeritakſe Eesti marga ja Läti rubla hinnawahe Eesti ja Latwija rahaaſutuste poolt wastastikkuſel kokkuleppel iga kuuaja peale ja selle fikſeeritud kurſi järele ſünnib weomakſu arwamine kõikide täiendawate makſudega. Niiſama fikſeeritud kurſs pannakſe publikumile teadmiſeks üles piletikaſſade juures ja kaubakontorites.

Wastastikkuſeid arweid tariifimakſus otſeühenduſe kaupade wedude eeſt ajutiſelt ei tehta, ſeſt et kõige makſu ülewiimine ſaaja peale ehk kõige makſu ſiſſenõudmine kauba ſaatmiſe juures ei ole enne ühiſtatud tariifide ja kaupade klaſſifikatſiooni kindlaksmääramiſt lubatud. Niiſuguste wedude arwestamine ſünnib ainult täiendawate makſude ſuhtes (selle protokolli jagu b p. 1), mis ſihtjaamas läbiſõidetawa teede kaſuks ſiſſe nõutakſe.

Wastastikkuste arwete kord ja tähtajad otſeühenduſes määratakſe teede wahel kindlaks otſeühenduſe kokkuleppe kohaſelt.

Konwentſiooni art. VI ja XI juurde.

Määratakſe kindlaks, et Eesti ja Latwija wälisministeeriumidel tuleb wastastikkuſel kokkuleppel paſſide ſuhtes wälja töötada lihtſuſtatud kord alaliſte lubade wäljaandmiſeks kindlaksmääratud tähtaja peale, Eesti-Latwija piiriſt wabaks üleſõitmiſeks ehk üleſkäimiſeks ilma iſeäraliſte igakord wiiſumiteta ſiſſe- ja wäljaſõitmiſeks, järgmiſtele raudteeteenijate liikidele:

a) otſekoheſte reiſijate, tranſiit- ja ülcanderongide weduri- ja rongiteenijatele ja ükſikute otſekoheſte reiſijate-, amet- ja kaubawagunite ſaatjatele ning kütjatele;

b) kohalikkude alaliſelt juurdlustes töötawate ſegakommiſjonide liikmetele;

c) agentidele „Kokkuleppe“ § 15 järele;

d) teenistuslikel tarwidustel piiriſt üleſõitjatele raudtee-, tolli- ja politſeiagentidele igaſuguſte talituſte toimetamiſel reiſijate ja kaupade ühendamiſes üleandejaamade wahel;

e) kongreſſi büroo liikmetele ja rahwuswaheliſte ühenduſte inſpektoritele.

Konwentſiooni art. VIII juurde.

A.

Igaſuguſte arutaamatuſte ärahoidmiſeks, mis rongide liikumiſe ohutuſt rikkuda wõi-

валюте за все протяжение до станции назначения. При этом соотношение стоимости эстской марки и латвийского рубля фиксируется финансовыми учреждениями Эсти и Латвии по взаимному соглашению на каждый месячный период и по этому фиксированному курсу производится расчет провозной платы со всеми дополнительными сборами. Такой фиксированный курс вывешивается для сведения публики у билетных касс и в товарных конторах.

Взаимные расчеты по тарифной плате за перевозки грузов прямого сообщения временно не производятся, так как перевод всей платы на получателя или взыскание всей платы при отправлении груза не допускается до установления об'единенных тарифов и классификации грузов. Расчет по таким перевозкам производится только по отношению дополнительных сборов (п. 1 раздела б сего протокола взыскиваемых на станции назначения в пользу дорог следования).

Порядок и сроки взаимных расчетов по прямому сообщению между дорогами устанавливаются согласью соглашения о прямом сообщении.

К ст. ст. VI и XI конвенции.

Устанавливается, что Министерство Иностранных дел Эсти и Латвии по взаимному соглашению имеют выработать в паспортном отношении упрощенный порядок выдачи постоянных разрешений на определенный срок на свободный переезд или переход Эсто-Латвийской границы без специальных каждый раз виз на в'езд и выезд для следующих категорий железнодорожных служащих:

а) паровозной и поездной прислуге прямых пассажирских, транзитных и передаточных поездов и проводникам и потопникам отдельных прямых пассажирских, служебных и товарных вагонов;

б) членам местных постоянно-действующих смешанных комиссий по расслелованиям;

в) агентам по § 15 «Соглашения».

г) переезжающим по служебным надобностям границу железнодорожным, таможенным и полицейским агентам по совершению всяких обрядностей по передаче пассажиров и грузов между передаточными станциями;

д) членам бюро с'езда и инспекторам международных сообщений.

К ст. VIII конвенции.

А.

Во избежание всякого рода недоразумений, могущих нарушить безопасность дви-

wad, määratakse kindlaks, et rongi telegrammid (mis rongide liikumisesse puutuwad), niihästi järelküsimise kui ka wastuse, wahetawad piirijaamad ajutiselt Wene keeles, Eestis ja Latwijas wastawalt kindlaks määratud wormide järele.

B.

Piirijaamade wastastikkuste läbikäimiste lihtsustamise sihis määratakse kindlaks, et need jaamad saawad ajutiselt, kuni muutmiseni, oma kirjalikkudes, telegraafilistes ja telefonilistes läbikäimistes tarwitama Wene keelt.

C.

Samases sihis (p. B.) jäetakse ajutustele, kes raudteede üle walwawad, ja raudteede walitsuste kirjawahetusele juurde lisada tõlget selle riigi keeles, kellega läbikäimine sünnib, ehk läbi käia Wene keeles.

## Konwentsiooni art. IX juurde.

A.

Määratakse kindlaks, et esimene kongress Eesti-Latwija otseühenduse asjades, peale nende küsimuste, mis selle kongressi päewakorda üles wõetakse, olenedes wäljaselginenud tarwidusest, arutab läbi ka järgmised küsimused:

a) otseühenduses asjade walitsemise korra (kongressi büroo) ja kongressi büroo ülespidamise eelarwe läbiarutamise kohta;

b) kongressi büroo esimehe walimine;

c) Eesti ja Latwija walitsusasutuste poolt kongressi otsuste kinnitamiseks esitamise korra ja nende otsuste maksmapaneku korra kohta;

d) „Täidesaatwate määruste“ kawade kokkuseadmine, mis tulewad wälja anda „Määrustiku“ ja „Kokkuleppe“ arendamiseks reisijate ja kaupade weo üle otseühenduses;

e) järgnewate kongresside kokkukutsumise korra kohta.

Selle tõttu, et mõned küsimused, mis kongresside arutamisele antakse, wõiwad nõuda raudtee majapidamise wastawa ala eriteadlase osawõtmist, on igal lepinguosalisel riigil, peale komandeeritud neljа täisõiguslise esitaja, kongressi töödest osawõtmiseks õigus komandeerida suurem arw oma esitajaid, kuid sellega, et kumbki mõlematest poolest kasutaks küsimuse otsustamisel kongressil häältelemise teel kongressi täisõiguslise liikmete hääletsid.

жения поездов, устанавливается, что поездными депешами (касающимися движения поездов), как запросными, так и ответными, временно пограничные станции обмениваются на русском языке по формам, соответственно установленным в Эсти и Латвии.

Б.

В целях упрощения взаимных сношений пограничных станций устанавливается, что станции эти временно, впредь до отмены, будут в своих письменных, телеграфных и телефонных сношениях применять русский язык.

В.

В таких же целях (п. Б) предоставляется учреждениям, ведающим железными дорогами, и управлениям железных дорог прилагать к переписке перевод на языке той страны, с которой делается сношение, или сноситься на русском языке.

## К ст. IX конвенции.

А.

Устанавливается, что первый с'езд по делам прямого Эсто-Латвийского сообщения, кроме тех вопросов, кои будут внесены в программу сего с'езда, в зависимости от выяснившейся надобности, имеет обсудить также и следующие вопросы:

а) о порядке заведывания делами прямого сообщения (бюро с'езда) и обсуждении сметы на содержание бюро с'езда;

б) выбор председателя бюро с'езда;

в) о порядке представления правительственным учреждениям Эсти и Латвии постановлений с'ездов на утверждение и о порядке приведения сих постановлений в действие;

г) составление проектов «исполнительных постановлений», подлежащих изданию в развитие «Положения» и «Соглашения» о перевозке пассажиров и грузов в прямом сообщении;

д) о порядке созыва последующих с'ездов.

В виду того, что некоторые вопросы, вносимые на обсуждение с'ездов, могут требовать присутствия специалистов данной отрасли железнодорожного хозяйства, каждое из договаривающихся государств, кроме командированных четырех полноправных представителей для участия в занятиях с'езда, имеет право командировать большее число своих представителей, но с тем, чтобы каждая из обоих сторон пользовалась при решении вопроса на с'езде путем голосования, голосами полноправных членов с'езда.

Sellekohane selles küsimuses juhatuskiri töötatakse wälja Eesti-Latwija otseühenduse esimese kongressi poolt.

B.

Neis wäljawaadetes, et kohe konwentsiooni ratifitseerimise järele otsekohene Eesti raudteede ühendus Latwija raudteedega wõits wiibimata maksma panna, määratakse kindlaks, et kuni Eesti-Latwija otseühenduse esitajate kongressi poolt sellekohaste „Täidesaatwate määruste ja täienduste“ wäljatöötamiseni „Otseühenduse kokkuleppe“ juurde tarwitatakse, pärast kinnitamist „Konwentsiooni“ IV artiklis tähendatud korras, alamaljärgnewad täienduse, ja nimelt:

1) otsekohese reisijate ja kaubaühenduse jaamade nimestik;
2) weoks mittewõetawate kaupade nimestik;
3) kiiresti rikkiwate kaupade nimestik;
4) lahtistes wagunites weetawate kaupade nimestik;
5) üldistel alustel wastuwõetawate eriwagunite nimestik, nende wagunite tarwitamise eest maksu äratähendamisega;
6) raskekaaluliste asjade pealelaadimise, ümberlaadimise ja wäljalaadimise tingimised;
7) wastastikkuste arwete tähtajad ja kord raudteede wahel;
8) reisijate ja bagaashi weo reeglid.

Otsekohese raudteeühenduse rutulisema reguleerimise tarwiduse tõttu Eesti ja Latwija wahel pannakse „Konwentsioon“ „Määrustikuga“ ja selle protokolli määrused kuni nende ratifitseerimiseni ajutiselt maksma 16. augustist 1921 aastast.

Konwentsiooni lisade nimestik:

1. Protokoll.
2. Määrustik.
3. Kokkulepe (I, II ja III jagu).
4. Sõlme-kokkulepe Walk-Eesti ja Walka-Latwija jaamade wahel 1524 mm. roopalaiusega.
5. Kokkulepe ümberistumiseta ühenduse üle Tallinna—Riga.
6. Kokkulepe kitsaroopalise läbisõidu ühenduse uuenduse üle piirkondades Ope—Walka-Latwija—Mõisaküla ja Walk-Eesti—Walka-Latwija—Mõisaküla.

Allkirjad: J. Pauluk. Hellat.

Alguskirjaga õige: Riigikantselei juhataja (allkiri).

Подлежащая по сему вопросу инструкция имеет быть выработана первым с'ездом Эсто-Латвийского прямого сообщения.

Б.

В тех видах, чтобы вслед за ратификацией Конвенции прямое сообщение Эстских железных дорог с Латвийскими железными дорогами могло быть немедленно введено в действие, устанавливается, что впредь до выработки с'ездом представителей Эсто-Латвийского прямого сообщения, подлежащих «Исполнительных постановлений и дополнений» к «Соглашению о прямом сообщении», имеют быть применены, после утверждения в порядке установленном в статье IV Конвенции, нижеследующие дополнения, а именно:

1. Перечень станций прямого пассажирского и товарного сообщения.
2. Перечень грузов, не принимаемых в перевозке.
3. Перечень скоропортящихся грузов.
4. Перечень грузов, перевозимых в открытых вагонах.
5. Перечень специальных вагонов, принимаемых на общих основаниях, с указанием платы за пользование сими вагонами.
6. Условия нагрузки, перегрузки и выгрузки тяжеловесных предметов.
7. Сроки и порядок взаимных расчетов между железными дорогами.
8. Правила перевозки пассажиров и багажа.

В виду необходимости скорейшего урегулирования прямого железнодорожного сообщения между Эсти и Латвией. «Конвенция» с «Положением» и постановления сего протокола до ратификации их вводятся во временное действие с 16 августа 1921 года.

Перечень приложений «Конвенции»:

1. Протокол.
2. Положение.
3. Соглашение (части I, II и III).
4. Узловое соглашение между станциями Валк Эстский и Валка Латвийская по колеи шириной 1524 м/м.
5. Соглашение о безпересадочном сообщении Таллин-Рига.
6. Соглашение о восстановлении сквозного узкоколейного движения на участках Ope-Валка-Латвийская-Мыйзакюля и Валка-Эстский-Валка-Латвийская-Мыйзакюля.

Подписали: Hellat, .
Ministri d'Esthonie.
Министр Путей Сообщении.
И. Паулук,

Riga, 28. VII. 21.
Alguskirjaga õige:
Liikumise osakonna ülem Reiman.

Nr. 97. Riigikogu poolt 4. augustil 1923 a. wastuwõetud

**Eesti Demokraatliku Wabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Wabariigi wahel tehtud täiendawa protokolli lepingule 25. now. 1921 a. ja sellele täiendawale protokollile 27. maist 1922 a. Eesti ja Ukraina riikide wahel kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Täiendaw protokoll lepingule 25. now. 1921 a. ja seda täiendawale protokollile 27. maist 1922 a. Eesti Demokraatliku Wabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Wabariigi wahel, tehtud Harkowis, 17. weebruaril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Täiendaw protokoll awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud:

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Abisekretäär J. Wain.

---

**Täiendaw protokoll lepingule 25. nowembrist 1921 a. Eesti Demokraatliku Wabariigi ja Ukraina Sotsialistliku Nõukogu Wabariigi wahel.**

Allakirjutanud:

Eesti Demokraatliku Wabariigi Walitsuse wolinik

Aleksander Tamman,

Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Wabariigi Walitsuse wolinik

Mihail Powolozky

leppisid kokku 27. mail 1922 a. allakirjutatud Täiendawa Protokolli lepingule Ukraina Sotsialistliku Nõukogude Wabariigi ja Eesti Demokraatliku Wabariigi wahel punkt teise muutmises ja nimelt Ukraina-Eesti lepingu 25. nowembrist 1921 a. artikkel X arusaamise kohta.

**Додатковий Протокол по договору поміж Естонською Демократичною Республікою й Українською Соціялістичною Радянською Республікою від 25 листопаду 1921 року.**

Нижчепідписані:

Уповноважений Уряду Естонської Демократичної Республіки

Александр Тамман,

Уповноважений Уряду Української Соціялістичної Раянської Соціялістичної Радянської Республіки

Михайло Поволоцький

погодилися на таку зміну пункта другого Додаткового Протокола, підписаного 27 травня 1922 року до Договору по-між Українською Соціялістичною Радянською Республікою і Естонською Демократичною Республікою, а саме в справі розуміння арт. X Українсько-Естонського Договору від 25 листопаду 1921 року.

**Дополнительный Протокол к договору между Эстонской Демократической Республикой и Украинской Социалистической Советской Республикой от 25 ноября 1921 г.**

Нижеподписавшиеся:

Уполномоченный Правительства Эстонской Демократической Республики

Александр Тамман,

Уполномоченный Правительства Украйнской Социалистической Советской Республики

Михаил Поволоцкий

согласились на нижеследующее изменение пункта второго Дополнительного Протокола, подписанного 27 мая 1922 г. к Договору между Украйнской Социалистической Советской Республикой и Эстонской Демократической Республикой, а именно по вопросу о понимании ст. X Украйнско-Эстонского Договора от 25 ноября 1921 г.

*) „Riigi Teataja" nr. 109/110, 28. augustil 1923 a.

Artikkel X: Ukraina Walitsus ei wõta selle artikli põhjal oma peale mingisuguseid kohustusi tegudest, mida Ukraina Nõukogude Walitsuse asutused toime pannud wõitluses mitmesuguste bandedega, salkadega ja waenlaste sõjawägedega ning nõukogude õigusliſe korra uuesti jaluleseadmise puhul ajajooksul kuni kahekümnekuuenda juulini tuhat üheksasada kakskümmendteisel aastal.

Käesolew Protokoll on 25. nowembril 1921 a. tehtud lepingu ja temale 27. mail 1922 a. tehtud Täiendawa Protokolli lahutamata osa. Käesolew Protokoll on kokku seatun Ukraina, Eesti ja Wene keeles. Seletamisel loetakse autentilisteks kõik kolm teksti.

Käesolew Protokoll ratifitseeritakse ja ratifikatsioonid wahetatakse ühel ajal 25. nowembril 1921 a. tehtud Eesti-Ukraina lepingu ja 27. mail 1922 a. allakirjutatud Täiendawa Protokolli ratifikatsiooni kirjadega.

Selle tõendamiseks kirjutasid mõlema poole wolinikud käesolewale Protokollile kahes eksemplaaris oma käega alla ja kinnitasid tema oma pitseritega.

Harkowis, weebruarikuu seitsmeteistkümnendal päewal tuhat üheksasada kahekümnekolmandal aastal.

A. Tamman (allkiri).
(Pitseri koht.)

Mihailo Powolozky (allkiri).
(Pitseri koht.)

Арт. X: Український Уряд на підставі цього артиклу не бере на себе жодних з"обовязань, що виникають із учичків органів Українськоі Радянськоі Влади в боротьбі з ріжними бандами, загонами й ворожим військом і по відновленню радянського правопорядку за час до двадцять шостого липня тисяча девятьсот двадцять другого року.

Цей протокол становить неподільну частину Договору 25 листопаду 1921 року і Додаткового Протоколу до нього від 27 травня 1922 року. Протокол цей складений Українською, Естонською й Руською мовами. При тлумаченні всі три тексти вважаються за автентичні.

Цей протокол буде ратификовано і ратификаціі його будуть обміняні разом з обміном ратификаційними грамотами Українсько-Естонського Договору від 25 листопаду і Додаткового Протоколу до нього від 27 травня 1922 року. На посвідчення чого Уповноважені обох сторін власноручно підписали цей протокол в двох примірниках, скріпили його своіми печатками.

М. Харків, 17-го лютого тисяча девятьсот двадцять третього року.

А. Тамман (подпись).

Михайло Поволоцкий.

Статья X: Украйнское Правительство на основании сей статьи не принимает на себя никаких обязательств, вытекающих из действий органов Украйнской Советской Власти по борьбе с различными бандами, отрядами и неприятельскими войсками и по восстановлении советского правопорядка в период времени до двадцать шестого июля тысяча девятьсот двадцать второго года.

Настоящий Протокол составляет нераздельную часть договора 25 ноября 1921 года и Дополнительного Протокола к нему от 27 мая 1922 года. Протокол этот составлен на украйнском, эстонском и русском языках. При толковании все три текста считаются аутентичными.

Настоящий Протокол будет ратифицирован и ратификации оного будут обменены одновременно с обменом ратификационными грамотами Украйнско-Эстонского Договора от 25 ноября и Дополнительного Протокола к нему от 27 мая 1922 года.

В удостоверение чего Уполномоченные обоих сторон собственноручно подписали настоящий Протокол в двух экземплярах и скрепили его своими печатями.

Город Харьков, 17-го февраля тысяча девятьсот двадцать третьего года.

А. Тамман (подпись).

Михайло Поволоцкий
(подпись).

Nr. 98. Riigikogu poolt 4. augustil 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Wene raudteekonwentsiooni täienduste kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks) järgmised Riigikogu poolt 12. aprillil 1921 a. kinnitatud Eesti-Wene raudtee konwentsiooni („Riigi Teataja" nr. 51/52 — 1921 a.) täiendused, mis alguskirjas mõlema riigi walitsuswolinikkude poolt Tallinnas, juulikuu wiiendal päewal ükstuhat ühekssada kahekümnekolmandal aastal alla kirjutatud: 1) konwentsiooni II jagu II peatükk, 2) protokoll lisaks walitsuswolinikkude protokollile 17. septembrist 1920 a., 3) protokoll mundatuseks walitsuswolinikkude protokollile 17. septembrist 1920 a. ja 4) määrustiku muudatus reisijate, nende bagaashi ja kaubaweo kohta Eesti ja Wenemaa raudteede otseühenduses.

Konwentsiooni II jagu II peatükk ühes protokollidega ja määrustiku muudatusega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud:
Riigikogu esimees J. Tõnisson.
Abisekretäär J. Wain.

---

**Konwentsioon**

**Eesti ja Wenemaa wahel otsekohese reisijate ja kaubaweo raudteeühenduse üle.**

II **jagu.**

II peatükk.

Konwentsiooni tarwitamine üleandepunktide kohta Eesti ja S. N. W. L. raudtee piirkondade kokkupuutumisel: Walk—Irboska (Isborsk) Eesti raudteedest ja Petroorad—Pihkwa II S. N. W. L. (C. C. C. P.) Põhja-Lääne raudteedest.

Artikkel XXII.

Raudtee pinna läbilõikepunktis Eesti ja Wenemaa wahelise riigipiiri peal Põhja-Lääne raudteede Pihkwa II jaama ja Eesti raudteede Irboska jaama wahel seatakse üles raudtee tammi mullakeha serwal iseäraline tulp.

Selle tulba ülesseadmise koht määratakse kindlaks Tartus 2-sel weebruaril 1920 a. tehtud rahulepingu artikkel 3 põhjal töötawa piiri segakommisjoni tööde järeldustele wastawalt.

*) „Riigi Teataja" nr. 111, 31. augustil 1923 a.

## КОНВЕНЦИЯ

**между Россией и Эстонией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении.**

**Часть II.**

Глава II.

Применение конвенции к передаточным пунктам примыкания участков ж. д. С. С. С. Р. и Эстонии: Петроград—Псков II, Северо-Западных ж. д. С. С. С. Р. и Валк—Ирбоска (Изборск) Эстонских жел. дорог.

Статья XXII.

В пункте пересечения Государственною границею между С. С. С. Р. и Эстонией железнодорожного полотна, на перегоне Псков II и Ирбоска (Изборск) управлениями Северо-Западных ж. д. С. С. С. Р. и Эстонских ж. д. имеет быть поставлен на бровке земляного полотна особый столб.

Место постановки этого столба определяется соответственно с результатами работ Русско-Эстонской Смешанной пограничной Комиссии, действовавшей на основании ст. III мирного договора, заключенного в г. Юрьеве, 2 февраля 1920 г.

## Artikkel XXIII.

Eestist S. N. W. L. niisama ka S. N. W. L. Eesti minewate reisijate, bagaashi ja kaupade wastastikkune üleandmine, reisi- ja bagaashioperatsioonide suhtes, sünnib Pihkwa I jaamas, kaubaweo operatsioonide suhtes aga Pihkwa II jaamas Põhja-Lääne raudteedel. Tähendatud jaamu loetakse wastawalt ka piirijaamadeks. Amet-, weduri- ja rongipersonaal, wiibides wõõral territooriumil, on kohustatud täitma kõiki tehniliste ekspluatatsiooni reeglite ja signaalimääruste nõudmisi, mis makswad läbisõidetawal teel ja wiibimisjaamas.

## Artikkel XXIV.

Käesolewa konwentsiooni artikli XXIII arendamiseks teewad S. N. W. L. Põhja-Lääne raudteede walitsus ühelt poolt ja Eesti raudteede walitsus teiselt poolt eraldise Sõlmekokkuleppe Eesti raudteede poolt Pihkwa I ja Pihkwa II jaamades kasutatawate sisseseadete kohta, mis tarwilised reisijate, bagaashi ja kauba üleandeoperatsioonide korraldamiseks, Põhja-Lääne ja Eesti raudteede waheliste wastastikkuste arwete tasumäära ja üleandmise korra kohta Pihkwa I ja Pihkwa II jaamade teenimises ja ülespidamises, — reisining kaubarongide teenimise kohta Irboska—Pihkwa I ja Pihkwa II jaamade wahel, Irboska ja Pihkwa I ja Pihkwa II jaamade wahelise rongide liikumise tingimuste ja korra kohta, raudtee telegraafi kasutamise kohta teenistusotstarbeks tarwitamiseks, — reisijate, bagaashi ja kauba üleandmise korra kohta ja otseühenduse reisirongide sõiduplaanide ühtlustamise kohta. Samuti sõlmiwad S. N. W. L. Põhja-Lääne raudteed ja Eesti raudteed eri-kokkuleppe otsekoheste ümberistumiseta reisirongide ehk wagunite kohta, nende liikumise, teenimise ja üleandmise korra kohta.

Selle juures jääb nimetatud raudteewalitsustel õigus eraldeid teha konwentsiooni III artiklis ettenähtud Kokkuleppest otseühenduse üle ja Eesti Wene raudteede wahelises wastastikkuses kaubawagunite kasutamises.

## Artikkel XXV.

Et kindlustada wõimalikult rutuliist kaubaweo liikumist Eestist S. N. W. L. ehk tagasi,

## Статья XXIII.

Взаимная передача пассажиров, багажа и грузов, как следующих из С. С. С. Р. в Эстонию, так и из Эстонии в С. С. С. Р., производится в отношении пассажирских и багажных операций на ст. Псков I и в отношении грузовых операций на ст. Псков II Северо-Западных жел. дорог. Упомянутые станции считаются также соответственно и пограничными. Служебный, паровозный и поездный персонал при нахождении на чужой территории обязан исполнять все требования правил технической эксплоатации и положения о сигналах, действующих на дороге следования и на станции нахождения.

## Статья XXIV.

В соответствии со ст. XXIII настоящей конвенции управлением Северо-Западных жел. дор. С. С. С. Р. с одной стороны и управлением Эстонских ж. д. с другой стороны, имеет быть заключено особое узловое соглашение об условиях пользования со стороны Эстонских ж. д. станционными устройствами станций Псков I и Псков II для операции по передаче пассажиров, багажа и грузов, о порядке и размере взаимного возмещения расходов Северо-Западных и Эстонских ж. д. по содержанию и обслуживанию ими станций Псков I и Псков II, и обслуживанию движения пассажирских и товарных поездов на перегоне между станциями Ирбоска—Псков I и Псков II, о порядке и условиях движения поездов на перегоне Псков I и Псков II и Ирбоска, о пользовании железнодорожным телеграфом для служебных надобностей, о порядке производства передачи пассажиров, багажа и грузов, о согласовании расписании пассажирских поездов, обслуживающих прямое пассажирское движение.

Равным образом Северо-Западные железные дороги С. С. С. Р. и Эстонские ж. д. заключают особое соглашение о прямых беспересадочных пассажирских поездах, или вагонах и о порядке их обращения, обслуживания и передачи.

При этом названным управлениям предоставляется право делать отступления от указанного ст. III конвенции соглашения о прямом сообщении и о взаимном пользовании товарными вагонами между Русскими и Эстонскими жел. дорогами.

## Статья XXV.

В видах обеспечения возможно скорой перевозки грузов, следующих из Эстонии в

wõiwad S. N. W. L. Põhja-Lääne ja Eesti raudteed oma wahel sõlmida eri-kokkuleppeid kaubaweo kohta marschruut-rongides, millede liikumine sünnib Eestist — S. N. W. L. ja tagasi, tarwitades neil juhtumistel eriti kergendatud tehnilisi ja kaubanduslisi reeglid seesuguste rongide kokkuseadmise, liikumise ja üleandmise, niisama ka lihtsustatud tariifide ning tollitalituste suhtes.

Artikkel XXVI.

Artiklites XXIV ja XXV tähendatud kokkulepped tulewad Eesti ja Wene raudteede üle walwawate walitsusasutuste kinnitamisele, kusjuures lepinguosaliste poolte walitsused igasugust kaasabi selleks üles näitawad, et kaubaweo juures marschruut-rongides tolli- ja aktsiisitalitused ning wormitäitmised wõimalikult lihtsustataks, et nimetatud rongid wõiwad üleandejaamadest läbi minna ilma kinni pidamata.

Artikkel XXVII.

Weotariifid (artikkel IV) reisijate — nende bagaashi ja kauba peale, mis weetakse otseühenduses Pihkwa I, Pihkwa II ja Irboska jaamade kaudu, arwatakse kauguse eest kuni piiritulbani (art. XXII), juure lisades kaugustele reisijate- ja bagaashiwedudel kuni Pihkwa I jaamani, kaubawedudel kuni Pihkwa II jaamani ja kõikidel wedudel Irboska jaamani ümmargustatud terwete werstadeni ehk kilomeetriteni kaugused nendest jaamadest piiritulbani ehk ümberpöördult.

Artikkel XXVIII.

Tolli-, aktsiisi- ja administratiiwtalitused ning wormitäitmised (art. VI) reisijate-, bagaashi- ja kaubaweo liikumises, niihästi wälja- kui ka sisseweos, toimetatakse Eesti poolt Irboska jaamas (kõigil wedudel), S. N. W. L. poolt Pihkwa I (reisijad ja bagaash) ja Pihkwa II (kaubad) jaamas.

Artikkel XXIX.

Käesolewa Konwentsiooni I jao artiklid X, XI ja XII tarwitatakse täpipealselt sellesama Konwentsiooni II jao, II peatüki kohta. Mõlempoolse nõusoleku tõenduseks kõikide ülemalnäidatud artiklite wastuwõtmises, kirjutasid mõlemate poolte wolinikud käesolewale Konwentsioonile alla ja panid sellele omad pitserid juurde.

(K. Ipsberg)
(P.)

Tehtud Tallinnas, 5. juulil 1923 aastal.

С. С. С. Р. или обратно, Северо-Западные ж. д. С. С. С. Р. и Эстонские ж. д. могут заключать особые соглашения о перевозке грузов в маршрутных поездах, имеющих движение из Эстонии в С. С. С. Р. и обратно, с применением в этих случаях особо облегченных технических и коммерческих правил относительно формирования, движения и передачи этих поездов, а также упрощенных тарифов и таможенных обрядностей.

Статья XXVI.

Соглашения, указанные в статьях XXIV и XXV, подлежат утверждению правительственных учреждений С. С. С. Р. и Эстонии, ведающих железными дорогами, причем правительства договаривающихся сторон окажут всякое содействие к тому, чтобы при перевозке грузов в маршрутных поездах таможенные, административные и акцизные обрядности и формальности были возможно упрощены, дабы названные поезда могли следовать через передаточные станции без задержки.

Статья XXVII.

Провозные тарифы (статья IV) за перевозку пассажиров, их багажа и грузов, следующих в прямом сообщении через Псков I, Псков II и Ирбоска, расчитываются за расстояние до пограничного столба (ст. XXII) путем прибавления к расстоянию для пассажиров и багажа до ст. Псков I, для грузов Псков II и Ирбоска, для всяких перевозок, округленных до целых верст или километров расстояний от или до этих станций, до или от пограничного столба.

Статья XXVIII.

Таможенные, акцизные и административные обрядности и формальности (ст. VI) по пассажирскому, багажному и грузовому движению как по вывозу, так и по ввозу, будут производиться: С. С. С. Р. на ст. Псков I (пассажиры и багаж) и Псков II (груз), и Эстонией на ст. Ирбоска (всякие перевозки).

Статья XXIX.

Статья X, XI и XII части 1-ой настоящей Конвенций в точности применяются и к главе II-ой части II-ой Конвенции. В удостоверение обоюдного согласия на принятие всех вышеуказанных статей, уполномоченные обоих сторон подписали настоящую главу II-ую части II-ой Конвенции и приложили к ней свои печати.

(Леонид Старк)
(П.)

Учинено в Ревеле, 5 июля 1923 года.

## Protokoll

**lisaks Eesti ja Wene walitsuste wolinikkude koosoleku protokollile 17. sept. 1920 a. Konwentsiooni tegemisel Eesti ja Wenemaa wahelise reisi- ja kaubaweo otseühenduse asjus.**

Tallinnas, 5. juulil 1923 a.

Alla kirjutades tänasel kuupäewal, ratifitseerimisele kuuluwat „Konwentsiooni II jao II peatükk Eesti ja Wenemaa wahel otsekohese reisijate ja kaubaweo raudteeühenduse üle Irboska—Pihkwa II ja Pihkwa I jaamade kaudu" eeldades, et ajakohaste nõudmiste tingimustest rippuwast olukorrast, mis ühenduses üldiselt reisijate-, bagaashi- ja kaubaweoga, see wiibimatalt ellu wiiakse ja täpselt peetakse, seadsime kokku käesolewa protokolli alljärgnewa üle:

1) Kogu Eesti-Wene raudtee Konwentsiooni II jao II peatüki kohta tarwitatakse täielikult järgmised Konwentsiooni lisad:

a) **Määrustik reisijate, nende bagaashi ja kaubaweo kohta Eesti-Wene wahelises raudteede otseühenduses (Konwentsiooni artikli II juurde).**

b) **Kokkulepe otseühenduse ja wastastikkuse kaubawagunite kasutamise üle Eesti-Wene raudteede wahel (Konwentsiooni artikli III juurde).**

c) **Ülemaltähendatud 17. septembri 1920 aasta protokolli punktid 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11 ja 12, mis kokku seatud Konwentsiooni allakirjutamisel.**

Artikli XXIII-da juurde.

2) Ühise jaama printsiibi all on mõistetaw Eesti raudteede õigus kasutada ühendatud jaama, mis asub Wene territooriumil, tegeliku tarwiduse määral, ja Sõlme-kokkuleppes (art. XXIV) ettenähtud määral kasutada mitmesuguseid sisseseadeid, manööwri wedurid ühes nende meeskondadega, teesid, ametliste ja walwerunumidega, depood tema töösthsabinõudega, kaubaaitasid ja korterid, Sõlme-kokkuleppes ettenähtud alalistele tehnilistele ja kaubanduslistele Eesti raudtee agentidele. Kõigi ülemaltähendatud abinõude kasutamise kord ja detailsed tingimised peawad olema ette nähtud Sõlme-kokkuleppes Pihkwa I ja Pihkwa II ühiste jaamade wastastikkuse kasutamise kohta.

## ПРОТОКОЛ

**в дополнение к протоколу от 17 сентября 1920 года заседания уполномоченных Русского и Эстонского правительств по заключению конвенции между Россией и Эстонией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении.**

г. Ревель, 5 июля 1923 г.

Подписав сего числа подлежащую ратификации главу II, части II Конвенции между Россией и Эстонией о прямом пассажирском и грузовом сообщении через станции Псков I, Псков II и Ирбоска, в видах ее уточнения и немедленного проведения в жизнь, в зависимости от общих современных условий передвижения пассажиров, их багажа и грузов, уполномоченные России и Эстонии составили настоящий протокол о нижеследующем:

1) Ко всей главе II, части II Русско-Эстонской железнодорожной Конвенции полностью применяются следующие приложения к Конвенции:

а) Положение о перевозке пассажиров, их багажа и грузов в прямом сообщении жел. дорог России и Эстонии (к статье II Конвенции);

б) Соглашение о прямом сообщении и о взаимном пользовании товарными вагонами между Российскими и Эстонскими железными дорогами (к статье III Конвенции);

в) Пункты 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11 и 12 вышеупомянутого протокола от 17 сентября 1920 года, составленного при подписании Конвенции.

К статье XXIII-ей.

2) Под принципом об'единенной станции подразумевается право Эстонских жел. дорог на об'единенной станции, находящейся на Русской территории, по мере действительной потребности и в размере точно определяемом узловым соглашением (статья XXIV), пользоваться различными устройствами, маневровыми паровозами с их бригадами, путями, служебными и дежурными помещениями, депо с его ремонтными средствами, пакгаузами и квартирами для предусмотренных узловым соглашением постоянных коммерческих и технических агентов Эстонских жел. дорог. Порядок и детальные условия пользования всеми вышеупомянутыми средствами определяются имеющим быть заключенным узловым соглашением о взаимном пользовании об'единенными станциями Псков I и Псков II.

3) Olenedes reisijate-, bagaashi- ja kaupadeweo liikumise olukorra wähesuseſt üle Irboska—Pihkwa I ja Pihkwa II, mis ei kataks kõiki Eesti raudteede kulusid Wene territooriumil asuwa ühisjaama kasutamiseks, ajutiselt, kuni liikumise arenemiseni ja artiklist XXII kõrwalekaldumiseks, sünnib reisijate, bagaashi ja kaupade üleandmine üleanderongidega, käsitades selle juures Kingisepa (Jamburgi)—Narwa wahel makswusel olewa liikumise printsiibile wastawat ühenduse korda, milleſt kirjeldatud Konwentsiooni II jao 1 peatükis.

Reisijate ja bagaashi üleandejaamaks arwatakse wastawalt: Pihkwa I ja Irboska, kaupade üleandejaamaks: Pihkwa II ja Irboska.

4) Selle tõttu, et ühe lepinguosalise poole rongide liikumine sünnib teise poole territooriumil, määratakse kindlaks, et kumbki raudtee wastutab nende õnnetujuhtumiste järelduste eest, mis aset leiakſid tema territooriumil kuni riigi piirini.

Temal on wastuwaidlemata regreſs õigus naabri tee wastu sel juhtumisel, kui sündmus järgnes naabri tee isikliku koosseisu süü läbi ehk tema weoabinõude korratu seisukorra tõttu.

Iga tee on wastutaw oma agentide ja tööliste ameti lohakuse eest.

5) Sündmuste juurdlemiseks, milles osalised mõlemad ühenduseſolijad teed, määrawad Eesti ja Põhja-Lääne raudteewalitsused wastastikku kokku leppides oma kohalikkude wanemate raudteeametnikkude seast segakommisjoni, mille koosseis kummagi poole poolt kolmeliikmeline. Selle kommisjoni liikmed warustatakse wastawate tunnistustega, mis neile õiguse annawad takistamata wõõrale territooriumile juhtumise kohale tulekuks.

Iga sündmuse üle, mis puudutab naabri tee isiklikku koosseisu ehk waranduſt, peab wiimasele wiibimata teadustatama ja kõik ülemalnimetatud segakommisjoni liikmed, eraldi korralduſi mitte oodates, on kohustatud sündmuse kohale ilmuma, seal juurdluſt algama. Kommisjoni liikmete mitteilmumine teiselt poolelt juurdluse edasilükkamisele põhjuſt ei anna ja ei takista ka tarbekorral wigastatud liikuwa koosseisu teelt kõrwaldamiſt tee puhastamiseks. Kommisjonide otsused kuuluwad ühenduses olewate mõlemate teede walitsuste kinnitamisele.

3) В зависимости от незначительного передвижения пассажиров, багажа и грузов через станции Псков I и Псков II и Ирбоска, не оправдывающего всех расходов со стороны Эстонских железных дорог по пользованию об'единенной станцией на Русской территории, временно, впредь до развития движения, и в отступление от статьи XXIII, передача пассажиров, их багажа и грузов будет производиться передаточными поездами применительно к принципу существующего движения Кингисеп (Ямбург) — Нарва, изложенному в главе I, части II Конвенции.

Сдающей и принимающей станциями соответственно будут — для пассажиров и их багажа — станции Псков I и Ирбоска, а для грузов станции Псков II и Ирбоска.

4) Ввиду того, что поезда одной из договаривающихся сторон будут иметь движение по территории другой стороны, устанавливается, что каждая железная дорога отвечает за последствия от несчастных случаев, происшедших на ее территории в районе своих государственных границ. Она имеет бесспорное право регресса к соседней дороге в случае, если происшествие последовало по вине личного состава или неисправного состояния перевозочных средств соседней дороги. Каждая дорога ответственна за служебные упущения своих агентов и рабочих.

5) Для расследований по происшествиям, к которым причастны обе примыкающие дороги, по взаимному соглашению управлений Северо-Западных и Эстонских жел. дорог, из числа местных старших железнодорожных агентов назначаются постоянно действующие смешанные комиссии в составе по три члена от каждой стороны. Члены этих комиссии снабжаются соответственными удостоверениями, дающими право прибытия к месту происшествия на чужой территории без всякой задержки.

О каждом происшествии, к которому причастны личный состав или имущество соседней дороги, последняя должна быть извещена немедленно и все члены вышеупомянутых смешанных комиссий, не ожидая никаких особых распоряжений, обязаны немедленно прибыть к месту происшествия и начать расследование. Неприбытие членов комиссии с другой стороны не приостанавливает расследование, а в случае надобности и очистку пути и уборку поврежденного подвижного состава. Решения коммиссии подлежат утверждению управлений обеих примыкающих дорог.

Tarbekorral, kui ühe, ühenduses olija ree walitsus peaks nõudma eri-segakommisjoni määramist juurdluse uuesti rewideerimiseks, nimetatakse see kommisjon mõlemate raudteede keskwalitsuse wanematest agentidest samal alusel kui alalised kohalised kommisjonid.

Kui wõimalik pole sündmuse põhjust ja mõlema asjaolusse süüd selles kindlaks teha ega ka wabatahtlikult täielisele kokkuleppele jõuda, otsustatakse küsimus wahekohtuga Eesti ja Wene keskwalitsuse kõrgemate orgaanide wastastikkusel kokkuleppel.

Artikkel XXIV-da juurde.

6) Määratakse kindlaks, et sellesse artiklisse üleswõetud otsus puutub ainult ühise jaama sisseseadetesse ja üleande liikumisesse Irboska—Pihkwa II ja Pihkwa I jaamade wahel, aga mitte kõige wähemalti ei muuda ära raudteede õigusi neile tariifi järele kuuluwa weoraha saamiseks, selle juures ka liikuwkoosseisu eest, kui see weetakse kui kaup.

Artikkel XXIX-da juurde.

7) Käesolewa Eesti-Wene raudtee Konwentsiooni II jao II peatüki arendamiseks kui ka selle protokolli punkt 3-da põhjal seatakse kokku tänawu Eesti ja Põhja-Pääne walitsuste wahel Sõlme-kokkulepe rongide liikumise, bagaashi- ja kaubaweo tingimiste ja korra kohta Irboska ja Pihkwa I — II jaamade wahel.

Eesti-Wene Konwentsiooni II jao II peatükk pannakse ajutiselt maksma tänasest kuupäewast kuni tema ratifitseerimiseni.

(K. Ipsberg)

В случае надобности, по требованию одного из управлений примыкающих дорог, назначаются специальные смешанные комиссии для перерасследования из старших агентов обоих центральных управлений жел. дорог на тех же основаниях, как и постоянные местные комиссии.

При невозможности определить причину происшествия, обоюдную невинность и при полной невозможности притти к добровольному соглашению, вопрос решается третейским судом по взаимному соглашению высших органов центральной власти России и Эстонии.

К статье XXIV.

6) Устанавливается, что постановления этой статьи касаются лишь пользования средствами об'единенной станции и передаточного движения между станциями Псков I, Псков II и Ирбоска и отнюдь не изменяют прав железных дорог на получение причитающейся им тарифной платы, в том числе и за подвижной состав, следующий как груз.

К статье XXIX-ой.

7) В развитие настоящей главы II, части II-ой Русско-Эстонской железнодорожной Конвенции, а также согласно пункта 3-ьего сего протокола ныне же заключается между управлениями Северо-Западных и Эстонских железных дорог узловое соглашение о порядке и условиях движения поездов и перевозки пассажиров, багажа и грузов между станциями Псков I — II и Ирбоска (Изборск).

Глава II части II-ой Русско-Эстонской железнодорожной Конвенции вводится во временное действие до ратификации с сего числа.

(Леонид Старк)

---

**Protokoll**

**muudatuseks Eesti ja Wene walitsuste wolinikkude protokollile Konwentsiooni tegemise üle 17. septembrist 1920 a. Eesti- ja Wenemaa wahelise reisi- ja kaubaweo otseühenduse asjus.**

Tallinnas, 5. juulil 1923 a.

Eesti ja Wene raudteede otseühenduse esimesel kongressil esitajate poolt wastuwõetud otsusi silmas pidades, seadsid Eesti ja Wene walitsuste wolinikud käesolewa protokolli 17.

**ПРОТОКОЛ**

**в изменение протокола 17 сентября 1920 г. заседания уполномоченных Русского и Эстонского правительств по заключению конвенции между Россией и Эстонией о прямом пассажирском и грузовом железнодорожном сообщении.**

Ревель, 5. июля 1923 г.

В виду принятых первым с'ездом представителей Русско-Эстонского прямого железнодорожного сообщения постановлений, в изменение протокола 17 сентября 1920 г.,

septembri 1920 aasta protokolli muudatuseks järgmiselt:

1. Protokolli p. 2 muuta järgmiselt: „Veetawa bagaaſhi wäärtuſe ülesandmine on lubataw ainult S. R. W. R. raudteewõrgu piirides".

2. Protokolli p. 8 muudetakſe ümber järgmiſelt: „Arweſſe wõttes kaubawagunite pargi praeguſt ſeiſukorda, lepinguoſaliſed pooled kaubawagunite wahetamiſe ſuhtes leidſid wõimalikuks kindlaks määrata wastaſtikkuſt kaubawagunite kaſutamiſt eſimeſe kongreſſi poolt wäljatöötatud kokkuleppe aluſel".

3. Protokolli p. p. 17 ja 18 jäetakſe wälja.

(K. Ipsberg)

заседание уполномоченных Русского и Эстонского правительств составили настоящий протокол о нижеследующем:

1. п. 2 протокола заменить следующим: «Об'явление ценности перевозимого багажа допускается только в переделах дорог сети С. С. С. Р.».

2. п. 8 протокола заменяется следующим: «По отношению к обмену товарных вагонов, принимая во внимание современное состояние товарного вагонного парка, договаривающиеся стороны нашли возможным установить взаимное пользование товарными вагонами в порядке обмена на основании Соглашения, выработанного первым с'ездом».

3. п. п. 17 и 18 протокола исключаются.

(Леонид Старк)

---

### Määrustiku muudatus

**reiſijate, nende bagaaſhi- ja kaubaweo kohta Eesti ja Wenemaa raudteede otſeühenduſes.**

Määrustiku art. II, p. l) wahetatakſe järgmiſe redaktſiooniga:

l) tee äratähendamine, mida mööda kaup peab minema, jaamade äratähendamiſega, kus toimetatakſe tollitalituſed, niiſama ka tarwilikud järelwaatuſed adminiſtratiiwwõimude poolt. Selle äratähendamiſe puudumiſel walib raudtee tee oma äranägemiſe järele.

See määrus on kohuſtaw Wene raudteedele, kuiwõrd tee, mida mööda kaup peab minema, ei määrata ära nende aſutuſte korraldusel, kes walwawad planeerimiſe ja wedude reguleerimiſe üle Wene raudteedel.

Raudtee ei ole wastutaw tee waliku eeſt, mida mööda kaup peab minema.

(K. Ipsberg.)
(P.)

5. juulil 1923 a.

### ИЗМЕНЕНИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

**о перевозке пассажиров, их багажа и грузов в прямом сообщении железных дорог России и Эстонии.**

Пункт л) статьи 11-ой Положения заменяется нижеследующей редакцией:

л) указание пути, по которому груз должен следовать, с обозначением станций, на которых имеют быть исполнены таможенные обрядности, равно как и могущий оказаться необходимым осмотр административных органов. За отсутствием указания, железная дорога избирает путь по своему усмотрению.

Правило это обязательно для Русских жел. дор., поскольку путь следования грузов не будет определен распоряжением органов, ведающих планировкой и регулированием перевозок по Русским железным дорогам.

За последствия выбора пути следования грузов железная дорога не ответственна.

(Леонид Старк).
(П.)

5. июля 1923 г.

---

Nr. 108. Riigikogu poolt 2. novembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti ja Rootsi wahel sõlmitud kaubalepingu kinnitamisseadus. *)**

§ 1. Eesti Wabariigi wälisministri ning Rootsi erakorralise saadiku ja täisõiguslise ministri Eestis wahel 7. juulil 1923 a. wahetatud nooted Eesti ja Rootsi wastastikkuste kaubandusliste wahekordade arendamise ja edendamise asjus tunnustatakse kinnitatuks (ratifitseerituks).

Nootede tekst ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Abisekretäär J. Wain.

---

Tõlge.

7. juulil 1923.

Härra Minister,

Oma walitsuse ülesandel on mul au Teile teatada, et kuna mõlemal meie walitsusel ühesugune soow on igatwiisi kaubandusliste wahekordade arenemist Eesti ja Rootsi wahel edendada, on Eesti walitsus otsustanud Rootsi alamatele kui ka Rootsi maa ja töösstuse toodetele wastastikkuse alusel allnimetatud eesõigusi ja kergendusi lubada.

1. Rootsi alamad ja maa ning töösstuse tooted saawad Eestimaal ilma ühegi kitsendusteta kõigis, mis puutub kaubandusesse, niisamasuguste eesõiguste osaliseks, nagu kõige enam soodustatud rahwuse liikmed ning kaubad. Seda enamsoodustust lubatakse kõiges, mis puutub kauplemisesse, laewasõidusse ja töösstusesse, õigusesse liikuwat ja liikumata warandust omandada, omada ning seda tarwitada, igasuguste maksude maksmisesse, wõõrandamistesse sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel, sisse-, wälja- ja läbiweo keelusse, ning nende keeldude täideseatmisesse, aktsiisi- ja tarwitusmaksudesse, sisse- ja wäljaweomaksudesse ning tolli-wormaliteetidesse.

See määrus ei kitsenda milleski Eesti õigust keelduda Rootsi alamatele luba andmast Eestis wiibimiseks teatud juhtumistel, olgu

Tallinn, le 7 juillet 1923.

Monsieur le Ministre,

D'ordre de mon Gouvernement, j'ai l'honneur de vous faire connaître que nos deux Gouvernements étant également animés du désir de favoriser de toute manière le développement des relations commerciales entre l'Esthonie et la Suède, le Gouvernement Esthonien a résolu d'accorder aux ressortissants suédois, ainsi qu'aux produits du sol et de l'industrie de la Suède, sous réserve de réciprocité, les avantages et facilités énoncés ci-dessous.

1) Les nationaux et les produits du sol et de l'industrie de la Suède jouiront en Esthonie sans aucune réserve, pour tout ce qui concerne le commerce, des mêmes avantages que les ressortissants et les marchandises de la nation la plus favorisée. Ce traitement sera appliqué pour tout ce qui concerne l'exercice du commerce, de la navigation et de l'industrie, le droit d'acquérir et de posséder des biens meubles et immeubles et d'en disposer, les impôt et autres droits de quelque nature qu'ils soient, les réquisitions pour des objets d'intérêt militaire ou public, les prohibitions d'importation, d'exportation, et de transit, et l'application de ces prohibition, les droits d'accise et de consommation, d'importation et d'exportation et les formalités douanières.

Cette disposition ne restreindra en rien le droit de l'Esthonie de refuser aux nationaux de la Suède dans certains cas, en rai-

*) „Riigi Teataja" nr. 132/133, 1923 a.

kohtuotsuse põhjal ehk riigi julgeoleku või välise julgeoleku ehk seltskondlise korra alalhoidmise huvides, või jällegi ühiskondlise hoolekande, nimelt avaliku abiandmise, terwishoiu- ehk komblusspolitsei nõudel.

2. Rootsi laewad ning nende koormad saawad Eestis niisamasuguse ümberkäimise osaliseks, nagu enamsoodustatud rahwuse laewad ning nende koormad.

Erand sellest määrusest on tehtud õiguse kohta rannalaewasõidu alal tegew olla.

3. Eesti kohustab end waba transiiti lubama oma territooriumil; kaupadele, laewadele, alustele ja wagunitele, mis Rootsimaale lähewad või sealt tulewad.

Erandid neis määrustes wõib teha järgmistel juhtumistel:

1) Erakorralistes oludes, mis sõjawäewarustusesse puutub;

2) ühiskondlise julgeoleku põhjustel;

3) terwishoiu-politsei motiiwidel või kasulikkude loomade ja taimede kaitse otstarbel.

Läbiweokaubad ei käi mingisuguse läbiweomaksu alla.

Raudteedel saawad nimetatud kaubad ja wagunid, mis puutub nende edasisaatmisesse ning transpordikuludesse, niisamasuguse ümberkäimise osaliseks, nagu oma riigi või enamsoodustatud rahwuse omad.

4. Rootsimaa ei või eelmiste määruste põhjal mitte nõuda neid erilisi kergendusi, mis on antud ehk mis wõidakse anda Eesti poolt Soomele, Lätile, Leedule ehk Wenemaale, või maadele, kellega Eesti sõlmib tolli- ehk majanduslise liidu lepingud või kõigile maile senikaua, kuni neidsamu kergendusi ei ole lubatud mingisugusele teisele riigile.

5. Käesolew kokkulepe hakkab maksma käesolewa noote ratifitseerimise päewast Eesti Riigikogu poolt ja jääb jõusse, kuni kolm kuud möödunud tema ülesütlemise päewast.

Palun Teid, härra Minister, wastu wõtta minu sügawa lugupidamise kinnitus.

Hellat (allkiri).

Tema Ekstsellents härra U. T. Undénile,
Rootsi Erakorralisele Saadikule ja Täieõigulisele Ministrile Eestis.

son d'une sentence judiciaire ou dans l'intérêt soit de la sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat, soit de l'ordre public, ou encore pour des motifs de prévoyance sociale et notamment d'assistance publique, de police sanitaire ou de police des moeurs, l'autorisation de séjourner dans le pays.

2) Les navires suédois et leurs cargaisons seront traités en Esthonie sur le même pied que les navires de la nation la plus favorisée et leurs cargaisons.

Il est fait exception de cette disposition pour le droit de se livrer au cabotage.

3) L'Esthonie s'engage à accorder le libre transit à travers son territoire aux marchandises, navires, bateaux, wagons à destination ou en provenance de la Suède.

Des exceptions à ces stipulations pourront avoir lieu dans les cas suivants:

1) Dans des circonstances exceptionelles en ce qui touche les provisions de guerre;

2) Pour des raisons de sûreté publique;

3) Pour des motifs de police sanitaire ou en vue de la protection des animaux ou des plantes utiles.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucun droit quelconque de transit.

Sur les chemins de fer, les dites marchandises et wagons jouiront en ce qui concerne l'expédition et les frais de transport du traitement appliqué aux nationaux ou à la nation la plus favorisée.

4) La Suède ne pourra pas revendiquer en vertu des stipulations qui précèdent les faveurs spéciales accordées ou qui pourront être accordées par l'Esthonie à la Finlande, ou à la Latvie ou à la Lithuanie, ou à la Russie, ou aux pays qui seront liés avec l'Esthonie par des traités d'union douanière ou économique ou à tous ces pays, aussi longtemps que les mêmes faveurs n'auront pas été accordées à un autre Etat.

5) Le présent arrangement deviendra applicable depuis le jour de la ratification de la présente note par le Parlement esthonien et restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'un délai de trois mois à dater du jour de la dénonciation.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Hellat (signature).

Son Excellence Monsieur U. T. Unden.
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Suède en Esthonie.

Tõlge.

Rootsi saatkond.

7. juulil 1923 a.

Härra Minister,

Oma valitsuse ülesandel on mul au Teile teatada, et kuna mõlemal meie valitsusel ühesugune soov on igatwiisi kaubandusliste wahekordade arenemist Rootsi ja Eesti wahel edendada, on Rootsi walitsus otsustanud Eesti alamatele kui ka Eesti maa ja tööstuse toodetele wastastikkuse aluse! allnimetatud eesõigusi ja kergendusi lubada.

1. Eesti alamad ja maa ning tööstuse tooted saawad Rootsimaal ilma ühegi kitsendusета kõiges, mis puutub kaubandusesse, niisamasuguste eesõiguste osaliseks, nagu kõige enam soodustatud rahwuse liikmed ning kaubad. Seda enamsoodustust lubatakse kõiges, mis puutub kauplemisesse, laewasõidusse ja tööstusesse, õigusesse liikuwat ja liikumata warandust omandada, omada ning seda tarwitada, igasuguste maksude maksmisesse, wõõrandamistesse sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel, sisse-, wälja- ja läbiweo keelusse ning nende keeldude täidesaatmisesse, aktsiisi- ja tarwitusmaksudesse, sisse- ja wäljaweo maksudesse ning tolli-wormaliteetidesse.

See määrus ei kitsenda milleski Rootsi õigust keelduda Eesti alamatele luba andmast Rootsis wiibimiseks teatud juhtumistel, olgu kohtuotsuse põhjal ehk riigi sisemise wõi wälise julgeoleku ehk seltskondlise korra alalhoidmise huwides, wõi jällegi ühiskondlise hoolekande, nimelt awaliku abiandmise, terwishoiu- ehk komblusполitsei nõudel.

2. Eesti laewad ning nende koormad saawad Rootsis niisamasuguse ümberkäimise osaliseks, nagu enamsoodustatud rahwuse laewad ning nende koormad.

Erand sellest määrusest on tehtud õiguse kohta rannalaewasõidu alal tegew olla.

3. Rootsi kohustab end waba transiiti lubama oma territooriumil kaupadele, laewadele, alustele ja wagunitele, mis Eestimaale läbewad wõi sealt tulewad.

Erandid neis määrustes wõib teha järgmistel juhtumistel:

Legation de Suède.

Reval, le 7 juillet 1923.

Monsieur le Ministre,

D'ordre de mon Gouvernement, j'ai l'honneur de vous faire connaître que nos deux Gouvernements, étant également animés du désir de favoriser de toute manière le développement des relations commerciales entre la Suède et l'Esthonie, le Gouvernement suédois a résolu d'accorder aux ressortissants esthoniens ainsi qu'aux produits du sol et de l'industrie de l'Esthonie, sous réserve de réciprocité, les avantages et facilités énoncés ci-dessous.

1) Les nationaux et les produits du sol et de l'industrie de l'Esthonie jouiront en Suède sans aucune réserve, pour tout ce qui concerne le commerce, des mêmes avantages que les ressortissants et les marchandises de la nation la plus favorisée. Ce traitement sera appliqué pour tout ce qui concerne l'excercice du commerce, de la navigation et de l'industrie, le droit d'acquérir et de posséder des biens meubles et immeubles et d'en disposer, les impôts et autres droits de quelque nature qu'ils soient, les réquisitions pour des objets d'intrérêt militaire ou public, les prohibitions d'importation, d'exportation et de transit et l'application de ces prohibitions, les droits d'accise et de consommation, d'importation et d'exportation et les formalités douanières.

Cette disposition ne restreindra en rien le droit de la Suède de refuser aux nationaux de l'Esthonie dans certains cas, en raison d'une sentence judiciaire ou dans l'intérêt soit de la sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat, soit de l'ordre public, ou encore pour des motifs de prévoyance sociale et notamment d'assitance publique, de police sanitaire ou de police des moeurs, l'autorisation de séjourner dans le pays.

2) Les navires esthoniens et leurs cargaisons seront traités en Suède sur le même pied que les navires de la nation la plus favorisée et leurs cargaisons.

Il est fait exception de cette disposition pour le droit de se livrer au cabotage.

3) La Suède s'engage à accorder le libre transit à travers son territoire aux marchandises, navires, bateaux, wagons à destination ou en provenance de l'Esthonie.

Des exceptions à ces stipulations pourront avoir lieu dans les cas suivants.

1) Erakorralistes oludes, mis sõjawäewarustusesse puutub;

2) ühiskondlise julgeoleku põhjustel;

3) terwishoiu-politsei motiiwidel wõi kahjulikkude loomade ja taimede kaitse otstarbel.

Läbiweokaubad ei käi mingisuguse läbiweomaksu alla.

Raudteedel saawad nimetatud kaubad ja wagunid, mis puutub nende edasisaatmisesse ning transpordikuludesse, niisamasuguse ümberkäimise osalisels, nagu oma riigi wõi enamsoodustatud rahwuse omad.

4. Eesti ei wõi eelmiste määruste põhjal endale nõuda erilisi kergendusi, mis on antud ehk mis wõidakse anda Rootsimaa poolt Taanile ehk Norrale, wõi neile mõlemale, seni kaua kuni needsamad kergendused ei ole lubatud mingisugusele teisele riigile.

5. Käesolew kokkulepe hakkab maksma päewast, mil Eesti Parlamendi poolt ratifitseeritakse wastus, mis Teie Ekstsellents mulle lahkelt saadab käesolewa noote peale, ja ta jääb jõusse, kuni kolm kuud mööbunud tema ülesütlemise päewast.

Palun Teid, härra Minister, wastu wõtta minu sügawa lugupidamise kinnitus.

Undén (allkiri).

Tema Ekstsellents härra Hellat'ile,

Eesti Wabariigi Wälisminister jne. jne. jne.

1) Dans des circonstances exceptionelles en ce qui touche les provisions de guerre;

2) Pour des raisons de sûreté publique;

3) Pour des motifs de police sanitaire ou en vue de la protection des animaux ou des plantes utiles.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucun droit quelconque de transit.

Sur les chemins de fer, les dites marchandises et wagons jouiront en ce qui concerne l'expedition et les frais de transport du traitement appliqué aux nationaux ou à la nation la plus favorisée.

4) L'Esthonie ne pourra pas revendiquer en vertu des stipulations qui précèdent les faveurs spéciales accordées ou qui pourront être accordées par la Suède au Danemark ou à la Norvège ou à ces deux pays, aussi longtemps que les mêmes faveurs n'auront pas été accordées à un autre Etat.

5) Le présent arrangement deviendra applicable depuis le jour de la ratification par le Parlement esthonien de la réponse que Votre Excellence voudra bien me faire parvenir à la présente note et restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'un délai de trois mois à dater du jour de la dénonciation.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Undén (signature).

A Son Excellence

Monsieur Hellat.

Ministre des Affaires Etrangères de la République Esthonienne etc. etc. etc.

Nr. 109. Riigikogu poolt 2. novembril 1923 a. wastuwõetud

**Kolmanda rahwuswaheliſe töökonwerentſi poolt Genfis wastuwõetud nädala-puhkepäewade konwentſiooni kinnitamisſeadus. *)**

§ 1. Kolmanda rahwuswaheliſe töökonwerentſi poolt Genfis (25. oktoobriſt kuni 19. nowembrini 1921 a.) wastuwõetud konwentſiooni eelnõu nädala-puhkepäewade kohta töösſtusettewõtetes tunnuſtatakſe kinnitatuks.

§ 2. Paragrahw 1 tähendatud konwentſioon eeſtikeelſe tõlkega awaldatakſe ühes käesolewa ſeaduſega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu eſimees J. Tõniſſon.

Abiſekretäär J. Wain.

---

**Konwentſiooni eelnõu nädala-puhkepäewa asjus töösſtusettewõtetes.**

Rahwasteliidu rahwuswaheliſe Töö-Organiſatſiooni peakonwerents,

Koondatud Rahwuswaheliſe Töö-Toimkonna juhatus-nõukogu poolt Genfi ja ſeal kokku aſtunud 25. oktoobril 1921 a. kolmandaks iſtungjärguks,

Otſuſtades wastu wõtta iſtungjärgu päewakorra ſeitſmenda punkti all nädala-puhkepäewa kohta töösſtuſes teatud ettepanekuid, ja

Otſuſtades, et neid ettepanekuid rahwuswaheliſe konwentſiooni eelnõuna käſitada tuleb,

wõtab wastu, kokkukõlas Verſailles' rahulepingu XIII oſaga ja teiſte rahulepingute wastawate oſadega, Rahwuswaheliſe Töö-Organiſatſiooni liigetele ratifitſeerimiſeks, järgmiſe konwentſiooni eelnõu.

§ 1.

Selle konwentſiooni käſitamiſel loetakſe „töösſtusettewõteteks“:

a) mäekaewanduſed, kiwimurrud ja teiſed töösſtuſed, kus mineraaliſid maapinnaſt wälja tuuakſe;

b) töösſtuſed, kus ſaaduſed ümber töötatakſe, muudetakſe, puhaſtatakſe, parandatakſe, kaunistatakſe, lõpetatakſe, müügiks korda ſeatakſe, katki lõhutakſe ehk ära hukatakſe, ehk kus

**Projet de Convention concernant l'application du repos hebdomadaire dans les établissements industriels.**

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail et s'y étant réunie le 25 octobre 1921, en sa troisième session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives au repos hebdomadaire dans l'industrie, question comprise dans le septième point de l'ordre du jour de la session, et

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'un projet de convention internationale,

adopte le Projet de Convention ci-après à ratifier par les Membres de l'Organisation internationale du Travail, conformément aux dispositions de la Partie XIII du Traité de Versailles et des Parties correspondantes des autres Traités de Paix:

Article 1.

Pour l'application de la présente Convention, seront considérés comme „établissements industriels“:

a) Les mines, carrières et industries extractives de toute nature;

b) Les industries dans lesquelles des produits sont manufacturés, modifiés, nettoyés, réparés, décorés, achevés, préparés pour la vente, ou dans lesquelles les matières subis-

*) „Riigi Teataja“ nr. 132/133, 1923 a.

materjaalid (ained) ümber moodustatakse, ühes arvatud laevade ehitus ning elektri ja igasuguse muu liikuva jõu saavutamine, transformeerimine ja ülekandmine;

c) hoonete, raudteede, uulitsaraudteede, sadamate, laevatehaste, sildade, kaanalite, jõeteede, tänavate, tunnelite, sildade alusmüüride (wiaduktide), mustaweetorutiste, kraawide (weejuhtimise), kaewude, telegraafi ja telefoni sisseseadete, elektritööstuste, gaasiwabrikute, weewärkide ehk muude ehitustööde ehitamine, uuendamine, korrashoidmine, parandamine, ümberehitamine ja mahakiskumine, niisamuti ka alusmüüride (wundamentide) ning igasuguste teiste eeltööde tegemine ülemalnimetatud ehituste ja hoonete jaoks;

d) inimeste ja asjade wedu maanteedel, tänawatel, raudteedel, sisemistel weeteedel kui ka kaupade käsitamine dokkides, sadamasildadel, ladudes. Wälja arvatud asjade käsitsi wedu.

See seletus käib nende Washingtoni 8-tunnilise tööpäewa ja 48-tunnilise nädalatöö konwentsioonides tähendatud iseäraliste rahwusliste erandite alla sel määral, kui nad käesolewa konwentsiooni kohta sündsad on.

Täienduseks eelpool toodud ülesiugemisele wõib tarbekorral iga liige ise tõmmata eraldawa joone ühelt poolt tööstuse ja teiselt poolt kaubanduse ja põllumajanduse wahel.

§ 2.

Iga awaliku ehk era-tööstusettewõtte kui ka tema kõrwal tööstuse töös tegewatele isikutele tuleb, wälja arvatud alljärgnewates §§-des ettenähtud eranditel, wõimaldada iga 7-päewalise aja jooksul puhkust wähemalt 24 ükssteisele järgnewat tundi. Kui iganes wõimalik, peab seda puhkeaega wõimaldatama kõigile töösolewatele isikutele igas ettewõttes ühel ja samal ajal.

Ta peab ühte langema, kui iganes wõimalik, maal walitsewas kombes pühitsetud päewaga.

§ 3.

Iga liige wõib § 2 määruse käsitamisel erandid teha tööstusettewõttes töötawate isikute kohta, kui selles ettewõttes töötawad ainuüksi ühe perekonna liikmed.

sent une transformation, y compris la construction des navires, les industries de démolition de matériel, ainsi que la production, la transformation et la transmission de la force motrice en général et de l'électricité;

c) La construction, la reconstruction, l'entretien, la réparation, la modification on la démolition de tous bâtiments et édifices, chemins de fer, tramways, ports, docks, jetées, canaux, installations pour la navigation intérieure, routes, tunnels, ponts, viaducs, égouts collecteurs, égouts ordinaires, puits, installations téléphoniques ou télégraphiques, installations électriques, usines à gaz, distribution d'eau, ou autres travaux de construction, ainsi que les travaux de préparation et de fondation précédant les travaux ci-dessus;

d) Le transport de personnes ou de marchandises par route, voie ferrée ou voie d'eau intérieure y compris la manutention des marchandises dans les docks, quais, wharfs et entrepôts, à l'exception du transport à la main.

L'énumération ci-dessus est faite sous réserve des exceptions spéciales d'ordre national prévues dans la convention de Washington tendant à limiter à huit heures par jour et à quarante-huit heures par semaine le nombre des heures de travail dans les établissements industriels, dans la mesure où ces exceptions sont applicables à la présente Convention.

En sus de l'énumération qui précède, s'il est reconnu nécessaire, chaque Membre pourra déterminer la ligne de démarcation entre l'industrie d'une part, le commerce et l'agriculture d'autre part.

Article 2.

Tout le personnel occupé dans tout établissement industriel, public ou privé, ou dans ses dépendances, devra, sous réserve des exceptions prévues dans les articles ci-après, jouir au cours de chaque période de sept jours, d'un repos comprenant au minimum vingt-quatre heures consécutives.

Ce repos sera accordé autant que possible en même temps à tout le personnel de chaque établissement.

Il coincidera, autant que possible, avec les jours consacrés par la tradition ou les usages du pays ou de la région.

Article 3.

Chaque Membre pourra excepter de l'application des dispositions de l'article 2 les personnes occupées dans les établissements industriels dans lesquels sont seuls employés les membres d'une même famille.

§ 4.

Iga liige wõib § 2 ettenähtud nõudmistest erandid lubada, niihästi osalisi kui ka täielikke (puhkeaja muutmine ja wähendamised ühes arwatud), kuid silmas pidades õiglasi inimlikke ja majanduslisi eeldusi ja nõu pidades tööliste ja tööandjate wastawate organisatsioonidega, kus niisugused olemas on.

Kuid erandite juures, mis juba makswate seaduste alusel tehtud, ei ole mainitud nõupidamisi enam tarwis ette wõtta.

§ 5.

Iga liige peab määrusi maksma panema, mis ette näewad § 4-da põhjal lubatud puhkeaja äramuutmise ja wähendamise tasuks puhkeaegasid, wälja arwatud juhtumistel, kus konwentsioonis (kokkuleppes) ehk harjumuses sarnased puhkeajad juba ette on nähtud.

§ 6.

Iga liige walmistab käesolewa konwentsiooni § 3-da ja 4-da alustel lubatud erandite üle nimekirja ning paneb teda Rahwuswahelisele Töö-Toimkonnale ette. Iga liige teatab peale selle iga kahe aasta järele kõigist muudatustest, mida tema selles nimekirjas on teinud.

Rahwuswaheline Töö-Toimkond kannab selle asja kohta Rahwuswahelisele Töö-Organisatsiooni peakonwerentsile aruande ette.

§ 7.

Käesolewa konwentsiooni määruste käsitamise kergendamiseks peab iga tööandja, direktor ehk ärijuht:

a) kui iganädalist puhkust antakse kogu töölistele ühiselt, teatama ühise puhkepäewa ja -tunni üle kuulutuste kaudu nähtawas kohas ettewõttes ehk mõnes muus wastawas paigas ehk teisel, walitsuse poolt heakskiidetud teel;

b) kui kõik tölised puhkeaega ühiselt ei saa, awaldama maa seaduse ehk wastawate ametiwõimude määruste põhjal heakskiidetud wiisil kokkuseatud nimekirja tööliste ehk teenijate kohta, kes alluwad erilise puhkeaja korraldusele ja ära tähendama seda korraldust.

Article 4.

Chaque Membre peut autoriser des exceptions totales ou partielles (y compris des suspensions et des diminutions de repos) aux dispositions de l'article 2, en tenant compte spécialement de toutes considérations économiques et humanitaires appropriées et après consultation des associations qualifiées des employeurs et des ouvriers, là où il en existe.

Cette consultation ne sera pas nécessaire dans le cas d'exceptions qui auront été déjà accordées par application de la législation en vigueur.

Article 5.

Chaque Membre devra autant que possible établir des dispositions prévoyant des périodes de repos en compensation des suspensions ou des diminutions accordées en vertu de l'article 4, sauf dans les cas où les accords ou les usages locaux auront déjà prévu de tels repos.

Article 6.

Chaque Membre établira une liste des exceptions accordées conformément aux articles 3 et 4 de la présente Convention et la communiquera au Bureau international du Travail. Chaque Membre communiquera ensuite, tous les deux ans, toutes les modifications qu'il aura apportées à cette liste.

Le Bureau international du Travail présentera un rapport à ce sujet à la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail.

Article 7.

En vue de faciliter l'application des dispositions de la présente Convention, chaque patron, directeur ou gérant sera soumis aux obligations ci-après:

a) faire connaître, dans les cas où le repos hebdomadaire est donné collectivement à l'ensemble du personnel, les jours et heures de repos collectif au moyen d'affiches apposées d'une manière apparente dans l'établissement ou en tout autre lieu convenable ou selon tout autre mode approuvé par le Gouvernement;

b) faire connaître, lorsque le repos n'est pas donné collectivement à l'ensemble du personnel, au moyen d'un registre dressé selon le mode approuvé par la législation du pays ou par un règlement de l'autorité compétente, les ouvriers ou employés soumis à un régime particulier de repos et indiquer ce régime.

§ 8.

Selle konwentsiooni wormilikust ratifitseerimisest, wastawalt Versailles' rahulepingu XIII osas ja teiste rahulepingute wastawates osades ettenähtud tingimistele, tuleb teatada Rahwasteliidu Peasekretäärile registreerimiseks.

§ 9.

Käesolew konwentsioon astub jõusse samal päewal, kui kahe Rahwuswahelise Töö-Organisatsiooni liikme ratifikatsioonid Peasekretääri poolt on registreeritud.

Ta on aga siduw neile liigetele, kelle ratifikatsioonid on sekretariaadis registreeritud.

Peale selle astub see konwentsioon jõusse iga liikme kohta selle päewaga, mil tema ratifikatsioon sekretariaadis registreeriti.

§ 10.

Kohe peale kahe Rahwuswahelise Töö-Organisatsiooni liikme ratifikatsiooni registreerimist sekretariaadis, annab Rahwasteliidu Peasekretäär sellest kõigile Rahwuswahelise Töö-Organisatsiooni liigetele teada. Niisama peab tema ka edaspidi teiste Organisatsiooni liigete poolt saadetud ratifikatsioonide registreerimisest teatama.

§ 11.

Iga liige, kes selle konwentsiooni ratifitseerib, kohustub § 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja 7 ettenähtud määrusi hiljemalt 1. jaanuaril 1924 a. maksma panema ja selle määruse elluwiimiseks samme astuma.

§ 12.

Iga Rahwuswahelise Töö-Organisatsiooni liige, kes selle konwentsiooni ratifitseerib, kohustab teda, kokkukõlas Versailles' rahulepingu § 421-ga ja teiste rahulepingute wastawate §§-dega, maksma panema ka kõigis oma asu- ja teistes wõimualustes maades.

§ 13.

Iga liige, kes konwentsiooni ratifitseerinud, wõib sellest lahti ütelda 10 aastat pärast seda päewa, millal konwentsioon kõige esiteks jõusse astus, teatades sellest kirjalikult Rahwasteliidu Peasekretäärile registreerimiseks.

Article 8.

Les ratifications officielles de la présente Convention dans les conditions prévues à la Partie XIII du Traité de Versailles et aux Parties correspondantes des autres Traités de Paix seront communiquées au Secrétaire général de la Société des Nations et par lui enregistrées.

Article 9.

La présente Convention entrera en vigueur dès que les ratifications de deux Membres de l'Organisation internationale du Travail auront été enregistrées par le Secrétaire général.

Elle ne liera que les Membres dont la ratification aura été enregistrée au Secrétariat.

Par la suite, cette Convention entrera en vigueur pour chaque Membre à la date où sa ratification aura été enregistrée au Secrétariat.

Article 10.

Aussitôt que les ratifications de deux Membres de l'Organisation internationale du Travail auront été enregistrées au Secrétariat, le Secrétaire général de la Société des Nations notifiera ce fait à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail. Il leur notifiera également l'enregistrement des ratifications qui lui seront ultérieurement communiques par tous autres Membres de l'Organisation.

Article 11.

Tout Membre, qui ratifie la présente Convention s'engage à appliquer les dispositions des articles 1, 2, 3, 4, 5, 6, et 7 au plus tard le 1-er janvier 1924 et à prendre telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives ces dispositions.

Article 12.

Tout Membre ayant ratifié la présente tionale du Travail qui ratifie la présente Convention s'engange à l'appliquer à ses colonies, possessions et protectorats, conformément aux dispositions de l'article 421 du Traité de Versailles et des articles correspondants des autres Traités de Paix.

Article 13.

Tout Membre ayant ratifié la présente Convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la Convention par un acte communiqué au Secrétaire

See lahtiütlemine astub jõusse alles aasta pärast, peale sekretariaadis registreerimist.

§ 14.

Wähemalt kord kümne aasta kestwusel annab Rahwuswahelise Töö-Toimkonna juhatus-nõukogu peakonwerentsile selle üle aru, missugune mõju sellel konwentsioonil on olnud, ja wõtab kaalumisele, kas tema rewideerimise ehk muutmise küsimust peakonwerentsi päewakorda wõtta.

§ 15.

Käesolewa konwentsiooni Prantsuse ja Inglise tekstid on mõlemad autentlised.

général de la Société des Nations et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée au Secrétariat.

Article 14.

Le Conseil d'administration du Bureau international du Travail devra, au moins une fois tous les dix ans, présenter à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente Convention et décidera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de la revision ou de la modification de la dite Convention.

Article 15.

Les textes français et anglais de la présente Convention feront foi l'un et l'autre.

Nr. 114. Riigikogu poolt 29. novembril 1923 a. wastuwõetud

**Pariisi rahwuswaheliſe 20. märtſi 1883 a. tööſtuſliſe omanduſe kaitſe konwentſiooniga ühinemiſe ſeadus. *)**

§ 1. Wabariigi Walitſuſe otſus 13. aprillist 1923 a. liituda Pariisi rahwuswaheliſe tööſtuſliſe omanduſe kaitſe konwentſiooniga 20. märtſist 1883 a. — Convention d'Union de Paris du 20 mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle — mis uuesti läbi waadatud Brüsſelis 14. detſembril 1900 a. ja Waſhingtonis 2. juunil 1911 a., ühes ſelle juurde kuuluwa lõpuprotokolliga — Protocole de clôture — mis Waſhingtonis 2. juunil 1911 a. alla kirjutatud, tunnuſtatakſe kinnitatuks.

Konwentſiooni tekſt awaldatakſe alljärgnewalt ühes eeſtikeelſe tõlkega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abieſimees L. Raudkepp.
Sekretäär T. Kalbus.

---

**Pariisi konwentſioon 20. märtſist 1883 a. tööſtuſliſe omanduſe kaitſeks, uuesti läbi waadatud Brüſſelis 14. detſembril 1900 a. ja Waſhingtonis 2. juunil 1911 a.**

Artikkel 1.

Lepinguoſalised maad astuwad tööſtuſliſe omanduſe kaitſe ühenduſesſe.

Artikkel 2.

Lepinguoſaliste maade alamatel ehk kodanikkudel on kõigis ühenduſes olewates maades leiduste patentide, üldkaſulikkude asjade mudelite, tööſtuſliſte muſtrite ehk mudelite, wabriku- ja kaubamärkide, tööſtuſliſe nimetuſe, nende algupäraſuſe tähenduſte kohta puutuwa kuritahtliſe wõiſtluſe wastu wõitlemiſe ſuhtes ſamad eesõiguſed, mis on antud ehk antakſe wastawate ſeaduſte läbi riigikodanikkudele. Nemad ſaawad ſellepärast ſamaſuguſe kaitſe kui wiimaſed, ſamuti ka ſeaduſliſe kaitſe oma õiguſte rikkumiſte wastu, riigikodanikkude jaoks makſwate tingimiſte ja eeskirjade täitmiſel. Ühenduſesolewate maade kodanikkudelt ei wõi nõuda, et nende aſukoht ehk tööſtuſline aſutus peab ſellel maal olema, kus kaitſet nõutakſe.

Artikkel 3.

Lepinguoſaliſte maade alamate ehk kodanikkudega loetakſe ühesõiguſlisteks need

*) „Riigi Teataja" nr. 144, 1923 a.

**Convention d'Union de Paris du 20 mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle revisée a Washington le 2 juin 1911.**

Article 1.

Les pays contractants sont constitués à l'état d'Union pour la protection de la propriété industrielle.

Article 2.

Les sujets ou citoyens de chacun des pays contractants jouiront, dans tous les autres pays de l'Union, en ce qui concerne les brevets d'invention, les modèles d'utilité, les dessins ou modèles industriels, les marques de fabrique ou de commerce, le nom commercial, les indications de provenance, la répression de la concurrence déloyale, des avantages que les lois respectives accordent actuellement ou accorderont par la suite aux nationaux. En conséquence ils auront la même protection que ceux-ci et le même recours légal contre toute atteinte portée à leurs droits, sous réserve de l'accomplissement des conditions et formalités imposés aux nationaux. Aucune obligation de domicile ou d'établissement dans le pys où la protection est réclamée ne pourra être imposée aux ressortissants de l'Union.

Article 3.

Sont assimilés aux sujets ou citoyens des pays contractants, les sujets ou citoyens des

ühenduſes mitteolewate maade alamad ehk kodanikud, kes elawad ehk kellel on tegewad tööstusliſed ja kaubandusliſed aſutuſed ühes ühenduſesolewas maas.

Artikkel 4.

a) Kes ühel lepinguoſaliſel maal nõudekirja leiduſe patendi, üldkaſulikkude asjade mudeli, tööstusliſe muſtri ehk mudeli, wabriku- ehk kaubamärgi peale eſitab, ſel ehk tema ſeadusliſel õigustepärijal on prioriteedi eesõigus nõudekirja eſitamiſeks teistes maades allnimetatud tähtaegade jooksul kolmandate õiguſe ſilmaspidamiſe tingimiſel.

b) Selle järele ei wõi teadaannet, mis päraſtpoole mõnel teiſel ühenduſesolewal maal enne neid tähtaegu tehtud, mitte tagaſi lükata asjaolude põhjal, mis tähendatud aja jooksul ette tulnud, näit. teine teadaanne, leiduſe wäljakuulutamine ehk tema teostamine, muſtri ehk mudeli müügile laſkmine ehk kaubamärgi tarwitamine.

c) Nimetatud prioriteedi eesõiguſe tähtajad on: kakſteiſtkümmend kuud leiduste ja üldkaſulikkude asjade mudelite jaoks ja neli kuud tööstusliste muſtrite ja mudelite, wabriku- ja kaubamärkide jaoks.

d) Kes eſitamiſe juures prioriteedi eesõiguſt ſaada tahab, peab ſellekohaſe teadaande eſitama, ära tähendades aega ja maad, kus eſialgne eſitamine ſündinud. Iga maa määrab ära, miſſuguſe tähtajani niiſuguſt teadaannet eſitada tuleb. Need andmed tulewad ära tähendada wastawateſt aſutuſteſt wäljaantud dokumentide peal eraldi patendi kirjas ja temale wastawas kirjelduſes. Lepinguoſaliſed maad wõiwad prioriteedi eesõiguſe nõutaja käeſt nõuda, et ta endiſe nõudekirja (kirjeldus, joonistuſed jne.) ärakiria eſitaks, mis teda wastuwõtnud aſutuſe poolt tõeſtatud on. See ärakiri on waba iaaſuguſeſt legaliſeerimiſeſt. Wõib nõuda, et temale oleks juurde liſatud tunnistus, mis eſitamiſe aega tõeſtab, ühes tõlkega, wälja antud ſellesama aſutuſe poolt. Teiſtſuguſte wormiliſte nõuete täitmiſt prioriteedi eesõiguſe ſaamiſeks eſitamiſe ajal ei wõi nõuda. Iga lepinguoſaline maa peab ära määrama järelduſed, mis ſelles punktis tähendatud wormiliſte nõuete mittetäitmiſele järgnewad, mis juures need järelduſed ei wõi kaugemale prioriteedi eesõiguſe kaotamiſt minna.

e) Päraſt wõib ſiſſe nõuda teiſed tõendawad dokumendid.

pays ne faisant pas partie de l'Union, qui sont domiciliés ou ont des établissements industriels ou commerciaux effectifs et sérieux sur le territoire de l'un des pays de l'Union.

Article 4.

a) Celui qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de brevet d'invention, d'un modèle d'utilité, d'un dessin ou modèle industriel, d'une marque de fabrique ou de commerce, dans l'un des pays contractants, ou son ayant cause, jouira, pour effectuer le dépôt dans les autres pays, et sous réserve des droits des tiers, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

b) En conséquence, le dépôt ultérieurement opéré dans l'un des autres pays de l'Union avant l'expiration de ces délais, ne pourra être invalidé par des faits accomplis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre dépôt, par la publication de l'invention ou son exploitation, par la mise en vente d'exemplaires du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque.

c) Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de douze mois pour les brevets d'invention et les modèles d'utilité et de quatre mois pour les dessins et modèles industriels et pour les marques de fabrique ou de commerce.

d) Quiconque voudra se prévaloir de la priorité d'un dépôt antérieur, sera tenu de faire une déclaration indiquant la date et le pays de ce dépôt. Chaque pays déterminera à quel moment, au plus tard, cette déclaration devra être effectuée. Ces indications seront mentionnées dans les publications émanant de l'Administration compétente, notamment sur les brevets et les descriptions y relatives. Les pays contractants pourront exiger de celui qui fait une déclaration de priorité la production d'une copie de la demande (description, dessins, etc.) déposée antérieurement, certifiée conforme par l'Administration qui l'aura recue. Cette copie sera dispensée de toute légalisation. On pourra exiger qu'elle soit accompagnée d'un certificat de la date du dépôt, émanant de cette Administration, et d'une traduction. D'autres formalités ne pourront être requises pour la déclaration de priorité au moment du dépôt de la demande. Chaque pays contractant déterminera les conséquences de lomission des formalités prévues par le présent article, sans que ces conséquences puissent excéder la perte du droit de priorité.

e) Ultérieurement d'autres justifications pourront être demandées.

Artikkel 4-b.

Leiduste patendid, mida mitmel maal lepinguosaliste maade kodanikud nõutawad, kes konwentsiooni p. 2 ja 3 tähendatud eesõigusi omawad, ei wõi ärarippuwad olla patentidest, mis selle leiduse peale ühenduses-olewates ehk mitte-olewates maades antud on.

Seda tuleb ilma kitsendusteta mõista ja nimelt selles mõttes, et leiduse patendid, mis prioriteedi aja jooksul esitatud, mitte ärarippuwad ei ole nii tühistamise ja äralõpetamise põhjustest kui ka seaduslikust kestwusest.

See käib kõikide leiduste patentide kohta, mis käesolewa punkti jõussеastumisel maks-wad on.

Uute maade juurdeliitumisega jääb see õigus ka leiduste patentide peale, mis mõlemate poolte maades liitumise ajal olemas on.

Artikkel 5.

Patendi omaniku poolt mõnel teisel lepinguosalisel maal walmistatud asjade sisse-wedu sinna maale, kust patent wälja antud, ei anna põhjust patendi kaotamisele.

Sellepärast on patendi omanik kohustatud oma patenti kasutama kokkukõlas selle maa seadustega, kuhu patenteeritud asjad sisse weetakse, kuid selle kitsendusega, et patenti wõib tühistada tema mittetarwitamise pärast mõnel ühenduses-olewal maal ainult peale kolme aasta, arwates sellel maal esitatud nõudekirja päewast, ja ainult sel korral, kui patendi omanik ei esita põhjusi oma tege-wusetuse kohta.

Artikkel 6.

Iga wabriku- ehk kaubamärki, mis seadus-likult omal maal registreeritud, wõib esitada ja omab kaitse-eesõigused selsamal kujul teis-tes ühenduses-olewates maades.

Sellegipärast wõib ära ütelda ja tühis-tada:

1) märgid, mis wõiwad kolmandate isikute õigusi rikkuda seal maal, kus märk kinnitami-seks esitatakse;

2) märgid, milles eralduwaid tundemärke ei ole ehk mis sisaldawad ainult märke ehk tähen-dusi, mis kaubanduses sorti, omadust, hulka, otstarwet, hinda, walmistamise kohta ehk aega näitawad ehk mis igapäewases keeles ehk selle maa harilikus kaubanduses tarwitusel on, kus märgi kaitset nõutakse.

Article 4 bis.

Les brevets demandés dans les différents pays contractants par des personnes admises au bénéfice de la Convention aux termes des articles 2 et 3, seront indépendants des brevets obtenus pour la même invention dans les autres pays adhérents ou non à l'Union.

Cette disposition doit s'entendre d'un facon absolue notamment en ce sens que les brevets demandés pendant le délai de priorité sont indépendants, tant au point de vue des causes de nullité et de déchéance, qu'au point de vue de la durée normale.

Elle s'applique à tous les brevets existant au moment de sa mise en vigueur.

Il ne sera de même, en cas d'accession de nouveaux pays, pour les brevets existant de part et d'autre au moment de l'accession.

Article 5.

L'introduction, par le breveté, dans le pays où le brevet a été délivré, d'objets fabriqués dans l'un ou l'autre des pays de l'Union, n'entraînera pas la déchéance.

Toutefois, le breveté restera soumis à l'obligation d'exploiter son brevet conformément aux lois du pays où il introduit les objets brevetés, mais avec la restriction que le brevet ne pourra être frappé de déchéance pour cause de non-exploitation dans un des pays de l'Union qu'après un délai de trois ans, compté à partir du dépôt de la demande dans ce pays, et seulement dans le cas où le breveté ne justifierait pas des causes de son inaction.

Article 6.

Toute marque de fabrique ou de commerce régulièrement enregistrée dans le pays d'origine sera admise au dépôt et protégée telle quelle dans les autres pays de l'Union.

Toutefois pourront être refusées ou invalidées:

1°. Les marques qui sont de nature à porter atteinte à des droits acquis par des tiers dans le pays où la protection est réclamée,

2°. Les marques dépourvues de tout caractère distinctif, ou bien composées exclusivement de signes ou d'indications pouvant servir, dans le commerce, pour désigner l'espèce, la qualité, la quantité, la destination, la valeur, le lieu d'origine des produits ou l'époque de production, ou devenus usuels dans le langage curant ou les habitudes

Kaubamärgi eraldamise iseloomu kindlaksmääramisel tulevad kõik faktilised andmed arvesse võtta, iseäranis märgi tarvitamise kestmus;

3) märgid, mis seltskondlise korra ehk kõlbluse vastu käivad.

Algmaaks arvatakse see maa, kus nõutajal peasupaik on.

Kui nõutaja peasupaik üheski ühendusesolewal maal ei ole, siis arvatakse algmaaks see, kuhu nõutaja kuulub.

Artikkel 7.

Seaduse iseloom, mille jaoks wabriku- ehk kaubamärk määratud, ei või milgi tingimisel registreerimise takistuseks olla.

Artikkel 7-b.

Lepinguosalised maad peawad registreerima ja kaitse alla võtma kaubamärke, mis ühisuste omad on, mille olemine algmaa seaduste wastu ei käi, ja ka sel juhtumisel, kui ühisustel tööstuslist ehk kaubanduslist asutust ei ole. Sellegipärast on igal maal õigus wabalt otsustada, missugustel iseäralistel tingimistel ühendus oma märke kaitseks esitada wõib.

Artikkel 8.

Ärinimetus on kõigis ühendusesolewates maades kaitse all ilma iseäralise nõutamiseta, selle peale waatamata, kas ta wabriku- ehk kaubamärgi osa kujutab ehk mitte.

Artikkel 9.

Iga saadus, mis seadusewastaselt wabriku- ehk kaubamärgiga ehk äri nimetusega märgitud on, pannakse aresti alla tema sissewoo juures nendesse ühendusesolewatesse maadesse, kus see märk ehk ärinimetus seadusliku kaitse all on.

Kui nimetatud maa seadused ei luba aresti alla panemist sissewoo juures, siis peatakse sissewedu ära.

Aresti alla panemine sünnib ka sellel maal, kus wõõras kaubamärk seadusewastaselt peale kinnitati, ehk maal, kuhu saadus selle märgiga sisse weeti.

Aresti alla panemine sünnib iga maa seadustega kohtukõlas kas prokurööri ehk mõne teise walitsusasutuse nõudmise peale, ehk huwitatud poole palwe peale, olgu see eraisik ehk selts.

loyales et constantes du commerce du pays où la protection est réclamée.

Dans l'appréciation du caractère distinctif d'une marque on devra tenir compte de toutes les circonstances de fait, notamment de la durée de l'usage de la marque.

3°. Les marques qui sont contraires à la morale ou à l'ordre public.

Sera considéré comme pays d'origine le pays où le déposant a son principal établissement.

Si ce principal établissement n'est point situé dans un des pays de l'Union, sera considéré comme pays d'origine celui auquel appartient le déposant.

Article 7.

La nature du produit sur lequel la marque de fabrique ou de commerce doit être apposée ne peut, dans aucun cas, faire obstacle au dépôt de la marque.

Article 7 bis.

Les pays contractants s'engagent à admettre au dépôt et à protéger les marques appartenant à des collectivités dont l'existence n'est pas contraire à la loi du pays d'origine, même si ces collectivités ne possèdent pas un établissement industriel ou commercial.

Cependant chaque pays sera juge des conditions particulières sous lesquelles une collectivité pourra être admise à faire protéger ses marques.

Article 8.

Le nom commercial sera protégé dans tous les pays de l'Union sans obligation de dépôt, qu'il fasse ou non partie d'une marque de fabrique ou de commerce.

Article 9.

Tout produit portant illicitement une marque de fabrique ou de commerce, ou un nom commercial, sera saisi à l'importation dans ceux des pays de l'Union dans lesquels cette marque ou ce nom commercial ont droit à la protection légale.

Si la législation d'un pays n'admet pas la saisie à l'importation, la saisie sera remplacée par la prohibition d'importation.

La saisie sera également effectuée dans le pays où l'apposition illicite aura eu lieu, ou dans le pays où aura été importé le produit.

La saisie aura lieu à la requête soit du ministère public, soit de toute autre autorité compétente, soit d'une partie intéressée, particulier ou société conformément à la législation intérieure de chaque pays.

Walitſusaſutuſed ei ole kohustatud kaupa aresti alla panema, kui see transiitkaubana läbi weetakse.

Kui maa seaduſed ei luba aresti alla panemist sisseweo juures ega sisseweo keeldu, ega aresti alla panemist maas eneses, siis tarwitatakse selle asemel teisi abinõusid, mis sarnasel korral seaduse järele omamaalaste õigusi kaitsewad.

Artikkel 10.

Eelolewas aktiilis tähendatud määrused käiwad iga seaduse kohta, mis tema walmistamise koha märkimiseks walesti mõne teise koha nime kannab, kui sarnane märkimine on ühenduses wale ehk teise ärі nimetusega petmise otstarbeks.

Huwitatud pooleks on iga walmistaja wabrikant ehk kaupmees, kes walmistab ehk müüb seadusi ehk kellel on asutus kas kohas, mis walesti kui seaduse walmistuse koht näidatud, ehk ringkonnas, kus see koht asub.

Artikkel 10-b.

Kõik lepinguosalised maad on kohustatud kõigile ühendusesolewatele maadele kindlustama kaitset kuritahtlise wõistluse wastu.

Artikkel 11.

Lepinguosalised maad annawad kokkukõlas oma seadustega ajutist kaitset patendijõulistele leidustele, üldkasulikkude asjade mudelitele, tööstuslistele mustritele ja mudelitele, samuti ka wabriku- ja kaubamärkidele saaduste jaoks, mis ametlikkudel ehk ametlikult tunnustatud rahwuswahelistel näitustel wälja pandud ja nende territooriumi peal organiseeritud.

Artikkel 12.

Iga lepinguosaline maa on kohustatud asutama asutuse tööstuslise omanduse alal, samuti ka keskbüroo leiduste patentide, üldkasulikkude asjade mudelite, tööstusliste mustrite ehk mudelite ja wabriku- ehk kaubamärkide awaldamiseks.

See asutus annab wälja wõimaluse järele ametliku perioodilise ajakirja.

Artikkel 13.

Rahwuswaheline Büroo, asutatud Bernis nimetuse „Rahwuswaheline Büroo tööstuslise omanduse kaitseks" all, allub Schweitsi Liidu walitsusele, kes määrab tema organisatsiooni ja walwab tema tegewuse järele.

Les autorités ne seront pas tenues d'effectuer la saisie en cas de transit.

Si la législation d'un pays n'admet ni la saisie à l'importation, ni la prohibition d'importation, ni la saisie à l'intérieur, ces mesures seront remplacées par les actions et moyens que la loi de ce pays assurerait en pareil cas aux nationaux.

Article 10.

Les dispositions de l'article précédent seront applivables à tout produit portant faussement, comme indication de provenance, le nom d'une localité déterminée, lorsque cette indication sera jointe à un nom commercial fictif ou emprunté dans une intention frauduleuse.

Est réputé partie intéressée tout producteur, fabricant ou commercant, engagé dans la production, la fabrication ou le commerce de ce produit, et établi soit dans la localité faussement indiquée comme lieu de provenance, soit dans la région où cette localité est située.

Article 10 bis.

Tous les pays contractants s'engagent à assurer aux ressortissants de l'Union une protection effective contre la concurrence déloyale.

Article 11.

Les pays contractants accorderont, conformément à leur législation intérieure, une protection temporaire aux inventions brevetables, aux modèles d'utlité, aux dessins ou modèles industriels ainsi qu'aux marques de fabrique ou de commerce, pour les produits qui figureront aux expositions internationales officielles ou officiellement reconnues, organisées sur le territoire de l'un d'eux.

Article 12.

Chacun des pays contractants s'engage à établir un service spécial de la propriété industrielle et un dépôt central pour la communication au public des brevets d'invention, des modèles d'utilité, des dessins ou modèles industriels et des marques de fabrique ou de commerce.

Ce service publiera, autant que possible, une feuille périodique officielle.

Article 13.

L'Office international institué à Berne sous le nom de Bureau international pour la protection de la propriété industrielle est placé sous la haute autorité du Gouvernement de la Confédération suisse, qui en règle l'organisation et en surveille le fonctionnement.

Rahwuswaheline Büroo kogub kõiksuguseid andmeid, mis puutuwad tööstuslise omanduse kaitse kohta ja peab üldist statistikat, mida teadustatakse kõigile maadele. Tema arutab üldkasulikke küsimusi, mis ühendusele huwi pakuwad ja tarwitades mitmesuguste maade poolt saadetud dokumente, annab wälja perioodilist ajakirja Prantsuse keeles küsimuste üle, mis ühenduse ülesandesse puutuwad.

Selle wäljaande numbrid, samuti ka igasugused Rahwuswahelise Büroo poolt wäljakuulutatud dokumendid, jaotatakse ühendusesolewate maade wahel proportsionaalselt sissemaksu üksuste arwule, nagu allpool seletatud. Täiendawad ajakirja numbrid ehk dokumendid, mida kas nimetatud maad, seltsid ehk eraisikud wälja kirjutawad, kuuluwad erimaksu alla.

Rahwuswaheline Büroo on kohustatud ühenduse liikmete jaoks muretsema eriteateid, mis rahwuswahelise tööstuslise omanduse kaitse küsimuste kohta käiwad ja milles maadel tarwidus wõib olla.

Büroo seab kokku iga aasta aruande, mida ühenduse liikmetele awaldatakse.

Rahwuswahelise Büroo ametlikuks keeleks on Prantsuse keel. Rahwuswahelise Büroo ülespidamise kulud kaetakse lepinguosaliste maade poolt. Kulud ei wõi milgi tingimisel olla üle 60.000 frangi aastas.

Kulude kogusumma osamaksu määramiseks, mis igal lepinguosalisel maal kanda tuleb, jagatakse lepinguosalised ja ka edaspidi ühendusesse astujad maad kuude klassi, misjuures iga klass esitab järgmistele üksuste arwudele proportsionaalse summa ja nimelt:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1 | klass | 25 | üksust |
| 2 | „ | 20 | „ |
| 3 | „ | 15 | „ |
| 4 | „ | 10 | „ |
| 5 | „ | 5 | „ |
| 6 | „ | 3 | „ |

Need koeffitsiendid kaswatatakse iga klassi maade arwu peale, ja niiwiisi saadud kaswatiste summa annab üksuste arwu, mille peale kõik kulud jagatakse. Jagatis kujutab kulude üksuse suurust. Iga lepinguosaline maa tähendab ühendusse astumise juures ära, missugusesse klassi ta soowib kirjutatud olla.

Le Bureau international centralisera les renseignements de toute nature relatifs à la protection de la propriété industrielle, et les réunira en une statistique générale, qui sera distribuée à toutes les Administrations. Il procédera aux études d'utilité commune intéressant l'Union et rédigera, à l'aide des documents qui seront mis à sa disposition par les diverses Administrations, une feuille périodique en lanque française sur les questions concernant l'objet de l'Union.

Les numéros de cette feuille, de même que tous les documents publiés par le Bureau international, seront répartis entre les Administrations des pays de l'Union dans la proportion du nombre des unités contributives ci-dessous mentionnées. Les exemplaires et documents supplémentaires qui seraient réclamés, soit par lesdites Administrations, soit par des sociétés ou des particuliers, seront payés à part.

Le Bureau international devra se tenir en tout temps à la disposition des membres de l'Union, pour leur fournir, sur les questions relatives au service international de la propriété industrielle, les renseignements spéclaux dont ils pourraient avoir besoin. Il fera sur sa gestion un rapport annuel qui sera communique à tous les membres de l'Union.

La langue officielle du Bureau international sera la langue française.

Les dépenses du Bureau international seront supportées en commun par les pays contractants. Elles ne pourront, en aucun cas, dépasser la somme de soixante mille francs par année.

Pour déterminer la part contributive de chacun des pays dans cette somme totale des frais, les pays contractants et neux qui adhéraraient ultérieurement à l'Union seront divisés en six classes, contribuant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1er | classe | 25 | unités, |
| 2e | „ | 20 | „ |
| 3e | „ | 15 | „ |
| 4e | „ | 10 | „ |
| 5e | „ | 5 | „ |
| 6e | „ | 3 | „ |

Ces coefficients seront multipliés par le nombre des pays de chaque classe, et la somme des produits ainsi obtenus fournira le nombre d'unités par lequel la dépense totale doit être divisée. Le quotient donnera le montant de l'unité de dépense.

Chacun des pays contractants désignera, au moment de son accession, la classe dans laquelle il désire être rangé.

Schweitsi walitsus walwab Rahwuswahelise Büroo kulude järele, annab nõuetawad awansid ja seab kokku aastaaruande, mida teistele maadele teadustatakse.

Artikkel 14.

Käesolewat konwentsiooni tuleb perioodiliselt läbi waadata, et parandusi juurde lisada, mis ühenduse süsteemi täiendaksid.

Selleks otstarbeks kutsutakse järgimööda lepinguosalistes maades nimetatud maade esitajate konwerentsid kokku. Maal, kus konwerents kokku kutsutakse, on walitsuse ülesandeks eeltööd teha selleks konwerentsiks ühes Rahwuswahelise Büroo kaastöötamisega.

Rahwuswahelise Büroo direktor wõtab osa konwerentsi istungist ja asjaarutamisest, kuid ilma hääleõiguseta.

Artikkel 15.

Lepinguosalistel maadel on õigus teha omawahel eralepinguid töösturiise omanduse kaitse asjus, niipalju kui need lepingud ei ole wastolus käesolewa konwentsiooni otsustega.

Artikkel 16.

Maad, kes käesolewa konwentsiooniga ühinenud ei ole, wõiwad temaga ühineda peale sellekohase soowi awaldamist.

Konwentsiooniga ühinemisest tuleb teatada Schweitsi walitsusele diplomaatilisel teel, kes seda siis teiste maade walitsustele teadustab.

Riisuouse ühinemise järelduseks on täielik juriidiline ofawõtmine, kõigi tingimistega ühinemine ja eesõiguste omandamine, mis käesolewas konwentsioonis ette nähtud, ja astub jõusse ühe kuu pärast peale Schweitsi walitsuse sellekohase teadaande äraſaatmist teistele ühenduseſolewatele maadele, kui ühenduſſe astuja maa ptkemat tähtaega ei soowi.

Artikkel 16=b.

Lepinguosalistel maadel on õigus igal ajal selle konwentsiooniga ühendada oma afumaid, wõimualuseid maid, ärarippuwaid maid ehk protektoraate ehk ükſikuid neist.

Selleks otstarbeks wõiwad nad esitada kas ühise teadaande kõigi oma afumaade, wõimualuste maade, ärarippuwate maade ja protektoraatide ühinemise kohta konwentsiooniga

Le Gouvernement de la Confédération suisse surveillera les dépenses du Bureau international, fera les avances nécessaires et établira le compte annuel, qui sera communique à toutes les autres Administrations.

Article 14.

La présente Convention sera soumise à des revisions périodiques en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

A cet effet, des Conférences auront lieu, successivement, dans l'un des pays contractants entre les Délégués des dits pays.

L'administration du pays où doit siéger la Conférence préparera, avec le concours du Bureau international, les travaux de cette Conférence.

Le directeur du Bureau international assistera aux séances des Conférences, et prendra part aux discussions sans voix délibérative.

Article 15.

Il est entendu que les pays contractants se réservent respectivement le droit de prendre séparément, entre eux, des arrangements particuliers pour la protection de la propriété industrielle, en tant que ces arrangements ne contreviendraient point aux dispositions de la présente Convention.

Article 16.

Les pays qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Elle emportera, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention, et produira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement de la Confédération suisse aux autres pays unionistes, à moins qu'une date postérieure n'ait été indiquée par le pays adhérent.

Article 16 bis.

Les pays contractants ont le droit d'accéder en tout temps à la présente Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Ils peuvent à cet effet soit faire une déclaration générale par laquelle toutes leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats sont compris dans l'accession, soit

ehk ära tähendada, misſugused neiſt ühinewad ehk misſugused neiſt wälja jääwad.

See teadaanne eſitatakſe kirjalikult Schweitſi walitſuſele, kes ſelleſt ſiis kõigile teiſtele maadele teadustab.

Lepinguoſalised maad wõiwad ſamal wiiſil ära öelda oma aſumaade, äraripputwate maade, wõimu all olewate maade ehk protektoraatide ühenduſeſt konwentſiooniga ehk ainult mõne nende kohta.

Artikkel 17.

Selles konwentſioonis ettetoodud wastastikkuste kohuſtuste täitmine on tingitud, niipalju kui ſee tarwilik on, ſeaduste ja eeskirjade täitmiſeſt, mis nende lepinguoſaliſte maade ſeadustes ette nähtud, kellel neid eeskirju täita tuleb, ja mida nad on kohuſtatud täitma wõimalikult lühikeſe aja jookſul.

Artikkel 17=b.

Konwentſioon jääb jõuſſe piiramata aja peale ja temaſt äraütlemiſe korral weel ühe aaſta peale, äraütlemiſe päewaſt arwates. Niiſugune äraütlemiſe teadaanne tuleb eſitada Schweitſi walitſuſele. Tema puutub ainult äraütlejat maad, teiſte lepinguoſaliſte maade kohta jääb konwentſioon jõuſſe.

Artikkel 18.

Käesolew akt tuleb ratifitſeerida ja tema ratifikatſioon tuleb eſitada Waſhingtoni mitte hiljemalt 1. aprilli 1923 a. Tema aſtub jõuſſe nendes maades, kes teda ratifitſeeriſid, ühe kuu päraſt ſelleſt päewaſt arwates.

See akt ühes tema lõpuprotokolliga täidab teda ratifitſeerijate maade läbikäimiſes järgmiſte aktide aſet: Pariiſi konwentſioon 20. märtſ. 1883 a., ſamuti ka ſelle konwentſiooni lõpuprotokoll, Rahwuswaheliſe Büroo aſutamiſeſſe puutuwa Madridi protokoll 15. apr. 1891 a. ja Brüſſeli täiendaw akt 14. detſ. 1900 a.

Sellegipäraſt jääwad nimetatud aktid jõuſſe nende maade kohta, kes käesolewat akti ei ole ratifitſeerinud.

Artikkel 19.

Käesolew akt kirjutatakſe alla ühes eksemplaaris, mida Ameerika Ühisriikide walitſuſe arhiiwi antakſe.

Tõestatud ärakiri antakſe ſelle poolt iga ühenduſesſeaſtunud maa walitſuſele wälja.

Seatud kokku Waſhingtonis, ühes eksemplaaris, 2. juunil 1911 a.

nommer expresséement ceux qui y sont compris, soit se borner à indiquer ceux qui en sont exclus.

Cette déclaration sera notifiée par écrit au Couvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Les pays contractants pourront, dans les mêmes conditions, dénoncer la Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Article 17.

L'exécution des engagements réciproques contenus dans la présente Convention est subordonnée, en tant que de besoin, à l'accomplissement des formalités et règles établies par les lois constitutionnelles de eux des pays contractants qui sont tenus d'en provoquer l'application, ce qu'ils s'obligent à faire dans le plus bref délai possible.

Article 17 bis.

La Convention demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé, jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en sera faite.

Cette dénonciation sera adressée au Gouvernement de la Confédération suisse. Elle ne produira son effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la Convention restant exécutoire pour les autres pays contractants.

Article 18.

Le présent Acte sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Washington au plus tard le 1-er avril 1913. Il sera mis à exécution, entre les pays qui l'auront ratifié, un mois après l'expiration de ce délai.

Cet Acte, avec son protocole de clôture, remplacera, dans les rapports entre les pays qui l'auront ratifié: la Convention de Paris du 20 mars 1883; le Protocole de clôture annexé à cet Acte; le Protocole de Madrid du 15 avril 1891 concernant la dotation du Bureau international, et l'Acte additionnel de Bruxelles du 14 décembre 1900. Toutefois, les Actes précités resteront en vigueur dans les rapports avec les pays qui n'auront pas ratifié le présent Acte.

Article 19.

Le présent Acte sera signé en un seul exemplaire, lequel sera déposé aux archives du Gouvernement des Etats-Unis. Une copie certifiée sera remise par ce dernier à chacun des Gouvernements unionistes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Acte.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

## Lõpuprotokoll.

Käesolewa akti allakirjutamise juures tulid allakirjutanud wolinikud otsusele:

### Artikkel 1 lõhta.

Sõnad „tööstusline omandus" tulewad mõista kõige laiemas mõttes; selle mõiste alla kuuluwad igasugused põllumajandusliised saadused (wiinad, terawili, wiljad, loomad jne.) ja maapõue saadused (mineraalid, mineraalweed jne.).

### Artikkel 2 lõhta.

a) „Leiduse patentide" nimetuse all tulewad mõista igasugused tööstusliised patendid, mis lepinguosaliste maade seadustes ette nähtud, nagu sissewoo patendid, täienduste patendid jne. nii abinõude kui ka produktide peale.

b) On wastu wõetud, et art. 2 otsus, mis ühendusesseastunud maade kodanikke wabastab kohustusest, et neil tööstusline asutus ja asukoht peawad olema, laiema ulatusega oleks ja sellepärast kõigi õiguste peale ulataks, mis 20. märtsi 1883 a. konwentsioonist enne käesolewa akti jõusseastumist sündinud on.

c) On wastu wõetud, et art. 2 otsused kuidagi ei rikuks kellegi lepinguosalise maa seadusi nende kohtute asjaajamises ja kohtute wõimupiirides, samuti ka määrusi elukoha ja woliniku äratähendamises, mis patentide, mudelite, kaubamärkide jne. seadustes ette nähtud on.

### Artikkel 4 lõhta.

On wastu wõetud, et kui ühel maal tööstusline muster ehk mudel esitatakse prioriteedi nõudmisega, mis põhjendatud üldkasulise asja mudeli esitamise peale, siis on prioriteedi tähtaeg seesama, mida p. 4 tööstusliste muustrite ja mudelite esitamiseks kindlaks määratud on.

### Artikkel 6 lõhta.

On wastu wõetud, et p. 6 esimese jao otsused ei wõta õigust nõuda esitajalt tunnistust korrapäraliku esitamise kohta tema kodumaal, mis wastawa asutuse poolt wälja antud.

On wastu wõetud, et wappide, aumärkide ja awalikkude auhindade kujutamist ilma sellekohaste ametiwõimude loata ehk ametlikkude märkide ja pitsatite kujutamist, mis ühe

## Protocole de clôture.

Au moment de procéder à la signature de l'Acte conclu à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussigné sont convenus de ce qui suit:

### Ad article 1.

Les mots „Propriété industrielle" doivent être pris dans leur acception la plus large; ils s'étendent à toute production du domaine des industries agricoles (vins, grains, fruits, bestiaux, etc.) et extractives (minéraux, eaux, minérales, etc.).

### Ad article 2.

a) Ous le nom de brevet d'invention sont comprises les diverses espèces de brevets industriels admises par les législations des pays contractants, telles que brevets d'importations, brevets de perfectionnement, etc. tant pour les procédés que pour les produits.

b) Il est entendu que la disposition de l'article 2 qui dispense les ressortissants de l'Union de l'obligation de domicile et d'établissement a un caractère interprétatif, et doit, par conséquent, s'appliquer à tous les droits nés en raison de la Convention du 20 mars 1883, avant la mise en vigueur du présent Acte.

c) Il est entendu que les dispositions de l'article 2 ne portent aucune atteinte à la législation de chacun des pays contractants, en ce qui concerne la procédure suivie devant les tribunaux et la compétence de ces tribunaux, ainsi que l'élection de domicile ou la constitution d'un mandataire requises par les lois sur les brevets, les modèles d'utilité, les marques, etc.

### Ad article 4.

Il est entendu que, lorsqu'un dessin ou modèle industriel aura été déposé dans un pays en vertu d'un droit de priorité basé sur le dépôt d'un modèle d'utilité, le délai de priorité ne sera que celui que l'article 4 a fixe pour les dessins et modèles industriels.

### Ad article 6.

Il est entendu que la disposition du premier alinéa de l'article 6 n'exclut pas le droit d'exiger du déposant un certificat d'enregistrement régulier au pays d'origine, délivré par l'autorité compétente.

Il est entendu que l'usage des armoiries, insignes ou décorations publiques qui n'aurait pas été autorisé par les pouvoirs compétents, ou l'emploi des signes et poincons of-

ühenduſesolewa maa kontrolli ja garantii jaoks määratud on, tuleb lugeda ſeltskondliſe korra wastaſeks § 3 p. 6 mõttes.

Ei loeta siiski ſeltskondliſe korra wastaſeks märgid, mis ſiſaldawad, wastawate wõimude loaga, wappiſid, aumärkiſid ja awalikke auhindaſid.

On wastu wõetud, et märki ei wõi ſeltskondliſe korra wastaſeks ainult ſellepärast lugeda, et ta ei wasta mõnele kaubamärgi ſeaduſe määruſele, wälja arwatud niiſugune juhtumine, kui niiſugune määrus ſeltskondliſe korra alalhoidmiſt puutub.

Käesolew liſaprotokoll, mida tuleb ratifitſeerida ühel ajal ſel päewal tehtud aktiga, loetakſe ſelle akti lahutamataks oſaks ja omab ſelleſama jõu, tähtſuſe ja keſtwuſe.

Seatud kokku Waſhingtonis, ühes eksemplaaris, 2. juunil 1911 a.

ficiels de contrôle et de garantie adoptés par un pays unioniste, peut être considéré comme contraire à l'ordre public dans le sens du no 3 de l'article 6.

Ne seront, toutefois, pas considérées comme contraires à l'ordre public les marques qui contiennent, avec l'autorisation des pouvoirs compétents, la reproduction d'armoiries, de décorations ou d'insignes public.

Il est entendu qu'une marque ne pourra être considérée comme contraire à l'ordre public pour la seule raison qu'elle n'est pas conforme à quelque disposition de la législation sur les marques, sauf le cas où cette disposition elle-même concerne l'ordre public.

Le présent Protocole de clôture, qui sera ratifié en même temps que l'Acte conclu à la date de ce jour, sera considéré comme faisant partie intégrante de cet Acte, et aura même force, valeur et durée.

Et foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Nr. 119. Riigikogu poolt 4. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Rahwuswaheliſe tollitariifide wäljakuulutamiſe liiduga ühinemiſe ſeadus. *)**

§ 1. Wabariigi Walitſuſe otſus 14. ſeptembriſt 1921 a. ühineda rahwuswaheliſe tollitariifide wäljakuulutamiſe liiduga, mis aſutatud Brüſſelis 5. juulil 1890 a. (Union internationale pour la publication des tarifs douaniers) tunnuſtatakſe kinnitatuks.

§ 2. Konwentſioon, konwentſiooni täidewiimiſe määrustik ning allakirjutamiſe protokoll (Convention concernant la création d'une Union internationale pour la publication des tarifs douaniers, règlements d'exécution de la convention instituant un bureau international pour la publication des tarifs douaniers et le procès verbal de signature) awaldatakſe alljärgnewalt ühes eestikeelſete tõlgetega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu eſimees J. Tõniſſon.

Abiſekretäär J. Wain.

---

## Konwentſioon

**Rahwuswaheliſe tollitariifide wäljakuulutamiſe liidu aſutamiſe kohta ſõlmitud Argentiina wabariigi, Auſtria-Ungari, Belgia, Boliiwia, Tſhiili, iſeſeiſwa Kongo riigi, Kosta-Rika wabariigi, Daani ning tema aſumaade, Hiſpaania ning tema aſumaade, Põhja-Ameerika ühiſriikide, Prantſuſmaa ning tema aſumaade, Suur-Britannia ning mõnede Ingliſe aſumaade, Briti-Indía, Kanaada dominiooni, Lääne-Auſtraalia aſumaade, Hea Lootuſe kapi, Nataali, Lõuna Une-Prantſuſmaa, Une-Meremaa, Queensland'i, Tasmaania, New-Founland'i ning Wiktooria, Greekamaa, Gwatemaala, Haiti wabariigi, Itaalia ning tema aſumaade, Mekſiko, Nikaraagua, Paragwai, Hollandi ning tema aſumaade, Peru, Portugaalia ja tema aſumaade, Rumeenia, Wenemaa, Salwadori, Siiami kuningriigi, Helweetſia, Türgimaa, Urugwai ja Wenetſuela wahel.**

Allakirjutanud, kes ſelleks tarwilikult wolitatud, otſustaſid heakskiitmiſe eelduſega järgmiſt konwentſiooni ſõlmida:

Artikkel 1.

Aſutatakſe ülewalnimetatud riikide ning kõigi riikide, mis tulewikus käesolewa konwentſiooniga liituwad, liit nime all „Rahwuswaheline Liit tollitariifide wäljakuulutamiſeks".

---

## Convention

**concernant la création d'une Union internationale pour la publication des tarifs douaniers entre la République Argentine, l'Autriche-Hongrie, la Belgique, la Bolivie, le Chili, l'Etat Indépendant du Congo, la République de Costa-Rica, le Danemark et ses colonies, l'Espagne et ses colonies, les Etats-Unis d'Amerique, la France et ses colonies, la Grande-Bretagne et diverses colonies anglaises, l'Inde Britannique, le Dominion du Canada, les colonies de l'Australie de l'Ouest, du Cap de Bonne-Espérance, de Natal, de la Nouvelle-Galles du Sud, de la Nouvelle-Zelande, de Queensland, de Tasmanie, de Terre-Neuve et de Victoria, la Grèce, le Guatémala, la République de Haiti, l'Italie et ses colonies, le Mexique, le Nicaragua, le Paraguay, les Pays-Bas et leurs colonies, le Pérou, le Portugal et ses colonies, la Roumanie, la Russie, le Salvador, le Royaume de Siam, la Suisse, la Turquie, l'Uruguay et la Venezuela.**

Les soussignés, dûment autorisés, ont, sous réserve d'approbation, arrêté la Convention suivante:

Article 1.

Il est formé entre les pays ci-dessus énumérés et tous les pays qui, dans la suite, adhéreront à la présente Convention, une Association sous le titre de: Union internationale pour la publication des tarifs douaniers.

---

*) „Riigi Teataja" nr. 147/148, 1923 a.

Artikkel 2.

Liidu eesmärk on ühisel kulul välja anda ning tuttawaks teha, nii täpipealselt ja nii ruttu kui wõimalik, kogu maailma riikide tollitariife ja nendes tehtud muudatusi.

Artikkel 3.

Selleks otstarbeks asutatakse Brüsselis Rahwuswaheline büroo, kelle ülesandeks on tõlkida ja välja anda neid tariife, niisamuti ka seadusliši wõi administratiiwseid korraldusi, mis neid tariife muudawad.

Artikkel 4.

Mainitud wäljaandmine sünnib kogu kaudu pealkirjaga „Bulletin international des douanes" — organe de l'Union internationale pour la publication des tarifs douaniers („Rahwuswaheline tollide bülletän" — Rahwuswahelise tollitariifide wäljakuulutamise liidu häälekandja). Selleks wõetakse tarwituſele kaubanduſes kõige rohkem tarwitatud keeled.

Artikkel 5.

Rahwuswahelise büroo teenijaskond nimetatakse Belgia wälisministeeriumi poolt, kes omalt poolt tarwilikud awansid annab ning selle järele walwab, et asutus korralikult töötaks.

Artikkel 6.

Kirjawahetuses, mis liitunud walitsustele adresseeritakse, tarwitatakse Rahwuswahelise büroo poolt Prantsuse keelt.

Artikkel 7.

Aruanne Rahwuswahelise büroo tegewuse ning rahalise seisukorra kohta saadetakse iga aasta lõpul liitunud walitsustele.

Artikkel 8.

Rahwuswahelise büroo aastane wäljaminekute eelarwe on maksimaalselt 125.000 frangi peale kindlaks määratud. Peale selle antakse esimesel aastal Belgia wälisministeeriumi käsitada 50.000 franki büroo sisseseadmise kulude jaoks. Need riigid ja asumaad, kes artiklis 14 ettenähtud liitumise wõimalust edaspidi tarwitawad, peawad endi osa neist 50.000 frangist ära tasuma, artikkel 9-das kindlaksmääratud jaotamise korras.

Riigid ja asumaad, kes Liidust wälja astuwad enne esimese seitsmeaastase tähtaja

Article 2.

Le but de l'Union est de publier, à frais communs, et de faire connaître, aussi promptement et aussi exactement que possible, les tarifs douaniers des divers Etats du globe et les modifications que ces tarifs subiront dans la suite.

Article 3.

A cette fin, il sera créé à Bruxelles, un Bureau international chargé de la traduction et de la publication de ces tarifs, ainsi que des dispositions législatives ou administratives qui y apporteront des modifications.

Article 4.

Cette publication se fera dans un recueil intitulé: Bulletin international des douanes (organe de l'Union internationale pour la publication des tarifs douaniers).

On adoptera à cet effet les langues commerciales les plus usitées.

Article 5.

Le personnel du Bureau international sera nommé par les soins du Ministère des affaires étrangères de Belgique, qui fera les avances de fonds nécessaires et veillera à la marche régulière de l'institution.

Article 6.

Dans la correspondance adressée par le Bureau international aux gouvernements adhérents on fera usage de la langue française.

Article 7.

Un rapport sur les travaux et la gestion financière du Bureau international sera adressé chaque année aux gouvernements adhérents.

Article 8.

Le budget annuel des dépenses du Bureau international est fixé au chiffre maximum de 125.000 francs.

En outre, un capital de 50.000 francs sera mis, la première année, à la disposition du Ministre des affaires étrangères de Belgique pour les frais d'installation du Bureau.

Les Etats de colonies qui useraient ultérieurement de la faculté d'adhésion prévue à l'article 14 auront à payer leur cote-part de cette somme de 50.000 francs, sur la base de répartition fixée par l'article 9.

Les Etats et colonies qui se retireraient de l'Union à l'expiration du premier terme de

lõppu, kaotawad oma kaasõiguſe ühiſte rahaſummade omamiſes.

Likwideerimiſe korral jaotatakſe ühiſed ſummad liiduoſaliſte riikide ning aſumaade wahel 9 artiklis kindlakſmääratud korras.

### Artikkel 9.

Et lepinguoſaliſte riikide oſamakſe wastawalt kindlaks määrata, on riigid, arweſſe wõttes nende kaubanduſe tähtſuſt, kuude liiki jagatud, kuſjuures iga liigi peale teataw arw makſuükſuſi tuleb, nimelt:

I liik — riigid, kelle kaubandus harilikult üle nelja miljardi frangi ulatab: 55 ükſuſt.

II liik — riigid, kelle kaubandus harilikult kaheſt kuni nelja miljardi frangini ulatab: 40 ükſuſt.

III liik — riigid, kelle kaubandus harilikult 500 miljoniſt kuni 2 miljardi frangini ulatab: 25 ükſuſt.

IV liik — riigid, kelle kaubandus harilikult 100 miljoniſt kuni 500 miljoni frangini ulatab: 20 ükſuſt.

V liik — riigid, kelle kaubandus harilikult 50 miljoniſt kuni 100 miljonini ulatab: 15 ükſuſt.

VI liik — riigid, kelle kaubandus harilikult on alla 50 miljoni frangi: 5 ükſuſt.

### Artikkel 10.

Riikidel, kelle keelt Rahwuswaheliſes büroos ei tarwitata, tuleb ülewaltähendatud arweteſt $^2/_5$ wõrd wastawalt wähem maksta.

Alandatud ükſuste arw nende riikide jaoks on ſeega:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| I liigile | kuni | 33 | ükſuſt |
| II | „ | „ | 24 | „ |
| III | „ | „ | 15 | „ |
| IV | „ | „ | 12 | „ |
| V | „ | „ | 9 | „ |
| VI | „ | „ | 3 | „ |

### Artikkel 11.

Kogu aastane wäljaminek, ükſikute lepinguoſaliſte riikide arwu peale jagatult, annab wäljamineku ükſuſe. Ükſiku riigi oſa teadaſaamiſeks on waja ſeda ükſuſt nende ükſuſte arwuga kaswatada, mis ükſikule riigile on määratud.

sept années perdront leur droit de copropriété dans le fonds commun.

En cas de liquidation, le fonds commun sera partagé entre les Etats et colonies de l'Union, d'après la base de répartition fixée par l'article 9.

### Article 9.

En vue de déterminer équitablement la part contributive des Etats contractants, ceux-ci sont répartis, à raison de l'importance de leur commerce respectif, en six classes intervenant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

1re classe — Pays dont le commerce se monte régulièrement à plus de 4 milliards de francs: 55 unités.

2e classe — Pays dont le commerce se monte régulièrement de 2 à 4 milliards de francs: 40 unités.

3e classe — Pays dont le commerce se monte régulièrement de 500 millions à 2 milliards de francs: 25 unités.

4e classe — Pays dont le commerce se monte régulièrement de 100 à 500 millions de francs: 20 unités.

5e classe — Pays dont le commerce se monte régulièrement de 50 à 100 millions de francs: 15 unités.

6e classe — Pays dont le commerce est régulièrement inférieur à 50 millions de francs: 5 unités.

### Article 10.

Pour les pays dont la langue ne sera pas employée par le Bureau international, les chiffres ci-dessus seront respectivement diminués des deux cinquièmes. Ils seront donc réduits:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Pour la | 1re | classe | à | 33 unités |
| „ „ | 2e | „ | à | 24 „ |
| „ „ | 3e | „ | à | 15 „ |
| „ „ | 4e | „ | à | 12 „ |
| „ „ | 5e | „ | à | 9 „ |
| „ „ | 6e | „ | à | 3 „ |

### Article 11.

Le total de la dépense annuelle, divisé par la somme des unités attribuées aux différents Etats contractants, en exécution des dispositions qui précèdent, donnera l'unité de dépense. Il suffira de multiplier celle-ci par le nombre d'unités assigné à chacun de ces Etats pour connaitre le montant de sa contribution dans les frais du Bureau international.

Artikkel 12.

Et asutusele wõimaldada „Rahwuswahelist tollide bülletäni" wõimalikult täpipealselt toimetada, saadawad lepinguosalised riigid temale otsekohe ning ajawiitmata kahes eksemplaaris:

A. Nende tolliseadused ja tollitariifid, mis hoolega wiimaste muudatustega kokkukõlasse wiidud.

B. Kõik määrused, mis tulewikus neid muudawad.

C. Ringkirjad ja juhtnöörid, mida nimetatud walitsused endi tolliametitele annawad ja mis tariifi tarwitamise ehk kaupade liigitamisesse puutuwad ning millede awaldamine wõimalik.

D. Kõik need kaubalepingud, rahwuswaheliseb kokkulepped ning sisemised seadused, mis on otsekoheses ühenduses makswate tollitariifidega.

Artikkel 13.

Kodukord, mis samal määral kohustaw kui käesolew konwentsioon, määrab kindlaks liidu bülletäni wäljaandmise wiisi ning kõik, mis Rahwuswahelise büroo eelarwesse ja asutuse sisemisesse korraldusesse puutub.

Artikkel 14.

Riike ning asumaid, kes käesolewast konwentsioonist osa pole wõtnud, wõib tulewikus wastu wõtta. Sissesastumise soowist teatatakse kirjalikult Belgia walitsusele, kes sellest kõigi teiste lepinguosaliste walitsustele teatab. Wastuwõtmine eeldab kõigi tingimiste täielikku tunnustamist ning kõigist käesolewa konwentsiooni kasudest osasaamist.

Artikkel 15.

Käesolew konwentsioon astub jõusse 1. aprillist 1891 ning jääb maksma seitsme aasta kestel. Sel korral, kui 12 kuud enne esimese seitsme-aastalise tähtaja lõppu lepinguosalised käesolewast konwentsioonist ei loobu, jääb liit uue seitsme-aastalise tähtaja peale maksma.

Loobumisest teatatakse Belgia walitsusele. Loobumine puudutab ainult seda riiki, kes sellest on teatanud, kuna konwentsioon teiste liidust osawõtjate riikide kohta edasi maksma jääb.

Walitsused wõiwad üldisel nõusolekul ning igal ajal sellele konwentsioonile paran-

Article 12.

A l'effet de mettre l'institution à même de rédiger le Bulletin international des douanes aussi exactement que possible les parties contractantes lui enverront, directement et sans retard, deux exemplaires:

A. De leur loi douanière et de leur tarif douanier, mis soigneusement à jour;

B. De toutes les dispositions qui y apporteront dans la suite des modifications;

C. Des circulaires et instructions que les dits gouvernements adresseront à leurs bureaux de douane concernant l'application du tarif ou la classification des marchandises, et qui peuvent être rendues publiques;

D. De leurs traités de commerce, conventions internationales et lois intérieures qui ont un rapport direct avec les tarifs douaniers en vigueur.

Article 13.

Un règlement d'exécution ayant la même force obligatoire que la présente Convention déterminera le mode de publication du Bulletin de l'Union et tout ce qui est relatif au budget du Bureau international et à l'organisation intérieure du service.

Article 14.

Les Etats et colonies qui n'ont point pris part à la présente convention seront admis à y accéder ultérieurement.

L'accession sera notifiée par écrit au Gouvernement belge qui la fera connaitre à tous les autres gouvernements contractants. L'accession emportera de plein droit adhésion à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés dans la présente convention.

Article 15.

La présente convention sera mise à exécution le 1er avril 1891 et elle restera en vigueur pendant sept ans.

Si, douze mois avant l'expiration des sept premières années, la présente convention n'a pas été dénoncé, l'Union subsistera pendant un nouveau terme de sept années et ainsi de suite, de sept en sept ans.

La dénonciation sera adressée au Gouvernement belge. Elle n'aura d'effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la convention restant exécutoire pour les autres pays de l'Union.

Les gouvernements pourront introduire dans la présente convention, de commun ac-

dusi juurde lisada, mida nemad kasulikuks ning tarwilikuks leiawad.

Mille tõenduseks allnimetatud käesolewale konwentsioonile alla kirjutasid ning endi pitseritega warustasid.

Tehtud Brüsselis, 5. juulil 1890 aastal.

(Järgnewad riikide esitajate allkirjad.)

cord et en tout temps, les améliorations qui seraient jugées utiles ou nécessaires.

En foi de quoi, les soussignés ont signé la présente convention et y ont apposé leur cachot.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatrevingt-dix.

(Suivent les signatures.)

---

**Määrus konwentsiooni täitmise kohta, millega asutatud Rahwuswaheline büroo tollitariifide wäljakuulutamiseks.**

(Konwentsiooni 13 artikkel.)

Artikkel 1.

Rahwuswaheline tollide bülletän antakse wälja wiies keeles, nimelt: Saksa, Inglise, Hispaania, Prantsuse ja Itaalia keeles.

Artikkel 2.

Igal liitu kuuluwal riigil on wõimalus omal kulul bülletäni terwelt ehk osaliselt tõlkida lasta ja wälja anda tema poolt tarwilikuks tunnustatud keeles, eeldusega, et see ei ole üks Rahwuswahelise büroo poolt tarwitatawatest keelest.

Igal liidust osawõtjal riigil on samuti õigus ära trükkida lasta lihtsaid tariifi wäljawõtteid ehk erandiliselt bülletäni osasid, olgu kohalikus ametlikus häälekandjas wõi oma parlamendi wäljaannetes.

Igale riigile jääb siiski wabadus awaldada alguskeeles ehk tõlkes kõiki tollitariife, nagu waremalt, eeldades, et awaldataw tekst ei ole Rahwuswahelise büroo poolt kokku seatud.

Artikkel 3.

Rahwuswaheline büroo kohustab ennast tolliseaduste ja neid tõlgitsewate ametlikkude wäljaannete tõlkimist toimetama kõige suurema hoolega, kuid on arusaadaw, et huwitatud riigid ei wõta oma peale wastutust nende tõlgete täpsuse eest, ning et waieluste tekkimise puhul jääb algustekst neile ainsaks juhiks.

Sellesisuline teadaanne trükitakse märkuse kujul raswase kirjaga iga wäljaande esimese lehekülje all.

Artikkel 4.

Bülletäni kaust määratakse büroo poolt kindlaks.

**Règlement d'exécution de la convention instituant un Bureau international pour la publication des tarifs douaniers.**

(Article 13 de la Convention).

Article 1.

Le Bulletin international des douanes sera publié en cinq langues, savoir: en allemand, en anglais, en espagnol, en français et en italien.

Article 2.

Chaque Etat faisant partie de l'Union a la faculté de faire traduire et de publier à ses frais tout ou partie du Bulletin dans telle langue qu'il trouve utile, pourvu que ce ne soit pas l'une des langues adoptées par le bureau international.

Chacun des Etats de l'Union aura de même le droit de faire reproduire de simples extraits de tarifs ou, exceptionnellement, des parties du Bulletin, soit dans un organe officiel local, soit dans ses documents parlamentaires.

Il est entendu d'ailleurs que chaque Etat reste libre comme par le passé de publier, dans la langue originale ou en traduction, tous les tarifs douaniers, pourvu que le texte publié ne soit pas l'oeuvre même du Bureau international.

Article 3.

Le Bureau international s'engage à apporter les plus grands soins dans la traduction des lois de douane et des publications officielles interprétatives de ces lois, mais il est entendu que les gouvernements intéressés n'assument pas de responsabilité quant à l'exactitude de ces traductions et qu'en cas de contestation le texte original sera leur seul guide.

Un avertissement dans ce sens sera imprimé en note et en caractères gras au bas de la première page de chaque livraison.

Article 4.

Le format du Bulletin sera déterminé par le Bureau.

Artikkel 5.

Iga walitsus annab teada, misuguses Rahwuswahelise büroo poolt wastuwõetud teelteſt tema soowib bülletäni eksemplaare saada arwul, mis wastab tema poolt kantawale osale organisatsiooni kuludest.

Iga walitsus wõib wõtta teatud arwu eksemplaaridest ühes keeles ja ülejäänud osa teistes keeltes.

Artikkel 6.

Rahwuswaheline büroo wõib ainult Liitu kuuluwate riikide walitsuste tellimisi täita.

Artikkel 7.

Iga riik saab oma proportsionaalse osamaksu tagasi liidu bülletäni wäljaannete kujul, mille aastakäigu hind 15 frangi peale kindlaks määratud.

Artikkel 8.

Wäljaminekud on umbkaudu wälja arwatud järgmiselt:

| | | |
|---|---|---|
| A. Rahwuswahelise büroo ametnikkude ja teenijate palgad, palgalisa 15% ühes arwatud . . . . . | Fr. | 75.000.— |
| B. Liidu bülletäni trükkimise ja saatmise kulud . . . . . | „ | 30.000.— |
| C. Rahwuswahelise büroo tarwis määratud ruumide üür ja ülewalpidamine, küte, walgustus, sissesead, kantseleikulud jne. . . . . | „ | 20.000.— |
| Kokku | Fr. | 125.000.— |

Artikkel 9.

Belgia wälisministrile on ülesandeks tehtud tarwilikke korraldusi teha Rahwuswahelise büroo organiseerimise ja töötamise kohta konwentsiooni ja käesoleva määruse poolt ülesseatud piirides.

Artikkel 10.

Rahwuswahelise büroo juhataja on wolitatud, Belgia wälisministri heakskiitmisel, üle wiima järgmise aasta peale eelmisel aastal tarwitamata jäänud summasid. Need summad moodustawad antud juhtumisel tagawarafondi, mis määratud ettenägemata wäljaminekute katmiseks. Nimetatud fond ei wõi milgi juhtumisel üle 25.000 frangi ulatada. Ülejääk lubaks juhtumise korral bülletäni hinda alandada, ilma lepinguosalistele riikidele garanteeritud eksemplaaride arwu suurendamata; seda ülejääki wõiks samuti tarwitada

Article 5.

Chaque gouvernement fera connaitre en quelle langue, parmi celles adoptées par le Bureau international, il désire recevoir les exemplaires du Bulletin, qui représenteront sa part d'intervention dans les frais de l'institution.

Un gouvernement pourra prendre un certain nombre d'exemplaires en une langue et le restant en d'autres langues.

Article 6.

Le Bureau international ne peut fournir d'abonnements qu'aux gouvernements des pays faisant partie de l'Union.

Article 7.

Le montant de la contribution proportionnelle de chaque Etat lui est rendu en abonnements au Bulletin de l'Union, calculés au prix de 15 francs chacun.

Article 8.

Les dépenses sont calculées approximativement comme suit:

| | | |
|---|---|---|
| A. Traitements des fonctionnaires et employés du Bureau international, y compris un supplément de traitement de 15 p. c. . . . . | Fr. | 75.000 |
| B. Frais d'impression et d'envoi du Bulletin de l'Union . . . | „ | 30.000 |
| C. Location et entretien du local affecté au Bureau international, chauffage, éclairage, fournitures, frais de bureau etc. | „ | 20.000 |
| Total | Fr. | 125.000 |

Article 9.

Le Ministre des Affaires étrangères de Belgique est chargé de prendre les mesures nécessaires pour l'organisation et le fonctionnement du Bureau international, en restant dans les limites tracées par la convention et par le présent règlement.

Article 10.

Le chef du Bureau international est autorisé, sous l'approbation du Ministre des affaires étrangères de Belgique, à reporter sur l'exercice en cours les sommes non employées de l'exercice écoulé. Ces sommes serviront, le cas échéant, à consituer un fonds de réserve destiné à parer aux dépenses imprévues. La dite réserve ne pourra, en aucun cas, dépasser 25.000 francs. Le surplus permettra éventuellement d'abaisser le prix de l'abonnement au Bulletin, sans accroissement du nombre d'exemplaires ga-

kulude katmiseks, mis tekiksid uue tõlkimiskeele juurdewõtmisega esimeses artiklis ülesloetud keeltele.

Seda wiimast korraldust wõib läbi wiia ainult kõigi Liidust osawõtjate riikide ja asumaade ühemeelsel nõusolekul.

Tehtud Brüsselis 5. juulil tuhat kaheksasada üheksakümnendal aastal, konwentsioonile juurdelisamiseks samal päewal.

(Järgnewad riikide esitajate allkirjad.)

ranti par les Etats contractants; cet excédent pourra servir aussi à couvrir les frais qu'occasionnerait l'adjonction d'une nouvelle langue de traduction à celles énumérées à l'article premier.

Cette dernière mesure ne pourra se réaliser qu'avec l'assentiment unanime des Etats et colonies faisant partie de l'Union.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatre-vingt-dix, pour être annexé à la convention en date de ce jour.

(Suivent les signatures.)

---

### Allakirjutamise protokoll.

Allakirjutanud delegaadid, kes tänasel päewal kokku tulnud, et Rahwuswahelise tollitariikide wäljakuulutamise liidu asutamise konwentsioonile ja määrusele alla kirjutada, on järgmised deklaratsioonid wahetanud:

1) Liidust osawõtjate riikide liigitamise kohta nende poolt tasutawa osa järele Rahwuswahelise büroo kuludest (konwentsiooni artiklid 9, 10 ja 11):

Delegaadid deklareeriwad, et kogu konwentsiooni makswuse ajaks jaotatakse liitunud riigid järgmistesse liikidesse ja et neil tuleb wastawalt kuluſid kanda alltähendatud üksuste arwu proportsioonis.

| Esimene liik. | üksuſed. |
|---|---|
| Inglismaa ja tema asumaad, wälja arwatud need, mis allpool eraldi nimetatud | 55 |
| Belgia | 55 |
| Ameerika Ühisriigid | 55 |
| Prantsusmaa ja tema asumaad | 55 |
| Hollandi ja tema asumaad | 33 |
| Wenemaa | 33 |
| **Teine liik.** | |
| Austria-Ungari | 24 |
| Hispaania ja tema asumaad | 40 |
| Briti-India | 40 |
| Itaalia ja tema asumaad | 40 |
| **Kolmas liik.** | |
| Argentiina wabariik | 25 |
| Brasiilia | 15 |
| Kanaada | 25 |
| Taani ja tema asumaad | 15 |
| Lõuna Uus-Prantsusmaa | 25 |
| Portugaalia ja tema asumaad | 15 |
| Helweetsia | 25 |
| Türgimaa | 15 |
| Wiktooria | 25 |

### Procès-verbal de signature.

Le délégués soussignés, réunis ce jour à l'effet de procéder à la signature de la convention et du règlement concernant l'institution d'une Union internationale pour la publication des tarifs douaniers, ont échangé les déclarations suivantes:

1°. En ce qui concerne la classification des pays de l'Union au point de vue de leur part contributive aux frais du Bureau international (articles 9, 10 et 11 de la convention):

Les délégués déclarent que, pour toute la durée de la convention, les pays adhérents seront rangés dans les classes suivantes et auront à intervenir respectivement dans la proportion du nombre d'unités indiqué ci-après:

| Première classe. | Unités. |
|---|---|
| Angleterre et ses colonies non spécialement dénommées ci-après | 55 |
| Belgique | 55 |
| Etats-Unis d'Amérique | 55 |
| France et ses colonies | 55 |
| Pays-Bas et leurs colonies | 33 |
| Russie | 33 |
| **Deuxième classe.** | |
| Autriche-Hongrie | 24 |
| Espagne et ses colonies | 40 |
| Inde britannique | 40 |
| Italie et ses colonies | 40 |
| **Troisième classe.** | |
| Argentine (République) | 25 |
| Brésil | 15 |
| Canada | 25 |
| Danemark et ses colonies | 15 |
| Nouvelle-Galles du Sud | 25 |
| Portugal et ses colonies | 15 |
| Suisse | 25 |
| Turquie | 15 |
| Victoria | 25 |

| Neljas liik. | Üksused. |
|---|---|
| Hea Lootuse kap | 20 |
| Tshiili | 20 |
| Kolumbia | 20 |
| Egüptus | 12 |
| Ekwador | 20 |
| Greeka | 12 |
| Jaapan | 12 |
| Meksiko | 20 |
| Uus-Meremaa | 20 |
| Persia | 12 |
| Queensland | 20 |
| Rumeenia | 12 |
| Urugwai | 20 |
| Wenetsuela | 20 |

| Wiies liik. | |
|---|---|
| Boliiwia | 15 |
| Kosta-Rika | 15 |
| Gwatemaala | 15 |
| Haiti | 15 |
| Nataali | 15 |
| Peru | 15 |
| Serbia | 9 |
| Siiam | 9 |
| Lõuna-Aafrika | 9 |

| Kuues liik. | |
|---|---|
| Lääne-Austraalia | 5 |
| Dominikaani (wabariik) | 5 |
| Iseseisew Kongo riik | 3 |
| Honduuras (wabariik) | 5 |
| Nikaraagua | 5 |
| Paragwai | 5 |
| Salwador | 5 |
| Tasmaania | 5 |
| New-Foungland | 5 |

Mis puutub osamaksude arwudesse, mis 26. weebruaril 1890 a. kokku seatud ja kulude jaotamise tabelis ette nähtud, siis on nad seletuseks alljärgnewalt trükitud, sest ei olnud wõimalik iga riigi osamaksu absoluutselt täpipealses suuruses enne kindlaks määrata, kui kõik liitumised lõpulikkudeks muutunud. Igatahes on kokku lepitud, et milgi juhtumisel ei saa neid arwusid konwentsiooni kestwuse ajal kõrgendada.

| Esimene liik. | | Osamaks. | Wastutasu abonementides. |
|---|---|---|---|
| Inglismaa ja tema asumaad, wälja arwatud need, mis allpool eraldi nimetatud | Fr. | 6.833 | 456 |
| Belgia | „ | 6.833 | 456 |
| Ameerika Ühisriigid | „ | 6.833 | 456 |
| Prantsusmaa ja tema asumaad | „ | 6.833 | 456 |
| Hollandi ja tema asumaad | „ | 4.100 | 274 |
| Wenemaa | „ | 4.100 | 274 |

| Quatrième classe. | Unités. |
|---|---|
| Cap de Bonne-Espérance | 20 |
| Chili | 20 |
| Colombie | 20 |
| Egypte | 12 |
| Equateur | 20 |
| Grèce | 12 |
| Japon | 12 |
| Mexique | 20 |
| Nouvelle-Zélande | 20 |
| Perse | 12 |
| Queensland | 20 |
| Roumanie | 12 |
| Uruguay | 20 |
| Venezuela | 20 |

| Cinquième classe. | |
|---|---|
| Bolivie | 15 |
| Costa-Rica | 15 |
| Guatémala | 15 |
| Haiti | 15 |
| Natal | 15 |
| Pérou | 15 |
| Serbie | 9 |
| Siam | 9 |
| Sud-Africaine (République) | 9 |

| Sixième classe. | |
|---|---|
| Australie de l'Ouest | 5 |
| Dominicaine (République) | 5 |
| Etat Indépendant du Congo | 3 |
| Honduras (République) | 5 |
| Nicaragua | 5 |
| Paraguay | 5 |
| Salvador | 5 |
| Tasmanie | 5 |
| Terre-Neuve | 5 |

Quant aux chiffres des cotisations qui ont figuré dans le tableau de répartition des frais, arrêté le 26 février 1890, ils sont reproduits ci-après à titre de renseignement, la contribution de chaque Etat ne pouvant être déterminée d'une façon absolument précise que lorsque toutes les adhésions seront devenues définitives. Il est entendu, toutefois, qu'en aucun cas ces chiffres ne pourront subir de majoration pendant la durée de la convention.

| Première classe. | | Somme a payer. | Contre-valeur en abonnements. |
|---|---|---|---|
| Angleterre et ses colonies non spécialement dénommées ci-après | Fr. | 6.833 | 456 |
| Belgique | „ | 6.833 | 456 |
| Etats-Unis d'Amérique | „ | 6.833 | 456 |
| France et ses colonies | „ | 6.833 | 456 |
| Pays-Bas et leurs colonies | „ | 4.100 | 274 |
| Russie | „ | 4.100 | 274 |

| | | Osamaks. | Maksutasu abonementides. |
|---|---|---|---|
| **Teine liik.** | | | |
| Austria-Ungari | Fr. | 2.982 | 199 |
| Hispaania ja tema asumaad | „ | 4.970 | 332 |
| Briti-India | „ | 4.970 | 332 |
| Itaalia ja tema asumaad | „ | 4.970 | 332 |
| **Kolmas liik.** | | | |
| Argentiina wabariik | Fr. | 3.106 | 207 |
| Brasiilia | „ | 1.863 | 124 |
| Kanaada | „ | 3.106 | 207 |
| Taani ja tema asumaad | „ | 1.863 | 124 |
| Lõuna Uus-Prantsusmaa | „ | 3.106 | 207 |
| Portugaalia ja tema asumaad | „ | 1.863 | 124 |
| Helweetsia | „ | 3.106 | 207 |
| Türgimaa | „ | 1.863 | 124 |
| Wiktooria | „ | 3.106 | 207 |
| **Neljas liik.** | | | |
| Hea-Lootuse kap | Fr. | 2.485 | 166 |
| Tshiili | „ | 2.485 | 166 |
| Kolumbia | „ | 2.485 | 166 |
| Egüptus | „ | 1.491 | 100 |
| Ekwador | „ | 2.485 | 166 |
| Greeka | „ | 1.491 | 100 |
| Jaapan | „ | 1.491 | 100 |
| Mekſiko | „ | 2.485 | 166 |
| Uus-Meremaa | „ | 2.485 | 166 |
| Persia | „ | 1.491 | 100 |
| Queensland | „ | 2.485 | 166 |
| Rumeenia | „ | 1.491 | 100 |
| Urugwai | „ | 2.485 | 166 |
| Wenetsuela | „ | 2.485 | 166 |
| **Wiies liik.** | | | |
| Boliiwia | Fr. | 1.863 | 124 |
| Kosta-Rika | „ | 1.863 | 124 |
| Guatemaala | „ | 1.863 | 124 |
| Haiti | „ | 1.863 | 124 |
| Nataali | „ | 1.863 | 124 |
| Peru | „ | 1.863 | 124 |
| Serbia | „ | 1.118 | 75 |
| Siiam | „ | 1.118 | 75 |
| Lõuna-Aafrika (wabariik) | „ | 1.118 | 75 |
| **Kuues liik.** | | | |
| Lääne-Austraalia | Fr. | 621 | 42 |
| Dominikaani (wabariik) | „ | 621 | 42 |
| Iseseisew Kongo riik | „ | 372 | 25 |
| Honduuras (wabariik) | „ | 621 | 42 |
| Nikaraagua | „ | 621 | 42 |
| Paragwai | „ | 621 | 42 |
| Salwador | „ | 621 | 42 |
| Tasmaania | „ | 621 | 42 |
| New-Foungland | „ | 621 | 42 |

2) Lepinguosalistele pooltele osakslangewa osamaksu tasumise kohta:

| | | Somme a payer. | Contre-valeur en abonnements |
|---|---|---|---|
| **Deuxième classe.** | | | |
| Autriche-Hongrie | Fr. | 2.982 | 199 |
| Espagne et ses colonies | „ | 4.970 | 332 |
| Inde Britannique | „ | 4.970 | 332 |
| Italie et ses colonies | „ | 4.970 | 332 |
| **Troisième classe.** | | | |
| Argentine (République) | Fr. | 3.106 | 207 |
| Brésil | „ | 1.863 | 124 |
| Canada | „ | 3.106 | 207 |
| Danemark et ses colonies | „ | 1.863 | 124 |
| Nouvelle-Galles du Sud | „ | 3.106 | 207 |
| Portugal et ses colonies | „ | 1.863 | 124 |
| Suisse | „ | 3.106 | 207 |
| Turquie | „ | 1.863 | 124 |
| Victoria | „ | 3.106 | 207 |
| **Quatrième classe.** | | | |
| Cap de Bonne-Espérance | Fr. | 2.485 | 166 |
| Chili | „ | 2.485 | 166 |
| Colombie | „ | 2.485 | 166 |
| Egypte | „ | 1.491 | 100 |
| Equateur | „ | 2.485 | 166 |
| Grèce | „ | 1.491 | 100 |
| Japon | „ | 1.491 | 100 |
| Mexique | „ | 2.485 | 166 |
| Nouvelle-Zélande | „ | 2.485 | 166 |
| Perse | „ | 1.491 | 100 |
| Queensland | „ | 2.485 | 166 |
| Roumanie | „ | 1.491 | 100 |
| Uruguay | „ | 2.485 | 166 |
| Venezuela | „ | 2.485 | 166 |
| **Cinquième classe.** | | | |
| Bolivie | Fr. | 1.863 | 124 |
| Costa-Rica | „ | 1.863 | 124 |
| Guatemala | „ | 1.863 | 124 |
| Haiti | „ | 1.863 | 124 |
| Natal | „ | 1.863 | 124 |
| Pérou | „ | 1.863 | 124 |
| Serbie | „ | 1.118 | 75 |
| Siam | „ | 1.118 | 75 |
| Sud-Africaine (République) | „ | 1.118 | 75 |
| **Sixième classe.** | | | |
| Australie de l'Ouest | Fr. | 621 | 42 |
| Dominicaine (République) | „ | 621 | 42 |
| Etat Indépendant du Congo | „ | 372 | 25 |
| Honduras | „ | 621 | 42 |
| Nicaragua | „ | 621 | 42 |
| Paraguay | „ | 621 | 42 |
| Salvador | „ | 621 | 42 |
| Tasmanie | „ | 621 | 42 |
| Terre-Neuve | „ | 621 | 42 |

2° En ce qui concerne le payement des cotisations échéant aux parties contractantes:

Delegaadid deklareerimad, et see sünnib Brüsselis iga aasta esimesel kolmandikul rahas, millel Belgias seaduslik kurss.

3) Konventsiooni täitmisele asumise kohta, mille tähtajaks määratud 1. aprill 1891 a.:

Delegaadid deklareerimad, et selle eel käib, kui võimalik, huvitatud valitsuste lõpuliku liitumise notifitseerimine, kuid et see vormaliteet siiski mitte tingimata tarvilik ei ole, kuna liitunud riikide nimekirja jäetakse alale käesolevale konventsioonile allakirjutanud riigid, kes 1. aprilliks 1891 a. vormilikult ei ole teatanud oma kavatsusest tagasi astuda.

Mille tõenduseks wastawad delegaadid käesolewale protokollile alla kirjutasid.

Tehtud Brüsselis 5. juulil tuhat kahekssada ühekssakümmendal aastal.

(Järgnewad riikide esitajate allkirjad.)

Les délégués déclarent qu'il s'effectuera à Bruxelles dans le courant du premier trimestre de chaque exercice et en monnaies ayant cours légal en Belgique.

3° En ce qui concerne la mise à exécution de la convention, fixée au 1-er avril 1891:

Les délégués déclarent qu'elle sera précédée, si possible, d'une notification d'adhésion définitive de la part des gouvernements intéressés; que, néanmoins, cette formalité n'est pas indispensable et que l'on maintiendra sur la liste des adhérents les pays signataires de la présente convention qui, à la date du 1-er avril 1891, n'auraient pas exprimé formellement l'intention de se retirer.

En foi de quoi, les délégués respectifs ont signé le présent procès-verbal.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatre-vingt dix.

(Suivent les signatures.)

Nr. 1. Riigikogu poolt 19. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Luksemburi wahelise kauba- ja tööstusmärkide deklaratsiooni kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Eesti Wabariigi välisministri ning Luksemburi välisministri poolt wahetatud deklaratsioonid Eesti ja Luksemburi wastastikuste kauba- ja tööstusmärkide kaitse asjus tunnustatakse kinnitatuks.

Deklaratsioonide tekstid algkeeles ühes eestikeelsete tõlgetega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus hakkab maksma tema awaldamisega „Riigi Teatajas".

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär J. Wain.

## Deklaratsioon.

Kuna Eesti Wabariigi Walitsus ja tema Kuningliku Kõrguse Luksemburi Suurhertsoginna Walitsus on tarwilikuks pidanud kindlustada Eesti ja Luksemburi tööstus- ja kaubandusmärkide kaitset wastastikusel alusel, on allakirjutajad, kes selleks tarwilikult wolitatud, kokku leppinud järgmiste määruste kohta:

### Artikkel 1.

Eesti alamad Luksemburi Suurhertsogiriigis ja Luksemburi alamad Eestis saawad, mis puutub tööstus- ja kaubamärkidesse, samasuguse kaitse osalisteks kui oma kodanikud, ilma et selle kaitse kestwus wõiks suurem olla selleşt, mida päritolu-maa lubab.

### Artikkel 2.

Et oma märkidele eelmises paragrahwis kindlaksmääratud kaitset kindlustada, peawad Eesti alamad Luksemburi Suurhertsogiriigis ja Luksemburi alamad Eestis täitma selle kohta käiwaid formaliteete, mis mõlemate maade seadusandluse poolt ette kirjutatud.

### Artikkel 3.

Käesolew kokkulepe astub jõusse nii ühelt kui teiselt poolt, kui mõlemad pooled seda on ametlikult wälja kuulutanud, ning jääb maksmaks kuni kaheteistkümne kuu möödumiseni selleşt päewast arwates, mil ta ühe ehk

## Déclaration.

Le Gouvernement de la République d'Esthonie et le Gouvernement de son Altesse Royale Madame la Grande-Duchesse de Luxembourg ayant jugé utile d'assurer la protection reciproque des marques de commerce et de fabrique Esthoniennes et Luxembourgeoises, les soussignés dûment autorises a cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

### Article 1.

Les sujets esthoniens dans le Grand-Duché de Luxembourg et les sujets luxembourgeois en Esthonie jouiront en ce qui concerne les marques de fabrique et de commerce de la même protection, que les nationaux, sans que la durée de cette protection puisse dépasser celle accordée par le pays d'origine.

### Article 2.

Pour assurer à leurs marques la protection stipulée à l'article précédent, les sujets esthoniens dans le Grand-Duché de Luxembourg et les sujets luxembourgeois en Esthonie devront remplir les formalités prescrites à cet effet par la législation respective des deux pays.

### Article 3.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de douze mois à partir du jour où elle aura été dé-

*) „Riigi Teataja" nr. 6/7, 1924 a.

teise poolt Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt poolteſt üles öeldakſe.

Selle tõenduſeks kirjutaſid allakirjutajad käesolewale deklaratſioonile alla ja kinnitaſid ſelle oma pitſatitega.

Fr. Akel (allkiri).

Reuter (allkiri).

## Deklaratſioon.

Kuna tema Kuningliku Kõrguſe Lukſemburi Suurhertſoginna Walitſus ja Eesti Wabariigi Walitſus on tarwilikuks pidanud kindlustada Lukſemburi ja Eesti tööstus- ja kaubandusmärkide kaitſet wastastikkuſel alusel, on allakirjutajad, kes ſelleks tarwilikult wolitatud, kokku leppinud järgmiste määruste kohta:

Artikkel 1.

Lukſemburi alamad Eestis ja Eesti alamad Lukſemburi Suurhertſogi-riigis ſaawad, mis puutub tööstus- ja kaubamärkidesſe, ſamaſuguſe kaitſe oſalisteks kui oma kodanikud, ilma et ſelle kaitſe keſtwus wõiks ſuurem olla ſelleſt, mida päritolu-maa lubab.

Artikkel 2.

Et oma märkidele eelmiſes paragrahwis kindlaksmääratud kaitſet kindlustada, peawad Lukſemburi alamad Eestis ja Eesti alamad Lukſemburi Suurhertſogi-riigis täitma ſelle kohta käiwaid formaliteete, mis mõlemate maade ſeadusandluſe poolt ette kirjutatud.

Artikkel 3.

Käesolew kokkulepe astub jõuſſe nii ühelt kui teiſelt poolt, kui mõlemad pooled ſeda on ametlikult wälja kuulutanud, ning jääb makswaks kuni kaheteiſtkümne kuu möödumiſeni ſelleſt päewaſt arwates, mil ta ühe ehk teiſe poolt Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt poolteſt üles öeldakſe.

Selle tõenduſeks kirjutaſid allakirjutajad käesolewale deklaratſioonile alla ja kinnitaſid ſelle oma pitſatitega.

Reuter (allkiri).

Fr. Akel (allkiri).

noncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

(Signé) Fr. Akel.

(Signé) Reuter.

## Déclaration.

Le Gouvernement de son Altesse Royale Madame la Grande-Duchesse de Luxembourg et le Gouvernement de la République d'Esthonie ayant jugé utile d'assurer la protection reciproque des marques de commerce et de fabrique Luxembourgeoises et Esthoniennes, les soussignés, dûment autorisés a cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les sujets luxembourgeois en Esthonie et les sujets esthoniens dans le Grand-Duché de Luxembourg jouiront en ce qui concerne les marques de fabriques et de commerce de la même protection que les nationaux, sans que la durée de cette protection puisse dépasser celle accordée par le pays d'origine.

Article 2.

Pour assurer à leurs marques la protection stipulée à l'article précédent, les sujets luxembourgeois en Esthonie et les sujets esthoniens dans le Grand-Duché de Luxembourg devront remplir les formalités prescrites à cet effet par la législation respective des deux pays.

Article 3.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de douze mois à partir du jour où elle aura été dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

(Signé) Reuter.

(Signé) Fr. Akel.

Nr. 2. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Ungari wahelise kaubalepingu lisaprotokolli kinnitamise seadus.*)**

§ 1. „Riigi Teatajas" nr. 48/49—7. aprillil s. a. awaldatud Eesti-Ungari wahelise kaubalepingu juurde kuuluw lisaprotokoll, alla kirjutatud Tallinnas 1. nowembril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Lisaprotokoll ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu esimees J. Tõnisson.
Sekretäär T. Kalbus.

---

**Lisaprotokoll Eesti Wabariigi ja Ungari Kuningriigi wahel 19. oktoobril 1922 a. allakirjutatud kaubalepingu juurde.**

Et ära hoida arwamiste lahkuminekute tekkimist mõlema Kõrge Lepinguosalise poole wahel, Eesti Wabariigi Walitsuse ja Ungari Kuningriigi Walitsuse wahel 19. oktoobril 1922 a. tehtud kaubalepingu artiklite 6, 17 ja 19 määruste kui ka lepingu lisade B ja C käsitamise ja tõlgitsemise juures, on mõlemate walitsuste täiswolilised esitajad, nimelt:

Eesti Wabariigi walitsus — wälisminister härra dr. Friedrich Akel,

Ungari Kuningriigi Walitsus — Ungari asjaajaja Eestis härra dr. Michel Jungerth,

kes selleks tarwilikult wolitatud, järgmiste määruste kohta kokku leppinud:

ad artikkel 6.

Sõna „conformément" teises lauses on trükiwiga. Tema asemele tuleb panna sõna „contrairement".

ad artikkel 17.

On kokku lepitud, et 17-da artikli üldisemad määrused wahetatakse, s. t. tõlgitsetakse järgmiselt:

*) „Riigi Teataja" nr. 6/7, 1924 a.

**Protocole additionnel au traité de commerce entre la République Esthonienne et le Royaume de Hongrie, signé à Tallinn le 19 octobre 1922.**

Pour éviter que des divergences d'opinions surgissent entre les deux Hautes Parties Contractantes sur l'application et l'interprétation des dispositions des articles 6, 17, et 19 ainsi que des listes B et C annexées au traité de Commerce conclu le 19 octobre 1922 entre le Gouvernement de la République Esthonienne et le Gouvernement du Royaume de Hongrie, les Plénipotentiaires des deux Gouvernements notamment:

Le Gouvernement de la République d'Esthonie, Monsieur le Docteur Frédéric Akel, Ministre des Affaires Etrangères d'Esthonie,

Le Gouvernement du Royaume de Hongrie, Monsieur le Docteur Michel Jungerth, Chargé d'Affaires de Hongrie en Esthonie, à cet effet dûment autorisés sont convenus des dispositions suivantes:

ad article 6.

Le mot „conformément" dans la deuxième phrase est une faute typographique. Il sera remplacé par le mot „contrairement".

ad article 17.

On est convenu, que les stipulations plus générales de l'article 17 seront remplacées, c'est-a-dire interprétées de la manière suivante:

1) Mis puutub saatmisesse, transpordikuludesse ja awalikkudesse taksidesse ning maksudesse, siis seletawad lepinguosalised pooled, et kõigis ühesugustes tingimistes ei tehta mingisugust wahet reisijate ja bagaashi weos raudteedel mõlema lepinguosaliste poolte territooriumi elanikkude wahel.

2) Eesti Wabariigist Ungari Kuningriiki wõi selle kaudu mõnda kolmandasse riiki saadetawad kaubad ei saa samasugustel tingimistel Ungari raudteedel, nii saatmise- kui ka transpordimaksudes wõi awalikkude taksides ning maksude suhtes, wähemsoodustatud ümberkäimise osaliseks, kui samasugused kaubad, mis saadetud Ungarist wõi kolmandast riigist samas sihis ja samal liinil.

Samasugune põhimõte wõetakse tarwituse-le ka Eesti raudteedel kaupade kohta, mis saadetud Ungarist Eestisse ehk Eesti kaudu kolmandasse riiki.

ad artikkel 19.

Kõrged lepinguosalised pooled lepiwad kokku, et peale lepingu artikkel 19 ülesloetud juhtumiste sisseweo ja wäljaweo keelusid ja kitsendusi ei wõi maksma panna muidu kui erakorraliste majandusliste olukordade tõttu.

ad lisa B.

Kõrged lepinguosalised pooled on kokku leppinud, et tekstiilsainete ja -saaduste aastane kontingent 40 wagunit, mis üles loetud lepingu lisas B, saaks eritletud wastawalt Ungari tollitariifile järgmiselt:

1) En ce qui concerne l'expédition, les prix de transport et les taxes ou les droits publics, les parties contractantes déclarent que, toutes conditions égales d'ailleurs, aucune différence ne sera faite, dans le trafic par chemins de fer des voyageurs et des bagages, entre les habitants des territoires respectifs des deux Parties.

2) Les marchandises à expédier de la République Esthonienne au Royaume de Hongrie ou par le Royaume de Hongrie dans un tiers état ne seront pas traitées, sous les mêmes conditions, sur les chemins de fer hongrois, d'une manière moins favorable, ni quant à l'expédition ni quant au prix de transport ou aux taxes et droits publics se rapportant au transport que les marchandises similaires à expédier de la Hongrie ou d'un tiers Etat, dans la même direction et sur la même ligne.

Le même principe sera appliqué sur les chemins de fer esthoniens aux marchandises expédiées de la Hongrie en Esthonie ou par Esthonie dans un tiers Etat.

ad article 19.

Les Hautes Parties Contractantes sont convenues qu'en dehors des cas énumérés dans l'article 19 du traité des prohibitions ou restrictions d'entrée ou de sortie ne pourront être appliquée sauf si c'est jugé nécessaire en considération des conditions économiques exceptionnelles.

ad liste B.

Les Hautes Parties Contractantes sont tombées d'accord que le contingent annuel de 40 vagons pour les matières textiles et ouvrages en matières textiles énumérées dans la liste B annexée au traité soit spécialisé selon les articles correspondants du tarif douanier hongrois, notamment:

| Ungari tariifi paragrahwid | Kaupade nimetus | Kontingendid |
|---|---|---|
| Ex 183 C | Puuwilla lõngad, ühenii-dilised, toored, alla (Inglise) nr. 50 | 183/C 1 w. |
| Ex 184 C | Puuwilla lõngad, kahenii-dilised, toored, alla (Inglise) nr. 50 | 184/C 1 w |
| Ex 185 C | Puuwilla lõngad, kolme- ja rohkemniidilised, ühekordselt korutatud, toored, numbrites alla (Inglise) nr. 50 | 185/C 1 w. |
| Ex 186 C | Puuwilla lõngad, kolme- ja rohkemniidilised, kahekordseks wõi rohkem korutatud, toored, numbrites alla (Inglise) nr. 50 | 186/C 1 w. |

| Ungari tariifi paragrahwid | Kaupade nimetus | Kontingendid |
|---|---|---|
| Ex 187 | Puuwilla lõngad, mis üles loetud art. 183, 184, 185, 186, pleegitud, wärwitud wõi trükitud . . . . . | 1 w. |
| Ex 189 | Puuwilla kangad, lihtsad, loetud, puuwilla lõngast nr. 50 wõi alla seda, millel 38 niiti wõi wähem 5 ruut=m/m. peal, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud, joonistustega wõi ilma . . . . . | 4 w. |
| Ex 190 | Puuwilla kangad, loetud puuwilla lõngast nr. 50 ja üle selle, millel 38 niiti wõi rohkem 5 ruut=m/m. peal, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud, joonistustega wõi ilma . . . . . | 6 w. |
| Ex 204 a, b, c | Linased lõngad, ühenlõdilised wõi korutatud, pleekimata, pleegitud wõi wärwitud . . . . . | [ainult üle (Inglise) nr. 40] 5 w. |
| Ex 205 a, b, c | Kanepi lõngad, ühenlõdilised wõi korutatud, toored, pleegitud ja wärwitud . . . . . | [ainult üle (Inglise) nr. 20] 5 w. |
| Ex 207 | Linased ja rami'e kangad, ilma joonistusteta, pleekimata, pleegitud, wärwitud wõi trükitud . . . | 2 w. |
| Ex 216 | Kangad kanepist ja muist par. 205 nimetatud ainetest, sellesse klassi kuuluwate lõngadega segatult wõi ilma segamata, ilma joonistusteta, pleekimata, pleegitud wõi wärwitud . . . . . | 2 w. |
| Ex 217 a | Juute kangad, pleekimata, ilma joonistusteta, millede 2 ruut=c/m. peale kuni 40 kude ja lõime . . . | 1 w |
| Ex 229 | Linased loetud riided, eriti nimetamata trükitud wõi ilma: | |
| a | mille raskus üle 700 grammi ruutmeeter . . . . | 2 w. |
| b | mille raskus üle 200 gr., kuid alla 700 gr. r.=mtr. | 1 w. |
| c | mille raskus kuni 200 grammi ruutmeeter . . . | 7 w |
| | | 40 w |

| Numéro du tarif hongrois. | Désignation des produits | Contingents |
|---|---|---|
| Ex 183 C | Fils de coton, ordinaires écrus, des numéros inférieurs au numero 50 anglais . . . . . | 183/C 1 w. |
| Ex 184 C | Fils de coton en deux fils, écrus, des numéros inférieurs au numéro 50 anglais . . . . . | 184/C 1 w. |
| Ex 185 C | Fils de coton en trois fils ou plus, retors d'une simple torsion, écrus, des numéros inférieurs au numéro 50 anglais . . . . . | 185/C 1 w. |
| Ex 186 C | Fils de coton en trois fils ou plus, retors d'une torsion double ou plus écrus des numéros inférieurs au numéro 50 anglais . . . . . | 186/C 1 w. |
| Ex 187 | Fils de coton, dénommés aux numéros du tarif 183, 184, 185 et 186, blanchis, teints ou imprimés . . | 1 w. |
| Ex 189 | Tissus de coton ordinaires, tissés avec des fils de coton numéro 50 ou moins, ayant 38 fils ou moins par 5 mm carrés, écrus, blanchis, teints ou imprimés, à dessins ou sans dessins . . . | 4 w. |
| Ex 190 | Tissus de coton, tissés avec des fils de coton numéro 50 ou plus, ayant 38 fils au plus par 5 mm carrés, écrus, blanchis, teints ou imprimés à dessins ou sans dessins . . . . . | 6 w. |

| Numéro du tarif hongrois | Désignation des produits | Contingents |
|---|---|---|
| Ex 204 a, b, c | Fils de lin ordinaires ou retors, écrus, blanchis ou teints . . . . . | (seulement audessus du numéro 40 anglais) 5 w. |
| Ex 205 a, b, c | Fils de chanvre ordinaire ou retors, écrus, blanchis ou teints . . . . . | (seulement audessus du numéro 20 anglais) 5 w, |
| Ex 207 | Tissus de lin et de ramié, sans dessins, écrus, blanchis, teints ou imprimés . . . . . | 2 w. |
| Ex 216 | Tissus de chanvre et d'autres matières dénommées au numéro 205, mélangées ou non d'autres fils, rentrent dans cette classe sans dessins, écrus, blanchis ou teints . . . . . | 2 w. |
| Ex 217 a | Tissus de jute, écrus, sans dessins, ayant au plus 40 fils de chaine et trame par 2 cm carrés . . . | 1 w. |
| Ex 229 | Etoffes de laine lissés, non spécialement dénommées, imprimées ou non: | |
| | a) pesant plus de 700 grammes par mètre carré | 2 w. |
| | b) pesant plus de 200 grammes mais moins de 700 grammes par mètre carré . . . . . | 1 w. |
| | c) pesant 200 grammes au moins par mètre carré | 7 w. |
| | | 40 w. |

ad lisa C.

Eesti Wabariigi Walitsus deklareerib, et ta walmis on loobuma praegustel tingimistel nahkade wäljaweost, mis üles tähendatud lepingu lisas C.

Käesolewa lisaprotokolli määrused moodustawad eneseşt lahutamata osa Eesti-Ungari wahel 19. oktoobril 1922 a. sõlmitud kaubalepinguşt.

Käesolew leping tuleb ratifitseerida ja ta astub jõusse pärast ratifikatsioonide waheta-mişt, mis nii pea kui wõimalik Tallinnas şünnib.

Mille tõenduseks täiswolinikud käesolewa protokolli alla kirjutasid.

Tehtud Tallinnas, kahes prantsuskeelses eksemplaaris 1. nowembril 1923 a.

Fr. Akel.

Dr. Jungerth.

ad Liste C.

Le Gouvernement de la République Esthonienne déclare être prêt a renoncer sous les circonstances actuelles à l'exportation de peaux nommées dans la liste C annexée au traité.

Les dispositions du présent protocole additionnel constituent une partie intégrante du traité de commerce, conclue entre l'Esthonie et la Hongrie le 19 octobre 1922.

Le présent protocole devra être ratifié et entrera en vigueur après l'échange des ratifications, qui aura lieu aussitôt que possible à Tallinn.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent protocole.

Fait à Tallinn, en double original français, le 1 novembre 1923.

(Signé) Fr. Akel.

(Signé) D. Jungerth.

Nr. 3. Riigikogu poolt 19. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Daani wahelise kauba- ja tööstusmärkide kaitse kokkuleppe kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Eesti Wabariigi wälisministri ning Daani kindralkonsuli wahel Eestis 27. juulil 1923 a. wahetatud deklaratsioonid Eesti ja Daani wastastikuste kauba- ja tööstusmärkide kaitse asjus tunnustatakse kinnitatuks.

Deklaratsioonide tekstid algkeeltes ühes prantsuskeelsete tõlgetega awaldatakse allajärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus hakkab maksma tema awaldamisega „Riigi Teatajas".

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Abisekretäär J. Wain.

---

## Deklaratsioon.

Kuna Eesti Wabariigi Walitsus ja Kuninglik Daani Walitsus soowitawaks on pidanud Eesti ja Daani kauba- ja tööstusmärkide wastastikkust kaitset kindlustada, on sellekstarwilikult wolitatud allakirjutajad kokku leppinud järgmises:

Artikkel 1.

Ühe Kõrge Lepinguosalise poole kodanikud on teise lepinguosalise riigis sama kaitse osalised kui wiimase enese kodanikudki, kõiges, mis puutub kauba- ja tööstusmärkidesse, tingimisel, et nad täidaksid worminõuded, mis mõlema riigi wastawa seadusandluse läbi on ette kirjutatud sellel alal.

Ometi ei wõi ühe lepinguosalise riigi kodanikud teises riigis oma märkide kaitse osalised olla laiemas ulatuses ega pikemaks ajaks kui nad seda oma riigis on.

Artikkel 2.

Sel korral, kui ühe lepinguosalise riigi kodanik märgi registreerimiseks deponeerib teises riigis nelja kuu jooksul peale seda, kui see märk tema poolt on deponeeritud registreerimiseks oma riigis, loetakse kõnesolew deponeerimine teiste deponeerimiste suhtes samal ajal sündinuks, kui deponeerimine oma riigis.

*) „Riigi Teataja" nr. 67, 1924 a.

## Déclaration.

Le Gouvernement de la République d'Esthonie et le Gouvernement Royal de Danemark ayant jugé utile d'assurer la protection réciproque des marques de commerce et de fabrique Esthoniennes et Danoises, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes jouiront dans l'Etat de l'autre de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne des marques de commerce et de fabrique, sous la condition de remplir les formalités prescrites à ce sujet par la législation respective des deux Etats.

Toutefois les ressortissants de l'un des deux Etats ne pourront jouir dans l'autre de la protection de leurs marques dans une étendue plus large ni pour une période plus longue qu'ils n'en jouissent dans leur propre pays.

Article 2.

Lorsqu'un ressortissant de l'un des deux Etats dépose une marque pour être enregistrée dans l'autre Etat dans les quatre mois qui suivront le dépôt fait par lui pour l'enregistrement dans son propre pays, le dépôt en question sera considéré, par rapport aux autres dépôts, comme ayant eu lieu en même temps que le dépôt dans son propre pays.

Artikkel 3.

Käesolew deklaratsioon astub jõusse nii ühelt kui teiselt poolt, nii pea kui ta ametlikult on wälja kuulutatud, ning jääb jõusse kuni kuuekuulise tähtaja lõpuni sellest päewast arwates, mil ta ühe ehk teise Kõrge Lepinguosalise poolt on üles öeldud.

Mille tõendamiseks allakirjutajad käesolewale deklaratsioonile alla on kirjutanud ja sellele oma pitsatid kinnitanud.

Tallinnas, 27. juulil 1923 a.

E. W. wälisminister Hellat.

Article 3.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois à partir du jour où elle aura été dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Conclue à Tallinn, le 27 juillet 1923.

Ministre des Affaires Etrangères de la République d'Esthonie Hellat.

---

## Deklaration.

Da den kgl. danske Regering og den estniske Republiks Regering har anset det for nyttigt at sikre den gensidige Beskyttelse af danske og estniske Handels- og Fabriksmærker, er den undertegnede, after dertil at have erholdt fornöden Fuldmagt, blevet enige om följende Bestemmelser:

Artikel 1.

Statsborgere i en af de höje kontraherende Stater skal i den anden Stat nyde den samme Beskyttelse som dennes Statsborgere i alt, hvad der vedrörer Handels- og Fabriksmärker, naar de opfylder de derom givne Forskrifter i de to Staters respektive Lovgivning.

Dog skal det ene Lands Statsborgere ikke i det andet Land kunne nyde Beskyttelse i större Omfang eller for längere Tid end de nyder den i deres eget Land.

Artikel 2.

Anmelder en af de to Staters Undersaatter et Märke til Indregistrering i den anden Stat inden fire Maaneder, efter at han har anmeldt det til Indregistrering i sit Hjemland, skal saadan Anmeldelse i Forhold til andre Anmeldelser anses som sket samtidig med Anmeldelsen i Hjemlandet.

Artikel 3.

Härvärende Deklaration träder i Kraft paa begge Sider, saasnart den officielt er bekandtgjort, og den forbliver i Kraft indtil Udlöbet af seks Maaneder at regne fra den

## Déclaration.

Le Gouvernement Royal de Danemark et le Gouvernement de la République d'Esthonie ayant jugé utile d'assurer la protection réciproque des marques de commerce et de fabrique Danoises et Esthoniennes, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes jouiront dans l'Etat de l'autre de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne des marques de commerce et de fabrique, sous la condition de remplir les formalités prescrites à ce sujet par la législation respective des deux Etats.

Toutefois les ressortissants de l'un des deux Etats ne pourront jouir dans l'autre de la protection de leurs marques dans une étendue plus large ni pour une période plus longue qu'ils n'en jouissent dans leur propre pays.

Article 2.

Lorsqu'un ressortissant de l'un des deux Etats dépose une marque pour être enregistrée dans l'autre Etat dans les quatre mois qui suivront le dépôt fait par lui pour l'enregistrement dans son propre pays, le dépôt en question sera considéré, par rapport aux autres dépôts, comme ayant eu lieu en même temps que le dépôt dans son propre pays.

Article 3.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois à

Dag, da den opsiges af en af de höje kontraherende Stater.

Til Bekräftelse heraf har de undertegnede sat deres Navn og Segl herunder.

Udfärdiget i Reval, den 27 Juli 1923.

Kgl. Dansk Generalkonsul

J. C. Johansen.

partir du jour où elle aura été dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Conclue à Réval, le 27 juillet 1923.

Consul général du Danemark

J. C. Johansen.

Nr. 4. Riigikogu poolt 19. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Daani wahelise töösturiste leiduste, joonistuste ja mudelite kaitse kokkuleppe kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Eesti Wabariigi wälisministri ning Daani kindralkonsuli wahel Eestis 27. juulil 1923 a. wahetatud deklaratsioonid Eesti ja Daani wastastikuste töösturiste leiduste, joonistuste ja mudelite kaitse asjus tunnustatakse kinnitatuks.

Deklaratsioonide tekstid algkeeles ühes prantsuskeelsete tõlgetega awaldatakse allajärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus hakkab maksma tema awaldamisega „Riigi Teatajas".

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.
Abisekretäär J. Wain.

---

## Deklaratsioon.

Kuna Eesti Wabariigi Walitsus ja Kuninglik Daani Walitsus soowitawaks on pidanud kindlustada Daani ja Eesti töösturiste leiduste, joonistuste ja mudelite wastastikust kaitset, on selleks tarwilikult wolitatud allakirjutajad kokku leppinud järgmises:

Artikkel 1.

Eesti kodanikud saawad Daanis ja Daani kodanikud Eestis töösturiste leiduste, joonistuste ja mudelite suhtes sama kaitse osalisteks kui oma riigi kodanikud.

Artikkel 2.

Ühe lepinguosalise riigi kodanikud, kes soowiwad kindlustada teises riigis oma leiduste, oma joonistuste ja mudelite kaitset, peawad täitma tingimised, mis selle wiimase riigi seadusandluse poolt ette on kirjutatud sellel alal.

Artikkel 3.

Leiduse, joonistuse ehk mudeli kaitse ühes lepinguosalises riigis ei lõpe ka sel puhul, kui teisest lepinguosalisest riigist sisse weetakse asju, mis on walmistatud sama leiduse, joonistuse ehk mudeli järele.

*) „Riigi Teataja" nr. 6/7, 1924 a.

## Déclaration.

Le Gouvernement de la République d'Esthonie et le Gouvernement Royal de Danemark ayant jugé utile d'assurer la protection réciproque des inventions, des dessins et modèles industriels esthoniens et danois, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants esthoniens jouiront en Danemark et les ressortissants danois jouiront en Esthonie de la même protection pour les inventions, les dessins et les modèles industriels dont jouissent les nationaux.

Article 2.

Les ressortissants de l'un des Etats contractants qui voudront s'assurer la protection de leurs inventions, leurs dessins et modèles dans l'autre Etat devront remplir les conditions prescrites à ce sujet par la législation de ce dernier Etat.

Article 3.

La protection d'une invention, d'un dessin ou modèle dans un des pays contractants ne cessera pas par suite de l'importation de l'autre pays contractant d'objets, fabriqués d'après le même invention, dessin ou modèle.

Artikkel 4.

Käesolew deklaratsioon astub jõusse nii ühelt kui teiselt poolt, nii pea kui ta ametlikult on wälja kuulutatud, ning jääb jõusse kuni kuuekuulise tähtaja lõpuni selleşt päewast arwates, mil ta ühe ehk teise Kõrge Lepinguosalise poolt on üles öeldud.

Mille tõendamiseks allakirjutajad käesolewale deklaratsioonile alla on kirjutanud ja sellele oma pitsati kinnitanud.

Tallinnas, 27. juulil 1923 a.

E. W. wälisminister Hellat.

Article 4.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois à partir du jour où elle aura été dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Conclue à Tallinn, le 27 juillet 1923.

Ministre des Affaires Etrangères
de la République d'Esthonie
Hellat.

---

## Deklaration.

Da den kgl. danske Regering og den estniske Republiks Regering har anset det for nyttigt gensidigt at sikre danske og estniske industrielle Opfindelser og Mönstre Beskyttelse, er de undertegnede, efter dertil at have erholdt fornöden Fuldmagt, blevet enige om följende Bestemmelser:

Artikel 1.

I Estland skal danske Statsborgere og i Danmark estniske Statsborgere nyde samme Beskyttelse for industrielle Opfindelser og Mönstre som Landets egne Statsborgere.

Artikel 2.

De til den ene af de kontraherende Stater hörende Undersaatter, der i den anden Stat vil sikre sig Beskyttelse for deres industrielle Opfindelser og Mönstre, skal opfylde de derom i denne Stats Lovgivning givne Forskrifter.

Artikel 3.

Beskyttelsen af en Opfindelse eller et Mönster i en af de kontraherende Stater skal ikke ophöre, fordi der fra den anden kontraherende Stat indföres Genstande, der er fremstillede efter den samme Opfindelse eller det samme Mönster.

Artikel 4.

Härvärende Deklaration träder i Kraft paa begge Sider, saasnart den officielt er bekandtgjort, og den forbliver i Kraft indtil Udlöbet af seks Maaneder at regne fra den Dag, da den opsiges af en af de höje kontraherende Stater.

## Déclaration.

Le Gouvernement Royal de Danemark et le Gouvernement de la République d'Esthonie ayant jugé utile d'assurer la protection réciproque des inventions, des dessins et modèles industriels danois et esthoniens, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants danois jouiront en Esthonie et les ressortissants esthoniens jouiront en Danemark de la même protection pour les inventions, les dessins et les modèles industriels dont jouissent les nationaux.

Article 2.

Les ressortissants de l'un des Etats contractants qui voudront s'assurer la protection de leurs inventions, leurs dessins et modèles dans l'autre Etat devront remplir les conditions prescrites à ce sujet par la législation de ce dernier Etat.

Article 3.

La protection d'une invention, d'un dessin ou modèle dans un des pays contractants ne cessera pas par suite de l'importation de l'autre pays contractant d'objets, fabriqués d'après le même invention, dessin ou modèle.

Article 4.

La présente déclaration entrera en vigueur de part et d'autre dès que la promulgation officielle en aura été faite, et elle restera en vigueur jusqu'à l'expiration de six mois à partir du jour où elle aura été dénoncée par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes.

Til Bekræftelse heraf har de undertegnede sat deres Navn og Segl herunder.

Udfärdiget i Reval, den 27 Juli 1923.

Kgl. Dansk Generalkonsul.
J. C. Johansen.

En foi de quoi les soussignés ont signé la présente déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Conclue à Réval, le 27 juillet 1923.

Consul général du Danemark
J. C. Johansen.

Nr. 5. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Läti wastastikuste nõudmiste õiendamise kokkuleppe kinnitamise seadus.*)**

§ 1. Eesti-Läti waheliste wastastikuste nõudmiste õiendamise kokkulepe, mis alla kirjutatud Tallinnas 1. nowembril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Kokkuleppe tekst ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Sekretäär T. Kalbus.

---

**Kokkulepe Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi wahel wastastikkuste nõudmiste õiendamise kohta.**

Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi Walitsused, soowides õiendada wastastikkuseid nõudmisi, mis tekkinud: 1) sõjasündmustest üldse, alates ilmasõja algusest, ja 2) eriti nõudmistest, mis loetletud 21. juulil 1919 a. Riias Eesti ja Läti wahel sõlmitud konwentsiooni artiklites 9 ja 10, leppisid kokku järgmises:

I.

Läti Wabariigi Walitsus, tunnistades sõjalise abi tähtsust, mida andis Eesti Wabariik Läti wabadussõja aegu, ja konstateerides, et seda abi wõimata aineliselt hinnata, peab oma kõlbliseks kohuseks kindlustada oma tänutäheks Eesti sõjainwaliidide ja nende kangelaste perekondade saatust, kes langenud Lätimaa wabaduse eest, ja paneb Eesti Wabariigi Walitsusele ette wastu wõtta seks otstarbeks summa 30 miljoni Eesti marka.

Eesti Wabariigi Walitsus wõtab wastu Läti Wabariigi Walitsuse ettepaneku.

II.

Eesti Wabariigi Walitsus ja Läti Wabariigi Walitsus ütlewad wastastikku lahti oma sõjaliste kahjude tasumisest, s. o. sõjapidamise

*) „Riigi Teataja" nr. 8/9, 1924 a.

**Accord entre la République d'Esthonie et la République de Lettonie relatif au règlement des réglamations réciproques.**

Les Gouvernements de la République d'Esthonie et de la République de Lettonie, désireux de régler les réglamations réciproques résultant 1) des évènements militaires à partir du commencement de la guerre mondiale en général et 2) les réclamations spécifiées, en particulier, dans les articles 9 et 10 de la convention conclue entre l'Esthonie et la Lettonie le 12 juillet 1919 à Riga, sont convenus des dispositions suivantes:

I.

Le Gouvernement de la République de Lettonie, tout en reconnaissant l'importance de l'aide militaire prêté par la République d'Esthonie au cours de la guerre pour la libération de la Lettonie et constatant que cet aide ne peut pas être évalué matériellement, considère comme son devoir moral d'assurer, en signe de sa reconnaissance, le sort des invalides de guerre et des invalides de guerre et des familles des héros esthoniens morts pour la liberté de la Lettonie, et propose au Gouvernement de la République d'Esthonie d'accepter à cet effet la somme de trente millions de marks esthoniens.

Le Gouvernement de la République d'Esthonie accepte la proposition du Gouvernement de la République de Lettonie.

II.

Le Gouvernement de la République d'Esthonie et le Gouvernement de la République de Lettonie renoncent réciproque-

kuludest, mis ühiste sõjaoperatsioonide jooksul tehtud, niisama ka sõjakahjude tasumisest, s. o. kahjudest, mis neile või nende kodanikkudele tekkinud sõjategevuse tõttu, sinna hulka arvates kõiksugu rekvisitsioonid, mis ühe poole väeosade poolt teise poole territooriumil toime pandud, niisama ka ühe poole varanduste restitueerimisest ehk tasumisest, mis teise poole territooriumile jäänud.

III.

Käesolew kokkulepe tuleb wõimalikult pea ratifitseerida. Ta astub jõusse ratifikatsioonkirjade wahetamise silmapilgust Riias.

Tehtud 2 eksemplaaris Prantsuse keeles ja alla kirjutatud Tallinnas 1. nowembril 1923 a.

(Allkirjad):

Fr. Akel.

Z. A. Meierowics.

ment au dédommagement de leurs dépenses militaires, c'est-à-dire des dépenses faites par l'Etat pour la conduite de la guerre au cours des opérations militaires communes, ainsi qu'à la réparation des dommages de guerre, c'est-à-dire des dommages causés à eux-mêmes ou à leurs citoyens par des mesures militaires, y compris toutes sortes de réquisitions effectuées par les troupes de l'une des deux Parties sur le territoire de l'autre, de même à la restitution ou à l'indermisation pour les biens de l'une des deux Parties restés sur le territoire de l'autre Partie.

III.

Le présent accord est sujet à ratification dans le plus bref délai possible. Il entrera en vigueur du moment de l'échange des instruments de ratification à Riga.

Fait en double expédition en français et signé à Tallinn, le 1. novembre mil neuf cent vingt-trois.

(Signé) Fr. Akel.

(Signé) Z. A. Meierovics.

Nr. 6. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Läti kaitseliidu lepingu kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Eesti-Läti waheline kaitseliidu leping, mis alla kirjutatud Tallinnas 1. nowembril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Lepingu tekst ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu esimees J. Tõnisson.
Sekretäär T. Kalbus.

---

**Kaitseliidu leping Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi wahel.**

Juhitud kindlast tahtest kaitsta ning alal hoida oma rahwuslist suweräniteeti ja ripumatust, mis kätte wõidetud nii paljude ohwrite hinnal, samuti kui omade territooriumide puutumatust, on Eesti Wabariik ja Läti Wabariik otsustanud sõlmida kaitseliidu lepingu.

Seks otstarbeks on nimetatud täiswolinikkudeks:

Eesti poolt:
Härra Fr. Akel, wälisminister,

Läti poolt:
Härra Z. A. Meierowics, Ministrite Nõukogu president, wälisminister,

kes, peale oma heas ja nõuetawas kujus leitud wolituste wahetust, kokku leppisid järgmises:

Artikkel 1.

Kõrged Lepinguosalised kohustuwad täielikku rahupoliitikat ajama, mille eesmärgiks peab olema alal hoida ning tihendada sõprussidemeid ja arendada majanduslisi suhteid kõikide rahwastega ning eriti Balti riikide ja nende naabrite wahel.

Artikkel 2.

Et koordineerida oma rahuloowaid püüdeid, kohustuwad mõlemad walitsused ühises tähtsusega wälispoliitilistes küsimustes ühi-

*) „Riigi Teataja" nr. 89, 1924 a.

**Traite d'alliance defensive entre la République d'Esthonie et la République de Lettonie.**

Fermement résolues de sauvegarder leur souveraineté nationale et l'indépendance acquises au prix de tant de sacrifices ainsi que l'integrité de leurs territoires la République d'Esthonie et la République de Lettonie ont décidé de conclure un traité d'alliance défensive.

Dans ce but ont été nommé en qualité de délégués plénipotentiaires, savoir

de la part de l'Esthonie
Monsieur Fr. Akel, Ministre des Affaires Etrangères,

de la part de la Lettonie
Monsieur Z. A. Meierovics, Président du Conseil, Ministre des Affaires Etrangères,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à suivre une politique purement pacifique ayant pour but de maintenir et de resserrer les liens d'amitié ainsi que de développer les rélations économiques avec toutes les nations et surtout entre les Etats Baltiques et les pays voisins.

Article 2.

Afin de coordonner leurs efforts pacifiques, les deux Gouvernements s'engagent à se concerter sur les questions de politique

sel nõul talitama ja wastastikku teineteisele poliitiliſt ja diplomaatiliſt abi andma oma rahwuswahelistes ſuhetes.

### Artikkel 3.

Kõrged Lepinguoſalised kohustuwad wastastikku teineteiſt aitama ſel juhuſel, kui ühele neiſt tema praegustel piiridel, ilma wäljakutſeta tema eneſe poolt, peaks kallale tungitama.

Järjelikult, ſel juhtumiſel, kui ühele Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt ilma wäljakutſeta tema eneſe poolt kallale peaks tungitama, loeb teine oſaline ennaſt sõja-ſeiſukorras olewaks ja annab temale sõjaliſt abi.

### Artikkel 4.

Eesti Wabariigi ja Läti Wabariigi kompetentſed tehniliſed wõimud määrawad ühiſel nõusolekul kindlaks, mil kombel kumbki riik teineteisele wastastikku abi peab andma ja miſſuguſed korraldused on tarwilikud käesolewa lepingu kolmanda artikli täitmiſeks.

### Artikkel 5.

Kui Kõrged Lepinguoſalised, hoolimata oma rahuloowaiſt püüdeiſt, ſunnitud peakſid olema kaitſeſõda pidama, wastawalt artikkel 3-ndale, siis kohustuwad nemad, et nad ilma teineteiſeta ei sõjariiſtade-rahu ega täieliku rahu tegemiſe kohta läbirääkimiſi ei pea ega sarnaſeid ei sõlmi.

### Artikkel 6.

Kõik tüliküſimuſed, mis wõikſid tekkida Kõrgete Lepinguoſaliste wahel ja mida ei saa lahendada diplomaatiliſel teel, kantakse Alaliſe Rahwuswaheliſe Kohtukoja ette ehk antakse Rahwuswaheliſe Wahekohtu otſustada.

### Artikkel 7.

Kumbki Kõrgeteſt Lepinguoſalisteſt ei wõi sõlmida liitu mingi kolmanda riigiga ilma teiſe nõusolekuta. Nemad kohustuwad teatama nüüdſeſt peale teineteisele lepingute tekſtid, mis üks neiſt on sõlminud mõne teiſe ehk mõnede teiste riikidega.

### Artikkel 8.

Käesolewa lepingu keſtwus on kümme aastat, arwates ratifikatſiooni-aktide wahetamiſe päewaſt. Päraſt seda tähtaega on kumextérieure d'une importance commune et à se prêter une aide réciproque politique et diplomatique dans leurs rapports internationaux.

### Article 3.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à s'aider réciproquement dans le cas où l'une d'elles serait attaquée, sans provocation de sa part, sur ses frontières actuelles.

En conséquense, au cas où l'une des Hautes Parties Contractantes serait attaquée sans provocation de sa part, l'autre se considérera en état de guerre et lui prêtera une assistance armée.

### Article 4.

Les autorités techniques compétentes de la République esthonienne et de la République lettone fixeront d'un commun accord la manière dont les deux pays se prêteront assistance et les dispositions nécessaires pour l'exécution de l'article 3 du présent traité.

### Article 5.

Si les Hautes Parties Contractantes, malgré leurs efforts pacifiques, se trouvaient en état de guerre défensive conformément à l'article 3, ils s'engagent à ne traiter ni conclure l'armistice ni la paix l'une sans l'autre.

### Article 6.

Toutes les questions litigieuses qui pourraient surgir entre les Hautes Parties Contractantes et qui ne peuvent pas être résolues par voies diplomatiques, seront portées devant la Cour de Justice Internationale ou soumises à un arbitrage international.

### Article 7.

Aucune des Hautes Parties Contractantes ne pourra conclure une alliance avec une tierce puissance sans le consentement de l'autre. Elles s'engagent à communiquer dès à présent l'une à l'autre le texte des traités conclus entre l'une d'elles et un ou plusieurs autres Etats.

### Article 8.

La durée du présent traité est de dix ans à partir de jour de l'échange des instruments de ratification. Ce terme expiré chacune

magil Kõrgel Lepinguosalisel õigus teda üles öelda, teisele osalisele sellest üks aasta ette teatades.

Artikkel 9.

Käesolew leping antakse teada Rahwasteliidule registreerimiseks ja awaldamiseks.

Artikkel 10.

Käesolew leping tuleb ratifitseerida ja ratifikatsiooni-aktid kõige lühema aja jooksul Riias wahetada.

Mille kinnituseks täiswolinikud käesolewale lepingule alla on kirjutanud ja oma pitsatid siia juurde pannud.

Tehtud kahes eksemplaaris Tallinnas, esimesel nowembril tuhat ühekssada kakskümmend kolm.

Fr. Akel. Z. A. Meierowics.

des deux Parties Contractantes aura la faculté de la dénoncer en avisant l'autre Partie un an d'avance.

Article 9.

Le présent traité sera communiqué à la Société des Nations dans le but d'y être enregistré et publié.

Article 10.

Le présent traité sera ratifié et les instruments de ratification seront échangés dans le plus bref délai à Riga.

En foi de quoi les plénipotentiaires ont signé le présent traité et y ont apposé leurs sceaux. Fait en double exemplaire à Tallinn, le 1. novembre mil neuf cent vingt-trois.

Fr. Akel. Z. A. Meierovics.

Nr. 7. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Läti majandus- ja tolliunioni eellepingu kinnitamise seadus.*)**

§ 1. Eesti-Läti majandus- ja tolliunioni eelleping, mis alla kirjutatud Tallinnas 1. nowembril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Eellepingu tekst ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Sekretäär T. Kalbus.

---

**Majandus- ja tolliunioni eelleping Eesti ja Läti wahel.**

Eesti Walitsus, esitatud wälisministri hra dr. Friedrich Akel'i kaudu,

Läti Walitsus, esitatud Ministrite Nõukogu esimehe ja wälisministri hra Siegfried A. Meierowics'i kaudu,

otsustasid sõlmida majandus- ja tolliunioni eellepingut, mis põhjeneks järgmistel määrustel:

Artikkel 1.

Mõlemate lepinguosaliste poolte kodanikkudel on teise lepinguosalise poole territooriumil kõik õigused ja eesõigused, mis on antud wõi antakse kolmanda riigi kodanikkudele.

Mis puutub kaubandusse, tööstusse ja merisõidusse, siis on ühe lepinguosalise poole kodanikkudel teise poole territooriumil samad õigused ja eesõigused, mis on antud wõi antakse kolmanda riigi kodanikkudele, wälja arwatud need juhtumised, mis käesolewas lepingus ette on nähtud.

Artikkel 2.

Mõlemate lepinguosaliste poolte kodanikkudel on wastastikku teise poole territooriumil täielik wabadus kõikfugu omandust, kinnis- ja wallaswarandusi osta, omada ja müüa, mis maa seadused lubawad wõi lubama saawad osta ja omada kolmanda riigi kodanikkudele. Nad wõiwad samuti wabalt eksporteerida oma omanduse ja üldse oma waranduste

**Traité préliminaire de l'union économique et douanière entre l'Esthonie et la Lettonie.**

Le Gouvernement de l'Esthonie représenté par Monsieur le Docteur Frédéric Akel, Ministre des Affaires Etrangères,

et le Gouvernement de la Lettonie, représenté par Monsieur Zigfrids A. Meierovics, Président du Conseil des Ministers et Ministre des Affaires Etrangères,

ont décidé de conclure un traité préliminaire de l'union économique et douanière basé sur les dispositions suivantes:

Article 1.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes jouirent sur le territoire de l'autre Partie de tous les droits et privilèges qui sont ou seront accordés aux ressortissants d'un tiers Etat.

En ce qui concerne le commerce, l'industrie et la navigation les ressortissants de l'une des Parties Contractantes jouirent sur le territoire de l'autre Partie, exception faite des cas prévus dans le présent traité, des même droits et privilèges qui sont ou seront accordés aux ressortissants d'un tiers Etat.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes auront réciproquement sur le territoire de l'autre Partie pleine liberté d'acquérir, de posséder et d'aliéner toute espèce de propriété, biens, meubles et immeubles, que les lois du pays permettent ou permettront aux ressortissants d'un tiers Etat d'acquérir et de posséder. Ils pourront

*) „Riigi Teataja" nr. 8/9, 1924 a.

müügist saadud sissetulekuid, ilma et neil tarwis oleks wäljaweo eest wäljamaalastena teisi ja kõrgemaid makse maksta kui oma riigi kodanikud sarnasel puhul maksawad.

Artikkel 3.

Kui käesolew leping teisiti ei määra, siis ei allu ühe lepinguosalise poole kodanikud teise poole territooriumil oma isiku, sissetulekute ehk kinnis- wõi wallaswarade, ega oma kaubandusliise ega tööstusliise tegewuse pooleşt üldistele wõi kohalistele taksidele, koormatustele ega maksudele, ükskõik missuguse nimetusega, mis oleks teistsuguseđ wõi suuremad kui need, mis makswad wõi saawad maksma oma riigi kodanikkude jaoks.

Artikkel 4.

Mõlemate lepinguosaliste poolte kodanikudel on õigus maa seadustega kooskõlas esineda kohtutes kõigil jurisdiktsiooni aladel kas kaebtusttõstjana wõi et oma õigusi kaitsta. Samuti on neil õigus tarwitada kõigis instantsides adwokaate, wolinikke wõi agente, kes on wolitatud maa seaduste läbi, ja neil on ses suhtes samad õigused ja soodustused kui oma riigi kodanikkudel.

Artikkel 5.

Mõlemate lepinguosaliste poolte kodanikud on wastastikku wabastatud igasugusest isiklikust sõjawäeteenistusest, osawõtust sõjawäelistes organisatsioonides, igasugusest sõjawäelisest kontributsioonist, olgu rahas wõi natuuras.

Nad ei allu teistsugustele sõjawäelise sihiga teenistuskohustustele ega rekwisitsiooni dele kui oma riigi kodanikud, ja neil on õigus wastastikkusel alusel tasu peale, mis on ette nähtud makswates seadustes mõlemate lepinguosaliste poolte kodanikkude jaoks.

Samuti on nad wabastatud kohtu- wõi ühiskondse ameti koormast.

Artikkel 6.

Aktsiaseltsid, piiratud wastutusega ühisused ja kõik teised ühisused ja kaubandusliseđ, tööstusliseđ, rahandusliseđ ja kinnitusseltsid, mille juhatus asub ühe lepinguosalise poole

de même exporter librement le produit de la vente de leur propriété et leurs biens en général, sans être assujetis à payer comme étrangers, à raison de l'exportation des droits autres ou plus élevés que ceux que les nationaux auraient à acquitter en pareille circonstance.

Article 3.

Autant que le présent traité n'en dispose pas autrement, les ressortissants de l'une des Parties Contractantes ne seront assujettis sur le territoire de l'autre partie, soit pour leurs personnes, leurs revenus ou leurs biens, meubles ou immeubles, soit pour exercer leur commerce ou leur industrie, à des taxes générales ou locales ni à des droits ou impôts de quelle dénomination que ce soit autres ou plus onéreux que ceux qui sont ou seront établis sur les nationaux.

Article 4.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes auront le droit, en se conformant aux lois du pays, d'ester en justice devant les tribunaux à tous les degrés de juridiction, soit pour intenter une action soit pour y défendre leur droits. Ils auront également la faculté d'employer, dans toutes les instances, les avocats, avoués ou agents autorisés par les lois de pays et jouiront, sous ce rapport des mêmes droits et avantages que les nationaux.

Article 5.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes seront réciproquement exempts de tout service militaire personnel, de la participation aux organisations militaires, de toute contribution militaire, soit en argent, soit en nature.

Dans un but militaire ils ne pourront être soumis à des obligations de service et de réquisition autres que celles qui incombent aux citoyens du Pays et ils ont droit sur base de réciprocité à la rétribution qui est prevue par les lois en vigueur pour les ressortissants de chacune des Parties Contractantes.

Ils seront également dispensés de toute charge et fonction judiciaire ou municipale quelconque.

Article 6.

Les Sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée et toutes les autres sociétés et associations commerciales, industrielles, financières et d'assurance, dont la

territooriumil ja kes esinewad juriidilisse isikutena ning tegutsewad kooskõlas selle maa seadustega, tunnustatakse teisel maal seaduslikult olemasolewatena ja neil on sel maal maa seadustega kooskõlas waba juurdepääs kohtutesse, nii oma õiguste nõudmiseks kui ka kaitsmiseks.

Mõlemate lepinguosaliste poolte nimetatud ühisused wõiwad, kui teise maa seadused ja määrused selle wastu pole, ja eeldusel, et kõik nendes seadustes ja määrustes ettenähtud wormaliteedid täidetakse, selle wiimase maa territooriumil tegutseda ja sinna asuda; neil on asutamise suhtes samad õigused, mis antud enamsoodustatud rahwa nimetatud ühisustele.

Eelmisel määrusel pole mingit mõju küsimuse peale, kas sarnane ühisus, mis asutatud ühes neist kahest maast, omab wõi ei oma õigust kaubitseda wõi mõnda tööstust ekspluateerida ehk tegutseda teises riigis, sarnane õigus allub alati seadustele ja määrustele, mis makswad wastawal maal.

Ülewalnimetatud ühisused ja seltsid, kui nad kord kinnitatud, ei allu teisel maal nendele kohustustele, koormatustele ja maksudele, üksköik missuguse nimetusega, mis teistsuguseid wõi kõrgemad kui need, mis makswad wõi saawad maksma selle wiimase maa ühisuste ja seltside suhtes.

Artikkel 7.

Majandus- ja tolliunioon teostatakse järgmisel wiisil:

1) Mõlemad walitsused nimetawad segakommissjoni pariteedi alusel, kes seab kokku kolme kuu jooksul, arwates käesolewa lepingu jõustseastumise päewast, ühise tollitariifi ja ühtlustatud tolliseadusandluse mõlema maa jaoks;

2) ühine tollitariif, mille wälja töötab nimetatud segakommisjon, ratifitseeritakse mõlema riigi kompetentsete asutuste poolt ja liidetakse lahutamata osana käesolewa lepinguga lisaprotokolli näol;

3) Niipea kui ühine tollitariif mõlemal maal jõusse astub, wabastatakse mõlemate lepinguosaliste maade maasaadused, põllugestion est domicilié dans les territoires de l'une des Parties Contractantes et qui se sont constituées personnes juridiques et fonctionnent conformément aux lois de ce pays, seront reconnues dans l'autre pays comme existantes de droit et auront dans ce pays, en se conformant aux lois du pays, un libre accès auprès des tribunaux de justice, tant pour réclamer que pour défendre leurs droits.

Les dites sociétés de chacune des Parties Contractantes pourront, si les lois et règlements de l'autre pays ne s'y opposent et sous réserve de l'accomplissement de toutes formalités prévues par ces lois et règlements, exercer leur activité sur le territoire de ce dernier pays et s'y établir; elles y joiront au point de vue de l'établissement du traitement réservé aux dites sociétés de la nation la plus favorisée.

La disposition précédente n'aura aucune influence sur la question à savoir si une pareille société, établie dans l'un des deux pays aura ou n'aura pas le droit de faire du commerce ou d'exploiter une industrie ou d'exercer son activité dans l'autre, un tel droit restant toujours subordonné aux lois et ordonnances en vigueur dans le pays respectif.

Les sociétés et associations susnommées, une fois admises, ne seront pas soumises dans l'autre pays à ces droits, taxes impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou qui seront perçus sur les sociétés et associations de ce dernier pays.

Article 7.

L'union économique et douanière sera réalisée de la manière suivante:

1. Les deux Gouvernements nommeront une commission mixte sur base de parité qui aura à établir dans un délai de trois mois à partir de la date de la mise en vigueur du présent traité un tarif des douanes commun et une législation douanière unifiée pour les deux pays;

2. Le tarif des douanes commun, élaboré par ladite commission mixte, sera ratifié par les institutions compétentes des deux Etats et incorporé, comme partie intégrante, dans le présent traité sous forme d'un protocole additionnel;

3. Dès que le tarif des douanes commun sera mis en vigueur dans les deux pays, les produits du sol, de l'agriculture et de l'in-

majanduſe- ja töövstusſaaduſed, peale käesolewa artikli p. 4 ette nähtud juhtumiste, teiſe lepinguoſaliſe poole territoorjumil kõigiſt ſiſse- wõi wäljaweo tollideſt;

4) Saaduſed, mis on riigi monopol, ja saaduſed, mis alluwad aktſiiſi- wõi kaudſetele makſudele, nagu piiritusſaaduſed, ſiia arwates — weinid, õlu, ſiis — pärm, tubak, tikud jne., ei ſaa käesolewa artikli p. 3 ette nähtud eesõigustatud korra oſaliſeks, enne kui ſeadusandlus riigimonopolide ja kaudſete makſude kohta pole ühtlustatud ſama ſegakommisjoni poolt ja enne kui erikokkulepe mõlema lepinguoſaliſe poole ſeadusandliste aſutuste poolt pole ratifitſeeritud.

Artikkel 8.

Mis puutub transportkuludesſe ja kõigisſe teisteſſe makſudesſe raud- ja weeteedel, niiſama ka nende maksmapaneku tingimisteſſe, ja üldiſelt iſikute, bagaaſhi ja kaupade weoſſe, ſiis ei tehta kahe lepinguoſaliſe poole kodanikkude wahel mingit wahet.

Artikkel 9.

Territoriaalwetes ja teiſe lepinguoſaliſe poole territoorjumil talitatakſe laewade ja nende koormatega ſamuti nagu rahwusliſte laewade ja nende koormatega, nende tuleku- ja minekukoha peale waatamata.

Erandid tehakſe järgmistel juhtumistel:

1) Teatud õiguste kohta, mida iga lepinguoſaline pool on maksma pannud ehk wõib maksma panna kalapüügi ja ta ſaaduste kohta;

2) Kergenduste, tolliſt wabaſtamiſe ehk tolli tagaſimakſu kohta, mida iga lepinguoſaline wõib lubada oma kodanikkudele kui ſoodustuſt rahwusliku laewaſtiku ehitamiſeks;

3) Rannaſõidu ja pukſeerimiſe aſjas antud kergenduſte kohta.

Kõik eesõiguſed ja kergenduſed, mis ühe lepinguoſaliſe poolt mõnele teiſele riigile antud, peawad maksma ka teiſe lepinguoſaliſe kohta.

Artikkel 10.

Ühe lepinguoſaliſe poolt wälja antud laewamõõdu tunniſtuſed tunnuſtatakſe teiſe poolt, kui laewamõõtude kindlaksmääramine Moorſomi ſüſteemi järele on ſündinud.

dustrie des deux pays contractants, seront exempts à l'exception des cas prévus par p. 4 du présent article, dans le territoire de l'autre Partie Contractante de tout droit de douane d'entrée ou de sortie;

4. Les produits constituant un monopole d'Etat et les produits soumis à un régime d'accises ou taxes indirectes, comme spiritueux, vins y compris, bière, levain, tabac, allumettes etc., ne joiront du régime privilégié, prévu par p. 3 du présent article, avant que la législation concernant les monopoles et taxes indirectes n'aura pas été unifié par la même commission mixte et avant qu'un accord spécial n'aura pas été ratifié par les institutions législatives des deux Parties Contractantes.

Article 8.

En ce qui concerne les frais de transport et toutes autres cherges sur les chemins de fer et les voies navigables, ainsi que les conditions de leur application et le traitement des personnes, bagages et marchandises en général, il ne sera fait aucune distinction entre les ressortissents des deux Parties Contractantes.

Article 9.

Il est réserve aux navires ainsi qu'a leurs cargaisons dans les eaux territoriales et sur le territoire de l'autre Partie Contractante, le même traitement qu'aux navires nationaux et à leurs cargaisons quelles que soient leur provenance et leur destination.

Une exeption est prévue pour les cas suivants:

1. Pour certains droits que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pêche et à ses produits;

2. Pour les facilités, détaxes ou ristournes, que chacune des parties Contractantes pourrait consentir à ces ressortissants comme prime à la construction navale nationale;

3. Pour les facilités accordées au cabotage et remorquage.

Tous privilèges et toutes facilités qui auraient été accordées par une des Parties Contractantes à une autre Puissance devront s'appliquer à l'autre Partie Contractante.

Article 10.

Les certificats de jauge délivrés par l'une des Parties Contractantes seront acceptés par l'autre Partie, si les mesures de jauge ent été faites d'après le système Moorsom.

Lepinguoſalised kohuſtuwad kolme kuu jooksul tegema korralduſt brutto-tonnaaſhi mahaarwamiſe hindamiſe metoodide üle.

Les Parties Contractantes s'engagent à conclure, dans un délai de trois mois, un arrangement quant aux méthodes d'évaluation de la déduction à effectueur sur le tonnage brut.

### Artikkel 11.

Ühe lepinguoſaliſe riigi kodanikkudel, kes ſoowiwad endile kindlustada teiſes lepinguoſaliſes riigis oma tööstus- ehk kaubandusmärgi omanduſt, tuleb neid esitada ainult: Eesti märgid Riias ja Läti märgid Tallinnas kompetent aſutustele.

### Article 11.

Les ressortissants de l'un des deux Etats Contractants qui voudront s'assurer, dans l'autre, la propriété de leurs marques de fabrique ou de commerce, seront tenus de les déposer exclusivement, savoir: les marques d'origine esthonienne à Riga et les marques d'origine lettone à Tallinn, aux institutions compétentes.

Kahtluſe ehk waidluſe korral on kokku lepitud, et tööstus- ehk kaubandusmärgid, mille kohta käesolew artikkel käib, on need, mis mõlemas lepinguoſaliſes riigis ſeaduslikult, wastawalt maa ſeadusandluſele, neid tarwitawate töösturite ja kaupmeeste poolt on omandatud.

En cas de doute ou de contestation il est entendu que les marques de fabrique ou de commerce, auxquelles s'applique le présent article sont celles qui dans chacun des deux Etats Contractants sont légitimement acquises, conformément à la législation de leur pays, aux industriels et négociants qui en usent.

Ühes lepinguoſaliſes riigis tööstus- ehk kaubandusmärkide reprodutſeerimine, mis teiſes lepinguoſaliſes riigis teatud kaupade peale pandud nende päritolefu ja nende omaduste äratähendamiſeks, niiſama ka mõnel teiſel maal järel tehtud Eesti ehk Läti tööstus- ehk kaubandusmärkidega warustatud produktide müük ehk laialilaotamine on mõlema lepinguoſaliſe riigi territooriumil keelatud ja karistatakſe maa ſeaduste järele.

Toute reproduction, dans l'un des Etats Contractants, des marques de fabrique ou de commerce apposées dans l'autre sur certaines marchandises, pour constater leur origine et leur qualité, de même que toute mise en vente ou en circulation de produits, revêtus de marques de fabrique ou de commerce, esthoniennes ou lettones, contrefaites en tout pays étranger, seront interdites sur le territoire des deux Etats Contractants et passibles des peines édictées par les lois du pays.

Käesolewas artiklis nimetatud ſeadus-wastaste operatſioonide puhul wõib kahjukannataja süüdlaste wastu kahjutaſu nõudmiſt tõsta ſelle maa kohtute ja ſeaduste järele, kus nad kindlaks tehtud.

Les opérations illicites mentionnées au présent article pourront donner lieu, devant les tribunaux et selon les lois du pays où elle auront été constatées, à une action en dommage et intérêts valablement exercée par la partie lesée anvers ceux qui s'en seront rendus coupables.

### Artikkel 12.

Lepinguoſaliſe kodanikud, kes teiſe poole territooriumil olewates tööstusaſutustes ettetulnud tööõnnetuste ohwriks ſaanud, niiſama ka nende ohwrite omakſed, ſaawad, mis puutub nende õnnetuste kahjutaſudesſe, ſamaſuguſt taſu ja ſamaſugused kindlustuſed, mis antakſe ſelleſama riigi kodanikkudele ta ſeaduste põhjal, kus õnnetus juhtunud.

### Article 12.

Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes victimes d'accidents du travail survenus dans des établissements industriels sur le territoire de l'autre Partie, ainsi que les ayant droit de ces victimes, seront — en ce qui concerne la réparation des dommages résultant de ces accidents — admis au bénéfice des mêmes indemnités et des mêmes garanties qui sont attribuées aux nationaux par la législation de l'Etat ou l'accident se produit.

### Artikkel 13.

Waidluſed ja lahkarwamiſed kahe lepinguoſaliſe wahel käesolewa lepingu teoſtamiſe

### Article 13.

Les litiges ou divergences d'opinion entre les deux Parties Contractantes sur l'appli-

ja seletamise asjus lahendatakse segawahekohtu poolt. Wahekohus luuakse ad hoc ja ta koosseisus peab ühesuguselt arwul mõlema poole esitajaid olema. Kui need esitajad kokkuleppele ei jõua, pöörduwad nad erapooletu wahekohtuniku poole, keda määrata palutakse ewentuaalselt Rahwuswahelise Alalise Kohtukoja esimehe poolt.

Artikkel 14.

Käesolew leping ratifitseeritakse lepinguosaliste seadusandliste asutuste poolt ja ta astub jõusse kolme päewa pärast peale ratifikatsioonkirjade wahetamist Riias ja jääb maksma kuni majanduslise ja tolliunioni lõpuliku lepingu maksmapanekuni.

Mille tõenduseks mõlema lepinguosalise poole täiswolilised esitajad käesolewale lepingule alla on kirjutanud ja endi pitsatid sellele peale pannud.

Tehtud kahes eksemplaaris, Prantsuse keeles ja alla kirjutatud Tallinnas, 1. nowembril 1923 a.

Fr. Akel.

Z. A. Meierowics.

cation et l'interprétation du présent traité seront tranchés par un tribunal arbitral mixte. Le tribunal arbitral sera consitué ad hoc et devra comprendre un nombre égal de représentants des deux Parties. Si ces représentants ne parviennent pas à se mettre d' accord, ils feront appel à un tiers-arbitre neutre dont la désignation sera éventuellement demandée au Président de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 14.

Le présent traité sera ratifié par les institutions législatives des Parties Contractantes et entrera en vigueur trois jours après l'échange des instruments de ratification à Riga. Il restera en vigueur jusqu'à la mise en vigueur du traité définitif de l'union économique et douanière.

En foi de quoi les plénipotentiaires des deux Parties Contractantes ont muni de leurs signatures le présent traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double expédition en français et signé à Tallinn, le 1. novembre mil neuf cent vingt-trois.

(L. S.) Akel.

(L. S.) Meierovics.

Nr. 8. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Läti täiendawa piirilepingu kinnitamise seadus.*)**

§ 1. Eesti-Läti täiendaw piirileping, mis sõlmitud Tallinnas 1. nowembril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Lepingu tekst ühes eestikeelse tõlkega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud
Riigikogu esimees J. Tõnisson.
Sekretäär T. Kalbus.

---

## Täiendaw Eesti-Läti leping piirikũsimustes.

Eesti ühelt poolt ja Läti teiselt poolt, soowides kindlaks määrata lõpulikku riigipiiri eneste wahel niihästi kolonel Tallentsi otsusega ettenähtud raioonis kui ka neis maaosades, kus seniajani selle asja kohta mingit erilist kokkulepet ei ole olnud, ning soowides ühtlasi kõrwaldada arusaamatusi, mis olid tekkinud kummagi wabariigi wahel tegeliku riigipiiri kindlaksmääramise ja ajamise juures, ühe lepinguosalise kodanikkude õiguste kohta teise osalise territooriumil ja piirijooneşt läbilõigatud kinniswarade seisukorra kohta käiwa ning Riias 19. oktoobril 1920 a. allakirjutatud konwentsiooni teostamisel, kui ka segakommissjoni jaoks tegeliku piiri ajamise otstarbeks Eesti ja Läti wahel kokkuseatud ja samal kuupäewal allakirjutatud instruktsiooni teostamisel, otsustasid sõlmida erilise täiendawa lepingu ning nimetasid seks otstarbeks oma wolinikkudeks:

Eesti Wabariigi Walitsus
dr. Friedrich Akel'i, wälisministri,
Läti Wabariigi Walitsus
Zigfrids A. Meierowics'i,
Ministrite Nõukogu esimehe ja
wälisministri.

Tähendatud wolinikud, kokku tulles Tallinnas, peale oma wolituste ettenäitamist, mis tunnustatud korrasolewateks ja kokku seatud wastawas wormis, leppisid kokku alamaljärgnewas:

## Дополнительный Эстонско-Латвийский договор по пограничным вопросам.

Эстония, с одной стороны, и Латвия с другой, желая установить окончательную государственную границу между ними как в районе, предусмотренном решением колонеля Таллентса, так и на тех участках, где до этого времени не существовало на сей предмет особого соглашения, а равно желая устранить недоразумения, возникшие при применении конвенции об установлении и проведении в натуре государственной границы между этими республиками, о правах граждан одной из договаривающихся сторон на территории другой и о положении недвижимостей, пересекаемых погранич. линией, подписанной в гор. Риге, 19. октября 1920. г., а равно подписанной того же числа инструкции для смешанной комиссии по проведению в натуре границы между Эстонией и Латвией, решили заключить особый дополнительный договор, и для сего назначили уполномоченными:

Правительство Эстонской Республики —
Доктора Фридриха Акель,
Министр Иностранных Дел.

Правительство Латвийской Республики —
Зигфрида А. Мейеровиц,
Председатель Совета Министров и Министр Иностранных Дел.

Означенные уполномоченные, с'ехавшись в гор. Таллинн, по пред'явлении своих полномочий, признанных в полном порядке и составленных в надлежащей форме, согласились в нижеследующем:

*) „Riigi Teataja" nr. 14 15, 1924 a.

## Artikkel I.

Riigipiir Scharlottenburgi ja Eesti-Läti piiri ühenduspunkti wahel Wene riigipiiriga Babino raioonis läheb järgmiselt: punkt nr. 3-st, mis kindlaks määratud piiri-segakomisjoni poolt looduses, läheb riigipiir sirgjoones Scharlottenburgi peale, jättes Lätile Scharlottenburgi mõisa ehitused (talu ehitused), läheb wälja põljateele, läheb mööda põhjapoolist põljatee äärt, jättes wiimase Lätile, läbi Shelehowo, Sabolotje külade Shprehtitshi sihis kuni selle tee ja Terehowo küla juures olewa tee läbilõike punktini, edasi mööda wiimase tee idapoolist äärt lõunasse, Terehowo külast mööda, jättes wiimase Eestile, kuni kokkupuutumiseni pikendatud piirijoone sihiga, mis kindlaks määratud Tartus 2. weebruaril 1920 a. allakirjutatud rahulepingus, pärast seda läheb Eesti-Wene rahulepingus kindlaksmääratud joone suunas kuni Shprehtitshi majakani. Shprehtitshi majakast kuni Babinoni läheb piir Eesti-Wene rahulepingus kindlaksmääratud joont mööda.

## Artikkel II.

Kui peaks mõlemate riikide walitsused tulewikus wõimalikuks leidma mõnesuguseid muudatusi kindlaksmääratud riigipiiris terwes tema pikkuses kompensatsiooni põhjal teha, siis põhimõttelikult niisuguste muudatuste wõimalust ei eitata.

## Artikkel III.

Mõlemad pooled tunnustawad teise poole kodanikkude õigused kinniswarануste omandamise, kasutamise, waldamise ja käsutamise suhtes ühesuguseks oma alamate õigustega.

## Artikkel IV.

Piiriteed antakse mõlemate riikide elanikkudele wastastikkuseks wabaks kasutamiseks. Niisuguse kasutamise täielised tingimused määratakse kindlaks eriliste kokkulepetega Eesti ja Läti walitsuste wahel, kusjuures esialgne kokkulepe peab sündima mitte hiljem kui 14 päewa pärast käesolewa lepingu jõustumist.

Tähendus. Enne erilist kokkulepet antakse Eesti kohalikkudele elanikkudele õigus wabalt ja takistamatalt kasutada

## Статья I.

Государственная граница между Шарлоттенбургом и стыком Эстонско-Латвийской границы с русской государственной границей в районе Бабино проходит следующим образом: от пункта № 3, установленного смешанной пограничной комиссией в натуре, государственная граница идет по прямой линии на Шарлоттенбург, оставляя за Латвией усадебные постройки имения Шарлоттенбург, выходит на военную дорогу, проходит по северному краю военной дороги, оставляя последнюю в Латвии, через деревни Шелехово, Заболотье, по направлению на Шпрехтичи до пересечения этой дороги с другой около деревни Терехово, далее по восточному краю этой последней дороги на юг, мимо деревни Терехово, оставляя последнюю в Эстонии, до пересечения с продолженным направлением граничной линии, установленной эстонско-русским мирным договором, подписанным в гор. Тарту, 2. февраля 1920 г., затем принимая направление линии, установленной эстонско-русским мирным договором, доходит до маяка Шпрехтичи. От маяка Шпрехтичи до Бабино граница проходит по линиям, установленным эстонско-русским мирным договором.

## Статья II.

Если правительства обоих государств в будущем найдут возможным на основании компенсации произвести некоторые изменения в установленной границе на всем ее протяжении, то возможность таковых изменений принципиально не отрицается.

## Статья III.

Обе стороны признают за подданными другой стороны в отношении приобретения, пользования, владения и распоряжения недвижимыми имуществами одинаковые с собственными подданными права.

## Статья IV.

Пограничные дороги будут предоставлены для взаимного свободного пользования жителям обоих государств. Подробные условия такого пользования устанавливаются особыми соглашениями между правительствами Эстонии и Латвии, причем первоначальное соглашение должно состояться не позже 14 дней со времени вступления в силу настоящего договора.

Примечание. До особого соглашения местным жителям Эстонии предоставляется право свободного и без-

teed, mis läheb Platori wallast üle Brinda, Riia (Ermesaar) ja Berzkalni maatükkide Mõisaküla alewi peale, samuti antakse Läti kohalikkudele elanikkudele õigus samasuguselt kasutada teed, mis läheb Kirbel'i mõisast üle Plateri mõisa Arralsti walda.

## Artikkel V.

Piiri-segakommisjon wolitatakse ümber wahetama ühe riigi riigimaad teise riigi riigimaa wastu, samuti ka ühe riigi riigimaad teises riigis olewa eraomaniku maa wastu.

Piiri-segakommisjon on kohustatud kaasa aitama piirijoonega läbilõigatud eraomandusliste maade wastastikkusele wahetusele kahe riigi piiri elanikkude wahel, samuti ka wastastikkusele liikumata waranduste wahetusele, mis sünnib ühelt poolt Eestis elawate lätlaste ja teiselt poolt Lätis elawate eestlaste wahel.

Sündinud wahetuste üle seatakse kokku piiri-segakommisjoni poolt aktid, mis alla kirjutatud nii poolte kui ka tähendatud kommisjoni mõlema delegatsiooni ehk isikute poolt, kes selleks delegatsioonide poolt wolitatud. Nendel aktidel on notariaallepingute wäärtus ja nad wabastatakse kõikidest maksudest ja poslinitest, nende seas ka krepostiposlinitest, selle lepingu artikkel VI-ga kindlaksmääratud aja jooksul.

## Artikkel VI.

Nimetatud 19. oktoobri 1920 a. konwentsiooni artikkel 18 muutmiseks, temas ära tähendatud kinniswarade osade likwidatsiooni tähtaeg määratakse kindlaks kahe aasta jooksul, pärast lõpulikku riigipiiri kindlaksmääramist.

Selle juures on kokku lepitud, et likwidatsiooni alla ei käi mitte see osa tähendatud kinniswaradest, kus on kinniswarade majanduseline keskpaik.

## Artikkel VII.

Tõeliku piiri ehitamise tõõde jõudsaks täitmiseks jaotatakse piirijoon mererannast kuni Scharlottenburgini kaheks. Piiriehitamise mererannast (Riia lahest) kuni Paju wallani wõtab oma peale Läti, kuna piiriehitamise Paju wallast kuni Scharlottenburgini Eesti oma peale wõtab.

препятственного пользования дорогою, идущею из Платерской волости через участки Бринда, Рия (Эрмесар) и Берзкалн на местечко Мойзекюль, равно местным жителям Латвии предоставляется право такого же пользования дорогою, идущей из имения Кирбель через имение Платер в Арракстскую волость.

## Статья V.

Смешанная пограничная комиссия уполномачивается совершать обмен казенной земли одного государства на казенную землю другого государства, а также казенной земли одного государства на частновладельческую землю в другом государстве.

Смешанная пограничная комиссия должна способствовать взаимному обмену между пограничными жителями двух государств частновладельческих земель, пересеченных пограничной линией, а равно взаимному обмену недвижимых имуществ, между проживающими в Эстонии латышами с одной стороны и проживающими в Латвии эстами с другой.

О состоявшихся обменах составляются пограничной смешанной комиссией акты, подписываемые как сторонами так и обеими делегациями означенной комиссии или лицами, на то делегациями уполномоченными. Эти акты имеют силу нотариальных договоров и освобождаются от всех налогов и пошлин, в том числе и крепостных в течение срока, определенного ст. VI сего договора.

## Статья VI.

В изменение ст. XVIII означенной конвенции от 19. октября 1920 г., срок ликвидации указанных в ней частей недвижимостей устанавливается в два года со времени окончательного установления государственной граничной линии.

При этом условлено, что ликвидации не подлежит та часть указанных недвижимостей, где находится хозяйственный центр недвижимостей.

## Статья VII.

В целях успешного исполнения работ по постройке границы в натуре, пограничная линия от моря до Шарлоттенбурга для постройки делится на две части. Постройку границы от моря (Рижского залива) до Лел-Лугашской волости принимает на себя Латвия, постройку же границы от Лел-Лугашской волости до Шарлоттенбурга принимает на себя Эстония.

Riigipiiri osa Scharlottenburgist kuni ühenduspunktini Wene riigipiiriga Babino küla raioonis jaotatakse kaheks üheſuguse pikkuſega osaks, kusjuures Eesti wõtab oma peale ühe poole (ida) ehitamiſe, kuna Läti — teiſe.

Piiri ehitamiſe aineliſed kulud oma tööde osadel kannab kumbki riik lahus, kusjuures peale tööde lõpetamiſe tegelikkude kulude ſumma taſandamiſe kohta küſimuſt üles ei wõeta.

Nende määrustega muudetakſe wastawalt 19. oktoobri 1920 aasta konwentſiooni artikkel 2 juures olew märkus ja ſelle konwentſiooni juurde liſatud inſtruktſiooni artiklid 11 ja 12.

### Artikkel VIII.

Nimetatud inſtruktſiooni artikkel 2 lõpp, alates ſõnadeſt „Kelle ſeas on tingimata nõuetaw ſapöörohwitſeri juuresolek“, ära jätta ja täiendada ſee artikkel järgmiſe märkuſega: „Tehniliste kawade täitmiſeks ja ſegakommiſjoni määruſte täideſaatmiſeks on ſegakommiſjon õigustatud moodustama tehniliſt alamkommiſjoni, mille kooſſeiſu, peale kommiſjoniliigete, wõiwad kuuluda ka iſikud kommiſjoni juures olewaſt tehniliſeſt perſonaaliſt.“

### Artikkel IX.

Nimetatud inſtruktſiooni artikkel 8 ühes märkuſega wäljendada järgmiſel wiiſil:

Kõik nurgapunktid, ſ. t. murdepunktid, märgitakſe ära koha peal piirikupitſatega, mille läbimõõt on 2 meetrit ja kõrgus 1 meeter. Piirikupitſa all maa ſiſſe alla poole maa horitſonti tuleb panna keſkpunkt mädanemata materjaaliſt, mis kiwidega ehk telliskiwiga müüritud; ſelle keſkpunkti kohale pannakſe raud- ehk puutulp punkti tähtſuſe järele, tulba ümber ehitatakſe kupits kiwideſt, mille wahe tſementeeritakſe ja mullaga ümbritſetakſe, kupitſa ümber kaewatakſe wäikene kraaw. Kõik piiritulbad peawad olema wärwitud tumehalliks ja nende peal kujutatud Eeſti ja Läti riigi wapid ehk embleemid ning piiritulba number. Piir märgitakſe ära koha peal kraawiga ſirges joones kupitſaſt kupitſani, kraawi mõõt: ülem laius — 1,2 meetrit, ſügawus 0,45 meetrit, põhja laius — 0,3 meetrit, kallakutega 45°.

Piiririba määratakſe 4 meetri laiuſeks ja ſelle alla wõõrandatakſe Eeſti ja Läti territoo-

Участок государственной границы от Шарлоттенбурга до стыка ее с русской государственной границей в районе Бабино также делится на две равные по протяжению части, причем Эстония принимает на себя постройку одной (восточной) половины, а Латвия другой.

Материальные расходы по постройке границы на участках своих работ несет каждое государство в отдельности, не подымая вопроса об уравнении сумм действительного расхода после исполнения работ.

Этими постановлениями соответственно изменяются примечание к ст. 2 конвенции от 19. октября 1920 г. и ст. 11 и 12 приложенной к ней инструкции.

### Статья VIII.

Конец ст. 2 означенной инструкции, начиная со слов «среди которых обязательно присутствие саперного офицера», отменить и дополнить сию статью следующим примечанием: «Для выполнения технических проектов и приведения в исполнение постановлений смешанной комиссии, последняя управомочена образовать техническую подкомиссию, в состав которой помимо членов комиссии могут входить и лица из технического персонала, имеющагося при комиссии.»

### Статья IX.

Статью 8 с примечанием означенной инструкции изложить следующим образом:

Все угловые пункты, т. е. пункты изломов, обозначаются на местности пограничными концами, — диаметром в 2 метра и высотой в 1 метр. Под концом в земле ниже горизонта земли должен быть заложен из негниющего материала центр, заделанный кирпичем или камнями; над этим центром ставится железный или деревянный столб, смотря по важности пункта; вокруг столба строится конец из камней, залитых цементом и обсыпанных землей; вокруг конца роется маленькая канава. Все пограничные столбы должны быть окрашены в темно-серый цвет и на них изображены государственные гербы или эмблема Эстонии и Латвии и номер пограничного столба. Граница обозначается на местности канавой по прямой линии от конца до конца; размер канав: верхняя ширина — 1,2 метра, глубина — 0,45 метров, ширина дна — 0,3 метра, с откосами в 45°.

Пограничная полоса устанавливается в 4 метра и под нее отчуждается из террито-

riumist tasuta piki riigipiiri joont 2 meetrit kummagilt poolt, arvates piiri matemaatilisest joonest. Võõrandataw riba on erapooletu. 4,4 meetri ulatusel kummagil pool piirijoont piiratakse maa kasutamise õigus, kusjuures sarnase piiramise määr kindlaks määratakse erilise kokkuleppega mõlema walitsuse wahel.

Piiritulbad ühes kupitsatega tulewad panna piirijoonel mööda looduslisi piire ja suurte teede äärde, kus piirikommisjon selle tarwiliku leiab olewat.

Piirijoontel, mille pikkus on üle 1,5 kilomeetri, ehitatakse iga kilomeetri tagant kupitsuutulbaga, mis on sarnane piiritulbale.

Looduslik piir määratakse kindlaks perpendiklitega poligonaal magistraal-joontelt, mille käänud peawad kinnitatud olema puutulpadega ühes kupitsatega. Metsaga kaetud kohtadel raiuda piiril sihid 12,8 meetri laiusega.

Piiri juriidilise plaani kokkuseadmise aluseks on trigonomeetriline wõrk, mille üksikud punktid tulewad wälja arwata geograafiliste koordinaatide järele. Juriidilisel plaanil peab olema kujutatud riba situatsioon 100 meetri laiuselt mõlemale poole matemaatilisest piirijoonest.

Märkus 1. Metsamaterjaal, mis sihtide raiumisel riigimaadel saadud, jääb sellele riigile, kelle poolel raiutud, arwates matemaatilisest piirijoonest. Eraomanduslistel maadel maharaiutud metsamaterjaal jääb omanikule.

Märkus 2. Soistel kohtadel wõib piiritulpade asemel kupitsatega seada waitulbad.

## Artikkel X.

Eelpool tähendatud instruktsiooni artikkel 9 wäljendada järgmiselt: juriidilised piiriplaanid (kaardid) seatakse kokku mõõdus 1:5000. Plaanile lisatakse joonde kokkulepitud märkide kujutused ja seletused ja piiriraamat, milles täielikult kirjeldatakse kohad, millel on paigutatud piirimärgid. Plaanide pealkirjad peawad olema Eesti ja Läti keelsed.

рии Эстонии и Латвии безвозмездно вдоль протяжения государственной граничной линии по 2 метра в обе стороны, считая от математической линии границы. Отчуждаемая полоса является нейтральной. На протяжении 4,4 метров в обе стороны пограничной полосы ограничивается право пользования землей, причем размеры такого ограничения будут установлены особым соглашением обоих правительств.

Граничные столбы с концами должны быть поставлены на граничной линии около больших дорог и около живых урочищ, где это найдет нужным пограничная комиссия.

По линиям границы, которые по длине превышают 1,5 километров, через каждый километр строится конец с деревянным столбом, аналогичным с пограничным.

Граница по живым урочищам определяется перпендикулярами от полигональных магистральных линий, изломы которых должны быть скреплены деревянными столбами с концами. В лесистых местностях вырубить на границе просеки шириною в 12,8 метров.

Основой для составления юридического плана границы служит тригонометрическая сеть, отдельные пункты которой должны быть вычислены по географическим координатам. На юридическом плане должна быть изображена ситуация полосы в сто метров в обе стороны от математической граничной линии.

Примечание I. Лесной материал при прорубке просек на государственных землях остается за тем государством, на чей стороне вырублен, считая от математической граничной линии. На частновладельческих землях вырубленный лесной материал остается за владельцем.

Примечание II. В топких местах граничные столбы с концами могут быть заменены свайными столбами.

## Статья X.

Статью 9 вышеозначенной инструкции изложить следующим образом:

Юридические планы границы составляются в масштабе 1:5000. К плану прикладывается изображение и об'яснение принятых условных знаков и межевая книга, в которой подробно описывается местность, на которой расположены граничные знаки. Надписи на планах должны быть на эстонском и латышском языках.

Igale riigile peab juriidiliſeſt plaaniſt walmiſtatama kaks eksemplaari, kui originaalid riigipiiri kirjeldamiſel, mis alla kirjutatud ſegakommisjoni liigete poolt.

Riigipiir loetakſe lõpulikult kindlaks määratuks filmapilguſt, millal täielik riigi kirjeldus piirijoone piiriraamatu ja juriidiliſe plaani näol alla kirjutatud ſega-piirikommisjoni poolt.

Peale ſelle ſeatakſe kokku topograafiline kaart, mõõduga pool wersta tollis, kuid mõlema walitſuſe eriliſel kokkuleppel wõib jääda ſee ka kokku ſeadmata.

Artikkel XI.

Tähendatud inſtruktſiooni artikkel 12 wäljendada järgmiſelt: unte piirimärkide puutumatuſe eeſt hoolitſemine kuni riigi piirijoone lõpuliku kindlaksmääramiſeni on mõlema riigi piiriwalwe ülesanne, ſegakommisjoni näpunäidete ja määramiſe järele.

Kulud, mis tekiwad piirimärkide hoidmiſe korraldusteſt piiri ehituſe keſtwuſel, langewad ſelle riigi peale, kes ehitas piiri antud piiri oſas. Püſtitatud piirimärkide puutumatuſe ja korra eeſt hoolitſemiſe ja nende paranduſe asjus peale piiriraamatu ja piirikaartide kinnitamiſe, võlmiwad mõlemad walitſuſed ſellekohaſe eriliſe kokkuleppe.

Artikkel XII.

Mõlemal walitſuſel on õigus muuta ja täiendada tähendatud inſtruktſiooni wastastikkuſel kokkuleppel.

Artikkel XIII.

Riigipiiri ajamiſel Scharlottenburgiſt kuni kokkupuutumiſeni Wene riigi piiriga Babino raioonis käſitatakſe tähendatud 19. oktoobri 1920 a. konwentſiooni määruſi ja ſellele juurdeliſatud inſtruktſiooni kõikide nende edaspidiſte täienduſte ja muudatuſtega.

Artikkel XIV.

Käesolew leping tuleb ratifitſeerimiſele wõimalikult pea ja ratifikatſiooni kirjade wahetamine peab ſündima Tallinnas.

Для каждого государства должно быть изготовлено по два экземпляра юридического плана, как оригиналы при описании государственной границы, подписанные членами смешанной комиссии.

Государственная граница считается окончательно установленной с момента подписания смешанной пограничной комиссией подробного описания государственной граничной линии в виде межевой книги и юридического плана.

Кроме того составляется топографическая карта в масштабе полверсты в дюйме, но по особому соглашению обоих правительств она может остаться и не составленной.

Статья XI.

Ст. 12 означенной инструкции изложить следующим образом:

Сохранение в неприкосновенности новых пограничных знаков до окончательного установления государственной граничной линии лежит на обязанности пограничной стражи обоих государств по указанию и распределению смешанной комиссии.

Расходы по мероприятиям для сохранения пограничных знаков за период постройки границы падают на то государство, которое произвело постройку границы в данном участке границы. Относительно сохранения в неприкосновенности и в порядке установленных пограничных знаков и их исправлений после утверждения межевой книги и пограничных карт, оба правительства заключают особый договор.

Статья XII.

Обоим правительствам предоставляется изменить и дополнить означенную инструкцию по взаимному соглашению.

Статья XIII.

При проведении государственной границы от Шарлоттенбурга до стыка ее с русской государственной границей в районе Бабино применяются постановления означенной конвенции от 19. октября 1920 года и приложенной к ней инструкции со всеми дальнейшими к ним дополнениями и изменениями.

Статья XIV.

Настоящий договор должен быть ратифицирован в возможно скором времени и обмен ратификационными грамотами должен последовать в городе Таллинн.

Leping astub jõusse ratifikatsiooni kirjade wahetamise silmapilgust.

Kokku seatud Tallinnas kahes eksemplaaris, nowembrikuu esimesel päewal tuhat ühekssada kahekümne kolmandal aastal.

Mille tõenduseks mõlema poole wolinikud kirjutasid isiklikult sellele lepingule alla ja kinnitasid oma pitsatitega.

Fr. Akel.
З. А. Meierowics.

Договор вступает в силу с момента обмена ратификационными грамотами.

Составлен в городе Таллинн, в двух экземплярах, ноября месяца первого дня тысяча девятьсот двадцать третьяго года.

В удостоверение чего уполномоченные обоих сторон подписали настоящий договор собственноручно и приложили свои печати.

Fr. Akel.
З. А. Meierowics.

Nr. 9. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti-Saksamaa wahelise esialgse majanduskokkuleppe kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Esialgne majanduskokkulepe Eesti ja Saksamaa wahel, sõlmitud Tallinnas 27. juunil 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Kokkulepe awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Sekretäär T. Kalbus.

## Esialgne majanduskokkulepe.

Olles juhitud soowist wastastikkuseid majandussuhteid Eesti ja Saksamaa wahel edendada ja neile kindlat alust anda, on mõlempoolsed walitsused otsustanud läbirääkimistesse astuda esialgse majanduskokkuleppe üle ja on nimetanud selleks otstarbeks oma wolinikkudeks:

Eesti walitsus:

Wälisministri härra Alekſander Hellat'i,

Saksa walitsus:

Saatkonna nõuniku wälisametis

härra Dr. jur. Wilhelm Crull'i,

kes peale oma heas ja tarwilises wormis leitud wolituste järelkatsumist järgmist on otsustanud:

Artikkel 1.

Mõlemad lepinguosalised saawad wastastikkuses kaubanduslises läbikäimises enamsoodustuse põhimõtet tarwitama:

1) läbiweo, reeksporteerimise ja tolliaitadesse mahutamise õiguse kohta,

2) tolli wormaliteetide kohta,

3) wallas- ja kinniswara omandamise ja omamise kui ka selle käsutamise kohta,

4) lubaandmisel kaubanduse, tööstuse ja põllutöö aladel tegutsemiseks nii ühe lepinguosalise kodanikkude teise lepinguosalise territooriumil, kui ka kaubandus-, tööstus- ja rahandusseltsidele, kinnitusseltsid kaasa arwatud,

## Vorläufiges Wirtſchaftsabkommen.

Von dem Wunſche geleitet, die wechſelſeitigen wirtſchaftlichen Beziehungen zwiſchen Deutſchland und Eſtland zu fördern und ihnen eine feſte Grundlage zu geben, haben die beiderſeitigen Regierungen beſchloſſen, in Verhandlungen über ein vorläufiges Wirtſchaftsabkommen einzutreten und zu dieſem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

die Deutſche Regierung:

den Legationsrat im Auswärtigen Amte,

Herrn Dr. jur. Wilhelm Crull,

die Eſtniſche Regierung:

den Miniſter des Äußern,

Herrn Alexander Hellat,

die nach Prüfung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten folgendes vereinbart haben:

Artikel 1.

Die beiden vertragſchließenden Teile werden in ihren wechſelſeitigen Handelsbeziehungen den Grundſatz der Meiſtbegünſtigung anwenden auf:

1) die Durchfuhr, die Wiederausfuhr und das Recht der zollamtlichen Einlagerung,

2) die Zollförmlichkeiten,

3) den Erwerb und Beſitz von beweglichem und unbeweglichem Vermögen, ſowie die Verfügung darüber,

4) die Zulaſſung zur Ausübung von Handel, Gewerbe, Induſtrie und Landwirtſchaft ſowohl ſeitens der Staatsangehörigen des einen Teils im Gebiete des anderen, wie auch ſeitens der Handels-, Erwerbs- und Finanzgeſellſchaften einſchließlich der Verſicherungsgeſellſchaften,

*) „Riigi Teataja" nr. 16/17, 1924 a.

5) tööstuslise omanduse (patendi, kaubamärkide, kaubaproowide jne.) kaitse kohta.

Artikkel 2.

Enamsoodustuse põhimõte leiab käsitlemist ka kaupmeeste, wabrikantide ja teiste tööstusettewõtjatega ümberkäimise kohta, kelle kohta kindlaks tehtud, et nad riigis, kus nende asukoht, seaduslikud maksud nende poolt aetawa äriettewõtte pealt tasunud on, kui nad isiklikult ehk oma teenistuses seiswate reisijate läbi teise lepinguosalise territooriumil kaubasisseostusid ette wõtawad ehk tellimisi otsiwad kaubaproowe kaasa wiies. Nendega tuleb wastastikku mõlemais maades kaubanduslise tegewuse pealt wõetawate maksude suhtes ümber käia kui oma maa kodanikkudega, ühelgi juhtumisel mitte aga halwemini, kui mingisuguse kolmanda riigi kodanikkudega.

Eesti ja Saksa ärireisijad, kes oma tööstuse legitimatsioonkaardiga warustatud on, tohiwad ainult kaubaproowe, mitte aga kaupasid kaasas wedada. Nad ei tohi peale nende tööstusettewõtjate, kes legitimatsioonkaardis nimetatud, ühegi teise ettewõtja nimel äritokkuleppeid teha ega ka sõlmida.

Lepinguosalised nimetawad teineteisele asutusi, kes legitimatsioonkaartide wäljaandmiseks õigustatud. Legitimatsioonkaartide kokkuseadmine sünnib juuresolewa wormi järele.

Artikkel 3.

Kummagi lepinguosalise kodanikkudel on waba wõimalus teise lepinguosalise maa piirides kohtute ja kohtutega ühewäärilistе ametiwõimude poole pöörata oma õiguste teostamise ja kaitse otstarbel, ja on selles suhtes kõigi õiguste ja soodustuste osalised, mis omamaalased omawad. Neil peab, nagu wiimastelgi, õigus olema igas õiguslikus seisukorras pöörata wastawa maa seaduste põhjal õigustatud adwokaatide, wolinikkude ehk abiandjate poole.

Eelolewad määrused ei puuduta mitte waesuse õiguse andmist, wabastamist kindlustuse andmisest kohtuasjaajamise kulude kohta (judicatum solvi), wallaspäranduse walitsemist ega wõlausaldajate seisukorda konkursi asjatoimetamisel. Need õigusalad tulewad korraldada kuni erilise kohtuliku abiandmise kokkuleppe sõlmimiseni wastastikkusel alusel.

Artikkel 4.

Kumbki lepinguosaline lubab wastaspoolele waba läbiweo oma maa-alast, inimeste

5) den Schutz des gewerblichen Eigentums (Patent-, Marken-, Musterschutz usw.).

Artikel 2.

Der Grundsatz der Meistbegünstigung findet auch Anwendung auf die Behandlung von Kaufleuten, Fabrikanten und anderen Gewerbetreibenden, die nachweislich in dem Staat, wo sie ihren Wohnsitz haben, die gesetzlichen Steuern für das von ihnen betriebene Geschäft entrichtet haben, wenn sie persönlich oder durch in ihren Diensten stehende Reisende im Gebiete des anderen vertragschließenden Teils Warenankäufe machen oder Bestellungen unter Mitführung von Mustern suchen. Sie sollen wechselseitig in beiden Ländern hinsichtlich der den Handelsbetrieb treffenden Abgaben wie die Angehörigen des eigenen Landes, in keinem Falle aber schlechter als die Angehörigen irgend eines dritten Landes behandelt werden.

Die deutschen und estnischen Geschäftsreisenden, die mit einer Gewerbelegitimationskarte versehen sind, dürfen nur Warenmuster, aber keine Waren mit sich führen. Sie dürfen für andere als in der Legitimationskarte genannten gewerbetreibenden Geschäfte weder abschließen noch vermitteln.

Die vertragschließenden Teile werden einander die für die Ausfertigung der Legitimationskarten zuständigen Behörden mitteilen. Die Ausfertigung der Legitimationskarten erfolgt nach dem anliegenden Muster (Anlage A).

Artikel 3.

Die Angehörigen eines jeden der vertragschließenden Teile haben im Gebiete des anderen freien Zutritt zu den Gerichten und den diesen gleich gestellten Behörden zwecks Verfolgung und Verteidigung ihrer Rechte und genießen in dieser Hinsicht alle Rechte und Begünstigungen, die den Inländern zustehen. Sie sollen wie diese befugt sein, sich in jeder Rechtslage der durch die Landesgesetze zugelassenen Anwälte, Bevollmächtigten oder Beistände zu bedienen.

Die vorstehenden Bestimmungen gelten jedoch nicht für die Gewährung des Armenrechts, die Befreiung von der Sicherheitsleistung für die Prozeßkosten (judicatum solvi), die Verwaltung des beweglichen Nachlasses und die Stellung der Gläubiger im Konkursverfahren. Diese Rechtsgebiete sollen bis zum Abschluß eines besonderen Rechtshilfeabkommens auf der Grundlage der Gegenseitigkeit geregelt werden.

Artikel 4.

Jeder der beiden vertragschließenden Teile wird dem anderen vertragschließenden Teile

ja igasuguste kaupade edasitoimetamiseks igas liikumis=sihis maa= ning weeteedel, siia hulka arwatud raudteed ja siseweeteed, kui ka õhus.

Sealjuures on see ükskõik, kas läbiwedu otsekohe ehk üle mingisuguse kolmanda maa käib, ja kas transiitkaubad otsekohe edasi saadetakse wõi Eestis ehk Saksamaal ametlikkudesse tolliaitadesse mahutatakse ehk seal ümber pakitakse, et neid hiljemalt läbi Eesti wõi Saksamaa mingisugusele kolmandale maale edasi toimetada ehk wälja wedada.

Waba läbiwedu ei tohi takistada ühegi läbiweokeelu läbi. Erandid, niipalju kui nad tarwitusel on kõikide riikide ehk kõigi nende riikide kohta, kelle juures samad eeldused leiduwad, wõiwad ainult järgmistel juhtumistel aset leida:

1) sõjawarustuse suhtes,
2) awaliku julgeoleku huwides,

3) terwishoiupolitsei nõuetel ehk loomade ja kasulikkude taimede kaitseks haiguste ja kahjulikkude putukate wastu,

4) wõõraste kaupade keelu ehk kitsenduse otstarbeks, mis sisemisel seadusandlikul teel kodumaa samasuguste kaupade walmistamise, laialilaotamise, tarwitamise ehk edasitoimetamise suhtes sisemaal maksma on pandud ehk edaspidi maksma pannakse; siia kuuluwad eriti riigimonopolid ja monopoli sarnased sisseseaded.

Läbiwedu ei tohi läbiweokaupade sissening wäljaweo suhtes käia mingisuguste iseäraliste maksude, koormatuste ega lõiwude alla; see määrus ei puuduta läbiminekuriigi õigust nõuda järelwaatuse ja walitsemise kulude tasumist läbiweo eest ja trahwisid wõtta tollimääruste rikkumise eest.

## Artikkel 5.

Raudteedel ja muudel riiklikkudel liikumise wahenditel maad ning wett mööda, siia hulka arwatud siseweeteed, ei tohi samade tingimuste täitmisel ühe poole kaupadele samal liikumisteel ning samas liikumissihis ärasaatmise, edasitoimetamise ja saatehindade suhtes mitte ebasoodsam ümberkäimine osaks saada, kui teise poole samataolistele kaupadele. Saatmisega ühenduses olewad awalikud maksud ei tohi ka era liikumiswahenditel kummagi poole kodanikkude, kaupade ehk liikumiswahendite kohta kõrgemal olla kui sisemaaliste kohta.

die freie Durchfuhr über sein Gebiet für die Beförderung von Personen und Gütern jeder Art und in jeder Verkehrsrichtung auf Land- und Wasserwegen, einschließlich der Eisenbahnen und Binnenwasserwege sowie in der Luft gestatten.

Dabei soll es gleichgültig sein, ob die Durchfuhr unmittelbar oder über ein drittes Land erfolgt, und ob die durchgeführten Waren unmittelbar durchgeführt oder ob sie in Deutschland oder Estland in amtlichen Zoll-Lagern eingelagert oder auch umgepackt werden, um später durch Deutschland oder Estland nach einem dritten Lande durchgeführt bzw. ausgeführt zu werden.

Die freie Durchfuhr soll durch keinerlei Durchfuhrverbote behindert werden. Ausnahmen können, sofern sie auf alle oder auf alle diejenigen Länder angewendet werden, bei denen die gleichen Voraussetzungen vorliegen, nur in folgenden Fällen stattfinden:

1) in Bezug auf Kriegsgerät,
2) aus Rücksicht auf die öffentliche Sicherheit,
3) aus Gründen der Gesundheitspolizei oder zum Schutze von Tieren und Nutzpflanzen gegen Krankheiten und Schädlinge,
4) zu dem Zwecke, um auf fremde Waren Verbote und Einschränkungen anzuwenden, die durch die innere Gesetzgebung für die Erzeugung, den Vertrieb, den Verbrauch oder die Beförderung einheimischer gleichartiger Waren im Inlande festgesetzt sind oder werden; hierunter fallen insbesondere Staatsmonopole und monopolähnliche Einrichtungen.

Der Durchfuhrverkehr soll in Beziehung auf Ein- und Ausfuhr der Durchfuhrwaren keinen besonderen Gebühren, Abgaben oder Steuern unterliegen, unbeschadet des Rechts des Durchgangsstaates zur Erhebung von Aufsichts- und Verwaltungskosten für die Durchfuhr und von Strafen für die Nichteinhaltung der Zollbestimmungen.

## Artikel 5.

Auf den Eisenbahnen und sonstigen staatlichen Verkehrsmitteln zu Lande und zu Wasser, einschließlich der Binnenwasserwege, sollen bei Erfüllung der gleichen Bedingungen die Güter des einen Teils auf derselben Strecke und in derselben Verkehrsrichtung hinsichtlich der Abfertigung, der Beförderung und der Beförderungspreise nicht ungünstiger behandelt werden, als gleichartige Güter des anderen Teils. Die mit der Beförderung zusammenhängenden öffentlichen Abgaben dürfen auch auf den privaten Verkehrsmitteln für die beiderseitigen Staatsangehörigen, Güter oder Verkehrsmittel nicht höher sein als für die inländischen.

Juhtumistel, mil era liikumisettewõtete poolt nende päralt olewate liikumiswahendite kasutamise eest wõetaw weotasu riigi ehk osariigi walitsuse poolt kindlaks määratakse, tulewad eelmise lõike määrused mõttekohaselt tarwitusele wõtta.

Kõik õigused, soodustused ja wabastused, mis üks lepinguosalistest selles suhtes lubab mõnele kolmandale riigile, peawad ühes sellega osaks saama ka teisele poolele.

Selle artikli (5) määrused maksawad ka inimeste liikumise kohta, niisamuti käiwad nad ka läbiweo kohta.

Artikkel 6.

Ühe lepinguosalise meresõidu-laewadega ja nende koormatega tuleb teise lepinguosalise piirkonnas niisama talitada kui kodumaa laewadega ja nende koormatega, selle peale waatamata, kust need laewad wälja sõitnud ehk kuhu nad määratud, kust laewakoorem pärit ehk kuhu see määratud.

Iseäranis ei pea ühe lepinguosalise riigi laewad teise lepinguosalise riigi piirkonnas teistsuguste ehk kõrgemate lõiwude ja koormatuste alla käima, olgu missugused ehk mis nimelised need tahes, kui need, mis omamaa laewade jaoks makswad ehk tulewikus kindlaks määratakse.

Ülalseiswad tingimised ei käi järgmiste erandite kohta:

1) nende iseäraliste soodustuste kohta, mis ühes kui teises riigis praegu makswad ehk tulewikus maksma pannakse kodumaa kalapüügi ja selle toodete kohta;

2) nende hõlbustuste kohta, mis kumbki lepinguosalistest wõiks praegu ehk tulewikus lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituse edendamiseks;

3) ranna laewasõidu (cabotage) kohta.

Kui aga üks lepinguosalistest mõnele kolmandale riigile ses suhtes kaugemale ulatawaid õigusi lubama peaks, siis peawad need õigused ühes sellega ka teisele lepinguosalisele osaks saama.

Artikkel 7.

Mõlemad lepinguosalised püüawad reisijate liikumise juures tarwilisi worminõudeid wõimalikkuse järele kergendada ja nende teostamist kiirendada. See käib eriti ärireiside kohta ning reiside kohta kurortidesse, terwisweeallikatele, supeluskohtadesse, sanatooriumidesse ja kliinikutesse terwislistel otstarwetel.

In den Fällen, wo die von den privaten Verkehrsunternehmungen für die Benutzung der ihnen gehörigen Verkehrsmittel erhobenen Frachten vom Staate oder der Landesregierung festgesetzt werden, sollen die Bestimmungen des vorhergehenden Absatzes sinngemäß angewendet werden.

Alle Rechte, Vergünstigungen und Befreiungen, welche einer der vertragschließenden Teile in dieser Beziehung einem dritten Lande gewährt, sollen ohne weiteres auch dem anderen Teile zugute kommen.

Die Bestimmungen dieses Artikels (5) finden Anwendung auch auf den Personenverkehr; desgleichen gelten sie auch für die Durchfuhr.

Artikel 6.

Die Schiffe des einen vertragschließenden Teils und deren Ladungen sollen im Gebiet des anderen Teils genau wie die eigenen Schiffe und deren Ladungen behandelt werden, gleichviel von wo die Schiffe ausgelaufen oder wohin sie bestimmt sind, woher die Ladung stammt oder wohin sie bestimmt ist.

Insbesondere dürfen Schiffe des einen vertragschließenden Teils innerhalb des Staatsgebietes des anderen Teils mit keinerlei anderen oder höheren Gebühren und Abgaben, gleichviel welcher Art und Benennung, belastet werden, als dort für die eigenen Schiffe gelten oder künftig festgesetzt werden sollten.

Die vorstehenden Bestimmungen finden keine Anwendung auf:

1) diejenigen besonderen Begünstigungen, die dem inländischen Fischfang und dessen Erzeugnissen in dem einen oder anderen Lande jetzt oder in Zukunft gewährt sind,

2) diejenigen Begünstigungen, die einer der vertragschließenden Teile seinen Angehörigen zwecks Förderung des nationalen Schiffsbaues gewährt hat oder in Zukunft gewährt,

3) die Küstenschiffahrt (cabotage).

Falls jedoch einer der vertragschließenden Teile einem dritten Staate in dieser Hinsicht weitergehende Rechte einräumen sollte, so sollen diese Rechte ohne weiteres auch auf den anderen vertragschließenden Teil Anwendung finden.

Artikel 7.

Die beiden vertragschließenden Teile werden bemüht sein, die für den Reiseverkehr erforderlichen Formalitäten nach Möglichkeit zu erleichtern und ihre Erledigung zu beschleunigen. Dies gilt insbesondere für Geschäftsreisen und für Reisen zum Besuche von Kurorten, Heilquellen, Bädern, Sanatorien und Kliniken zu Heilzwecken.

Samuti tulewad nad, ilma et selle läbi nende koolide ning õpeasutuste walitsustele kuuluwad õigused kitsendatud saaksid, heatahtlikult wastu üliõpilaste ning õpilaste wiibimisele neis õpeasutustes hariduse omandamise ehk täiendamise sihil.

Artikkel 8.

Aktsiaseltsid ja teised kaubandus-, tööstus- ehk rahandusseltsid, ühes arwatud ka kinnitusseltsid, mis ühe lepinguosalise maa-alal asuwad ja wiimase seaduste järele õigusliselt püsiwad, peab ka teise lepinguosalise maa-alal õigusliselt püsiwatena tunnustatama.

Loaandmine neile tööstus- ja ärialadel tegutsemiseks kui ka kinniswara omandamiseks teise lepinguosalise maa piirides sünnib sellekohaste, seal makswate määruste põhjal.

Igatahes aga peawad seltsidele ses suhtes needsamad õigused osaks saama, missuguseid enamsoodustatud rahwuse samasugustele seltsidele antud ehk edaspidi antakse.

Artikkel 9.

Kumbki lepinguosaline kohustub teise poole kodanikkudele mitte määrama mingisuguseid muid ega kõrgemaid otsekoheseid ega kaudseid koormatusi, makse ega lõiwe, üksköik missuguse nimetuse all, riigi osariikide, kogukondade ehk muude awalik-õigusliste korporatsioonide poolt, kui iseenese ehk mõne kolmanda riigi kodanikkudele.

Teise poole kodaniku õiguste osalisteks loetakse ka juriidilised isikud ning samuti seltsid, ühinguid, asutused, heategewad asutused ja muud sihtwarandused, millel puuduwad juriidilise isiku õigused, kuid mis sarnastena maksustamise alla käiwad, niiwõrd kui nad wastaspoole maa-alal asuwad ja wiimase seaduste järele õigusliselt olemas on.

See makstab ka ülewalnimetatud maksude wõtmise wiisi ja kindlustamise suhtes.

Selle artikli määrused ei tule tarwitusele sisse- ning wäljaweo juures wõetawate tollide, maksude ja selleśarnaste koormatuste suhtes.

Artikkel 10.

Enamsoodustuse põhimõttest on wälja jäetud:

1) soodustused, mis antud ehk tulewikus antakse ühe lepinguosalise poolt kolmandale riigile nii nimetatud wäikeses piiri-läbikäimises (tagalikult kuni 15 klm. ulatuses mõlemal pool piiri);

In gleicher Weise werden sie unter voller Wahrung der den Verwaltungen ihrer Lehr- und Unterrichtsanstalten zustehenden Rechte dem Aufenthalt von Studierenden und Schülern an diesen Lehranstalten zum Zwecke der Aus- oder Fortbildung wohlwollend gegenüberstehen.

Artikel 8.

Aktiengesellschaften und andere Handels- und Erwerbs- oder finanzielle Gesellschaften, einschließlich der Versicherungsgesellschaften, die in dem Gebiete des einen vertragschließenden Teils ihren Sitz haben und nach dessen Gesetz rechtlich bestehen, sollen auch in den Gebieten des anderen vertragschließenden Teiles als zu Recht bestehend anerkannt werden.

Ihre Zulassung zum Gewerbe- oder Geschäftsbetrieb und zum Grunderwerb in dem Gebiete des anderen Teils bestimmt sich nach den dort geltenden Vorschriften. Doch sollen die Gesellschaften in diesem Gebiete jedenfalls dieselben Rechte genießen, die den gleichartigen Gesellschaften der meistbegünstigten Nation zustehen oder künftig eingeräumt werden.

Artikel 9.

Die beiden vertragschließenden Teile verpflichten sich, die Angehörigen des anderen Teils keinen anderen oder höheren direkten oder indirekten Abgaben, Steuern oder Gebühren, unter welcher Benennung es auch sei, des Reichs, der Länder, Gemeinden oder anderer öffentlich-rechtlichen Körperschaften zu unterwerfen, als die eigenen Angehörigen oder die Angehörigen irgend eines dritten Staates. Als Angehörige des anderen Teils gelten auch juristische Personen, sowie Gesellschaften, Personenvereinigungen, Anstalten, Stiftungen und sonstige Zweckvermögen, die keine Rechtspersönlichkeit besitzen, aber als solche der Besteuerung unterliegen, sofern sie im Gebiete des anderen Teils ihren Sitz haben und nach dessen Gesetz rechtlich bestehen. Dieses gilt auch in Bezug auf die Erhebungsförmlichkeiten und die Sicherstellung der oben genannten Steuern.

Die Bestimmungen dieses Artikels finden keine Anwendung auf die beider Ein- und Ausfuhr zur Hebung gelangenden Zölle, Abgaben und ähnlichen Lasten.

Artikel 10.

Ausgenommen von dem Grundsatze der Meistbegünstigung sind:

1) die Begünstigungen, die einer der beiden vertragschließenden Teile einem dritten Staate im sogenannten kleinen Grenzverkehr (in der Regel innerhalb einer Strecke bis zu 15 Klm. beiderseits der Grenze) jetzt oder in Zukunft gewährt;

2) soodustused, mis ühe lepinguosalise poolt antakse kolmandale riigile olemasolewa ehk edaspidi sõlmitatawa tolliühenduse põhjal;

3) soodustused, mis Saksa riigi poolt ilmasõda lõpetawate rahulepingute põhjal kaudselt ehk otsekoheselt antud on ehk antakse, olgu siis, et need soodustused ka riigile osaks saanud ehk saawad, kes neid kaudselt ega otsekoheselt nende rahulepingute põhjal nõuda ei wõiks;

4) soodustused, mis üks lepingutsõlmiwatest pooltest lepingutes kolmandale maale kahekordse maksustamise ärajätmise kui ka kohtuliku kaitse ja kohtuliku abi suhtes, maksude asjus, ja maksukaristuse asjus on lubanud ehk lubab;

5) soodustused, mis Eesti Soomele, Lätile, Leedule ja Wenemaale on annud ehk tulewikus annab;

6) soodustused, mis Saksamaa Austria wabariigile ehk Leedule erilise kokkuleppe kaudu osaks laseb saada.

Punkt 4, 5 ja 6 all lubatud erilisi soodustusi ei tohi teine lepinguosalistest ainult nii kaua enamsoodustuse teel nõuda, kuni neid mingisugusele kolmandale maale, peale neis punktides nimetatud maade, lubatud ei ole.

### Artikkel 11.

Mõlemad lepingutsõlmiwad pooled on üksmeelsed selles, et nad wõimalikult kiirelt oma majandussuhete korraldamiseks, eriti ka sise- ja wäljaweo alal, laialise kaubalepingu sõlmima peawad.

Samuti astuwad nad wõimalikult warsti läbirääkimistesse eriliste kokkulepete sõlmimiseks:

1) wastastikkuse kirjanduse- ja kunstitoodete kaitse kohta;

2) kahekordse maksustamise ärajätmise ja wastastikkuse kohtuliku abiandmise kohta maksude asjus (maksu suuruse selgitamine, maksu kindlaksmääramine, maksu sissenõudmise kord) ja maksukaristuse asjus;

3) tsiwiil kohtuasjade kohtuliku kaitse ja abiandmise kohta;

4) kuritegijate wäljaandmise ja kohtuliku abiandmise kohta süüteo asjus;

2) die Begünstigungen, die von einem der beiden vertragschließenden Teile einem dritten Staate auf Grund einer bestehenden oder künftig vereinbarten Zollvereinigung zugestanden werden;

3) die Begünstigungen, die vom Deutschen Reich mittelbar oder unmittelbar auf Grund der den Weltkrieg beendigenden Friedensverträge zugestanden sind oder zugestanden werden, es sei denn, daß die Begünstigungen auch einem Staate eingeräumt worden sind oder werden, der sie weder mittelbar noch unmittelbar auf Grund dieser Friedensverträge in Anspruch nehmen kann;

4) die Begünstigungen, die einer der beiden vertragschließenden Teile in Verträgen über den Ausschluß der Doppelbesteuerung oder über die Gewährung von Rechtsschutz und Rechtshilfe in Steuersachen und Steuerstrafsachen einem anderen Lande zugestanden hat oder zugestanden wird;

5) die Begünstigungen, die Estland an Finnland, Lettland, Litauen und Rußland jetzt oder in Zukunft gewährt;

6) Begünstigungen, die Deutschland der Österreichischen Republik oder Litauen durch ein besonderes Abkommen einräumt.

Die unter Ziffer 4, 5 und 6 zugestandenen besonderen Begünstigungen sollen seitens des anderen Teils nur so lange in Wege der Meistbegünstigung nicht beansprucht werden können, als sie nicht irgend einem dritten als den dort genannten Ländern zugestanden werden.

### Artikel 11.

Die beiden vertragschließenden Teile sind sich darin einig, daß sie mit tunlichster Beschleunigung einen umfassenden Handelsvertrag zur Regelung ihrer wirtschaftlichen Beziehungen, insbesondere auch auf dem Gebiete der Ein- und Ausfuhr abschließen werden.

Desgleichen werden sie tunlichst bald in Verhandlungen treten zwecks Abschlusses besonderer Abkommen über:

1) den gegenseitigen Schutz von Werken der Literatur und Kunst;

2) den Ausschluß der Doppelbesteuerung und die gegenseitige Rechtshilfe in Steuersachen (Steuermittelung, Steuerfestsetzung, Steuerbeitreibungsverfahren) und in Steuerstrafsachen;

3) den Rechtsschutz und die Rechtshilfe in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten;

4) die Auslieferung und die Rechtshilfe in Strafsachen;

5) wastaspoolte kodanikkude wastastikkuse ülelwoimetamise kohta;

6) konsulaarlepingu kohta;

7) päranduste käsitamise kohta;

8) taudide wastu wõitlemise korraldamise kohta;

9) õhuühenduse kohta.

Artikkel 12.

Wõimalikud lahkarwamised lepingutsõlmiwate poolte wahel selle kokkuleppe seletamise ehk käsitamise suhtes tulewad sega-wahekohtu abil lahendada. Sega-wahekohus moodustatakse eraldi iga üksiku juhtumise jaoks ja peab koos seisma wõrdsest arwust esitajaist mõlemalt poolt.

Esimesel tüliküsimusel tuleb ta kostja maaalal, teisel juhtumisel teise lepinguosalise maa-alal ja nii waheldamisi kokku.

Kui aga wastaspoolte esitajad kokkuleppele ei jõua, walitwad nad erapooletu wanema. Erapooletu on wahekohtu esimees; wahekohus otsustab asju häälteenamusega.

Erapooletu kohtuniku nimetamist tuleb tarwiduse korral Helweetsia liidu presidendilt paluda.

Artikkel 13.

See kokkulepe, walmistatud eesti- ja saksakeelses algkirjas, tuleb ratifitseerida ja ratifikatsiooni aktid niipea kui wõimalik Berliinis wahetada. Ta astub jõusse ratifikatsiooni aktide wahetamise päewast ning peab maksma jääma kuni kaubalepingu sõlmimiseni laialisemas ulatuses.

Ei sünni sarnane lepingu sõlmimine ühe aasta jooksul, siis jääb kokkulepe weel kolm kuud jõusse selleşt päewast arwates, mil ta ühe lepinguosalise poolt üles on öeldud.

Walmistatud neljakordses algkirjas, Tallinnas, juunikuu 27. päewal aastal ükstuhat ühekssada kakskümmend kolm.

Hellat.

Dr. W. Crull.

5) die wechselseitige Übernahme der beiderseitigen Staatsangehörigen;

6) einen Konsularvertrag;

7) die Behandlung der Nachlässe;

8) die Regelung der Seuchenbekämpfung;

9) den Luftverkehr.

Artikel 12.

Etwaige Meinungsverschiedenheiten zwischen den beiden vertragschließenden Teilen über die Anwendung und die Auslegung dieses Abkommens sollen von einem gemischten Schiedsgericht entschieden werden. Das Schiedsgericht wird von Fall zu Fall gebildet und soll sich aus einer gleichen Anzahl von Vertretern der beiden Teile zusammensetzen.

Beim ersten Streitfall tritt es im Gebiete des beklagten Teils, im zweiten Streitfall im Gebiete des anderen Teils und so abwechselnd zusammen.

Falls die beiderseitigen Vertreter sich nicht einigen, werden sie einen neutralen Obmann hinzuziehen. Der Obmann ist Vorsitzender des Schiedsgerichts, das nach Stimmenmehrheit entscheidet.

Um die Benennung des Obmanns soll nötigenfalls der Schweizerische Bundespräsident ersucht werden.

Artikel 13.

Dieses Abkommen, das in deutscher und estnischer Urschrift gefertigt worden ist, soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen alsbald in Berlin ausgetauscht werden. Es tritt mit dem Tage des Austausches der Ratifikationsurkunden in Kraft und soll bis zum Abschluß eines umfassenden Handelsvertrages in Geltung bleiben.

Erfolgt der Abschluß eines solchen Vertrages nicht binnen Jahresfrist, so soll das Abkommen von dem Tage, an dem es von einem der beiden Teile gekündigt worden ist, noch drei Monate in Kraft bleiben.

Ausgefertigt in vierfacher Urschrift.

Tallinn, den 27. Juni 1923.

Hellat.

Dr. W. Crull.

Lisa A.

## Töötus-legitimatsioonikaart
(wapp)

19 ... aasta peale Kaardi nr .....
Maksew Eesti Wabariigis ja Saksa Riigis.

Kaardiomanik:

.....
(ees- ja perekonnanimi)
..... 19 ....
(kohanimi)
(pitsat). (ametkond)
Allkiri.

Sellega tõendatakse, et selle kaardi omanik (wabriku ja kaupluse laad) ..... (fus) ..... firma all omab, ärireisijana ..... asuwa firma ..... teenistuses seisab, mis sealsamas .....
(wabriku ehk kaupluse nimetus)
..... omab.
Kuna kaardi omanik selle firma ja peale selle järgmis ..... firma / firmade ..... (wabriku ehk kaupluse laad) ..... arwel kaubatellimisi otsida ja kauba sisseostusid kawatseb teha, tunnistatakse seega peale selle, et eelnimetatud firma / firmade tegewuse pealt siin maal seaduslikult määratud maksud tulewad õiendada.

(asukoht)

Kaardiomaniku isikukirjeldus:

Wanadus .....
Kuju .....
Juuksed .....
Eriliseд tundemärgid .....

(allkiri)

Märkus. Kahekordseteşt ridadeşt kantakse wormulaari, milles selle jaoks tarwilik ruum tuleb jätta, ülemine ehk alumine rida sisse, selle järele kuidas seda igal üksikul juhtumisel olud nõuawad.

Tähelepanemiseks.

Käesolewa kaardi omanik on õigustatud ainult ümber reisides ja erandita ainult eelnimetatud (firmade) firma arwel kaubatellimisi otsima ja kauba sisseostusid tegema. Ta tohib ainult kaubaproowe, mitte aga kaupasid enesega kaasas wedada. Peale selle tuleb tal igas riigis makswaid määrusi tähele panna.

Anlage A.
(Muster)

## Gewerbe-Legitimationskarte
(Wappen)

für das Jahr 19 Nr. der Karte .....
Gültig im Deutschen Reiche und in der Republik Estland.

Inhaber:

.....
(Vor- und Zuname)
..... den ..... 19 ....
(Ortsname)
(Siegel) (Behörde)
Unterschrift.

Es wird hiermit bescheinigt, daß Inhaber dieser Karte eine (Art der Fabrik oder Handlung) in ..... unter der Firma ..... besitzt, als Handlungsreisender im Dienste der Firma ..... in ..... steht, welche eine (Bezeichnung der Fabrik oder Handlung) daselbst besitzt.

Ferner wird, da Inhaber für Rechnung dieser Firma und außerdem nachfolgender Firma .....
Firmen
.....(Art der Fabrik oder Handlung) in ..... Warenbestellungen aufzusuchen und Wareneinkäufe zu machen beabsichtigt, bescheinigt, daß für den Gewerbebetrieb vorgedachter Firma / Firmen im hiesigen Lande die gesetzlich bestehenden Abgaben zu entrichten sind.

Bezeichnung der Person des Inhabers:

Alter: .....
Gestalt: .....
Haare: .....
Besondere Kennzeichen: .....
.....
(Unterschrift)

Anmerkung. Von den Doppelzeilen wird in das Formular, welches dafür den entsprechenden Raum zu gewähren hat, die obere oder die untere Zeile eingetragen, je nachdem es den Verhältnissen des einzelnen Falles entspricht.

Zur Beachtung.

Inhaber dieser Karte ist ausschließlich im Umherziehen und ausschließlich für Rechnung der vorgedachten (Firmen) Firma berechtigt, Warenbestellungen auszusuchen und Wareneinkäufe zu machen. Er darf nur Warenmuster, aber keine Waren mit sich führen. Außerdem hat er die in jedem Staate gültigen Vorschriften zu beachten.

Nr. 10. Riigikogu poolt 19. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Eesti ja Daani-Islandi wahel kaubanduslikkude wahekordade korraldamiseks 7. sept. 1923 a. wahetatud nootede kinnitamise seadus. *)**

§ 1. Eesti ning Daani-Islandi wahel kaubanduslikkude wahekordade korraldamiseks 7. sept. 1923 a. wahetatud nooted tunnustatakse kinnitatuks.

Nootede tekstid ühes eestikeelsete tõlgetega awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

§ 2. See seadus astub jõusse tema wastuwõtmisega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. Wirma.

Sekretäär T. Kalbus.

---

Tallinn, 7. septembril 1923 a.

Põhjenedes kirjale, mida Teie Ekstsellents heaks arwanud 7. skp. minule adresseerida, Teie samapäewa noote asjus, mis käsitab Eesti ja Daani waheliste kaubandusliste suhete kohta käiwaid määrusi, on mul au Wabariigi Walitsuse nimel Teile kinnitada, et Eesti, silmas pidades Daani-Islandi uniooni seaduse põhjal, 30. nowembrist 1918 a., Daani ja Islandi wahel makswaid suhteid, ei loe wõimalikuks nõuda neid eriliisi soodustusi, mis Daani lubanud eht wõiks lubada edaspidi Islandile.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

Fr. Akel (allkiri).

Tema Ekstsellents
Härra F. de Lerche,
Daani Minister
Eestis.

---

Tallinn, 7. septembril 1923 a.

Härra Minister,

Meeles pidades nootet, mis mul tänasel päewal au on Teie Ekstsellentsile saata ja mis käsitab Daani ja Eesti waheliste kaubandusliste suhete kohta käiwaid määrusi, pean mina tähendamiswääriliseks, mis küll iseenesest mõistetaw, et Eesti, silmas pidades Daani-

*) „Riigi Teataja" nr. 18/19, 1924 a.

Tallinn, le 7 septembre 1923.

Monsieur le Ministre,

Me référant à la lettre que Votre Excellence à bien voulu m'adresser à la date du 7 courant au sujet de votre note de la même date concernant les dispositions applicables aux relations commerciales entre l'Esthonie et le Danemark, j'ai l'honneur au nom du Gouvernement de la République de vous affirmer que l'Esthonie en considération des relations existant entre le Danemark et l'Islande en vertu de la loi unionelle dano-islandaise du 30 novembre 1918 estime ne pas pouvoir réclamer les avantages spéciaux, que le Danemark à accordés ou pourrait accorder à l'avenir à l'Islande.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Akel (signé).

A Son Excellence
Monsieur F. de Lerche,
Ministre du Danemark
en Esthonie.

---

Tallinn, le 7 septembre 1923.

Monsieur le Ministre,

Me référant à la note que j'ai l'honneur d'adresser à Votre Excellence en date d'aujourd'hui concernant les dispositions applicables aux relations commerciales entre le Danemark et l'Esthonie, je l'estime correct, bien que ce soit une chose qui va de soi,

Islandi unioni seaduse põhjal, 30. novembriſt 1918 a., Daani ja Islandi vahel makswaid suhteid, ei või nõuda neid eriliſi soodustusi, mis Daani lubanud ehk edaspidi lubab Islandile.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

F. de Lerche (allkiri).

Tema Ekstsellents
Härra Fr. Akel'ile,
Eesti
Wabariigi Wälisminister.
Tallinn.

---

Tallinn, 7. septembril 1923 a.

Põhjenedes kirjale, mida Teie Ekstsellents heaks arwanud 7. skp. minule adresseerida, Teie samapäewa noote asjus, mis käsitab Eesti ja Islandi wahelisti kaubandusliste suhete kohta käiwaid määrusi, on mul au Wabariigi Walitsuse nimel Teile kinnitada, et Eesti, silmas pidades Islandi-Daani unioni seaduse põhjal, 30. novembriſt 1918 a., Islandi ja Daani wahel makswaid suhteid, ei ole wõimalikuks nõuda neid eriliſi soodustusi, mis Island lubanud ehk wõiks lubada edaspidi Daanile.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

Fr. Akel (allkiri).

Tema Ekstsellents
Härra F. de Lerche,
Daani Minister
Eestis.

---

Tallinn, 7. septembril 1923 a.

Härra Minister,

Meeles pidades nootet, mis mul tänasel päewal au on Teie Ekstsellentsile saata ja mis käsitab Islandi ja Eesti wahelisti kaubandusliste suhete kohta käiwaid määrusi, pean mina tähendamiswääriliseks, mis küll iseeneſest mõistetaw, et Eesti, silmas pidades Islandi-Daani unioni seaduse põhjal, 30. novembriſt 1918 a., Islandi ja Daani wahel makswaid suhteid, ei või nõuda neid eriliſi soodustusi, mis Island lubanud ehk edaspidi lubab Daanile.

de faire remarquer que l'Esthonie, en considération des relations existant entre le Danemark et l'Islande en vertu de la loi unionelle dano-islandaise du 30 novembre 1918, ne pourra réclamer les avantages spéciaux que le Danemark à accordés ou pourrait à l'avenir accorder à l'Islande.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

F. Lerche (signé).

A Son Excellence
Monsieur Fr. Akel,
Ministre des Affaires Etrangères de la République Esthonienne. Tallinn.

---

Tallinn, le 7 septembre 1923.

Monsieur le Ministre,

Me référant à la lettre que Votre Excellence a bien voulu m'adresser à la date du 7 courant, au sujet de votre note de la même date concernant les dispositions applicables aux relations commerciales entre l'Esthonie et l'Islande, j'ai l'honneur au nom du Gouvernement de la République de vous affirmer que l'Esthonie en considération des relations existant entre l'Islande et le Danemark en vertu de la loi unionelle islandaise-danoise du 30 novembre 1918 estime ne pas pouvoir réclamer les avantages spéciaux, que l'Islande à accordés ou pourrait accorder à l'avenir au Danemark.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

F. Akel (signé).

A Son Excellence
Monsieur Fr. de Lerche,
Ministre du Danemark
en Esthonie.

---

Tallinn, le 7 septembre 1923.

Monsieur le Ministre,

Me référant à la note que j'ai l'honneur d'adresser à Votre Excellence en date d'aujourd'hui concernant les dispositions applicables aux relations commerciales entre l'Islande et l'Esthonie je l'estime correct, bien que ce soit une chose qui va de soi de faire remarquer que l'Esthonie, en considération des relations existant entre l'Islande et le Danemark en vertu de la loi unionelle islandaise-danoise du 30 novembre 1918, ne pourra réclamer les avantages spéciaux que l'Islande à accordés ou pourrait à l'avenir accorder au Danemark.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

F. de Lerche (allkiri).

Tema Ekstsellents
Härra Fr. Akel'ile,
Eesti
Wabariigi Välisminister.
Tallinn.

---

Härra Minister,

1. Kuna meie wastawad walitsused kawatsewad korraldada lähemaid kaubanduslikke wahekordi Eesti ja Taani wahel, on mul au teatada Teie ekstsellentsile, et Taani alamad, kaubad — loodus- ning tööstusjaaduseд — saawad wastastikusel alusel tingimusteta Eesti territooriumil igas suhtes wähemalt sama ümberkäimise osalisekś, nagu enamsoodustatud wõõraste riikide alamad, loodus- ja tööstusjaaduseд.

Seda enamsoodustust lubatakse kaubanduses ja laewasõidus, nimelt mis puutub sisse-weosse, wäljaweosse ning transiiti ja üldse tollimaksudesse ning wormaliteetidesse ja Taani alamate kaubanduslistesse operatsioonidesse kui ka wõimalusse asuda Eesti territooriumile, seal kaubelda, tööstusettewõtteid awada ja muudel kutsealadel töötada, samuti mis puutub wõõrandamisesse sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel ning kõigisse maksudesse, üksköik mis laadi need on.

2. Taani laewad saawad Eesti sadamates, siseweteś ja territoriaalsetes meredes sama ümberkäimise osalisekś, nagu Eesti laewad ehk laewad, mis kuuluwad enamsoodustatud riikidele.

Eraud on tehtud järgmistel juhtumistel:

a) teatawate õiguste kohta, mis kumbki lepinguosalisteśt poolteśt annab wõi wõiks anda kalapüügi ja selle saaduste kohta;

b) hõlbustuste, alanduste ehk tagasimaksude kohta, mis kumbki lepinguosalisteśt wõiks lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituse edendamiseks;

c) rannasõidu õiguste kohta.

Jseeneseśt mõista on kõik eesõigused ja hõlbustused, mis ses suhtes lubatud wõi luba-

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

F. Lerche (signé).

A Son Excellence
Monsieur Fr. Akel,
Ministre des Affaires Etrangères de la République Esthonienne. Tallinn.

---

Monsieur le Ministre,

1) Nos Gouvernements respectifs ayant l'intention d'établir des relations commerciales intimes entre l'Esthonie et le Danemark j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence qu'à condition de réciprocité les ressortissants danois et les marchandises, produites ou fabriquées en Danemark, jouiront inconditionnellement sur le territoire esthonien d'un traitement à tous les égards au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants et aux produits ou objets de fabrication du pays étranger le plus favorisé. Ce traitement est accordé dans toutes les affaires de commerce et de navigation à l'égard de l'importation, de l'exportation et du transit et en général dans tout ce qui concerne les droits et formalités de douane et les opérations commerciales des ressortissants danois, leur accès à s'établir sur le territoire esthonien, d'y acquérir et d'y posséder toute sorte de propriété, d'y faire le commerce, l'industrie et exercer d'autres professions, ainsi qu'au sujet des réquisitions pour des objets d'intérêt militaire et public et des impôts et autres droits ou contributions de quelque nature qu'ils soient.

2) Les navires danois jouiront dans les ports esthoniens, sur les cours d'eau et les mers territoriales de l'Esthonie d'un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qui est accordé aux navires esthoniens ou aux navires appartenant à la nation la plus favorisée. Cependant une exception est prévue pour les cas suivants:

a) pour les droits et privilèges que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pêche nationale et à ses produits;

b) pour les facilités, détaxes ou ristournes que chacune des Parties Contractantes pourrait consentir à ses ressortissants comme prime à la construction navale nationale;

c) pour le droit de se livrer au cabotage.

Toutefois il est bien entendu que tous privilèges et toutes facilités qui auraient été

takse ühe lepinguosalise poolt mõnele teisele riigile, ka teise lepinguosalise kohta makswad.

3. Eesti walitsus kohustub peale selle wastastikusel alusel lubama waba transiiti Daanist tulewatele wõi sinna minewatele isikutele, kaupadele, laewadele, sõiduriistadele ja wagunitele, mis lähewad transiidina üle Eesti territooriumi, siia juurde arwatud ka territoriaalsed weed, ja neile lubama samu soodustusi, mis antud Eesti kodanikkudele, kaupadele, laewadele, sõiduriistadele ja wagunitele ja mis puutub hõlbustustesse, maksudesse, kitsendustesse ja kõigisse teistesse määrustesse, neile lubada samu soodustusi, mis lubatud Eesti ehk enamsoodustatud riikide alamatele, kaupadele, laewadele, sõiduristadele ja wagunitele. Transiitkaubad ei allu mingisugustele tolli- ega transiitmaksudele, peale nende, mis määratud transiidist tekkiwate järelwaatuse ja administratsiooni kulude katteks, kui ka trahwide, mis ette nähtud tolli seaduste mittetäitmise puhul.

Raudteedel saawad nimetatud kaubad ekspeditsiooni ja transpordi kulude suhtes sama ümberkäimise osalisteks kui enamsoodustatud riikide omad.

4. Daani ei wõi nõuda eelpool nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Eesti on annud ehk annab tulewikus kas Soomele, Lätile, Leedule, Wenele wõi maadele, kellega Eesti on seotud tolli- (wõi majandus-) lepingutega, ehk kõikidele eelnimetatud maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

Eesti omalt poolt ei wõi nõuda eelpool nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Daani on annud ehk annab tulewikus kas Norrale, Rootsile ehk mõlemale nendele maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

Eesti ei wõi samuti nõuda kaubanduse, liikumise ja piirilähikäimise soodustusi, misugused antud kohalikkudel põhjustel piiriäärsetele riikidele.

Käesolewa noote määrused ei wõeta tarwitusele Grööni maa territooriumil, kuhu makswate korralduste järele ükski wäljamaa kodanik ei wõi elama asuda ega seal tegew

accordés ou seraient accordés par une des Parties Contractantes à cet égard à une autre Puissance devront s'appliquer à l'autre Partie Contractante.

3) Le Gouvernement Esthonien s'engage en outre à condition de réciprocité à accorder la liberté du transit pour les personnes, les marchandises, les navires et bateaux, les voitures et les wagons, venant de ou allant au Danemark, qui passent en transit le territoire esthonien, y comprises les eaux territoiriales, et à leur accorder un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, navires et bateaux, voitures et wagons esthoniens et leur accorder en ce qui concerne les facilités, les droits, les restrictions et toute autre disposition un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, bateaux, navires, voitures et wagons esthoniens ou à ceux qui appartiennent à un autre pays plus favorisé.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucune taxe de douane ou de transit, sans préjudice toutefois des taxes destinées exclusivement à couvrir les frais de surveillance et d'administration afférentes à ce transit, ainsi que des peines prévues à l'égard des inobservations des règlementations douanières.

Sur les chemins de fer, lesdites marchandises jouiront en ce qui concerne l'expédition et les frais de transport du traitement appliqué à la nation la plus favorisée.

4) Le Danemark ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Esthonie a données ou donnera à l'avenir à la Finlande ou à la Lettonie ou à la Lithuanie ou à la Russie ou aux pays qui seront liés avec l'Esthonie par des traités d'union douanière (ou économique) ou à tous ces pays tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Esthonie de son coté ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que le Danemark a données ou donnera à l'avenir à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Esthonie ne pourra non plus exiger les faveurs relatives au commerce, au trafic et aux communications de frontière qui par des raisons locales seraient accordées à des Etats limitraphes.

Les dispositions de la présente note ne seront pas appliquées sur le territoire du Groenland, où, conformément aux règles existantes, aucun citoyen étranger ne

olla ei kaubanduſe kui ka laewanduſe alal, ilma Daani walitſuſe eriliſe loata.

5. Eelpool nimetatud ajutine kokkulepe astub jõuſſe päewaſt, mil käesolewa noote ratifitſeerimiſeſt Eesti parlamendi poolt teatatakſe Daani walitſuſele ja on makſew seni kui ta pole üles öeldud ühe lepinguoſaliſe poolt kolmekuuliſe etteütlemiſega ehk kui kokkuleppe aſemele astub kaubaleping.

Wõtke wastu härra Minister, minu kõrge lugupidamiſe kinnitus.

Tallinnas, 7. ſeptembril 1923 a.

Fr. Akel (allkiri).

---

Härra Minister,

1. Kuna meie wastawad walitſuſed kawatſewad korraldada lähemaid kaubanduslikke wahekordi Daani ja Eesti wahel, on mul au teatada Teie Ekstſellentſile, et Eesti alamad, kaubad — loodus- ning tööstusſaaduſed — ſaawad wastastikuſel aluſel tingimusteta Daani territooriumil igas ſuhtes wähemalt ſama ümberkäimiſe oſaliſeks, nagu enamſoodustatud wõõraste riikide alamad, loodus- ja tööstusſaaduſed.

Seda enamſoodustuſt lubatakſe kaubanduſes ja laewaſõidus, nimelt mis puutub ſiſſe- weoſſe, wäljaweoſſe ning tranſiiti ja üldſe tollimakſudeſſe ning wormaliteetideſſe ja Eesti alamate kaubanduslisteſſe operatſioonideſſe kui ka wõimalusſe aſuda Daani territooriumile, ſeal kaubelda, tööstusettewõtteid awada ja muudel kutſealadel töötada, ſamuti mis puutub wõõrandamiſeſſe sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel ning kõigiſſe makſudeſſe, ükſkõik mis laadi need on.

2. Eesti laewad ſaawad Daani ſadamates, ſiſewetes ja territoriaalſetes meredes ſama ümberkäimiſe oſaliſeks, nagu Islandi laewad, ehk laewad, mis kuuluwad enamſoodustatud riikidele.

Erand on tehtud järgmistel juhtumistel:

a) teatawate õiguste kohta, mis kumbki lepinguoſalisteſt poolteſt annab wõi wõiks anda kalapüügi ja ſelle ſaaduste kohta;

b) hõlbustuste, alanduste ehk tagaſimak-

pourra se fixer ni exercer le commerce, ni la navigation sans une autorisation spéciale du Gouvernement danois.

5) L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur à partir de la date où la ratification de la présente note par le Parlement Esthonien sera notifiée au Gouvernement Danois et restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Fr. Akel (signé).

Tallinn, le 7 septembre 1923.

---

Monsieur le Ministre,

1) Nos Gouvernements respectifs ayant l'intention d'établir des relations commerciales intimes entre le Danemark et l'Esthonie j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence qu'à condition de réciprocité les ressortissants esthoniens et les marchandises, produites ou fabriquées en Esthonie, jouiront inconditionnellement sur le territoire danois d'un traitement à tous les égards au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants et aux produits ou objets de fabrication du pays étranger le plus favorisé. Ce traitement est accordé dans toutes les affaires de commerce et de navigation à l'égard de l'importation, de l'exportation et du transit et en général dans tout ce qui concerne les droits et formalités de douane et les opérations commerciales des ressortissants esthoniens, leur accès à s'établir sur le territoire danois, d'y acquérir et d'y posséder toute sorte de propriété, d'y faire le commerce, l'industrie et exercer d'autres professions, ainsi qu'au sujet des réquisitions pour des objets d'intérêt militaire et public et des impôts et autres droits ou contributions de quelque nature qu'ils soient.

2) Les navires esthoniens jouiront dans les ports danois, sur les cours d'eau et les mers territoriales du Danemark d'un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qui est accordé aux navires danois ou aux navires appartenant à la nation la plus favorisée. Cependant une exception est prévue pour les cas suivants:

a) pour les droits et privilèges que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pêche nationale et à ses produits;

b) pour les facilités, détaxes ou ristour-

ſude kohta, mis kumbki lepinguoſalisteſt wõiks lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituſe edendamiſeks;

c) rannaſõidu õiguste kohta.

Jſeeneſeſt mõista on kõik eesõigused ja hõlbustused, mis ſes suhtes lubatud wõi lubatakſe ühe lepinguoſaliſe poolt mõnele teiſele riigile, ka teiſe lepinguoſaliſe kohta makswad.

3. Daani walitſus kohustub peale ſelle wastastikuſel aluſel lubama waba transiiti Eestiſt tulewatele wõi ſinna minewatele iſikutele, kaupadele, laewadele ja ſõiduriistadele, mis läbi lähewad Daani territooriumiſt, ſiia juurde arwatud ka territoriaalſed weed, ja neile lubama ſamu ſoodustuſi, mis antud Daani kodanikkudele, kaupadele, laewadele ja ſõiduriistadele ja mis puutub hõlbustustesſe, makſudesſe, kitſendustesſe ja kõigisſe teistesſe määrustesſe, neile lubada ſamu ſoodustuſi, mis lubatud Daani ehk enamſoodustatud riikide alamatele, kaupadele, laewadele ja ſõiduriistadele.

Transiitkaubad ei allu mingiſugustele tolliega transiitmakſudele, peale nende, mis määratud transiidiſt tekkiwate järelwaatuſe ja administratſiooni kulude katteks kui ka trahwide, mis ette nähtud tolli ſeaduste mittetäitmiſe puhul.

Raudteedel ſaawad nimetatud kaubad ekſpeditſiooni ja transpordi kulude suhtes ſama ümberkäimiſe oſaliſeks kui enamſoodustatud riikide omad.

4. Eesti ei wõi nõuda eelpool nimetatud määruste tagajärjel ſoodustuſi, mis Daani on annud ehk annab tulewikus kas Norrale, Rootſile ehk mõlemale nendele maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

Eesti ei wõi ſamuti nõuda kaubanduſe, liikumiſe ja piiriläbikäimiſe ſoodustuſi, misſuguſed antud kohaliikkudel põhjuſtel piiriäärſetele riikidele.

Käesolewa noote määruſed ei wõeta tarwituſele Grööniimaa territooriumil, kuhu makswate korralduste järele üksi wäljamaa kodanik ei wõi elama aſuda ega ſeal tegew olla ei kaubanduſe kui ka laewanduſe alal, ilma Daani walitſuſe eriliſe loata.

nes que chacune des Parties Contractantes pourrait consentir à ses ressortissants comme prime à la construction navale nationale;

c) pour le droit de se livrer au cabotage.

Toutefois il est bien entendu que tous privilèges et toutes facilités qui auraient été accordés ou seraient accordés par une des Parties Contractantes à cet égard à une autre Puissance devront s'appliquer à l'autre Partie Contractante.

3) Le Gouvernement Danois s'engage en outre à condition de réciprocité à accorder la liberté du transit pour les personnes, les marchandises, les navires et bateaux, les voitures et les wagons, venant de ou allant en Esthonie, qui passent en transit le territoire danois, y comprises les eaux territoiriales, et à leur accorder un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, navires et bateaux, voitures et wagons danois et leur accorder en ce qui concerne les facilités, les droits, les restrictions et toute autre disposition un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, bateaux, navires, voitures et wagons danois ou à ceux qui appartiennent à un autre pays plus favorisé.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucune taxe de douane ou de transit, sans préjudice toutefois des taxes destinées exclusivement à couvrir les frais de surveillance et d'administration afférentes à ce transit, ainsi que des peines prévues à l'égard des inobservations des règlementations douanières.

Sur les chemins de fer, lesdites marchandises jouiront en ce qui concerne l'expédition et les frais de transport du traitement appliqué à la nation la plus favorisée.

4) L'Esthonie ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que le Danemark a données ou donnera à l'avenir à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Esthonie de son coté ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que le Danemark à données ou donnera à l'avenir à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Esthonie ne pourra non plus exiger les faveurs relatives au commerce, au trafic et aux communications de frontière qui par des raisons locales seraient accordées à des Etats limitrophes.

Daani omalt poolt ei wõi nõuda eelpool nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Eesti on annud ehk annab tulewikus kas Soomele, Lätile, Leedule, Wenele ehk maadele, kelledega Eesti on seotud tolli- (wõi majandus-) lepingutega, ehk kõikidele eelnimetatud maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

5. Eelpool nimetatud ajutine kokkulepe astub jõusse päewast, mil käesolewa noote ratifitseerimisest Eesti parlamendi poolt teatatakse Daani walitsusele, ja on maksew seni, kui ta pole üles öelnud ühe lepinguosalise poolt kolmekuulise etteütlemisega ehk kui kokkuleppe asemele astub kaubaleping.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

Tallinnas, 7. septembril 1923 a.

F. Lerche (allkiri).

Les dispositions de la présente note ne seront pas appliquées sur le territoire de Groenland, où, conformément aux règles existantes, aucun citoyen étranger ne pourra se fixer ni exercer le commerce, ni la navigation sans une autorisation spéciale du Gouvernement danois.

Le Danemark de son côté ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Esthonie a données ou donnera à l'avenir à la Finlande ou à la Lettonie ou à la Lithuanie ou à la Russie ou aux pays qui seront liés avec l'Esthonie par des traités d'union douanière (ou économique) ou à tous ces pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

5) L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur à partir de la date où la ratification de la présente note par le Parlement Esthonien sera notifiée au Gouvernement Danois et restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

F. Lerche (signé).

Tallinn, le 7 septembre 1923.

---

Härra Minister,

1. Kuna Eesti ja Islandi walitsused kawatsewad korraldada lähemaid kaubanduslikke wahekordi Eesti ja Islandi wahel, on mul au teatada Teie Ekstsellentsile, et Islandi alamad, kaubad — loodus- ning tööstussaadused — saawad wastastikusel alusel tingimusteta Eesti territooriumil igas suhtes wähemalt sama ümberkäimise osalisteks, nagu enamsoodustatud wõõraste riikide alamad, loodus- ja tööstussaadused.

Seda enamsoodustust lubatakse kaubanduses ja laewasõidus, nimelt mis puutub sisseweosse, wäljaweosse ning transiiti, ja üldse tolli maksudesse ning wormaliteetidesse ja Islandi alamate kaubanduslistesse operatsioonidesse kui ka wõimalusse asuda Eesti territooriumile, seal kaubelda, tööstusettewõtteid awada ja muudel kutsealadel töötada, samuti mis puutub wõõrandamisesse sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel ning kõigisse maksudesse, ükskõik mis laadi need on.

Monsieur le Ministre,

1) Le Gouvernement Esthonien et le Gouvernement Islandais ayant l'intention d'établir des relations commerciales intimes entre l'Esthonie et l'Islande j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence qu'à condition de réciprocité les ressortissants islandais et les marchandises, produites ou fabriquées en Islande, jouiront inconditionnellement sur le territoire esthonien d'un traitement à tous les égards au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants et aux produits ou objets de fabrication du pays étranger le plus favorisé. Ce traitement est accordé dans toutes les affaires de commerce et de navigation à l'égard de l'importation, de l'exportation et du transit et en général dans tout ce qui concerne les droits et formalités de douane et les opérations commerciales des ressortissants islandais, leur accès à s'établir sur le territoire esthonien, d'y acquérir et d'y posséder toute sorte de propriété, d'y faire le commerce, l'industrie et exercer d'autres professions, ainsi qu'au sujet des

2. Islandi laewad saawad Eesti sadamates, siisewetes ja territoriaalsetes meredes sama ümberkäimise osalisels, nagu Eesti laewad, ehk laewad, mis kuuluwad enamsoodustatud riikidele.

Erand on tehtud järgmistel juhtumistel:

a) teatawate õiguste kohta, mis kumbki lepinguosalisteşt poolteşt annab wõi wõiks anda kalapüügi ja selle saaduste kohta;

b) hõlbustuste, alanduste ehk tagasimaksude kohta, mis kumbki lepinguosalisteşt wõiks lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituse edendamiseks;

c) rannasõidu õiguste kohta.

Iseeneseşt mõista on kõik eesõigused ja hõlbustused, mis ses suhtes lubatud wõi lubatakse ühe lepinguosalise poolt mõnele teisele riigile, ka teise lepinguosalise kohta makswad.

3. Eesti walitsus kohustub peale selle wastastikusel alusel lubama waba transiiti Islandist tulewatele wõi sinna minewatele isikutele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele, mis läbi lähewad Eesti territooriumist, siia juurde arwatud ka territoriaalsed weed, ja neile lubama samu soodustusi, mis antud Eesti kodanikkudele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele ja mis puutub hõlbustustesse, maksudesse, kitsendustesse ja kõigisse teistesse määrustesse, neile lubama samu soodustusi, mis lubatud Eesti ehk enamsoodustatud riikide alamatele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele.

Transiitkaubad ei allu mingisugustele tolliega transiitmaksudele, peale nende, mis määratud transiidist tekkiwate järelwaatuse ja administratsiooni kulude katteks, kui ka trahwide, mis ette nähtud tolli seaduste mittetäitmise puhul.

réquisitions pour des objets d'intérêt militaire et public et des impôts et autres droits ou contributions de quelque nature qu'ils soient.

2) Les navires islandais jouiront dans les ports esthoniens, sur les cours d'eau et les mers territoriales de l'Esthonie d'un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qui est accordé aux navires esthoniens ou aux navires appartenant à la nation la plus favorisée. Cependant une exception est prévue pour les cas suivants:

a) pour les droits et privilèges que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pêche nationale et à ses produits;

b) pour les facilités, détaxes ou ristournes que chacune des Parties Contractantes pourrait consentir à ses ressortissants comme prime à la construction navale nationale;

c) pour le droit de se livrer au cabotage.

Toutefois il est bien entendu que tous privilèges et toutes facilités qui auraient été accordés ou seraient accordés par une des Parties Contractantes à cet égard à une autre Puissance devront s'appliquer à l'autre Partie Contractante.

3) Le Gouvernement Esthonien s'engage en outre à condition de réciprocité à accorder la liberté du transit pour les personnes, les marchandises, les navires et bateaux, et les voitures, venant de ou allant en Islande, qui passent en transit le territoire esthonien, y comprises les eaux territoriales, et à leur accorder un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, navires, bateaux et voitures esthoniens et leur accorder en ce qui concerne les facilités, les droits, les restrictions et toute autre disposition un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, bateaux, navires et voitures esthoniens ou à ceux qui appartiennent à un autre pays plus favorisé.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucune taxe de douane ou de transit, sans préjudice toutefois des taxes destinées exclusivement à couvrir les frais de surveillance et d'administration afférentes à ce transit, ainsi que des peines prévues à l'égard des inobservations des règlementations douanières.

Sur les chemins de fer, lesdites marchandises jouiront en ce qui concerne l'expédition et les frais de transport du traitement appliqué à la nation la plus favorisée.

4. Island ei wõi nõuda nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Eesti on annud ehk annab tulewikus kas Soomele, Lätile, Leedule, Wenele wõi maadele, kellega Eesti on seotud tolli- (wõi majandus-) lepingutega, ehk kõikidele eelnimetatud maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

Eesti omalt poolt ei wõi nõuda eelpool-nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Island on annud ehk annab tulewikus kas Norrale, Rootsile wõi mõlemale nendele maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

5. Eelpool nimetatud ajutine kokkulepe astub jõusse päewast, mil käesolewa noote ratifitseerimisest Eesti parlamendi poolt teatatakse Islandi walitsusele ja on makstew seni, kui ta pole üles öeldud ühe lepinguosalise poolt kolmekuulise etteütlemisega ehk kui kokkuleppe asemele astub kaubaleping.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

Tallinnas, 7. septembril 1923 a.

Fr. Akel (allkiri).

---

Härra Minister,

1. Kuna Islandi ja Eesti walitsused kawatsewad korraldada lähemaid kaubanduslikke wahekordi Islandi ja Eesti wahel, on mul au teatada Teie Ekstsellentsile Islandi walitsuse nimel ja Taani-Islandi wahelise unioonni seaduse põhjal, et Eesti alamad, kaubad — loodus- ning tööstussaadused — saawad wastastikusel alusel tingimusteta Islandi territooriumil igas suhtes wähemalt sama ümberkäimise osaliseks, nagu enamsoodustatud wõõraste riikide alamad, loodus- ja tööstussaadused.

Seda enamsoodustust lubatakse kaubanduses ja laewasõidus, nimelt mis puutub sisse-weosse, wäljaweosse ning transiiti ja üldse tollimaksudesse ning wormaliteetidesse ja Eesti alamate kaubanduslistesse operatsioonidesse kui ka wõimalusse asuda Islandi territooriumile, seal kaubelda, tööstusettewõtteid awada ja muudel kutsealadel töötada, samuti mis puutub wõõrandamisesse sõjawäelistel wõi ühiskondlistel otstarwetel ning kõigisse maksudesse, ükskõik mis laadi need on.

4) L'Islande ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Esthonie a données ou donnera à l'avenir à la Finlande ou à la Lettonie ou à la Lithuanie ou à la Russie ou aux pays qui seront liés avec l'Esthonie par des traités d'union douanière (ou économique) ou à tous ces pays tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Esthonie de son côté ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Islande à données ou donnera à l'avenir à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

5) L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur à partir de la date où la ratification de la présente note par le Parlement Esthonien sera notifiée au Gouvernement Islandais et restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Tallinn, le 7 septembre 1923.

Fr. Akel (signé).

---

Monsieur le Ministre,

1) Le Gouvernement Islandais et le Gouvernement Esthonien ayant l'intention d'établir des relations commerciales intimes entre l'Islande et l'Esthonie j'ai l'honneur, au nom de l'Islande, en vertu de la loi unionelle danoise-islandaise, de faire savoir à Votre Excellence qu'à condition de réciproité les ressortissants esthoniens et les marchandises, produites ou fabriquées en Esthonie jouiront inconditionnellement sur le territoire islandais d'un traitement à tous les égards au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants et aux produits ou objets de fabrication du pays étranger le plus favorisé. Ce traitement est accordé dans toutes les affaires de commerce et de navigation à l'égard de l'importation, de l'exportation et du transit et en général dans tout ce qui concerne les droits et formalités de douane et les opérations commerciales des ressortissants esthoniens, leur accès à s'établir sur le territoire islandais, d'y acquérir et d'y posséder toute sorte de propriété, d'y faire le commerce, l'industrie et exercer d'autres professions ainsi qu'au sujet des réquisitions pour des objets d'intérêt militaire et public et des impôts et autres droits ou contributions de quelque nature qu'ils soient.

2. Eesti laewad saawad Islandi sadamates, sisewetes ja territoriaalsetes meredes sama ümberkäimise osalisekś, nagu Islandi laewad, ehk laewad, mis kuuluwad enamsoodustatud riikidele.

Erand on tehtud järgmistel juhtumistel:

a) teatawate õiguste kohta, mis kumbki lepinguosalisteśt poolteśt annab wõi wõiks anda kalapüügi ja selle saaduste kohta;

b) hõlbustuste, alanduste ehk tagasimaksude kohta, mis kumbki lepinguosalisteśt wõiks lubada oma kodanikkudele preemiaks rahwusliku laewaehituse edendamiseks;

c) rannasõidu õiguste kohta.

Iseeneseśt mõista on kõik eesõigused ja hõlbustused, mis ses suhtes lubatud wõi lubatakse ühe lepinguosalise poolt mõnele teisele riigile, ka teise lepinguosalise kohta makswad.

3. Islandi walitsus kohustub peale selle wastastikusel alusel lubama waba transiiti Eestist tulewatele wõi sinna minewatele isikutele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele, mis läbi lähewad Islandi territooriumist, siia juurde arwatud ka territoriaalsed weed ja neile lubama samu soodustusi, mis antud Islandi kodanikkudele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele ja mis puutub hõlbustustesse, maksudesse, kitsendustesse ja kõigisse teistesse määrustesse, neile lubama samu soodustusi, mis lubatud Islandi ehk enamsoodustatud riikide alamatele, kaupadele, laewadele ja sõiduriistadele.

Transiitkaubad ei allu mingisugustele tolliega transiitmaksudele, peale nende, mis määratud transiidist tekkiwate järelwaatuse ja administratsiooni kulude katteks kui ka trahwide, mis ette nähtud tolli seaduste mittetäitmise puhul.

Raudteedel saawad nimetatud kaubad ekspeditsiooni ja transpordi kulude suhtes sama ümberkäimise osalisekś kui enamsoodustatud riikide omad.

4. Eesti ei wõi nõuda eelpool nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Island on annud ehk annab tulewikus kas Norrale,

2) Les navires esthoniens jouiront dans les ports islandais sur les cours d'eau et les mers territoriales d'Islande d'un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qui est accordé aux navires islandais ou aux navires appartenant à la nation la plus favorisée. Cependant une exception est prévue pour les cas suivants:

a) pour les droits et privilèges que chacune des Parties Contractantes applique ou pourra appliquer à la pêche nationale et à ses produits:

b) pour les facilités, détaxes ou ristournes que chacune des Parties Contractantes pourrait consentir à ses ressortissants comme prime à la construction navale nationale:

c) pour le droit de se livrer au cabotage.

Toutefois il est bien entendu que tous privilèges et toutes facilités qui auraient été accordés ou seraient accordés par une des Parties Contractantes à cet égard à une autre Puissance devront s'appliquer à l'autre Partie Contractante.

3) Le Gouvernement Islandais s'engage en outre à condition de réciprocité à accorder la liberté du transit pour les personnes, les marchandises, les navires et bateaux, et les voitures, venant de ou allant en Esthonie, qui passent en transit le territoire islandais, y comprises les eaux territoriales, et à leur accorder un traitement au moins aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, navires, bateaux et voitures islandais et leur accorder en ce qui concerne les facilités, les droits, les restrictions et toute autre disposition un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux ressortissants, marchandises, bateaux, navires et voitures islandais ou à ceux qui appartiennent à un autre pays plus favorisé.

Les marchandises en transit ne seront soumises à aucune taxe de douane ou de transit, sans préjudice toutefois des taxes déstinées exclusivement à couvrir les frais de surveillance et d'administration afférentes à ce transit, ainsi que des peines prévues à l'égard des inobservations des règlementations douanières.

Sur les chemins de fer, lesdites marchandises jouiront en ce qui concerne l'expédition et les frais de transport du traitement appliqué à la nation la plus favorisée.

4) L'Esthonie ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Islande a données ou donnera à l'avenir à

Nootsile ehk mõlemale nendele maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

Island omalt poolt ei wõi nõuda nimetatud määruste tagajärjel soodustusi, mis Eesti on annud ehk annab tulewikus kas Soomele, Lätile, Leedule, Wenele wõi maadele, kellega Eesti on seotud tolli- (wõi majandus-) lepingutega, ehk kõikidele eelnimetatud maadele, niiwõrd kui need eesõigused pole lubatud mõnele kolmandale riigile.

5. Eelpool nimetatud ajutine kokkulepe astub jõusse päewast, mil käesolewa noote ratifitseerimisest Eesti parlamendi poolt teatatakse Islandi walitsusele, ja on maksew seni, kui ta pole üles öeldud ühe lepinguosalise poolt kolmekuulise etteütlemisega, ehk kui kokkuleppe asemele astub kaubaleping.

Wõtke wastu, härra Minister, minu kõrge lugupidamise kinnitus.

Tallinnas, 7. septembril 1923. a.

F. Lerche (allkiri).

la Norvège ou à la Suède ou à ces deux pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

L'Islande de son côté ne pourra par suite des dispositions précitées exiger les faveurs que l'Esthonie a données ou donnera à l'avenir à la Finlande ou à la Lettonie ou à la Lithuanie ou à la Russie ou aux pays qui seront liés avec l'Esthonie par des traités d'union douanière (ou économique) ou à tous ces pays, tant que ces avantages ne sont pas accordés à un tiers Etat.

5) L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur à partir de la date où la ratification de la présente note par le Parlement Esthonien sera notifiée au Gouvernement Islandais et restera en vigueur jusqu'a ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma haute considération.

Tallinn, le 7 septembre 1923.

F. Lerche (signé).

Nr. 11. Riigikogu poolt 20. detsembril 1923 a. wastuwõetud

**Sadamamaksude kohta käiwa Eesti-Läti wahelise konwentsiooni kinnitamise seadus.*)**

§ 1. Konwentsioon sadamamaksude wõtmise kohta wäljamaa wahet sõitwate laewade pealt Eesti ja Läti sadamates, mis sõlmitud Tallinnas 31. oktoobril 1923 a., tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Konwentsiooni tekst Eesti ja Läti keeles awaldatakse alljärgnewalt ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu esimees J. Tõnisson.

Sekretäär T. Kalbus.

---

## Konwentsioon

**sadamamaksude wõtmise kohta wäljamaa wahet sõitwate laewade pealt Eesti ja Läti sadamates.**

Eesti Wabariigi Walitsus, esitatud wälisminister dr. Friedrich Akel'i poolt, ja

Läti Wabariigi Walitsus, esitatud pea- ja wälisminister Zigfrids A. Meierowics'i poolt, otsustasid sõlmida järgmise konwentsiooni:

§ 1.

Mõlema lepinguosalise poole sadamates wõetakse kõikide wäljamaa wahet sõitwate laewade pealt, alamaltähendatud eranditega, sadamamaksusid, ja nimelt: tonnaashi, lootsi, tuletorni, päästejaamade ülespidamiseks, meremeestemaja heaks ja ülemaltähendatud laewade peal sisseweetawate wõi wäljaweetawate kaupade kaalumaksu.

Märkus. Peale selles (1) paragrahwis nimetatud maksude, misfuguste wõtmine mõlemale poolele fundislik on, jääb kummagile lepinguosalisele poolele ka teistenimetusliste sadamamaksude wõtmise õigus, nii kui sanitaar-, äärmurdja- ja selleſarnaseid maksud.

§ 2.

Selle konwentsiooni esimeses (1) paragrahwis nimetatud maksude suurus on allpool

*) „Riigi Teataja" nr. 20 21, 1924 a.

## KONVENCIJA

**par ostas nodokļu ņemšanu Igaunijas un Latvijas ostās no kuģiem ārzemju braucienos.**

Igaunijas Republikas valdiba, ārlietu ministra Dr. Friedricha Akeļa personā, un Latvijas Republikas valdiba, ministru prezidenta un ārlietu ministra Zigfrida A. Meierovica personā nolēma noslēgt sekošu konvenciju:

1. §.

Abu līgumslēdzēju valstu ostās no visiem kuģiem ārzemju braucienos, ar zemakaprāditiem izņēmumiem, ņemams ostas nodoklis, un proti: tonažas, loču, bāku, glābšanas staciju uzturēšanai, par labu jūrnieku naman un no augšāaprādito kuģu ievedamo un izvedamo krāvu svara.

Piezīme: Bez šinī (1.) paragrafā uzskaititiem nodokļiem, kuru ņemšana katrai pusei ir obligatoriska, katrai no līgumslēdzējām pusēm ir atstātas tiesibas ņemt vēl citu nosaukumu nodokļus, kā sanitaros, ledlaužu u. t. l. nodokļus.

2. §.

Šīs konvencijas 1. paragrafā uzskaitito nodokļu samērs zemak noteikts un aprēķi-

kindlaks määratud ja wälja arwatud kuldfrankides, kusjuures iga lepinguosalisele poolele on õigus jäetud neid wõtta oma riigi waluutas kindla kursi järele, mis kummagi poole jaoks tema walitsuse rahaministri korralduisel kindlaks määratakse, kuid seega, et juhtumistel, kui wahe börsikursi suuruse wahel Londonis ühe kuldfrangi peale ja niisuguse, rahaministri korralduisel määratud, kindla kursi wahel ühele wõi teisele poole kümme protsenti (10%) nimetatud börsikursi suurusest Londonis kõrgemale tõuseb, siis pannakse rahaministri peale kohustus mitte hiljem kui ühe kuu jooksul, selle äärmise kaldumise kättejõudmise silmapilgust, ümber muuta tema korralduisel määratud kindla kursi suurus kuldfrangi peale, teda wastawusse wiies ülemaltähendatud börsikursi suurusega Londonis.

Mõlemad pooled leppisid selles kokku, et kuldfrangi kursi wäljaarwamisel nende maa waluuta peale tarwitab kumbki pool wahet naelsterlingite börsikursi, Eestis — Tallinna börsil, Lätis — Riia börsil.

§ 3.

Tonnaashimaksu laewade pealt, mis wälja arwatakse eraldi nii sissetuleku kui ka nende äramineku eest, wõetakse järgmises suuruses.

a) täidetud auru- ja mootorlaewade pealt wiieteistkümne sajandiku (0,15) kuldfrangi suuruses netto registertonni eest;

b) täidetud purjelaewade pealt, mille peal ei ole mehaanilist edasiwiijat, kaheteistkümne sajandiku (0,12) kuldfrangi suuruses netto registertonni eest;

c) laewade pealt ballastiga ehk osaliselt kaubaga seitsmekümne wiie protsendi (75%) suuruses selle paragrahwi punktides a ja b määratud maksust.

Märkus. Osaliselt kaubaga laewaks tunnistatakse niisugune, mille sadamas laaditud wõi lossitud kaup oma kaalu ehk mahutuse poolest ei tõuse kõrgemale üheksakümnendikust ($^{1}/_{20}$) puhtast mahutusest, misjuures mõlemad lepinguosalised pooled leppisid kokku kasutada mahutusmõõtude juurest üleminekul raskusmõõtude juurde kindlat wõrdlust: nelikümmend kantjalga wastawad tuhandele kilogrammile (40 kantj. — 1000 kilogr.).

näts zelta frankos, pie kam katrai ligumslēdzējai valstij ir tiesiba tos ņemt savas valsts valutā pēc cieta, katras puses ar viņas valdibas finansu ministra rīkojumu noteikta kursa, ar to nosacijumu, ka gadijumos, ja starpiba starp biržas kursu Londonā uz viena selta franka un tāda cieta kursa, noteikta no finansu ministra, pārsniegs, vai uz vienu vai otru pusi, desmit procentus (10%) no minetā biržas kursa Londonā, dad finansu ministrim uzliekams par pienākumu ne vēlak kā viena mēneša laikā, skaitot no tā brīža, kad kursa nosvēršanās sasniegusi augstako pakāpi, grozit ar viņa rīkojumu noteikto cieto zelta franka kursu, saskaņojot to ar augšmineto Londonas biržas kursa samēru.

Abas puses vienojās, ka pārrēķinot zelta franka kursu savas valsts valutā, katra puse rīkosies saskaņā ar brīvo biržas kursu uz angļu mārciņām, kāds pastāv Igaunijā-Reveles biržā un Latvijā-Rigas birža.

3. §.

Kuģu tonažas nodokļis, kuru aprēķina atseviški kā par iebraukšanu, tā par izbraukšanu, ņemams sekošos apmēros:

a) no piekrautiem tvaika un motora kuģiem piecpadsmit simtdaļu (0,15) zelta franka apmērā par netto registra tonnu;

b) no piekrautiem būru kugiem, uz kuriem nav mechaniska dzinejspēka — divpadsmit simtdaļu (0,12) zelta franka apmērā par netto reģistra tonnu;

c) no kuģiem ar balastu vai ar daļu krāvu — septiņdesmit pieci procenti (75%) apmērā no attiecigi šī paragrafa „a“ un „b“ punktā noteiktā nodokļa;

Piezīme: Par kuģi ar daļu krāvu uzskatams tāds kuģis, kura ostā iekrautais vai izkrautais krāvs pēc svara vai tilpuma nepārsniedz vienu divdesmito daļu ($^{1}/_{20}$) no tīrās tilpibas, pie kam abas līgumslēdzejas puses vienojās pie pāriešanas no tilpuma mēriem uz svara mēriem rīkoties pēc noteiktas samēribas: četrdesmit kub. pēdas līdzinās vienam tukstotim kilogramu (40 kub. pēd. = 1000 kilogr.).

d) laewade pealt, mis tulewad sadamasse ainult selleks, et saada orderit edasisõiduks, peale wõtta kütet, toidumoona ehk wett, tekitagawara ja ka awarii pärast sadamasse läinud, kes aga reisijaid ei waheta ega operatsioonisid kaubalaadimise ja -losimise alal ei toimeta, — kahekümne protsendi (20%) suurusest selle paragrahwi punktides a ja b määratud maksust.

Märkus. Kui laew selles punktis tähendatud tarwiduste täitmiseks jäi seisma wäljaspool sadamat wälisel reidil ehk eelsadamas ja ei waheta reisijaid ega toimeta operatsioonisid kaubalaadimise ja -losimise alal, siis wabastatakse ta kõigist sadamamaksudest, peale lootsimaksu. Lootsimaksust wabastatakse laew ainult siis, kui ta ei ole piirkonda sõitnud, kus lootside tarwitamine sunduslik. Kui laew wahetab reisijaid ja toimetab kaubalaadimist ja -losimist, siis maksab ta sadamamaksusid üldistel alustel.

§ 4.

Laewad, mis teewad korralisi ehk tähtajalisi reisisid, maksawad selle konwentsiooni § 3 ettenähtud tonnaashimaksu igas kalendri-aastas ligisõidu korral ainult esimese kahekssa reisi eest ja kaugesõidu korral ainult esimese nelja reisi eest igas sadamas eraldi.

Kui tähtajalise mereühenduse liinil wähema nettotonnaashiga laew wahetatakse suurema nettotonnaashiga laewa wastu, siis wõetakse sadamamaksud, mis maksetud on esimese laewa poolt käesolewal kalendri-aastal tehtud korraliste ehk tähtajaliste reiside eest, arwesse sadamamaksude maksmisel teise laewa poolt, aga ainult sel tingimusel, kui tema poolt saab wahe sadamamaksudes, mis wälja kutsutud laewa tonnaashi muutusega, eelmiste tehtud korraliste ehk tähtajaliste reiside eest juurde maksetud.

Märkus 1. Ligisõiduks loetakse sõidud: Balti meres tema lahedega, Beltides, Sundis ja Kattegatis kuni liinini Skagenist Lindesneesini ja Läti keiser Wilhelmi kaanalist Emsi jõe suuni.

d) no kuģiem, kuri ienāk ostā ar nolūku saņemt orderi tālakam braucienam, uzņemt kurnamo, pārtiku vai ūdeni, šķipera krājumu un tāpat no kuģiem, kuri ienākuši ostā aiz avarijas, bet kuri neapmina pasažierus un nenodarbojās ar kuģa piekraušanu un izkraušanu — divdesmit procentu (20%) apmērā no attiecigi ši paragrafa „a“ un „b“ pkt. noteiktā nodokļu samērā.

Piezīme: Kad kuģis šinī punktā aprādito vajadzibu dēl apstājās ārpus ostas, ārejā reidā vai priekšostā un neizdara pasažieru apmaiņu nedz kuģa piekraušaunas un izkraušanas operacijas, tad viņš atsvabinams no visiem nodokļiem, izņemot loču un ostas nodokļus. No loču nodokļa kuģis atsvabinams vienigi, ja viņš nav iegājis rajonā, kur loču piepalīdziba ir obligatoriska. Ja kuģis izdara pasažieru apmaiņu vai krāva iekraušanas un izkraušanas operacijas, tad tas maksā ostas nodokli uz vispārejiem noteikumiem.

4. §.

Kuģi, kuri uztura regularus vai termiņa reisus, nomaksā šis konvencijas 3. paragrafā paredzeto tonažas nodokli katrā kalendara gadā, pie tuvbraukšanas par pirmiem astoņiem reisiem un pie tālbraukšanas par pirmiem četriem reisiem katrā ostā atsevišķi.

Ja uz termiņa reisu linijas mazakās netto tonžas kuģa vietā nāks kuģis ar lielako netto tonažu, tad pirmā kuģa attiecigā kalendara gadā izdaritos ostas nodokļu maksajumus par regulariem vai termiņa reisiem ieskaita otrā kuģa ostas nodokļu maksajumos, bet tikai zem tā noteikuma, ka viņš piemaksās starpibu ostas nodokļos par iepriekšejiem regulariem vai termiņa reisiem, kāda radusēs kuģa tonažu mainot.

1. piezīme: Par tuvbraucieniem uzskatami braucieni: Baltijas jurā un viņas līcos, Beltā, Zundā un Kategatā līdz līnijai Skagena-Lindesnesa un caur ķeizara Vilhelma kanalu līdz Emsas ietekai.

Märkus 2. Laewa sissetulek ja äraminek, selle konwentsiooni järele, loetakse üheks reisiks.

§ 5.

Tuletornimaks wõetakse samul alustel kui tonnaashimaks, kahekordses suuruses wiimase wastu, ainult järgmiste eranditega:

a) laew, mis ühel ja samal reisil käib sees mitmes ühe lepinguosalise poole sadamas, maksab selles (5) paragrahwis ettenähtud tuletornimaksu ainult üks kord, ja nimelt selle riigi esimesest sadamast wäljaminekul, kuhu ta sisse on läinud;

b) igas kalendri-aastas wõetakse tuletornimaksu ligisõidu-laewadelt ainult esimese kahekssa (8) reisi eest ja kaugesõidu-laewadelt esimese nelja (4) reisi eest, selle peale waatamata, misuguses riigi sadamas ta maksetud oli.

§ 6.

Päästelaewad maksawad tonnaashi- ja tuletornimaksu igas kalendri-aastas ainult esimese wiie reisi eest.

Päästelaewade poolt tonnaashi- ja tuletornimaksude äramaksmine annab neile õiguse ilma neid maksusid maksmata käesolewal kalendri-aastal igasse selle lepinguosalise poole sadamasse sisse minna, kus selles paragrahwis tähendatud maksud nende poolt maksetud olid. Kui päästelaewad toimetawad kaubandusliisi operatsioone, mis nende otsekohese ülesandega seotud ei ole, siis maksawad nemad harilikke sadamamaksusid.

Märkus. Tonnaashi- ja tuletornimaksusid 4, 5 ja 6 paragrahwile wastawalt maksawad laewad nende maksunormide järele, mis kindlaks määratud täielaadungiga laewade jaoks.

§ 7.

Lootsimaks laewawiimise eest reidilt sadamasse ja tagasi wõetakse kuue sajandiku (0,06) kuldfrangi suuruses iga netto registertonni eest.

Märkus. Selles (7) paragrahwis ettenähtud maks ei laiene laewade ümberpaigutamise peale sadamas, maksude wõtmise wiisi ja suuruse kohta laewade

2. piezīme: Kuģa pienākšana un noiešana, saskaņā ar šo konvenciju, uzskatama par vienu reisu.

5. §.

Bāku nodoklis ņemams uz tā paša pamata, kā tonažas nodoklis, divkārtejā samērā, salīdzinot ar pēdejo, ar sekošiem izņēmumiem:

a) Kuģis, kurš taī pašā reisā iebrauc vairakās vienas līgumslēdzejas valsts ostā, maksā šinī paragrafā paredzeto bāku nodokli tikai vienu reizi, un proti, iebraucot no pirmās šīs valsts ostas, kurā viņš bija iebraucis;

b) Katrā kalendara gadā bāku nodoklis no tuvbrauceju kuģiem ņemams tikai par pirmiem astoņiem reisiem, bet no tālbrauceju kuģiem tikai par pirmiem četriem reseim, neatkarigi no tam, kādas valsts ostā viņš ir nomaksats.

6. §.

Glābšanas kuģi maksā tonažas un bāku nodokļus katrā kalendara gadā tikai par pirmiem pieciem reisiem.

Tonažas un bāku nodokļu nomaksas dod glābšanas kuģiem tiesibu ienākt, nemaksajot šos nodoklus attiecigā kalendara gadā katrā no tās līgumslēdzejas puses ostām, kur tie nomaksajuši šinī paragrafā minetos nodokļus. Ja glābšanas kuģi izdara ar viņu tiešo uzdevumu nesaistitas tirdznieciskas operacijas, tiem jamaksā parastie ostas nodokļi.

Piezīme: Tonažas un bāku nodokļus, saskaņā ar 4., 5. un 6. paragrafu, kuģi maksā pēc to nodokļu likmēm, kādas noteiktas ar pilnu krāvu.

7. §.

Loču nodoklis par kuģa ievešanu no reidas ostā un atpakaļ ņemams sešu simtdaļu (0,06) zelta franka apmērā par katru netto reģistra tonnu.

Piezīme: Šinī (7.) paragrafā paredzetais nodoklis neattiecās uz kuģa novietošanos ostas robežās, kas attiecās uz jautajumu, kādā veidā un ap-

ümberpaigutamiſe eeſt ſadamas jätſid mõlemad lepinguoſaliſed pooled omale täieliku tegewuſe wabaduſe.

§ 8.

Laewade bukſeerimiſe juures arwatakſe lootſimakſu juurus bukſeeritawate laewade tonnaaſhi järele, wälja arwatud niiſugune juhtumine, kus wedurlaewade nettotonnaaſh juurem on kui bukſeeritawate laewade üldine nettotonnaaſh, misſuguſel juhtumiſel makſu juurus wedurlaewade nettotonnaaſhi järele arwatakſe.

§ 9.

Lootſide tarwitamine on ſunduslik laewadele, mille mahutus üle 75 brutto registertonni.

§ 10.

Ülemalnimetatud tonnaaſhi-, tuletorni- ja lootſimakſud wõetakſe laewa pealt iga reiſi eeſt mitte wähem kui wiie (5) kuldfrangi juuruſes iga makſu kohta eraldi.

§ 11.

Maks pääſtejaamade ülespidamiſeks wõetakſe laewa pealt ühe ſajandiku (0,01) kuldfrangi juuruſes netto registertonni eeſt, kuid igas ſadamas ühe ja ſelleſama kalendriaasta jookſul ainult üks kord, aga mitte wähem kui kahe kuldfrangi juuruſes.

§ 12.

Maks meremeeſtemaja heaks wõetakſe laewa pealt kolme ſajandiku (0,03) kuldfrangi juuruſes netto registertonni eeſt, kuid ühe ja ſelleſama kalendriaasta jookſul ainult üks kord eſimeſes riigi ſadamas, kuhu laew ſiſſe läheb, ſelle juures aga mitte alla ühe (1) kuldfrangi.

§ 13.

Kõigi makſude maksmiſeſt, peale lootſimakſu, on wabaſtatud:

a) kõik walitſuſe ja ühiskondliſe omawalitſuſe orgaanide laewad, nii oma riigi kui ka wälſamaa, kui nende peal ei weeta kaubanduſliſe otſtarbega reiſijaid ehk kaupaſid. Niiſuguſte laewade ſekka kuuluwad sõja-, hüdrograafia-, kaablipanijad-, tuletornilaewad;

mērā ņemami nodokļi par tamlīdzīgu pārvietošanos, līgumslēdzējas puses atstāj sev pilnu rīcības brīvību.

8. §.

Ievedot kuģus ostās ar velkoņu palīdzību, loču nodokļi aprēķina pēc velkamo kuģu tonāžas, izņemot gadījumus, kad velkoņu netto tonāža pārsniedz velkamo kuģu kopējo netto tonāžu, kādā gadījienā nodokļa apmēru aprēķina pēc velkoņu netto tonāžas.

9. §.

Loču piepalīdzība ir obligatoriska kuģiem, kuru tilpums pārsniedz septiņdesmit piecas (75) reģistra tonnas.

10. §.

Katrs no augšminētiem nodokļiem atsevišķi, tonāžas, bāku un loču, ir ņemams no kuģiem par katru reisu vismaz pieci (5) zelta franku apmērā.

11. §.

Nodokļis glābšanas staciju uzturešanai ņemams no kuģa vienas simtdaļas (0,01) zelta franka apmērā par netto reģistra tonnu, tomēr katrā ostā vienā kalendara gadā tikai vienu reizi un ne mazak par divi zelta frankiem.

12. §.

Nodokļis par labu jūrnieku namam ņemams no kuģa triju simtdaļu (0,03) zelta franka apmērā par reģistra tonnu, bet viena kalendara gada laikā tikai vienu reizi un tikai pirmejā no tās valsts ostām, kurā kuģis iebrauc, tomēr ne mazak par viena zelta franku.

13. §.

No visu nodokļu maksas, izņemot tikai loču nodokļus, ir atsvabinati:

a) visi valdibas un pašvaldibas iestāžu kuģi, kā savas valsts, tā ari ārvalstu, kad uz viņiem nepārvadā tirdzniecibas nolukos pasažierus un preces. Pie tādiem kuģiem pieder kara kuģi, hidrografiski kuģi, kabelkuģi, traleri, bāku kuģi, zemessūceju, karavani,

wad, traalerid, ſüwendamiſe karawaanid, jäämurdjad, ujuwad kraanad, ujuwad dokid, pontonid ja ſelleſarnaſed tecnistuſe laewad;

b) jahtklubides regiſtreeritud jahtlaewad.

§ 14.

Ülemal ettenähtud tonnaaſhi, tuletorni, lootſi, päästejaamade üleſpidamiſeks ja merewaeste maja heaks makſude arwestamiſe aluſeks pannakſe kummagi lepinguoſalise poole poolt laewa mõõdu tunnistuſe andmed, niikaua kui nende laewade mõõtmine ſünnib Murſomi ſüsteemi järele.

Märkus. Kui wedurlaewa laewapaberites ei ole üles tähendatud netto regiſtertonnaaſhi, ſiis loetakſe ſadamamakſude arwestamiſel wiimane wõrdſeks kahekümnewiie protſendile (25%) laewa bruttotonnaaſhiſt.

§ 15.

Kaupade pealt, mida wäljamaalt ſiſſe weetakſe ja wäljamaale wälja weetakſe, wõetakſe makſu raskuſe pealt, ja nimelt iga saja (100) kilogrammi eeſt:

a) neli ſajandikku (0,04) kuldfranki leiwa- (tera- ja kaun-) wilja, kartulite, heinte, õlgede, keeduſoola, kaltſi-ſoola, glauberi-ſoola, ſtraſsfurdi-ſoola, kloorkaali, wääwli, kaoliini, igaſugu wäetisainete, igaſugu muldade pealt töõstuſliſeks otstarbeks, liiwade, ſawide (peale wärwi-), gipſi, alebaſtri, kriidi, lubja, tſemendi, harilikkude telliskiwide, terwete (mitte katkiſte) katuſekiwide, ümbertöötatud mittekalliskiwide (peale marmori), ümbertöötamata käiakiwide ja weskikiwide pealt, ümbertöötatud ehk ümbertöötamata kujul, metallimuldade, raua ſchlakkide, wanaraua, iga ſorti ja kuju kiwiſõe ja koksi pealt, toore nafta, nafta-jätiste, turba, puuſõe, tõrwa, põletiſpuude, tahumata palkide (peale wäärtuslisi tõugu puude), kõiki ſeltſi propſide, teiwaste, lattide, mitte wähem kui üks ja mitte rohkem kui kuus jalga pikkade lauaotſade, puulaastude ja tſelluloosi pealt;

b) kahekſa ſajandikku (0,08) kuldfranki igaſugu ſeemnete, lina, kanepi, takkude, puuwilla, edlauži, peldošie ceļamie krāni, peldošie loki, pantoni un tamlidzigi dienesta kuģi;

b) jachtas, kuras reģistretas jacht-klubos.

14. §.

Aprēķinot augšminetos nodokļus, tonnažas, bāku, loču, glābšanas stacijas uzturešanai un par labu jurnieku namam, abas līgumslēdzejas puses liks par pamatu kuģu mēru apliecibas datus tikmēr, kamēr tādu kuģu izmērišana notiek pēc Mursoma sistemas.

Piezīme: Ja bukserkuģa dokumentos nav norādita kuģa reģistra tonaža, tad ta ostas nodokļus aprēķinot pieņemama līdziga divdesmit pieciem procentiem (25%) no kuģa brutto tonažas.

15. §.

No precēm, kuras ieved no ārzemēm un izved uz turieni, ņemams nodoklis no krāva svara un proti, no katriem simts (100) kilogramiem:

a) četri simtdaļas (0,04) zelta franka no labibas (graudu un pākstu) krāviem, kartupeļu, siena, salmiem, sāls, kālijsāls, glaubersāls, strāsfurtsāls, klorkālija, sēra, kaolina, no visada veida mēslojamām vielām, visadām zemēm rūpniecibas vajadzibām, smiltīm, māliem (izņemot krāsojošos), ģipsa, alabastra, krīta, kaļķiem, cementa, vienkārša ķieģeļa, veseliem (bet ne bojatiem) dakstiņiem, neapstrādatiem mazvērtigiem akmeņiem (izņemot marmoru), neapstrādatiem trinamiem akmeņiem un dzirnakmeņiem apstrādatā un neapstrādatā veidā, dzelzs sārniem, vecas dzelzs, akmeņoglēm, un visada labuma un veida koka, jēlas naftas, naftas atliekām, kūdras, koku oglēm, sveķu, malkas, neaptēstiem balķiem (izņemot dārgas sugas kokus), visadu šķirtņu stutmalkas, minetos, finiera dēļiem, krēslu sēdamiem un garums ne mazaks par vienu un ne vairak par sešām pēdām, koku skaidām un celulozas;

b) astoņas simtdaļas (0,08) zelta franku no visadām sēklām, liniem, kaņepajiem, pa-

paberi, õlikookide, jahu, tangude, linnaste, gudroni, metsamaterjaalide, peale selle (15) paragrahwi p. „a“ tähendatute, lehtedes wineeri, toolipõhjade ja muude puust saaduste pealt poolümbertöötatud kujul;

c) kuusteistkümmend sajandikku (0,16) kuldfranki kõikide selle (15) paragrahwi punktides „a“ ja „b“ nimetamata jäetud kaupade pealt.

Märkus 1. Kaalumaks tooresaine pealt tema loomulikul kujul ei pea kõrgem olema selleşt tooresaineşt walmistatud saaduste kaalumaksuşt.

Märkus 2. Kaalumaksu alla ei käi:

a) reisija bagaaş, mis reisija juures on, postikraam ja =kaubad, mille raskus ei tõuse üle saja (100) klgr.

b) ballaşt, söed bunkrites, jää, toidukraam meeskonna ja reisijate tarwis;

c) spetsiaal=sõjakraam ja =kiwisüsi, mida sõjawäe ametkonna tarwis weetakse;

d) laewad, mis on toodud teise laewa teki peal ehk laewaruumis, kokkupandud ehk lahutatud olekus;

e) kaubad, mis sadamasse on tulnud ja edasi wiiakse selleşama laewa peal ja ka ümber laaditakse ühe laewa pealt teise peale, aga ilma kaldale wälja laadimata;

f) kaubad, mis sadamasse toodud mööda jääd;

g) metsik kiwi ja katkised katusekiwid;

h) kaubad, mis tulewad ära häwitada riigi seaduste põhjal;

i) kaubad, mis järelwaatusel on leitud wigastamise wõi rikkiminemise tagajärjel tarwitamiseks mittekõlbulikud olewat, nii terwena kui ka materjaali näol;

k) kaubad, mis täielikult oma wäärtuse on kaotanud ehk juhtumiskombel häwitatud kuni lõpuliku tollijärelwaatuse akti kokkuseadmiseni.

kulām, kokvilnas, papira, eļļas raušiem, miltiem, putraimiem, iesala, gudrona, koku materialiem, izņemot šī paragrafa „a“ punktā minētos, finiera dēļiem, krēslu sēdamiem un pārejiem koka izstrādājumiem pusgatavā veidā;

c) sešpadsmit simtdaļas (0,16) zelta franka no pārejām šī paragrafa „a“ un „b“ pk. neaprāditām precēm.

1. piezīme: Svara nodoklis no jēlvielām viņu dabiskā stāvoklī nedrīkst pārsniegt svara nodokli no izstrādājumiem, kuri izgatavoti no šīm jēlvielām.

2. piezīme: No svara nodokla ir atsvabinati:

a) pasažiera bagaža, kas atrodās pie pasažiera, pasta krāvi un preces, kuru svars nepārsniedz simts (100) kgr.; (100) kgr.;

b) balasts, ogles bunkeros, ledus, pārtika kuģa ekipažam un pasažieriem;

c) speciali kara krāvi un akmeņogles, kuras pārvadā kara resora vajadzībām;

d) kuģi, kuri atvesti veselā veidā vai izjaukti uz kuģa deka vai otra kuģa telpās;

e) preces, kuras ievestas ostā un tiek aizvestas ar to pašu kuģi tālāk un tāpat tās, kuras tiek pārkravatas no viena kuģa uz otru, bet nekraujot tās uz krastu;

f) preces, kuras ienākušas ostā pa ledu;

g) vienkāršais akmens un sasisti dakstiņi;

h) preces, kuras saskaņā ar valsts likumiem jaiznīcina;

i) preces, kuras pie apskates izrādijušās par sabojatām un tadēļ nelietojamām ne veselā veidā, nedz kā materials;

k) preces, kuras pavisam zaudejušas savu vērtibu vai kuras iznīcinatas aiz nejaušiem iemesliem, iekam sastādits muitas apskates saraksts.

Märkus 3. a) transiitkaupade pealt, mis sadamate kaudu ilma peatamata sihtkohta lähewad, wõetakse selles paragrahwis ettenähtud kaalumaksu kahekümne protsendi (20%) suuruses üldisest summast;

b) transiitkaupade pealt, mis sadamates peatuwad ja ladudesse mahutatakse, kust neid wagunitesse ehk laewadesse wälja laaditakse, wõetakse selles paragrahwis ettenähtud kaalumaksu kolmekümne protsendi (30%) suuruses üldisest summast.

§ 16.

Wäljamaalt sissewecetawate kaupade kaalumaksu arwestamisel wõetakse aluseks need selle maksu normid, mis tähendatud kaupade sadamasse jõudmise päewal makswad olid.

§ 17.

Käesolew konwentsioon tuleb ratifitseerimisele. Ratifikatsiooni kirjade wahetamine saab aset leidma wõimalikult lähemal ajal Tallinnas.

§ 18.

Käesolew konwentsioon astub jõusse kuu aega pärast ratifikatsiooni kirjawahetamist ja hoiab oma makswust kuue kuu jooksul, arwates ühe lepinguosalise poole poolt teisele selle edaspidisest täitmisest lahtiütlemise päewast.

Käesolew konwentsioon on tehtud Eesti ja Läti keeles. Mõlemad tekstid loetakse autentilisteks. Tehtud kahes eksemplaaris ning alla kirjutatud Tallinnas, 31. oktoobril tuhat ühekssada kahekümne kolmandal aastal.

Fr. Akel.

Z. A. Meierowics.

3. piezīme: a) no transitprecēm, kuras sūta bez pārtraukuma caur ostām tālāk pēc piederības, šinī paragrafā paredzetais nodokļis no preču svara ņemams divdesmit procentu (20%) apmērā no visas zumas;

b) no tranzitprecēm, kuras atstāj ostās un novieto noliktavās, no kurienes viņas iekrauj vagoņos un kuģos, šinī paragrafā paredzetais nodokļis no preču savara ņemams trīsdesmit procentu (30%) apmērā no kopejās zumas.

16. §.

Aprēķinot svaru nodokli par ievestām no ārzemēm precēm piemēro tās nodokļa likmes, kādas bija noteiktas tanī dienā, kad minetās preces pienāca ostā.

17. §.

Šī konvencija jaratificē. Ratifikacijas dokumenti apmainami pēc iespējas drīzakā laikā Revelē.

18. §.

Šī konvencija stājās spēkā mēnesi pēc ratifikaciju dokumentu apmaiņas un paliek spēkā vēl sešus mēnešus, skaitot no dienas, kad viena no līgumslēdzejām pusēm paziņo otrai par līguma uzteikšanu.

Šī konvencija noslēgta latviešu un igauņu valodās. Abi teksti uzskatami par autentiskiem. Izgatavots divos eksemplaros un parakstita Tallinnā 31. oktobrī tūkstots deviņi simti divdesmittrešā gadā.